

**SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY
UKRAINIAN FREE UNIVERSITY FOUNDATION in USA
LIBRARY of UKRAINIAN STUDIES. No 18**

Oleh ROMANIV, Inna FEDUSHCHAK

**WESTERN UKRAINIAN TRAGEDY
1941**

**Lviv — New York
2002**

**НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА
ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВЛІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ в США
УКРАЇНОЗНАВЧА БІБЛІОТЕКА НТШ. Число 18**

Олег РОМАНІВ, Інна ФЕДУЩАК

**ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКА ТРАГЕДІЯ
1941**

**Львів — Нью Йорк
2002**

ББК 63.3 (4 Укр)
Р 69

В книзі показана репресивно-винищувальна діяльність комуністичного московського режиму в період першої совєтської окупації Західної України в 1939—1941 рр. Центральне місце в книзі займають події червня—липня 1941 р., пов'язані з масовим фізичним знищенням в тюрмах і на етапах евакуації української інтелігенції та національно-свідомого громадянства Галичини та Волині. В рамках досліджень ЛОТ „Пошук“ вперше публікуються узагальнені списки жертв мартирологу 1941 р. Книга ретельно аргументована спогадами очевидців, документами режиму, фотоматеріалами.

The book is devoted to the analysis of the repressive exterminating activity of the Moscow communist regime during the first Soviet occupation of the Western Ukraine in years 1939—1941. Of particular interest are the events connected with the mass extermination of the Ukrainian intelligentsia and nationally conscious citizens of Galicia and Volhynia in jails and on the stage of hurried evacuation. Within the framework of the „Po-shuk“ Lviv Society at first the general outline lists of victims of the martyr-ology of this period are gathered and published. The book with the memoirs of witnesses, regime documents and photoevidences of that tragic time is diligently argued.

*Надруковано за ухвалою Видавничої ради
Наукового товариства ім. Шевченка*

*Книга видана завдяки фінансовій підтримці Фондації
Українського Вільного Університету в США
та пожертві п. Дарії Кузик*

ISBN 966-7155-59-5

- © Дзюба І. М. Вступне слово. *Кати і жертви*
- © Романів О. М., Федущак І. В.
- © Художнє оформлення Ф. Лукавий, 2002
- © Наукове товариство ім. Шевченка.
Склад, 2002

КАТИ І ЖЕРТВИ

Макабричні злочини большевицького режиму, вчинені в Західній Україні 1941, хоч і відомі давно в загальних рисах, ще й досі недостатньо досліджені на рівні документальному та в контексті всієї проти-української політики Кремля і міжнародної ситуації напередодні й під час Другої світової війни. Певно, це — крім зрозумілих емоцій-них і моральних переживань та обов'язку пам'яті — і спонукало авторів „Західноукраїнської трагедії. 1941“ звернутися до цієї теми. Використавши великий матеріал власних скрупульозних розшуків та численні документальні, інформативні, аналітичні публікації інших авторів, спогади свідків тощо, вони змогли відтворити якщо й не ви-черпну, то найповнішу досі картину одного з найстрахітливіших актів громадянської і гуманітарної катастрофи, якою обернувся для За-хідної України „золотий вересень“ 1939-го, — масових катувань і планових розстрілів політичних в'язнів у тюрмах під час панічної втечі „визволителів“ у червні 1941-го.

Насамперед документально засвідчено масштаби кривавої акції, поіменно названо всі (кого можна було ідентифікувати) жертви ма-сакр у кожній з тюрм, — що має не лише доказову вагу, а й є дани-ною їхній пам'яті. Масштаби державно провадженого нищення ра-зючі. Але ще разючіші свідчення про патологічну жорстокість катів, які в притаманний їм спосіб „процалися“ з ненависним їм недовиз-воленним людом.

Окремий розділ праці складають аутентичні документи режиму — інструкції, звіти, службове листування, рапорти, постанови „ди-рективних органів“, зокрема „Історична“ постанова ЦК ВКП(б), за підписами Сталіна й інших членів політбюро, про розстріл інтерно-ваних польських офіцерів та ув'язнених із західних областей України і Білорусії. Почасти використано архівні джерела, почасти — публі-кації в пресі та спеціальних виданнях, а в своїй сукупності вони пока-зують саме державний розмах і досконалість механізму терору, педан-тичну відпрацьованість взаємодії всіх його ланок. Моторошне вра-

ження справляє цинічний професійний жаргон службових документів. Чого варта, скажімо, формула „проведення операцій по першої категорії“, що означало масовий розстріл без суду і слідства на розсуд „робітників тюрем“, або ремствування на те, що „не везде работники тюрем смогли более тщательно закопать трупы и замаскировать внешне“.

Фактографічна й документальна насиченість праці не є її самоодстатньою якістю, вона поєднується з фаховим аналітичним рівнем. Зокрема, добре відстежено систему репресивно-винищувальної діяльності режиму на західних землях у 1939—1941 роках, особливості „підходу“ карателів до різних національних, соціальних, професійних груп населення — адже діяли вони на „науковій“ основі, маючи випробувану за чверть століття в СРСР „методологію“.

Важливим є те, що автори звертаються до широкого історичного й ідеологічного контексту, окреслюючи суспільно-політичну ситуацію в Західній Україні між вдова світовими війнами і драматичні процеси в УРСР 1920—1939 рр., нищення національної інтелігенції та „розкуркулювання“ селянства, колективізацію й голодомор. Таким чином, трагедія Західної України постає не як виняткове чи випадкове (за обставин війни) явище, а як закономірність, як повторення — тільки в інших формах — трагедії Наддніпрянської України. Звичайно, тут ще багато про що можна буде і треба говорити. Наприклад, і про трагедію КПЗУ, про підступні інтриги і вперту боротьбу з нею Москви — і „комінтернівськими“ руками, і „київськими“, і „варшавськими“. А КПЗУ, хоч би як ставитися до її ідеології та політичної діяльності, виражала й національні прагнення частини західноукраїнської людності.

Або таке. Автори дотепно описали навалу на Західну Україну, після „золотого вересня“, орди дрібного (і не тільки дрібного) чиновництва, яке кинулося „оговарюватися“ за рахунок майна виселених і репресованих. Можна пригадати точнісінько таке явище в 60-х роках 19 ст., коли російський царизм після придушення польського повстання розпочав активне „освоєння западного края“. Тоді Кузьма Прутков іронічно радив: „если продулся, в карты играя, — едь на освоєние Западного края“. Але була й інша, менш чисельна, але по своєму характерна категорія визволителів — культуртрегерів — задурманених радянською пропагандою, обмежених, але ширших адептів нового порядку, які рвалися на Західну Україну „просвітити“ визволених братів своєю всепереможною комуністичною вірою (згадаймо хоча б трагікомічні своєю войовничою невігласкою наївністю листи екзальтованої комсомолки до академіка К. Студинського,

які навела в своїх спогадах Лариса Крушельницька). Це теж одна із барв у широкій палітрі картини доби, і тих барв є ще багато...

Не зайве згадати й про те, що у большевицьких „визволянтів“ були гідні попередники — доблесна царська армія, що прийшла в Галичину восени 1914 року, під час Першої світової війни, під гаслами порятунку братів-слов'ян. Кількамісячну окупацію російська адміністрація успішно використала для нищення українських інституцій, репресій та переслідування культурних і релігійних діячів, пограбування селян.

Ще одне міркування. Воно стосується наголошуваних авторами суто російського походження і характеру большевизму. Тут можливі деякі уточнення. Большевизм справді проріс на російському ґрунті, але серед зерен були й західні ліворадикальні вчення. Пошлюся на авторитет Т. Масарика, який 1923 року писав: „Большевизм ані щодо теорії, ані щодо тактики не є марксістський... він є куди більш бакунінський, ніж марксістський. Він є продовженням російського нігілізму і зосібна терористичного нігілізму. „Але“, — каже Масарик далі, — „це є продукт чисто російський, плід неорганічного розвитку, спричиненого різким товчком найрадикальніших західних ідей на стаціонарний світогляд, утримуваний російською церквою. Большевик — це російський монах, схвильований та спантеличений фюрбахівським матеріалізмом і атеїзмом“ (Бочковський О. І. „Т. Г. Масарик. Національна проблема та українське питання“. Подєбради, 1930).

Варто брати до уваги й те, що на початку 20 ст. комуністичний рух, і притому переважно в екстремістських формах, набув світового розмаху (згадаймо „пролетарські“ революції в Німеччині, Угорщині, пізніше криваву громадянську війну в Іспанії); і те, якою страхітливою силою в лавах „Червоної армії“ та ВЧК були неофіти з числа латишів, угорців, китайців тощо; і те, що в терорі проти України протягом усього 20 ст. було „задіяно“, як тепер кажуть, чимало самих-таки українців. Тобто, йдеться про явище ширше і складніше (та й негативно продуктивніше, смертоносніше), ніж традиційний російський деспотизм.

Вказавши на розмір українських втрат, глибину ран, завданих українській суспільності, очевидну ефективність терору, об'єктами якого стали інфраструктури та людські персоналізації інтелектуального, духовного, культурного, господарського потенціалу українського народу, автори роблять слушний сумний висновок про те, що саме цим „підготовлена“ та малосильність і безпорадність, яку демонструємо ми впродовж уже десяти років державної незалежності України.

...Прочитано останню сторінку рукопису. І серед глибоких вражень — гірка думка: ось вийде книжка, а чи вплине вона на тих, хто й досі живе стереотипами про „бандеровців“, про невдячних „западенців“, які не оцінили зусиль визволителів? Хотілося б, щоб і вони, хто й досі в полоні людиноненависницьких міфів, підживлюваних „українськими“ політиками певного спрямування, її прочитали, задумалися... Хотілося б, щоб вона сприяла кращому ознайомленню всієї української суспільності, зокрема молодших поколінь, з тим, що пережили люди Західної України, сприяла виробленню розуміння спільності української Долі, на скрижалах якої вирізьбилося стільки трагічних знаків, що їх не всі ще відчитано...

Іван ДЗЮБА

ПЕРЕДМОВА

При формуванні дослідно-видавничих проєктів Наукового товариства ім. Шевченка в останні роки звернено істотну увагу на проблеми новітньої української історії періоду Другої світової війни¹. Серед них важливе місце займають процеси та події, пов'язані з вторгненням у Західну Україну 1939 р. червоної армії та формуванням режиму, що в народній інтерпретації отримав назву періоду „перших совєтів“. Цей період мав свій трагічний фінал у червні–липні 1941 р. у зв'язку з панічним відступом большевиків та втечею функціонерів режиму під ударами військової машини гітлерівської Німеччини. Фінальні події того часу становлять цілісну картину безпрецедентного за жорстокістю та цинізмом масового червономосковського терору, який мав загальноєвропейський резонанс і яскраво відображений у тодішній західноукраїнській та європейській пресі. Деякі узагальнення з цих подій зроблено також у збірнику Мілени Рудницької, що вийшов друком уже після війни за океаном², та нещодавно у книзі „Літопис нескореної України“³. Проте злочин большевизму в Західній Україні на початку війни 1941 р. заслуговує на висвітлення в окремій книзі як специфічна проблема українського мартирологу, з великим ресурсом доказовості свідчень, який важко зібрати при оцінці інших, навіть масштабніших злочинів комуністсько-московської системи в Україні, через маскування подій, замітання слідів чи розсіяння бази доказовості як у часі, так і по території (на безмежних просторах ім-

¹ Йдеться про книги видавництва НТШ у Львові: Косик Володимир. Україна і Німеччина у Другій світовій війні.— Париж, Нью Йорк, Львів, 1993.— 660 с.; Народовбивство в Україні. Офіційні матеріали про масовий терор у Вінниці.— Львів, 1995.— 264 с.; Кальба Мирослав. Ми присягали Україні.— Львів, 1999.— 184 с.

² Західна Україна під большевиками / Ред. Мілена Рудницька.— Нью Йорк: НТШ в Америці, 1958.— 494 с.

³ Літопис нескореної України. Документи і матеріали / За ред. Ярослава Ляльки.— Львів, 1993.— Кн. 1.— 800 с.

перії ССРСР). І тому не випадково, як це стало відомо із сучасної преси, при підготовці майбутнього міжнародного суду над російським тоталітаризмом „Нюрнберг-2“, проблема злочинів червня–липня 1941 р. має фігурувати в числі головних як надзвичайно наочна, яскрава та документально обґрунтована. Саме такі мотиви спонукали нас до створення пропонованої праці, яку попередньо передбачалося закінчити до 60-х роковин західноукраїнської трагедії 1941 р.

Як відомо, Західна Україна була прихистком вільної української думки та свідомого українства між двома світовими війнами, коли морок большевизму наклав переважну частину східних та центральних українських земель. Захопивши після змови з Гітлером західноукраїнські землі, червоний режим поставив головною мету — знищення цього останнього плацдарму свободи та самостійництва, що залишився після ліквідації у 1939 р. острова української свободи — Карпатської України. Після проведення глобальних винищувально-репресивних заходів супроти поляків, що символізували в очах режиму західну контрреволюцію, уже з осені 1939 р. розпочалися репресії супроти української еліти та свідомого українського громадянства. Спочатку поволі, а потім із наростаючою у кінці 1940 р. і далі у першій половині 1941 р. швидкістю розкручувався маховик терору, який у кінцевому підсумку мав привести західноукраїнські терени до східноукраїнського стандарту безликих заляканих рабів нової Російської імперії.

Але ретельно задуманий процес нищення української державницької стихії був раптово перерваний початком німецько-советської війни в 1941 році. За тодішніх умов поразок і відступу агонізуючий режим хотів максимально надолужити недовершене. В перші дні війни здійснено масові арешти, тюрми західноукраїнських міст заповнено тисячами українців, національна свідомість і патріотизм яких вважалися небезпечними з погляду охоронців червоної Російської імперії. Оскільки блискавичне наближення фронту не давало часу на вивезення цих людей у безкраї простори Євразії, мстиві окупанти ухвалили рішення про негайне фізичне знищення на місцях усіх політичних ув'язнених.

Після утечі большевиків при відкритті тюрем та катівень НКВД з'ясувалася жахлива картина терору, що відібрав життя понад двадцять тисяч громадян. Побачене і задокументоване лихоліття відповідало найагресивнішій та жорсткій фазі червоного терору 30—40 років ХХ ст.

Уся Західна Україна оплакувала і ховала жертви, виявлені в тюрмах Львова, Золочева, Дрогобича, Чорткова, Івано-Франківська,

Рівного, Дубна, Луцька, Саліни... Через очне опізнання, а також на підставі архівних матеріалів НКВД встановлено імена понад 6 тисяч жертв, доля і місце загибелі багатьох жертв терору донині не розкриті. Проте великі дослідження ентузіастів, здійснені після проголошення української Незалежності, дають нову панорамну картину українського мартирологу 1941-го року.

Йдеться насамперед про дослідження українського „Меморіалу“, з тими численними публікаціями, що з'явилися, зокрема, у газеті „Поклик сумління“ та окремих брошурах, збірниках. Нашою основною підставою для систематичних оцінок трагедії літа 1941 р. стали ретельні дослідження жертв терору, проведені Львівським обласним товариством „Пошук“ під керівництвом п. Інни Федущак. Відповідно до задуму цієї праці „Пошук“ провів цілеспрямовані дослідження списків жертв червня–липня 1941 р., з урахуванням усіх доступних джерел інформації. Є підстави вважати, що підготовлені нами списки належать до найретельніших з усього того, що було зібрано дотепер, і найповніше представляють масштаби злочину в персоналіях.

Книжка складається з чотирьох розділів. Перший — своєрідне історичне впровадження у події літа 1941 р. В ньому дана характеристика ситуації та стану суспільства в підсоветській Україні до 1939 р., з яким явно контрастує розвиток суспільного життя українців у Західній Україні між двома світовими війнами. Головна увага в першому розділі звернена на розкручування репресій режиму в інтервалі періоду „перших советів“ від вересня 1939 до весни—літа 1941 р.

Другий розділ дає стислий аналіз трагічних подій літа 1941 р. з узагальненою характеристикою злочинів у окремих містах та містечках усіх шести тодішніх областей Західної України. Саме в другому розділі ми вважали доцільним умістити реконструйовані з найбільшою повнотою списки жертв, закатованих у цей час у тюрмах, а також на етапі панічної евакуації большевиків. Проблема терору літа 1941 р. мала свої початки ще в екстермінаційних акціях червоної влади в 1940 р., коли за поданням Л.П. Берії політбюро ЦК ВКП(б) санкціонувало винищення без слідства та присуду репресованих у таборах і тюрмах колишніх польських громадян. Оскільки серед них була значна кількість українців, у другому розділі також зроблена спроба реконструювати списки громадян українського походження, знищених до початку воєнних дій червня 1941 р.

Третій розділ відтворює акти західноукраїнської драми на підставі публікацій літа 1941 р. у тодішній пресі, спогадів очевидців та пізніших свідчень, зібраних уже після розпаду ССРСР громадськими пошуковими організаціями.

Четвертий розділ можна би образно назвати „Сатанинськими хроніками“, хоча складається він лише з документів режиму, за якими готувалися репресії та санкціонувалося народобивство як протягом усього двохлітнього окупаційного періоду, так і, особливо, з початком воєнних дій 1941 р. Тут є документи, зібрані з різних джерел. Вони наочно підтверджують, що розстріли та катування не були лише спонтанною акцією агонізуючого режиму — їх також координували та планували найвищі ешелони влади. Текстовий матеріал книги доповнено ілюстративним, який унаочнює масштаби і глибину злочинів проти українського народу на західних землях*. В збірці ілюстрацій є розділ, який стосується увічнення пам'яті невинно убієнних, котрі стали жертвами одного з найстрашніших тоталітарних режимів, що здійснював упродовж десятиліть проти України політику неприхованого геноциду. Цей геноцид „стріляє“ своїми наслідками в наше сучасне: винищення елітних прошарків суспільства, свідомого селянства, ба, навіть усякого активного мислячого елемента, є відповідальним за цей сучасний стан суспільства, а втрати найціннішого генофонду нації ще довго, десятиліттями, відлунюватимуть у нашій кволості та безпорадності в побудові міцної національної держави та громадянського суспільства.

На завершення цих вступних зауваг декілька слів стосовно термінології у контексті явищ і понять большевицького тоталітаризму, про які доводиться говорити в цій книжці. Мабуть, кожен неупереджений громадянин України, який намагався об'єктивно виникнути в історію України у ХХ ст., погодиться з висновком про те, що большевицька влада прийшла в Україну 1918 р. з півночі як влада окупаційна і, незважаючи на спробу начепити їй личину інтернаціоналізму — як специфічне російське явище. Про це свідчить не тільки історія захоплення України большевиками, а й також застосовувані упродовж десятиліть силові методи (залізом, голодом, висилкою, розстрілами) для натуралізування цього режиму в Україні, маючи на меті перетворити його в „наше“, народне явище. Це знайшло відбиток у загальновикористовуваному в народі російському назовництві інститутів злочинної червоної системи, зокрема її силових структур. Саме тому повсюдно громадяни, у тому числі й україномовні, використовували терміни: ІПУ, НКВД, МГБ, КГБ, большевики, совіти

* На жаль, для нас виявилася непосильною праця над створенням вичерпної „портретної галереї“ жертв терору 1941 р. Зібрані і представлені в книзі світлинні убієнних у цю трагічну пору мають лише вибірковий, ілюстративний характер.

(інколи совіти), замість впроваджуваних в українські тексти ДПУ, НКВС, МДБ, ҚДБ, більшовики, радянці. Саме такі російські відповідники назв стосовно структур цього окупаційного російського режиму вживали і вживають, зокрема, у Західній Україні, і тому їх використовуємо в українських текстах цієї книжки.

Хочу також звернути увагу на спостережану часто в окремих текстах езопову мову окреслень большевицького режиму в Україні, яку використовує сьогодні сучасна преса, мабуть, у зв'язку з тенденцією відходу від суті явищ, щоб таким чином не зачіпати почуттів симпатиків старого режиму та небайдужих нащадків окупантів, одночасно позбавляючи явища їх очевидної причинності. Отже, при окресленні минулої трагічної епохи зустрічаємо такі „нейтралізовані“ визначення: „тоталітарний режим“, „сталінські репресії“, „епоха тоталітаризму“, „культ особи“ і т. ін. Так, зокрема, на меморіальній таблиці Замарстинівської тюрми у Львові сказано, що вона встановлена в пам'ять „жертв політичних репресій“. Такі окреслення позбавлені конкретики, і під ними можуть складати квіти як „безневинні“ большевицькі кати, так і гітлерівські. Саме тому ми при описі процесів минулого під червоним режимом схиляємося до вживання термінів, які, зокрема, були в широкому вжитку після відходу большевиків у 1941 р. та в пізнішому українському підпіллі й еміграції: „російський імперіялізм“, „комуно-московський“ чи „червоноросійський режим“, тим самим підкреслюючи його злочинну російську генезу. Гадаю, що такі видозміни назовництва та відхід від „народних“, радянських штампів відповідають суті політичних явищ, які смерчем пройшлися над нашим народом та його страдницькою землею.

Праця над книгою була розподілена наступним чином. Пані Інна Федущак з рамени Львівського обласного товариства (ЛОТ) „Пошук“, яке вона очолює, підготувала, як нам здається, найвартіснішу частину книжки — ретельно скомпільовані з усіх доступних джерел списки жертв терору літа 1941 р. Їй також належать підрозділи про джерела інформації, за якими складені ці списки. В зв'язку з тією обставиною, що у збірці представлено також тло подій в Західній Україні до вибуху війни 1941 р., перший, причому найбільший, з вміщених тут списків стосується осіб українського походження з Західної України, знищених до початку війни за списками „Катинь“. Від імені згаданого автора та відповідно ЛОТ „Пошук“ для публікації в книзі передана переважна кількість фотодокументів та частина свідчень очевидців подій чи похоронних акцій. Підбір спогадів та свідчень очевидців з різних наявних джерел здійснив Б. М. Романів. Він також взяв на себе труд кінцевого редагування книжки. Всі інші

частини книжки написані чи укладені (зокрема, Розділ четвертий) О. М. Романівим.

Нарешті хочу підкреслити, що вихід друком цієї потрібної документальної книжки не був би можливий без великої прихильності до задуму видання та фінансової підтримки — сьогодні, на жаль, уже покійного — голови Фундації Українського Вільного Університету в США сл. п. проф. Петра Гоя. Це видання — данина пам'яті цьому шляхетному патріотові, від імени якого проблема наших національних кривд та українського мартирологу промовляє зі сторінок цієї книги до майбутніх поколінь нащадків тих, хто віддав своє життя в ім'я кращого прийдешнього і волі України.

Олег РОМАНІВ

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

ЗАХІДНА УКРАЇНА: ПЕРШЕ ВХОДЖЕННЯ В ОБІЙМИ ЧЕРВОНОЇ РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

БОЛЬШЕВИЦЬКЕ РУЙНУВАННЯ ПІДСОВЕТЬСЬКОЇ УКРАЇНИ (1920—1939)

Перша світова війна, пов'язані з нею революційні зміни та локальні війни привели до радикальних геополітичних змін на теренах Східної Європи. Ці зміни також торкнулися українських етнічних теренів, на яких, незважаючи на великі національні зусилля, українцям не вдалося створити власної держави.

Як відомо, протягом значного часового інтервалу, від третього поділу Польщі (1795 р.) і до початку Першої світової війни, українські землі були розділені між двома європейськими імперіями: царська Росія заволоділа 80 відсотками українських теренів, до найзахіднішої частини яких увійшли Волинь і Холмщина. Австро-Угорська імперія оволоділа західною частиною українських земель, які охоплювали Східну Галичину, Закарпаття і Буковину.

Поразка українства у визвольних змаганнях (1917—1920 рр.), що розвивалися певною мірою за різними сценаріями на Східній (т. зв. Великій) Україні та в Галичині, завершилася розшматуванням українських земель між чотирма новими окупаційними силами: советською, большевицькою Росією, Польщею, Румунією та Чехо-Словацькою. У межах кожної з названих держав умови існування та національного вияву українців були істотно відмінні. Відповідно до розмірів національних анклавів, якими поживилися при формуванні післявоєнної Європи нові окупанти України, найбільше значення для дальшої української долі мали політичні, суспільні та репресивні процеси на теренах підсоветської України та підлеглих Польщі земель Західної України.

Процеси та явища, що зайшли в Західній Україні в час першої советської окупації 1939—1941 рр., неможливо належно усвідомити без аналізу, хоча би стисло, тих трагічних перемін, які відбулися упродовж двадцятих-тридцятих років на теренах Східної України. Саме тому їх розгляді присвятимо першу частину цього розділу.

Перша світова війна з драматичним фіналом т. зв. громадянської війни мала катастрофічні наслідки для Східної, підсоветської Украй-

17889

ни, які забрали понад 1,5 мільйонів життів її громадян¹. Першою фазою большевицького господарювання був т. зв. воєнний комунізм, який базувався на націоналізації усієї землі та промисловости, примусовій трудовій мобілізації та експропріації у селян зерна. Це призвело практично до руйнування сільського виробництва та першого великого голоду 1921—1922 рр., що забрав сотні тисяч життів людей на Україні і ще більше в Поволжі.

Величезне невдоволення, страйки і бунти змусили партійну верхівку, очолювану Леніним, до зміни економічного курсу, названого новою економічною політикою (НЕП), яка привела до суттєвого відродження економіки, особливо на селі. Одночасно для здобуття більших впливів у неросійських республіках новоствореного ССРСР розпочато курс на „коренізацію“, що на Україні знайшло вияв у т. зв. лінії на „українізацію“. Вона передбачала ширше залучення до управління територією місцевих кадрів, мала хоча би частково замінити ними комісарські кадри окупантів — творців большевицького перевороту на Україні. Період українізації мав дивовижні наслідки для впровадження української мови у шкільництві, пресі, діловодстві, спричинив справжній вибух українського „лівого“ мистецтва та літератури. Такі тенденції дали також певні наслідки в розвитку політичних та культурологічних течій націонал-комунізму, який в подальшому на репресивному етапі був окреслений за прізвищами їхніх творців (М. Скрипника, О. Шумського, М. Хвильового, М. Волобуєва) як „скрипниківщина“, „шумськізм“, „хвильовізм“, „волобуєвщина“².

Незважаючи на прокрустове ложе ідеологічних обмежень, особливого розвитку сягнула література в широкому діапазоні літературних організацій („Плуг“, „Гарт“, неокласици, „ВАПЛІТЕ“, символисти, футуристи та інші). Це був справжній вибух талантів і яскравих імен, який в майбутньому, за наслідками трагічного сталінського фіналу, отримав назву „розстріляного відродження“. В українській літературній процес твердою ходою назавжди увійшли Микола Хвильовий, Василь Еллан-Блакитний, Максим Рильський, Микола Зеров, Микола Куліш, Юрій Яновський, Павло Тичина, Григорій Косинка, Михайло Драй-Хмара, Євген Плужник, Тодось Осьмачка та інші³.

Водночас спостерігався бурхливий розвиток науки в рамках Всеукраїнської Академії Наук, де плідно працювали Михайло Грушевський, який повернувся із чужини, Сергій Сфремов, Володимир Вер-

надський, Агатангел Кримський, Дмитро Багалій, а також численні представники природничих та фізико-математичних наук: Дмитро Граве, Микола Крилов, Володимир Кістяківський, Лев Писаржевський та інші. Сягнула також апогею у двадцятих роках боротьба за самостійну Українську Православну Церкву, котра оформилася як УАПЦ (Українська Автокефальна Православна Церква)⁴.

Проте всі позитивні зміни періоду „українізації“ почали нівелюватися наприкінці 20-х років, після того, як унаслідок зятятої боротьби із суперниками до необмеженої влади в ССРСР прийшов Сталін. В галузі економіки, відмовляючись від НЕПу, він проголосив курс на інтенсивну індустріялізацію, у поєднанні з позбавленням селян прав на землю та запровадженням рабовласницької системи колгоспів. Також був скасований курс на українізацію, яка була замінена підтримкою централізованої системи російського шовінізму. В країні, і зокрема в Україні, була створена система державного терору, спрямованого проти національної інтелігенції та українського селянства. Винищення інтелігенції здійснювалося органами ГПУ, як звичайно, на підставі фіктивних звинувачень в організації націоналістичних організацій, або створенні агентур чужоземних держав⁵.

Одне з центральних місць у цій кампанії посила сфабрикована в 1929—1930 рр. справа 45 українських учених і письменників про націоналістичну організацію „Спілка визволення України“. В числі арештованих і засуджених, а відтак знищених у рамках цього процесу були Сергій Сфремов, Володимир Чехівський, Йосип Гермайзе, Михайло Слабченко, Людмила Старицька-Черняхівська, Григорій Голооскевич та інші⁶. 1931 р. у ході репресій супроти Академії наук була, зокрема, розпущена Історична секція, Михайло Грушевський висланий в Росію, де він згодом за загадкових обставин помер у 1934 р. Особливо зловісним для українства був 1933 р., який істотно випередив етапи великого терору в 1937 р., що пройшов у Росії та неросійських, т. зв. союзних республіках. Разом із призначенням на Україні секретарем ЦК Павла Постишева та головою ГПУ в Україні Всеволода Балицького, усвідомлюючи крах советської „національної політики“ та політичну безвихідь, закінчують життя самогубством ідеолог українізації Микола Скрипник та чільний письменник Микола Хвильовий. Символом „розстріляного відродження“ стає масове винищення українських письменників (із числа репресо-

⁴ Субтельний Орест. Україна: історія...— С. 337—348.

⁵ Велика історія України...— С. 846—851.

⁶ Документи про підготовку й проведення судового процесу над членами Спілки визволення України / Підготували до друку Володимир Пристайко та Юрій Шаповал // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ.— К., 1995.— № 1—2.— С. 373—396.

¹ Велика історія України / За ред. І. Крип'якевича та М. Голубця.— Вінніпег: Вид-во Івана Тиктора, 1948.— С. 846—851.

² Субтельний Орест. Україна: історія.— К.: Либідь, 1991.— С. 337—348.

³ Там само.

ваних 240 письменників зникло понад 200 осіб). У середовищі вчених-мовознавців, яке налічувало понад 80 осіб, було ліквідовано 60 вчених. Як рапортував наприкінці 1933 р. Постишев, тільки Наркомосвіти був очищений від 2000 тисяч людей, серед них 300 вчених і письменників. Як своєрідний індикатор зросійщення у системі освіти можна визначити послідовне знищення одного за одним усіх комісарів освіти того часу: Гринька, Шумського, Скрипника, Затонського⁷.

Репресії та фізичне знищення торкнулися насамперед представників лівої інтелігенції із Західної України, яка в умовах шовіністичної польської політики бачила можливість творчої праці в системі „українізації“ на підсовєтській Україні, чи переїхала сюди ще раніше після краху визвольних змагань і ліквідації УГА та Січових Стрільців. Трагічна доля спіткала Степана Рудницького, Антона, Івана, Тараса, Володимиру Крушельницьких, Леся Курбаса, Федора Замору, Михайла Лозинського, Василя Дідушка та інших. Можна стверджувати, що в горнилі чисток була знищена „під корінь“ уся галицька інтелігенція, яка, піддавшись інтенсивній пропаганді, в умовах галицької безвиході переїхала в підсовєтську Україну. Символом жаху і українського мартирологу стали Соловки, де загинув цвіт українства, його письменницька та мистецька еліта⁸.

Далі репресії поширилися на політичну партійну верхівку України. За звинуваченнями в „націоналізмі“, „фашизмі“ та „троцькізмі“, „зв'язках з іноземними розвідками“ було репресовано понад 100 тис. членів КП(б)У. На зміну „національним партійцям“ на Україну посунула навала функціонерів із Росії. Як у калейдоскопі, змінювалися партійні функціонери всіх рівнів, одна за одною зникали короткочасні генерації опричників ЧК—ГПУ — система пожирала своїх дітей⁹.

Центральне місце в системі державного большевицького етноциду супроти українського народу зайняло винищення його селянської етносонови, з якої повинна була би, як у всіх народів, сформуватися модерна нація ХХ ст. Знищення села розпочали 1929 р. з тотальних акцій „розкуркулювання“, яке передбачало не тільки експропріацію практично більшості селян, що володіли землею, а й також їх фізичне знищення або виселення. Проте апогей селянського апокаліпсису настав після упокорення селянства за опір колективізації та здачі

⁷ Історія України / За ред. В. А. Смолія.— К.: Вид. Україна, 1996.— С. 224—252; Национальный вопрос в СССР: Сборник документов / Рец. Ромап Купчинский // Сучасність.— 1975.— 443 с.

⁸ Розстріляне відродження. Антологія 1917—1933 / За ред. Ю. Лавріненка.— Париж, 1959.

⁹ На защите революции: Из истории Всеукраинской Чрезв. Комиссии. Сб. док. и мат.— К.: Изд. Полит. Литер. Украины, 1971.— 392 с.

продовольчих запасів через повне вилучення „під корінь“ зерна восени 1932 р.

Практично повне вилучення харчових ресурсів в українських селах мало на меті декілька цілей:

передачу частини зібраних зернових ресурсів для робітничих регіонів Росії;

продаж зерна за валюту, призначену на закупівлю промислового обладнання для інтенсивної індустріалізації країни;

упокорення українського селянства голодом. Унаслідок акцій експропріації продовольства в кінці 1932 — на початку 1933 р. українське село опинилося в умовах голодомору, який за розмірами фізичного винищення людей перевищив у декілька разів масштаби єврейського голокосту у Другій світовій війні. Незважаючи на відсутність достовірних статистичних даних, прийнято вважати за нижню межу голодомору 1933 р. 7 мільйонів українських селян. Мор на селі нагадував середньовічні епідемії. Набуло великого поширення навіть людодіство в межах окремих родин (так, наприклад, на Соловках відбувалося ув'язнення понад 300 жінок з України, оскаржених о людодіство, у тому числі власних дітей). Структура українського села була зруйнована ще й тому, що найбільш дієздатна частина селян, рятуючись від місцевого терору, „кинулася в біги“, подалася у пошуках роботи в міста та індустрію усього Союзу, зокрема в Сибір, на Далекий Схід, де підлягала люмпенізації та асиміляції¹⁰.

Зроблено також усе для знищення духовної релігійної основи народу, зокрема і насамперед, Української Львокефальної Православної Церкви. Цю Церкву ліквідовано, у в'язницях загинуло 13 архієпископів та єпископів, в тому числі митрополит Василь Липківський, Микола Борецький та Іван Павловський. Свідченням патологічної ненависти російських большевиків до української культури стало знищення протягом 20—30-х років 8 тисяч пам'яток церковної архітектури, що склало 65 відсотків усіх храмів України, у тому й численних шедеврів доби Київської Русі-України¹¹.

Завершальним етапом сталінського терору до початку Другої світової війни стала „велика чистка“ 1937—1938 рр. Вона торкнулася не тільки творчої інтелігенції, учених, учительства і свідомого селянства, які були винищені ще на попередніх етапах сталінізації. Своєрідним апогеєм чистки стало знищення партійної верхівки України. Її звинувачували у „фашизмі“, „троцькізмі“, „утраті большевицької пильності“. Знищували не тільки перших сскрестарів, а й також рядових членів партії: репресії зазнали до 40 відсотків членів

¹⁰ Велика історія України...— С. 846—851.

¹¹ Субтельний Орест. Україна: історія...— С. 362—367.

КПУ. Також за схемою доміно знищувалися чергові команди репресивних органів ГПУ та НКВД. Вважається, що між 1937 та 1939 рр. у Советському Союзі страчено понад 500 тис. осіб, за різними оцінками — до 12 мільйонів людей було заслано до таборів. Чистка і тотальне винищення торкнулися також військових кадрів — це була одна з важливих причин невідповідності Червоної армії до нової війни, початкових катастрофічних поразок у війні, що почалася у 1941 р.¹²

Кожна область мала свої фабрики смерти, де Москва знищувала людей. Опричники системи вміло затирали сліди своїх злочинів, тільки через випадковий збіг обставин були розкриті такі анклавні смерті, як Вінниця (понад 10 тис. трупів унаслідок розстрілів 1937—1938 рр.), харківські поховання, Биківня (150 тис. осіб) тощо. Водночас подібні концентрати смерті були практично у всіх областях підсоветської України. Ось такими були обставини, за яких відбулося приєднання Західної України до Советського Союзу у 1939 р.¹³

ЗАХІДНА УКРАЇНА МІЖ ДВОМА СВІТОВИМИ ВІЙНАМИ

У воєнному конфлікті з українцями Польща фактично перемогла ще в 1919 р., проте початково статус Галичини був невизначений. Для усіх західних держав, які де-факто в особі Антанти підтримували Польщу, була очевидною невідрегульованість політичного статусу українських територій, що опинилися під Польщею. І хоча Найвища Рада Антанти визнавала опікунство Польщі над Східною Галичиною, вона ухвалила 21 листопада 1919 р. статут для Галичини, який підтверджував особливий внутрішній устрій для цього краю з автономічними правами для українців¹⁴. Польща не визнала і не дотримувалася цього статуту, змагаючи до безумовної анексії Галичини та Західної Волині. Подальшою міждержавною угодою, яка визначала статус Західної України, було рішення Ради Амбасадорів від 15 березня 1923 р., за яким західноукраїнські терени закріплювалися за Польщею, хоча мав бути дотриманий принцип автономізму цих земель. Поляки формально погодилися поважати права українців та інших меншин, хоча де-факто почали одразу ж після підписання Ризького договору наступ на ліквідацію українських прав.

На західних теренах за межами советської території опинилися велика політична і військова еміграція, яка була ізольована поляками в концентраційних таборах (у Стшалкові, Вадовіцах, Домб'ю, Тухлі). Через ті табори перейшло понад 100 тисяч осіб, з яких близько 27 тисяч загинуло від тифу та інших хвороб¹⁵.

Поляки приспівано, незважаючи на зобов'язання шанувати права українців, ліквідували більшість політичних та соціально-культурних здобутків, завойованих українцями в тяжкій боротьбі в Австро-Угорщині. Усі польські акції мали характер політичної помсти за українські державницькі змагання і були спрямовані на „знищенє Русі“ через асиміляцію та соціальний занепад.

¹² „Совершенно секретно! Только для командования!“. Документи и материалы.— М.: Наука, 1967.

¹³ Народовбивство в Україні / За ред. О. Романіва.— Львів, 1995.— 264 с.

¹⁴ Україна і Польща в документах 1918—1922 / Зібрав і зредував Т. Гунчак.— Нью Йорк, Париж, Сідней, Торонто: Вид-во НТШ, 1983.— Т. 1.— 456 с.; Т. 2.— 468 с.

¹⁵ Велика історія України...— С. 851—859.

Українці насамперед втратили усі свої позиції, здобуті за Австрії в царині університетської освіти. Були ліквідовані всі українські катедри у Львівському університеті. Початково українцям відібрали взагалі право на навчання у високих школах (насамперед в Університеті та Політехніці), а потім ввели дуже великі обмеження на квоту українців у випусках (*numerus clausus*)¹⁶, і то переважно із середовища громадян, лояльних до влади.

Це також торкнулося народного і середнього шкільництва, широко розбудованого за австрійських часів. Для того в 1924 р. був запроваджений шкільний закон, запропонований міністром Грабським (т. зв. *lex Grabski*), який мав привести до повної колонізації освіти на західноукраїнських землях через ліквідацію українських шкіл та гімназій. Наслідки були такі: з понад 2400 початкових українських шкіл, які були у Східній Галичині в 1912 р., на 1937 р. залишилося тільки 382. Також скорочено кількість українських гімназій. Незважаючи на те, що українці намагалися компенсувати ліквідацію державних шкіл через створення приватних шкіл „Рідної школи“, на 1931 р. у Галичині одна польська гімназія припадала на 16 тис. поляків і одна українська на 230 тис. українців.

Враховуючи таку дискримінацію у царині високої освіти, українці заснували 1921 р. приватний „таємний“ Університет і „таємну“ Політехніку. Університет охоплював 1500 студентів, що навчалися на 15 катедрах за участю 54 професорів. Співорганізаторами таємного університету стали Наукове товариство ім. Шевченка та Товариство наукових викладів ім. Петра Могили. Університет і Політехніка працювали у складних умовах конспірації та переслідувань владою до 1925 р., коли терор влади припинив діяльність цих інституцій. Українські студенти, позбавлені студій у Галичині, були змушені в міру своїх соціальних можливостей виїжджати на навчання до Чехо-Словаччини, Німеччини, Австрії, Данції тощо¹⁷. Незважаючи на перешкоди і саботаж влади, українці досягли значних успіхів у середньошкільній освіті. До 1938 р. було засновано через „Рідну школу“ близько 40 гімназій, ліцеїв та професійно-технічних шкіл.

Особливе обурення українців викликала колонізаційна політика влади, пов'язана зі спровадженням на розparcelювані панські маєтки Галичини і Волині осадників з корінної Польщі, насамперед із числа ветеранів війни. В умовах великого перенаселення сільських районів осадники отримували великі наділи кращої землі та великі субсидії держави, тоді як для українців були навіть обмеження на передачу землі своїм родинам, а купівля землі від польських великих

землевласників була заборонена. Так, до 1938 р. в Галичину прибуло понад 200 тис. осадників, також посилювалася польська міграція у міста Галичини та Волині¹⁸.

Усвідомлюючи, що Галичина як найбільш національно заангажована частина території Західної України здійснює вплив на інші її частини, поляки намагалися створити бар'єри для їх культурного і політичного обміну. З цією метою за ініціативою волинського воєводи Генрика Юзефського був створений санітарний кордон між Галичиною та Волинню (т. зв. Сокальський кордон). Чинилося порізнення між окремими групами українського етносу: створювалася думка, що лемки, бойки, гуцули — це окремі неукраїнські етнічні групи. Як інструмент такого порізнення та асиміляції використовувався факт існування двох різних конфесій: греко-католиків та православних¹⁹.

Оскільки національна приналежність в актових записках ототожнювалася з конфесійною, то асимілятори проявили особливі старання у цьому напрямку. Беручи до уваги, що Греко-Католицька Церква, очолювана сильним лідером Андреем Шептицьким, була відносно захищена патронатом Ватикану, основні зусилля були спрямовані проти Православної Церкви, особливо в наближених до польських територій регіонах Холмщини та Підляшшя. Під надуманим приводом ревіндикації, себто навернення у минулому уніяцьких храмів цих земель на католицизм (очевидно, польський), у 1938 р. розпочалося при одчайдушному опорі віруючих глобальне руйнування православних святинь. Було знищено до основ 190 храмів, а 150 передано римо-католикам. Аналогічні дії чинилися у Волині, зокрема із 389 на 1914 р. православних храмів Волині до 1939 р. вціліло тільки 59. Православних українців змушували переходити на римо-католицизм, навіть у церквах вимагали вести відправи польською мовою. Холмщина, Лемківщина, Підляшшя, Західне Надсяння вважалися районами тотальної асиміляції, і там впроваджувалися особливі обмеження на діяльність українських культурних установ, насаджувалось лише польське шкільництво²⁰.

Міжвоєнна Польща була державою з регресивно-застійною економікою. Водночас масштаби соціально-економічних труднощів, які випали на долю українського населення, були непорівняльно більшими, ніж у поляків на теренах корінної Польщі. Галичина і Волинь як аграрна периферія Польщі були відчутно перенаселені малоземельним українським селянством, тоді коли parcelювання панських

¹⁸ Субтельний Орест. Україна: історія...— С. 371—374.

¹⁹ Надбужанщина: Історично-мемуарний збірник.— Нью Йорк, Париж, Сідней, Торонто: Вид-во НТШ, серія Український Архів.— Т. 41, 1986.— Т. 1.— С. 633—771.

²⁰ Надбужанщина...— 1994.— Т. III.— С. 457—558.

¹⁶ Мудрий Василь. Змагання за українські університети в Галичині.— Львів, Нью Йорк: Вид-во НТШ, 1999.— С. 79—80, 134—135.

¹⁷ Там само.— С. 75—180.

маєтків здійснювалося виключно в інтересах прибульців — польських колоністів. Українську інтелігенцію не допускали до державних посад, також існувала повна дискримінація українців у доступі до робітничих місць у промислових підприємствах державного характеру, а також приватних, які належали переважно полякам та жидам. Велика депресія 1929—1933 рр. мала особливо дошкульні наслідки для українців, яких звільняли з роботи насамперед, створюючи для поляків пріоритети у всіх сферах адміністрації та економіки. Це підсилювало серед українців тенденцію до еміграції, хоча внаслідок того, що економічна депресія торкнулася також Західної Європи і країн Нового Світу, такі можливості до виїзду були вкрай обмежені.

Цікаво відзначити, що реалізацію цієї репресивної політики на „zniszczenie Rusi“ і асиміляцію українського населення, яке в українській іпостасі вважалося „хлопством“ і „бидлом“, здійснювала адміністрація усіх рівнів, особливо на низових ланках воевідств, повітів, староств і гмін, котрі ігнорували інколи навіть досить поступливі заяви й ухвали верхніх урядових органів. Політичний клімат нетолерантності до українців погіршився після перевороту маршала Ю. Пілсудського у 1926 р., коли Польща перетворилася у напівтоталітарну державу. Характерно, що владна агресія супроти елементарних прав українства знаходила широку підтримку серед польської меншини Галичини, яка проявляла шовіністичну ендецьку спрямованість. Посередньо фактором полонізації була також майже мільйонна жидівська меншина на „східнопольських“ теренах, яка ігнорувала український культурний і мовний фактор, була глобально польськомовною і пристосовувалася до правил гри, запропонованих польськими колонізаторами, своєю ж чергою вона робила суттєвий вклад у розвиток польської культури та полонізацію мовного середовища, Польські владні кола, здається, не усвідомлювали собі масштабів проблеми активної дискримінації української спільноти на її етнічних землях, що займали понад 25 % території держави, спільноти, яка охоплювала майже третину її населення. Міжвоєнна Польща була на цьому етапі розвитку країною, що мала найбільші відсотково національні меншини, для яких був цілком проігнорований статус автономії чи самоврядування, визначений міжнародними угодами.

Така репресивна політика польських властей і суспільності викликала великий опір та оборонну протидію українців. Треба пам'ятати, що українці Галичини, пройшовши велику школу національної боротьби в межах Австро-Угорщини, а також здобувши великий політичний і організаційний досвід у визвольних змаганнях 1918—1920 рр., були готові до активної самооборони і захисту своїх прав, які формально були навіть підтверджені міжнародними постановами Ризького договору.

Захист українських прав і боротьба за права національної самореалізації українців на власних етнічних землях розвивалися по двох

принципово відмінних лініях: підпільної революційної боротьби та легальних змагань до забезпечення українських прав у державній системі Польщі²¹.

Агресивна антиукраїнська поведінка польської влади, яка ліквідувала більшість культурних здобутків українців довоєнного періоду та розпочала дискримінаційний наступ на мовному, духовному та соціально-економічному напрямках, радикалізували значну частину суспільства, котре відчувало неспроможність задоволення національних вимог легітимними способами. Вже в 1920 р. радикальне державницьке крило суспільства, очолюване насамперед колишніми старшинами УГА та Січових Стрільців, створило таємну Українську Військову Організацію (УВО), на чолі якої став Євген Коновалець. В 1929 р. ця організаційна структура була трансформована в Організацію Українських Націоналістів (ОУН), яка створила широку підпільну мережу серед молоді Галичини та Волині. УВО, а згодом ОУН, відчували безсилля українського громадянства в забезпеченні своїх прав, розпочала широко загрозувати терористичну боротьбу, через проведення різних саботажів, атентатів на різного рангу польських достойників. Був здійснений невдалий атентат у Львові Степаном Федаком на Начальника Польської держави Юзефа Пілсудського. Вбито діяча і політика з коаліції Пілсудського Т. Голуфка. Найбільший резонанс мало вбивство у 1934 р. міністра внутрішніх справ Б. Перацького, відповідального за репресивні акції властей в Галичині, Холмщині та Волині²².

Польська влада реагувала на ці акції повальними арештами, були страчені активісти УВО Василь Білас та Дмитро Данилишин, ще раніше закатована поліцейсько-членкиня УВО Ольга Басараб. Відповідаючи на всеохоплюючі акти протесту українського селянства проти засилля осадників та дискримінаційної політики, що зводилися до підпалів скірт та маєтків землевласників, у 1930 р. влада провела по всьому західноукраїнському краю тотальну акцію погромів українських сіл та містечок. Загони поліції та війська знищували культурні осередки „Просвіти“, кооперативи, громили церкви, били та калічили активістів суспільної праці та селян. Така „пацифікація“ мала величезний міжнародний резонанс, її засудила навіть Ліга Націй. Конфронтація між польською владою та українським суспільством посилювалася і досягла небувалих розмірів після процесу над членами ОУН, причетними до вбивства міністра Перацького. Наслідуючи досвід свого великого тоталітарного сусіда СРСР, поляки створили на польських болотах концентраційний табір Береза Картузька, де в жорстоких умовах гнобили 2000 політичних в'язнів, переважно активістів українського підпілля, а навіть легальної суспільної праці.

²¹ Субтельний Оrest. Україна: історія...— С. 376—380.

²² Там само.— С. 381—386.

Водночас основний потік політичної активності західних українців здійснювався через легальні політичні партії, які ставили своєю метою забезпечення українських прав і навіть здобуття державності легальними методами, зокрема через парламентську боротьбу²³. Серед 12 легальних українських партій найвпливовішою було Українське Національно-Демократичне Об'єднання (УНДО). Ця партія ліберального спрямування вважала необхідним задля майбутньої незалежності підтримувати політику „органічного розвитку“, одночасно змагаючи до нормалізації відносин з польською владою та досягаючи від неї поступок для українства. УНДО мало найбільший успіх на виборах і провело до парламенту чимало своїх діячів, зокрема Дмитра Левицького, Стефана Барана, Остапа Луцького, Мілену Рудницьку, а його лідер Василь Мудрий навіть був обраний віце-маршалком сейму. Незважаючи на наростання репресивності польської влади, діячі УНДО виконували програму „нормалізації“ відносин з поляками, сподіваючись на пом'якшення курсу влади²⁴. Цей курс не зустрів підтримки Української Соціалістично-Радикальної Партії та Фронту Національної Єдності, який очолював Дмитро Паліїв. Значно слабші впливи в українському суспільстві мали просоветські угруповання типу Сельробу та КПЗУ — вони були істотно дискредитовані після голодомору 1933 р. та всеохоплюючого терору 30-х років у підсоветській Україні.

Враховуючи силове, кероване державою відчуження українців від економічного життя та розвитку Польської держави, що заганяло українське населення у соціально-економічну безвихідь, українці почали самі розбудовувати власну інфраструктуру господарського життя. Надзвичайним осягом українців у міжвоєнному періоді став розвиток різних видів кооперації, яку представляли, зокрема, „Центросоюз“, „Маслосоюз“, „Українбанк“, а також їхня надбудова — „Ревізіоний Союз Українських Кооператив“. Для потреб приватного сектора засновано „Український Промисловий Банк“. Для розв'язання складних проблем рільництва створено потужну спілку „Сільський Господар“, що налічувала 160 тис. членів та 60 філій.

Товариство „Просвіта“, незважаючи на перешкоди влади, розширювало на всіх теренах мережу читалень, аматорських гуртків і хорів. Набирали сили сокільська організація „Український Сокіл“ та спортивно-пожежна організація „Луг“.

Небачених в українській історії розмірів набрав розвиток української преси та книговидавництва. Крім щоденників „Діло“, „Новий Час“ та „Українські Вісті“, випускалася серія тижневиків: „Громадський Голос“, „Вперед“, „Український Голос“, „Неділя“, „Мета“, „Прав-

да“, „Нова Зоря“, „Батьківщина“. З 1923 р. почав розбудовувати свої структури концерн „Українська Преса“, концерн Івана Тиктора мав серію періодичних видань та монументальних книжкових проєктів, як „Велика Історія України“, „Історія Української Культури“, „Історія Українського Війська“. Видавалася перша „Українська Загальна Енциклопедія“. Існувала серія дитячих періодичних видань та гумористичних журналів²⁵. Незважаючи на штучно створовані польською владою економічні труднощі, успішно розвивалося українське наукове життя в Науковому товаристві ім. Шевченка, яке залишалося на цей час єдиною вільною академічною установою багатопрофільного характеру.

Отже, попри польські репресії та навіть терор українство Західної України, „інфіковане“ процесами минулих визвольних змагань, чинило свій великий поступ у напрямі майбутньої державності. Специфічні польські репресії „буржуазного типу“, на відміну від советського терору на Сході України, гартували і вишколювали суспільство, і в тому був величезний контраст між двома Українами — Східною та Західною. Кремлівське керівництво та його сателітарна система в Києві добре розуміли, яку загрозу їхній ідеології змосковщення та обездержавлення українства становив західно-український анклав свободи. Сталін та його поплічники усвідомлювали також, що проблема української державності і змагання до неї семимільйонного українства Польщі може стати також розмінною фігурою на шахівниці європейської геополітики, зокрема у зв'язку з намірами гітлерівської Німеччини здійснити переділ теренів Європи. Советське керівництво добре відчуло прояви цього фактора і навіть було серйозно занепокоєне можливістю виникнення вільного українського державного утворення, яким могла стати Карпатська Україна (невипадково навіть Сталін назвав процес усамостійнення Карпатської України спробою приєднати до москві слона — себто советську Україну)²⁶. Отже, захоплення Західної України мало для СРСР значення не просто як звичайне розширення большевицької імперії, але, насамперед, як можливість знищити загрозу сили українського самостійництва. У цьому розумінні наміри большевиків не були історично чимось новим: захоплення „Галицької Русі“ і придушення гнізд мазепинства було ще раніше рожевою мрією російського царя та його оприччини. Вищевикладений аналіз міжвоєнного стану Західної України та, зокрема, Галичини дає підстави зрозуміти мотивацію московського терору в драматичні дні відступу большевиків з заходу України в 1941 році.

²⁵ Jaremko M. Galicia.— New York, 1967.

²⁶ XVIII съезд Всесоюзной коммунистической партии (большевиков): Стенографический отчет.— Москва, 1939.— С. 13

„ПЕРШІ СОВЕТИ“: ЗАХІДНА УКРАЇНА ПІД БОЛЬШЕВИКАМИ (1939—1941)

Саме в таких умовах польсько-українського протистояння, в якому перша сторона змагала до „zniszczenia Rusi“, а друга до самооборони та виборення української незалежності, невблаганно наближалася Друга світова війна. Її промотором був насамперед гітлерівський III райх, який прагнув до ліквідації наслідків німецької поразки в Першій світовій війні та нового великого переділу Європи. З другого боку, як показують сучасні дослідження розвитку передвоєнної ситуації та засекречених у минулому документів, про які буде сказано далі, друге потужне крило в розв'язанні світової війни створили Советський Союз і його зовнішня політика, самочинно формована Сталіним. Якщо йдеться про початок Другої світової війни, то його пов'язують, як звичайно, з 1 вересня 1939 р., коли Німеччина напала на Польщу, а всі політичні зміни, що відбулися до цієї дати („аншлюс“ Гітлера на Австрію, розвал Чехо-Словаччини) відносять до передвоєнного періоду. Таке датування видається нам некоректним. Поза всяким сумнівом, за дату перших воєнних дій у новій світовій війні слід визнати 15 березня 1939 р., коли почалися перші бойові дії та пролилася перша українська кров на захист Карпатської України, що була віддана Гітлером на поталу Угорщині²⁷.

Саме згоду Гітлера на анексію Карпатської України Угорщиною слід розглядати як перший його крок на зближення зі Сталіним, який ревниво і насторожено реагував на утворення навіть такого малого анклаву вільної державності на українській території. Німці, на словах відмовляючись від будь-яких претензій на Україну, йшли на зближення з ССР, щоб мати розв'язаними руки при наступі не тільки на Польщу, а й на Західну Європу. Німецька сторона різними способами дала зрозуміти Росії про можливість співпраці та розділу територій, що лежали між обома великими державами²⁸. Маючи на

²⁷ Косик Володимир. Україна і Німеччина у Другій світовій війні...— С. 62—63.

²⁸ Там само.— С. 70.

увазі невідвортній початок війни з Польщею, наприкінці серпня 1939 р. гітлерівська дипломатія розпочала активні дії, щоб схилити ССР до змови та розподілу території взаємн за військовий нейтралітет чи навіть співпрацю. Після певних зволікань і зондажу позицій Німеччини Сталін погодився на приїзд міністра Ріббентропа до Москви. 23 серпня відбулися переговори у Кремлі, які очолив сам Сталін. Унаслідок підписаної тоді угоди, яка має назву пакту Молотова—Ріббентроп, договірні сторони вирішили наперед долю Польщі, розділивши її по лінії Буг—Сян. Також були віддані у сферу інтересів Росії прибалтійські держави. ССР мав свої плани теж на південному відтинку в напрямі Басарабії та Молдавії²⁹. Формально було оголошено лише підписання договору про ненапад, тоді як територіальний розподіл, у тому числі „четвертий розділ Польщі“, обумовлювалися секретним протоколом, який приховували навіть від членів політбюро. На картах, де розмежовувалися сфери впливів, стоїть особистий підпис Сталіна³⁰.

Пакт Молотова—Ріббентропа відкривав шлягбаум для війни з Польщею, яка почалася 1 вересня 1939 р. Події розвивалися дуже швидко. Польське командування та його армія, які, здається, не усвідомлювали свою невідготовленість до війни, панічно відступали, і вже після двох тижнів війни був очевидний близький фінал воєнної кампанії. Хоча німецька сторона з самого початку війни спонукала ССР до зустрічного наступу відповідно до територіальних домовленостей, проте Сталін вдався до вичікувань, щоб відвести від себе підозру в советсько-німецькій змові, і шойно 17 вересня Червона армія перейшла кордони для того, щоб, як говорилося у комюніке, „узяти під захист українське і білоруське населення у зв'язку з розвалом Польщі“³⁰. Советське командування мало намір блискучино оволодіти теренами Галичини та Волині і вже 19 вересня захопити Львів. Проте польські війська, які все більше нагромаджувались у східній частині Польщі у зв'язку з відступом перед німцями, чинили

²⁹ Литвин М. Р., Луцький О. І., Науменко К. А. 1939. Західні землі України.— Львів, 1999.— С. 25—27.

* Пізніше пропаганда ССР буде твердити про захоплення Західної України, як турботу про українське населення і його возз'єднання з Великою Україною. Фальш такого твердження полягає у тому, що у своїх геополітичних угодах з Німеччиною чи навіть пізніше з маріонетковою Польщею бралися до уваги географічно зручні кордони, а не всі українські етнічні землі, унаслідок чого за межами УССР опинилися значні західні терени Закарзоння, а також для підсилення Білоруської ССР їй була віддана свідомо і цинічно Берестейщина, яка і сьогодні приречена на денационалізацію у рамках тоталітарної лукашенківської Беларусі.

³⁰ Литвин М. Р., Луцький О. І., Науменко К. А. 1939. Західні землі України...— С. 47.

суттєвий опір, крім того, німці форсовано йшли на схід на терени, призначені для советської окупації, і першими підійшли до Львова. Однак за домовленістю німці відступили, і 22 вересня Червона армія зайняла Львів. Того ж дня у Бересті відбувся спільний парад німецьких та советських військ, який приймали Г. Гудеріан та В. Чуйков³¹. Відступаючи польські війська та уряд Польщі намагалися вийти із советської зони в Румунію. Проте такому відступові спеціально протидіяли частини Червоної армії, які роззброювали польські частини та брали їх у полон. Уже 19 вересня Л. Берія видав секретний наказ про створення 8 концтаборів, де мало перебувати до 10 тис. полонених: в Осташкові, Козельську, Юхновську, Путівлі, Старобільську та інших місцевостях ССРСР³². Хоча немає точних підрахунків полонених польського війська, проте їхню кількість з числа тільки розміщених у таборах оцінюють у межах 130 тис. Їх чекала трагічна доля: насамперед офіцерів та генералів. За ухвалою політбюро ЦК ВКП(б) навесні 1940 р. 21,9 тис. з них було розстріляно в Катині, Харкові й інших місцях імперії³³.

* * *

Якщо польське населення сприйняло зміну політичного статусу західних областей з відчуттям очевидної поразки, то в українській більшості раптове захоплення території червоною владою викликало неоднозначні, змішані, відчуття. З одного боку, був ліквідований неависний режим національної дискримінації та соціального гніту українства, що викликало сподівання змін на краще. З іншого боку, в пам'яті всіх, хто цікавився міжнародними справами, була десятилітня смуга большевицького терору (голодомор, депортації, вивселення, чистки і т. ін.), який мав усі ознаки етноциду. Саме тому понад 30 тис. українців з числа інтелігенції та активістів національної справи спішно різними способами покинули Галичину, знайшовши притулок у західній Україні українських земель та Польщі, що опинилася по той бік нового кордону в рамках піднімецького Генерального Губернаторства.

У перші місяці нової окупації советський режим не проявляв істотно своїх істинних намірів і вжив деяких заходів, щоб показати українцям свою „визвольну місію“, усуваючи чимало дискримінаційних правил. Це стосувалося запровадження освіти українською

мовою у початкових та середніх школах, а також у Львівському університеті, якому надано ім'я Івана Франка. Були націоналізовані банки, промислові та торговельні підприємства, що раніше належали переважно полякам та євреям. Щоб прихилити селянство, розпочався розподіл землі поміщиків та осадників, хоча, як виявилось згодом, це була прелюдія до колективізації, до якої приступили 1940 р.

Влада спішно почала оформляти статус легітимного приєднання західноукраїнських земель, для чого 22 жовтня 1939 р. проведено вибори до т. зв. Народних Зборів з числа лояльних та залаяних „обранців“. Ці збори вже 26 жовтня одногослосно ухвалили приєднання нових земель до ССРСР, про що „попросили“ Верховну Раду Союзу вже 15 листопада цього ж року³⁴.

Саме від того часу почали встановлюватися нові „советські“ порядки, які мали здійснювати тисячі новоприбулих партійних функціонерів, що хмарами насунули на ці нові советські території. До переїзду на нові терени їх підігрівав насамперед економічний, матеріальний інтерес — приладнатися до залишків „буржуазного благополуччя“ у вигляді пристойної негімнаст'юрочної одежі, некирзового чи нетканинного взуття, добротних квартир, які мали звільнитися разом із добротною європейською обстановкою, у зв'язку з майбутніми більш як мільйонними депортаціями заможніших громадян краю. Місцеві купці та крамарі зустрілися з масовим попитом на свої товари, що залишилися від „буржуазних часів“, цей попит не зупиняло стрімке підвищення цін. Спантелені такими обставинами крамарі почали закривати крамниці та ховати рештки товару, після чого наставали ревізії та конфіскація „буржуазного майна“ на користь держави і пролетаріату. За таких умов приїжджий елемент почав „отоварюватися“ на відкритих ринках, званих „Парижем“, де збідніле місцеве населення, особливо з числа інтелігентів, для здобуття коштів на продовольчі товари продавало свої одяг, взуття і т. п. Ще довгий час, навіть до середини 1941 р., Львів, як і ціла Галичина, був своєрідною „Меккою“ червоних злидарів, що насували зі сходу не тільки для переборення властивого за всі часи советської влади „дефіциту“, а й для наближення до легендарного буржуазного способу життя³⁵.

В той же час після початкових надій на позитивні зміни порівняно з польською репресивною системою економічної і соціальної дискримінації, особливо для українського населення, останнє відчувало глибоке розчарування новими умовами життя. Так, зокрема, почат-

³¹ Литвин М. Р., Луцький О. І., Науменко К. А. 1939. Західні землі України...— С. 47.

³² Kresy w ogniu. Wojna polsko-sowiecka.— Warszawa, 1990.— S. 160—162.

³³ Постановление ЦК ВКП(б) от 5 марта 1940 г. // Поклик сумління.— Львів, 1993.— № 15. Також Розділ четвертий. Док. 2.

³⁴ Литвин М. Р., Луцький О. І., Науменко К. Є. 1939. Західні землі України...— С. 123.

³⁵ Західня Україна під большевиками / Ред. Мілена Рудницька.— Нью Йорк: Вид-во НТШ, 1958.— С. 74—83, 297—300.

ково багатьом українським інтелігентам імпонувала можливість отримати працю в освітніх, культурних установах чи взагалі зайняти певні службові позиції, проте скоро вони переконувалися у тому, що стали своєрідними низькооплачуваними „гвинтиками“, жорстко контрольованими функціонерами режиму, що вони вже перебувають під пресом тавтологічної пропаганди і навіть самі як добровільні „агітатори“ мусять теж ставати її носіями.

Аналогічно робітництво також зазнало всіх „благодатей“ нового способу праці зі „стахановськими“ темпами, дисципліною праці та мізерною її оплатою, яка відчутно контрастувала з колишньою працею під ярмом „капіталу“. Подібне розчарування спіткало й селянство, щодо якого застосовувалася дискримінація за класовою ознакою („бідняки“ — „куркулі“), а початкове поліпшення, пов'язане з розподілом поміщицьких та осадницьких земель, зводилося нанівець запровадженням „добровільної“ колективізації, якою на середину 1941 р. було вже охоплено до 15 відсотків господарств³⁶.

Зіткнення з новою більшовицькою системою поклато початок характерному для усіх нацменшинних окраїн зросійщенню Західної України, краю, де фактично не було навіть у мінімальних кількостях російського населення; на додаток до того в Галичині, де існувала до того часу свобода віровизнання, не було взагалі православних громад та церков (єдина у Львові православна церква, що на сучасній вул. Королєнка, була побудована австрійською владою для задоволення духовних потреб буковинських рекрутів і вояків, які служили у війську на теренах Львова).

Водночас нова влада почала „адаптувати“ Галичину до всього російського. В краю, де ніхто практично не знав російської мови, завели у школах обов'язкове багатогодинне вивчення російської мови, починаючи з другого класу. Більшість прибулих функціонерів була російськомовна, навіть чиновники, які знали українську мову, між собою спілкувалися по-російськи. Почалася нестримна пропаганда російської культури як рідної, іменами невідомих у галицькому середовищі письменників почали називати найпрестижніші вулиці, тоді як владі зовсім не „лежали на серці“ світочі культури Заходу: Шекспір, Байрон, Гете, Бетовен, Сервантес, Флобер, Бальзак і т. д. і т. п. У Галичині відчувалося засилля брошур, книг і газет російською мовою: „Правда“, „Известия“, „Красная звезда“ стали вселюдними посібниками політичної пропаганди нового режиму. Таким чином на новий лад почалася реалізація заповідної царської ідеї поглинання „под'яремной Западной Руси“.

Добре усвідомлюючи, що Західна Україна — це ареал високої релігійності, більшовики початково ставилися доволі стримано до

релігії, зокрема до Греко-Католицької Церкви, розуміючи насамперед високий авторитет митрополита Андрея Шептицького. Проте поступово почав розкручуватися маховик антицерковної боротьби, що проявилось насамперед у накладанні великих податків на церкви, п'ятикратних цінах на електроенергію та комунальні послуги. Наука релігії була у школах скасована, її замінила антирелігійна пропаганда, чинилися перешкоди дітям у відвідуванні церков, причасті, дотримуванні постів тощо. Це особливо стосувалося піонерів та комсомольців, яким бути віруючими забороняла нова комуністична ідеологія. Священики, подібно, як й інші громадяни, підлягали викликам в установи НКВД, арештам та фізичному знищенню. У книзі Мілени Рудницької „Західня Україна під більшовиками“ за даними о. Юліана Дзеровича наводяться дані про мартиролог численних священиків, які були арештовані, вивезені чи закатовані як в усьому інтервалі першої советської окупації, так і, зокрема, при червневому відступі. Тут подані прізвища 28 священиків зі Львівської дієцезії, також йдеться про численних священиків з Перемиської та Станіславської дієцезій³⁷.

Митрополит Андрей Шептицький тричі протестував проти переслідувань Церкви. Протест на ім'я голови Раднаркому України М. Хрущова стосувався непосильних податків на Церкву. Третій протест був спрямований безпосередньо у Кремль, він торкався заборони надавання релігійної потіхи хворим та вмираючим у шпиталях. Такі протести влада ігнорувала, проте не наважувалася репресувати владику, який був найвищим духовним авторитетом Галичини. Незважаючи на свою антицерковну наставленість, більшовицька влада розпочала активну кампанію за приєднання православних церков Волині й Полісся до Московського патріархату, вже тоді засвідчуючи роль останнього як „отечественного“ інструменту русифікації.

З приходом більшовиків відбулася повна зміна політичної та суспільної систем життя, в якій майже автоматично перестали існувати дотеперішні політичні партії українців, поляків, євреїв та суспільні товариства, зокрема „Просвіта“ та її читальні, знищувалися книгозбірні „Сільський Господар“, численні кооперативні об'єднання, які раніше протистояли польській експансії та були інструментом соціально-економічного виживання українства³⁸. Це також стосувалося багатолітньої та різноманітної української преси й книговидавництва, які одномітрово перестали існувати. Чи не єдиною установою, навколо котрої розіграно фарс саморозпуску, було Наукове товариство ім. Шевченка, яке було ліквідоване на неправочинних (без забез-

³⁷ Західня Україна під більшовиками...— С. 136—143.

³⁸ Велика історія України...— С. 857.

³⁶ Західня Україна під більшовиками...— С. 332—339.

печення кворуму) Загальних зборах 14 січня 1940 р.³⁹ Уся виконавча і політична влада перейшла в руки приїжджих партійних функціонерів, для яких допоміжною силою стали місцеві комуністи та люмпенізоване шумовиння. Об'єктивною реальністю того часу була значна участь у діяльності влади місцевих євреїв, також дуже високим був відсоток цієї національності серед приїжджих функціонерів. Усі вони здійснювали свою роль у встановленні нових порядків, зокрема у „викриванні антисоветських елементів“ серед поляків та українських націоналістів, що в кінцевому підсумку провокувало антисемітські настрої як поляків, так і українців, досягнувши свого максимуму після початку німецько-советської війни.

Розширення територій СРСР, що розпочалося 17 вересня 1939 р., розглядалося сталінським керівництвом з двох позицій: 1 — як розширення теренів пролетарської світової революції і 2 — якщо йдеться про Західну Україну — як поглинання крамольної території для ліквідації на ній українського самостійництва — безпосередньої загрози формуванню нової советської (розумій російської) імперії. Саме виконання цих завдань передбачало вже у своєму зародку ліквідацію сил як внутрішньої, так і міжнародної контрреволюції, під гаслами боротьби з якою був розв'язаний цей сатанинський терор у СРСР і особливо в підсоветській Україні упродовж трагічних 30-х років. І саме тому, як тільки блискучо виношені геополітичні зміни, що випливали з пакту Молотова—Ріббентропа, стали реальністю, розпочалася системна праця большевицьких спецорганів, спрямована на знищення „ворогів народу і советської влади“ на теренах Західної України та Білорусі.

Виходячи з таких ідеологічних засад та довголітньої чекістської практики, советизація Західної України передбачала ліквідацію на цих теренах двох різних за своїм характером і навіть взаємоантагоністичних сил, а саме:

панівного та владного до падіння Польщі польського елементу з військовиків (зокрема, офіцерів), політичних лідерів, чиновництва, теренових функціонерів, осадників (колоністів), промисловців, купців, домовласників, просто заможних громадян. Усі вони підпадали під заялений ще в 1920-х і 30-х роках стереотип „білополяків“, „польської буржуазії“, яким часто навіть при проведенні бутафорних політичних процесів ще до початку війни приписувалася агентурна роль на теренах СРСР. У зв'язку з характером війни 1939 р. на західноукраїнські та західнобілоруські терени припав „відкат“ польських збройних сил та владної верхівки, таким чином у сіті НКВД і репресивних червоних органів попадалася дуже велика здобич, а не-

щасні полонені не розуміли, що їх чекає лиховісна доля смертників. До цієї категорії буржуазних елементів можна також віднести певну частину багатшого єврейського населення, яке було наскрізно польсько-комуністичним і ототожнювалося з польськістю. Проте відсоток таких євреїв був загалом незначний на тлі прихильної на той час для єврейства політики і широкої участі як приїжджих, так і місцевих євреїв в органах влади, політичній пропаганді та навіть у репресивних органах;

другою категорією, на ліквідацію якої уже давно мала свої наміри червона російська система, були українські самостійницькі сили Західної України, які всупереч репресивній політиці санітарної Польщі буйно розцвіли та зміцніли до війни на цих новоприсланих теренах. До них слід віднести різних українських політичних та суспільних діячів, колишніх військовиків УГА, УСС, а також з УНРівської еміграції, діячів кооперативного руху, свідомих інтелігентів, журналістів, учителів, особливо священників, просто заможних селян. Класовий спектр „ворогів народу“ з числа українців з огляду на підневільне їх становище в Польщі був істотно вужчий, аніж серед поляків. Проте вони були дуже небезпечними як носії ідей українського сепаратизму. На той час іще не існувало ярликів „бандерівець“ чи „німецький посібник“, почав увиходити в обіг ярлик „оунівець“, який доповнював попередні ярлики „петлюрівця“ чи навіть атавістичного (ще з царських часів) „мазепинця“.

Саме виходячи з большевицьких стереотипів контрреволюційної загрози таких категорій населення, уже в четвертому кварталі 1939 р. почала діяти репресивна система червоного російського тоталітаризму.

³⁹ Кубійович Володимир. Нарис історії Наукового товариства ім. Шевченка.— Львів, 1991.— С. 46—47.

РЕПРЕСИВНО-ВИНИЩУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО РЕЖИМУ НА ЗАХІДНИХ ЗЕМЛЯХ ДО ПОЧАТКУ НІМЕЦЬКО-СОВЕТСЬКОЇ ВІЙНИ

Репресії та фізичне винищування „ворожих елементів“ на теренах східної частини колишньої Польщі, яка за таємними договорами переходила до СРСР, розпочалися буквально 17 вересня, у перший день „визвольного походу Червоної армії“. Першими жертвами ставали військовослужбовці агонізуючої польської армії, навіть у випадках, коли вони не чинили опору наступаючим частинам РККА⁴⁰.

Відповідно до ходу окупаційного сценарію та кремлівської концепції советизації Західної України та Білорусі треба було насамперед нейтралізувати чи навіть знищити вищезгаданий панівний польський елемент, і то не тільки з числа мешканців Західних України і Білорусі, а також — і це насамперед — з числа особового складу військових частин та біженців, які внаслідок воєнних дій і відкату фронту на схід опинилися на цих теренах. Їх, незважаючи на певні початкові надії бути відпущеними на свободу, інтерновано у спецтаборах, зокрема у вже згадуваних місцевостях (Осташків, Козельськ, Юхновськ, Путивль, Старобільськ). Другим на черзі після військовополонених було населення, яке за офіційними документами відносили до осадників та лісників. До третьої категорії непевного елементу, який підлягав репресіям, найбільше через виселення, були біженці з теренів Західної та Центральної Польщі. До четвертої, найбільш загальної та „універсальної“ категорії репресованих, належали громадяни, яких арештовували „в терені“ за місцем проживання і котрим набивали обласні та районні тюрми НКВД. Нарешті з наявних сьогодні — закритих у минулому — документів дізнаємося про існування ще однієї категорії виселенців і фактично репресованих, якими ставали мешканці нових прикордонних смуг советсько-німецького кордону.

⁴⁰ Литвин М. Р., Луцький О. І., Науменко К. Є. 1939. Західні землі України...— С. 140.

На підставі відомих сьогодні документів розглянемо характер і масштаби репресій за вищенаведеними категоріями неблагонадійного населення.

Військовослужбовці та інші інтерновані в таборах НКВД

Сьогодні існують значні розходження в оцінках кількості жертв большевицького терору супроти діячів польської армії й інших громадян, інтернованих в таборах того часу. Тут ми дамо лише, мабуть, мінімізовані оцінки, які випливають з опублікованих советських секретних документів того часу. Основним збереженим таємним документом, який дає уявлення про масштаби екстермінації польської військової еліти, є лист Л. Берія Сталіну (без дати, десь перед 5 березня 1940 р.)⁴¹, в якому він інформує про те, що в таборах військовополонених розміщено, не враховуючи солдатів та унтерофіцерів, 14736 „колишніх офіцерів, чиновників, поміщиків, поліцейських, жандармів, тюремщиків, осадників та розвідників — за національністю 97% поляків“. Берія просить дозволу ЦК ВКП(б) розглянути їх справи „в особливому порядку, із застосуванням для них вищої міри покарання — розстрілу“. Також він просить розгляд їх справ „здійснити“ без виклику арештованих і „без пред'явлення обвинувачення“⁴². На збереженому архівному документі стоять схвальні підписи Й. Сталіна, К. Ворошилова, В. Молотова, А. Мікояна. Є також підписи: т. Калінін — за, т. Каганович — за.

На підставі цього листа 5 березня 1940 р. вийшла постанова ЦК ВКП(б), яка в дослівній з названим листом формі дає згоду на пропонувану процедуру розстрілу 14700 інтернованих осіб. Виконання справи покладено „на тройку в составе т. т. Меркулова, Кабулова, Баштакова“⁴³. З досліджень, проведених протягом останнього десятиліття у Польщі, ми знаємо про „ретельне“ виконання цієї постанови через масові розстріли польської військової еліти в лісових катівнях Катині.

Сучасні польські джерела оцінюють людські втрати в цій вакханалії смерті в розмірі понад 40 тисяч осіб. Треба відзначити, що серед страчених НКВД тисяч осіб цієї категорії був також певний відсоток українців. Так, зокрема, в українських газетах періоду німецької окупації друкувалися списки жертв, ідентифікованих у масових могилах Катині, серед них зазначалася теж велика кількість українців — громадян Галичини і Волині.

⁴¹ Докладная Л. П. Берия Сталину. Док. № 31 в зб.: Депортация.— Т. 1: 1939—1945.— Львів, 1996.— С. 91—93. Також Розділ четвертий. Док. 1.

⁴² Там само.

⁴³ Постановление ЦК ВКП(б) от 5 марта 1940 г. Док. № 32 в зб.: Депортация.— Т. 1: 1939—1945.— Львів, 1996.— С. 93—94. Також Розділ четвертий. Док. 2.

Депортації осадників (колоністів), лісників та місцевих функціонерів

Одним із перших репресивно-винищувальних заходів нової влади було усунення з теренів Галичини та Волині польського елемента, переважна більшість якого прибула сюди в міжвоєнному двадцятиріччі, головню на парцельовані поміщицькі землі, для підсилення польської присутности на цих теренах. Тут, очевидно, не йшлося про якусь абстрактну „деполонізацію“ Західної України: основним мотивом репресій нова влада, мабуть, вважала ворожість цього населення до червоних порядків та його зв'язок зі старою ідеологією „панської Польщі“.

Вже 29 грудня 1939 р. вийшла постанова Раднаркому СРСР про переселення осадників із західних областей України та Білорусі із детальними інструкціями про методику і масштаби депортації⁴⁴. В цих інструкціях докладно регламентоване майно, яке можна забирати виселенцям (до 500 кг на родину), розписано графіки подачі товарних вагонів (по 25 осіб у товарному вагоні), характер розселення (від 100 до 500 сімей в одне селище, по 3 кв. м в барак на особу). У цих документах, підписаних Л. Берією, вказано, що спецпереселенців спрямовують на лісорозробки в Кировську, Пермську, Вологодську, Архангельську, Ярославську, Новосибірську, Свердловську, Омську області, Красноярський, Алтайський краї, Комі АССР.

Далі пішло детальне розроблення контингентів виселенців з усіх районів (зокрема, Львівської області), які розділені на оперативні дільниці. Чомусь зверталася особлива увага на виселення сторожових лісників⁴⁵. Архівні матеріали також вміщують детальні рознарядки по областях Східної України на склад опергруп, відряджених на Захід для проведення переселень і супроводу в дорозі. Збереглися плани виселенчих акцій опричників НКВД з поділом по оперативних дільницях, а також селищах, з детальним розкладом кількості виселюваних родин та кількості осіб, що свідчить про ретельну попередню роботу в кожному селі з поіменними списками людей, які підлягали виселенню. Були, зокрема, складені детальні списки лісників по кожному району. З довідки про національний та віковий склад лісників у Дрогобицькій області ми, зокрема, дізнаємося, що тут серед лісників переважали українці⁴⁶ (серед лісників, як глав сімей, котрі

підлягали виселенню, 238 українців та 122 поляки). Із тисяч збережених анкет для виселюваних родин також дізнаємось, що навіть серед осадників був великий відсоток українців. Це свідчить, що основним критерієм виселювання були інші фактори (заможність, національна свідомість, попередня суспільна заангажованість тощо)⁴⁷.

Як засвідчують документи, перша акція виселення почалася на світанку 10 лютого і закінчилася увечері 11 лютого 1940 р. Це був час „тріскучих морозів“, під час яких виселенці та особливо їхні діти замерзали ще на саях у час доставки у вагони, а також у товарних вагонах, які не опалювалися. Дуже промовистими є довідки та доповідні (насамперед комісара НКВД Л. Берії) про характер переселення та умови розміщення сімей, яких виселяли у віддалені райони СРСР для фізичної праці, насамперед на лісозаготівлі.

Так, у доповідній начальника ОТП ГУЛАГ НКВД СРСР Кондратова у квітні 1940 р., наприклад, мовиться, що перевезені в Архангельську область розміщені в бараках по 2—3 сім'ї в одній кімнаті, житлова площа не перевищує 1—2 кв. метра на особу. Кількість дорозлого здорового працездатного населення не перевищує 35 відсотків, це головно люди, не пристосовані до фізичної праці, які погано виконують трудові норми (на 15—40 відсотків). Відсутнє медичне забезпечення, зареєстровано 64 випадки захворювання сипним тифом⁴⁸. В іншій доповідній з серпня 1940 р., зокрема, стверджено „Благодаря антисанитарному состоянию спецпоселков, поголовной вшивости, скученности, отсутствию необходимых медикаментов, среди спецпоселенцев имеют место массовые заболевания экземой, чесоткой, всевозможными нарывами“. 6 із 14 поселень не мають узагалі шкіл для дітей. В інших доповідних повідомлено, що в хаосі переселення порозділяли багато сімей, які не знають про місце переселення один одного, позабублювалися діти, яких передають у дитячі будинки. Ще гірші справи з утриманням інвалідів, божевільних і т. ін. Унаслідок таких умов виявилася дуже висока смертність, особливо серед дітей та осіб старшого віку — як безпосередньо в час зимового переселення, так і вже у спецпоселеннях, особливо у зв'язку з розміщенням людей у неопалюваних чи непристосованих до зимових умов бараках. Є підстави оцінювати людські втрати серед переселенців за час тривалого їх перебування у таборах ГУЛАГу (від 1940 до 1945 рр.) в розмірі 35 відсотків загальної чисельности переселених.

Наявні й опубліковані закриті в минулому документи також свідчать про чергову велику акцію виселень, яку проведено в Західній

⁴⁴ Постановление СНК Союза ССР от 29 декабря 1939 г. № 2122—617 с., а також Инструкция НКВД СССР от 29 декабря 1939 г. № 2122—617 с. Док. №№ 16 і 17 в зб.: Депортації.— Т. 1: 1939—1945...— С. 55—58.

⁴⁵ План проведення операції по виселенню осадників і лісників, согласно директивы НКВД СССР № 36485. Док. № 21 в зб.: Депортації.— Т. 1: 1939—1945...— С. 64—70.

⁴⁶ Сведения о наличии лесной стражи по Дрогобычской области. Управление НКВД Дрогобычской обл. Док. №№ 24 і 25 в зб.: Депортації.— Т. 1: 1939—1945...— С. 80—81.

⁴⁷ Личное дело-анкета. Док. № 19 в зб.: Депортації...— С. 61—62.

⁴⁸ Докладная „О приеме и расселении осадников“. Апрель 1940. Исп. Нач. ОТП ГУЛАГ НКВД СССР Кондратов. Док. № 34 в зб.: Депортації...— С. 97—100.

Україні в інтервалі кількох днів з 29 червня 1940 р. Враховуючи труднощі в розмежуванні при оцінках переселень репресованих осіб за категоріями і мотивацією неблагонадійності, наявні дані про масштаби виселень наведемо нижче.

Депортація біженців

Унаслідок воєнних дій в польсько-німецькій війні на нових теренах, окупованих ССРСР, з'явилася значна кількість біженців із західних регіонів Польщі, серед них великий відсоток поляків, а також особливо євреїв, котрі, освідомлені про гітлерівські методи „розв'язання єврейського питання“ в Європі, шукали вимушеного притулку на підсоветській території. Ці люди, для яких советська система стала їхнім новим вибором, навіть не уявляли собі того, що будуть віднесені до категорії ворожого елементу, який підлягає репресивній нейтралізації через виселення та підключення до примусових робіт на східних теренах неосяжної соціалістичної держави. Репресії супроти біженців та безробітних (саме так кваліфікувалася ця група населення) розпочалися уже в IV кварталі 1939 р. У доповідній заступника наркома НКВД УССР особисто Л. Берія від 11 лютого 1940 р.⁴⁹ говориться про розселення в 11 областях України 32775 біженців та 15000 безробітних, зокрема для примусової праці у вугільній промисловості Сталінської та Ворошиловградської областей. Найбільші контингенти опинилися у Вінницькій та Житомирській областях. В цій та пізніших доповідних ці люди характеризуються арґіогі лайливо як антисоветський, контрреволюційний елемент, непридатний або малопридатний для фізичної праці, без потрібної спеціалізації. За соціальним походженням біженців відносять до різних категорій типу фабрикантів, торговців, комівояжерів, інтелігентів, осіб без означених занять, науковців і т. п. Національний склад біженців виглядає в окремих областях по-різному. Наприклад, у Миколаївській області з 1239 осіб євреїв — 978, українців — 138, поляків — 109; у Чернігівській області з 3868 осіб євреїв — 208, українців — 3418, поляків — 153. Зі Станіславівської області виселено 4586 осіб, з них євреїв — 2793, українців — 1072, поляків — 647.

Це була лише перша хвиля депортації біженців, яка набрала особливого розмаху влітку 1940 р. (велика акція розпочалася 28.06.1940 р.⁵⁰),

⁴⁹ Наркому внутренних дел Союза ССР т. Берия Л. П. № 592 СП от 11.02.1940. Док. № 29 в зб.: Депортації...— С. 86—88.

⁵⁰ Докладные записки заместителю наркома внутренних дел УССР Горлинскому и наркому Серову о проведении операции по выселению беженцев из Волынской обл. (Док. № 43), Станиславской обл. (Док. № 45), а также итоговая сводка по западным областям Украины (Док. № 46). В зб.: Депортації...— С. 105—109.

причому дальші виселення здійснювалися уже за межі України, як говориться у доповідній наркому НКВД УССР Серову — в 14 республік, країв та областей, зокрема в Алтайський край, Архангельську обл., Вологодську обл., Горьковську обл., Іркутську обл., Комі АССР, Красноярський край, Марійську АССР, Молотовську обл., Новосибірську обл., Якутську АССР і т. п.⁵¹ Отже, географія розселень надзвичайно широка по всьому ССРСР, деякі біженці повідомляють про їхнє виселення аж до китайського кордону. Основні сфери трудового використання: лісова промисловість, шахти кольорової металургії. Підсумкова довідка про виселення біженців на час 2 липня 1940 р. правдоподібно тільки за половину 1940 р. по Західній Україні називає 37532 сім'ї та 83207 осіб⁵².

Звертає на себе увагу тональність доповідних стосовно біженців та їх поведінки, їм приписують саботаж, контрреволюційну підривну діяльність навіть на тайгових лісозаготівлях та глухих шахтах. Наводяться численні антисоветські висловлювання біженців, що доносилися „стукачами“, де советська влада характеризується як гірша від гітлерівської. Безперечно, біженці належали до цієї категорії висланих, які не бачили дійсних чи уявних провин супроти нової влади і тому дозволяли собі найбільшу свободу висловлювань. Для них нові умови праці та побуту були великим психологічним шоком.

Як видно з доповідних, рясно представлених у збірнику „Депортації“⁵³, найбільше відкритих протестів було з боку єврейських біженців, оскільки євреї у ті часи не підлягали якійсь окремій дискримінації порівняно з „білополяками“ чи „українськими націоналістами“. У цей час діяло єдине правило: ті, що прибули із західних теренів Польщі — усі потенційні диверсанти, чужі, у тому й німецькі агенти, заслана „контрреволюція“. У особистій пам'яті автора цих рядків, зокрема, засів один випадок, який характеризує наочно цей принцип. У квітні 1940 р. німці, які в той час почали винищення євреїв на підлеглих їм теренах, допустилися на території Сокальщини зухвалого вчинку. Під час протисврейської акції в містечку Белзі, що було під німецькою окупацією, вони зібрали колону понад півтори тисячі євреїв і швидким пішим маршем перегнали їх через кордон у

⁵¹ Докладная наркому Л. П. Берия о приеме и расселении осадников. Док. № 34 в зб.: Депортації...— С. 97—100.

⁵² Докладные записки заместителю наркома внутренних дел УССР Горлинскому и наркому Серову о проведении операции по выселению беженцев из Волынской обл. (Док. № 44), Станиславской обл. (Док. № 45), а также итоговая сводка по западным областям Украины (Док. № 46) в зб.: Депортації...— С. 105—109.

⁵³ Напр. Сведения о высказываниях и антисоветских настроениях среди беженцев. Док. № 42 в зб.: Депортації...— С. 104—105.

Сокалі на советську територію. Це була трагічна подія, яка в м. Сокалі схвилювала все населення, а також і місцеву советську владу. Цими новими біженцями початково дуже дбайливо заопікувалися: їх накормили, одягнули і розмістили в окремих приміщеннях. Проте через декілька тижнів їх усіх до єдиної особи депортували під конвоєм на схід у спецпоселення. Враховуючи дальший хід воєнних подій 1941 р., внаслідок яких, зокрема, була швидко захоплена німцями Західна Україна, можемо сказати про цю насильну депортацію на східні терени СРСР ще й таке: саме ці єврейські біженці, які вижили в умовах депортації — це частка єврейства з колишньої Польської держави, яка могла відіграти і не зазнати єврейського голокосту періоду Другої світової війни.

Депортації зі „спеціальних зон“

Створення спеціальних прикордонних зон стало трагедією західного українства ще в міжвоєнній Польщі, яка намагалася створити на кордоні з УРСР особливу смугу, з якої виселялося українське населення, і туди завозили польське. Цим заходом вирішувалося два завдання: підвищувалася надійність кордону та створювався своєрідний „кордон польськості“, на захід від якого вся територія мала піддаватися тотальній асиміляції та осадництву. Не оминула подібна лиха доля українців після створення нового кордону по лінії Буг—Сян, з тією тільки різницею, що особлива прикордонна зона завширшки 800 м підлягала суцільному вилюдненню*. Масштаби цієї операції були також вражаючі. Як зафіксовано в Постанові РНК УРСР та ЦК КП(б)У від 3 квітня 1940 р.⁵⁴, переселенню у дуже стислі терміни (до 20 квітня 1940 р.) підлягали у Волинській, Львівській, Дрогобицькій, Станіславській та Тернопільській областях 157 населених пунктів, разом 17342 двори та 80185 осіб! Особливо зловісними були вказівки про те, що відселення у містах Устилуг, Сокаль, Угнів, Перемишль, Ліско, Кути та Залішки проводити „за матеріалами НКВД“, а це означало режимну депортацію у віддалені райони СРСР⁵⁵.

У 1939 р. розпочато ще одну лиховісну депортаційну акцію на Львівщині, наслідки якої не ліквідовані до нинішнього дня: за розпорядженням уряду в центрі густонаселеного чи навіть перенаселеного регіону створено Яворівський військовий полігон. Для того ліквідо-

вано 128 сіл та хуторів та відселено понад 150 тисяч мешканців. Це відселення мало також характер репресивної депортації, оскільки значну частину цього контингенту людей переселено за межі України, зокрема в Басарабію⁵⁶.

Цілеспрямовані перманентні репресії супроти Західного українства

З вищенаведених розділів випливає, що основне вістря репресій початково було спрямоване проти поляків (військовополонені старшини, осадники, владна верхівка, лісники, біженці), а також частково євреїв (з числа біженців, а також багатої верхівки). Хоча в усіх згаданих акціях також зазнала репресій та навіть фізичного знищення велика кількість українців — не кажучи вже про формування особливих „порожніх“ зон (прикордоння, полігони), де потерпіли головно і переважно українці. Проте обезглавлення західноукраїнської спільноти та знищення її національно свідомої і активної частини, само собою, стало перманентним завданням большевицьких політичних органів, виконавчим інструментом яких були структури НКВД.

Перші репресії супроти провідних діячів українства розпочалися у вересні, до того як, зорієнтувавшись у ситуації, українська політична та культурна верхівка почала переміщуватися на піднімецькі терени, уникаючи в такий спосіб певної загибелі. Були арештовані та вивезені д-р Володимир Старосольський, визначний діяч УСДП д-р Дмитро Левицький, Володимир Целевич, Остап Луцький — визначні діячі УНДО, д-р Іван Німчук — редактор „Діла“ та багато інших⁵⁷. 30 вересня 1939 р. був арештований сенйор українських політиків д-р Кость Левицький, і це сталося після того, як він, очолюючи депутацію українських діячів, 24 вересня 1939 звернувся до тимчасової обласної большевицької влади із заявою про лояльність українців до нової влади. 80-літній лідер усі 20 місяців першої окупації просидів у тюрмах, головно на „Луб'янці“ в Москві, і тільки у травні 1941 р., тяжко хворий, був відпущений додому⁵⁸. В книзі Мілени Рудницької „Західна Україна під большевиками“ в одному з розділів робиться спроба часткового підрахунку, як правило, безповоротних жертв большевицького терору серед українських послів, сенаторів і громадських діячів — 19 осіб та адвокатів — 78 осіб⁵⁹. Треба пам'ятати, що за арештами голів сімей — йшли вивезення родин, які здійснювалися переважно в нічний час. Це був стиль, характерний

* Ще додатково вводилася зона 7,5 км з особливим паспортним режимом і селективним виселенням з неї „ненадійних елементів“. Див. док. № 22 у зб.: Депортації.— Т. 1: 1939—1945...— С. 71.

⁵⁴ Постановлення Совнаркома УРСР і ЦК КП(б)У от 3 апреля 1940 г. Док. № 33 в зб.: Депортації...— С. 94—96.

⁵⁵ Там само.— С. 95.

⁵⁶ Постановлення Совнаркома УРСР і ЦК(б)У от 3 апреля 1940 г. Док. № 33 в зб.: Депортації...— С. 94—96.

⁵⁷ Велика історія України...— С. 874—879.

⁵⁸ Західна Україна під большевиками...— С. 380—392.

⁵⁹ Там само.— С. 471—476. Див. також Розділ третій.

для перманентних депортацій родин „ворогів народу“, тоді як масові депортації цілих груп населення проводилися у вигляді акцій (кампаній), прив'язаних до певних дат, які призначалися тасмно після інтенсивної підготовки, з масовим залученням не тільки органів НКВД, а й також партійних, комсомольських активістів, різних курсантів, навіть студентів, спроваджуваних зі Сходу для проведення операцій. За даними Щенсяка⁶⁰, за час до початку німецько-совєтської війни було проведено чотири масові кампанії. Перша з них розпочалася 10 лютого 1940 р. і охопила 220 тис. осіб, друга — розпочалася 13 квітня 1940 р., вона стосувалася насамперед жінок та дітей, тобто сімей заарештованих, що становило 320 тис. осіб. Третя кампанія була проведена в червні — липні цього ж 1940 р., тоді виселено у віддалені краї СРСР 240 тис. осіб. Четверта кампанія пройшла напередодні початку війни, у червні 1941 р., її жертвами стали 300 тис. осіб.

Значну увагу приділяла система ліквідації мережі та членів (як уявних, так дійсних) українського підпілля ОУН, що залишилася єдиною реальною, хоча нелегітимною силою опору режимові. У тюрмах знемагали сотні осіб, запідозрених не тільки в націоналізмі, а й у причетності до ОУН. Розправа над ними проводилася, як звичайно, за вироками „особих совещаній“, хоча також у цей час було проведено два показові (мабуть, для залякування) процеси над учасниками підпілля ОУН, один у Дрогобичі⁶¹, другий у Львові. Львівський процес охоплював 59 осіб, переважно студентів Львівського університету, він проходив 15—18 січня 1941 р. Характерна його особливість полягала в тому, що підсудні відкрито декларували свою причетність до підпілля та спротив новому большевицькому режимові, що викликало шок аудиторії, більшість якої складалася з оперативних працівників органів НКВД. За вироком цього процесу з 59 підсудних 42 засуджено до кари смерті, інших — до тривалих термінів тюрми та подальшого заслання⁶².

Якщо масово репресовані групи населення підлягали вивезенню, то значну кількість осіб, арештованих окремо за політичними мотивами, перетримували тривалий час у тюрмах, і вони становили основний контингент наповнення (а точніше, переповнення) тюрм Західної України. Ці тюрми потребували „розвантаження“, у зв'язку з чим Л. Берія як союзний комісар НКВД, звернувся у згаданому вже листі до Й. Сталіна не тільки про дозвіл на фізичну ліквідацію польських офіцерів та інших військовополонених, які перебували в табо-

рах НКВД, але також про потребу „фізичного знищення“ („без пред'явлення обвинення“) 18632 арештованих — в'язнів тюрм Західних України та Білорусі. У цій доповідній Л. Берії говориться, що серед них 10685 поляків, що означає наявність серед в'язнів майже 8 тис. неполяків, переважно українців. Відповідно до згадуваної санкції Сталіна від 5 березня 1940 р.⁶³, увесь згаданий контингент в'язнів знищено, а розстріли переважно здійснювалися на місцевих теренах Західної України та Білорусі. Це була велика прелюдія масових розстрілів в'язнів у перші дні війни 1941 р., які є головним об'єктом розгляду нашої книжки.

На закінчення — деякі загальні оцінки наслідків російського червоного терору в часі господарювання на західних землях „перших совітів“. Існують різні оцінки масштабів репресій періоду 1939—1941 рр. Вважають⁶⁴, що із Західної України тоді було депортовано 1,2 млн. осіб, у тому 400 тис. українців. Було вивезено понад 10 відсотків населення, і це були найінтенсивніші репресії після періоду колективізації у СРСР. Як стверджує Ян Гросс, совєтська влада репресувала в 3—4 рази більше людей, ніж гітлерівський режим у період своєї окупації. Значна частина депортованих, серед них жінок та дітей, непристосованих до особливих нових умов, загинула від морозів, хвороб, виснаження, голоду.

Особлива увага зверталася на фізичну екстермінацію політичної, військової та суспільної верхівки, як польської, так і української. Було знищено в таборах понад 21 тисячу офіцерів та польських діячів. Винищення української еліти та свідомого національно громадянства здійснювалося переважно „на місцях“ як у 1940 р., так і пізніше. Так, відповідно до наявних судових справ з 5064 засуджених у Західній Україні з січня по травень 1941 р. кожен десятий був розстріляний, половину засуджено до 10 років ув'язнення⁶⁵. Є підстави вважати, що на довоєнному етапі червоного терору (вересень 1939 — червень 1941) було фізично знищено через розстріл до 15 тис. українців. Це був тривалий вступ до великої спонтанної акції винищення представників західного українства з початком німецько-совєтської війни.

⁶⁰ Постановление ЦК ВКП(б) от 5 марта 1940 г. Док. № 32 в кн.: Депортації...— С. 93—94.

⁶¹ Білас Іван. Репресивно-каральна система в Україні. 1917—1953.— К.: Либідь.— Військо України, 1994.— 426 с.

⁶² Szcześniak A. B., Szota W. Z. Droga do nikąd.— Warszawa, 1973.

⁶⁰ Szcześniak A. B., Szota W. Z. Droga do nikąd.— Warszawa, 1973.

⁶¹ Мизак Нестор. За тебе, свята Україно!— Чернівці, 2000.— Т. 1.— С. 39—44.

⁶² Комар Люба. Процес 59-ти.— Львів: Вид-во НТШ, 1997.— 86 с.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

**МАСШТАБИ ЗЛОЧИНУ.
СПИСКИ ЖЕРТВ ТЕРОРУ 1941 р.**

ТЮРЕМНА ВАКХАНАЛІЯ АГОНІЗУЮЧОГО РЕЖИМУ

З матеріалів та документів, наведених у першому розділі, стає очевидним, що большевицька система розкручувала в часі „по висхідній лінії“ акції, пов'язані з винищенням західноукраїнських еліт та свідомого громадянства, надаючи своїм діям „класовий“ контекст чи то акцій проти ворожих елементів, агентів розвідок, буржуазних націоналістів тощо. Про це засвідчує велика кількість депортаційних акцій та арештів буквально напередодні німецько-радянської війни. Саме на червень 1941 р. припадає велика хвиля депортацій (до 240 тис. осіб), причому в кожному з подальших депортаційних циклів збільшувалася питома частка українців — система змагала до цілковитої „нейтралізації“ західноукраїнського чинника як фактора протидії червоноімперській системі. Хоча вибіркове знищення „небезпечних для системи соціалізму“ в'язнів у тюрмах проводилося перманентно, проте попередня велика ліквідаційна чистка тюрем відбулася ще в першій половині 1940 р.¹, після якого нове наповнення тюрем набуло перед початком війни особливо великих розмірів.

Для належного усвідомлення репресивної поведінки органів терору в лиховісний час кінця червня — початку липня 1941 р. треба нагадати, що початок війни 22 червня 1941 був подією раптовою та несподіваною для владних ешелонів усіх рівнів, починаючи від політбюро та особисто Сталіна і до секретарів райкомів прикордонних районів західноукраїнського регіону. До приголомшливої несподіванки, якою був початок війни, додалася друга прикрість, що полягала в неспроможності розміщених при кордоні збройних сил Червоної армії чинити опір німецькій армаді, яка розпочала війну в режимі добре підготовленого „бліцкригу“.

Саме така складна ситуація, при чіткому усвідомленні неминучості хоча би тимчасового відступу з західних областей України, спонукали

¹ Білас Іван. Репресивно-каральна система в Україні 1917—1953.— Київ: Либідь — Військо України, 1994.— Т. 1.— С. 108—157.

* Так, наприклад, перший секретар райкому КП(б)У в прикордонному місті Сокалі був захоплений німцями і розстріляний в білизні в перші години війни. З мемуарних матеріалів також відомо, що телефонне повідомлення про початок війни, яке отримав Сталін, викликало шок у „вождя народів“, унаслідок чого він не був спроможний навіть виголосити радіозвернення „до народу“ і прийшов до тями лише через два тижні від початку війни.

органи НКВД, що діяли як за інструкціями центру, так і на власний розсуд, до проведення акцій у таких двох напрямках.

По-перше, карально-репресивний апарат, що був націлений на довготривалу, можливо, й кількالكітню, роботу щодо очищення західних регіонів від „українських націоналістів“, був поставлений перед фактом зупинки, можливо, й назавжди, своєї чекістської праці. Щоб якось надробити недовершене, буквально з першого дня війни розпочато повальні арешти залишків інтелігенції, та й часто без розбору українськомовних громадян, особливо в містах та містечках Західної України². Допоміжні функції виконували численні „стукачі“ та оперативники, які нашвидкоруч склали списки неблагонадійних. В українських календарях німецького періоду навіть друкувалися виявлені після відступу большевиків списки громадян, які підлягали арешту з перспективою знищення. Писалося, зокрема, що такі списки знайдено в портфелі двох комуністичних письменників, які загинули на вулиці Львова під час бомбового нальоту німецької авіації. Як свідчать у своїх спогадах очевидці, на вулицях Львова хапали українців без розбору. Такі дії репресивних органів НКВД підтверджуються відкритими під сучасну пору секретними документами. Так, наприклад, начальник тюремного відділу НКВД Львівської області Лерман 24 червня 1941 повідомляє свого зверхника Дятлова, що „з початку війни в тюрму 1 надходять арештовані, яких приймають без належного оформлення, здебільшого списками, без вказівок про мотиви та статті звинувачення..., а також особи, взяті при масових облавах“³. Унаслідок таких дій розширена після „золотого вересня“ мережа тюрем досягла критичного, небаченого дотепер наповнення⁴.

Друга тенденція, яка стала очевидною уже з першого дня війни, зводилася до необхідності очищення тюрем від ув'язнених, оскільки був неминучий відступ советських військ хоча би з близьких прикордонних територій. І вже 23 червня 1941 р. надійшов у місцеві відділення органів затверджений заступником Комісара НКВД СРСР Чернишовим план евакуації 23236 в'язнів із тюрем Галичини і Волині в тюрми й табори Киргизії, Башкирії, Красноярського та Орджонікідзевського країв, Ча-

ловської, Архангельської, Івановської, Молотовської, Ростовської, Новосибірської, Орловської, Тульської, Свердловської, Харківської, Омської, Вологодської та Читинської областей⁴. У цьому документі вперше від початку війни згадано саме ці тюрми, в яких почалися людські трагедії десятків тисяч ув'язнених: тюрми Львова, Перемишля, Самбора, Стрия, Ізмаїла, Кременця, Золочева, Дубна, Рівного, Острогу, Печеніжина, Станиславова, Коломиї, Сторожинця, Хотина, Володимира-Волинського, Ковеля, Тернополя, Бережан, Чорткова, Чернівців та Луцька. Одночасно з пересилкою такого плану Чернишов переказав через СВЧ-зв'язок на ім'я наркома НКВД України Сергієнка рознарядку на виділення 778 залізничних товарних вагонів⁵.

Проте реалії перших днів війни не відповідали паперовим планам московського наркома. Блискавичний наступ німецьких військ посилав паніку серед новоприбульців (після осені 1939 р.) й особливо серед працівників органів НКВД, які обслуговували тюремну систему Західної України. Останні почали самочинно винищувати в'язнів у зв'язку з практичною неможливістю їх евакуації під бомбовими ударами та у зв'язку з переходом через кордон німецьких військ. Документальне підтвердження таких дій знаходимо в доповідній записці начальника тюремного Управління НКВД Філіппова наркому НКВД України Сергієнку. В цій записці сказано, що в перший день нападу німців на СРСР в тюрмах Львівщини розстріляно 108 в'язнів⁶. Також розстріли почалися першого ж дня війни в Луцьку після бомбардування тюрми та втихомирення бунту в'язнів⁷. Винищування в'язнів із самого початку війни почалося з прикордонних Перемишля та Добромилля⁸.

В подальші найближчі дні війни розстріли в'язнів здійснювалися з повним розмахом, причому самодіяльно місцевим тюремним начальством. Так, зокрема, начальник тюремного відділу УНКВД Львівської області згадуваний вже Лерман повідомляє свого ж начальника УНКВД Львівської області Дятлова про те, що вже за станом на 24 червня 1941 р. у трьох тюрмах Львова (1, 2 і 4) розстріляно 1808 в'язнів⁹. При

⁴ План евакуації заключенных, содержащихся в тюрьмах западных областей НКВД/НКГБ УССР — 23 июня 1941. Див. Розділ четвертий. Док. 4.

⁵ Телеграмма наркому внутренних дел УССР тов. Сергиенко. Див. Розділ четвертий. Док. 5.

⁶ Докладная наркому внутренних дел УССР Сергиенко начальника тюремного управления НКВД УССР Филиппова. Див. Розділ четвертий. Док. 11.

⁷ Спецсообщение о положении в тюрьмах Волынской, Ровенской, Тернопольской и Черновицкой областей. Див. Розділ четвертий. Док. 7.

⁸ Отчет начальника тюремного упр. НКВД зам. комиссара внутренних дел СССР Чернышову. Див. Розділ четвертий. Док. 17.

⁹ Докладная записка начальнику УНКВД по Львовской области Дятлову от начальника тюремного отделения УНКВД Лермана. Див. Розділ четвертий. Док. 6.

² Західна Україна під большевиками...— С. 471—476.

³ Докладная записка начальнику УНКВД по Львовской области Дятлову.— 24 июня 1941. Див. Розділ четвертий. Док. 6.

⁴ Певне уявлення про „тюремний баланс“ у тюрмах України на кінцевому передвоєнному етапі дає довідка про дислокацію, ліміт та наповнення тюрем України на 10 червня 1941 р. на ім'я заступника начальника тюремного Управління НКВД УССР Демьохіна. Довідка складена по 63 тюрмах України. В ній стверджено, що при ліміті 30753 особи на 10 червня розміщено 72768 в'язнів. З початком війни, особливо в західних краях УССР, „наповнення“ тюрем збільшилося ще в 1,5—2 рази. Див. Розділ четвертий. Док. 3.

тому повідомляються „критерії“ призначення розстрільного присуду. В записці Лермана також говорить, що „с целью быстрой разгрузки тюрем“ його відділом спільно з прокуратурою Львівської області перевірено справи всіх ув'язнених і призначено до розстрілу (подлежало расстрелу) 2239 осіб. З іншого боку, місцеві ухвали про розстріли видавалися зі своєрідним „відставанням за фазою“ порівнянно з низовою ініціативою та старанням місцевих катів типу Лермана. Так, наприклад, виявлено списки в'язнів тюрми 4 (Львівська в'язниця „Бригідки“¹⁰), на яких місцеве начальство 26 червня накладає санкцію на розстріл („Расстрел как врагов народа санкционирую“), тоді, як на цей день розстріли йшли повним ходом та навіть закінчувалися¹¹. Ще більш формалізовано та навіть цинічно звучать звернення до найвищого начальства, самого Л. Берії. Існує таке звернення заступника наркома НКВД СРСР Чернишова та начальника тюремного управління Нікольського від 4 липня, в якому останні питають дозволу на вивезення в'язнів, де існує необхідність дальшого слідства для розкриття злочину, звільнення з тюрем „побутовців“ та розстріл усіх інших¹².

Про масштаби червоного терору в початковий період війни в умовах відступу большевицьких військ із теренів Західної України можна судити за такими трьома групами джерел інформації.

— Свідчень очевидців масакри про побачене після відходу большевиків та відкриття тюрем й місць поховань жертв червоного терору. На жаль, ті свідчення, хоча, можливо, й дають найповнішу картину злочину, проте не завжди в цілому об'ємі, оскільки ще й сьогодні невідомі всі місця поховань, деякі з них були відкриті вже в 90-х роках, деякі ще не досліджені або невідомі. Це стосується насамперед жертв розстрілів до початку війни, оскільки виконавці мали час і всі умови для приховання свого злочину. Ймовірно, це стосується не тільки земляних поховань, а й також поховань у будівлях катівень і тюрем.

— Офіційних документів та рапортів, пов'язаних з евакуацією тюрем, перевезеннями в'язнів на Схід та їх ліквідацією на місцях. Певні, інколи суперечливі та, безперечно, неповні дані про винищення в'язнів

¹⁰ Список на заключенных тюрьмы № 4 УНКВД гор. Львова. Факсиміле першої стор. списку див. у цій книжці.

¹¹ Така запізнена підготовка облікових документів стала причиною помилок у довідках про дати розстрілу, що їх видавали органи КГБ чи навіть тепер видають управління СБУ. Для страчуваних упродовж тижня у Львові в довідках вказують 26.06.1941 р., хоча розстріли проведені до цієї дати.

¹² Народному комиссару внутренних дел СССР Берии от зам. наркома внутренних дел СССР Чернышова и начальника тюремного управления Никольского. Див. Розділ четвертий. Док. 10.

* Аналітичний виклад джерел інформації наведено в подальшому розділі на підставі копітного вивчення списків жертв, підготовленого від імені „Пошуку“ І. Федущак.

дають відомі нам документи, представлені в Розділі четвертому. В цих документах використовується специфічний чекістський жаргон для характеристик екстермінації ув'язнених, зокрема: „расстреляно“, „выбыли по I категории“, „приговорены к ВМН“ („высшей мере наказания“), „убито при попытке побега“, „произведено разгрузку тюрьмы“, „расстреляны в связи с военными действиями“.

— Додатковим третім джерелом є оприлюднені сьогодні списки жертв розстрілів, які були передані СБУ пошуківцям та, зокрема, „Меморіалові“. Хоча вони далеко не повні, часто суперечливі, проте, незважаючи на всі недоліки, найповніше розкривають контингент жертв за прізвищами, віком, також дають часто додаткові характеристики, важливі для оцінки причин арешту (хоча рідко повідомляється про місце народження, що має велике значення для пошуку родин жертв).

Оскільки свідчення очевидців, виявлені документи НКВД та інші пошукові матеріали наведені в подальших розділах книжки, тут ми обмежимося тільки загальними характеристиками злочину прикінцевого етапу терору 1941 р. за територіальним принципом.

Львів та Львівська область

Епіцентром в'язничних трагедій наприкінці червня 1941 р. було місто Львів, у якому за номенклатурою НКВД було 4 тюрми:

Тюрма 1 — на вул. Лонцького (у той час це найбільший комплекс НКВД — на перехресті колишніх вулиць Сапеги, Коперника і Лонцького).

Тюрма 2 — відома ще як Замарстинівська тюрма — на вул. Замарстинівській.

Тюрма 4 — „Бригідки“, назва якої пов'язана з місцем перебування у минулому монастиря ордена св. Бригіди — на колишній вул. Казимирській (нині — вул. Городоцька).

Тюрма 3 — хоча називалася Львівською тюрмою — у м. Золочеві.

Як уже згадано раніше, розстріли в тюрмах Львова розпочато в перший день війни 22 червня 1941 р.¹³ Перші жертви ховали на Вулецькому узгір'ї та на Пісках. 23 червня розстріли здійснювалися з наростаючою інтенсивністю (спочатку індивідуально, а далі партіями) у всіх трьох тюрмах Львова, спершу тільки в нічний час і селективно за викликами по прізвищах (відомі випадки, коли люди уникали розстрілу, відповідаючи при виклику, що названа особа вже забрана раніше). Розстріли проводили на Лонцького в підвалах, у „Бригідках“ у колишній каплиці та підвалах, на Замарстинові переважно

¹³ Докладная записка начальнику УНКВД по Львовской обл. Дятлову от начальника тюремного отделения Лермана от 24 июня 1941. Розділ четвертий. Док. 6.

вже з початку в підвір'ї*. Розстрілювали початково з індивідуальної зброї (пістолети, автомати, рушниця), потім, уже на кінцевій фазі — з кулеметів, а на етапі перед втечею знищували „групово“ — гранатами. Щоб приховати розстріли та передсмертні крики жертв від навколишнього міського середовища, езекуції виконували під гуркіт автомобільних і тракторних двигунів. Напруження у поведінці та діях тюремників нагнітали системні бомбардування німцями міста. В ніч з 23 на 24 червня (очевидно, унаслідок паніки), охорона тюрем покинула місто (в напрямку Винник). В цей час в'язні виламували двері та здійснили масову втечу з тюрми 1 (до 300 осіб)¹⁴. Проте вранці охорона повернулася і, як стверджено в оперативному зведенні 233 полку командирів 13 дивізії КВ НКВД, — „массовый побег... был ликвидирован... применено оружие боекомплектом... в результате чего по неполным данным имеется 20 убитых з/к и 46 раненых“¹⁵. Дальші розстріли мали вже характер масових тотальних езекуцій, попередньо був звільнений кримінальний елемент і так зв. „битовікі“. Трупи закопували в ямах, у підвалах тюрми та на підвір'ях, причому захоронення здійснювали самі в'язні.

Кількість жертв у тюрмах Львова оцінюється приблизно як 400 осіб, хоча в рапорті начальника тюремного управління в Москву називаються скромніші цифри („убыло по 1-й категории 2464 человека...“). Повідомляється також в рапортах про обстріли красноармійців і тюрем із прилеглих будинків „бандами оуновцев“, що ще більшою мірою спонукало карателів до агресивних, винищувальних дій.

Оскільки наслідки червоних злочинів детально описані у Розділі третьому за свідченнями очевидців, тут ми обмежимося лише стислими узагальнюючими характеристиками. У зв'язку з короткочасним вакуумом влади, який утворився після утечі большевиків зі Львова в кінці 27 червня (німецькі частини та в їх авангарді український легіон „Нахтігаль“ увійшли до Львова на світанку 30 червня¹⁶), місцеве населення почало відмикати тюрми вже 28 червня, часто наслуховаючи лемент недобитих жертв та в'язнів (переважно кримінальних), замкнених большевиками.

* Ці та дальші інформації про масштаби та механізм злочинів у різних місцевостях Західної України взяті зі спогадів очевидців масакри, зібраних в Розділі третьому нашої книжки.

¹⁴ Докладная записка зам. наркома внутр. дел СССР Чернышову от начальника тюремного управления УНКВД УССР Филиппова. Див. Розділ четвертий. Док. 17.

¹⁵ Певне уявлення про характер і методи „очистки“ тюрем Західної України дають документи 13 дивізії конвойних військ НКВД, що обслуговували всю територію України, зокрема 233 полку зі штабом у Львові. Ці матеріали випущені в публікації А. Гурьянова і А. Кокурина „Эвакуация тюрем“.

¹⁶ Кальба Мирослав. Ми присягали Україні. ДУН 1941—1943.— Львів, 1999.— С. 37—48.

У тюрмі № 1 (між вул. Сапегі та Лонцького) у камерах цілими стопами лежало кількесот трупів. Також на підвір'ї, майже на всьому його вільному просторі, були закопані сотні трупів у масових могилах¹⁶. На вул. Замарстинівській у підвалах виявлено близько 600 трупів у стані значного розкладу, що робило майже неможливим опізнання жертв, з тюрми й на околиці виділявся жахливий сморід. Це зумовило потребу замурування входів у приміщення, з перспективою відкриття поховань через деякий час після розкладу та за умов холодного зимового періоду¹⁷. На Замарстинові виявлено також свіжі поховання на підвір'ї, крім того, як ми знаємо тепер, залишилися поховання, відкриті щойно після розпаду СССР у 1991 р. З цієї багатотисячної маси жертв опізнано десь близько 600. Решту тіл не ідентифіковано, тому що вони часто були фізично понівечені, або в стані розкладу. Додаткова причина низького ступеня опізнання полягає у тому, що значна кількість в'язнів була з-поза львівських теренів, що утруднювало спровадження родичів, тим більше, що стан розкладу тіл не давав можливості робити тривалі експозиції. На багатьох жертвах виявлено сліди катувань, садистичних таврувань тіл, зв'язування в'язнів колючим дротом, гвалтувань ув'язнених жінок. Стан „свіжого розкладу“ робив практично неможливою експертизу кожного окремого випадку вбивств і катувань, яку, наприклад, провадила міжнародна комісія у Вінниці. У Львові та інших місцевостях Західної України початковий біологічний розклад тіл створював епідемічну загрозу для населення, тому поховання треба було здійснювати негайно.

Громадськість Галичини приголомшила повідомлення про масакру в'язнів у так зв. Львівській тюрмі № 3 у м. Золочеві, де віднайдено тіла 649 осіб, з того 432 в'язнів поховано в одній ямі, попередньо обливши бензином. В іншій ямі 217 тіл, лица багатьох облиті карболовим квасом, що робило неможливим пізнання жертв¹⁸. Численні жертви були жахливо катовані, про що свідчать відрізані частини тіла, повиколуювані очі, чимало в'язнів закопано живцем. Частину в'язнів (близько 100 осіб) етаповано й розстріляно на фільварку. В Золочеві ідентифіковано 47 осіб. Опізнано розстріляних майже 20 громадян м. Красногого та околиць, яких арештували на початку війни.

Буськ. Після утечі большевиків на підвір'ї тюрми виявлено 46 трупів, серед яких опізнано місцевих інтелігентів (директор школи, дяк, просвітяни). У газетах також повідомлялося, що в каплиці прилеглої маєткы Баденіх знайдено 50 трупів молодих жінок¹⁹.

¹⁶ Розділ третій. Док. 1, 3, 4, 8.

¹⁷ Розділ третій. Док. 3, 9, 14, 16.

¹⁸ Розділ третій. Док. 19—21.

¹⁹ Розділ третій. Док. 23, 24.

Городок. Перед відступом кати НКВД убили в тюрмі чотирьох відомих громадян, яких опізнано. В час панічної втечі тюремників з тюрми виломалося 29 ув'язнених²⁰.

Комарно—Рудки. У подвір'ї в'язниці Комарна, що в центрі міста, 30 червня відкопано могилу, в якій виявлено 23 трупи в'язнів, які, судячи з останків, були піддані жорстоким тортурам, серед них відомі громадяни міста. В рудківському селі Вошанці забито 9 селян, які працювали на полях і городах²¹. Німецькі джерела повідомили про 200 жертв різного віку та статі.

Щирець. Після відступу большевиків у stodолі, що недалеко місцевої тюрми, виявлено захоронення біля 30 осіб, серед яких розпізнано 20 свідомих громадян містечка. Тіла засвідчують про передсмертні катування жертв²².

Бірка. В камері біля приміщення суду вбито 9 в'язнів. Преса повідомила про знайдення 17 трупів²³.

Жовква. В жовківській тюрмі закатовано 21 особу²⁴. Німецькі чиники подали інформацію про 60 убитих.

Кам'янка-Бузька. В тюрмі віднайдено 70 жертв, з яких опізнано 20²⁵.

За польською книжкою „Drogi śmierci“ подано ще такі відомості про жертви агонізуючого режиму в місцевостях Львівської області: Судова Вишня — 70 замордованих, Яворів — віднайдено 32 трупи, Лопатин — 12 загиблих.

Дрогобицька область

Тут через прикордонне розміщення тюрем, зокрема, в м. Перемишлі, уже з перших годин війни розпочалися несанкціоновані дії тюремників та мартиролог ув'язнених. Перемиська тюрма була евакуйована в перші години війни під артилерійським обстрілом, в'язнів відводили від кордону пішки, двома колонами. Одна з них (близько 200 осіб) була обстріляна і звільнена німцями. Другу колону тюремники, за їхніми словами, доправили до Самбора²⁶.

Добромилль. Це мале містечко стало своєрідним символом великої трагедії, яка звершилася у перші години війни. В тюрмі, де утримували до

1000 осіб, почалися масові розстріли як на в'язничному подвір'ї, так і в камерах. Переважну більшість в'язнів відведено з тюрми в сторону села Ляцького, там розстріляних в'язнів кидали у глибоку соляну шахту (саліну) завглибшки 36 м. З саліни ексгумовано згодом понад 500 трупів. Також відбувався „відстріл“ в'язнів по дорозі на місце екзекуції²⁷.

Самбір. Самбірська тюрма перед початком війни налічувала до 5000 ув'язнених, яких систематично вивозили та, ймовірно, знищували, оскільки більшість з них слід розглядати як пропалих безвісти. Екзекуції у тюрмі почалися 26 червня, коли було висаджено у повітря жіночий відділ тюрми, де загинуло 30 осіб²⁸. 27 червня почалися масові екзекуції на подвір'ї з використанням автоматів та гранат. Також помордовано, змацровано зі слідами тортур у пивницях до 200 осіб. 117 останків знайдено в окремій могилі над Дністром. За газетою „Українські щоденні вісті“, в Самборі закатовано близько 1200 ув'язнених. Серед жертв, ймовірно, частина в'язнів Перемиської тюрми, які були етаповані до Самбора, але знищені в Саліні, 400 в'язнів тюрми врятувалися втечею²⁹.

Стрий. Велика Стрийська тюрма була вщерть наповнена у зв'язку з повальними арештами громадян перед початком війни та вилученням неблагонадійних у перші дні війни. Розстріли та катування проходили як у в'язниці на вул. Трибунальській, так і в Управлінні НКВД³⁰. Розстрілювали в камерах, підвалах та особливо у в'язничній лазні. Жертв четвертували, відрубуючи голови, руки, ноги. Частина жертв вбито без пострілів — тупим ударом по голові. Налічено понад 200 трупів, розпізнано 46 осіб. Дані про жертви, які подавала тогочасна галицька преса, близькі до відомостей, які подані в рапорті начальника тюремного управління НКВД України Філіппова, де сказано, що з тюрми в Самборі та Стрию „по 1-й категорії убило 1101 человек“. Згаданий нелюд і кат у цьому ж рапорті скаржиться, що не зміг закрити всіх трупів, оскільки „на просьбу нач. т-ми к руководству НКВД оказать ему помощь в закрытии трупов ответ был получен отрицательный...“³¹.

Дрогобич. За даними збірки „Drogi śmierci“, знищення в'язнів тут відбулося на подвір'ї тюрми та в камерах. Ексгумовано 1000 останків, які були закопані в підвалах, на подвір'ї НКВД і на кладовищах.

²⁰ Розділ третій. Док. 25.

²¹ Розділ третій. Док. 41—43.

²² Розділ третій. Док. 29, 30.

²³ Розділ третій. Док. 22.

²⁴ Розділ третій. Док. 26.

²⁵ Розділ третій. Док. 22.

²⁶ Докладная записка зам. Наркома внутренних дел СССР Чернышову от Нач. тюремного Управления НКВД УССР Филиппова. Розділ четвертий. Док. 17.

²⁷ Розділ третій. Док. 36—40.

²⁸ Розділ третій. Док. 45.

²⁹ Розділ третій. Док. 45—50.

³⁰ Розділ третій. Док. 51—52.

³¹ Докл. записка зам. наркома вн. дел СССР Чернышову. Див. Розділ четвертий. Док. 17.

Станиславівська область

Своєрідним епіцентром винищення українства став теж обласний Станиславів (нині Івано-Франківськ). Галицька преса 1941 р. повідомляла про 1500 знайдених жертв, їх теж катовано, у тюрмі знайдено великий „інструментарій“ катувань у кімнаті тортур³². Жертви виявлено у великій ямі на подвір'ї тюрми, а також у підвалах у трьох великих камерах. Але попередні оцінки 1941 р. виявилися явно неповними, оскільки вже в 90-х роках, після розпаду імперії, виявлено комплекс захоронень, відомий під назвою „Дем'янів Лаз“, де згодом споруджено меморіальний комплекс. Приблизна кількість жертв 2000—2500 осіб. За однією із записок НКВД, у Станиславові розстріляно 1000 в'язнів³³.

Також у 1941 р. повідомлялося про відкриття локальних гекатомб у містечку Отинії (три великі підвали з трупами, понад 300 жертв) та у трьох великих могилах у Пасічній (до 300 осіб)³⁴.

Коломия. Згідно з доповідною запискою начальника тюремного управління НКВД СРСР, у тюрмі міста Коломиї утримувалося 453 ув'язнених. Як видно з цього донесення, в'язнів етаповано до станції Жмеринка. Внаслідок бомбардувань значна частина в'язнів розсіялась. 30 в'язнів застрілено при спробі втечі, ще 11 вбито і поранено під час бомбардувань³⁵.

Надвірна. Хоча в самому місті фізичного знищення в'язнів не спостерігали, на південній околиці міста 26 липня випадково косарі виявили велику збірну могилу, де було закопано 82 жертви. Судячи з одягу, це люди з різних суспільних верств, переважно інтелігенти. Найімовірніше, це частина станиславівського етапу ув'язнених, яких прізвища і походження встановити було неможливо³⁶.

Тернопільська область

Як стверджує той же Філіппов³⁷, на початку війни в тюрмі Тернополі було 1790 в'язнів, з яких 500 „убыло по 1-й категорії“. Є підстави вважати ці дані заниженими, бо за іншими джерелами³⁸ у Тернополі знищено до 1000 осіб (підвали, подвір'я, ями), ще стільки ж етаповано на Схід.

³² Розділ третій. Док. 57.

³³ Розділ четвертий. Док. 17.

³⁴ Розділ третій. Док. 57.

³⁵ Докладная записка нач. тюремного упр. НКВД Никольскому. Розділ четвертий. Док. 19.

³⁶ Розділ третій. Док. 58.

³⁷ Розділ четвертий. Док. 17.

³⁸ Popiński K., Kokurin A., Gurjanow A. Drogi śmierci.— Warszawa: Karta, 1995.— 240 s.

Чортків. Місцева тюрма стала своєрідним вузловим місцем мартирологу подільської землі. За „Українськими щоденними вістями“³⁹, значна частина ув'язнених була знищена у великій тюрмі, що за містом, з них частину виявлено в підвалах, а переважно на великому тюремному подвір'ї в ямах або в ровях навколо в'язниці. Газета називає 800 віднайдених жертв. Але це була лише перша фаза чортківської трагедії, оскільки велику колону в'язнів з чортківської тюрми етаповано в Умань. Як було недавно опубліковано⁴⁰, колона, що вирушила 12 липня 1941 р., налічувала 954 в'язнів, головно політичного характеру. На етапі, що тривав 8 днів, розстріляно 187 в'язнів. Решту етапу в кількості 767 осіб розстріляно в Умані 20 липня 1941 р.

Бережани. Неповні, хоча промовисті дані про бережанську тюрму знаходимо в доповідній Філіппова⁴¹. Там сказано, що на 28.06 в тюрмі утримували 376 осіб, „убыло по 1-й категорії 174 чел.“. Проте місцеві дані, а також польські публікації⁴² творять набагато повнішу картину злочину: у в'язниці знайдено 150 тіл, в ямах біля замку приблизно 70, кілька десятків трупів спущено рікою. Ще знайдено тіла в пивницях, отже разом понад 270 жертв.

Крем'янець. За даними з книги „Drogi śmierci“, у тюрмі знайдено 150 тіл, хоча пропало декілька сотень громадян.

Заліщики. Кати НКВД вдалися до особливо оригінального способу ліквідації політичних зеків: поїзд з в'язнями у товарних вагонах підірвано на мості через р. Дністер. Щоб унеможливити людям порятунок, на березі встановили кулемети⁴³. Кількість жертв не названа.

Волинська область

Луцьк. Інформації про масакру в Луцькій тюрмі приголомшили цілу Україну та були передані у пресу й ефір численними європейськими агенціями⁴⁴. Вона відбулася на подвір'ї у центрі наповненої тюрми, де большевицькі кати утримували в неймовірній тісноті понад 4000 в'язнів, по 200 в'язнів в одній камері. Опричники відкривали камери та зганяли ув'язнених на тюремне подвір'я. За однією з версій, вони оголошували, що звільнять усіх причетних до українського національного руху і казали їм гуртуватися в одній частині подвір'я. Тоді з натовпу вийшло 1500 в'яз-

³⁹ Розділ третій. Док. 63.

⁴⁰ Мизак Нестор. За тебе, свята Україно.— Чернівці: Буковина, 1998.— Т.1.— С. 53—58.

⁴¹ Докладная записка Чернышову от Филиппова. Розділ четвертий. Док. 17.

⁴² Popiński K., Kokurin A., Gurjanow A. Drogi śmierci...

⁴³ Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 14.— 22 лип.

⁴⁴ Розділ третій. Док. 65, 66.

нів. Їх почали розстрілювати з кулеметів, змасакровані групи жертв добивали гранатами. За німецькими джерелами вбито 2754 в'язнів. Далі почали виявляти вцілілих в'язнів, яких виявилось 46. Їх змушували спалювати одягу та викопувати захоронні траншеї, де скинено і закопано всіх убитих. У спецповідомленні того ж Філіппова вказано, що після початкових вибіркових розстрілів було прикінцево розстріляно у „прогулочном дворе“ 2000 ув'язнених⁴⁵.

Ковель. У спецповідомленні сказано, що тут „вибуло по 1-й категорії“ 195 осіб⁴⁶.

Володимир-Волинський. У цьому ж повідомленні говориться про розстріл 36 в'язнів, тоді як 280 осіб не встигли вивести чи розстріляти, вони залишилися у камерах.

Рівненська область

Дубно. У в'язниці цього міста відбулася найжорстокіша масакра ув'язнених. „Українські щоденні вісті“ подають відомості про 1500 вбитих, серед них малолітні жертви, тіла яких садистично понівечено⁴⁷. В документах НКВД повідомлено про розстріл 230 осіб⁴⁸, а крім того, сказано, що „60 человек расстрелять не успели“⁴⁹.

Рівне. Українські газети повідомили, що в тюрмі обласного міста виявлено 150 останків жертв. Відбувалися передевакуаційні розстріли також у тюрмі м. Острога⁵⁰.

Мартиролог жертв в'язничного терору на подіях у цих західних областях не закінчувався, він знайшов своє продовження при етапуванні в'язнів далі на схід у Чернівецькій, Житомирській, Харківській та інших областях⁵¹,⁵² і хоча екзекуції на цих етапах не такі масштабні, вони налічують також сотні жертв спеціально розстрілюваних, а також убитих

⁴⁵ Спецсообщение нач. тюремного управления НКВД УССР Филиппова. Див. Розділ четвертий. Док. 7.

⁴⁶ Спецсообщение нач. тюремного управления НКВД УССР Филиппова. Див. Розділ четвертий. Док. 17.

⁴⁷ Розділ третій. Док. 68.

⁴⁸ Докладная записка Чернышовой от Филиппова. Розділ четвертий. Док. 17.

⁴⁹ Розділ четвертий. Док. 21.

⁵⁰ Спецсообщение зам. нач. тюремного управления НКВД УССР Демехина. Див. Розділ четвертий. Док. 8.

⁵¹ План эвакуации заключенных, содержащихся в тюрьмах Западной области Украины НКВД/НКГБ УССР. Розділ четвертий. Див. Док. 4.

⁵² Ведомость выбытия и движения эшелонов по тюрьмам НКВД Украинской ССР. Див. Розділ четвертий. Док. 24.

унаслідок обстрілів ешелонів, піших колон тощо. Про ці розправи засвідчують навіть скупі інформації доповідних НКВД.

Хоча наші дані далеко не повні, можна скласти уявлення про масштаби в'язничного терору при відступі большевиків із Західної України. Виходячи з вищенаведених локальних інформацій, підбито підсумкові дані, які наводимо в таблиці. З неї випливає, що в тюрмах Західної України на початковому етапі війни закатовано орієнтовно 22 000 осіб.

Таблиця

Зведені дані про винищення в'язнів тюрм НКВД у Західній Україні в червні—липні 1941 р.

Львів (1, 2, 4)	—	4000	Стрий	—	1101
Яворів	—	32	Луцьк	—	2754
Тернопіль	—	1000	Бібрка	—	17
Золочів	—	749	Дрогобич	—	1000
Лопатин	—	12	Ковель	—	195
Чортків	—	800	Жовква	—	60
Буськ	—	96	Станіславів	—	2500
Перемишль	—	1000	Володимир-	—	
Умань	—	954	Волинський	—	36
Биківня	—	110	Кам'янка-Бузька	—	70
Городок	—	4	Отинія	—	300
Добромилль	—	1000	Дубно	—	1500
Бережани	—	270	Судова Вишня	—	70
Комарно, Рудки	—	200	Коломия	—	41
Самбір	—	1200	Рівне	—	150
Крем'янець	—	150	Пасічна	—	320
Щирець	—	30	Надвірна	—	82
Орієнтовна кількість жертв			близько		22 000 осіб

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ДО СПИСКІВ „КАТИНЬ-1940“

У вересні 1939 року, після підписання угоди Молотова—Ріббентропа між ССРСР і Німеччиною, німецькі війська, перемігши й окупувавши Польщу, відступили з частини захопленої території за ріки Буг і Сян і встановили нові кордони між країнами. При цьому значну частину польських військовополонених німецьке командування передало до ССРСР. Серед них були люди різних національностей, які населяли територію Польщі й виконували військовий обов'язок. Одразу були відокремлені і скеровані як інтерновані до таборів Осташкова, Козельська (Росія) і Старобельська (Україна) біля 15 тисяч польських офіцерів. Частину рядових польських солдат з пропагандистською метою було обеззброєно і відпущено по домівках. Решту — солдатів, підфіцерів, курсантів, — було розподілено у кілька новостворених таборів НКВД. Їх використовували для будівництва й ремонту доріг у прикордонних областях, а після виконання запланованого обсягу робіт бранців знищували на місцях. Так, згідно зі свідченнями місцевого населення, табір у Городку Львівської області завершив будівництво автошляху Львів—Перемішль до 7 листопада 1940 р., і біля 2000 польських інтернованих вояків були розстріляні в лісі біля села Бартатів. Приблизно в той же осінній (судячи з одягу при ексгумації) час розстріляні польські полонені у Володимирі-Волинському. Роботи на Рівненщині тривали аж до червня 1941 року. Документи цих таборів досі не розтаємнені.

З перших днів урядування большевики розпочали арешти цивільних громадян — „ворогів советської влади“. Сюди належали різні чиновники — працівники державних та фінансових установ, владних структур (судочинства, поліції), залізниці, власники виробничих, торгових та інших закладів, великі власники нерухомості (будинків, родовищ, земель і маєтків), керівники дорадянських партій та громадських організацій, котрі усі без винятку були зачислені до контрреволюційних, а також пенсіонери — колишні офіцери усіх армій, крім Червоної. Безумовно, що у цій першій хвилі репресій переважали поляки, які займали більшість високих постів і володінь. Але у багатонаціональній Галичині та Волині було у цій категорії „ворогів“

багато українців, а також чимало євреїв, росіян та осіб інших національностей.

Усі обласні в'язниці були переповнені. Ішли інтенсивні арешти польських військових, яким удалося уникнути полону і перейти на нелегальне становище. Частина з них почали підпільну діяльність, спрямовану на збереження військових формацій для майбутньої боротьби за відновлення Польської держави, інші просто переховувалися.

5 березня 1940 р. на засіданні політбюро була прийнята „суворо таємна“ постанова ЦК ВКП(б)⁵³. У ній було два пункти. Першим пунктом пропонувалося НКВД розглянути „в особливому порядку, із застосуванням ВМ (вищої міри) — розстрілу“, справи 14700 військовополонених польських офіцерів, чиновників, поліцаїв, поміщиків, осадників, тюремників, які перебувають у таборах Козельська, у Осташкова, Старобельська. Другим пунктом — те саме щодо 11000 арештованих в'язниць Західної України й Білорусі. Перелічено і тут їх категорії: це члени різних контрреволюційних організацій, поміщики, фабриканти, чиновники, перебіжчики, колишні польські офіцери. Розгляд проводити без виклику арештованих і без пред'явлення їм звинувачення, за довідками із справ, представленими по першому пункту — Управлінням у справах військовополонених НКВД ССРСР, по другому — НКВД УССР та БССР. Розгляд і винесення рішення покласти на „трійку“ в складі Меркулова, Кабулова, Баштакова.

Списки-„довідки“ на розстріли, як це було усталено в ССРСР ще з 30-х років, надсилалися місцевими НКВД до Москви, де урядова „трійка“ їх „розглядала“ — проставляла проти прізвищ червоним олівцем „Р“ — розстріляти. Тоді завізовані у такий спосіб списки сотнями видруковували і надсилали для виконання вироків до місць утримання приречених.

Віднайдена в російських архівах таблиця⁵⁴ засвідчує нумерацію і дати підписання таких „вироків“. Вони почалися з 1.04.1940 і до 20.04 стосувалися лише трьох таборів, зазначених у 1 пункті постанови. Наприклад, список від 20.04 за номером 038 мав 4 частини: 100+100+100+99, проти яких записано „Осташків“.

13 квітня, так само таємним розпорядженням, по всій Західній Україні в один день були вивезені до Казахстану родини усіх ув'язнених. До того часу вони могли носити до тюрем передачі своїм близьким, а подекуди обмінювалися й записками, які таємно передавала обслуга. Таким чином, родини більшості в'язнів знали і дату ареш-

⁵³ Постановление ЦК ВКП(б) от 5 марта 1940 г. Див. Документ 1 у Розділі четвертому збірника.

⁵⁴ Listy Katyńskiej ciąg dalszy. Straceni na Ukrainie / Pod red. Marka Tarczyńskiego. — Warszawa, 1994. — S. XII—XIV.

ту, і місце їх перебування. Після 13 квітня контакти з більшістю родин припинилися.

21.04 у згаданій вище таблиці зустрічаємо списки з номерами 041/1,2,3 — 80+72+262, 042 — загальний на 418 осіб, 043/1,2,3 — 100+100+48. Проти них — запис „Україна“, який напевно означає обласні в'язниці Західної України. Далі списки трьох таборів з 1 пункту постанови чергуються зі списками „Україна“ чи „Білорусія“.

Українські списки мають нумерацію 055/1,2,3,4,5 — 100+100+100+100+43, 056/1,2,3 — 100+100+117, 057/1,2,3 — 140+80+86. Дати не вказані, але проміжок сусідніх — 5.05 і 9.05 — робить ці дати очевидними.

Наступні дві партії списків з України були підписані після 20.05. Їх нумерація: 064/1,2,3 — 100+82+84, 065/1,2,3 — 100+86+136, 066/1,2,3 — 100+100+73, 067/1,2 — 114+106, і в самому кінці таблиці — 071/1,2 — 100+90 та 172/1,2 — 99+84.

Цей жахливий злочин масового знищення громадян без суду й слідства частково був оприлюднений у час німецької окупації. Тоді у ряді міст з агітаційними цілями німецька адміністрація проводила екстимації жертв злочинів НКВД. У Росії, в Катинському лісі, були відкриті останки полонених з Козельського табору. Міжнародні організації проводили обстеження, були відповідні публікації. Про інші місця розстрілів 1940 року тоді не дізналися. Після війни, як звично, комуністична влада заявила, що це були жертви нацизму.

Лише в кінці 1980-х років „перебудови й демократизації“ російські архіви почали оприлюднювати документи й списки цієї акції, але тільки по першому пункту постанови. Польські державні інституції та громадськість взяли інтенсивно досліджувати виявлені документи й імена, екстимувати і впорядковувати місця поховань полонених, віддалених на кілька десятків кілометрів від кожного з трьох таборів.

Нарешті, у 1994 р. був віднайдений документ, який стосувався другого пункту постанови 1940 року. Це була копія списку на 3435 осіб в алфавітному порядку, де проти прізвищ з іменами, по батькові і роками народження проставлені номери зазначених вище списків-вироків по Україні. До цього списку є супровідний лист начальника 1 спецвідділу НКВД УССР Цветухіна до начальника відповідного відділу ІКВД ССРСР Баштакова, датований 25.11.1940. У ньому лише два речення:

„Направляю личные тюремные дела, согласно списка арестованных проходящих по Вашим предписаниям 041, 042, 043 и другим. Приложение: 3435 дел в 5 мешках“.

Пошук цих висланих з України до Москви справ триває й донині. Усім родинам, які розшукують відомості про безслідно зниклих тоді арештованих, уряди України й Росії незмінно відповідають, що

жодних відомостей про них немає. Але ж у березні 1959 року начальник КГБ ССРСР О. Шелєпін доповідав першому секретареві ЦК Микиті Хрущову⁵⁵ про те, що на виконання постанови від 5.03.1940 р. НКВД розстріляло 14552 осіб з таборів Козельська, Осташкова, Старобельська і 7305 осіб із в'язниць Західної України та Білорусі.

Співставлення усіх цих документів допомогло зрозуміти, що для приховання злочину особові справи розстріляних були відправлені до Москви, і в Україні залишилися про них єдиний слід — копія цього списку, до речі, оприлюднена лише у Польщі. Державний Прокурор Польщі п. Снежко передав копію списку Львівському „Пошуку“. На той час тут зібралось понад 200 запитів від родин на встановлення безвісної долі близьких, які „Пошук“ не міг задовільнити, отримуючи від усіх посткомуністичних архівів незмінну відповідь: „Немає даних“. Із отриманням цього списку одразу 96 родинам було вислано повідомлення, що імена розшукуваних у ньому знайдено. Почалися пошуки місць розстрілів, які досі залишаються безрезультатними. Проте, зібрано чимало свідчень очевидців і родичів загиблих, які дають можливість зробити певні висновки та висунути ряд гіпотез, що потребують документального підтвердження.

1. Відсортувавши списки за їх номерами, вдалося встановити, що останнє число означає порядковий номер у кожному з окремих списків, наприклад, 55/3-17 означає 17-й номер прізвища у третій сотні зі списку 55. Числа розстріляних, з незначними описками, допущеними, очевидно, при друкуванні, цілком відповідають зазначеним у таблиці вирокам.
2. Оскільки контакти між в'язнями та рідними тривали до 13 квітня, в окремих випадках — довше, то за свідченнями родин можна стверджувати, що списки з номерами 41 і 42 — з Тернопільської та Чортківської тюрем, 43 — з Луцька, 55, 71 і 72 — зі Львова, 56 — з Дрогобича, 64 — з Івано-Франківська.
3. Серед в'язнів 71 і 72 списків багато арештованих у квітні-травні, часом просто на вулиці. Напевно, за браком запланованої кількості приречених проводилися додаткові арешти.
4. Як завжди до і після того, розстріляних або ще живих виконавці з НКВД транспортували до таємного місця поховання — найближчої зручної безлюдної або лісної місцевості. Перший і найменший етап був із Луцька, 30 квітня. В'язнів транспортували поїздом аж до Збруча. Двоє дітей колишніх українських сенаторів з Волині до польського Сейму — Олени Левчанівської та Миколи Маслової — супроводжували цей ешелон на вантажівці. Дальший маршрут невідомий. У Івано-Франківську відоме місце, де енкаведисти ховали увесь дово-

⁵⁵ Listy Katyńskie ciąg dalszy. Straceni na Ukrainie...— S. VI.

енний період, — це Дем'янів ляс (сучасна назва — Дем'янів Лаз). Навряд чи потрібне було інше. У Дрогобичі при ексгумації жертв червня 1941 року після приходу німців були відкриті вказані свідками ями на кладовищі поряд із тюрмою НКВД. Одна з ям містила дуже розкладені (давніші) останки. За одягом був тоді опізнаний серед них Адлесбергер Павло Хаїмович 1887 р. н., який знайдений тепер у списку 56/2, порядковий номер 37. Є свідчення колишніх в'язнів Львівської тюрми № 4 („Бригідки“), що у травні 1940 р. кілька ночей підряд із камер викликали за списками людей і розстрілювали у підвалі каплиці на тюремному подвір'ї — відоме стаціонарне місце розстрілів у Львові. Але ж інших великих розстрільних справ того періоду в архівах УСБУ не значиться.

5. Тепер на запити родин про місця поховання УСБУ скеровує усіх до оприлюднених і впорядкованих в останні роки урочища Биківня під Києвом та польського військового кладовища жертв Старобельська під Харковом. Але немає жодного аргументу чи прецеденту, щоб на розстріл возили через цілу Україну, і при тому таку велику кількість людей. Це загрожувало б порушенню таємності і було б помічене у київських чи харківських пересильних пунктах, чого не спостерігалось. Цьому суперечать також факти віднайдення особистих речей та верхнього одягу жертв саме цих розстрілів у камерах „Бригілок“ у 1941 році, коли німці відкрили тюрми. Якби в'язнів вивозили, то посуд і одяг не могли б залишити.

Ці дослідження спонукають пошуківців до продовження праці для отримання відомостей про обставини й місця страшного більшовицького злочину, скоєного навесні 1940 року. Документи щодо виконання смертних вироків та місць поховання (розпорядження виконавцям, їх звіти про виконання та захоронення) у багатьох країнах досі залишаються у цілковитій таємності, незалежно від реабілітації та демократизації. Удалося знайти й оприлюднити маленьку частку таких документів у Москві, Харкові, Одесі, але стосовно 20—30-х років. Невідомо, чи залишені такі документи щодо акції 1940 року в Україні, чи заради таємності відправлені, як і особові справи розстріляних, до Москви. Але напевно відомо, що такі документи зберігаються без строку давності і з особливою таємністю. Крім того, відомо, що після кожного масового знищення політв'язнів більшовики розстрілювали й виконавців акції. Усе це утруднює пошуки істини.

У співпраці з „Пошуком“, польська Прокуратура також відсортувала зазначені списки за їх номерами, зібрала в процесі слідства тисячі документів і свідчень родин розстріляних і опублікувала відсортовані списки разом із зібраними анкетними даними у наступно-

му збірнику⁵⁶. Проаналізувавши оригінал та результати польських досліджень, ми вирішили опублікувати в цьому збірнику з числа 3435 осіб імена лише тих, хто нам відомі як видатні діячі у Волині й Галичині, а також тих, про кого у поляків немає жодних відомостей, і котрі, ймовірно, мають українське походження.

Звертаємося до читачів збірника з проханням надавати Львівському добродійному товариству „Пошук“ будь-які відомости про осіб, чії імена Ви знайдете у нашому збірнику, як також і про тих, кого ми ще не зуміли встановити. Це допоможе дальшим дослідженням із метою відновлення історичної правди та увічнення пам'яті полеглих українських патріотів і невинних жертв більшовицького геноциду проти народу України.

Інна Федущак

⁵⁶ *Ukraiński ślad Katynia / Opracowała Zuzanna Gajowniczek. — Warszawa, 1995. — 272 s.*

Список 1

КАТИНЬ-1940 — 1011 осіб: вибірка зі списку особових справ, направлених до Москви, у НКВД ССРСР, 25.11.1940р. — осіб, розстріляних у в'язницях Західної України у квітні-травні 1940 р. за постановою Політбюро ЦК ВКП(б) від 5.03.1940 р.

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження	Місце мешкання	Ким був	№ у списках		
								9	10	11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Адамович	Євген	Отто	1908	Бобруйськ	Луцьк	Службовець банку	65	2	51
2	Адашинський	Петро	Яків	1910				41	3	71
3	Алексєєв	Федір	Дмитро	1895				43	2	77
4	Андрій	Євстахій	Андрій	1914				66	3	35
5	Андрійчук	Микола	Іван	1918				41	1	24
6	Андрійшин	Михайло	Василь	1895		Львів	Поліцай	55	2	73
7	Андрушків	Василь	Павло	1868				72	2	72
8	Андрушишин	Степан	Андрій	1888		Говсте-Тернопіль	Адвокат	72	1	68
9	Андрушук	Євтихій	Макар	1886				57	1	126
10	Антонович	Іван	Йосип	1900				42		318
11	Антонюк	Вакула	Наум	1893				43	1	54
12	Антонюк	Роман	Захар	1912				65	1	24
13	Артемух	Савва	Іван	1910				65	1	16
14	Атаманчук	Микола	Семен	1902				57	3	14
15	Атаманчук	Степан	Павло	1899				66	3	53
16	Бабій	Костянтин	Павло	1899	Квасів	Квасів-Волинь	Землевласник	57	1	131
17	Бабійчук	Микита	Степан	1888				66	3	31
18	Багрійчук	Павло	Яків	1914				66	3	71
19	Бакула	Іван	Андрій	1904				42		121
20	Балаба	Михайло	Григорій	1901				56	2	92
21	Балабан	Опанас	Левко	1915				43	3	13
22	Балемба	Павло	Максим	1887		Львів	Поліцай	72	1	65
23	Бальнерик	Іван	Валентин	1885				42		101
24	Бандура	Вячеслав	Михайло	1910		Самбір-Львів	Офіцер	56	3	20
25	Банек	Йосип	Андрій	1910				41	3	183
26	Баран	Дмитро	Василь	1911				57	2	69
27	Баранецький	Філімон	Антон	1906				64	1	32
28	Баранський	Володимир	Володимир	1894	Лукавиця Дол.	Семинів	Землевласник	56	3	55

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
29	Бартош	Михайло	Матвій	1898				56	1	3
30	Барчак	Степан	Валентин	1903				41	3	20
31	Бачинський	Стефан-Ян	Андрій	1889			Поліцай	66	2	79
32	Бегус	Іван	Антон	1912	Бісковичі	Самбір-Львів	Офіцер	65	3	135
33	Бедерюк	Адам	Матвій	1919				65	1	23
34	Бедрик	Григорій	Павло	1871		Волинь	Землевласник	57	1	130
35	Бейлаш	Герман	Артем	1898				66	3	8
36	Белей	Андрій	Дмитро	1894				64	1	41
37	Белецький	Іван	Михайло	1888				56	2	100
38	Белимова	Софія	Петро	1886				66	3	1
39	Белох	Алполнарій	Іван	1884	Ліско	Ліско-Польща	Поліцай	65	3	105
40	Бенклевський	Антон	Іван	1905				43	1	31
41	Берегуляк	Степан	Іван	1905				65	3	50
42	Бережанський	Олександр	Іван	1908				65	3	85
43	Березнюк	Кирсан	Никифор	1918				66	3	34
44	Бернадський	Степан	Степан	1876				41	3	75
45	Бернат	Іван-Володимир	Іван	1884			Миколаїв-Львів	56	3	54
46	Бессараб	Павло	Андрій	1876				65	3	40
47	Бех	Авксентій	Прокіп	1889				41	3	84
48	Белецький	Владислав	Іван	1900	Голотки		Снятин-Ів.-Франківськ	Професор гімназії	42	326
49	Бичек	Іван	Іван	1899				67	1	70
50	Бичковський	Яків	Федір	1899			Рівне	Учитель, заступник сенатора	66	3
51	Білецький	Володимир	Федосій	1900				64	3	70
52	Білецький	Міленгій	Яків	1901				66	3	30
53	Білік	Василь	Степан	1915				71	2	12
54	Білинський	Купріян	Омелян	1879				71	2	8
55	Блашек	Андрій	Михайло	1887				55	1	70
56	Бобик	Ісак	Ілля	1899				43	1	87
57	Бобовський	Михайло	Микола	1881	Улашківці-Чортків	Львів	Пенсіонер-поліцай	71	2	20
58	Богоніс	Михайло	Василь	1890				64	1	22
59	Богосевич	Йосип	Теодор	1906				42		344
60	Богудький	Павло	Кіндрат	1903	Богень	Рівне	Поліцай	66	3	50
61	Бодлак	Сидір	Іван	1912				64	1	31
62	Боднер	Іван	Микола	1912				64	1	17

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
63	Божовський	Борис	Михайло	1907				41	3	72
64	Бойко	Дмитро	Микола	1883		Бережани-Тернопіль	Прокурор	66	3	60
65	Бойко	Михайло	Микола	1899		Тернопіль	Муляр	66	3	61
66	Бойко	Степан	Михайло	1915				65	3	56
67	Бондар	Олекса	Микита	1913				66	3	52
68	Бондарчук	Лука	Мина	1902				66	3	16
69	Бондарчук	Петро	Олімпій	1904				57	3	52
70	Бондарчук	Терентій	Дмитро	1911				42		88
71	Борбюк	Мойсей	Леонід	1903				65	1	44
72	Боревич	Порфирій	Платон					66	3	33
73	Борис	Мартин	Інат	1897				42		412
74	Борисевич	Кирило	Павло	1895				43	2	80
75	Борисюк	Андрій	Яков	1900				43	3	31
76	Борович (Боровець)	Йосип-Лукаш	Іван	1887	Будз	Торхановичі-Самбір	Агроном	65	3	81
77	Боровчик	Стефан	Мартин	1892				42		276
78	Босань	Іван	Михайло	1894				57	3	55
79	Бохен	Степан	Іван	1914				43	3	21
80	Боцько	Михайло	Іван	1902		Бібрка-Львів	Голова суду	72	1	48
81	Бояр	Филимон	Федір	1911				41	3	61
82	Бражук	Вавринець	Мартин	1895				42		96
83	Братарчук	Василь	Яremo	1917				42		152
84	Брик	Іван	Ігнат	1899	Буськ-Львів	Кам.-Бузька-Львів	Д-р філології, бургомістр К.-Бузької, громадський і спортивний діяч	72	1	47
85	Брила	Володимир	Казимир	1888	Ів.-Франківськ	Львів	Учитель музики, урядник магістрату, укр. діяч	55	3	90
86	Бриль	Володимир	Матвій	1889				72	1	30
87	Броновський	Антон	Мартин	1890				43	1	38
88	Буджак	Василь	Адам	1902				66	3	59
89	Будзіловський-Марко	Іван	Ілля	1896				57	1	127
90	Будзуд	Петро	Іван	1906				67	1	68

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
91	Будзіновський	Іван	Матвій	1897	Коломия	Обертин Ів.-Франківськ	Поліцай	67	1	77
92	Буділовський	Йосип	Лев	1902				57	2	70
93	Будяк	Андрій	Петро	1895				42		300
94	Букартик	Йосип	Павло	1906				56	2	55
95	Будзіляк	Матвій	Матвій	1890	Конюшки Семяновські	Львів	Землероб-сенатор	42		30
96	Бунько	Прокіп	Дмитро	1894				66	3	58
97	Бургарт	Антон	Іван	1906				55	2	22
98	Бурдза	Томаш	Адам	1902				67	1	69
99	Бурилов	Василь	Андрій	1889				42		156
100	Бурчинський	Лев	Петро	1895		Тлумач-Ів.-Франківськ	Лавник уряду	67	1	45
101	Бур'ян	Мартин	Мартин	1903			Самбір-Львів	72	1	22
102	Бусел	Павло	Федір	1912				66	3	51
103	Бучинський	Іван	Андрій	1904	М. Пониковиця		Броди-Львів	55	1	86
104	Бучма	Іван	Лук'ян	1906				55	2	76
105	Бушма	Йосип	Іван	1897				67	1	75
106	Бялоскурський	Іван	Юрій	1887	Коломия	Тернопіль	Бляхар	57	3	22
107	Валента	Олександра	Вацлав	1913				72	1	57
108	Валецький	Микола	Михайло	1910				57	1	118
109	Валчук	Стефан	Іван	1884				72	1	67
110	Васейко	Никифор	Леонтій	1898		Любомль-Волинь		65	1	2
111	Василевський	Стефан	Вікендій	1888	Рацьонж	Луцьк	Віце-президент міста, урядник комунальних справ	43	1	74
112	Василейко	Іван	Опанас	1897				66	3	42
113	Васильєв	Василь	Іван	1893				42		245
114	Васильківський	Володимир	Платон	1897	Нарайв-Бережани	Бережани-Тернопіль	Офіцер	57	2	46
115	Ватрасевич	Йосип	Матвій	1896		Рівне	Суддя	42		137
116	Вашко	Іван	Карл	1891		Самбір-Львів	Інженер, керівник будуправління	56	3	21

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
117	Ващишин	Григорій	Петро	1909				66	3	67
118	Ващук	Дмитро	Стефан	1912				43	1	85
119	Венгринович	Мирослав	Антон	1882				56	2	64
120	Венгринович	Юрій	Михайло	1903				57	3	15
121	Венгровський	Стефан	Владислав	1907				56	3	22
122	Венжин	Михайло	Томаш	1894				55	1	88
123	Веремчук	Петро	Андрій	1899		Довгоби- чів-Гру- бешів- Польща	Заступник війта	66	3	69
124	Веретка	Йосип	Йосип	1885				72	2	7
125	Веринський	Іван	Петро	1897		Львів	Віце- президент	55	2	25
126	Вернюк	Хома	Василь	1899				66	3	72
127	Винниченко	Іван	Данило	1891		Мельни- ця-По- дільська- Тернопіль	Адвокат	64	3	60
128	Винчик	Олексій	Ісаак	1913				66	3	57
129	Височанський	Віктор	Іван	1900	В. Висоць- ке	Турка - Львів	Бурго- містр, посол Сейму	65	3	55
130	Витвар	Антон	Іван	1890				42		44
131	Витрвал	Станіслав- Андрій	Йосип	1913	Росохова- тичі	Макси- мівка- Збараж		42		28
132	Вишневецький	Костянтин	Микола	1882				42		73
133	Вільчевський	Олексій	Григорій	1912				65	1	22
134	Вітек	Олександр	Антон	1909				56	3	91
135	Віталонок	Антон	Тимофій	1915				41	3	69
136	Вовк	Василь	Костянтин	1886			Поліцей- пенсіонер	41	2	13
137	Вовчук	Олексій	Василь	1909				65	1	20
138	Вовчук	Петро	Іван	1887				57	2	73
139	Водянов	Борис	Михайло	1877				41	3	130
140	Возняк	Андрій	Степан	1899	Клеців	Остки- Сарни		66	3	68
141	Возняк	Пилип	Йосип	1905				43	2	82
142	Войтас	Станіслав	Станіслав	1907				55	1	68
143	Войткух	Іван	Олександр	1900				42		52
144	Войтович	Йосип	Владислав	1899				67	1	74
145	Войтович	Нестор	Теоділ	1895		Борців- Терно- піль	Суддя	41	2	66

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
146	Войтунь	Йосип	Яків	1870			Лопатин-Ра- дехів- Львів	Голова суду	57	2	63
147	Воленюк	Василь	Іон	1917					65	1	21
148	Волинський	Йосип	Йосип	1896					42		8
149	Волиця	Андрій	Давид	1908				Літера- тор	72	1	56
150	Володарський	Мар'ян	Валентин	1911					43	1	28
151	Волянський	Іван	Андрій	1909	Руда	Жидачів- Львів	Муляр	65	3	89	
152	Волянський	Пилип	Антон	1905	Ів.-Фран- ківськ	Глумач- Ів.- Фран- ківськ	Урядник	67	2	104	
153	Вольський	Йосип	Іван	1895					66	2	30
154	Вонсик	Мар'ян	Мартин	1904	Мости	Перемішль			56	3	23
155	Воскобойников	Олександр	Павло	1895					66	3	43
156	Габінет	Йосип	Петро	1884					56	2	3
157	Гавалкевич	Владислав	Олександр	1897					42		109
158	Гавлик	Стефан	Йосип	1897					66	2	40
159	Гаврилів	Михайло	Костянтин	1913					56	2	77
160	Гаврисюк	Йосип	Іван	1905					55	2	68
161	Гай	Михайло	Антон	1898	Рогатин	Тарта- ків-Со- каль	Поліцай	71	2	26	
162	Галас	Филимон	Яків	1893					57	1	128
163	Галачинський	Микола	Йосип	1905					65	2	34
164	Галицький	Максим	Петро	1902					65	3	57
165	Галкін	Олексій	Семен	1866					72	1	90
166	Галушко	Йосип	Іван	1898				Поліцай	56	1	49
167	Гамаль	Володимир	Ігнат	1885			Збараж- Терно- піль	Адвокат	64	3	58
168	Гамришак	Михайло	Йосип	1900			Роздол- Мико- лаїв- Львів	Лавник	56	1	47
169	Ганущак	Михайло	Микола	1913					67	1	22
170	Ганчика	Іван	Юрій	1906					67	1	23
171	Гарасимчук	Дмитро	Микола	1913					67	1	27
172	Гарванко	Іван	Михайло	1913	Добро- міль	Добро- міль	Військо- вий	56	3	107	
173	Гарлицький	Апполінарій	Антон	1872	Шияшки- Мостись- ка		Професор гімназії, сенатор	55	2	24	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
174	Гасман	Іван	Яків	1888		Снятин - Ів.-Франківськ	Голова суду	67	1	32
175	Гвиздало	Флоріан	Яків	1910				56	3	24
176	Геба	Дмитро	Григорій	1912				42		237
177	Геннер	Еміль	Яків	1888		Бучач - Тернопіль	Суддя	57	2	64
178	Гентош	Іван	Іван	1915				56	2	78
179	Герстман	Антон	Іван	1874		Львів	Віце-президент суду	72	1	16
180	Гец	Василь	Іван	1912				66	1	1
181	Гільбріхт	Олександр	Еміль	1887	Львів	Львів	Д-р права, суддя	72	1	15
182	Грний	Іван	Іван	1889		Львів	Політай	72	1	38
183	Гладишук	Денис	Андрій	1901				65	1	1
184	Гладкий	Прокоп	Микола	1908				67	2	6
185	Гладуновський	Костянтин	Степан	1891				41	3	107
186	Глоба	Федір	Терентій	1889				41	1	17
187	Гловацький	Інокентій	Дементій	1886		Острог-Рівне	Сенатор	41	3	54
188	Глухнюк	Дмитро	Людвик	1905				42		356
189	Глуховський	Аполінарій	Петро	1910				41	3	149
190	Гнітацький	Теодозій	Лаврентій	1912				41	3	74
191	Гоговець	Ігнат	Іван	1899				64	3	32
192	Голінг	Михайло	Миколай	1892				55	1	73
193	Головінка	Петро	Степан	1910				56	2	85
194	Головенко	Василь	Купріян	1915				65	1	43
195	Головинський	Володимир	Онуфрій	1906				57	2	44
196	Голота	Андрій	Федір	1895				64	1	29
197	Голуб	Степан	Корнило	1914				41	3	65
198	Голубінка	Григорій	Стефан	1916				57	3	59
199	Голубович	Віктор	Глярій	1901	Львів		Інженер-архітектор	42		79
200	Голян	Іван	Пилип	1904				64	3	31
201	Гомега	Петро	Теодор	1896				56	2	67
202	Гонкевич	Юлій	Іван	1904				42		82
203	Гончарук	Іван	Мина	1915				43	3	22
204	Горбак	Йосип	Іван	1898				43	2	58
205	Горбачук	Йосип	Юліян	1903				43	2	27

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
206	Гордінський	Омелян	Василь	1891		Богородчани - Ів.-Франківськ	Суддя	64	1	63
207	Горейчук	Захар	Мойсей	1887				41	3	57
208	Горинчук	Іван	Лук'ян	1914				65	1	19
209	Горн	Соломон	Яків	1915				41	1	8
210	Городецький	Петро	Пилип	1897				64	1	40
211	Городиський	Костянтин	Костянтин	1881	Грибовичі	Володимир-Волинський	Президент російсько-го т-ва	43	3	36
212	Городничий	Йосип	Йосип	1907				72	2	74
213	Горошкевич	Іван	Йосип	1902				66	2	39
214	Горшарук	Ігнат	Ясон	1900				43	2	59
215	Гостюк	Роман	Лука	1902				67	1	24
216	Гоффунг	Клара	Йосип	1912				42		361
217	Гошко	Іван	Михайло	1894				55	3	66
218	Грабовський	Іван	Павло	1896				42		41
219	Грамяк	Мар'ян	Михайло	1906		Ів.-Франківськ	Офіцер запасу	42		357
220	Гребенець	Іван	Михайло	1914				42		345
221	Грейнер	Володимир	Гілярій	1887				66	3	66
222	Григоришин	Дмитро	Онуфрій	1912				67	1	25
223	Григорчик	Петро	Йосип	1895		Ковель-Волинь	Поліцай	65	2	35
224	Гринів	Михайло	Василь	1886	Долина-Глумач - Ів.-Франківськ	Бучач - Тернопіль	Адвокат, укр. громадський діяч	42		43
225	Гринчишин	Денис	Йосип	1903				57	3	16
226	Грицан	Мар'ян	Йосип	1910	Жовква	В. Мости - Львів	Судовий урядник	55	3	29
227	Грицишин	Микола	Михайло	1915				64	3	59
228	Гродецький	Костянтин	Стефан	1899				42		247
229	Грозик	Володимир	Олександр	1891				71	2	11
230	Громицький	Антон	Станіслав	1895	Олексинці-Боршів	Олексинці-Боршів-Тернопіль	Інженер-рільник	41	2	36
231	Грудей	Дмитро	Лук'ян	1899				67	1	26
232	Гуменюк	Борис	Микола	1922				57	2	72
233	Гуменюк	Станіслав	Войцех	1892				41	2	47

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
234	Гуральчик	Йосип	Лаврентій	1898		Хорелі?		55	1	78
235	Гурський	Антон	Антон	1900				64	1	76
236	Гусак	Павло	Христофор	1887				56	2	84
237	Гуцуляк	Микола	Дмитро	1899				42	3	368
238	Далавурак	Микола	Семен	1899				66	3	18
239	Данилюк	Ілля	Олександр	1914				42	3	379
240	Дворжак	Людвик-Францішек	Йосип	1900		Львів	Суддя	55	3	32
241	Двуліт	Володимир	Михайло	1904	Львів	Самбір	Військовий	56	3	108
242	Демкович	Михайло	Іван	1896			Поліцей	72	1	43
243	Дем'янчук	Борис	Прокоп	1915				66	3	41
244	Денис	Михайло	Микола	1890				43	1	86
245	Дениско	Филимон	Федір	1893				42	2	260
246	Денисякевич	Антон	Йосип	1900				57	3	17
247	Держко	Лев	Юрій	1882		Самбір-Львів	Суддя	56	2	63
248	Дзюбан	Антон	Павло	1884	Сянок	Львів		55	3	52
249	Дзюма	Іван	Пантелій	1918				57	1	119
250	Димарчук	Іван	Корнило	1915				65	1	18
251	Дідик	Стефан	Йосип	1906	Львів	Львів	Листоноша	72	1	60
252	Ділякін	Сергій	Андрій	1898		Кременець-Тернопіль	Офіцер	42		37
253	Дмитрик	Іван	Михайло	1906				56	3	92
254	Дневський	Йосип	Петро	1905				65	2	38
255	Добровешський	Леон	Антон	1880		Жидачів-Львів	Бургомістр	42		219
256	Довгирд	Степан	Агафон	1871		Луцьк	Директор електростанції	57	1	111
257	Долежал	Казимир	Владислав	1897	Вишніці	Ліско		65	3	91
258	Долошицький	Сидір	Йосип	1891	Щирець	Туринка-Жовква-Львів		72	1	69
259	Домінік	Йосип	Іван	1899		Володимир-Волинський	Шкільний інспектор	43	3	45
260	Домінкевич	Андрій	Йосип	1900	Калуш	Калуш-Ів.-Франківськ		66	3	38
261	Досичев	Пилип	Василь	1893				57	3	65
262	Досячева	Марія	Олександр	1902				57	3	64

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
263	Древняк	Іван	Мартин	1895		Турка-Львів	Поліцей	42		301
264	Дунін	Роман	Людвик	1890	Обіци-Кельце	Львів	Віце-президент Львова, інженер, дир. кам'яноголомні	55	3	1
265	Дунін	Богдан	Людвик	1888	Обіци-Кельце	Комарівка-Бучач-Тернопіль	Господар	41	1	66
266	Душинський	Роман	Лаврентій	1907				42		146
267	Дяконенко	Володимир	Микола	1890		Луцьк	Референт воевідства	42		248
268	Дячильський	Євген	Іван	1895			Офіцер	41	3	229
269	Дячок	Яків	Віктор	1906				66	3	40
270	Ейбіна	Яків	Антон	1919				56	3	9
271	Ендрух	Іван	Войцех	1900				56	3	6
272	Євсєєв	Василь	Стефан	1888				41	1	16
273	Євчук	Михайло	Петро	1895				43	2	66
274	Єжовський	Іван	Михайло	1884	Північна	Глумач-Івано-Франківськ	Віце-староста	64	1	66
275	Єрмолич	Макар	Федір	1900				66	3	65
276	Жаба	Андрій	Станіслав	1898				41	2	65
277	Жаба	Михайло	Данила	1922	Холоби	Сколе-Львів		42		252
278	Жарський	Владислав	Іван	1882				55	1	51
279	Жарський	Станіслав	Петро	1885		Львів	Віце-президент суду	71	2	75
280	Желнорук	Олексій	Захар	1906				43	3	10
281	Жеханович	Микола	Мирон	1909				57	1	121
282	Жиглович	Степан	Йосип	1916				41	1	19
283	Жичковський	Броніслав	Іван	1901		Ів.-Франківськ	Суддя	64	1	68
284	Жук	Станіслав	Йосип	1898	Чортків			56	1	99
285	Журавицький	Іван	Йосип	1906				64	1	98
286	Забава	Іван	Ігнат	1888				41	1	74
287	Заболоцький	Йосип	Михайло	1901				72	2	15
288	Заброда	Роман	Павло	1915				65	1	41
289	Завадоський	Михайло	Яків	1911				72	2	70
290	Завадський	Михайло	Михайло	1883	Деревня	Ковель-Волинь		43	2	64
291	Завєруха	Іван	Ігнат	1911				65	1	42

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
292	Задорожний	Станіслав	Микола	1920		Тернопіль	Учень	41	1	30
293	Зайкін	Володимир	Єгор	1911				41	3	250
294	Закржевський	Антон	Андрій	1894		Перемишль-Польща	Д-р прав, окружний прокурор	42		292
295	Залпа	Денис	Тимофій	1907				42		255
296	Замрей	Андрій	Іван	1893		Городок-Львів	Поліцай	71	2	37
297	Заничківський	Теофан	Дмитро	1919				43	3	30
298	Заремба-Медицька	Ванда	Шимон	1904				57	1	64
299	Заславський	Йосип	Йосип	1897				42		71
300	Захара	Владислав	Антон	1889	Ст. Сонч	Бібрка-Львів	Нотаріус	55	3	96
301	Зварич	Костянтин	Федір	1907				41	1	21
302	Зелінський	Іван	Леон	1888	Підгірці	Дрогобиць-Львів	Суддя	55	2	8
303	Зелінський	Іван	Михайло	1900				57	1	70
304	Зеленко	Станіслав	Корнило	1886				42		74
305	Земняк	Гадей-Стефан	Войцех	1913				56	3	25
306	Зиблікевич	Дмитро	Антон	1912				56	2	99
307	Зимний	Іван	Йосип	1900		Рівне	Поліцай	42		264
308	Зільбербуш	Зейда	Абрам	1890				41	1	9
309	Зінчук	Матвій	Демид	1908				65	1	17
310	Зуба	Павло	Іван	1901			Поліцай	72	2	16
311	Зубович	Борис	Іван	1888				57	1	109
312	Іваницький	Гілярій	Іван	1914				57	3	20
313	Іваницький	Мирон-Богдан	Теодор	1907				56	2	79
314	Іванів	Самійло	Филимон	1886				41	3	206
315	Іванків	Кирило	Федір	1905				42		346
316	Іванович	Григорій	Іван	1909				56	2	98
317	Івановський	Ян	Хома	1903				43	3	43
318	Іванюк	Порфирій	Семен	1895				64	3	61
319	Івко	Йосип	Павло	1894				43	2	15
320	Іжик	Григорій	Іван	1900				65	3	5
321	Ільків	Олена	Іван	1918				72	2	69
322	Ільницький	Роман	Гілярій	1911				67	2	26
323	Кавецький	Йосип	Антон	1888				65	3	103

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
324	Кавуляк	Андрій	Йосип	1904				43	1	29
325	Каліній	Василь	Мар'ял	1902				57	2	79
326	Калита	Іван	Ігнат	1898				43	2	67
327	Калита	Іван	Семен	1896				64	2	77
328	Каложний	Олександр	Прохор	1897				65	1	49
329	Карачевський	Сидір	Володимир	1892		Ліско	Суддя	65	3	53
330	Карпенко-Семенюк	Борис	Микита	1916				66	3	39
331	Каськів	Стефан	Петро	1874				67	2	59
332	Касьянчук	Лаврентій	Себастьян	1894				66	3	48
333	Катишевцев	Іван	Григорій	1893				66	3	2
334	Качора	Петро	Степан	1913				64	3	69
335	Качайло	Павло	Захар	1905				56	2	88
336	Качан	Антон	Адольф	1891				67	2	61
337	Качало	Петро	Олекса	1912				41	3	78
338	Качмар	Іван	Теодор	1886				64	3	48
339	Квятковський	Ілля	Антон	1901				57	2	54
340	Келлер	Микола	Іван	1902				64	1	79
341	Кендєра	Андрій	Юліан	1900				64	3	75
342	Кендзьор	Іван	Йосип	1893				57	3	8
343	Кернога	Михайло	Дмитро	1890	Підберізі-Львів	Львів	Член ЦК УНДО	71	2	9
344	Кийнар	Антон	Іван	1898				57	2	68
345	Кисель	Леон	Михайло	1898	Острів	Володимир-Волинський	Директор ліцею	43	3	39
346	Кисельов	Микола	Іван	1908				41	3	111
347	Кисіль	Григорій	Яков	1909				42		150
348	Кицкан	Петро	Іван	1919				64	3	57
349	Кінчинський	Йосип	Йосип	1888				41	1	35
350	Клим	Петро	Домінік	1884				42		14
351	Климишин	Йосип	Матвій	1898				41	1	36
352	Климкова	Климентина	Степан	1913				72	2	68
353	Климчук	Максим	Яким	1899				43	1	57
354	Климчук	Марко	Матвій	1906				42		120
355	Клос	Олександр	Іван	1894				42		268
356	Коберський	Йосип	Антон	1900		Дрогобиць-Львів	Секретар суду	56	3	100
357	Коблюк	Олександр	Йосип	1900				57	1	113
358	Кобрин	Василь	Юрій	1910				67	2	24
359	Ковалевський	Олександр	Олександр	1888				43	2	94
360	Ковалець	Мирон	Денис	1909				66	3	62

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
361	Ковалишин	Іван	Яків	1895				55	2	66
362	Ковалишин	Прокіп	Степан	1903				65	3	39
363	Ковальський	Степан	Йосип	1888				57	1	44
364	Ковальчук	Ілля	Степан	1902				66	3	37
365	Ковальчук	Антон	Войцех	1899				41	2	38
366	Ковальчук	Дмитро	Федір	1919				57	3	18
367	Ковальчук	Лука	Никифор	1890				41	3	52
368	Ковальчук	Микола	Михайло	1901	Звіринець-Самбір			56	2	87
369	Ковальчук	Михайло	Михайло	1914	Звіринець-Самбір			56	2	86
370	Ковандо	Антон	Іван	1898				66	3	10
371	Коженівський	Йосип	Станіслав	1906	Струж	Дрогобиць-Львів		56	3	28
372	Козак	Михайло	Лаврентій	1896			Поліцай	65	3	16
373	Козакевич	Георгій	Микола	1915				41	3	102
374	Козакевич	Леон	Костянтин	1919	Красноярськ			65	1	77
375	Козакевич	Микола	Йосип	1871				41	3	104
376	Козакевич	Михайло	Микола	1909				41	3	103
377	Козар	Іван	Василь	1900				56	2	72
378	Козел	Іван	Зигмунт	1885				66	2	29
379	Козира	Іван	Андрій	1898				43	2	19
380	Козлинський	Мелетій	Михайло	1907				65	1	51
381	Козлон	Микола	Стефан	1912				67	2	23
382	Колесник	Тарас	Василь	1904				67	1	42
383	Колодзей	Константин	Константин	1880	Перемишляни	Перемишляни-Львів	Урядник	71	2	53
384	Колодій	Станіслав	Андрій	1916				42		391
385	Колосовський	Василь	Микола	1918				41	2	19
386	Колядич	Ісаак	Архип	1894				66	3	49
387	Колярус	Роман	Іван	1889				66	2	48
388	Комаровський	Іван	Михайло	1883				66	2	11
389	Кондратович	Микола	Іван	1903				43	2	35
390	Кондраток	Іван	Зиновій	1905				41	2	7
391	Конечський	Іван	Антон	1892				72	2	12
392	Конечний	Антон	Валентин	1886				64	2	29
393	Конечний	Петро	Андрій	1881				64	2	30
394	Конон	Тимофій	Гнат	1902				66	3	56
395	Конопко	Данило	Стефан	1909			Поліцай	42		128
396	Конопко	Євген	Павло	1898		Івано-Франківськ	Поліцай	55	2	3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
397	Конюшек	Петро	Йосип	1919				56	2	68
398	Коняк	Михайло	Іван	1896				56	1	8
399	Конястий	Антон	Іван	1895				65	2	8
400	Копиянський	Гілярій	Антон	1881		Заболотів-Івано-Франківськ	Суддя	67	2	33
401	Копитко	Мирон	Онуфрій	1907				65	1	39
402	Корван	Федір	Яків	1896				56	1	29
403	Корецький	Теодозій	Олексій	1903				65	1	5
404	Коржик	Томаш	Леонтій	1897	Сокаль	Н. Витків-Тернопіль	Учитель	55	3	98
405	Корицький	Михайло	Йосип	1895			Поліцай	64	3	63
406	Коричинська	Марія	Йосип	1894				42		127
407	Корчак	Іван	Антон	1892				57	2	67
408	Корчяньський	Антон	Йосип	1893	Бахлинок	Ковель-Волинь		57	1	47
409	Косей	Трохим	Павло	1896				65	1	37
410	Косель	Йосип	Іван	1901				65	2	10
411	Костів	Стефан	Онуфрій	1888			Учитель	65	3	42
412	Костильнюк	Теодозій	Михайло	1904				64	1	21
413	Костинюк	Олексій	Іван	1912				67	2	25
414	Костишин	Іван	Степан	1900		Бориничі-Бібрка-Львів	Поліцай	65	3	106
415	Костюк	Антон	Іван	1900		Снятин-Ів.-Франківськ	Шофер	66	2	65
416	Костюк	Петро	Євстахій	1904				71	2	10
417	Костюшин	Стефан	Федір	1907				56	2	52
418	Котович	Сергій	Іван	1899				41	3	80
419	Кохановський	Антон	Андрій	1880				43	2	65
420	Кохман	Станіслав	Йосип	1891		Самбір-Львів	Суддя	56	3	82
421	Коченаш	Василь	Василь	1888	М.Село-Надяння	Перемишль-Польща	Суддя	65	3	54
422	Кравець	Антон	Іван	1898				42		249
423	Кравичський	Йосип	Іван	1904				43	2	76
424	Кравчук	Віктор	Франк	1902				43	1	91
425	Кравчук	Кароль	Казимир	1890				64	2	28
426	Кравчук	Петро	Федір	1906				65	1	48
427	Краселок	Семен	Прокіп	1911				41	3	73

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
428	Красняк	Роман	Омелян	1900				42	231	
429	Красуль	Михайло	Андрій	1890		Стрий-Львів	Поліцай	55	1	81
430	Кревяк	Владислав	Йосип	1898	Нижнів	Львів	Юрист	64	1	94
431	Криворучко	Леонтій	Іван	1911	Рогатин	Бережани-Тернопіль	Офіцер запасу	42	243	
432	Крижановський	Микола	Климентій	1876				43	2	91
433	Крижов	Григорій	Андрій	1893				42	278	
434	Крисовський	Роман	Олександр	1903		Винники-Львів	Інженер	56	3	58
435	Кристопчук	Олександр	Петро	1904				66	3	63
436	Крисько	Іван	Василь	1908				56	2	80
437	Кручик	Влас	Герасим	1906				65	1	38
438	Кубай	Володимир	Олександр	1900				64	3	14
439	Кубишин	Іван	Войцех	1911				41	3	145
440	Кузьма	Павло	Йосип	1899	Домбров	Козин-Скалат-Тернопіль	Солтис	67	2	99
441	Кузьмич	Іван	Іван	1882	Ів.-Франківськ	Львів		71	1	1
442	Кукурудза	Гаврило	Іван	1900				66	2	85
443	Кулеша	Йосип	Іван	1901		Коломия-Ів.-Франківськ		67	2	60
444	Кулеша	Леон	Опанас	1899		Люблін	Поліцай	64	3	3
445	Кулик	Семен	Андрій	1896				65	1	59
446	Кулик	Стефан	Порфірій	1913				43	2	54
447	Кулиняк	Володимир	Степан	1911				65	3	49
448	Кулібака	Петро	Василь	1919				56	3	32
449	Куліш	Григорій	Федір	1884				43	2	18
450	Кульпач	Матвій	Петро	1898				41	3	64
451	Кульчицький	Ароній	Іван	1908				67	2	27
452	Кульчицький	Роман	Василь	1908	Оброшин	Серединка-Тернопіль	Учитель	41	1	29
453	Кумінг	Андрій	Іван	1896				67	2	57
454	Куманицька	Стефанія	Антон	1913				42	66	
455	Купчик	Іван	Іван	1891				57	1	46
456	Куриленко	Михайло	Поркіп	1885				64	1	28
457	Куриловський	Михайло	Іван	1898	Жуклин	Заліщики-Тернопіль	Хлібороб	64	3	12
458	Курка	Михайло	Андрій	1909				64	3	34

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
459	Курманович	Йосип	Владислав	1887		Луцьк	Адвокат	57	1	63
460	Кухта	Іван	Никифор	1921				43	1	14
461	Кухта	Андрій	Тихон	1912				65	1	40
462	Кучера	Олександр	Іван	1881	Літня	Самбір-Львів	Віце-голова суду, спортдіяч	56	1	86
463	Кучинець	Іан	Григорій	1899				66	3	64
464	Кушнір	Микола	Федір	1906				67	2	22
465	Кушневич	Юліан	Еразм	1896				64	1	16
466	Лазарук	Харлампій	Антон	1901				64	1	13
467	Лазорек	Стефан	Дмитро	1916				64	1	15
468	Лях	Павло	Прокіп	1894				56	2	89
469	Лащок	Сергій	Іван	1921				43	1	2
470	Левак	Антон	Йосип	1889	Пеняки-Золочів	Львів	Керівник відділу Оссолюнеуму	71	1	50
471	Левецький	Василь	Олександр	1884			Офіцер з роднини діяча УГКЦ	56	2	41
472	Левчанівська	Олена	Карл	1881	Городно-Волинь	Луцьк	Українська діячка, сенаторка Сейму	43	3	37
473	Легкий	Іван	Антон	1904				41	2	71
474	Ледохівський	Олександр	Михайло	1880	Бужани-Волинь	Бужани-Волинь	Граф, поміщик	41	3	202
475	Ленів	Василь	Семен	1913				56	2	81
476	Лесів	Стефан	Василь	1893				64	1	20
477	Леський	Михайло	Іван	1901				41	2	33
478	Лех	Йосип	Іван	1909	Домори	Мости-ська-Львів	Урядник суду	56	3	29
479	Лецина	Микола	Петро	1886				64	1	2
480	Лисюк	Проход	Іван	1898				57	2	74
481	Литецький	Василь	Андрій	1905				64	1	14
482	Лихва	Микола	Петро	1894				56	2	7
483	Лігнарський	Іван	Роман	1903				64	2	1
484	Лідух	Стефан	Дмитро	1898				72	2	73
485	Лобос	Йосип	Іван	1917	Самбір			65	3	92
486	Логвинов	Олександр	Федор	1893				42	97	
487	Логоза	Роман	Степан	1919				67	2	19
488	Лозовий	Андрій	Павло	1896		Куликів-Львів	Лавник міського уряду	71	1	33

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
489	Ломанюк	Федір	Григорій	1908				41	3	86
490	Ломинський	Володимир	Іван	1895		Мостиська-Львів	Адвокат	56	2	82
491	Лопадчак	Теодор	Гаврило	1904	Рудки			56	1	62
492	Лопусевич	Мартин	Іван	1897				41	3	195
493	Лопушанський	Іван	Андрій	1911				56	2	83
494	Лотоцький	Никифор	Антон	1892				43	2	89
495	Луден	Василь	Яким	1902				65	3	48
496	Лукавецький	Зенон	Валеріан	1871				55	2	79
497	Луқанок	Михайло	Степан	1905				67	2	20
498	Лукашук	Харитон	Никифор	1888				67	2	14
499	Луців	Федір	Федір	1905				65	3	47
500	Луцк	Марко	Іона	1911				66	3	47
501	Луцок	Антон	Кіндрат	1899				43	2	61
502	Любанський	Стефан	Андрій	1901				66	2	93
503	Ляска	Гаврило	Іван	1898				43	1	33
504	Мазур	Володимир	Самійло	1904	Рівне	Луцьк	Спортивний діяч, урядник	66	2	96
505	Мазур	Іван	Мойсей	1903				42		299
506	Мазур	Петро	Василь	1894				41	3	133
507	Мазуркевич	Дмитро	Іван	1900				64	3	68
508	Мазурок	Михайло	Клим	1906				41	3	138
509	Майба	Петро	Денис	1886				71	1	11
510	Макар	Олексій	Петро	1890				55	2	78
511	Макаревич	Іван	Вікентій	1915				57	2	5
512	Макаревич	Петро	Петро	1900				64	3	66
513	Макаровський	Омелян	Хома	1907				64	3	67
514	Максимович	Віктор	Антон	1898	Борщів	Снятин-Івано-Франківськ	Суддя	67	2	53
515	Максимук	Василь	Іван	1911				65	1	36
516	Малиновський	Андрій	Антон	1892				41	3	66
517	Малицький	Лук'ян	Михайло	1873	Бесіда	Львів	Віцепрезидент суду	55	2	6
518	Малюга	Стефан	Йосип	1896				65	2	15
519	Малько	Казимир	Франк	1906	Львів	Львів	Віцепрезидент суду	55	2	4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
520	Марисяк	Микола	Іван	1895	Хмельницький	Козова-Тернопіль	Поліцай	64	3	18
521	Маркевич	Іван	Іван	1891				55	2	26
522	Маркевич	Матвій	Іван	1893				56	1	51
523	Маркевич	Олександр	Василь	1908				41	3	112
524	Марковець	Василь	Микола	1914				66	3	45
525	Марник	Альбін	Антон	1891				43	2	3
526	Мартинець	Іван	Микола	1883		Миколаїв-Львів	Член міськ-ради	56	2	96
527	Мартинець	Федір	Михайло	1893			УНДО	66	3	17
528	Мартинюк	Яків	Павло	1879				65	1	11
529	Мартинюк-Лотоцький	Йосип	Петро	1902		Тернопіль	Бухгалтер	64	3	56
530	Мартиняк	Ольга	Павло	1916				71	1	8
531	Мартос	Володимир	Григорій	1878				42		195
532	Мартюк	Іван	Дмитро	1908				41	1	22
533	Марціняк	Станіслав	Андрій	1909	Львів	Львів	Вчитель	71	1	26
534	Марчук	Андрій	Іван	1909				41	3	76
535	Маслов	Микола	Василь	1880	Полтавська обл.	Луцьк	Член уряду УНР, укр. сенатор	43	2	92
536	Матвій	Василь	Михайло	1906				67	2	21
537	Матвійчук	Матвій	Володимир	1899		Сухова-Луцьк		43	1	96
538	Матвіяс	Роман	Софрон	1903	Перемишль	Мостиська-Львів	Голова суду	65	3	52
539	Матейчук	Іван	Яків	1912				65	1	34
540	Матлок	Михайло	Іван	1899				42		365
541	Матушевський	Станіслав	Гнат	1876		Бучач-Тернопіль	Директор гімназії, бурмістр	41	2	56
542	Махнюк	Василь	Устим	1895			Посол Сейму	65	1	10
543	Мацелюх	Франк	Томаш	1915				64	1	85
544	Мацок	Андрій	Максим	1901				41	1	23
545	Мацяловський	Казимир	Ілля	1903	Дрогобич	Самбір-Львів	Фінансист	56	3	30
546	Меленчук	Мефодій	Сава	1902				65	1	35
547	Мельник	Іван	Петро	1882				57	1	122
548	Мельник	Данило	Тимофій	1898				41	3	137

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
549	Мендала	Іван	Іван	1896			Прикордонник	66	3	46
550	Мигас	Микола	Іван	1905				42		22
551	Мигловець	Ілля	Павло	1897				41	3	136
552	Мигодзький	Стефан	Микола	1899				64	1	83
553	Мигулка	Йосип	Кароль	1880				65	3	35
554	Мидлярський	Петро	Йосип	1902	Сусідовичі	Володимир-Волинський	Поліцей	65	3	108
555	Мизодзький	Василь	Микола	1882				41	3	108
556	Микитюк	Мирослав	Йосип	1910				64	1	84
557	Миколайчак	Казимир	Іван	1897		Ковель-Волинь	Адміністратор харчозакладу	43	1	42
558	Мидиневич	Михайло	Микола	1899				64	1	38
559	Минкач	Олексій	Іван	1906	Кельці	Самбір-Львів	Військовий	56	3	31
560	Миронюк	Кирило	Микита	1895				41	3	114
561	Миронюк	Микола	Кирило	1919				66	3	28
562	Мисак	Степан	Яким	1912	Рудки	Мостиська-Львів	Рільничий референт	56	1	54
563	Михайлишин	Йосип	Ілля	1914				57	3	40
564	Михайлов	Леонід	Дмитро	1885				43	2	90
565	Михаляк	Віктор-Андрій	Матвій	1896	Людвиків	Горохів-Волинь	Судовий комірник	43	3	48
566	Михальський	Станіслав	Йосип	1909		Ковалівка-Бу-чач-Тернопіль	Хлібороб	57	2	51
567	Михальчук	Лев	Іван	1889				56	2	15
568	Михальчук	Францішек	Іван	1893				41	3	159
569	Мишник	Іван	Іван	1884				43	1	90
570	Мищук	Марія	Андрій	1920				42		171
571	Мовчинський	Євген	Павло	1895				56	3	111
572	Могильницький	Антін	Владислав	1884				41	3	144
573	Могильницький	Ярема	Антон	1912	М. Родо-гош-Він-ниця	Єтломалин-Здол-бунів		41	3	151
574	Молянський	Антон	Іван	1892				43	1	58
575	Монах	Антін	Гіляр	1897				41	3	140
576	Моравя	Іван	Павло	1886				41	3	131
577	Морецький	Іван	Федір	1899				56	2	97

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
578	Морозян-Морозюк	Дмитро	Іван	1911				66	3	29
579	Москальський	Юліан	Мартин	1900				56	3	8
580	Москва	Теодор	Данило	1879				64	1	4
581	Москва	Фелір	Данило	1879				41	2	4
582	Мостовий	Мар'ян	Степан	1891		Пщина	Поліцей	55	4	67
583	Мощенко	Хома	Іван	1885				42		309
584	Мошора	Йосип	Михайло	1891		Монастирська-Тернопіль	Комірни-к	57	2	60
585	Мрочко	Іван	Дмитро	1908				71	1	9
586	Мудрий	Матвій	Гаврило	1890			Поліцей	71	1	10
587	Музичук	Йосип	Семен	1887	Грубешів	Луцьк	Укр. громад-ський діяч	57	1	40
588	Мурин	Володимир	Григорій	1893	Словіга-Ів. Фран-ківськ	Дрого-бич - - Львів	Суддя	65	3	51
589	Муха	Анна	Яків	1897		Григорів-Рогатин-Івано-Фран-ківськ		64	1	86
590	Навроцький	Михайло	Іван	1897	Ліснівці	Самбір-Львів		56	2	10
591	Нагрний	Андрій	Архип	1914				57	1	115
592	Налапко	Павло	Василь	1901				66	3	25
593	Налуковий	Лука	Антон	1886	Окно-Скалаг	Самбір-Львів	Суддя	56	2	61
594	Нежник	Андрій	Костянтин	1905				65	3	46
595	Нежник	Роман	Іван	1906				65	3	44
596	Незнайко	Михайло	Іван	1899				65	3	45
597	Неізнестний	Анатолій	Микола	1896				41	3	55
598	Немпрівський	Стефан	Петро	1886				57	3	42
599	Неручек	Калник	Кирило	1907				41	2	58
600	Немак	Іван	Кирило	1902				42		350
601	Никифрчин	Федір	Микола	1899				67	2	9
602	Никлевич	Іван	Антон	1877				65	3	34
603	Николайчук	Микола	Іван	1889		Надвірна-Івано-Фран-ківськ	Адвокат член міськра-ди	64	1	30
604	Нікель	Володимир	Костянтин	1906				41	3	207
605	Новак	Казимир	Карл	1893				64	2	31
606	Новак	Нестор	Іван	1894				42		187

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
607	Новак	Семен	Іван	1900				66	3	27
608	Новаківський	Василь	Порфир	1897		Львів		55	2	64
609	Новицький	Іван	Володимир	1901				55	2	47
610	Новицький	Ілля	Василь	1890				56	2	65
611	Новосад (Савицький)	Микола	Андрій	1919				66	3	26
612	Новосельський	Станіслав	Йосип	1889				64	1	70
613	Ногацький	Григорій	Дмитро	1911				55	2	69
614	Обжелян	Андрій	Гліярій	1896				41	3	139
615	Оверчик	Василь	Антон	1908				41	3	97
616	Овчарчик	Йосип	Йосип	1905	Жерники	Луцьк	Правник Волинського воєводства	42		262
617	Огерук	Василь	Григорій	1907				64	1	19
618	Огородник	Йосип	Павло	1894	Струсів - Тернопіль	Кременець - Тернопіль	Поліцай	64	3	21
619	Одіон	Григорій	Роман	1895				65	1	15
620	Одуд	Роман	Олексій	1880				66	3	70
621	Олексюк	Микола	Прокіп	1903				65	1	32
622	Олексяк	Роман	Іван	1897	Мілосна - Варшава	Нижнів - Ів. - Франківськ	Поліцай	42		341
623	Олех	Гаврило	Мойсей	1900				65	1	33
624	Олещук	Михайло	Йосип	1912				64	3	54
625	Олійко	Роман	Федір	1913	Городенка	Львів	Урядник	64	1	12
626	Олійник	Ростислав	Гаврило	1918	Деражня	Рівне		66	3	5
627	Олійник	Степан	Микола	1911				64	3	55
628	Олійник	Ярослав	Михайло	1908				41	3	142
629	Оліферук	Микола	Андрій	1920				66	3	24
630	Оліярчук	Петро	Яків	1879		Борщів - Львів		55	2	77
631	Ольховецький	Григорій	Микита	1902				64	3	65
632	Ольховський	Михайло	Хома	1884		Дубно	Поліцай	66	3	9
633	Ольшанецька	Марія	Поликарп	1917				71	1	7
634	Омелян	Роман	Михайло	1914	Самбір		Прикордонник	56	3	33
635	Омелянюк	Олександр	Іван	1912				43	2	70
636	Омельчук	Іван	Омелян	1888				57	1	114

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
637	Опольський	Іван	Віктор	1886	Львів	Самбір - Львів	Голова суду	56	1	88
638	Ординський	Михайло	Іван	1894				55	1	52
639	Орелецький	Іван	Микола	1888				56	2	71
640	Орлик	Станіслав	Василь	1898	Вел. Любін - Городок	Львів	Урядник	71	1	82
641	Орликовський	Йосип	Іван	1889	Пеци - Старо - гард	Бучач - Тернопіль	Поліцай	57	2	4
642	Осечко	Дмитро	Микола	1912				41	1	25
643	Оставський	Петро	Степан	1920				43	1	16
644	Остаповець	Лев	Василь	1906				66	3	44
645	Остольська	Антоніна	Гнат	1886				66	3	7
646	Остольська	Олена	Володимир	1912				66	3	6
647	Острюк	Іван	Микола	1892				64	1	1
648	Охримович	Дем'ян	Іван	1888		Стрий - Львів	Адвокат, лавник	56	2	94
649	Павелка	Абросим	Йосип	1910			Рожнягів - Ів. - Франківськ	Суддя	57	2
650	Павлик	Станіслав	Іван	1901				64	1	71
651	Павлик	Яків	Сильвестр	1879				56	1	55
652	Павловський	Антон	Антон	1897	Грабовець	Яблунів - Коломия - Івано - Франківськ		64	2	2
653	Павлусевич	Володимир	Петро	1883				64	2	64
654	Павлюк	Михайло	Трохим	1901				41	3	135
655	Павлюкевич	Василь	Кузьма	1883				66	3	4
656	Паздрій	Євген	Михайло	1898		Львів	Офіцер резерву	71	1	28
657	Пайпер	Адам - Станіслав	Леон	1895		Самбір - Львів	Суддя	56	3	83
658	Паленко	Олександр	Михайло	1889				41	3	87
659	Панахида	Яків	Володимир	1882		Тлумач - Івано - Франківськ	Пенсіонер - поліцай	67	2	97
660	Панішевський	Пантелеймон	Яків	1894				41	3	129
661	Панченко	Павло	Григорій	1893				55	2	63
662	Панюсько	Костянтин	Семен	1904	Воловель	Горохів - Волинь	Поліцай	65	2	7

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
663	Паньків	Михайло	Микола	1914				57	2	75
664	Паперковський	Антон	Іван	1897	Рогатин	Підбуж-Львів	Суддя	65	3	74
665	Партика	Казимир	Йосип	1890	Комарно	Львів	Полковник	71	1	17
666	Парубецький	Іван	Мартин	1891	Розвач-Золочів	Розвач-Золочів-Львів	Землероб-сенатор	42		38
667	Пасічний	Петро	Гаврило	1895				64	1	11
668	Пасека	Кіндрат	Євдоким	1910	Дубно	Луцьк	Секретар УПЗУ	57	1	132
669	Пацьоркевич	Полікарп	Яків	1898				41	2	52
670	Пачковський	Яків	Михайло	1904				42		316
671	Пєбний	Микола	Герасим	1887				43	2	93
672	Пегичко	Петро	Василь	1910				56	2	76
673	Пенсторак	Володимир	Тиміш	1910				55	2	11
674	Первенцев	Володимир	Філарет	1887				67	2	35
675	Переверзєв	Кирило	Федір	1895				43	2	83
676	Петкевич	Антон	Юліан	1894	Глибоке		Агроном	43	1	99
677	Петрашук	Лук'ян	Василь	1900				67	2	31
678	Петрицький	Михайло	Василь	1896				65	3	109
679	Петровський	Володимир	Григорій	1882		Самбір-Львів	Суддя	56	2	62
680	Петровський	Олександр	Микола	1919				41	3	68
681	Петруць	Іван	Йосип	1893		Ковель-Волинь		65	2	22
682	Пецух	Михайло	Іван	1901		Маріампіль	Поліцей	42		390
683	Писак	Федір	Борис	1908				41	3	132
684	Письменний	Степан	Дмитро	1885		Зажина-Рівне		66	3	23
685	Питель	Федір	Василь	1899				43	2	49
686	Підвінський	Іван	Михайло	1915				57	2	28
687	Підгороденський	Юліан	Іван	1880		Луцьк	Землевласник	57	1	87
688	Підгороденський	Андрій	Петро	1903				41	3	47
689	Підлісний	Пилип	Іван	1893				41	3	63
690	Пілінчук	Микола	Назар	1909				66	3	21
691	Пільгуй	Андрій	Максим	1911				57	1	123
692	Плавняк	Станіслав	Іван	1894				57	2	38
693	Плодзень	Іван	Йосип	1906		Устипут-Волинь	Поліцей	65	2	23
694	Погорілець	Василь	Гнат	1895				66	3	15

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
695	Погорілий	Станіслав	Франк	1908				57	2	3
696	Позлацаний	Михайло	Корнито	1902				66	3	22
697	Покальчук	Трохим	Микита	1911				41	3	62
698	Поликовський	Едвард	Віталій	1889				66	2	15
699	Полічук	Юрій	Ілля	1904				64	1	10
700	Поліщук	Вартоломій	Лев	1897				41	3	60
701	Поліщук	Петро	Тимофій	1905				43	3	33
702	Поліщук	Савва	Омелян	1895				66	3	20
703	Поліщук	Володимир	Григорій	1920				41	3	56
704	Помірко	Михайло	Михайло	1915				55	2	67
705	Поп	Михайло	Михайло	1903				56	3	4
706	Попаден	Пантелій	Максим	1876				41	3	51
707	Попель	Йосип	Йосип	1899		В. Глибочок-Дубно-Рівне	Селянин	41	3	16
708	Попов	Василь	Іван	1901				41	3	109
709	Поправа	Євген	Андрій	1914				42		238
710	Поровчук	Григорій	Полікарп	1914				42		132
711	Постойко	Нестор	Степан	1911				56	2	95
712	Поташинський	Олександр	Костянтин	1895				42		267
713	Потягач	Василь	Семен	1916				71	1	6
714	Правецький	Григорій	Іван	1913				57	2	76
715	Прийма	Володимир	Теодор	1917			Син судді з Р.-Руської	71	1	4
716	Прихідний	Федір	Федір	1903				56	2	53
717	Приходько	Кузьма	Яків	1904				43	3	5
718	Пріх	Рудольф	Якуб	1881	Опава-Чехія		Генерал дивізії	55	1	100
719	Прокіп	Йосип	Олександр	1900				71	1	84
720	Процик	Омелян	Іван	1900				65	1	45
721	Процик	Стефан	Прокіп	1912				67	2	10
722	Процак (Процак)	Михайло	Іван	1897				65	3	38
723	Птачек	Станіслав	Йосип	1898	Добромиль	Добромиль-Львів	Радник міськ-ради	56	3	10
724	Пулка	Іван	Микита	1896			Райтаровичі-Самбір	42		297
725	Пухоль	Григорій	Олексій	1915				71	1	5
726	Редлер	Артур	Адольф	1897				42		311
727	Ректор	Омелян	Кирил	1914				65	1	54
728	Рибак	Михайло	Федір	1878				67	2	13

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
729	Рибаків	Михайло	Яків	1910				41	3	105
730	Рибаченко	Кузьма	Юліан	1885				66	3	19
731	Рибачук	Михайло	Василь	1894		Рівне	Наглядач тюрми	41	3	53
732	Рибников	Павло	Олександр	1909				67	1	12
733	Рижинський	Віктор	Анатолій	1896				56	3	60
734	Рижук	Анна	Лаврентій	1904				66	3	3
735	Ризюк	Олександр	Петро	1903				67	2	11
736	Римарчик	Михайло	Франк	1887	Сицин	Луцьк	Поліцай	57	1	34
737	Рись	Іван	Іван	1915				64	1	4
738	Робутко	Севаст'ян	Севаст'ян	1892				66	3	73
739	Рогозин	Микола	Неофіт	1909				43	3	25
740	Рогозинський	Микола	Григорій	1879		Дрогобич-Львів	Суддя	56	2	57
741	Рогозинський	Роман	Іван	1893	Підволочиськ	Львів	Член міськради	64	1	73
742	Рогош	Станіслав	Яків	1897				56	1	97
743	Рольке	Іван	Йосип	1892				55	1	54
744	Романович	Михайло	Йосип	1888	Бар	Бар-Хмельницький	Солтис	55	2	48
745	Романчук	Іван	Омелян	1896	Карпілька	Карпілька-Сарни		66	3	14
746	Романчук	Дем'ян	Матвій	1908				57	1	124
747	Роснарчик	Іван	Іван	1907				42		347
748	Ростоцький	Олександр	Олександр	1887	Пенза	Луцьк	Адвокат	57	1	91
749	Рос'як	Антон	Матвій	1897				65	2	21
750	Рузик	Антін	Іван	1890				41	3	184
751	Сабодаш	Михайло	Іван	1893				55	2	35
752	Савенко	Іван	Лукич	1899				41	3	141
753	Савицький	Данило	Владислав	1901				43	1	75
754	Савицький	Євген	Іван	1895				67	1	21
755	Савич	Василь	Арсен	1909				65	1	47
756	Савчишин	Авксентій	Григорій	1879				67	1	15
757	Савчук	Василь	Йосип	1900				67	2	7
758	Савчук	Григорій	Дмитро	1908				42		76
759	Салевич	Казимир	Василь	1895	Тисьмениця	Коломия-Ів.-Франківськ	Суддя	64	1	59
760	Сандіг	Яків	Ілько	1902		Дрогобич-Львів	Суддя	65	3	63
761	Свінх	Іван	Михайло	1892				55	1	6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
762	Свистун	Михайло	Сидір	1898		Тернопіль	Суддя	57	2	34
763	Свистун	Михайло	Яків	1892				55	2	49
764	Свищук	Петро	Михайло	1907				64	1	7
765	Свобода	Вячеслав	Вячеслав	1903				67	1	1
766	Себало	Володимир	Петро	1918				67	1	39
767	Сейдлер	Леон	Йосип	1897	Карвін	Тлумач Івано-Франківськ	Бургомістр	66	2	6
768	Семенець	Михайло	Стефан	1898	Будзин	Локачі-Волинь		57	1	26
769	Семенів	Костянтин	Григорій	1894			„Соціал“	67	1	53
770	Семенюк	Антон	Антон	1902				65	2	44
771	Семенюк	Силантій	Матвій	1915				64	3	24
772	Семенюк	Степан	Федір	1899			Діяч соціальної партії	67	1	40
773	Семерик	Андрій	Іван	1901				42		49
774	Сендик	Михайло	Семен	1883				57	1	117
775	Сендуч	Ілько	Микола	1903				64	1	26
776	Сенишин	Михайло	Петро	1904				57	1	36
777	Сидор	Станіслав	Йосип	1897	М. Гамайчиці	Хоростків-Тернопіль	Нач. пожежної охорони	43	1	21
778	Сидорко	Михайло	Кирило	1914				55	3	51
779	Сидоров	Олександр	Степан	1897		Волинь	Поліцай	57	1	24
780	Синельський	Станіслав	Юрій	1879				64	1	60
781	Синицький	Олександр	Олексій	1915	Нуйно-Ковель	Варшава		43	3	3
782	Синьків	Василь	Григорій	1892				56	2	75
783	Систолок	Степан	Федір	1898				65	1	31
784	Сікорський	Петро	Стефан	1903				67	2	5
785	Сірко-Білінський	Володимир	Іван	1891				42		6
786	Сіян	Остап	Михайло	1879	Львів	Бучач-Тернопіль	Укр. діяч, працівник банку	41	1	18
787	Скицько	Володимир	Михайло	1887	Суд. Вишня	Турка-Львів	Суддя	65	3	7
788	Скрабинський	Михайло	Іван	1891				43	1	24
789	Скулинець	Іван	Сельвестр	1914				65	1	6
790	Слива	Франк	Іван	1890				64	1	90
791	Сливка	Кирило	Хома	1916				65	1	30
792	Слободян	Юрій	Дмитро	1901				64	1	25
793	Слонін	Володимир	Войцех	1901				57	1	29

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
794	Спотило-Білінський	Богдан-Доброслав	Петро	1876	Чайковичі	Львів	Працівник Держлісу	55	3	73
795	Слюсарчук	Омелян	Микола	1889	Стопчатів	Вербіж-Коломия-Ів.-Франківськ	Офіцер	64	1	58
796	Смик	Іван	Павло	1907				41	3	58
797	Собенко	Йосип	Яків	1901				72	2	65
798	Соболяк	Йосип	Юліан	1891				72	2	27
799	Собчак	Павло	Андрій	1899				43	2	17
800	Сова	Матвій	Яков	1891		Рівне	Поліцай	42	185	
801	Сокаль	Іван	Василь	1907		Луцьк	Суддя	72	2	67
802	Соколовський	Василь	Михайло	1913				42	381	
803	Соловйов	Михайло	Петро	1879				67	2	34
804	Сольжук-Поліщук	Тимофій	Захар	1899				67	1	19
805	Сомоль	Володимир	Володимир	1886				67	1	2
806	Сондей	Дмитро	Дмитро	1912				64	1	35
807	Сорока	Йосип	Матвій	1896				55	2	70
808	Сорока	Микола	Микола	1912				41	3	85
809	Сорочка	Антон	Григорій	1894				41	1	44
810	Сосновський	Микола	Семен	1881		Рівне	Нотаріус	64	2	73
811	Співак	Захар	Максим	1913				67	1	20
812	Стаднюк	Гнат	Василь	1888				43	2	53
813	Станько	Йосип	Войцек	1888				55	2	42
814	Старак	Іван	Бартоломей	1899				55	1	29
815	Старчук	Олександр	Іван	1899				42	180	
816	Стасин	Адам	Михайло	1909				41	1	46
817	Стасюк	Дмитро	Іван	1914				64	3	53
818	Стасюк	Теодор	Микола	1884				55	2	65
819	Стах	Степан	Андрій	1907				57	3	33
820	Стахурський	Василь	Микола	1918				56	2	69
821	Сташук	Віктор	Антон	1913				65	1	50
822	Стельмах	Василь	Іван	1909				57	3	31
823	Стельмахів	Юліан	Іван	1889	Львів	Стрий-Львів	Комендат поліції	55	4	41
824	Стельмашук	Володимир	Гнат	1892				57	1	25
825	Степанова	Надія	Василь	1881				41	3	113
826	Степанчик	Никифор	Григорій	1900				57	3	51
827	Степик	Борис	Пилип	1907				41	3	59
828	Стефанишин	Микола	Михайло	1903		Зборів-Тернопіль	Адвокат, член міськради	64	1	27

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
829	Стефанишин	Михайло	Микола	1914				41	2	10
830	Стефанович	Захар	Семен	1893				43	1	19
831	Стефанович	Микола	Микола	1881				56	2	58
832	Стеценко	Гнат	Володимир	1893				56	3	61
833	Стецишин	Григорій	Валентин	1889	Перемишляни	Львів	Поліцай	72	2	24
834	Стипула	Стефан	Войцек	1900				41	3	160
835	Столяр	Іван	Павло	1902				56	2	50
836	Столярчик	Владислав	Теодор	1897				57	1	30
837	Столярчук	Андрій	Олександр	1913				57	1	116
838	Стрелець	Михайло	Стефан	1884				64	1	43
839	Стрига	Микола	Андрій	1914				67	2	18
840	Студковський	Василь	Стах	1900				57	2	71
841	Ступницький	Іван	Петро	1896	Бібрка	Ходорів-Львів	Поліцай	71	1	97
842	Стус	Дмитро	Андрій	1908				64	1	8
843	Сувай	Антон	Йосип	1897				64	1	89
844	Судек	Степан	Антон	1900		Люблін-Польща	Льотчик	67	1	16
845	Сукнацький	Йосип	Сидір	1907				55	2	71
846	Сулима	Іван	Григорій	1891	Львів	Гродно	Пенсіонер-фіналіст	56	2	54
847	Сулима	Микола	Іван	1915				72	2	66
848	Сусак	Михайло	Іван	1913				67	2	17
849	Сутуга	Микола	Дмитро	1907				42	199	
850	Суходольський	Олександр	Іван	1885				65	2	46
851	Сухолиткий	Михайло	Іван	1914				64	1	24
852	Сушириба	Роман	Василь	1896	Удаї	Львів	Поліцай	72	2	58
853	Суцук	Дмитро	Хома	1894				65	1	4
854	Танчук	Володимир	Федір	1916				41	3	70
855	Тараду	Олександр	Григорій	1903				41	3	170
856	Тарнавський	Глярій	Олексій	1889	Биків	Самбір-Львів	Член УНДО	56	2	90
857	Тарновський	Іван	Станіслав	1877		Врублевичі	Поміщик	65	3	84
858	Тачинець	Кароль	Захар	1913				42	380	
859	Тележинський	Михайло	Федір	1886		Володимир-Волинський	Православний священник	43	2	62
860	Терашкевич	Іван	Іван	1905				56	1	22
861	Терлецький	Володимир	Микола	1903				64	1	3
862	Терлецький	Михайло	Стефан	1919				57	3	29
863	Тилечка	Іван	Іван	1891				57	1	72

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
864	Тимків	Василь	Григорій	1901				42	363	
865	Тимків	Михайло	Франк	1886				41	2	72
866	Тишевицький	Яків	Роман	1871				57	3	46
867	Тишковський	Микола	Іван	1899				67	1	12
868	Ткач	Василь	Гльо	1900				56	2	74
869	Ткач	Соломія	Павло	1900				41	3	82
870	Ткачек	Іван	Михайло	1914				56	2	66
871	Ткачик	Борис	Станіслав	1910				42	122	
872	Ткачук	Іван	Федір	1900				66	3	55
873	Ткачук	Гнат	Никон	1897				67	1	17
874	Ткачук	Микола	Іван	1914				64	1	23
875	Ткачук	Михайло	Максим	1912				43	3	11
876	Тоболевський	Іван	Степан	1896	Мичківці			64	1	80
877	Токарський	Северин	Владислав	1902	Броди	Броди - Львів	Суддя	42		403
878	Толстой	Федір	Зиновій	1897				42		148
879	Томан	Йосип	Андрій	1887				55	1	56
880	Трибальський	Іван	Іван	1909				65	3	77
881	Триль	Антон	Семен	1896				41	3	110
882	Трояк	Василь	Федір	1903				56	2	93
883	Трофимов	Сергій	Микола	1896				42		145
884	Трофимчук	Іван	Олексій	1900				67	1	18
885	Трофимчук	Кирсан	Микита	1918				67	1	37
886	Трофимчук	Микита	Іван	1880				67	1	36
887	Трофимчук	Модест	Іван	1911				67	1	38
888	Трофимюк	Олексій	Тимофій	1907				57	1	125
889	Туренко	Єрофій	Семен	1891				41	3	77
890	Турський	Павло	Василь	1905				41	3	88
891	Турчин	Томаш-Юзеф	Іван	1888	Поморяни-Львів	Буськ-Львів	Адвокат, бургомістр	42		383
892	Тутака	Іван	Леонтій	1894				67	1	62
893	Тутур	Стефан	Олексій	1893				64	1	34
894	Угрин	Микола	Дмитро	1910				64	1	18
895	Угрин	Микола	Онуфрій	1902				64	1	42
896	Українець	Семен	Яків	1903				65	3	2
897	Умайло	Василь	Томаш	1904				42		331
898	Урбан	Адам	Вікентій	1877				67	1	71
899	Урбанський	Вікентій	Фелікс	1903		Бучач-Тернопіль	Учитель	41	2	50
900	Фафлей	Михайло	Миколай	1908				57	3	28
901	Федишин	Петро	Федір	1890				72	2	64
902	Федорович	Костянтин	Маркел	1909				43	2	100

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
903	Федоровський	Михайло	Станіслав	1918						42	229	
904	Федуняк	Матвій	Андрій	1887		Перемишль-Польща	Поліцай	65	3	117		
905	Федюк	Глірій	Іван	1908						57	3	27
906	Фенюк	Сава	Іван	1912						67	1	35
907	Фессалійський	Сергій	Георгій	1909						57	1	108
908	Фецяк	Володимир	Юрій	1896						56	2	73
909	Филиповський	Євстахій	Павло	1893	Вишневе					65	1	29
910	Фінчук	Танасій	Степан	1909						42		78
911	Франкевич	Йосип	Петро	1895	Львів	Львів	Поліцай	72	2	40		
912	Франчак	Станіслав	Петро	1895						64	2	16
913	Хабінець	Микола	Антон	1911						64	3	64
914	Хадмій	Анатолій	Семен	1910						67	1	14
915	Хасс	Віктор	Соломон	1875	Львів	Львів	Банкір, громадський діяч, засновник жидівського музею	42			400	
916	Халуняк	Василь	Григорій	1914						57	2	26
917	Хамуда	Степан	Сидір	1905						43	2	60
918	Харобатенко	Роман	Михайло	1906						57	2	29
919	Хвещук	Никифор	Павло	1896						65	1	3
920	Хитрий	Йосип	Миколай	1891						42		93
921	Хойна	Іван	Антон	1890						55	2	31
922	Хома	Михайло	Андрій	1918						55	2	74
923	Хомин	Григорій	Іван	1917						67	2	16
924	Христевиц	Іван	Митрофан	1893						67	2	29
925	Хробак	Іван	Андрій	1900	Завертя	Галич-Івано-Франківськ				67	2	96
926	Царук	Іван	Степан	1911						67	1	44
927	Цвик	Йосип	Іван	1884	Роздол-Миколаїв					56	3	5
928	Цебровський	Віктор	Василь	1878		Тернопіль	Суддя	41	2	23		
929	Цуняк	Іван	Матвій	1906						42		287
930	Цурик	Петро	Стефан	1897	Стоянів	Бережани-Тернопіль	Поліцай	72	2	49		
931	Чабан	Іван	Мартин	1916		Ст. Герби	З резерву поліції	42			257	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
932	Чайковський	Іван	Антон	1890	Делімани-Львів	Делімани-Львів		55	2	44
933	Чапля	Матвій	Йосип	1891				67	1	72
934	Чапрага	Євген	Іван	1900	Ряшів	Кам.-Каширський-Волин.	Поліцей	65	2	26
935	Чепеленко	Валентина	Наум	1900				57	3	49
936	Чернявка	Василь	Андрій	1901				41	3	134
937	Черпак	Степан	Григорій	1896		Рівне	Тюрмщик	67	1	34
938	Черток	Харитон	Микита	1909				65	1	12
939	Четирбаківна	Валерія	Теодор	1909				41	3	19
940	Чижик	Микола	Василь	1908				67	1	30
941	Чижик	Микола	Стефан	1896				67	2	8
942	Чирко	Михайло	Гаврило	1883				57	1	120
943	Чорнобривий	Іван	Яків	1893			Поліцей	64	3	29
944	Чубенко	Григорій	Андрій	1900				56	2	60
945	Чубик	Іван	Юхим	1893				67	1	29
946	Шабаль	Феодосій	Степан	1905				43	1	95
947	Шаповал	Федір	Семен	1888				42	227	
948	Шафранець	Яків	Борис	1919				42	354	
949	Шаюк	Євген	Степан	1901				57	2	24
950	Шаюк	Климентій	Йосип	1887				41	3	12
951	Шевців	Євген	Андрій	1905				65	1	52
952	Шевчук	Климентій	Никифор	1891				67	1	33
953	Шевчук	Петро	Тимофій	1911				57	2	30
954	Шелега	Любов	Яківна	1913				42	144	
955	Шеповалов	Володимир	Матвій	1894				42	27	
956	Шеремет	Яків	Станіслав	1900				42	50	
957	Шибовський	Георгій	Броніслав	1906		Косів - Івано-Франківськ	Суддя	66	2	7
958	Шик	Микола	Володимир	1898			Офіцер	43	1	49
959	Шиманович	Степан	Іван	1890				41	1	26
960	Шинкарюк	Федір	Данило	1903				65	1	28
961	Шиян	Федір	Федір	1903				42	348	
962	Шкіра	Стефан	Олексій	1911				57	2	27
963	Шкрєбняк	Володимир	Микола	1906				66	3	54
964	Шкурська	Ольга	Кузьма	1905				67	1	43
965	Шолопяк	Микола	Мартин	1900	Цигани	Волоковець-Борщів-Тернопіль		67	2	100

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
966	Шпірко	Андрій	Дмитро	1906					57	2	33
967	Шпак	Андрій	Архип	1904			Поручник	41	3	83	
968	Шпак	Михайло	Іван	1915				41	1	55	
969	Шукатка	Іван	Василь	1882				56	2	44	
970	Щепітка	Іван	Григорій	1913				56	2	56	
971	Щербик	Павло	Йосип	1881				43	2	68	
972	Юний	Едвард	Йосип	1899				42	228		
973	Юрацук	Михайло	Василь	1897				57	3	26	
974	Юрик	Стефан	Станіслав	1896		Золочів-Львів	Парох УГКЦ, український діяч	67	2	93	
975	Юрків	Іван	Михайло	1909				65	3	4	
976	Юрків	Михайло	Петро	1887		Жидачів-Львів	Адвокат	56	2	91	
977	Юркевич	Антон	Іван	1898				43	1	89	
978	Юркевич	Петро	Петро	1895		Івано-Франківськ	Поліцей	66	2	72	
979	Юрченко	Сафрон	Михайло	1901				41	3	81	
980	Юрчик	Микита	Михайло	1897				43	1	56	
981	Юрчишин	Левко	Іван	1901	Живичів-Івано-Франківськ			42	196		
982	Юрчишин	Петро	Олексій	1913				67	2	28	
983	Юхимук	Пилип	Федосій	1913				65	1	27	
984	Ющук	Ігор	Сила	1903				65	1	26	
985	Ющук	Пилип	Омелян	1903				65	1	25	
986	Яворський	Йосип	Іван	1894		Косів - Івано-Франківськ	Керівник канцелярії	57	3	57	
987	Ягела	Іван	Степан	1912				56	2	70	
988	Яджин	Михайло	Іван	1903				56	2	45	
989	Якимук	Никифор	Юхим	1905				67	2	15	
990	Яковець	Андрій	Андрій	1895				67	1	31	
991	Якубович	Микола	Михайло	1894				65	1	46	
992	Яловець	Олександр	Петро	1912	Краків-Польща	Львів	Магістр фармації	42	314		
993	Ямпольський	Георгій	Георгій	1916				42	194		
994	Янів	Йосип	Михайло	1913				56	2	46	
995	Янів	Ілля	Іван	1907				64	1	33	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
996	Яшкевич	Євген	Ярослав	1893		Самбір- Львів	Суддя	56	2	59
997	Яновський	Йосип	Михайло	1897				41	3	79
998	Янушевич	Мечислав	Лесю	1900		Бучач- Тернопіль	Вице- староста	41	2	63
999	Янтур	Олексій	Олександр	1883				64	1	36
1000	Янчук	Владислав	Станіслав	1896				41	3	161
1001	Ярема	Степан	Йосип	1906				72	2	62
1002	Ярмошук	Іван	Назар	1912				43	3	15
1003	Яроцький	Бенедикт	Василь	1879				67	1	13
1004	Яроцький	Степан	Гаврило	1916				67	1	41
1005	Ярошевич	Никифор	Проход	1882				41	3	67
1006	Ярошевський	Мартин	Михайло	1885				56	3	12
1007	Ярошинський	Петро	Калістрат	1915				67	1	28
1008	Ясеницький	Ярослав- Костянтин	Тимофій	1905				64	1	37
1009	Ях	Степан	Лука	1885				55	1	13
1010	Яценюк	Павло	Іван	1918				43	3	26
1011	Яцущо	Михайло	Йосип	1898				65	3	3

МАРТИРОЛОГ ЧЕРВНЯ 1941 р. ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Як відомо із свідчень очевидців і оприлюднених тепер звітів совєтських каральних органів, розстріли у в'язницях Західної України розпочалися ще 23—24 червня. За діючими інструкціями, на випадок надзвичайного (воєнного) стану, негайному розстрілу підлягали усі в'язні, які мали смертні або довічні вироки. У наступні дні, за телефонограмами з центру, почалися розстріли усіх в'язнів, засуджених за політичними статтями, а далі — й тих, хто перебував під слідством чи був щойно арештований. До категорії політичних належали перебіжчики, біженці, затримані в облавах за підозрою чи без документів, особи певних національностей. Лише кримінальні злочинці підлягали звільненню.

У Львові санкція прокурора на ці розстріли датується 26 червня, коли значна частина в'язнів була вже розстріляна. Розстріли проводилися за списками, за якими приречених викликали з камер. У цих списках були прізвища, імена, по батькові та роки народження. Були випадки, коли викликана особа відповідала, що цю людину вже забрали до цього, і в такий спосіб рятувалася. Бранців виводили у підвали чи на подвір'я і під заглушливий шум тракторних моторів розстрілювали — спочатку індивідуально, пізніше — партіями, з автоматів чи кулеметів. Однаково у різних містах не лише в'язні, що залишалися в камерах, але й навколишні мешканці чули стрілянину й передсмертні крики людей. Під час бомбувань і паніки в окремих в'язницях персонал залишав пости, тоді в'язні, часом за допомогою місцевих учасників підпілля, робили спроби втечі, іноді — успішні. Лише в Луцьку біля 2000 в'язнів були зупинені при спробі втечі і знищені на подвір'ї. Ховали замордованих переважно на цьому ж подвір'ї або у тюремних підвалах, на вивезення не вистачало часу й транспорту.

У останні дні перед втечею розстріли проводили вже без списків, подекуди — просто в камерах, використовуючи, крім автоматів, гранати. Там і заставали гори замордованих тіл мешканці усіх населених пунктів, де знаходилися місця утримання арештованих. Після відступу совєтських карателів місцеве населення кинулося розбивати ворота і двері в'язниць. Німецька влада у пропагандистських цілях не перешкоджала людям відшукувати серед змасакрованих тіл своїх

рідних і близьких. Стали явними знаряддя, методи й наслідки людських катувань.

У такий спосіб ця жахлива акція большевиків була оприлюднена і широко розголошена, на відміну від усіх попередніх і наступних, у яких таємність була дотримана. Свідчення очевидців та імена замордованих публікувалися в українській, польській, німецькій пресі окупаційного періоду, місця злочину фотографували й фільмували. Усі ці документальні докази частково збереглися в діяспорі, у архівах Європи й Америки і в таємних відділах советських архівів та бібліотек.

Сотні неопізнаних тіл були поховані у збірних могилах, на яких населення встановлювало тимчасові хрести й пам'ятники. У випадку таких поховань на великих міських кладовищах, залишилися записи про це у цвинтарних книгах (наприклад, на Янівському й Личаківському кладовищах у Львові). У окремих місцях відкривали для опізнання та поховання й свіжозаспані ями, наприклад, у Золочеві, Дрогобичі.

Навесні 1942 року у Львові німецьке командування організувало додаткові ексгумації жертв червневих розстрілів з території трьох найбільших львівських в'язниць. Записи дат, назв в'язниць, полів і кількості перепохованих є у цих же книгах. Останки у підвальних камерах подекуди просто замурували — до наших днів.

Після повернення у 1944 році советські органи зрівняли із землею усі пам'ятні місця цієї акції, облаштовані населенням під час німецької окупації. На названих вище двох львівських кладовищах випадково збереглося по одній із збірних могил, на яких львів'яни встигли спорудити однакові цементовані пам'ятники з трьома хрестами і нейтральним написом „Вічна пам'ять“. На решті масових поховань, як і на всіх інших зруйнованих большевиками вояцьких кладовищах різних часів і народів, почали забудови чи нові поховання.

Коли до обласних служб безпеки повернулися з воркутинської евакуації архіви, документів про червоні злочини вони не отримали. Про це свідчать численні факти тривалих розшуків органами у 1947 р. осіб, незавершені слідчі справи яких підлягали продовженню слідства, по центральних і гуглаївських архівах. Органи не знали, що ці особи були розстріляні їх попередниками, і закривали справи за неможливістю встановлення їх місця перебування.

У кінці 80-х років „демократизації і перебудови“ громадськість Галичини почала бурхливо оприлюднювати факти злочинів сталінізму, і в першу чергу — широко знапих червневих розстрілів. Цю роботу очолили осередки організації „Меморіал“, тепер уже міжнародної. Впорядковувалися і досліджувалися масові поховання, збирали й оприлюднювали свідчення очевидців. Особливих масштабів досяг у цій діяльності часопис українського „Меморіалу“ — „Поклик сум-

ління“, який видавався у Львівській обласній організації. Багато документів і свідчень надали українці діяспори. Згодом до цієї теми привернувся ряд журналістів і науковців, почали видаватися зібрані свідчення і матеріали.

Так, чортківський журналіст Андрій Базалінський зібрав у своєму районі і опублікував у районській газеті понад 20 свідчень земляків.

У 1990 р. почалися ініційовані громадськістю ексгумаційні роботи — в Івано-Франківському урочищі „Дем'янів Лаз“, у Дрогобичі, Стрию та інших містах Галичини. Львівський „Меморіал“ на подвір'ї колишньої в'язниці № 2 по вулиці Замарстинівській, під пам'ятником Леніну, відкрив одне з поховань жертв червневих розстрілів 1941 року — на 64 осіб. Як і інші керівники подібних акцій, організатори зажадали порушення кримінальної справи, судово-медичної експертизи, оприлюднення документів з іменами замордованих, але їх вимоги ігнорувалися.

Лише після розпаду СССР ці проблеми зрушили з мертвої точки. Обласні управління СБУ отримали нарешті списки розстріляних. Від того часу у документах про їх реабілітацію почали писати „Розстріляний у зв'язку з воєнними діями“, іноді вказують і номер тюрми. Тернопільський „Меморіал“ для впорядкування масових поховань на міському кладовищі отримав копії первинних списків червневого розстрілу на 676 чол.

Львівському „Меморіалу“ видали копії списків біля 400 чол. по Замарстинівській в'язниці, в інших знову було відмовлено. Після довгих баталій з владою, списки по двох інших в'язницях Львова були надруковані у львівських газетах, але вже в алфавітному порядку, що унеможливило дослідження дати і місця смерті та поховання. Адже первинні списки, які відповідали певним категоріям і дням розправи, по кількох ідентифікованих (пізнаних свідками) іменах дають можливість стверджувати, що саме в цей день розстріляні і разом з ними поховані інші особи з цього списку. У списку з в'язниці № 4 — „Бригідки“ проти деяких прізвищ були навіть вказані номери тюремних камер.

Пошуковий відділ Львівського „Меморіалу“, який концентрував діяльність по відновленню імен жертв тоталітаризму, за підтримкою різних організацій Галичини та голови „Меморіалу“ України Леся Танюка неодноразово звертався до архіву СБУ з проханням надати для досліджень і оприлюднення усі списки жертв червневого розстрілу 1941 р. по Україні, але незмінно отримував відмову. Аргументи відмов доходили до абсурду: „Можливо, у списках є кримінальники та особи, що залишилися живими“, і навіть такий: „Раптом громадські організації використають списки для бізнесу?“. Але у пошуківців була єдина мета — уточнити імена загиблих, заслухати свідчення

живих і використати для відновлення історичної правди та увічнення пам'яті замордованих. Адже більшість родин досі не знають, коли й де загинув та похований їх родич, який до приходу німців перебував у большевицьких катівнях.

Під тиском громадськості СБУ в 1993 році прийняла рішення переглянути по областях списки жертв і опублікувати їх усі у власному виданні „3 архівів ВУЧК, ГПУ, НКВД, КГБ“, яке планували видавати щоквартально. Перегляд списків затягнувся на роки, та й фінансування вистачило на випуск 1-2 журналів на рік. Від серпня 1994 до кінця 2000 року було всього 8 випусків.

Спочатку був опублікований список 444 чол., арештованих у Тернопільській області⁵⁷ і розстріляних 21 липня 1941 р. Як вияснилося згодом, це була частина списку етапу понад 900 осіб, яких гнали пішки з Чорткова Тернопільської області до Умані. Лише понад 750 з них дійшли і були там розстріляні в липні, тепер їх імена відомі з інших джерел.

Наступний список Тернопільської області⁵⁸ містив ще 660 осіб із різними і частково невідомими датами розстрілу, знову по кількох частинах. Проти 7 прізвищ при даті розстрілу зазначено „Бережани“. Але лише зі звітів НКВД, опублікованих І. Біласом у збірнику відповідних документів, число бережанських жертв перевищує кілька десятків. На сьогодні нам удалося зібрати з преси й свідчень 133 прізвища опізнаних жертв бережанської в'язниці. А скільки залишилися неопізнаними? Ще більше жертв було виявлено у Чортківській в'язниці, а була ж іще четверта обласна — Крем'янецька. Лише 442 прізвища з цього списку збігалися з наданими раніше Тернопільському „Меморіалу“. Опубліковані в журналі списки автори розбили на 5 окремих категорій — чиї справи не збереглися, хто ще не мав вироків, ким реабілітовані, тощо. Багато прізвищ виявилися спотвореними, частина повторювалася у двох і трьох різних категоріях. Стало зрозумілим, які саме дослідження зроблені під час перегляду списків. У них наведені дати арешту, статті звинувачення чи вироку, номери справ, дати й органи реабілітації. Усі ці дані, крім дати арешту, наряд чи цікаві для родин, пошуківців і дослідників, вони записані у виданих родинам документах про реабілітацію. Не виявилось там головного: місць народження й страти. Особи, які залишилися живими, із списків вилучені не були.

Постає питання, яка мета цієї публікації, і коли будуть дійсно оприлюднені повні архівні дані, із зазначенням усіх імен і місць злочину?

У наступних журналах 1997—1998 років опубліковані несповні, проте окремі списки по львівських в'язницях № 1⁵⁹ та трьох інших⁶⁰, також розбиті на зазначені вище категорії, із такими ж доповненнями, з прізвищами врятованих, такі ж спотворені і непридатні для досліджень. Усі дати розстрілів у цих в'язницях (23—30 червня) замінені на 26 — дату санкції прокурора. На цьому обіцяне у першому журналі оприлюднення імен жертв розстрілів 1941 року „по всій Україні“ припинене. Досі залишаються безіменними сотні жертв на впорядкованому меморіальному комплексі „Дем'янів Лаз“ у Івано-Франківську, в масових могилах трьох обласних в'язниць колишньої Дрогобицької області, на забудованих і забутих похованнях Волині, у решті областей України.

Опубліковані в останні роки різними авторами Київські мартирологи переважно не містять ні місць народження жертв, ні, що найгірше, дати смерті й місця їх поховання. Але без даних про місце народження неможливо відшукувати родичів, повідомляючи їх про долю загиблих і залучаючи до справи увічнення пам'яті. Марно сподіватися, що після десятиліть комуністичного виховання усі родини у другому-третьому поколінні зможуть позбутися страху й забуття і зможуть самі відшукати відомості про долі близьких, безвісно зниклих для них у нетрях ГУЛАГу. Не зможуть скористатися такими неповними даними ні місцеві краєзнавці, ні укладачі районних і сільських Книг пам'яті. Родини ж без знання дати і місця поховання не можуть виконувати усталені віками ритуали і релігійні звичаї.

Протягом останніх років „Пошук“ вніс в опубліковані списки значні доповнення і поправки. Для цього використані різноманітні пошукові джерела, як-то відомості, отримані при дослідженні окремих архівних справ, із реабілітаційних та інших документів, наданих родинам загиблих, від осередків „Меморіалу“ та інших громадських організацій і дослідників, із преси, як тогочасної, так і нової, на решті, зі свідчень очевидців досліджуваних подій.

Стосовно мартирологу Тернопільщини, завдяки зазначеним вище джерелам, удалося максимально виокремити із загальних списків 133 жертви Бережанської в'язниці. Для дослідження Уманського етапу з Чорткова були використані списки, отримані від Тернопільського „Меморіалу“, а також опубліковані нещодавно у книзі Н. Мизака „За тебе, свята Україно“⁶¹. Автору книги вдалося доповнити ці списки даними про місця народження вихідців із Борщівського, Гусятинського, Заліщицького і Чортківського районів, однак, у них також

⁵⁷ З архівів ВУЧК, ГПУ, НКВД, КГБ.— К., 1994.— № 1.— С. 191—228.

⁵⁸ Там само.— К., 1995.— № 1/2.— С. 399—428.

⁵⁹ З архівів ВУЧК, ГПУ, НКВД, КГБ.— К., 1997.— № 4/5.— С. 394—431.

⁶⁰ Там само.— К., 1998.— № 6/7.— С. 390—430.

⁶¹ Мизак Нестор. За тебе, свята Україно.— Чернівці, 2000.— Т. 1.— С. 48—62.

ЗАГИНУЛИ У ЛЬВІВСЬКІЙ ТЮРМІ № 1 НА вул. ЛЮНЦЬКОГО
24—28 червня 1941 р. — 721 особа

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Дата арешту	Статті	Вірок	Місце народж.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Абаноков	Карачей	Хамишек	1918		16,54-9		
2	Абришевський	Генріх	Фелікс	1903				
3	Адамишин	Владислав	Мартин-Юзеф	1921		33,34,70,172		
4	Адамович	Андрій	Степан	1906		56-17		
5	Адамцьо	Леопольд	Юзеф	1904				
6	Адамчук	Євген	Юзеф	1899		54-13		
7	Адашинський	Ян	Кароль	1922		20,56-17		
8	Айдель	Рудольф	Йосиф	1890		54-10		
9	Альтман	Ганна	Герш	1902		127		
10	Андрашек	Станіслав	Войцех	1891		56-21		
11	Андрусів	Адам	Юзеф	1921		54-2,11	8	
12	Андрусечко	Юрій	Степан	1922	3.01.41	56-24		
13	Антоник	Михайло	Вавринець	1896	?	54-10,12		
14	Аргазинський	Тадеуш	Ян-Юзеф	1919	22.09.41	54-2,11	ВМ	
15	Бабій	Іван	Юрко	1905		16,54-9,10	10	
16	Бабійчук	Людвіг	Микола	1910		54		
17	Бабінський	Францішек	Йосип	1916		56-24		
18	Бабюк	Михайло	Андрій	1906		54-10		
19	Баворович	Станіслав	Іван	1922		54-2,11		
20	Багичин	Мар'ян	Томаш	1894		54-13		
21	Бадер	Мечислав	Йосип	1892		54-13		
22	Баженко	Леонід	Геннадій	1908		54-6		
23	Базовський	Францішек	Іван	1888				
24	Базюк	Ігнат	Михайло	1900		54-2,11		
25	Баср	Мечислав	Теодор	1920		68-а		Львів
26	Байдало	Степан	Ілля	1881				
27	Байдалюк	Василь	Конон	1915		170-2		
28	Байсарович	Ян	Юзеф	1910	6.09.40	54-10,13		Львівц.
29	Байтола	Володимир	Олександр	1910		54-13		
30	Бакітський	Іван	Петро	1893		20,54-6		
31	Балаидюк	Олексій	Фелікс	1914		54-10		
32	Балюк	Андрій	Дмитро	1920		54-10,11	5	

чимало пропусків і помилок. „Пошук“ частково зібрав такі дані по Бучацькому й інших районах, які охоплювала Чортківська в'язниця. Уточнити й доповнити ці списки допомогли публікації в пресі 1941 року.

Слід згадати про мартирологі, зокрема, 1941 року, які формують на основі свідчень родин і очевидців окремі районні та сільські дослідники. Частина їх опублікована в місцевій пресі та окремими брошурами, невеликими тиражами, більшість їх залишається не оприлюдненою. В архіві „Пошуку“ їх зібрано вже чимало. Хоча їх достовірність далеко не ідеальна, але ж і архівні дані мають багато недоліків. Додатки до мартирологів зібрали пошуківці О. Гуменюк з Березан, О. Синенька з Бучача, нині покійний К. Куб'як із Самбора, А. Гащишин і Зенон Шандрович із Старосамбірщини, І. Бриль із Червонограда, а також краєзнавець Я. Царук із Володимир-Волинського й Тернопільський „Меморіал“. Політ'язень із Коломиї Лідія Біль особисто брала участь у розкопках, проведених у „Дем'яновому Лазі“ Івано-Франківським „Меморіалом“ у 1990 р. Вона збрала й передала „Пошуку“ 20 портретів та біографічні довідки на 23 земляків з інтелігенції Коломиїщини, переважно гімназистів, які були активними членами ОУН і розстріляні у червні 1941 р. у Станіславові. Багато матеріалів передано родинами замордованих.

Створення централізованого електронного банку даних мартирологів жертв тоталітаризму було б оптимальним варіантом охоплення усіх безцінних регіональних досліджень, без яких советські архівні дані, особливо в умовах постсоветської дійсності, даватимуть надто неповні і частково спотворені відомості.

Займаючись величною і благородною справою оприлюднення й увічнення імен жертв репресій, ми часом мало турбуємося про ту роль, яку відіграють ці публікації у справі відродження національної культури, духовності, у формуванні особистості нового покоління, у демократизації нашого суспільства.

Інна Федущак

1	2	3	4	5	6	7	8	9
33	Бандлер	Соломон	Якуб	1896		127		
34	Банштель	Кароль	Єш	1890		54-13		
35	Барабах	Михайло	Федір	1921	15.02.41	56-17		
36	Барабах	Роман	Василь	1911		196-а		
37	Баран	Андрій	Михайло	1898		54-10,11		
38	Баран	Семен	Григорій	1907		56-17		
39	Баран	Трохим	Теодор	1902		54-6		
40	Бараненко	Герш	Шмін	1884		106		
41	Барановський	Іван	Олександр	1916		16,54-2-а		
42	Барвич	Станіслав	Карл	1900		54-2,196		
43	Бардах	Юзеф	Герш	1900		54-13	8	
44	Барович	Станіслав	Кароль	1890				
45	Барон	Трохим	Теодор	1902				
46	Бартель	Йосип	Михайло	1899		54-13		
47	Бартель	Йосип	Михайло	1891		54-10,13		
48	Бартків	Микола	Йосип	1916		56-22		
49	Бартків	Михайло	Микола	1915		54-2,11		
50	Бартків	Теодор	Петро	1908		54-12		
51	Бартов	Федір	Петро	1908		54-10,11		
52	Баса	Павло	Василь	1922		54-2,11		
53	Батицький	Іван	Петро	1893		20,54-1а		
54	Батор	Мар'ян	Михайло	1912		33,34		
55	Баторич	Людвиг	Юзеф	1885		54-10		
56	Бауер	Мар'ян	Карл	1897		54-10		
57	Бачанський	Ян	Ян	1899		54-13		
58	Бачинський	Марк	Лев	1907		54-13		
59	Башніна	Ганна	Катій	1923		54-3, 56-17		
60	Башняніна	Анастасія	Дмитро	1905		54-3		
61	Баюков	Микола	Герасим	1920		170-г, 206-6		
62	Беднаж	Томаш	Микола	1885		54-10		
63	Беднаж	Іван	Томаш	1906		54-10		
64	Безіков	Олексій	Пилип	1915		170-е		
65	Безкоровайний	Матвій	Петро	1915		54-2, 10		
66	Безпалко	Федір		1921				
67	Бек	Стефанія	Іван	1920		54-2, 11		
68	Бендер	Ян	Томаш	1906		54-10		
69	Бендерський	Ельхунем	Янкель	1912		104-2		
70	Бергер	Бернард	Юхим	1908		54-13		
71	Бергер	Шая	Арон	1915		170-в		
72	Березловський	Костянтин	Тарас	1906		54-18-б, г		
73	Березовський	Іван	Іван	1916		56-17		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
74	Беркіт	Остап	Петро	1891		54-13		
75	Берігард	Яків-Людвиг	Шимон	1920		33, 34		
76	Бесага	Григорій	Михайло	1922		16,80, 56-17	8	
77	Бжезинський	Талеуш	Талеуш	1922		54-2, 11		
78	Бжезицький	Францішек	Ян	1891		54-13		
79	Бздель	Микола	Андрій	1912	20.01.40			Верхрата, Р.-Руська
80	Бзовицький	Франк	Іван	1888		54-13		
81	Биковський	Іван	Федір	1922		16,54-а		
82	Бігай	Станіслав	Юзеф	1895	31.10.40	54-2, 11		
83	Бігун	Теодор	Теодор	1917		54-6, 11		
84	Бідерман	Іван	Карл	1873		58-11		
85	Білаш	Дмитро	Яків	1909		206-7,2		
86	Білий	Андрій	Юрко	1912		57		
87	Білий	Степан	Іван	1915		196		
88	Білик	Климентій-Мар'ян	Войцех	1896		54-2; 11		
89	Білоніжка	Василь	Василь	1914		54-2, 56-18		
90	Білостоцький	Стефан	Федір	1889		54-10, 97		
91	Білоус	Михайло	Михайло	1906				
92	Біненвальд	Ельяш	Якуб	1888		58-2		
93	Бірот	Іван	Микола	1899		54,8		
94	Біялковський	Гадей-Станіслав	Казимир	1918		54-8,11	ВМ	
95	Блавацький	Іван	Яким	1918		54-13		
96	Бланк	Еміль	Маврикій	1888		54-6		
97	Близнюк	Андрій	Петро	1920		196		
98	Блозовський	Степан	Дмитро	1906		54-1а		
99	Блюменгартен	Генріх	Ілля	1889		54-10		
100	Бляк	Еміль-Самуїл	Моїсей	1888		54-6		
101	Бобик	Агафія	Григорій	1893		80		
102	Бобирев	Дмитро	Михайло	1921		54-10		
103	Богелок	Яків	Іван	1907				
104	Богоніс	Іван	Степан	1894		54-2,11		
105	Богун	Федір	Степан	1880		54-10	4	
106	Боднарук	Владислав	Адольф	1920				
107	Божек	Григорій	Іван	1920		54-10		
108	Бойко	Дмитро	Іван	1902		20,56-17		
109	Бойко	Іван	Матвій	1905		54-12,13		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
110	Бойко	Іван	Михайло	1909		56-17		
111	Бойчук	Адам	Дмитро	1913	16.12.40	54-2,6,11		
112	Бондар	Семен	Іван	1900		70-1		
113	Бондаренко	Василь	Гнат	1913				
114	Борак	Василь	Михайло	1909		54-8,180-1		
115	Бордун	Йосип	Григорій	1906		54-2,11		
116	Борицький	Станіслав	Мечислав	1899		54-12		
117	Боровський	Стефан	Іван	1902		54-13		
118	Борода	Яків	Герш	1919	3.12.40	54-3,10		
119	Бородейко	Дмитро	Іван	1913		206-7д		
120	Бохно	Юліан	Микола	1888		54-11,13		
121	Боцура	Олександр	Адам	1917		68-а		
122	Бочелюк	Яків	Іван	1907		54-11		
123	Бочковський	Станіслав	Тадеуш	1902		56-17,80		
124	Бояка	Мартин-Владислав	Костянтин	1919				
125	Боярів	Дмитро	Михайло	1921				
126	Братко	Василь	Степан	1919		54-10,11		
127	Братко	Григорій	Кирило	1914		54-10		
128	Браунер	Юхим	Маврикій	1881		127		
129	Брегман	Розалія	Яків	1905				
130	Брендас	Іван	Йосип	1920		54-2,11		
131	Бренер	Мендель	Елуд	1891		54-7,70-2		
132	Брик	Станіслав	Андрій-Григорій	1910		137		
133	Брось	Зигмунд	Юдо	1886		127		
134	Бубняк	Ганна	Михайло	1913		173		
135	Бугель	Владислав	Войцех	1915		54-8,11		
136	Будзяновський	Антон	Михайло	1904		196,170-г		
137	Буковський	Іван	Олексій	1899				
138	Булак	Пилип	Іван	1919		16,54-а,г		
139	Булковський	Владислав	Кароль	1911		20,72-1,174		
140	Бунд	Микола	Василь	1920		56-25		
141	Бурак	Василь	Федір	1910		54-10		
142	Бурбеля	Василь	Василь	1918		54-6		
143	Буровець	Іван	Іван	1906		54-8		
144	Бутурин	Ілько	Петро	1909		17,80,54-4		
145	Бухвальд	Бернард	Рубін	1911		24,80,54		
146	Бухаркін	Артур	Григорій	1890		54-13		
147	Бухштаб	Адольф	Лазар	1895		104-1*		
148	Бучиненко	Йосип	Микола	1893		54-2,11		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
149	Бучинський	Йосип	Микола	1891				
150	Бучинський	Пінкус-Владислав	Апполінарій	1904		54-13		
151	Бучинський	Степан	Йосип	1921		54-2,11		
152	Бучнєв	Олександр	Ілля	1921		206-12		
153	Бялостоцький	Стефан	Федір	1889		54-10		
154	Вайншток	Клей	Шимон	1892		54-13		
155	Вайншток	Леон	Шимон	1892		54-13		
156	Валєвський	Юліуш	Давид	1911		54-12,13,56-6		
157	Вальдман	Альберт	Пилип	1890?				
158	Вашків	Василь	Василь	1916				
159	Ващишин	Федір	Микола	1913		54-2,11		
160	Вежбінський	Володимир	Володимир	1912		54-2,12		
161	Верши	Остап	Петро	1891				
162	Вечерак	Павло	Едуард	1900		54-2		
163	Вжесьновський	Януш	Фадій	1889		54-10,11		
164	Витвицький	Юліан	Альбін	1896		54-13		
165	Вітгер	Олена	Василь	1903		54-2,8,11		
166	Влизло	Мар'ян	Йосип	1910		196		
167	Вовк	Марк	Марк	1914	10.05.40	54-10,11		
168	Возний	Ярослав	Яків	1914		54-10,11		
169	Возняк	Ян	Франк	1899	10.04.40			
170	Войтасевич	Тадеуш	Ян	1889		54-2,9,11		
171	Войтович	Максим	-	1906		56-25		
172	Вокрай	Ромуальд	Михайло	1908		196		
173	Волошко	Пилип	Федір	1913		54-12		
174	Вольф	Айзик	Леон	1881		7,56-20		
175	Вольф	Зигмунд	Натан	1917		51180		
176	Воронін	Олексій	Григорій	1920		54-10-1		
177	Вояк	Нунуч-Людвиг	Мар'ян	1922		54-2,11		
178	Врублевський	Казимир	Іван	1904		70,54-10		
179	Гаврилів	Михайло	Василь	1906		170-в		
180	Гаврин	Андрій	Сєваст'ян	1904		54-2,11		
181	Гайда	Франц	Іван	1898	1.12.40	54-10,11		
182	Галамай	Петро	Іван	1914	17.06.40	196,54-10		
183	Галанський	Іван	Іван	1899				
184	Ганушевський	Петро	Петро	1915		54-2,11		
185	Ганущак	Василь	Григорій	1922				

1	2	3	4	5	6	7	8	9
186	Гапогило	Степан	Іван	1922		54-2,11		
187	Гарип	Йосип	Антон	1912		54-13		
188	Гвоздевич	Стефан	Павло	1912		54-2,11		
189	Герман	Еміль	Ян	1903	10.08.40	54-13		
190	Герстель-Кляр	Хаїм	Самуїл	1908	20.02.41	54-13		
191	Гловацький	Іван	Яким	1902		54-2,11		
192	Гой	Григорій	Василь	1915		54-13	5	
193	Голембієвський	Юліан	Лукаш	1899		54-1a		
194	Голубець	Григорій	Йосип	1912		54-2,11		
195	Гончаров	Петро	Дмитро	1918		173-4		
196	Готліб	Михайло	Нехейн	1908		56-24		
197	Гошко	Йосип	Михайло	1903		54-2,11		
198	Гошовський	Пилип		1891	3.01.41			Заліщики, Тернопіль
199	Грабовський	Броніслав	Іван	1924	12.02.41	54-2,11		
200	Гранишак	Осип	Василь	1915	20.11.40	54-1a		
201	Гренишка	Микола	Михайло	1922		80,54-11		
202	Гриць	Михайло	Петро	1912		54-2,11		
203	Грубер	Петро	Томаш	1919		54-6		
204	Грудзінський	Георгій	Станіслав	1903	9.04.40	54-13	5	Лодзь
205	Гуцько	Іван	Василь	1921		16,54-2a		
206	Гусак	Ольга	Григорій	1922	7.09.40	54-2,11		
207	Гутий	Іван	Авакум	1887		196		
208	Демків	Євген	Володимир	1923	21.12.40	54-2,11		
209	Демчук	Осипа	Василь	1915		54-2,11		
210	Дензовський	Тадеуш	Шимон	1883		148		
211	Дзялкевич	Казимир	Броніслав	1878	10.04.40		5	Мелець, Краків
212	Дзміньський	Микола	Микола	1918		54-14		
213	Дідик	Катерина	Томаш	1896	11.06.40	54-2,11		
214	Добуш	Антоніна	Антон	1923		54-2,11		
215	Домбровський	Блажій	Михайло	1899		54-2,11		
216	Дробог	Тадеуш	Степан	1888		54-2,11		
217	Дуда	Ярослава	Павло	1914		54-2,11		
218	Дума	Анна	Петро	1911	16.11.40	54-2,11		
219	Дума	Іван	Іван	1912	1.06.41	54-2,11		
220	Думич	Іван	Прокіп	1906				
221	Душкевич	Петро	Андрій	1894		54-13		
222	Едельман	Казимир	Томаш	1881	10.02.40	54-10,13		
223	Ендер	Войцех	Степан	1896		54-13		
224	Єлєцький	Михайло	Андрій	1913		196,54-10		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
225	Желізко	Іван	Йосип	1881	9.01.41	54-10,11,13		
226	Жук	Іван	Юрій	1920		54-1a		
227	Забельський	Микола	Григорій	1912		54-2,11	ВМ	
228	Забратинська	Рішарда	Альфред	1923		54-2,11		
229	Завалій	Андрій	Ілько	1894		54-2,11		
230	Закидальський	Данило	Григорій	1913	18.12.40	54-2,11,13		
231	Закішевський	Станіслав	Михайло	1893		54-13		
232	Залецький	Михайло	Франк	1895	19.07.40	54-11,13,17		
233	Замойський	Станіслав	Едвард	1912		33,34		
234	Засянський	Якуб	Францішек	1912		54-2,11		
235	Заторський	Петро	Станіслав	1919		54-13		
236	Звір	Михайло	Олексій	1889		54-10,11		
237	Зведа	Людвіг	Войцех	1894		54-2,11		
238	Зекнер	Рішард	Леопольд	1922		54-8		
239	Зелінський	Дмитро	Данило	1921	28.02.41	54-2,11		
240	Злонкевич	Станіслав	Гнат	1911		54-12	4	
241	Зобер	Ян	Франк	1906	6.06.39?	54-10,11		
242	Зрада	Володимир	Григорій	1911		54-11		
243	Зрубен	Петро	Томаш	1919				
244	Зубар	Григорій	Дем'ян	1907		54-2,11		
245	Іванський	Еміль	Станіслав	1914		54-2,11		
246	Іванников	Василь	Антон	1914		54-2,11		
				?				
247	Іванчишин	Микола	Іван	1905	14.12.40	54-10-1		
248	Іванчук	Марія	Іван	1906	21.12.40	54-10,11		
249	Іванчук	Олена	Іван	1908	21.12.40	54-10,11		
250	Іванчук	Ірина	Іван	1899	21.12.40	54-10,11		
251	Ількус	Петро	Микола	1897		54-10		
252	Іржек	Кароль	Франк	1906	10.04.40	54-13		Львів
253	Істеревич	Олександр	Олександр	1916	14.01.40	54-13		
254	Кавецький	Панько	Павло	1909				
255	Калічинський	Олексій	Дмитро	1913		54-2,11		
256	Каламанецький	Степан	Йосип	1922		54-2,11		
257	Калитовський	Петро	Ілько	1917		56-17		
258	Кам	Регіна	Самуїл	1889		58-2		
259	Капсух	Іван	Степан	1907		54-2,7,56-17		
260	Карашевський	Євген	Федір	1919		54-2,11		
261	Карванська	Вероніка	Тимофій	1911		54-6		
262	Карпінський	Ілля	Михайло	1913		54-10		
263	Карпович	Стефан	Ілля	1912		54-2,11		
264	Квалень	Болеслав	Войцех	1906				

1	2	3	4	5	6	7	8	9
265	Квасневський	Юрій	Петро	1923		54-4,11		
266	Квасниця	Пилип	Василь	1917		196,74-10		
267	Кендза	Броніслав	Іван	1910		174-3		
268	Кендзерський	Андрій	Тимофій	1909		54-6		
269	Киван	Михайло	Андрій	1922		54-2,11		
270	Кичилес	Ізидор	Емануїл	1900		170-г		
271	Кичалес	Яків	Емануїл	1898		170-г,196		
272	Кичма	Антон	Яків	1896		54-10,70-1		
273	Кизим	Омелян	Іван	1905		54-6		
274	Кірка	Олексій	Іван	1918		54-10		
275	Кіх	Михайло	Онуфрій	1918		54-6,80		
276	Кішак	Григорій	Федір	1905	21.12.40	54-2,11		
277	Кішка	Михайло	Андрій	1913		54-1,11		
278	Кіщак	Йосип	Ілля	1899	21.12.40	54-10		
279	Кіщак	Пилип	Степан	1915	23.03.40	54-11		
280	Кіщук	Роман	Павло	1921		54-2,11		
281	Кієбан	Володимир	Петро	1922		54-2,11		
282	Клеменців	Олексій	Павло	1919		54-10		
283	Климко	Петро	Лук'ян	1907				
284	Клос	Ярослава	Григорій	1922		54-6		
285	Кметек	Йосип	Францішек	1900		54-13	8	
286	Книщук	Григорій	Федір	1908				
287	Кнонбері	Йосип	Петро	1919		54-6,80		
288	Кобер	Бернард	Абрагим	1885		54-10,13		
289	Ковалик	Агафія	Олексій	1917		56-17		
290	Ковалик	Іван	Степан	1912				
291	Коваль	Василь	Матвій	1897	13.03.41	54-6,12		
292	Коваль	Дмитро	Андрій	1915	?	54-10,11		
293	Коваль	Дмитро	Степан	1905		54-2,10,11		
294	Коваль	Іван	Василь	1915		52-25,196		
295	Коваль	Петро	Станіслав	1905	16.05.41	20,54-6		
296	Ковальчук	Василь	Василь	1916	18.03.41	54-2,11		
297	Ковальчук	Олексій	Василь	1908		56-17		
298	Ковтало	Михайло	Василь	1892		54-10		
299	Когут	Михайло	Іван	1911		56-17		
300	Когут	Онуфрій	Павло	1909	21.12.40	54-2,11		
301	Кожушко	Іван	Михайло	1915	22.03.40	54-10	8	
302	Козак	Антон	Григорій	1904	26.04.41	54-10,2,11		
303	Козак	Роман	Петро	1918		170-г,156		
304	Козак	Іван	Микола	1895	16.12.40	54-2,11		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
305	Козакевич	Адам	Іван	1906	10.04.40	54-13		Львів
306	Козин	Михайло	Василь	1907		54-10,11		
307	Козубаль	Юрій	Микола	1913		54-10		
308	Коломунецький	Остап	Семен	1921	9.08.40	54-6		
309	Колосовський	Олександр	Дмитро	1924		54-10		
310	Колоткевич	Василь	Михайло	1921	25.03.41	54-6		
311	Кольмер	Юліян	Едвард	1868		54-13		Косів, Івано- Франк.
312	Коляса	Валентин	Станіслав	1892		54-2,11	10	
313	Контний	Іван	Михайло	1904		56-17		
314	Корванський	Тимофій	Тимофій	1905		54-6		
315	Королевич	Йосип	Йосип	1917		80	5	
316	Кором	Павло	Василь	1914		54-2,9,11		
317	Косакевич	Антон	Андрій	1913		дир.8986		
318	Костельний	Томаш	Михайло	1895		54-13		
319	Костюк	Андрій	Андрій	1914		54-11		
320	Костюков	Яків	Павло	1897		54		
321	Косьмин	Марк	Ульян	1897		58-1		
322	Косьмин	Юрій	Олексій	1888		58		
323	Кот- Бубновський	Юзеф	Михайло	1918		54-13		
324	Котарський	Болеслав	Андрій	1906		54-13		
325	Котелков	Микола	Степан	1920		54-2,11	10	
326	Котович	Ніна	Анатолій	1920	23.01.41	54-2,11	8	
327	Кох	Франц	Франц	1914				
328	Кохановський	Степан	Іван	1921	26.04.41	54-2,11		
329	Коцур	Юзеф	Павло	1892		54-10		
330	Кочко	Петро	Максим	1910		54-2,11		
331	Кравзе	Федір	Чеслав	1922		56-17		
332	Кравчук	Павло	Мартин	1909		54-10		
333	Краєвський	Кароль	Іван	1910		54-13		
334	Красота	Григорій	Михайло	1921		54-2,8		
335	Кренціпрох	Михайло	Казимир	1898	10.04.40	54-2,13		
336	Кретковський	Веслав	Євген	1914		54-2,13		
337	Крижанівський	Іван	Стефан	1902		54-10		
338	Крися	Степан	Яків	1919		54-11		
339	Крицький	Владислав	Іван	1908		54-13,68		
340	Кришталович	Мар'ян	Казимир	1914		68-2,196		
341	Крігер	Мозес	Маркус	1886		54-13		
342	Кріль	Антон	Григорій	1907		54-6		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
343	Крочек-Пеньковський	Томаш	Мартин	1915		80		
344	Крук	Андрій	Ілько	1900		127		
345	Круліковський	Тадеуш		1920		54-2,11		
346	Крупський	Петро	Михайло	1912		70-2		
347	Ксеминенко	Казимир	Станіслав	1902		54-13,196		
348	Ксенжек	Володимир	Владислав	1923				
349	Ксенофонов	Опанас	Ксенофонт	1920		70.16.206		
350	Кубатек	Казимир	Петро	1908		54-13		
351	Кузневич	Микола	Михайло	1905		54-6	10	
352	Кузьма	Карл	Антон	1915		54-2,11		
353	Кукіз	Василь	Іван	1922		54-2,11		
354	Кукіз	Мар'ян	Павло	1897		дир.8986		
355	Кукурік	Василь	Дмитро	1893		54-10,11,13		
356	Куліс	Станіслав	Віцент	1904	24.03.40	54-8		
357	Кулай	Богдан	Іван	1914		54-2,11		
358	Кулинич	Лука	Роман	1905		54-13,80		
359	Кулеба	Тимофій	Тимофій	1918		56-18-2		
360	Кульчинський	Михайло	Степан	1909	7.07.40	56-17		
361	Кураш	Богдан	Дмитро	1921	21.12.40	54-2,10,11		
362	Курочка	Іван	Левко	1892		54-10		
363	Курпіга	Іван	Максим	1898		57-10		
364	Курпа	Олександр	Іван	1918		54-10-2		
365	Курчинський	Броніслав	Йосип	1912		73-11,170-в		
366	Кусяк	Йосип	Федір	1912		54-10,11		
367	Кутний	Йосип	Михайло	1906				
368	Кухарчук	Софія	Домінік	1906	13.05.41			
369	Куца	Станіслав	Михайло	1906		54-10,11		
370	Куцвал	Владислав	Станіслав	1922		138		
371	Кушаба	Григорій	Василь	1921		56-17		
372	Кушнір	Григорій	Микола	1913		54-2,11		
373	Кушнір	Степан	Степан	1921		16,48,56,80		
374	Кушнір	Степан	Микола	1921		54-2,11		
375	Куш	Михайло	Йосип	1900		75-1-2		
376	Кшемінський	Казимир	Станіслав	1902		54-13		
377	Кшиж	Адам	Людвиг	1924		54-10,11		
378	Ласько	Катерина	Костянтин	1902	2.05.41	54-2,11		
379	Лешак	Петро	Григорій	1909		54-2,11		
380	Лихач	Іван	Іван	1903	20.02.41	54-13		
381	Лихач	Іван	Федір	1922		54-1а		
382	Лишев	Всеволод	Сергій	1910		54-2,8,11		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
383	Лівак	Григорій	Михайло	1917		54-2,11		
384	Лівач	Михайло	Макар	1911		54-13		
385	Лубкевич	Михайло	Ян	1896		54-9,11		
386	Лукавецький	Михайло	Василь	1900				
387	Лунів	Роман	Андрій	1925		54-2,11		
388	Лушик	Анастасія	Іван	1911		54-2,11		
389	Мадський	Казимир	Петро	1902		54-10		
390	Мазберг	Шапсель	Янкель	1887		54-13		
391	Мазепа	Михайло	Петро	1921	21.12.40	54-2,11		
392	Малащук	Петро	Ян	1912				
393	Малик	Адам	Станіслав	1914	16.09.39	54-2,11		
394	Малоїд	Іван	Григорій	1905	15.01.41	54-10,11,13		
395	Маренич	Андрій	Микола	1901	20.12.40	54-10,11		
396	Мариняк	Михайло	Петро	1921				
397	Марікобила	Василь	Іван	1915	30.05.40	54-9,11		
398	Марікобила	Мар'ян	Іван	1911		54-10,11		
399	Маркус	Євстахій	Іван	1909	24.10.40	20,54-16		
400	Мартинюк	Михайло	Григорій	1920	16.04.41	54-10		
401	Марциховський	Вігольд	Стефан	1928	20.04.40	19,54-2,11		
402	Марцін	Мечислав	Юзеф	1922		170-в,196		
403	Марцішек	Михайло	Йосип	1900	22.06.40	78		
404	Марчук	Іван	Олексій	1915		54-2,11		
405	Маршалик	Ян	Генрик	1920		54-2,11		
406	Маслянка	Василь	Іван	1912		54-1а		
407	Матвій	Григорій	Степан	1906	29.04.41	54-13		
408	Матир	Соломон	Йоган	1904		54-13		
409	Мацейко	Броніслав	Йосип	1913		54-2,11		
410	Машлянка	Йосип	Іван	1913		54-6		
411	Мельник	Іван	Євко	1921	24.05.40	54-2,11		
412	Менсович	Ян	Юзеф	1915		196		
413	Мещер	Йосип	Іван	1909		54-13		
414	Мешеряков	Михайло	Іван	1918		54-10		
415	Мжегловський	Ян	Андрій	1891		54-12		
416	Миглатюк	Іван	Костянтин	1896		54-1а		
417	Михайловський	Збігнев	Станіслав	1917		54-2,11		
418	Михальський (Міхолик)	Гельст (Вельдзон)		1889				
419	Мишогриб	Ілля	Федір	1903		54-10		
420	Мілевець	Іван	Петро	1897		54-10		
421	Могельницький	Йосип	Степан	1918		54-10		
422	Модзер	Станіслав	Григорій	1897		54-10,13		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
423	Модла	Михайло	Петро	1916	20.02.41	54-2,11		
424	Мойсак	Василь	Гаврило	1921	10.08.40	17,24,56,80		
425	Монахов	Павло	Василь	1917	17.04.41	16,54-8,10		
426	Мончка	Кристоф	Віктор	1919		54-13	5	
427	Мороз	Іван	Йосип	1914	25.03.40	56-17		
428	Москва	Євген	Михайло	1921	10.10.40	54-2,8,11		
429	Мостикаш	Іван	Антон	1915		54-8		
430	Мота	Євген	Пилип	1912		54-2,11		
431	Мотиґа	Теодор	Микола	1909		54-10		
432	Навроцький	Франк	Карл	1920	24.03.40	54-13		
433	Немчиновський	Вацлав	Степан	1919	18.10.40	16,54-1а		
434	Новгородський	Ігнат	Войцех	1892		54-2,11		
435	Новолицький	Петро	Михайло	1919		54-2,11		
436	Нудкевич	Симон	Лейба	1917				
437	Оберґ	Тадеуш	Яків	1909		54-2,11		
438	Олєсєць	Петро	Кузьма	1913				
439	Олєнич	Олександр	Іван	1910		54-13		
440	Опельбаум	Сімха	Абрагам	1901		180		
441	Ордеха	Іван	Михайло	1918		54-2,11		
442	Оринич	Йосип	Кирил	1903		56-17		
443	Орехова	Віра	Григорій	1921		54-1г		
444	Островський	Василь	Михайло	1909		54-2,11		
445	Павлусевич	Теофілія	Михайло	1903		54-2,11		
446	Пакуляк	Василь	Іван	1908		54-10,11	8	
447	Пакуляк	Владислав	Іван	1894		54-2а		
448	Палій	Юзеф	Михайло	1891		54-10,11		
449	Палибоговський	Яцек	Юрій	1905		54-2,11		
450	Паночко	Іван	Михайло	1910	22.08.40	54-10,11		
451	Парапуняк	Михайло	Петро	1913	26.08.40	20,54-11		
452	Пастух	Йосип	Іван	1919		56-17		
453	Паук	Михайло	Микита	1892		54-2,11		
454	Пауле	Юлій	Казимир	1800	17.05.40	16,8		
455	Пахоллок	Степан	Іван	1921		143,156		
456	Пелєх	Іван	Павло	1891		54-10,13		
457	Пелєщук	Степан	Степан	1912	21.12.40	54-2,10		
458	Пелиньо	Василь	Ілля	1890	23.05.41	54-2,11		
459	Пець	Іван	Михайло	1914	23.01.41	54-2,11		
460	Пісок	Розалія	Петро	1917		54-2,11		
461	Пікович	Іван	Томаш	1899	22.11.40	54-13		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
462	Познанський	Зенон	Карл	1890		54-10,13	5 засл.	
463	Поплавський	Владислав	Йосип	1918	20.09.40	54-13		
464	Попович	Іван	Михайло	1897	20.03.41	54-10,13		
465	Поратинський	Томаш	Ян	1912				
466	Привєда	Матвій	Василь	1881	24.04.41	16,54-10		
467	Прийма	Стефан	Олексій	1890	18.12.40	54-13,56-25		
468	Приляйдер	Станіслав	Йосип	1890		54-2,13		
469	Приндин	Михайло	Михайло	1916	25.12.40	54-10,11		
470	Притула	Іван	Микола	1919	24.06.40	16,54-2,11,80		
471	Притула-Нєстор	Герасим	Андрій	1920	28.01.41	54-1а,6		
472	Притульський	Петро	Йосип	1919	22.07.40	54-11		
473	Процайло	Марія	Гнат	1899	11.06.40	54-2,11		
474	Процайло	Михайло	Михайло	1892	20.02.41	54-13		
475	Процик	Володимир	Роман	1913		54-2,11		
476	Пульнарєвич	Ян	Владислав	1922		54-6	25	
477	Пшонка	Гєнрик	Томаш	1898		54-9		Львів
478	Пьонткевич	Вацлав	Станіслав	1908	5.04.40	54-2,11		
479	Рабочинський	Казимир	Йосип	1911		54-6,13		
480	Радецький	Станіслав	Станіслав	1913		54-13		
481	Радомський	Теодор	Василь	1892		30,56		
482	Райдо	Францішка		1915		54-6		
483	Райца	Адам	Валентин	1906	28.11.40	80,54-2,11		
484	Рак	Мартин	Лаврєнтій	1903	23.03.40	54-13		
485	Рєвєль (Рєвєнь)	Фєдот	Овсій	1916		54-10,11		
486	Рєнський	Роман	Іван	1867		54-2,11		
487	Рєплянський	Богдан	Захар	1917		54-4,22		
488	Рибак	Мєчислав	Михайло	1922	27.02.41	16,54-1а		
489	Риль	Єдвард	Густав	1899		54-10		
490	Рігєль	Василь	Теодор	1923		16,54-1а		
491	Рінгєль	Мозєс	Матвій	1914		80		
492	Рогєзинський	Мєчислав	Йосип	1894	21.02.41	54-13		
493	Ройко	Михайло	Тимко	1920	23.03.40	54-11		
494	Ройман	Нусим	Соломон	1896	14.08.40	20,56-24		
495	Романишин	Іван	Микола	1913		20,54-2,11	8	
496	Романишин	Тадеуш	Мартин	1892	5.03.41	54-2,11		
497	Романєвич	Мартин	Кароль	1891		54-10	8	
498	Романєвський	Гєнріх	Альфрєд	1921	30.01.41	54-2,11		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
499	Романчук	Павло	Теодор	1916	8.03.41	54-2,11		
500	Романчук	Роман	Теодор	1914	27.02.41	54-2,11		
501	Романюк	Григорій	Павло	1907	27.03.41	54-10,11		
502	Романюк	Ілля	Федір	1904		20,56-17		
503	Ронер	Францішек	Юзеф	1901		143,156		
504	Рубашевська	Михайлина	Станіслав	1915		54-10		
505	Рубель	Лев	Озіяш	1917		54-10,11	7	
506	Рудий	Михайло	Василь	1912	9.03.40	54-2		
507	Рудиш	Олексій	Андрій	1905	14.08.40	56-25		
508	Рудольф	Катерина	Станіслав	1912	?	173-3		
509	Руминський	Степан	Григорій	1896		54-2,11		
510	Рябий	Владислав	Петро	1912		54-12	6	
511	Сабадаш	Степан	Антон	1922		54-2,11		
512	Сабадаш	Степан	Іван	1916	?	54-2,11,196		
513	Сабадаш	Степан	Костянтин	1922				
514	Сабодаш	Степан	Іван	1919		54-2,11		
515	Сава	Дмитро	Петро	1891	24.12.40	54-10		
516	Савицький	Валеріан-Рудольф	Андрій	1887		54-17		
517	Савицький	Валерій	Андрій	1897		54-13	5	
518	Савчук	Захар	Григорій	1887	21.12.40	20,54-2,11		
519	Садовий	Юрій	Юрій	1900	23.05.41	54-2,11		
520	Сазонов	Костянтин	Кузьма	1898	4.06.41	138		
521	Сапалюк	Петро	Іван	1908		54-10		
522	Севній	Григорій	Григорій	1909		54-2,11		
523	Селлик	Владислав	Мар'ян	1910	23.03.40	54-8,10,11		
524	Селецький	Олексій	Іван	1910		70-1		
525	Семенов	Максим	Михайло	1910	23.04.41	54-2,11		
526	Семенов	Стефан	Григорій	1914		54-2,11		
527	Сенецький	Станіслав	Антон	1919		54-13		
528	Сенек	Тадеуш	Франк	1889		54-13	8	
529	Сенишин	Стефан	Іван	1916		54-2,11		
530	Сеньчук	Іван	Пилип	1921				
531	Сенюк	Петро	Іван	1917	16.01.41	170-в,174-2		
532	Середа	Дмитро	Василь	1921		196		
533	Сидорак	Йосип	Михайло	1910	20.12.40	54-2,10		
534	Сидорак	Климентій	Михайло	1912		54-2,11		
535	Сидорчук	Трохим	Іван	1912		54-1а,69-3		
536	Симко	Михайло	Іван	1921	6.05.41	16,54-1а		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
537	Сингалевич	Рудольф-Мечислав	Михайло	1912	28.10.39	54-13		
538	Синицький	Станіслав	Антон	1919		54-12		
539	Сировий	Никодим	Іван	1907		18,54-1а		
540	Сиска	Зигмунд	Сох	1911		54-1а		
541	Сікора	Іван	Мартин	1895		54-13	8	
542	Сікроський	Юзеф	Адам	1914	27.02.41	54-2,11		
543	Сірий	Георгій	Йосип	1910	24.09.40	54-2,11		
544	Сірий	Іван	Йосип	1913		54-2,11		
545	Скавроник	Федір	Петро	1913		54-11		
546	Скворій	Йоган	Влас	1922	10.08.40	80,56-2,17		
547	Скиба	Петро	Іван	1897		54-10		
548	Скиба	Степан	Іван	1908				
549	Склим	Іван	Андрій	1897	20.12.40	54-2,11		
550	Скляр	Сергій	Олександр	1912		174,56-17		
551	Сковронський	Михайло	Іван	1881	24.04.40	20,56-17		
552	Сколоздра	Степан	Степан	1917	28.12.40	54-2,11		
553	Скориняк	Ольга	Григорій	1920		54-10,11		
554	Скочеляс	Леон-Мар'ян	Григорій	1910	1.03.40	54-8		
555	Скрінгер	Михайло	Адольф	1900		33,34		
556	Сліпокура	Юзеф	Франц	1896	22.04.40	18,54-2,11		
557	Слабицький	Стефан	Іван	1905	16.04.41	54-13		
558	Сливинський	Михайло	Домінік	1914		56-17		
559	Словик	Франц	Андрій	1911		54-6		
560	Слюта	Михайло	Ілля	1910	15.04.41	54-1а		
561	Смолинський	Еміль	Йосип	1913		54-2,11		
562	Смолинський	Іван	Якуб	1880	23.05.40	54-8,13		
563	Смолинський	Казимир	Якуб	1887		54-13		
564	Смолинський	Станіслав	Йосип	1922		20,56-17		
565	Смолинський	Тадей	Йосип	1920		20,56-17		
566	Снижа	Степан	Іван	1916		54-17		
567	Соболь	Володимир	Станіслав	1918		195,173-3		
568	Созонський	Максим	Максим	1909				
569	Сокіл	Тадеуш	Владислав	1917		54-8,11		
570	Соколюк	Петро	Іван	1909	21.12.40	54-2,11		
571	Солик	Збігнев	Йосип	1925	4.02.41	139,54-12		
572	Солимонов	Зосим	Яків	1911	12.08.40	54-10,206-2		
573	Солобун	Володимир	Павло	1916		173-3		
574	Соловей	Михайло	Ілля	1911		196,54-2,22		
575	Сологуб	Станіслав	Ілля	1912		56-17		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
576	Солтис	Іван	Григорій	1919		54-2,11		
577	Сорока	Зенон	Іван	1910				
578	Соронь	Михайло	Йосип	1919		56-17		
579	Сорочинська	Марія		1899 ?		127		
580	Сосновський	Юзеф	Юзеф	1884		143,156		
581	Сох	Степан	Іван	1877		54-2,11		
582	Сох	Франк	Степан	1902		54-6		
583	Сохань	Григорій	Михайло	1900	1.01.40	54-10-2		
584	Сохацький	Станіслав	Йосип	1909		196,17		
585	Специляк	Францішек	Мар'ян	1915		54-2,11		
586	Станкевич	Іван	Іван	1900	10.04.40	54-13		
587	Станкевич	Павло	Михайло	1910		54-2,11		
588	Станкевич	Станіслав	Іван	1899		54-10		
589	Старий	Стефан	Павло	1907		54-10,11		
590	Стаховський	Степан	Михайло	1916	13.02.41	54-13,14		
591	Сташинський	Петро	Василь	1904		54-6,11		
592	Шашко	Олексій	Григорій	1909	27.06.40	54-11,12		
593	Степчишин	Володимир	Іван	1920	21.12.40	54-10,11		
594	Стецяк	Михайло	Андрій	1909				
595	Столярчик	Іван	Пилип	1900	29.01.41	78,54-8		
596	Столярчук	Михайло	Купріян	1900	24.04.41	20,56-17		
597	Сторожинський	Антон	Володимир	1923	28.01.41	54-2,11		
598	Сточок	Михайло	Андрій	1909		54-2,11		
599	Стригорський	Владислав	Антон	1904				
600	Стрисовський	Мечислав	Войтех	1912	8.02.40	54-10,11		
601	Стрихарський	Станіслав	Гнат	1915	23.03.40	54-10,11		
602	Ступоняк	Стефан	Станіслав	1899		54-9		
603	Сулима	Іван	Теодор	1914		54-9,11		
604	Сулятицький	Франц	Іван	1889	4.07.40	54-2,11	7	
605	Сурмяк	Казимир	Войтех	1922				
606	Сусла	Іван	Іван	1901	10.01.41	54-10		
607	Сушацький	Франк	Мартин	1925		170-г		
608	Сухий	Петро	Йосип	1904	19.12.40	143,145,156		
609	Сухорукий	Іван	Василь	1910		54-2,11		
610	Сушко	Василь	Іван	1908	10.02.40	54-2,11		
611	Таненбаум	Мойсей	Нухим	1915	21.12.40	54-9,11		
612	Тарновий	Антон	Петро	1923		54-2,11		
613	Татожинський	Володимир	Теоділ	1900	24.10.39	54-13		
614	Тежетер	Францішек	Юзеф	1888 ?		54-13		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
615	Телепко	Василь	Павло	1911		54,8		
616	Телічек	Здіслав	Степан	1919	7.02.41	54-10,11		
617	Теморинський	Степан	Микола	1905		54-2,11		
618	Теслок	Олексій	Теодор	1896		58-11		
619	Тлуц	Стефан	Михайло	1917		78,196		
620	Тот	Тадеуш	Ян	1911		54-13		
621	Трояновський	Здіслав-Альфред	Генрик	1913	11.07.40	54-2,11		Львів
622	Трояновський	Михайло	Адам	1873		53-12		
623	Трояновський	Тадеуш	Мартин	1924		54-9,11		
624	Труш	Дмитро	Микола	1918	22.03.40	54-2,11		
625	Труш	Іван	Степан	1907		54-2,11		
626	Труш	Степан	Григорій	1888	4.12.40	54-10		
627	Труш	Степан	Юрій	1916		54-2,11		
628	Унів	Роман	Андрій	1925		54-2,11		
629	Унгехоя	Леопольд	Станіслав	1903		54-2,11		
630	Файвель	Адам	Юзеф	1891		54-13		
631	Фалькєвич	Йосип	Іван	1880	4.12.39	54-13		
632	Фалькєвич	Юзеф	Юзеф	1921	13.12.39	19,54-8,11,196		
633	Федчишин	Петро	Михайло	1919		54-2,11		
634	Ферчик	Степан	Микола	1919		196		
635	Фея	Артур	Рудольф	1906		54-2,11		
636	Фіглярж	Антоній	Войтех	1919	2.11.40	54-1a		
637	Фолінський	Євген	Лук'ян	1920	21.12.40	54-10,11		
638	Фонфора	Мечислав	Станіслав	1919				
639	Халєвський	Збігнев	Володимир	1907		54-13		
640	Хамець	Вігольд	Антон	1922	21.08.40	54-6,11		
641	Харанський	Станіслав	Михайло	1919 ?		170-г		
642	Хариш	Юзеф	Антон	1912	7.08.40	54-2,11		
643	Хіль	Кароль	Станіслав	1924		54-2,6,11		
644	Хлопецький	Іван	Едвард	1914		54-13		
645	Хлопецький	Мартин	Едвард	1912		54-13,196		
646	Хміль	Владислав	Іван	1898		54-7,10		
647	Хміль	Володимир	Михайло	1909	20.12.40	54-2,10		
648	Хміль	Іван	Іван	1914		54-2		
649	Хміль	Роман	Степан	1925 ?		54-13		
650	Хома	Михайло	Юзеф	1891		56-17		
651	Хома	Степан	Андрій	1904		56-17		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
652	Хомяк	Іван	Микола	1909	21.12.40	56-25,28		
653	Хорок	Дмитро	Микола	1919				
654	Хрипун	Іван	Григорій	1902		173-3		
655	Хром	Антон	Петро	1915		196,68,78		
656	Хром	Іван	Петро	1915		196,68-2		
657	Худий	Михайло	Андрій	1895	21.11.40	54-10,13		
658	Хушля	Владислав	Генрик	1916	10.11.40	54-6		
659	Цибульський	Йосип	Василь	1923		54-2,11		
660	Цирон	Йосип	Володимир	1892	10.12.39	54-2,11,13		
661	Ціпа	Василь	Микола	1905		54-1a,2,11		
662	Ціхній	Йосип	Матвій	1879	4.10.40	54-10		
663	Цурик	Симон	Вольф	1894		127		
664	Чабан	Іван	Михайло	1907		54-1a		
665	Чайка	Михайло	Ілля	1897		54-2,11		
666	Чайковський	Януш	Лешко	1911		54-4,11		
667	Чачкер	Масер	Йосип	1900		127		
668	Чемеринська	Ольга	Микола	1906	?	54-10,11		
669	Чемеринський	Ярослав	Микола	1904	?	54-11		
670	Чемерис	Михайло	Ілля	1915		54-11		
671	Чепик	Люціян	Антон	1908		54-13	5	
672	Червінський	Станіслав	Михайло	1896	17.04.41	54-10,13		
673	Червінський	Юзеф	Казимир	1896		54-13		
674	Черчевний	Андрій	Андрій	1900		54-1a		
675	Чехович	Леон	Вацлав	1888				
676	Чеховський	Артур		1916		54-10,11		
677	Чижевський	Адам	Владислав	1906		54-2,11		
678	Чопровський	Лука	Михайло	1903		16,54-1a		
679	Чорний	Кбула	Данило	1873		54-13		
680	Чорнобай	Степан	Дмитро	1910		54-2,10,11		
681	Чорпіта	Авксентій	Ярема	1893	8.10.40	196,56-6,13		
682	Чотирибок	Юрій	Іван	1904				
683	Чуркін	Василь	Олександр	1914		54-8,70-2		
684	Шах	Іван-Роман	Гнат	1913		54-2,11		
685	Шах	Микола	Іван	1915	1.03.41	54-2,11		
686	Шах	Роман-Микола	Гнат	1913				
689	Шахновський	Мартин	Петро	1908		54-9,10		
687	Шварценберг-Чорний	Тадей	Матвій	1903		54-2,11		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
688	Швед	Антон	Семен	1910		54-6		
690	Швед	Василь	Іван	1916		54-6		
691	Шелест	Казимир-Антон	Андрій	1905		54-13		
692	Шембєри	Едвард	Михайло	1921		196		
693	Шеремета	Людвіг	Йосип	1913		127		
694	Шидловський	Станіслав	Войцех	1917		54-13		
695	Шик	Йосип	Йосип	1915	16.12.40	54-2,11		
696	Шиманський	Бруно	Богумил	1892		54-13		
697	Шифліта	Володимир	Іван	1906		54-10.11		
698	Шкляр	Галина	Рафайл	1917		54-2		
699	Шманевський	Адам	Август	1908	10.12.39	54-13		
700	Шнайф	Ісак	Юзеф	1890		58-1		
701	Шнаф	Соломон	Іцек	1889		127,33,187		
702	Шостак	Олексій	Іван	1893	?	138		
703	Шостак	Станіслав	Вінцент	1903	?	56-17		
704	Шот	Едуард	Антон	1899		54-2,11		
705	Шрам	Франк	Франк	1884		54-10,11		
706	Штеєр	Броніслав	Томаш	1920		54-8,11		
707	Штибер	Микола	Іван	1898		54-13,210		
708	Шумський	Володимир	Григорій	1899		56-6		
709	Шутяк	Михайло	Іван	1903	15.01.41	54-10,11		
710	Шепанський	Володимир	Іван	1873		54-8		
711	Юрчишин	Юрій	Іван	1920	8.01.41	20,54-1a		
712	Яблонський	Томаш			6.06.41	54-10	6	Лодзь
713	Якубяк	Кароль	Іван	1917		54-8		
714	Янковський	Людвіг	Францішек	1900	18.12.40	54-13		
715	Янчура	Андрій	Войтих	1913		54-4,11		
716	Янчура	Йосип	Войтих	1895	28.06.40	54-12,11		
717	Янчура	Михайло	Войтих	1906		54-2,11		
718	Яремко	Броніслав	Владислав	1901		173-3		
719	Ярошек	Йосип	Василь	1909		54-2,11		
720	Ясиневич	Йосип	Григорій	1907		58-2		
721	Ястржембський	Шимон	Матвій	1902	21.12.39	54-13	8	Братковичі, Городцький р-н

Список 3

РОЗСТРІЛЯНІ У ЛЬВІВСЬКІЙ В'ЯЗНИЦІ № 2-ЗАМАРСТИНІВСЬКІЙ
24—28 червня 1941 р. — 500 осіб

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Дата нар.	Дата арешту	Статті	Ві-рок	Місце на-родження
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Адамчук	Микола	Дмитро	1913	28.12.40	54-2,11		
2	Айзик	Ізраїль	Давид	1921		54-10,11		
3	Андрушак	Василь	Пантелей-мон	1912		56-17		
4	Бабель	Іван	Андрій	1907		20, 54-6		
5	Бабірат	Дмитро	Василь	1916	28.12.40	54-10,11		
6	Бабіаш	Едвард	Юзеф	1921		80,54-6		
7	Баглай	Микола	Микола	1915	21.12.40	54-2,11		
8	Баглай	Михайло	Олексій	1919	25.02.40	16,72,80	10	
9	Бакунь	Дмитро	Ілько	1914		80,54-6		
10	Балабан	Іван	Іван	1915		54-2,11		
11	Барабан	Іван	Федір	1914		54-2,11		
12	Бараняк	Михайло	Іван	1892		54-10-1		
13	Бардун	Іван	Михайло	1903		54-2,11		
14	Барис	Гадей	Михайло	1909		54-2,11		
15	Барис	Федір	Семен	1920		54-2,11		
16	Басюк	Василь	Семен	1898				
17	Башин	Богдан	Степан	1906				
18	Безкоровайний	Василь	Петро	1909		54-2,11		
19	Бельц	Мозес	Герш	1908	9.01.41	56-24, 54-3		
20	Березняк	Василь	Герасим	1919		80,54-6, 16		
21	Берест	Василь	Дмитро	1913		54-2,11		
22	Билень	Іван	Григорій	1915	17.09.40	54-8,9,11		
23	Бичковський	Ілько	Франк	1899		54-13		
24	Бідула	Текля	Степан	1922	11.09.40	54-2,11		
25	Бійовська	Марія	Михайло	1919		54-2,11		
26	Білецький	Дмитро	Олексій	1893				
27	Білецький	Михайло	Іван	1913	13.01.40	54-2,11		
28	Білик	Михайло	Матвій	1888		54-10		
29	Богач	Михайло	Тимофій	1922	21.12.40	54-2,11		
30	Боднар	Євген	Андрій	1921	9.01.41	54-2,11		
31	Бойко	Володимир	Дмитро-Костянтин	1913		54-6		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
32	Бойко	Григорій	Григорій	1889	21.12.40	54-2,11		
33	Болячек	Степан	Іван	1919		54-2,11		
34	Борисяк	Дмитро	Томаш	1914		54-2,11		
35	Бредзень	Степан	Дмитро	1907		54-2,11		
36	Бродяк	Андрій	Андрій	1919	30.04.41	54-2,11		
37	Бродяк	Ольга	Андрій	1913	30.04.41	54-2,11		
38	Бубель	Болеслав	Войцех	1921		54-8,11		
39	Бугарин	Владислав	Іван	1891		54-9,11		
40	Бурда	Григорій	Василь	1918	30.04.41	54-2,11		
41	Бучинська	Марія	Йосип	1918		54-2,11		
42	Вайда	Іван	Йосип	1921		54-10,11		
43	Вайс	Гелена-Мечислава	Мар'ян	1916	4.02.41	54-2,10		
44	Вайс	Мар'ян-Мечислав	Едвард	1887	15.02.41	20,54-2	8	
45	Вайс	Романо-Юзефа	Юзеф	1896	15.02.41	20,54-2		
46	Вайс	Тадеуш	Ян	1921		54-2,11		
47	Вайс-Райгер	Ян	Ян-Юзеф	1914	4.02.41	54-2,10	7	
48	Варава	Іван	Петро	1921		54-2,11		
49	Василик	Микола	Гаврило	1918	21.12.40	54-2,11		
50	Василюк	Григорій	Андрій	1891	2.11.40	54-12		
51	Вашко	Григорій	Василь	1901	6.02.40	54-10,11		
52	Вижиковський	Ян	Антон	1912	5.02.41	54-2,10		Антонівці, Кам.-Под.
53	Викович	Михайло	Лука	1905		54-1а		
54	Височанський	Василь	Михайло	1920	28.12.40	54-2,11		
55	Вишневецький	Гнат	Іван	1902				
56	Вількош	Збігнєв	Владислав	1911		54-2,11		
57	Войцеховський	Ярослав	Теодор	1913		54-2,11		
58	Ворона	Михайло	Микола	1906		54-11		
59	Воронка	Анастасія	Марко	1887	11.01.41	20,54-6		
60	Воронка	Герасим	Семен	1908		20,54-6		
61	Воронка	Теодор	Денис	1921		20,54-6		
62	Вороновський	Михайло	Василь	1906				
63	Воронковський	Станіслав	Вінцент	1909		54-2,11		
64	Гавриляк	Микола	Іван	1910	5.11.40	54-2,11		
65	Гаврих	Андрій	Григорій	1900	30.04.41	54-2,11		
66	Гаврих	Богдан	Григорій	1910				
67	Гай	Петро	Степан	1923		54-2,11		
68	Галандюк	Роман	Теодор	1913		54-2,11		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
69	Гандзюк	Богдан	Степан	1906		54-8,10		
70	Гаранський	Йосип	Йосип	1910	21.12.40	54-2,11		
71	Гарасимів	Василь	Панько	1909				
72	Гарасимчук	Панько	Іван	1914	21.04.41	54-8,10		
73	Геренберг	Нафталі	Давид	1907	12.03.41	56-24		
74	Гирик	Данило	Петро	1893		54-2,11		
75	Гирик	Олексій	Семен	1902		54-2,11		
76	Гінзберг	Герш	Іля	1914	4.06.41	54-10,11		
77	Гладкий	Григорій	Іван	1904	23.02.41	54-4,11		
78	Гладун	Іван	Петро	1913		54-2,11		
79	Гладун	Дмитро	Іван	1921	2.10.40	54-2,11		
80	Глинянська	Тетяна	Адольф	1920	17.12.40	54-2,11		
81	Глистюк	Микола	Федір	1911		16,8		
82	Гловак	Анатолій	Станіслав	1899		54-10,11		
83	Гицла	Григорій	Іван	1900	1940	54-2,8		
84	Голінг	Ян	Франк	1913	24.03.40	54-2,11		
85	Голод	Микола	Олексій	1890	17.12.40	54-10,11, 13		
86	Готра	Марія	Василь	1919	7.09.40	54-2,11		
87	Грабницький	Михайло	Василь	1916	2.05.41	54-1а		
88	Григоришин	Степан	Михайло	1920	26.12.40	54-2,11		
89	Гриців	Параскевія	Гнат	1920	21.12.40	54-2,11		
90	Грінбаум	Олександр	Ісаак	1921		54-2,10, 11		
91	Гроснер	Антон	Іван	1902		54-13		
92	Гуралевський	Олександр	Іван	1887		54-11,13	5	
93	Гургер	Чеслав	Михайлович	1924		54-2,11		
94	Гусак	Іван	Микола	1920		54-2,11		
95	Гусаків	Петро	Якуб	1914		54-2,11		
96	Данилович	Нестор	Ярослав	1918		54-6		
97	Дацик	Микола	Степан	1914		54-2,11		
98	Дем'янчук	Іван	Степан	1914	7.09.40	54-8,9,11		
99	Демків	Дмитро	Гнат	1920	21.12.40	54-2,11		
100	Демчук	Микола	Іван	1912	29.04.41	54-2,11		
101	Дендюк	Ярослав	Василь	1915	21.12.40	54-2,10, 11		
102	Дерсвенко	Василь	Василь	1923		54-2,11		
103	Деревецький	Петро	Дмитро	1918		80,54-8		
104	Дигдало	Ярослав	Євген	1921		54-10,11		
105	Дмитрів	Петро	Семен	1908		54-10,11		
106	Дмитрів	Павло	Іван	1919				

1	2	3	4	5	6	7	8	9
107	Добровольський	Юрій	Зенон	1879				
108	Довбуш	Богдан	Роман	1905	20.04.41	54-2,11		
109	Довганик	Федір	Гнат	1911		54-2,11		
110	Домарецький	Степан	Теодор	1920		54-2,11		
111	Домбровський	Юзеф	Франк	1908				
112	Дубанецький	Мар'ян	Володимир	1912		54-2,11		
113	Лулеба	Стефанія	Михайло	1922		54-2,11		
114	Думанчук	Іван	Василь	1922		54-2,11		
115	Думка	Анна	Іван	1921		54-10,11		
116	Еленберг	Євгенія	Євстахій	1922		54-2,11		
117	Еренпрайз	Юзеф	Маврицій	1920		54-10,11		
118	Ецис	Ісаак	Нухим	1922		54-2,11		
119	Забронський	Дмитро	Григорій	1920		54-2,11		
120	Заварайтюк	Михайло	Дмитро	1886		20,54-6		
121	Загурський	Йосип	Франк	1887	8.04.41	54-6		
122	Захвешський	Петро	Степан	1916		14-2, 54-11		
123	Залужний	Ілько	Андрій	1914		54-2,11		
124	Заремба	Тадеуш	Станіслав	1921		54-2,11		
125	Заяць	Зенон	Франк	1919		54-2,11		
126	Зелінський	Роман- Вацлав	Адам	1920	6.11.40	54-13,14		
127	Зілінська	Антоніна	Іван	1907		54-2,11		
128	Зубик	Михайло	Іван	1911	21.12.40	54-2,11		
129	Іванів	Іван	Іван	1912				
130	Іванів	Михайло	Іван	1921		54-10,11		Зашковичі, Городоць- кий р-н
131	Іванів	Юрій	Василь	1915				
132	Івановський	Мар'ян	Михайло	1910	22.03.40	54-10,11		
133	Іващук	Василь	Дмитро	1922	23.01.41	54-6,11		
134	Істеревич	Ярослав	Олександр	1921		54-9,11		
135	Кабак	Микола	Іван	1913	5.09.40	54-26		
136	Калаткевич	Федір	Василь	1903		54-10,11		
137	Калиняк- Малимук	Ольга	Микола	1922	11.09.40	54-2,11		
138	Карбач	Василь	Максим	1890		54-10,13		
139	Карбель	Василь	Теодор	1913		54-2,11		
140	Карпець	Микола	Андрій	1912		54-2,11		Лешнів, Бродівсь- кий р-н
141	Карпин	Онисим	Степан	1909	29.04.41	54-2,11		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
142	Кастевич	Володимир	Василь	1910	30.04.41	54-2,11		
143	Кацула	Степан	Йосип	1903		54-2,11		
144	Качмарик	Станіслав	Сильвестр	1911		54-13		
145	Квасневич	Зигмунт	Франк	1899		54-2,10		
146	Кирилейса	Семен	Михайло	1913		54-2,11		
147	Кирилюк	Кіндрат	Гнат	1907				
148	Кисельчук	Юлій	Прокіп	1920		54-2,11		
149	Кісь	Олександра	Ілько	1915	11.04.40	54-2,11		
150	Кіт	Іван	Микола	1920	26.04.41	54-2,11		
151	Кіт	Ілько	Микола	1923	26.04.41	54-2,11		
152	Кіт	Чеслав	Михайло	1920	30.04.41	54-2,11		
153	Кішевар	Тетяна	Михайло	1915	7.12.40	54-2,11		
154	Кішка	Юрій	Андрій	1920	8.01.41	20,54-6		
155	Кладун	Дмитро	Іван	1921				
156	Кладюк	Іван	Петро	1921		54-2,11		
157	Клак	Григорій	Степан	1922		54-2,11		
158	Клак	Микола	Степан	1919		54-2,11		
159	Клак	Микола	Андрій	1917		54-2,11		
160	Клак	Степан	Василь	1921		54-2,11		
161	Клярфельд	Нухим	Іляш	1922		54-10,11		
162	Кобель	Дмитро	Василь	1921	21.12.40	54-10,11		
163	Ковалик	Василь	Степан	1918	18.11.40	54-2,11		
164	Ковалик	Зенон	Григорій	1903	21.12.40	54-2,11		
165	Ковалишин	Геннадій	Григорій	1020				
166	Ковалишин	Іван	Максим	1902	9.10.40	54-2,11		
167	Ковалишин	Степан	Олексій	1902	1.09.40	54-2,11		
168	Ковалишин	Юрій	Максим	1909	8.04.41	54-2,11		
169	Ковальковський	Мартин	Йосип	1911	1941	54-2,11		Низи, Со- кальський р-н
170	Ковальський	Богдан	Олексій	1922		54-2,11		
171	Ковч	Володимир	Григорій	1923	7.04.41	54-2,11		
172	Козел	Степан	Василь	1919	11.01.41	54-1а		
173	Козубаль	Михайло	Юрій	1894	31.12.40	54-6,12		
174	Коляда	Марія	Василь	1919	21.12.40	54-10,11		
175	Кон	Ілько	Емерит	1895		54-10,13		
176	Конзюба	Дмитро	Василь	1905		54-11		
177	Конюк	Григорій	Михайло	1903	29.04.41	54-2,11		
178	Копоть	Михайло	Никифор	1915	13.04.40	54-2,11		
179	Корж	Михайло	Дмитро	1920	29.04.41	54-2,11		
180	Корж	Михайло	Михайло	1921		54-2,11		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
181	Коржан	Йосип	Матвій	1907				
182	Корсак	Степан	Дмитро	1911	20.04.41	54-2,11		
183	Костельник	Богдан	Гаврило	1921	21.02.41	54-2,11		
184	Костирко	Василь	Василь	1916	29.04.41	54-2,11		
185	Котович	Василь	Роман	1919	26.04.41	54-2,11		
186	Котович	Лев	Євстахій	1923		54-10,11		
187	Котович	Петро	Микола	1922	21.12.40	54-2,11		
188	Котур	Петро	Іван	1920				
189	Кошель	Зеновій	Йосип	1922				
190	Кравець	Василь	Федір	1913	14.02.41	54-2,11		
191	Крайник	Теодор	Михайло	1892	6.01.40	54-6,10		Добре, Польща
192	Крижанівський	Федір	Андрій	1919		54-10,11		
193	Крицький	Юрій	Петро	1920	28.12.40	54-2,11		
194	Крілик	Володимир	Теодор	1910	25.04.41	54-2,11		
195	Ксемищак	Іван	Лука	1910				
196	Кудлач	Йосип	Іван	1914		54-2,11		
197	Кузь	Степан	Тимофій	1917		54-2,11		
198	Кузик	Михайло	Михайло	1905	10.12.40	54-2,11		
199	Кулик	Зиновій	Михайло	1922				
200	Кулинич	Максим	Корній	1914	9.01.41	20,54-6		
201	Кулявець	Василь	Павло	1898		54-2,11		
202	Кулявець	Олександр	Степан	1922		54-2,11		
203	Кундицький	Владислав	Франк	1907		54-2,11		
204	Кунька	Зиновія	Василь	1920		54-2,11		
205	Курилас	Степан	Петро	1910		54-10,11		
206	Курилейса	Ірина	Михайло	1919		54-2,11		
207	Кшеп	Іван	Зигмунд	1917		54-1,11		
208	Левенкрон	Вольф	Герш	1900	9.01.41	20,54-6		
209	Левицький	Зиновій	Володимир	1920		54-10,11		
210	Левицький	Станіслав	Гадеуш	1907		54-2,11		
211	Левицький	Франк	Казимир	1920	16.12.40	54-2,11		
212	Левуш	Михайло	Яким	1914	9.01.41	54-6		
213	Легінь	Іван	Іван	1906		54-2,11		
214	Лелик	Богдан	Іван	1915		54-8,9,11		
215	Ленартович	Казимир	Станіслав	1920	18.03.41	54-6		
216	Ленчук	Іван	Іван	1910		54-6		
217	Лея	Казимир	Антон	1890	15.03.41	54-6		
218	Лига	Іван	Іван	1894	22.10.39	54-10		
219	Лисак	Василь	Тимофій	1904				
220	Лисак	Володимир	Михайло	1922		54-10,11		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
221	Лисий	Яків	Євстахій	1902		54-2,11		
222	Лискоць	Дмитро	Захар	1902	5.12.40	54-10,11		
223	Лисяк	Андрій	Андрій	1885	30.04.41	54-6		
224	Литинська	Івгенія	Григорій	1910		54-2,11		
225	Лозинський	Йосип	Михайло	1909		54-2,11		
226	Лопадчак	Іван	Степан	1899	19.04.41	54-6		
227	Лопинський	Зигмунт	Генрик	1916		54-2,11		
228	Луковський	Іван	Максим	1913		54-10,11		
229	Луковський	Клим	Максим	1902		54-2,11		
230	Лукомський	Ян	Станіслав	1918	6.04.40	54-2,11		Львів
231	Луц	Регіна	Вінцент	1915	24.08.40	16,8		
232	Лютій	Микола	Кіндрат	1894	8.01.41	20,54-6		
233	Ляхович	Антон	Іван	1894		54-13		
234	Мазур	Адам	Михайло	1909	4.02.40	54-2,11		
235	Мазур	Тадей	Павло	1924	31.10.39	54-10,11		
236	Мазуркевич	Володимир	Іван	1907	21.12.40	54-10,11		
237	Майбук	Лонгін	Нестор	1911		54-10,11		
238	Макара	Павло	Дмитро	1923	14.12.40	54-6		
239	Макарський	Ян	Франк	1909	21.03.40	54-2,11		
240	Максимищак	Микола	Лука	1917	7.12.40	56-25		
241	Маланчук	Дмитро	Михайло	1908		20,54-6, 80		
242	Малиновський	Тадей	Євстахій	1916		54-8,11		
243	Маркевич	Михайло	Василь	1904		18, 54-2, 11		
244	Маркевич	Володимир	Михайло	1913		54-10,11		
245	Маркс	Тадеуш	Броніслав	1918		18, 54-2, 11		
246	Маслюк	Михайло	Юрій	1891	30.04.41	54-6,13		
247	Матвіїв	Андрій	Григорій	1914	23.01.41	56-17		
248	Маціборський	Яків	Матвій	1918				
249	Мачуга	Франк	Петро	1920	6.01.41	72,56-17		
250	Медвідь	Василь	Іван	1911	23.12.40	54-2,11		
251	Медзяк	Іван	Лука	1894		54-2,11		
252	Медзяк	Семен	Петро	1894				
253	Медзяк	Степан	Харитон	1918				
254	Мельник	Василь	Дмитро	1912		54-2,11		
255	Мельник	Володимир	Костянтин	1921		54-2,11		
256	Мельник	Іван	Андрій	1913		30,54-6		
257	Мельник	Петро	Йосип	1906	21.12.40	54-10,11		
258	Ментух	Анастасій	Йосип	1914		54-6		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
259	Межа	Броніслав	Григорій	1898	21.12.40	54-9,11		
260	Микитів	Роман	Іван	1916		54-2,11		
261	Микитюк	Василь	Андрій	1920		54-2,11		
262	Микитюк	Іван	Андрій	1909				
263	Микитюк	Теодор	Андрій	1909	21.12.40	54-2,11		
264	Микосинський	Лев	Євген	1921		54-2,11		
265	Минкух	Олекса-Роман	Михайло	1921		54-2,11		
266	Мисяк	Володимир	Іван	1907	30.04.41	54-2,11		
267	Михайловський	Михайло	Іван	1914	17.02.41	107, 54-2,11		
268	Михайловський	Павло	Іван	1919		54-2,11		
269	Михайлок	Анна	Микита	1923	21.12.40	54-10,11		
270	Михневський	Антон	Петро	1885	28.11.40	54-2,11	7	
271	Мищак	Богдан	Йосип	1914	2.10.40	54-2,11		
272	Мичко	Іван	Матвій	1897		54-2,11		
273	Модло	Павло	Павло	1924		54-2,11		
274	Мойсак	Гаврило	Петро	1880	20.08.40	56-24		
275	Молявка	Теодор	Олександр	1920		54-2,11		
276	Мороз	Волод-Юліан	Степан	1922				
277	Морушак	Михайло	Павло	1919	8.05.40	54-8,11		
278	Москалевський	Степан	Михайло	1914	11.01.40	80,196		
279	Мота	Андрій-Роман	Нестор	1922				
280	Музичко	Марія	Костянтин	1923	26.04.41	54-2,11		
281	Музичко	Микола	Костянтин	1909	21.12.40	54-2,11		
282	Нагульник	Петро	Максим	1891		54-10,11		
283	Надставний	Ян	Микола	1912		56-24		
284	Назаревич	Марія	Іван	1918		54-3		
285	Недовіз	Андрій	Тит	1911	14.09.40	54-2,11		
286	Нейман	Вальдемар	Гідель	1902	4.06.41	54-10,11		
287	Нелета	Ілько	Федір	1903		54-2,11		
288	Немчинський	Казимир	Владислав	1917	15.02.41	54-2,11	8	
289	Немчинський	Чеслав	Владислав	1919	15.02.41	54-2,11		
290	Нижник	Василь	Василь	1913	4.12.41	54-2,11		
291	Никитюк	Іван	Максим	1916	22.12.40	54-2,11		
292	Німії	Богдан-Іван	Василь	1919	9.01.41	54-2,11		
293	Новогольник	Павло	Василь	1921	29.04.41	54-2,11		
294	Оболончик	Єлизавета	Василь	1916	27.02.41	54-2,11	10	
295	Огородник	Михайло	Степан	1914				

1	2	3	4	5	6	7	8	9
296	Озеров	Теодозій	Хрисанф	1916				
297	Оконь	Владислав	Владислав	1911		54-10,11		
298	Олендй	Павло	Лук'ян	1916				
299	Опійник	Микола	Олександр	1916		54-2,11		
300	Орхівський	Василь	Дмитро	1914		54-6		
301	Орловський	Еміль	Олександр	1902	3.05.41	54-2,11		
302	Особа	Іван	Марко	1922				
303	Островська	Марія	Людвик	1899		54-2,11		
304	Осьмак	Олексій	Михайло	1914		54-2,11		
305	Павич	Петро	Іван	1923		54-2,11		
306	Павлишин	Броніслав-Едвард	Владислав	1905		196		
307	Павлишин	Михайло	Михайло	1921		54-2,11		
308	Павлів	Петро	Василь	1895		54-2,11		
309	Павцьо	Катерина	Федір	1921	19.12.41	54-2,11		
310	Панічек	Іван	Теодор	1815	23.01.41	20,54-1а		
311	Паночко	Микола	Андрій	1915	8.09.40	54-2,11		
312	Панчишин	Євген	Михайло	1914	21.12.40	54-2,11		
313	Паранька	Григорій	Дмитро	1900	29.04.41	54-2,11		
314	Паранька	Олексій	Федір	1911	29.04.41	54-2,11		
315	Паранька	Семен	Дмитро	1905	29.04.41	54-2,11		
316	Партика	Владислав	Казимир	1898	11.11.41	54-2,11		
317	Пердеуш	Здіслав	Едвард	1920				
318	Петришин	Володимир	Дмитро	1920	28.12.40	54-2,11		
319	Пешко	Володимир	Григорій	1910	14.09.40	54-2,11		
320	Пиж	Володимир	Іван	1918	9.01.41	54-2,11		
321	Підгалич	Станіслав	Костянтин	1903		54,10,13		
322	Піх	Петро	Федір	1913	21.12.40	54-2,11		
323	Піцула	Дмитро	Михайло	1911	29.04.41	54-2,11		
324	Понятинський	Ізидор	Тимофій	1914	9.01.41	20,54-6		
325	Приса	Василь	Дмитро	1917		54-2,11		
326	Прокіп	Владислав	Антон	1914	23.03.40	54-2,11		
327	Прокопчук	Стефанія	Іван	1921				
328	Прокопещ	Петро	Дмитро	1910	26.04.41	54-2,11		
329	Пшонка	Владислав-Антон	Станіслав	1896	27.01.41	54-2		Чортків, Тернопільщина
330	Пшонковський	Мечислав	Броніслав	1909		54-10		
331	Райф	Едмунд	Герман	1919	10.03.41	54-10,11	8	
332	Ракосюк	Лука	Іван	1912				
333	Ратайський	Леон	Станіслав	1906		54-1а		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
334	Ратушний	Ілько	Федір	1896	14.02.41	54-2,11		
335	Регенчук	Йосип	Іван	1896	3.05.41	54-10,11		
336	Реклинський	Вінцент	Якуб	1907		54-2,11		
337	Рембіш	Владислав	Павло	1908	6.06.40	54-2,11		Калинів, Самбірщина
338	Рембіш	Генрик	Павло	1917	1940			Калинів, Самбірщина
339	Ремесник	Петро	Томаш	1913		54-2,11		
340	Рибенбауер	Софія	Ігнат	1913	23.03.40	54-10,11		Львів
341	Рихліцький	Ян	Андрій	1898	4.02.41	54-2,11		
342	Робак	Іван	Іван	1881		56-24		
343	Розенберг	Юзеф	Герман	1903		54-3		
344	Романів	Дмитро	Олексій	1920	20.04.41	54-2,11		
345	Романчук	Іван	Данило	1880	8.09.40	54-2,11		
346	Ромашкан	Вацлав	Владислав	1923	6.06.41	54-2,11		
347	Рудкевич	Дарія	Юліан	1920	21.12.40	54-2,11		
348	Рудроф	Станіслав	Станіслав	1878		54-13		
349	Ружак	Андрій	Іван	1903		54-11		
350	Рутковський	Казимир	Ян	1893	25.02.41	54-2,11		Львів
351	Рябий	Федір	Юрій	1912	24.10.40	54-10,11		
352	Савейчук	Володимир	Томаш	1903	22.12.40	54-2,11		
353	Савицький	Данило	Семен	1904	29.04.41	54-2,11		
354	Савчин	Іван	Софрон	1896		54-2,11		
355	Савчук	Дмитро	Михайло	1919	21.03.41	54-2,11		
356	Сай	Данило	Андрій	1897	21.12.40	54-10,11		
357	Самчук	Григорій	Олексій	1914	5.04.41	54-10,11		Дермань, Здолбунів
358	Сандега	Іванна	Іван	120		17,54-8,11		
359	Сарабай	Йосип	Михайло	1905		54-2,11		
360	Свирида	Ярослав	Михайло	1916				
361	Свінер	Йосип	Адам	1922		54-2,11		
362	Семеник	Онуфрій	Іван	1913		54-2,11		
363	Семкович	Збігнев	Герасим	1914		54-8,9,11		
364	Серединський	Станіслав	Франк	1915		54-2,10	7	
365	Симбала	Марія	Степан	1910		54-12		
366	Симбала	Микола	Олексій	1914		54-10,11		
367	Синявський	Василь	Павло	1893		54-11		
368	Синявський	Данило	Юліан	1902		54-11		
369	Ситик	Андрій	Теодор	1909		54-2,11		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
370	Сірко	Йосип	Дмитро	1913		54-2,11		
371	Скаб	Петро	Андрій	1919	11.03.40	54-10		
372	Скалатський	Іван	Василь	1893		54-2,11		
373	Скалатський	Павло	Іван	1895	21.12.40	54-2,11		
374	Скрентович	Богдан	Йосип	1907		54-2,11		
375	Скуба	Іван	Панько	1897		20,54-6		
376	Сліпак	Йосип	Адам	1920		54-2,11		
377	Слоцький	Іван	Ілько	1923		54-2,11		
378	Смаль	Григорій	Іван	1911				
379	Смаль	Григорій	Петро	1919				
380	Смаль	Микола	Михайло	1899				
381	Смаль	Михайло	Микола	1923				
382	Смаль	Степан	Іван	1904				
383	Смаль	Федір	Данило	1887	2.10.40	54-2,11		
384	Смоляк	Йосип	Степан	1915		54-8,11		
385	Сніжак	Степан	Микола	1899	10.01.40	54-13		
386	Сович	Володимир	Павло	1916	19.02.41	54-19		
387	Соловей	Іван	Василь	1919		54-10,11		
388	Солтис	Микола	Олексій	1914		54-2,11		
389	Солтис	Микола	Панько	1914		54-2,11		
390	Солярський	Яків	Клавдій	1908		54-2,11		
391	Соронь	Войцех	Йосип	1921		56-17		
392	Сохань	Григорій	Андрій	1920	23.01.41	80,56-17		
393	Сохань	Степан	Андрій	1917		54-2,11		
394	Сприса	Михайло	Дмитро	1923		54-2,11		
395	Станек	Шимон	Павло	1897				
396	Старак	Франк	Іван	1905				
397	Старецький	Петро	Сидір	1892		54-8,11		
398	Стародуб	Марія	Іван	1919		54-2,11		
399	Стасів	Ярослав	Степан	1921	9.01.41	54-2,11		Піски, Щирецький р-н
400	Стельмахович	Андрій	Микола	1921		54-2,11		
401	Степановський	Микола	Григорій	1912		54-2,11		
402	Стефанів	Іван	Павло	1919		54-6,10, 11		
403	Стецьків	Петро	Іван	1920		54-2,10		
404	Стецюк	Михайло	Михайло	1916		54-6,11		
405	Стецяк	Анна	Семен	1921		54-2,11		
406	Стороняк	Михайло	Олексій	1913		56-17		
407	Стриковський	Іван	Василь	1912		54-2,11		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
408	Стрілецький	Михайло	Антон	1919		80,56-16		
409	Струж	Мирон	Іван	1914		80,54-6, 56-1		
410	Струж	Теодозій	Софрон	1922		20,54-6		
411	Сусол	Григорій	Василь	1911		54-10,11		Перово- лочно, Буський р-н
412	Сусол	Федір	Василь	1919		54-10,11		Перово- лочно, Буський р-н
413	Сушинський	Михайло	Микола	1918		56-25		
414	Табіль	Владислав- Станіслав	Михайло	1916	30.04.41	54-2,11		
415	Табіль	Чеслав	Михайло	1910				
416	Телічек	Леслав	Стефан	1921	4.04.41	54-10,11		
417	Темний	Йосип	Дмитро	1912		54-2,11		
418	Тентейко	Іван	Микола	1921		54-10		
419	Терецин	Михайло	Михайло	1914	23.12.40	54-2,11		
420	Тетерка	Гаврило	Микита	1880	19.12.41	54-11		Хлівчани, Сокальсь- кий р-н
421	Тип	Максим	Іван	1918		54-2,11		
422	Торупка	Володимир	Степан	1921	22.12.40	54-2,11		
423	Турик	Григорій	Андрій	1898				
424	Туркало	Кирило	Василь	1906				
425	Турчин	Онисим	Петрович	1894		54-2,11		
426	Тхір	Меланія	Роман	1920		54-2,11		
427	Фабіанський	Юрій	Петро	1913		80,186		
428	Файшміт	Яків	Вольф	1922		54-2,11		
429	Фаль	Станіслав	Мар'ян	1919	13.05.40	54-6		
430	Федор	Антон	Григорій	1905		54-2,11		
431	Федосевич	Юрій	Володимир	1918		54-2,11		
432	Федунь	Григорій	Василь	1920	21.12.40	54-2,11		
433	Федунь	Михайло	Василь	1902	21.12.40	54-13		
434	Ференц	Юлія	Степан	1924				Гута-Ст., Рава-Русь- кий р-н
435	Філіппе	Ян	Станіслав	1911	14.01.41	54-2,11		
436	Фільварків	Орест	Євген	1920		54-2,11		
437	Флісе	Северин	Лазар	1916		54-10,11		
438	Флорянський	Іван	Михайло	1920	21.12.40	54-2,11		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
439	Фотюк	Василь	Роман	1919				
440	Франківський	Людвик	Людвик	1896	21.03.40	54-6		
441	Фредро	Томаш-Максиміліан	Максиміліан	1914				Кам'янець Подільський
442	Харчук	Болеслав	Юрій	1915	26.11.40	18,54-2,11		
443	Харчук	Григорій	Тимофій	1919	2.10.40	54-2,11		
444	Хмеляр	Василь	Семен	1918	21.12.40	54-2,11		
445	Ходикевич	Гнат		1898		54-10		
446	Ходоровський	Хайм	Міхель	1902		56-24		
447	Хомницький	Лука	Дмитро	1920	21.12.40	54-10,11		
448	Хорошак	Параскевія	Михайло	1920		54-2,11		
449	Хорук	Михайло	Іван	1887	22.03.40	54-13		
450	Цвінар	Кароль	Ян	1893		54-2,11		
451	Цехановський	Артур-Станіслав	Зигмунт	1920	15.02.41	54-2,10		Львів
452	Цисик	Богдан	Юліян	1912		54-10		
453	Цюпак	Євген	Іван	1909	13.08.40	54-2,11		
454	Чсрківський	Василь	Михайло	1896		54-11		
455	Чех	Євген	Михайло	1921	25.12.40	54-10,11		Сторонятин, Жовківський р-н
456	Чехут	Степан	Павло	1918	28.12.40	54-2,11		
457	Чижевич	Зигмунт	Роман	1912				
458	Чижик	Володимир	Андрій	1919		54-2,11		
459	Чорний	Петро	Михайло	1920		54-2,11		
460	Чернопольський	Михайло	Іван	1912	21.12.40	54-10,11		
461	Чорпіта	Олександра	Василь	1910	15.02.41	54-6		
462	Чуленда	Володимир	Григорій	1922	25.12.40	54-10,11		
463	Шавель	Степан	Дмитро	1922	21.12.40	54-10,11		
464	Шаповалик	Микола	Іван	1914	29.10.40	54-2,11		
465	Шафф	Фелікс	Генрик	1922	4.06.41	54-10,11		
466	Шах	Емануїл	Лазар	1895		54-13		
467	Шах	Михайло	Ілько	1911	5.02.41	54-13		
468	Швайка	Дмитро	Іван	1915		54-13		
469	Швайцер	Мордехай	Арнольд	1922	15.10.41	54-10,11	5	
470	Шевчук	Іван	Михайло	1908	8.05.40	54-2,4		
471	Шепела	Юзеф	Петро	1903		54-2,11		
472	Шибер	Соломон	Самійло	1922	4.06.41	54-10,11		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
473	Шилкевич	Євген	Йосип	1914		54-2,10,11		
474	Шилкевич	Ярослав	Йосип	1919		54-2,10,11		
475	Шинкар	Тадеуш		1920		54-10,11		
476	Ширма	Гілярій	Семен	1922	4.04.41	54-1a		
477	Шишка	Андрій	Семен	1908	24.12.40	54-2,11		
478	Шілер	Іван	Іван	1914		54-10,11		
479	Шілер	Людвик	Йосип	1882				
480	Шмідт	Болеслав	Мар'ян	1921		54-10,11		
481	Шпак	Михайло		1919				
482	Шпаля	Валентин	Валентин	1899	29.03.41	54-2,11		
483	Шгерберг	Яків	Самійло	1922		54-10,11		
484	Шульський	Степан	Іван	1920		54-2,11		
485	Шумський	Григорій	Микола	1916				
486	Шумський	Степан	Степан	1907	18.02.41	54-10,11		
487	Шурковський	Станіслав	Станіслав	1910	4.02.41	54-2,10	7	
488	Шуст	Ірина	Михайло	1918		54-2,11		
489	Шустакевич	Дмитро	Михайло	1903		20,54-6		
490	Юзьків	Павло	Теодор	1913		54-2,11		
491	Юречко	Ярослав	Василь	1921	28.12.40	28,12,40		
492	Юркевич	Роман	Іван	1916		54-2,11		
493	Яворок	Мечислав	Ян-Томаш	1912				
494	Яворський	Кароль	Войцех	1912		54-2,11		
495	Яд	Хая	Ділель	1916		54-2,11		
496	Яківчук	Лука	Іван	1903		54-2,11		
497	Якимчук	Петро	Іван	1919	13.02.41	13-2,41		
498	Яннер	Тадеуш	Владислав	1918	4.02.41	54-2,11	8	
499	Ярема	Марія	Іван	1922		54-2,11		
500	Яросевич	Андрій	Олександр	1883		54-2,11		

Список 4

ЖЕРТВИ ЛЬВІВСЬКОЇ В'ЯЗНИЦІ № 3
У ЗОЛОЧІВСЬКОМУ ЗАМКУ 26–30 червня 1941 р. — 485 осіб

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження		Дата арешту
					Місцевість	Район Львів. обл.	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Аксамит	Юліан	Іван	1903			
2	Аксельрод	Ізраїль	Абрам	1885			
3	Андрашик	Володимир	Йосип	1908			
4	Андрушик	Ваврин	Йосип	1904			
5	Анчарський	Казимир	Войцех	1884			
6	Артимович	Петро			Новосілля (Новоселище?)	Золочів	
7	Афедишин	Григорій	Василь	1903			
8	Бакалець	Марія	Іван	1920			
9	Банберг	Адольф	Маврицій	1906			
10	Баник	Антін			Стругин	Золочів	
11	Барабаш	Павло	Матвій	1923	Красносільці	Золочів	24.04.41
12	Баран	Володимир	Степан	1914	Міжгір'я	Перемишляни	
13	Барановський	Володимир	Павло	1912			
14	Барас	Самійло	Герш	1898			27.12.39
15	Башко	Степан			Гусилів	Буськ	
16	Безпалько	Григорій		1919	Золочівка (Бенів)	Золочів	
17	Бекер	Кароль	Петро	1901			
18	Білинський	Михайло		1920	Зозулі	Золочів	
19	Блашкевич				м. Золочів	Золочів	
20	Блязер	Герш	Озіаш	1895			12.01.41
21	Блят	Оскар	Соломон	1897			19.04.40
22	Богопок	Михайло			Торгів	Золочів	
23	Богуславський	Антін			Куровичі	Золочів	
24	Богуславський	Іван			Куровичі	Золочів	
25	Боднар	Теодор			Ремезівці	Золочів	
26	Бойко	Анна			Поморяни	Золочів	
27	Бойко	Марія	Кіндрат	1882			
28	Бойко	Матвій	Антін	1889			
29	Бойків	Теодор	Андрій	1892			
30	Бокщанин	Станіслав	Болезлав	1903			
31	Болобаш	Михайло			Трудовач	Золочів	
32	Бондар	Ісаак	Петро	1904			

1	2	3	4	5	6	7	8
33	Бондар	Федір	Данило	1889			
34	Бонякевич	Іван	Йосиф	1877			
35	Боярський	Михайло			Русилів	Буськ	
36	Брагін	Іван	Роман	1916			
37	Буда	Валентин	Андрій	1909			
38	Буксдорф	Бенедикт	Шльома	1887			
39	Бульбака	Василь	Данило		Підгір'я	Золочів	
40	Бучинський	Ян	Андрій		Пониковиця	Броди	
41	Бучковський	Кароль	Антон	1899			
42	Ваврик	Марко	Іван	1912	Підгір'я	Золочів	
43	Вагула	Михайло			м. Золочів	Золочів	
44	Вайсер	Абрам	Йосиф	1911			
45	Валіцький	Казимир	Михайло	1881	Поляни	Золочів	
46	Ваньо	Роман	Теодор		Золочів	Золочів	
47	Варчак	Григорій	Франк	1888			
48	Варчевський	Іван	Володимир	1916			
49	Василюк	Ілько			Лука	Золочів	
50	Вдовинюк	Павло	Василь	1913			
51	Ведичко	Іван	Казимир	1900			
52	Венгер	Іван	Антін	1896			
53	Венгрин	Йосип	Мартин	1903			
54	Венцігер	Кароль	Мирослав	1902			
55	Веселович	Петро			смт. Олесьько	Буськ	
56	Винничук	Віктор		1917	Розваж	Золочів	
57	Вирозумський	Марко	Йосип	1903	Червоне	Золочів	
58	Виселовський	Петро	Йосип	1885			
59	Вишинський	Микола			Підгородне	Золочів	
60	Вільчинський	Іван	Ілько	1891	Сасів	Золочів	
61	Вовк	Василь	Олександр	1875	Вільшаниця	Золочів	
62	Волинець	Ярослав		1910	Вороняки	Золочів	
63	Володейко				м. Золочів	Золочів	
64	Вороновський	Михайло		1906	Закомар'я	Буськ	
65	Гаврас	Володимир			Почапи	Золочів	
66	Гаврас	Михайло			Почапи	Золочів	
67	Гаврачинський	Євген			м. Золочів	Золочів	
68	Гаврилів	Петро			Новосілля (Новосілка?)	Золочів	
69	Гавришків	Василь			Бужок	Золочів	
70	Гавришків	Ярослав			Бужок	Золочів	
71	Гавур	Павло			Русилів	Буськ	
72	Гайда	Станіслав	Іван	1892			

1	2	3	4	5	6	7	8
73	Галатин	Роман			м. Золочів	Золочів	
74	Ганз	Юліан	Йосип	1887			
75	Гарберкорн	Хаскель	Йосип	1881			
76	Гарнецький	Людвик		1866	Куровичі	Золочів	
77	Гасьошин	Григорій		1913	Сторонибаби	Буськ	
78	Гачкєвич	Степан			Волуйки	Буськ	
79	Гембус	Антін	Іван	1871			
80	Герасимів	Василь			Закомар'я	Буськ	
81	Герасимчук	Микола	Іван	1917			
82	Герцавайс	Ісаак	Мозес	1920			
83	Гетьман	Іван	Томко	1908			
84	Гжонзка	Броніслав	Микола	1919			
85	Гнадек	Тадеуш	Ян	1889			
86	Гнатів	Павло		1923	Дерев'янки	Золочів	
87	Гобфень	Ерік	Станіслав	1903			
88	Голіч	Юзеф	Михайло	1882	м. Золочів	Золочів	10.04.40
89	Гоманюк	Михайло	Якуб	1909			
90	Гончарський	Казимир			Почапи	Золочів	
91	Готсман	Марк	Леон	1887			
92	Готра	Марія			Добряничі	Перемишляни	
93	Гожк	Адольф	Франк	1901			
94	Граничко	Василь		1916	Ушня	Золочів	
95	Гривняк	Микола	Олексій	1919			
96	Григалевич	Микола		1925	Куровичі	Золочів	
97	Гринкевич	Богдан			м. Золочів	Золочів	
98	Гринцишин	Григорій	Василь	1904	Плугів	Золочів	21.12.40
99	Грицай	Михайло	Антін	1895	м. Золочів	Золочів	9.08.40
100	Гришук	Степан	Йосип	1906			
101	Гром'як	Володимир	Лука	1919			
102	Грудер	Ізраїль	Герман	1882			
103	Грудер	Михайло-Яків	Нахам	1895			
104	Грушкевич	Трохим			Куровичі	Золочів	
105	Гуда	Іван			Бужок	Золочів	
106	Гудяк	Володимир			смт. Поморяни	Золочів	
107	Гуляйгородський	Михайло	Іван	1919			24.04.41
108	Гупаловський	Михайло			м. Золочів	Золочів	
109	Гупаловський	Іван			Заріччя	Золочів	
110	Дарчук	Данило	Іван	1898			
111	Дашкевич	Ян	Здіслав	1907			11.04.40

1	2	3	4	5	6	7	8
112	Демид	Федір	Петро	1914			
113	Демчук	Зиновій	Федір	1911			
114	Джула	Іван			Вороняки	Золочів	
115	Дзевановський	Фердинанд	Михайло	1908			29.12.40
116	Дзендзель	Тадеуш	Станіслав	1901			
117	Дзендзіч	Антін	Йосип	1912			
118	Дзендровський	Володимир			м. Золочів	Золочів	
119	Дзік	Михайло	Михайло	1899	м. Золочів	Золочів	
120	Діба	Антін	Людвик	1911		Золочів	11.07.40
121	Дикало	Михайло	Дмитро	1909	Гологори	Золочів	
122	Дичок	Василь			смт. Поморяни	Золочів	
123	Дідух	Лука	Олексій	1920			
124	Дідух	Михайло	Іван	1919			
125	Дмитрак				Вороняки	Золочів	
126	Добчак	Іван			Почапи	Золочів	
127	Довжицький	Тадеуш	Зигмунт	1906			
128	Доманський	Франк	Йосиф	1901			
129	Домбровський	Франк			Куровичі	Золочів	
130	Драйман	Самуїл	Юзеф	1920			
131	Дрезельтель	Станіслав	Юрій	1899			
132	Дробот	Степан	Іван	1910	Желехівка ?	Золочів ?	
133	Дубас	Онуфрій	Василь	1917			
134	Дубас	Франк	Якуб	1896			
135	Дубас	Яків	Степан	1885	Стінка	Золочів	
136	Думанський	Франк		1904	Колтів	Золочів	
137	Дурделло	(священик)			Червоне	Золочів	
138	Душенчук	Мирослав	Марко	1909	м. Золочів	Золочів	
139	Душук	Микола	Михайло	1915			
140	Ешке	Збігнев	Владислав	1911			
141	Жесницький	Тадеуш	Степан	1902			9.04.40
142	Жешовський	Мар'ян	Франк	1898			
143	Жигачик	Іван	Антін	1896			
144	Жолнович	Роман	Павло	1920			
145	Жолпович	Софія	Павло	1923	*		
146	Жураковський	Антін	Юзеф	1910			
147	Жук	Михайло	Михайло	1895			
148	Загоруїко	Іван	Федір	1911			
149	Загребельний	Войтех	Йосиф	1911			
150	Загальський	Віктор	Микола	1908	Розваж	Золочів	
151	Загальський	Михайло	Микола	1912	Розваж	Золочів	
152	Задвірний	Пилип	Гнат	1893	Красносільці	Золочів	

1	2	3	4	5	6	7	8
153	Задорожний	Микола	Люціян	1915			
154	Заставний	Євген	Василь	1912			
155	Захаревич	Микола	Микола	1916			
156	Зданевич	Дарія		1914	Сторонибаби	Буськ	
157	Зелінський	Станіслав	Іван	1888			20.02.41
158	Зільберг	Адольф	Якім	1900			
159	Зінків	Степан	Костянтин	1918			6.11.40
160	Змієвський	Іван	Іван	1911			
161	Зубик	Теодор	Дмитро	1888			
162	Іванин	Кирило	Петро	1913			
163	Іванів	Іван		1912	Закомар'я	Буськ	
164	Іванів	Юрій		1915	Закомар'я	Буськ	
165	Ілечко	Ілько	Василь	1913			
166	Ільчин	Ілько	Герасим	1916			
167	Йойко	Лідія			м. Золочів	Золочів	
168	Казановська	Людвіга	Мартин	1905			
169	Казеровський	Микола	Андрій	1891			
170	Казімерчак	Юзеф	Леон	1916			
171	Калинович	Мирон			м. Золочів	Золочів	
172	Карабін	Михайло			Заріччя	Золочів	
173	Карамазін	Дмитро	Григорій	1884	Сасів	Золочів	
174	Карамазін	С.			Сасів	Золочів	
175	Катаринський	Іван	Михайло	1890			
176	Качаровський	Василь			Гологори	Золочів	
177	Качоровський	Степан	Василь	1878	Ясенівці	Золочів	
178	Квасниця	Василь	Андрій	1908			
179	Квасниця	Іван	Андрій	1902			
180	Квіт	Дмитро		1898	смт. Поморяни	Золочів	
181	Кілянський	Євген	Мартин	1919			
182	Кісь	Йосип	Григорій	1891	смт. Олесько	Буськ	
183	Кісь	Михайло			смт. Олесько	Буськ	
184	Кіт	Андрій	Павло	1884	Трудовач	Золочів	
185	Клец	Марк	Пінхус	1901			
186	Ковалик	Владислав	Тимофій	1923			
187	Коваль	Микола		1871	Куровичі	Золочів	
188	Коваль	Пилип	Іван	1904	Баннонин	Кам'янка-Бузька	
189	Ковтун	Михайло	Михайло	1908			
190	Козак	Іван			Тудовач	Золочів	
191	Козак	Теодор	Юрій	1905			
192	Козак	Франк	Михайло	1912			

1	2	3	4	5	6	7	8
193	Козюра	Володимир	Михайло	1912			
194	Колодзей	Мар'ян-Юліан	Костянтин	1911	Перемишляни	Перемишляни	
195	Колодій	Теодозій	Онуфрій	1911			
196	Корінь	Василь	Микола	1920			
197	Корн	Роман			м. Золочів	Золочів	
198	Король					Волуйки	Буськ
199	Коропецький	Іван		1905	Вороняки	Золочів	
200	Корчан	Йосип			Закомар'я	Буськ	
201	Корчинський	Франк	Степан	1894			
202	Костишин	Омелян	Василь	1921			
203	Костюк	Федір	Федір	1903	Тростянець	Золочів	
204	Котик	Іван			Вороняки	Золочів	
205	Котик	Павло	Григорій	1907			
206	Кошицький	Степан	Григорій	1904			
207	Кравчук	Борис	Іван	1914			
208	Крачковський	Михайло	Іван	1899			
209	Креденсер	Мирослав			смт. Поморяни	Золочів	
210	Крижанівський	Йосип	Прокіп	1916			
211	Крулик	Людвик	Блажій	1915			
212	Кузик	Ярослав		1916	Закомар'я	Буськ	
213	Куйбіда	Андрій		1909	Розваж	Золочів	
214	Курилович	Данило		1892	смт. Глиняни	Золочів	
215	Курпіга	Іван			Ремезівці	Золочів	
216	Кутасинський	Казимир	Йосип	1914			
217	Кутира	Яків	Іван	1878			
218	Кухар	Микола			м. Золочів	Золочів	
219	Кухарський	Станіслав	Вінцент	1892			
220	Кушко				Волуйки	Буськ	
221	Леба	Федір	Іван	1883			
222	Лерш	Іван	Юзеф	1904			
223	Левків	Мирослав	Йосип	1911			
224	Лисик				м. Золочів	Золочів	
225	Литвин	Іван	Василь		Торгів	Золочів	
226	Лінговий	Михайло	Матвій	1891			
227	Лісовський	Роман	Роман	1911			28.05.40
228	Лісовський	Степан	Андрій	1896			21.07.40
229	Лозовський	Станіслав	Іван	1894			30.07.40
230	Лотоцький	Михайло	Лука	1895			29.07.40
231	Льобінський	Михайло	Василь	1908			
232	Лядснер	Самуїл	Кіба	1892			

1	2	3	4	5	6	7	8
233	Ляшковський	Войцех	Франк	1913			
234	Ляшовський	Теодор			смт. Поморяни	Золочів	
235	Магера				Вільшаниця (Вільшана?)	Броди?	
236	Мазур	Михайло			Тудовач	Золочів	
237	Мазур	Семен	Павло	1907			
238	Мазур	Степан	Василь	1878			
239	Мазурчак	Степан	Петро	1897			
240	Майба	Денис	Павло	1900			12.11.40
241	Макаровський	Петро			Бужок	Золочів	
242	Максимів	Степан	Антін	1904			
243	Максимович	Андрій	Іван	1883			
244	Макух	Олег			Тудовач	Золочів	
245	Маланюк	Василь			Бужок	Золочів	
246	Маланюк	Михайло			Підгір'я	Золочів	
247	Мандюк	Степан	Григорій	1912			
248	Мартинович	Володимир			Циків	Золочів	
249	Мартиняк	Павло	Денис	1897			
250	Марухняк	Григорій			Новосільці (Новосілка?)	Золочів	
251	Марцинишин	Йосип			Новосільці (Новосілка?)	Золочів	
252	Маршал	Іван			смт. Олесько	Буськ	
253	Маселко	Мирон	Іван	1888			31.08.40
254	Медвіль	Василь			Добряничі	Перемишляни	
255	Медвіль				м. Золочів	Золочів	
256	Медух	Йосип		1907	Розваж	Золочів	
257	Мель-Вольф	Лейб	Самуїл	1889			
258	Метельський	Іван	Степан	1904			14.12.40
259	Микитюк	Максим			Сторонибаби	Буськ	
260	Миколишин	Іван			Вороняки	Золочів	
261	Мисик	Іван			Розваж	Золочів	
262	Михайлів	Степан	Григорій	1914			6.11.40
263	Михайлюк	Андрій	Андрій	1919			28.09.40
264	Михайлишин	М.			Сторонибаби	Буськ	
265	Михалічко	Катерина			Куровичі	Золочів	
266	Мищук	Пилип	Семен	1880			1.11.40
267	Мияль	Франк	Петро	1887			
268	Міклашевський	Броніслав			м. Золочів	Золочів	
269	Міклашевський				Торгів	Золочів	

1	2	3	4	5	6	7	8
270	Міносора	Степан	Тимофій	1882			9.12.39
271	Молинський	Іван	Йосип	1913			13.03.41
272	Мокрицький	Степан	Євстахій	1883			
273	Мормеха	Михайло	Василь	1893			18.03.41
274	Мороз	Степан		1924	Куткір	Буськ	
275	Морушко	Василь	Тимофій	1883			21.12.40
276	Москва	Володимир		1916	Розваж	Золочів	
277	Москвитин	Василь	Григорій	1921	Шпиколоси	Золочів	
278	Мотузюк	Олексій	Макар	1908			8.12.39
279	Мудрий	Михайло			м. Золочів	Золочів	
280	Музичка	Михайло	Іван	1920			
281	Мурлевич				Волуйки	Буськ	
282	Мука	Іван			Новосільці (Новосілки?)	Золочів	
283	Мяроновський	Фелікс	Віктор	1898			1939
284	Наконечний	Михайло	Григорій		смт. Поморяни	Золочів	
285	Нейхауз	Мейір	Мендель	1909			
286	Непораний	Степан		1895	Розваж	Золочів	
287	Нижник	Василь			смт. Поморяни	Золочів	
288	Огородник	Михайло		1914	Розваж	Золочів	
289	Оленич	Василь	Василь	1915			
290	Оленчак	Василь			Почапи	Золочів	
291	Оленчак	Павло			Почапи	Золочів	
292	Оленчак	Петро			Бужок	Золочів	
293	Ониськів	Андрій			Розваж	Золочів	
294	Онишук	Фелір	Григорій	1920			24.04.41
295	Орихівський	Василь	Дмитро		Міжгір'я	Перемишляни	
296	Орловська	Катерина	Йосип	1913			
297	Орловська	Софія	Йосип	1921			
298	Особа	Іван		1922	Закомар'я	Буськ	
299	Осрлович	Софія	Йосип	1902			
300	Павлишин	Павло			Почапи	Золочів	
301	Паламар	Василь			м. Золочів	Золочів	
302	Паньківський	Франк	Юліан	1889			
303	Пазун	Андрій	Панас	1895			
304	Палюх	Юрій	Іван	1905			7.11.40
305	Папроцький	Іван	Григорій	1907	Куткір	Буськ	
306	Пасельський	Михайло		1908	Розваж	Золочів	
307	Пахроцький	Бернард	Альберт	1908			
308	Пекарський	Г.			Сторонибаби	Буськ	

1	2	3	4	5	6	7	8
309	Пелех	Степан			Куровичі	Золочів	
310	Пеньонжек	Казимир	Станіслав	1914	м. Золочів	Золочів	6.04.40
311	Петелишський				Сасів	Золочів	
312	Петрушка	Якуб	Михайло	1903			10.04.40
313	Пилипець	Василь	Андрій	1903			4.04.40
314	Пилич	Йосип	Григорій	1908			
315	Пильшак	Мечислав	Віктор	1888			27.05.41
316	Пиндик	Григорій			м. Золочів	Золочів	
317	Пиндик	Костянтин	Теодор	1883	Почапи	Золочів	
318	Підборочинський				смт. Олесько	Буськ	
319	Пікас	Микола			м. Золочів	Золочів	
320	Пішер	Йосип	Іван	1903			
321	Планита	Михайло	Степан	1886			3.09.40
322	Подаповський	Йосип	Йосип	1918			
323	Польпа	Текля	Ілько	1913			
324	Постолок	Андрій		1910	Сторонибаби	Буськ	
325	Поцлуйко	Андрій	Мойсей	1814			
326	Почапський	Петро			Почапи	Золочів	
327	Прилуцький	Степан	Павло	1906	Новосільці (Новосілка?)	Золочів ?	
328	Прислопський				м. Золочів	Золочів	
329	Приступа	Василь	Михайло	1912			9.03.40
330	Пришляк	Микола	Михайло	1914			
331	Прохира	Андрій	Франк	1884			
332	Пума	Катерина	Петро	1909			
333	Радиковський	Владислав	Людвик	1862			
334	Радомський	Антін			м. Золочів	Золочів	
335	Радомський	Григорій			Волуйки	Буськ	
336	Райзер	Яків	Герш	1888			9.04.40
337	Раорт	Вільгельм	Петро	1887			
338	Рибак	Осип			Словіта	Золочів	
339	Рекшинський	Іван	Григорій	1920			
340	Риськевич				смт. Олесько	Буськ	
341	Романишин	Іван	Григорій	1906			
342	Романів	Володимир	Михайло	1911			11.06.40
343	Романів	Роман			м. Золочів	Золочів	
344	Рудий	Володимир		1916	Вороняки	Золочів	
345	Рудий	Петро	Олексій	1920			
346	Рудий	Семен	Олексій	1911			
347	Рудський	Володимир	Станіслав	1906			
348	Рудський	Мар'ян	Владислав	1896			2.04.41

1	2	3	4	5	6	7	8
349	Ружицький	Микола	Томаш	1882	Підгородне	Золочів	
350	Русецький	Йосип			м. Золочів	Золочів	
351	Сабадаш	Володимир			Коропець	Золочів	
352	Сабат	Юліан			м. Золочів	Золочів	
353	Савінський	Франк	Ян	1897			
354	Садовський	Богдан		1910	Розваж	Золочів	
355	Сай	Марко			Розваж	Золочів	
356	Сандацький	Франк			Куткір	Буськ	
357	Сапелюк	Роман			Бужок	Золочів	
358	Сарчинський	Роман	Степан	1922			
359	Сарчинський	Юлій	Степан	1920			
360	Свистун	Іван		1886	Попівці	Броди	
361	Свистунович	Іван	Микола	1882			
362	Світлик	Здіслав- Гадей	Теофіл	1912	Львів	Львів	
363	Семчишин	Михайло	Прокоп	1897	Ремезівці	Золочів	
364	Сенів	Кирило	Дмитро	1917			
365	Сеник	Михайло	Яків	1895			
366	Сенчук	Леонід	Іван	1905			
367	Серба	Степан	Іван	1921	Плугів	Золочів	
368	Сивуляк	Ілько	Андрій	1917	Плетеничі	Перемиш- ляни	
369	Сивуляк	Петро	Андрій	1913	Плетеничі	Перемиш- ляни	
370	Сивуляк	Федір	Андрій	1911	Плетеничі	Перемиш- ляни	
371	Сікора ла-Пер	Данута	Еміль	1908			
372	Скарбек	Михайло	Йосип	1891			
373	Словіцький	Василь			м. Золочів	Золочів	
374	Словіцький	Дмитро			м. Золочів	Золочів	
375	Словіцький	Петро			м. Золочів	Золочів	
376	Смаль	Ярема	Іван	1899			
377	Смалюк	Пилип	Іван	1889			
378	Собашек	Євген	Йосип	1924			
379	Собашек	Ярослав	Йосип	1914			21.02.41
380	Соколовський	Мар'ян	Іван	1915			
381	Солковський	Йосип	Михайло	1911			
382	Спишний	Іван			м. Золочів	Золочів	
383	Стасюк	Федір	Петро		смт. Поморяни	Золочів	
384	Стахів	Іван	Семен	1900	с. Красносільці	Золочів	
385	Стефан	Зигмунт	Фердинанд	1916			

1	2	3	4	5	6	7	8
386	Стецьків	Євген	Михайло	1886			
387	Стриковський	Іван		1912	Йосипівка	Буськ	
388	Строчан	Роман		1921	м.Золочів	Золочів	
389	Строчан	Прина		1923	м.Золочів	Золочів	
390	Струсевич	Юліан			м.Золочів	Золочів	
391	Струтницький	Степан	Филимон	1921			
392	Сукмановський	Дем'ян			Підгір'я	Золочів	
393	Сукмановський	Пилип	Дем'ян	1891			
394	Супрун	Теодор	Йоип	1911			
395	Сурякова	Осипа			м.Золочів	Золочів	
396	Сухаревич	Сильвестр	Сильвестр	1915			
397	Сухоставський	Євген	Микола	1916	смт.Олесько	Буськ	
398	Тарнавський	Михайло	Денис	1905			6.04.40
399	Тележинський	Леонтій	Леонтій	1916			23.12.40
400	Терлецький	Кароль	Кароль	1891			
401	Теслюк	Петро		1908	Жуків	Золочів	
402	Тимакевич	Антін	Микола	1878			
403	Тимбурський				смт. Олесько	Буськ	
404	Тимків	Роман			Княже	Золочів	
405	Тимцьо	Володимир	Ілько	1889			
406	Тишке	Арон	Лазар-Юзеф	1897			20.12.40
407	Трайбер	Лейба	Абрам	1885			
408	Урбанський	Владислав	Якуб	1912			29.05.40
409	Фалинський	Іван	Лук'ян	1913	Сторонибаби	Буськ	21.12.40
410	Федоринчук	Костянтин	Павло	1883	Плугів	Золочів	21.12.40
411	Федорович	Іван	Євстахій	1914			10.02.41
412	Федушинський	Йосип	Юліан	1906	Підгір'я	Золочів	
413	Фелчишин	Євген		1921	м. Золочів	Золочів	
414	Фігура	Андрій			Стінка	Золочів	
415	Фігура	Йосип			Стінка	Золочів	
416	Фігура	Петро	Ілько	1878	Стінка	Золочів	
417	Фітьо	Богдан			Плугів	Золочів	
420	Флісінський	Павло	Павло	1910			
421	Фляшек	Михайло	Павло	1908			
422	Хамайдес	Хала	Ісаак	1891			
423	Хмаринський	Михайло			Волюйки	Буськ	
424	Хміль	Іван			Новосільці	Золочів	
425	Хміль	Микола		1899	Трудовач	Золочів	
426	Хомалія	Мар'ян	Юзеф	1898			
427	Хомяк	Іван			Русилів	Буськ	

1	2	3	4	5	6	7	8
428	Хотис	Степан	Василь		Торгів	Золочів	
429	Худзик	Микола	Йосиф	1882	Попівці	Броди	
430	Хуткий	Михайло	Максим	1898			
431	Цап	Іван	Василь	1885			9.04.41
432	Цап	Теодор	Петро	1904			
433	Цверлінг	Мендель	Йосиф	1884			
434	Цєвалок	Ядвіга	Михайло	1904			
435	Цекан	Ярослав	Михайло	1910			
436	Цица	Григорій	Дмитро	1894	Ремезівці	Золочів	
437	Цица	Іван	Дмитро	1882	Ремезівці	Золочів	
438	Цица	Стефанія			Ремезівці	Золочів	
439	Цільник	Андрій	Пилип		Розваж	Золочів	
440	Цільник	Онуфрій			Трудовач	Золочів	
441	Цішецький	Мирослав	Олександр	1908	м. Золочів	Золочів	20.12.40
442	Цяпка	Мирон	Василь	1921	Йосипівка	Буськ	
443	Чаплинський	Франк			Олесько	Буськ	
444	Чемерицький	Олексій	Микита	1902	Підгородне	Золочів	
445	Чепак	Іван			Ремезівці	Золочів	
446	Черкавський	Петро	Іван	1896			
447	Черняк	Самійло	Анастас	1897			8.04.40
448	Чех	Михайло	Іван	1911			16.05.40
449	Чорний	Сельвестр	Степан	1910			24.04.41
450	Чорний	Тадей	Петро	1912			
451	Чорний	Ян	Стефан	1905			
452	Чорний	Ярослав		1908	Розваж	Золочів	
453	Чучман	Андрій			Почапи	Золочів	
454	Шайда	Томаш	Павло	1876			
455	Шалайдевич	Тадей	Едвард	1915			
456	Шалайко	Роман		1922	м. Золочів	Золочів	
457	Шаманський	Михайло	Павло	1910			
458	Шандро	Володимир			м. Золочів	Золочів	
459	Швед	Михайло	Теодор	1921			
460	Шелюк				м. Золочів	Золочів	
461	Шеремет	Іван	Роман	1922			
462	Шехтер	Герш	Абрам	1900			
463	Шимберський	Петро			Княже	Золочів	
464	Шивалюк	Григорій	Сидір	1889			
465	Шкробут	Олексій	Теодор	1901			
466	Шкутних	Мечислав	Іван	1920			
467	Шмига	Антін	Йосип	1889			

1	2	3	4	5	6	7	8
468	Шостак				Волуйки	Буськ	
469	Шпунар	Казимир	Роман	1914			
470	Штаньмец	Зельман	Борух	1896			
471	Шугаєв	Степан	Лаврін	1912			
472	Шульга	Дмитро			смт. Глиняни	Золочів	
473	Шилловський	Станіслав	Кароль	1892			
474	Шур	Іван			Підгір'я	Золочів	
475	Юрченко	Павло	Томаш	1916			
476	Яблонський	Василь	Микита	1895	м. Золочів	Золочів	
477	Яблонський	Семен	Левко	1906	Поляни	Золочів	
478	Якимчук	Степан	Іван	1913			
479	Янович	Роман	Антін	1907	м. Золочів		
480	Яримович	Іван			Новосільці (Новосілка?)	Золочів ?	
481	Ярославський	Броніслав	Іван	1912			
482	Ярош	Олексій	Павло		смт. Поморяни	Золочів	
483	Ясінський	Якуб	Антін	1883			
484	Ястшомб	Софія	Іван	1903			
485	Яцків	Михайло					

Список 5

РОЗСТРІЛЬНІ СПИСКИ В'ЯЗНИЦЬ № 4 — „БРИГІДКИ“
24—28 червня 1941 р. — 326 осіб

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Дата арешту	Ви-рок	№ ка-мери	Місце народження і примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Абдул-Карімов	Мірдаза	Карім	1917			14	Дезертир РККА
2	Адамчак	Степан	Людвик	1912	20.03.40		12	
3	Айдельгайт	Чале	Герман	1907	9.04.40		9	
4	Акер	Юзеф	Самійло	1901			13	
5	Андрущишин	Лля	Теодор	1899	9.04.40		12	
6	Арендт	Віктор	Ян	1895			7	
7	Атаманюк	Микола	Михайло	1909	24.10.39		12	Член ОУН
8	Ахрамович	Всеволод	Сергій	1918			15	
9	Бабій	Степан	Василь	1922		5	8	
10	Бакаляр	Михайло	Андрій	1896	20.12.40			
11	Балицький	Іван	Степан	1914			8	
12	Балут	Антон-Роман	Андрій	1899			18	
13	Балюк	Михайло	Ігнат	1912			1	
14	Барановський	Йосип	Іван	1888	10.07.40		15	
15	Бартель	Владислав	Станіслав	1914			14	
16	Бартник	Броніслав	Франк	1915			9	
17	Бартошек	Володимир	Іван	1905			9	
18	Басюк	Петро	Іван	1909			1	
19	Басюк	Василь	Семен	1898			1	
20	Бахно	Федір	Микола	1900	2.12.40		9	
21	Бацорків	Тарас	Гілярій	1922	7.09.40		1	
22	Бегальський	Антон	Станіслав	1899			7	
23	Бедрій	Дмитро	Василь	1882			1	
24	Бельський	Зигмунт	Ромуальд	1881			7	
25	Бинішевський*	Михайло	Адольф	1901			7	Кр
26	Биндза	Яків	Василь	1910			1	
27	Бізуб	Броніслав	Алоїз	1886			12	
28	Білас	Михайло	Степан	1920	9.01.41		1	
29	Білецький	Михайло	Василь	1908				
30	Бланковський	Антон	Іван	1909			15	
31	Блюс	Василь	Степан	1898			8	
32	Бобранський	Тадеуш	Рудольф	1905			8	
33	Богущ	Владислав	Мартин	1899			12	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
34	Бойко	Григорій	Євстахій	1898			9	
35	Бор	Ян	Казимир	1920	4.04.40		14	
36	Бордух	Володимир	Михайло	1912	21.12.20		9	
37	Бріфер	Людвик	Макс	1890	24.12.40		15	
38	Братушинський	Михайло	Петро	1919			14	
39	Бубеля	Володимир	Іван	1894			8	
40	Бувай	Тадеуш	Ян	1921			13	
41	Бураков	Федір	Макар	1915			9	
42	Бурник	Тадеуш	Владислав	1922			12	
43	Бучек	Станіслав	Томаш	1915	14.01.40	7	14	
44	Вавринець	Іван	Михайло	1914	21.12.40		1	
45	Вайс	Соломон	Іцек	1911	14.01.41		15	
46	Ван	Мар'ян	Владислав	1902			7	Борог радвлadı
47	Ванько	Микола	Андрій	1915			15	
48	Вебер	Мар'ян	Рудольф	1901	17.03.40	6	14	
49	Венгрин	Михайло	Іван	1919			15	
50	Вендиш	Ярослав	Данило	1909			1	
51	Веремейчик	Іван	Роман	1898			14	
52	Висоцький	Михайло	Йосип	1908	11.06.40		12	
53	Вишиваний	Йосип	Іван	1918	28.12.40		1	
54	Вітак	Андрій	Федір	1895			18	
55	Воляник	Юрій	Михайло	1900	16.04.40		9	
56	Воробей	Трохим	Данило	1921			14	
57	Врублевський	Здіслав-Казимир	Ян	1880	14.09.40		8	
58	Галас	Михайло	Антон	1923			1	
59	Гапка	Броніслав	Микола	1881			12	Член ППС
60	Гарапа	Микола	Олексій	1905			8	
61	Гарасевич	Андрій	Павло	1922			14	
62	Гарасевич	Павло	Андрій	1880			14	
63	Гертик	Федір	Йосип	1885			8	
64	Главацький	Ігнат	Станіслав	1924	31.12.40		14	
65	Главацький	Едвард	Станіслав	1921	31.12.40		14	
66	Глин्यानський	Адольф	Йосип	1881	7.12.40		8	
67	Глухонюк	Василь	Семен	1897		2	14	
68	Гнатюк	Григорій	Софрон	1909			14	
69	Говла	Євген	Всеволод	1912			1	
70	Голіней	Михайло	Йосип	1921	31.12.40		14	
71	Горлій	Іван	Василь	1920			1	
72	Горлій	Іван	Іван	1918			9	
73	Горп	Міклош	Самійло	1921			14	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
74	Грабовський	Броніслав	Йосип	1919			15	
75	Грачинський-Зелінський	Юзеф-Владислав	Ігнат-Юліан	1887			12	
76	Гудзинський	Григорій	Леон	1907			14	
77	Гуцьковський	Михайло	Іван	1903			14	
78	Гура	Іван	Петро	1906			8	Куркуль
79	Давидюк	Наум	Іван	1907			15	
80	Даль	Казимир	Іван	1908			7	
81	Дама	Станіслав	Йосип	1912			14	
82	Дацко	Михайло	Григорій	1907			14	
83	Дацків	Михайло	Теодор	1910	5.12.40		1	
84	Дейнека	Степан	Іван	1900	21.12.40		1	
85	Демків	Микола	Володимир	1921	12.10.40		1	
86	Денис	Степан	Степан	1920			1	
87	Диндало	Антон	Михайло	1888			1	
88	Дикий	Павло	Василь	1907			14	
89	Дириль	Василь	Антон	1904	21.10.40		1	
90	Дириль	Володимир	Іван	1923	21.10.40			
91	Дириль	Йосип	Антон	1897			1	
92	Діордінко	Геннадій	Григорій	1915			1	
93	Дмитришин	Іван	Михайло	1913			12	
94	Долинський	Роман	Домінік	1908			14	
95	Дорош	Войцех	Григорій	1902			14	
96	Драницький	Юрій	Михайло	1909			18	К/р
97	Дриль	Степан	Антон	1904			1	
98	Дробик	Франк	Ігнат	1892		5	14	
99	Дроздовський	Войцех	Михайло	1919	4.12.40		14	
100	Дубецький	Григорій	Михайло	1912			14	
101	Дубицький	Омелян	Войцех	1898	2.05.40			
102	Дуда	Антон	Максим	1910			9	
103	Дуда	Степан	Степан	1916				
104	Думинець	Микола	Василь	1900	23.12.40		1	
105	Екслер	Соломон	Вольф	1908			15	
106	Енджесєвський	Василь	Григорій	1916			1	
107	Ефта	Франк	Шимон	1899				
108	Жировський	Володимир	Іван	1914			9	
109	Жонца	Владислав	Андрій	1906			14	
110	Жуковський	Михайло	Йосип	1901			12	
111	Жулкевський	Владислав	Григорій	1903			7	
112	Завадовський	Ярослав	Петро	1915			8	14
113	Завейський	Броніслав	Болеслав	1906	18.05.40		12	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
114	Заліщук	Михайло	Семен	1911				
115	Заяць	Франц	Йосип	1891			15	
116	Заяць	Ян	Юзеф	1903			12	
117	Зборовський	Василь	Пантелей- мон	1921			9	
118	Зварич	Федір	Михайло	1915	30.01.41		1	
119	Зелений	Олексій	Пантелей- мон	1923	12.06.40		18	
120	Зубик	Роман	Іван	1902	23.03.40		1	
121	Івашкевич	Іван	Іван	1922			1	
122	Ігнарський	Чеслав	Йосип	1905	16.03.40	5	12	Ярослав
123	Кадай	Дмитро	Олександр	1901			15	
124	Каличак	Казимир	Антон	1916	21.03.40		8	
125	Канцілевич	Юліан	Іван	1914			9	
126	Каранчевський	Станіслав	Іван	1905			15	
127	Карпан	Іван	Костянтин	1902			14	
128	Карплюк	Кіндраг	Ігнат	1907			1	
129	Кацман	Юзеф- Остап	Микола	1917			15	
130	Качмарик	Петро	Павло	1887	8.05.40		1	
131	Квасек	Антон	Томаш	1900			15	
132	Квасний	Михайло	Мартин	1910			14	
133	Кисельов	Іван	Іван	1885	12.12.40		15	
134	Кистечек	Василь	Дмитро	1888			8	Куркуль
135	Кияновський- Найко	Олексій	Матвій	1897			9	
136	Кісь	Михайло	Михайло	1921			15	
137	Кіт	Юрій	Андрій	1895	21.12.40		1	
138	Клуба	Владислав- Станіслав	Владислав	1911	13.10.40		15	
139	Клюс	Ян-Юрій	Мартин	1896		8	7	
140	Кнапик	Альфред	Станіслав	1895			12	
141	Коберський	Олександр	Кароль	1922			8	
142	Кобрин	Павло	Степан	1913	21.12.40		1	
143	Ковать	Мартин	Іван	1884			12	
144	Козак	Іван	Іван	1907	21.12.40		1	
145	Козак	Семен	Микола	1910	21.12.40		15	
146	Козланюк	Михайло	Степан	1894	16.09.40		15	Перерів- Коломия
147	Козоріз	Шимон	Кароль	1884			12	
148	Кон	Авраам	Лазар	1913	16.09.40		15	
149	Копровський	Василь	Пилип	1918			1	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
150	Корецький	Адам	Степан	1914	13.08.40		9	
151	Короткевич	Мартин	Зиновій		3.04.40		15	
152	Косик	Лука	Василь	1915			1	
153	Кот	Василь	Прокіп	1908	21.12.40		9	
154	Кот	Михайло	Іван	1903	22.03.40		7	Пшеворськ, Польща
155	Кошель	Зиновій	Йосип	1921	21.12.40		15	Хлівчани, Со- кальський р-н
156	Крайник	Володимир	Теодор	1920	6.01.40		7	Добре, Польща
157	Крамаш	Степан	Петро	1897			15	
158	Красняк	Еміль	Володимир	1906		6	14	
159	Криштальський	Федір	Федір	1915	21.12.40		9	
160	Круль	Алоїз	Юзеф	1903			7	
161	Крупка	Володимир	Йосип	1877			1	
162	Крупка	Омелян	Володимир	1915			1	
163	Крупка	Ярослав	Володимир	1916			1	
164	Курдуба	Іван	Петро	1924			1	
165	Кузьма	Володимир	Антон	1906			7	
166	Куник	Михайло	Устин	1913			1	
167	Кулак	Іван	Степан	1911			1	
168	Куриляк	Михайло	Степан	1896			8	
169	Куриляк	Іван	Антон	1905			7	
170	Курсик	Дюнек	Матеуш	1908			15	
171	Кустанович	Едвард	Павло	1905			18	Керівник фашист. орг.
172	Кухарчук	Антон	Семен	1913			15	
173	Куцан	Трифон	Теодор	1914			9	
174	Лаврие	Григорій	Олексій	1910			14	
175	Лазарко	Микола	Дмитро	1920	21.12.40		1	
176	Лапок	Павло	Дорофій	1920			14	
177	Лецишин	Григорій	Дмитро	1913	21.12.40		1	
178	Лецишин	Петро	Іван	1914			1	
179	Липецький	Петро	Микола	1904	21.12.40		1	
180	Лісний	Василь	Федір	1923	6.02.41		8	
181	Лисак	Василь	Томаш	1904			14	
182	Лотоцький	Сьєн	Федір	1914	21.12.40		8	
183	Лужницький	Іван	Григорій	1906	3.02.41		14	
184	Лукач	Йосип	Франк	1875	10.04.40	5	14	
185	Міллер	Станіслав	Франк	1912	17.03.40		1	
186	Мишук	Омелян	Михайло	1922	11.09.40		15	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
187	Мазурик	Берт	Валентин	1904			7	
188	Майхрович	Владислав	Петро	1898	24.10.39		1	
189	Максимишин	Олекса	Григорій	1896	8.09.40		1	
190	Максимчук	Михайло	Степан	1914	3.12.40		1	
191	Малена	Василь	Іван	1920			1	
192	Малиновський	Юрій	Кароль	1914			15	
193	Мартинишин	Михайло	Василь	1911			1	
194	Мархальчук	Леонтій	Яків	1875			14	
195	Маршалик	Збігнєв	Мечислав	1922	28.02.40		7	
196	Мациборський	Яків	Матвій	1913				
197	Мацепа	Михайло	Петро	1916			1	
198	Медвідь	Станіслав	Леонард	1891			15	Комендант поліції
199	Мисливець	Петро	Войцех	1894	5.03.40		14	
200	Модло	Василь	Павло	1921	21.12.40		1	
201	Ней	Мар'ян	Мар'ян	1921	22.03.40	6	14	
202	Немец	Леон-Якуб	Іван	1907	25.09.40		14	
203	Новосад	Михайло	Іван	1895	8.11.40		9	
204	Оледдій	Павло	Лук'ян	1916			1	
205	Осташ	Михайло	Йосип	1912	16.07.40		14	
206	Охримович	Олександр	Любомир	1915	12.09.40		1	
207	Павлишин	Дмитро	Василь	1906			14	
208	Павлюк	Володимир	Григорій	1909			1	
209	Палох	Іван	Антон	1897	17.05.40		14	
210	Панас	Василь	Григорій	1912	23.03.40		15	
211	Панасюк	Василь	Петро	1921	5.12.40		1	
212	Панечко	Іван	Степан	1923			14	
213	Панічек	Платон	Теодор	1904	21.01.41		15	
214	Паплинський	Йосип	Петро	1904	27.03.40		14	
215	Паращак	Чеслав	Владислав	1921			14	
216	Пашкевич	Олександр	Віктор	1908			14	
217	Пашко	Михайло	Іван	1912	26.11.40		15	
218	Пельц	Степан	Іван	1899			1	
219	Петрович	Владислав	Матей	1915	9.04.40		1	
220	Писарський	Карл	Якуб	1901			1	
221	Пищик	Мар'ян	Франк	1897	15.03.40		14	
222	Полкашник	Михайло	Іван	1905			14	
223	Прокіп	Мечислав	Ігнат	1907			7	
224	Прокопчин	Іван	Микола	1906			14	
225	Прокопчук	Володимир	Яків	1911			1	
226	Пфафер	Ісаак	Хаїм	1922			14	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
227	Пьонтек	Гадеуш	Ян	1924			7	
228	Равлик	Дмитро	Олексій	1913			15	
229	Равлик	Яків	Роман	1910			1	
230	Равлик	Роман	Яків	1877	6.12.40		8	
231	Радловський	Орест	Владислав	1901	22.03.40		1	
232	Рапак	Казимир	Юліан	1918	18.04.40		9	
233	Репета	Михайло	Дмитро	1913	13.01.41		1	
234	Решетилевич	Зиновій	Олександр	1888			12	
235	Рибак	Йосип	Павло	1908	9.05.40		9	
236	Рикосюк	Лука	Іван	1912	2.10.40		1	
237	Рідлер	Кароль	Ігнат	1904			7	
238	Родз	Василь	Павло	1895			14	
239	Роздорожний	Микола	Степан	1915	9.03.40		7	Купець
240	Сабара	Іван	Петро	1918	25.12.40		18	
241	Савків	Петро	Микола	1914			13	
242	Савойко	Михайло	Петро	1915	20.12.40		15	
243	Сайчук	Атанас	Клим	1919			15	
244	Сапінський	Йосип	Станіслав	1880			14	
245	Сапковський-Гайда	Кароль-Іван	Віктор-Франк	1918			9	
246	Сачик	Зиновій	Микола	1897	20.12.40		8	
247	Свищ	Станіслав	Кристіян	1903			9	
248	Сейдек	Роман	Ян	1910	20.07.40		12	
249	Семенюк	Дмитро	Ігнат	1870	10.04.40		8	Член УНДО
250	Семенюк	Трохим	Степан	1893			14	
251	Семків	Андрій	Степан	1912			8	
252	Сенів	Ярослав	Михайло	1916	21.12.40		1	
253	Середа	Еміль	Іван	1907			15	
254	Сидорчук	Данило	Мартин	1891			14	
255	Сірко	Михайло	Степан	1921			15	
256	Сірук	Олександр	Михайло	1895			14	
257	Сковронський	Станіслав	Ігнат	1908			15	
258	Сколацький	Григорій	Іван	1903			15	
259	Скопляк	Ярослав	Адам	1891			15	
260	Скотняний	Кирило	Григорій	1905			7	
261	Скурський	Станіслав	Зигмунт	1883		10	14	
262	Славецький	Богдан	Олександр	1916	29.02.40		8	
263	Слива	Генрик	Валентин	1904	23.03.40		15	
264	Слободян	Франк	Томаш	1906	22.03.40		7	
265	Слонян	Кидрат	Климентій	1911		8	12	
266	Смакула	Степан	Йосип	1904	21.12.40		1	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
267	Смоленський	Лаврін	Франк	1921	21.12.40		1	
268	Смоль*	Григорій	Петро	1919			1	
269	Смоль	Микола	Михайло	1899	2.10.40		1	
270	Смоль	Степан	Іван	1904	2.10.40		1	
271	Соба	Броніслав	Рудольф	1923	21.03.40		8	
272	Сович	Йосип	Павло	1913	29.03.41		15	
273	Солтис	Степан	Андрій	1909			7	
274	Солтис	Тадеуш	Станіслав	1923	21.10.39		9	
275	Сташевський	Євстахій	Йосип	1918			14	
276	Станкевич	Станіслав	Йосип	1920	4.07.40		14	
277	Старек	Рудольф	Вацлав	1894			14	
278	Стефанів	Павло	Іван	1891			15	
279	Стецин	Володимир	Михайло	1922			18	
280	Стець	Ілля	Василь	1905	14.01.41		1	
281	Стець	Ілля	Іван	1915	9.11.40		7	
282	Столяр	Дмитро	Марко	1921			14	
283	Стругинський	Михайло	Іван	1888			1	
284	Сухарецький	Іван	Микола	1918			9	
285	Сухоставський	Мирон	Степан	1907	22.10.40		1	
286	Табелевський*	Казимир	Бернард	1906			13	
287	Тамплера-Дорош	Станіслав	Алтон	1899			7	
288	Терлак	Михайло	Микола	1910		5	15	
289	Ткачук	Володимир	Себастьян	1909			14	
290	Трафіс	Леон	Станіслав	1900			15	
291	Трач	Володимир	Йосип	1916			1	
292	Тройнар	Михайло	Кароль	1901	19.07.40		7	
293	Урбановський	Адам	Іван	1904			12	
294	Францішек	Казимир	Якуб	1885			15	
295	Фрис	Іван	Яким	1910			1	
296	Фріц	Олександр	Іван	1889			12	Член ОЗН, ЛОВ
297	Фузь	Семен	Йосип	1879			1	
298	Харитончик	Клим	Олексій	1911			14	
299	Хвицук	Максим	Авксентій	1916			14	
300	Хмура	Антон	Ян	1905			7	
301	Хомин	Степан	Микита	1902	21.12.40		1	
302	Худик	Володимир	Іван	1913	21.12.40		4	
303	Цап	Степан	Степан	1912			1	
304	Цвіринкайло	Яків	Іван	1881	21.12.40		1	
305	Цибульський	Микола	Микола	1918	8.05.40	8	12	
306	Цицало	Ізидор	Іван	1907			1	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
307	Цьмак	Генрик	Павло	1912		8	7	
308	Чернега	Юліан	Михайло	1917	23.12.40		1	
309	Чесневський	Вацлав	Вітольд	1880			14	
310	Чорторинський	Юліан	Іван	1913	21.12.40		15	
311	Шарковський	Збігнев	Антон	1902	26.03.40	8	14	
312	Швець	Михайло	Йосип	1894			13	Працював у канцелярії поліції
313	Шевчук	Йосип	Домінік	1893			14	
314	Шевчук	Степан	Микола	1911			14	
315	Шембек	Степан	Юрій	1913	2.03.40	5	12	
316	Шенпек	Павло	Павло	1917			14	
317	Шепетнюк	Петро	Дмитро	1914			14	
318	Шинаровський	Йосип	Юрій	1890	21.12.40		1	
319	Штука	Кіндрат	Мар'ян	1920	9.02.39		7	Поширював листівки
320	Шульц	Тадеуш	Владислав	1917			15	
321	Шепанський	Юзеф	Ян	1921	9.07.40		7	
322	Юни	Збігнев	Зигмунт	1912			9	
323	Якубяк	Федір	Василь	1897		6	14	
324	Яновський	Альфред	Владислав	1905			7	
325	Яремчук	Василь	Микола	1919			15	
326	Яцок	Григорій	Михайло	1922			1	

* Немає в списках з журналу „3 архівів ВУЧК, ГПУ, НКВД, КГБ“

НАЧАЛЬНИК В'ЯЗНИЦІ 4 (Левін)
СТ. КАПІТАН ПРОКУРАТУРИ (підпис нерозбірливий)

Список 6

**ЖЕРТВИ ЧЕРВНЕВОГО ТЕРОРУ 1941 р. У ЛЬВОВІ,
РОЗІЗНАНІ РІДНИМИ***

№	Прізвище	Ім'я	Нар.	Звідки	Ким був
1	Балицька	Ольга	1915		Урядничка
2	Бень	Василь	1886		Директор СШ № 34
3	Брей	Юрій		с. Вороців-Яворів	Господар
4	Верхола	Михайло	1914		
5	Галапац	Ярослав			
6	Геник-Березовський	Василь			Інж., наук. працівник Етнографічного ін-ту
7	Гнатович		1921	с. Парипси	Сторож банку
8	Климчук	Василь		Підгагір'я-Тетевчиці-Радехів	Господар
9	Конрад	Микола			о. д-р, проф. Богосл. Акад.
10	Костецький	Данило	1906		Магістр права
11	Кухар	Григорій	1912		Магістр права, головний бухгалтер Медінституту
12	Кушнір	Іван			Секретар профспілок м. Львова
13	Маркусь	Іван			
14	Маркусь	Степан			
15	Масний	Степан	1922		Студ. медицини
16	Мацько	Теодор			Студ. медицини
17	Михальчук	Дмитро		с. Мервичі-Жовква	Інженер
18	Пеленський	Мирон			
19	Прийма	Володимир			Дяк
20	Пузинець	Михайло	1898		Старшина УГА, бухгалтер Медінституту
21	Савка	Іван			Студ. медицини
22	Сачик	Зиновій			
23	Свірський	Іван			Інженер
24	Сторожук	Лонгин	1912		Студ. Богослов'я, урядовець
25	Струк	Євстахій	1909		Директор Медінституту
26	Чайковський	Богдан			Д-р, адвокат в Сокалі, співроб. Етнографічного музею Львова
27	Шухевич	Юрій			Співак-тенор, брат генерала Чупринки

* У списках СБУ та картотеках УМВСУ у Львівській області не значаться.

З архівів Львівського обласного товариства „Пошук“.

Список 7

**РОЗСТРІЛЯНІ В червні 1941 р. У ЛЬВОВІ — 29 осіб
(з архіву польського „Меморіалу“)**

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Дата арешту
1	Брухнальський	Густав	Вільгельм	1894	1.03.40
2	Веселовський	Станіслав	Титус	1903	
3	Вільконь	Станіслав	Ігнат	1919	14.05.40
4	Гадульський	Станіслав	Фелікс	1915	23.05.40
5	Градовський	Франк	Федір	1905	22.03.40
6	Жарчевський	Станіслав	Якуб	1893	5.04.40
7	Квас	Володимир	Франк	1908	22.03.40
8	Крачковський	Степан	Степан	1898	3.06.40
9	Лянгевич	Франк	Еммануїл	1904	2.09.40
10	Марко	Болеслав	Зигмунт	1916	2.05.40
11	Марковська	Чеслава	Владислав	1910	23.03.40
12	Олешкевич	Генрик	Казимир	1900	2.01.40
13	Пестржинський	Зигмунт	Фелікс	1897	22.03.40
14	Пневський	Здіслав	Йосип	1907	11.12.40
15	Пшебильський	Ян	Михайло	1911	27.04.40
16	Соколовський	Адам	Віктор	1916	22.03.40
17	Соколовський	Мар'ян	Ян	1908	22.08.40
18	Старак	Станіслав	Франк	1911	22.12.39
19	Старак	Юліан	Йосип	1908	6.09.40
20	Терликовський	Мечислав	Броніслав	1892	30.10.40
21	Тимович	Талей	Мар'ян	1912	12.03.40
22	Юречко	Ян	Ян	1913	21.03.40
23	Яворовський	Владислав-Тадеуш	Ян	1918	27.09.40
24	Яновський	Станіслав	Людвік	1920	14.05.40
25	Яролін	Франк	Вільгельм	1888	26.02.40
26	Якубовський	Степан	Михайло	1872	09.04.40
27	Завейський	Броніслав	Болеслав	1906	14.05.40
28	Мочульський	Йосип	Юліан	1915	12.04.41
29	Хилевський	Зигмунт	Володимир	1907	20.08.40

Джерело: опрацювання І. Федущак на підставі: Aresztowani w rejonie Lwowa i Drohobycza 1939—1941. Indeks represjonowanych.— Warszawa: Karta, 1998.— Т. VI.— 368 s.

Список 8

**ЗАМУЧЕНІ червня 1941 р. В районі БІБРКИ,
містах БУСЬКУ, ГОРОДКУ, МИКОЛАЄВІ**

Колишній район **БІБРКА** — тепер Перемишлянський.
У селі Романів розстріляні голова сільради Іван Королик та селяни:
Довбуш Богдан, Дучій Микола, Орлевич Василь, Цвігун Іван.

Місто БУСЬК

Виявлено 40 осіб у в'язниці і біля 50 чол. в парку — в каплиці
(переважно сільських дівчат).

У в'язниці розпізнані:

Вань Микола — лікар, громадський діяч,
Чучман Микола — кооперативний діяч.

Місто ГОРОДОК

На подвір'ї в'язниці у коморі були закопані:
Мельник Євстахій — студент з Городка,
Марутяк Михайло — кооператор з с. Мавковичі,
Козак Петро — селянин з с. Давидовичі.

Місто МИКОЛАЇВ

Серед численних жертв розпізнані:
Гольденбраум Іван з Дрогобича,
Гонтарський Григорій — нотар,
Заневич Степан — кол. старшина УГА,
д-р Здевський Володимир — адвокат, громадський діяч,
Саварин Степан — телефоніст,
Сподар Володимир — директор школи в Розвадові,
Фик Данило — кооператор з Пісочної,
Харчишин Іван — кооператор з Роздолу.

Джерело: свідчення очевидців та газетні публікації, зібрані в: Саліна.—
Львів, 1995.

Список 9

**ЗАГИНУЛИ ВІД РУК НКВД червня 1941 р.
У ЖОВКВІ — 23 особи
(розпізнані серед 36 замордованих з ям на подвір'ї міської в'язниці)**

№	Прізвище	Ім'я	Звідки	Ким був
1	Бісик	Іван		
2	Галапац	Тарас	Жовква	
3	Гаргіль	Григорій	Глиняни	
4	Грабовець	Іван	Мапошин	
5	Градюк	Євген	Куни	
6	Завада	Степан	Скварява Нова	
7	Завадка	Олександр	Жовква	
8	Кирик	Григорій	Мапошин	Селянин
9	Когут	Петро	Жовква	Чл. ОУН, купець
10	Красіцький	Степан	Жовква	
11	Малиновський			Чл. ОУН, студент
12	Миколаєвич	Йосип	Крехів	Учитель
13	Онишко	Михайло	Філин	Чл. ОУН, робітник
14	Рак	Іван	Глиняни	
15	Сало	Корнило	Жовква	
16	Сало	Марія	Жовква	Чл. ОУН, студентка
17	Світін	Євген	Жовква	
18	Стопницький	Василь	Мапошин	
19	Сторожук	Іван	Жовква	
20	Хиляк	Олександр	Жовква	
21	Хомин	Володимир	Глиняни	
22	Цепало	Павло	Крехів	
23	Чернох	Григорій	Жовква	

Джерела: Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 7.— 13 лип.;
Шлях Перемоги.— від 7.02.60.

Список 10

РОЗСТРІЛЯНІ НКВД У червні 1941 р. В смт. ЦИРЕЦЬ
ПУСТОМИТИВСЬКОГО району — 15 осіб

Список склав М. Заворотюк з с. Вовків

№	Прізвище	Ім'я	Звідки	Примітка
1	Габалевич	Степан	Хоросно	
2	Гайдук	Степан	Підтемне	Брати
3	Гайдук	Тимофій	Підтемне	Брати
4	Каута	Василь	Добряни	
5	Красовський	Володимир	Красів	
6	Кузь	Михайло (Іван)	Хоросно	
7	Кузь	Степан	Добряни	
8	Угрин	Михайло	Хоросно	Убитий при арешті
9	Фітьо	Григорій	Добряни	
10	Рибак	Петро	Піски	
11	Фітьо	Степан	Добряни	
12	Хомин	Богдан	Сердиця	Брати
13	Хомин		Сердиця	Брати
14	Чичкевич	Григорій	Хоросно	
15	Янівський	Михайло	Піски	

Список 11

ЗАМОРДОВАНІ НКВД У місті ПЕРЕМИШЛЯНИ
В червні 1941 р. — 16 осіб

Подав Богдан Зарицький з Перемишлян

№	Прізвище	Ім'я	Звідки	Примітка
1	Баранеш		Ушковичі	
2	Боднар		Борців	Священик
3	Зелінський	Михайло	Перемишляни	Юнак, прац. У НКВС
4	Кухарський		Перемишляни	
5	Лоїк	Василь	Перемишляни	Дяк, біля 30 р.
6	Пелих		Іванівка	
7	Прибило	Богдан	Перемишляни	Учитель
8	Романів		Подусільна	Юнак
9	Синиця	Богдан	Перемишляни	Юнак
10	Снилик		Подусільна	Директор школи
11	Стеців	Степан		Член КПЗУ
12	Трофим'як	Володимир	Перемишляни	Брат
13	Трофим'як	Йосип	Перемишляни	Брат, муляр
14	Трофим'як		Перемишляни	Брат
15	Фурманек		Перемишляни	Поляк, похований окремо родиною
16	Шкірка		Ясева	

**ЖЕРТВИ ЧЕРВНЕВОГО 1941 р. РОЗСТРІЛУ
В урочищі „БЕРЕЗИНА“ біля села КОРЕЛИЧІ
ПЕРЕМИШЛЯНСЬКОГО району — 15 осіб**

Склав Іван Пронь — мешканець села

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Ким був
1	2	3	4	5
1	Баранишин	Іван	Іван	Голова сільради
2	Бордун	Ілля	Михайло	Селянин
3	Васильків	Василь	Михайло	Селянин
4	Горчинський	Ростислав	Михайло	Священик
5	Данилів	Олексій	Степан	Селянин
6	Дачій	Михайло	Микола	Селянин
7	Кізіма	Михайло	Михайло	Селянин
8	Курман	Дмитро	Микола	Селянин
9	Мисик	Василь	Микола	Селянин
10	Нагірний	Федір	Федір	Селянин
11	Наконечний	Іван	Іван	Селянин
12	Партика	Василь	Василь	Селянин
13	Чепіль	Іван	Микола	Селянин
14	Щехович	Михайло	Михайло	Селянин
15	Яцух	Михайло	Степан	Селянин

**РОЗСТРІЛЯНІ
В ДРОГОБИЦЬКІЙ В'ЯЗНИЦІ № 1 — 1941 р., 59 осіб**

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік	Місце народження		Псевдо, ким був
				нар.	Місцевість	Район	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Балакен*	Михайло	Юрій	1913	Миколаїв	Миколаїв	
2	Бегей	Михайло	Василь	1906	Гаї	Дрогобич	
3	Бринь	Андрій	Михайло	1919	Миколаїв	Миколаїв	
4	Брух	Мечислав		1905	Дрогобич	Дрогобич	Поштовий працівник
5	Бульфан	Альбін			Дрогобич	Дрогобич	Поштовий працівник
6	Бульфан	Володимир			Дрогобич	Дрогобич	Поштовий працівник
7	Вільгош*	Талей		1907			Польмін
8	Годир*	Станіслав	Ян	1900			Слюсар
9	Горак	Семен	Микола	1908	Устя	Миколаїв	
10	Грушак	Євстахій		1904			Муляр
11	Добрянський	Станіслав					Чинovníк магістрату
12	Домбровський	Андрій		1902	Дрогобич	Дрогобич	Комірник
13	Желеховський	Талей	Ян	1916			
14	Залановський	Збігнев	Ян	1912			
15	Камінський	Корнель					Дир. шк. в Нагуевичах
16	Кобрин	Володимир			Дрогобич	Дрогобич	Адвокат
17	Кондрацький	Станіслав		1903			Електро-монтер
18	Копп*						Купець
19	Коперський	Роман		1906			Бухгалтер
20	Коцюба	Фердинанд		1914			Монтер
21	Курпіль	Йосип	Ян	1911			
22	Латина	Йосип	Ян	1912			
23	Лашко	Володимир	Василь	1917	Розвадів	Миколаїв	
24	Лащ*				Дрогобич		
25	Левандовський	Ян					Книгар
26	Левкуш	Степан	Василь	1912	Гаї	Дрогобич	
27	Ледоховський	Григорій	Іван	1899	Городисько	Ст. Самбір	
28	Ленартович	Рудольф		1890	Дрогобич	Дрогобич	Учитель

1	2	3	4	5	6	7	8
29	Лентович	Мар'ян		1891			Поштовий працівник
30	Ливош	Станіслав		1915			Токар
31	Марчишин	Василь	Ілля	1914	Львів	Львів	
32	Мельникевич	Кароль		1903			Кер. пожежної служби
33	Михальський	Степан	Владислав	1905			
34	Мороз	Іван		1884			Пенсіонер
35	Немчиківна	Яніна		1921	Дрогобич	Дрогобич	Учениця
36	Олексишин	Йосип		1906			Цегляр, ар. 1.06.41
37	Оприсько	Михайло	Федір	1909	Тростянець	Миколаїв	„Вігер“
38	Партика	Юрій		1920	Дрогобич	Дрогобич	Учень гімназії
39	Поливчак	Броніслав		1889			Залізничник-пенсіонер
40	Поливчак						Тюремний охоронник
41	Полідович	Андрій	Михайло	1914	Миколаїв	Миколаїв	„Козак“
42	Поп'ятак	Микола	Іван	1907	Посада - Новом.	Ст. Самбір	
43	Репа	Михайло	Ілля	1919	Тростянець	Золочів	
44	Репа	Франк		1894	Дрогобич	Дрогобич	
45	Ретсрман	Олександр		1918	Борислав	Дрогобич	Абсолютвент гімназії
46	Рулофф*	Леон		1893			
47	Сваричевська	Іванна	Антон	1887			Учителька
48	Сеньківський	Яким		1896			Священик УГКЦ
49	Сікорський	Владислав		1902			Пожежник
50	Скрипець	Микола	Гнат	1908	Розвадів	Миколаїв	
51	Стадник	Едуард		1910			Органіст
52	Станчикова	Софія		1920	Дрогобич	Дрогобич	Учениця
53	Урбанович*	Ян		1903			Лаборант Польмін
54	Фляк	Антон		1911			Поштовий працівник
55	Фраймулд	Фердинанд	Леон	1913			
56	Черняк	Станіслав		1905	Дрогобич	Дрогобич	Перукар
57	Чмола	Іван		1892	Дрогобич	Дрогобич	Учитель, старп. УСС, засновник „Пласту“

1	2	3	4	5	6	7	8
58	Чупкевич	Антон		1904	Дрогобич	Дрогобич	
59	Якубович*	Якуб					Лісоінженер

Примітка: до списку включено 7 осіб, розстріляних в 1940 р., — прізвища відзначені зірочкою (*).

Джерела: особові справи з архіву УМВСУ у Львівській обл.; Aresztowani w rejonie Lwowa i Drohobycza. Indeks represjonowanych.— Warszawa: Karta, 1998.— Т. VI.— 368 s.; Ziemia Drohobycza.— Wrocław, 1996.— Nr 9.

Список 14

**ДОВОЄННИЙ МАРТИРОЛОГ СТРИЙСЬКОЇ В'ЯЗНИЦІ
1939—1941 рр. — РОЗСТРІЛЯНІ, ПОМЕРЛІ — 29 осіб
(тюрма № 2 Дрогобицької області)**

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народж., район	Дата арешту	Дата смерті
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Бер	Веніамін	Ісаак	1891	Добряни, Стрий		26.04.1940
2	Білий	Михайло	Петро				23.09.1940
3	Борисов	Федір	Дмитро				6.09.1940
4	Бриняк	Петро	Михайло				21.05.1940
5	Войцехович	Степан	Василь	1914	Конюхів, Стрий		16.11.1940
6	Гентош	Михайло	Михайло				7.10.1940
7	Герасимяк	Василь	Василь	1912	Доброгостів, Дрогобич		13.12.1941
8	Гицко	Федір	Іван	1922	Жденево, Свалява		22.06.1940
9	Гринів	Роман	Іван				1.08.1940
10	Данилишин	Петро	Теодор	1910	Трускавець		13.11.1940
11	Дмитришин	Йосип	Іван				17.10.1940
12	Козловський	Михайло	Зигмунт			18.03.40	20.05.1940
13	Кулик	Август	Август	1898		17.06.40	4.02.1941
14	Курилів	Мирослав					
15	Лось	Франк	Войцех	1901		4.10.39	29.01.1940
16	Непокульчицький	Мечислав	Франк	1893	Журавне, Жидачів	24.09.39	31.10.1939
17	Новак	Мечислав	Фелікс	1898		25.03.40	1940
18	Рибіцький	Юзеф	Войцех	1890	Ховівка, Н. Санч, Польща	8.10.39	29.01.1940
19	Скоропада	Олексій	Григорій	1919	Верхні Гаї, Дрогобич		1940
20	Сорочич	Атанас	Микола	1906	Ластівка, Турка		1940
21	Стефанців	Степан	Павло	1914	Доброгостів, Дрогобич		1940
22	Суботяк	Федір	Степан	1913	Орів, Сколе		1940
23	Тожевець	Йосип	Юрій	1912	Ляцьке, Ст. Самбір		1940

1	2	3	4	5	6	7	8
24	Хован	Василь	Михайло	1911	Унятичі, Дрогобич		1940
25	Хомей	Михайло	Іван	1912	Гаї, Дрогобич		1940
26	Цапак	Йосип	Дмитро	1915	Князпіль, Ст. Самбір		1940
27	Цихоцький	Йосип	Григорій	1911	Бірче, Городок		27.03.1941
28	Чулик	Любов	Степан	1920	Крехів, Жидачів		24.03.1941
29	Шлямп	Тадеуш	Владислав				1940

Джерела: особові справи з архівів УМВСУ та УСБУ у Львівській області.

Список 15

ЗАГИНУЛИ В СТРИЙСЬКІЙ В'ЯЗНИЦІ червня 1941 р. — 66 осіб
(торма № 2 Дрогобицької області)

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце нар., район	Дата смерті	Стаття
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Баранський	Іван	Григорій	1914		06.1941	54-12
2	Бац	Євстахій	Павло	1921		06.1941	54-2,11
3	Бачинський	Ярослав	Василь	1914		06.1941	54-2,11
4	Бер	Веніамін	Ісаак	1891	Добряни	26.04.40	
5	Билей	Михайло	Василь	1906	Гаї, Дрогобич	06.1941	54-2,11
6	Білас	Ольга	Федір	1917	Трускавець	06.1941	54-2,11
7	Білий	Дмитро	Петро	1921	Унятичі, Дрогобич	06.1941	54-2,11
8	Білий	Михайло	Федір	1913	Унятичі, Дрогобич	06.1941	54-2,11
9	Васькович	Михайло	Іван	1921		26.06.1941	
10	Вельгуш	Агафія	Василь	1913	Дрогобич	06.1941	54-2,11
11	Владика	Дмитро	Дмитро	1912	Арламів. Воля, Мостиська	06.1941	54-2,11
12	Гавриш	Степан	Григорій	1919	Медвежа, Дрогобич	06.1941	54-2,11
13	Гамалія	Олексій	Василь	1917		26.06.1941	
14	Герасимяк	Степан	Степан	1917	Доброгостів, Дрогобич	06.1941	54-2,11
15	Гороховський	Василь	Іван	1913	Урич, Сколе	06.1941	54-2,11
16	Грабар	Микола	Євстахій	1908		06.1941	54-2,11
17	Гук	Іван	Василь	1916	Верхні Гаї, Дрогобич	06.1941	54-2,11
18	Гурій	Василь	Данило	1921	Дол. Лужок, Дрогобич	06.1941	54-2,11
19	Єдліцький	Михайло	Іван	1909	Раневічі, Дрогобич	06.1941	
20	Журавчак	Іван	Йосип	1920	Східниця, Борислав	06.1941	54-2,11
21	Зарицький	Степан	Теодор	1916	Тустановичі, Дрогобич	06.1941	54-2,11
22	Зброжек	Ян-Станіслав	Леон	1915	Граніца	06.1941	54-9,10
23	Зуб	Василь	Яків	1919		26.06.1941	—
24	Іванчук	Філомена	Іван	1916	Солець, Дрогобич	06.1941	54-2,11

1	2	3	4	5	6	7	8
25	Киселечник	Юрій	Михайло	1916	Станія, Дрогобич	06.1941	54-2,11
26	Кліш	Василь	Григорій	1908	Медвежа, Дрогобич	06.1941	54-12
27	Коваль	Петро	Іван	1909	Міхова, Ст. Самбір	06.1941	54-2,11
28	Ковбаснюк	Василь	Федір	1913	Орів, Сколе	06.1941	54-2,11
29	Когут	Дмитро	Михайло	1913	Тустановичі, Дрогобич	06.1941	54-2,11
30	Когут	Євстахій	Михайло	1912	Тустановичі, Дрогобич	06.1941	54-2,11
31	Королик	Василь	Микола	1917	Борислав, Борислав	06.1941	54-2,11
32	Костишин	Олексій	Семен	1910	Орів, Сколе	06.1941	54-2,11
33	Кострик	Іван	Василь		1941		
34	Кулинич	Степан	Матвій	1919	Солець, Дрогобич	06.1941	54-2,11
35	Курилів	Мирослав				06.1941	
36	Кудій	Василь	Федір	1914	Солонське, Дрогобич	06.1941	54-2,11
37	Кушнір	Костянтин	Олексій	1907	Орів, Сколе	06.1941	54-2,11
38	Лабич	Іван	Ілля				
39	Левкун	Степан	Василь	1912	Гаї, Дрогобич	06.1941	54-2,11
40	Лесишин	Катерина	Михайло	1920	Верх. Гаї, Дрогобич	06.1941	54-2,11
41	Манько	Василь	Микола	1908	Ст. Самбір	06.1941	54-2,11
42	Мацорак	Марія	Володимир	1921	Дрогобич	06.1941	54-2,11
43	Мацорак	Геофілія	Володимир	1918	Дрогобич	06.1941	54-2,11
44	Мельник	Микола	Микола	1918	Задеревач, Стрий	26.06.1941	
45	Мельник	Михайло	Григорій	1916		26.06.1941	
47	Микита	Василь		1905		26.06.1941	
48	Носов	Микола	Дмитро				
49	Павук	Йосип	Павло	1912	Журадин, Буськ	06.1941	54-2,11
50	Палюга	Степан	Марко	1912	Княжпіль, Ст. Самбір	06.1941	54-2,11
51	Приріз	Степан	Герасим	1914	Ластівка, Турка	06.1941	
52	Радищак	Микола	Микола	1914		06.1941	54-12
53	Сеняк	Василь	Михайло	1921	Задеревач, Стрий		54-2,8
54	Середницький	Олексій	Микола	1904			54-1a

1	2	3	4	5	6	7	8
55	Совяк	Іван	Дмитро	1919	Лішня, Дрогобич	06.1941	54-2,11
56	Совяк	Василь	Павло	1915		06.1941	
57	Сокирко	Іван	Семен	1913	Перемишляни	06.1941	54-2,11
58	Стемпіцький	Йосип	Матвій	1911	Східниця, Борислав	06.1941	54-2,11
59	Суботяк	Микола	Степан	1910	Трускавець	06.1941	54-2,11
60	Сусюк	Іван	Василь	1919		06.1941	
61	Титар	Василь	Антон				
62	Торський	Микола	Ілля	1911	Унятичі, Дрогобич	06.1941	54-10
63	Федецький	Іван	Микола	1912	Арламів. Во- ль, Мостиська	06.1941	54-2,11
64	Хомин	Андрій	Федір	1906	Гаї, Дрогобич	06.1941	54-2,11
65	Хомицька	Євгенія	Антон	1923	Слобідка, Стрий	06.1941	54-2,11
66	Чорнобай	Федір	Опанас				

Джерела: особові справи з архівів УМВСУ та УСБУ у Львівській обл.

Список 16

МАРТИРОЛОГ САМБІРСЬКОЇ В'ЯЗНИЦІ червня 1941 р. — 97 осіб
(тюрма № 3 Дрогобицької обл.)

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження, район	Рік арешту	Ким був
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Андришак	Франк			Самбір	1940	Учитель
2	Берецький	Павло	Григорій	1901	Купновичі, Самбір	1941	
3	Білас	Михайло	Степан	1920	Самбір	1940	Студент
4	Владига	Семен	Петро	1912	Хлопчиці, Самбір	1940	
5	Влязло	Владислав			Самбір		Учитель, польськ. підпільник
6	Войтович	Євген			Корниці, Самбір	1940	Студент
7	Волощак	Адам		1913	Самбір		„Польмін“, „Стрілець“
8	Гаврилик	Микола	Михайло		Стрільбиці, Ст. Самбір		
9	Гаврилюк	Іван	Михайло	1910	Хлопчиці, Самбір	1940	Чл. ОУН, засн. інш. орг-цій
10	Гайдук	Володимир	Микола	1908	Стара Сіль, Ст. Самбір		
11	Герич	Василь	Андрій	1901	Вільшаник, Самбір	1940	
12	Гимон	Іван			Ковиничі, Самбір	1941	
13	Головчак	Петро					
14	Гошка	Юрій		1895	Гординя, Самбір	1941	Парох
15	Гринячишин				Королин		Гол. сіль- ради
16	Гут	Іван	Василь	1903	Кульчиці Самбір		Доктор права
17	Гут	Роман	Василь	1910	Кульчиці, Самбір		Адвокат
18	Даниляк	Микола	Василь	1919	Хлопчиці, Самбір	1940	
19	Дараш	Еміль					
20	Дашо	Юрій			Ст. Самбір		Син свя- щенника
21	Дашо	Юрій		1920	Самбір		
22	Дзедзіц	Ян		1924	Самбір	1941	Гімназист, член НОГМ
23	Журавчак	Іван	Микита	1915	Східниця, Дрогобич		Пох. в мог. над Дніст- ром

1	2	3	4	5	6	7	8
24	Зачко	Мирон			Ст. Самбір		
25	Звір	Іван					
26	Золотницький	Ян		1893		1940	Війт с. Ст. Сіль
27	Ільчишин	Володимир			Мостиська, Раденичі	1941	
28	Карпинець	Василь			Нагірне, Самбір	1940	Гол. сільради
29	Качмар	Іван			Самбір	1940	Учитель
30	Кіхтан	Юрій			Стрільбичі, Ст. Самбір		Голова кооперативу
31	Клішук	Роман	Владислав				
32	Кобіль	Дмитро			Долобів, Самбір	1939	
33	Коваль	Микола			Викоти, Самбір		
34	Козловський	Михайло	Степан	1893	Корниці, Самбір	1940	
35	Коліда	Софрон	Іван	1903	Михнівець, Турка	1940	Священик
36	Коцан	Іван					
37	Круль	Ян			Самбір		Швець, поляк
38	Кульчицький-Гут	Іван	Роман		Кульчиці, Самбір		
39	Купич	Омелян	Микола	1908	Стара Сіль, Ст. Самбір	1940	Гром. діяч, власник масарні
40	Купник						
41	Лихва	Микола			Викоти, Самбір		
42	Лянг	Зигмунт		1900	Дрогобич		Польськ. підфіцер
43	Макар	Степан			Містковичі	1940	Парох
44	Макар	Степан			Сприня, Самбір	1940	Крамар
45	Максим	Іван			Мшанець, Ст. Самбір		
46	Максимович	Іван	Микола	1918	Хлопчиці, Самбір	1940	
47	Малиновський	Станіслав			Самбір		Учитель
48	Манцінський	Іван			Самбір		
49	Манцінський	Остап			Самбір		
50	Мянько	Михайло		1910	Кружики, Самбір		ОУН, "Січ", "Сокол", "Пласт"

1	2	3	4	5	6	7	8
51	Мянько	Йосип		1910	Кружики, Самбір	1940	Юрист, рай. пров.
52	Мартинович	Орест	Орест		Стара Сіль, Ст. Самбір		Син священика
53	Мартинович	Юрій	Орест	1910	Стара Сіль, Ст. Самбір		Син священика
54	Мартинович	Ігор		1921	Стара Сіль, Ст. Самбір		Син священика
55	Марчук	Іван					
56	Меланій	Юрій					
57	Менцінський	Євстахій			Самбір	1941	
58	Менцінський	Іван	Євстахій		Самбір	1941	
59	Мисько	Петро	Василь	1904	Вільшаник, Самбір	1940	
60	Олексин	Іван	Данило	1919	Хлопчиці, Самбір	1940	
61	Патлевич	Рудольф			Борислав		Польськ. підфіцер
62	Пелзей	Владислав			Самбір	1940	член ZWZ
63	Пеллер	Юзеф				1941	Фотограф, єврей
64	Пик	Володимир	Семен		Самбір		
65	Піліховський	Тадей		1904	Самбір	1940	Вчитель, член ZWZ
66	Плахтій	Василь	Павло	1909	Зарайське, Самбір	1940	Учитель
67	Плитич	Микола	Андрій	1906	Стара Сіль, Ст. Самбір	1941	Чл. ОУН
68	Подолінський	Владислав			Самбір	1940	Учитель
69	Прик	Олексій			Самбір		
70	Притоцький	Йосип			Борислав		
71	Пук	Казимир			Самбір		
72	Рихлінський	Тадей		1865	Дрогобич	1940	Генерал у відст.
73	Рогуцький*	Микола		1883			Сел. діяч, заст. гол. упр. УСРП, посол до поль. сейму
74	Рудзінський	Іван	Микола	1900		1940	Чл. ОУН
75	Сверчевський	Антон					
76	Сенета	Трохим			Ст. Самбір		
77	Сидір	Микола	Василь	1917	Стара Сіль, Ст. Самбір		Чл. ОУН
78	Сороківський	Григорій			Вільшаник, Самбір		Студент
79	Сороківський	Іван			Вільшаник, Самбір	1940	Війт, помер дорогою

1	2	3	4	5	6	7	8
80	Сороківський	Костянтин			Вільшаник, Самбір		Студент
81	Стажик	Леон		1910		1940	Польск. підфіцер, ZWZ
82	Степаняк	Антон	Михайло	1918	Берегове, Мостиська		
83	Сторонський	Степан			Бережниця, Самбір	1940	Гол. сільради
84	Титар	Василь	Антон	1918	Лопушанка, Самбір		Селянин
85	Тиховський	Іван	Андрій		Долобів, Самбір	1939	
86	Турецький	Іван	Яким	1907	Черлава, Самбір	1940	
87	Турянський	Іван	Ілля		Чайковичі, Самбір	1940	
88	Улей	Петро	Іван		Вільшаник, Самбір	1940	
89	Фрідман	М		1906		1941	Власн. фотограф, єврей
90	Хома	Михайло	Іван	1918	Хлопчиці, Самбір	1940	
91	Хомин	Михайло				1941	Лікар
92	Хомчинський	Ярослав	Іван	1921	Біличі, Ст. Самбір		Студент
93	Чепіль	Дмитро	Григорій	1917	Купновичі, Самбір	1941	
94	Чепіль	Микола	Микола	1915	Нижне, Самбір	1940	
95	Чорнобай	Федір	Опанас	1914	Кросно		Залізничник
96	Яремко	Іван			Ралівка, Самбір		
97	Яржевнч	Орест			Сілець	1941	

* За даними „Енциклопедії Українознавства“ (Словникова частина.— Париж, Нью Йорк: Молоде життя, 1973.— Т. 7) та інформацією його внука, Миколи Рогучького.

Джерело: Архів УМВСУ у Львівській обл. та свідчення, зібрані А. Гащишиним і К. Куб'яком.

Список 17

ЖЕРТВИ СТАРОСАМБІРЩИНИ В червні 1941 р. — 32 особи

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження, район	Ким був т. ін. дані
1	2	3	4	5	6	7
1	Адольф					
2	Антох	Микола		1903	Конів, Ст. Самбір	Член ОУН
3	Васонєць	Василь			Сераківці	
4	Возний	Микола		1904	Солянуватка, Ст. Самбір	Член ОУН
5	Войтович	Федір			Губичі, Ст. Самбір	
6	Волощак	Василь	Федір	1913	Галівка, Ст. Самбір	
7	Вольський	Іван				Священик РКЦ
8	Гера	Іван	Микола	1904	Солянуватка, Ст. Самбір	Член ОУН
9	Голубець	Михайло		1917	Коростенко, Ст. Самбір	Член ОУН, дяк, керівник хору
10	Григда	Володимир			Боршевичі, Ст. Самбір	Свідомий селянин
11	Григда	Орест			Боршевичі, Ст. Самбір	Свідомий селянин
12	Гродзіцький	Віктор			Нижанковичі, Ст. Самбір	
13	Демкович	Томко			Нижанковичі, Ст. Самбір	
14	Дутка	Петро			Княжпіль, Ст. Самбір	Священик. З ним 5 селян
15	Єрофєєв					
16	Кебуз				Маків	Священик
17	Крента	Василь		1908	Солянуватка, Ст. Самбір	Член ОУН
18	Крижанівський	Микола			Галівка, Ст. Самбір	
19	Крок	Михайло			Корманичі, Перемишль	
20	Кубай	Михайло	Онуфрій	1921	Бусовисько, Ст. Самбір	
21	Кукура	Микола			Нижанковичі, Ст. Самбір	Арешт. 23.06
22	Курчак	М			Доброміль, Ст. Самбір	Слюсар

1	2	3	4	5	6	7
23	Лапицький	Михайло			Боршевичі, Ст. Самбір	Свідомий селянин
24	Лапичак	Михайло		1913	Нижанковичі, Ст. Самбір	Арешт. 23.06
25	Ленард	Владислав				Директор школи
26	Моцьо	Михайло		1910		Ще рік жив — врятували
27	Мудра	Марія	Йосип	1915		Учителька
28	Римарович	Болеслав			Доброміль, Ст. Самбір	
29	Сич	Василь			Конів, Ст. Самбір	Член ОУН
30	Чловек					Столяр
31	Шатинський	Микола		1908	Солянуватка, Ст. Самбір	Член ОУН
32	Якимець	Микола	Федір	1919	Трушевичі, Ст. Самбір	Чл. „Просвіти“, „Січі“

Джерела: свідчення очевидців, зібрані А. Гащишиним, К. Куб'яком, З. Шандровичем; Саліна.— Львів, 1995.

Список 18

ЗАМУЧЕНІ В САЛІНІ 1941 р., РОЗПІЗНАНІ ОЧЕВИДЦЯМИ

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження, район	Ким був
1	Більо	Дмитро			Ст. Самбір, Нижанковичі	Гол. Сільради
2	Гриник				Перемишль, Горохівці	Священик
3	Ковалець				Перемишль, Горохівці	
4	Мельник	Василь			Ст. Самбір, Княжпіль	Кравець, арешт. 02.40 Перемишль
5	Потічний	Петро	Йосип	1903	Перемишль, Павлокома	Учитель, арешт. 1940 Перемишль

Джерело: опрацювання І. Федущак (ЛЮТ „Пошук“), виконане в серпні 2001 р. на підставі: свідчень очевидців, зібраних А. Гащишиним і К. Куб'яком; Саліна.— Львів, 1995.

ДОДАТКОВІ ДАНІ ПРО червневі 1941 р. РОЗСТРИЛИ В ДРОГОБИЧІ.
ЗАКАТОВАНІ В смт. ПІДБУЖ ДРОГОБИЦЬКОГО району

ДРОГОБИЧ

Відкрито 6 повних ям розміром 6х2х2 м, біля 50 чол. у кожній, убиті впритул пострілами в потилицю. Помордовані українські патріоти, а з ними 2 німецькі льотчики із збитого літака.

Ідентифіковані:

о. Бараник — ігумен оо. Василіан,
Бурко Дмитро — сотник,
Грициляк Богдан, арештований у 1940 р.,
Кобрини (родина): Кобрин Мирослав — інженер, його дружина Анна Мирослава Когутяк-Кобрин та матір Ольга Кобрин,
Когут Йосип — кооперативний діяч, інвалід,
Левіцький Осип, інженер, кол. старшина УСС,
Лисовець М.,
Максимович Антон — інспектор шкіл,
Німелович І.,
Огородник І. — учитель з Нагуєвичів,
Чаповський Іван — учитель,

Смт. ПІДБУЖ ДРОГОБИЦЬКОГО району.

Біля села Нагуєвичі 26 червня 1941 року жителі виявили нижче моста над потічком 14 замордованих і одного — у житі. Були сколоті багнетами і постріляні.

Розпізнані:

Добрянський Іван — селянин з Нагуєвичів,
Дрогобицький Михайло — учитель школи в Нагуєвичач,
Камінський Корнель — директор школи в Нагуєвичач,
Матис Василь — селянин,
Онацькі — брати з Нагуєвичів,
Смоляк Антон з села Кропивник,
Хруник Микола — селянин з Нагуєвичів,
Цуцуряк Іван — голова сільради Кропивника,
Чапля Іван, син Василя — селянин з Нагуєвичів,
Юринець Андрій — директор школи з смт. Підбуж.

ЖЕРТВИ НКВД СКОЛІВСЬКОГО району
червня 1941 р. — 50 осіб

№	Прізвище	Імя	Батько	Рік нар.	Місце народження	Дата арешту	В'язниця
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Абрагамович	Іван	Микола	1924	с. Труханів		Дрогобицька
2	Бажан	Олексій	Михайло	1881	с. Коростів	.06.41	Розстр. НКВД
3	Бандурович	Богдан	Василь	1922	м. Сколе	.12.40	Стрийська
4	Бендзяк	Юрій	Михайло	1886	с. Коростів	30.06.41	Розстр. патрулем
5	Билень	Едвард	Андрій	1908	м. Сколе	.10.40	Стрийська
6	Билень	Йосип	Михайло	1989	м. Сколе	.03.41	Стрийська
7	Білецький	Микола	Іван	1918	м. Сколе	.11.40	Сколівська
8	Болок	Микола	Іван	1919	с. Орів	.02.41	Дрогобицька
9	Будай	Олексій	Михайло	1919	с. Жупани	.04.41	Стрийська
10	Буричко	Іван	Федір	1897	с. Жупани	.09.41	Стрийська
11	Бутковський	Омелян	Петро	1916	м. Сколе		Сколівська
12	Бутковський	Петро	Іван	1903	м. Сколе		
13	Габаль	Федір	Іван	1898	с. Коростів	30.06.41	Розстр. патрулем
14	Гишин	Григорій	Михайло	1914	с. Труханів	.11.40	Дрогобицька
15	Губаль	Іван	Петро	1892	с. Побук	.02.41	Стрийська
16	Гузій	Михайло	Василь	1919	с. Тухолька	.11.41	Стрийська
17	Дьорка	Степан	Лук'ян	1901	с. Жупани	.04.41	Стрийська
18	Дьорка	Федір	Павло	1904	с. Жупани	.04.41	Стрийська
19	Дьорка	Михайло	Павло	1919	с. Жупани	.04.41	Стрийська
20	Жалівців	Матвій	Іван	1894	с. Коростів	30.06.41	Розстр. патрулем
21	Кам'янчин	Олексій	Михайло	1918	с. Побук	.02.41	Стрийська
22	Катаман	Лука	Дем'ян	1898	смт. Славське	.03.41	Стрийська
23	Кінаш	Федір	Михайло	1920	с. Либохора	.05.41	Стрийська
24	Кінаш	Федір	Петро	1923	с. Тухля	.12.40	Стрийська
25	Коруд	Григорій	Михайло	1908	с. Побук	.02.41	Стрийська
26	Костів	Микола	Іван	1912	с. Верхнячка	.01.40	Стрийська
27	Костюк	Василь	Юрій	1912	с. Ялинкувате	.01.40	Стрийська
28	Ловас	Лука	Іван	1901	с. Побук	.02.41	Стрийська
29	Луців	Федір	Василь	1907	с. Побук	.02.41	Стрийська
30	Матвій	Василь	Йосип	1914	с. Хитар	.04.41	Стрийська
31	Муран	Василь	Прокіп	1912	с. Вадрусівка	.12.40	Стрийська
32	Норичко	Богдан	Іван	1916	м. Сколе	.03.41	Стрийська

1	2	3	4	5	6	7	8
33	Павлишин	Іван	Михайло	1922	с. Жупани	.04.41	Стрийська
34	Палько	Михайло	Ілля	1906	с. Верхнячка	.01.40	Стрийська
35	Роїк	Євген	Андрій	1921	м. Сколе	.02.41	Стрийська
36	Роїк	Євстахій	Петро	1922	м. Сколе	.02.41	Стрийська
37	Савуляк	Дмитро	Федір	1911	с. Підгородці	.06.41	Стрийська
38	Середяк	Степан	Михайло	1903	м. Сколе	.10.40	Стрийська
39	Середяк	Ярослав	Михайло	1913	м. Сколе	.10.40	Стрийська
40	Степанів	Йосип	Микола	1911	с. Урич	.05.41	Стрийська
41	Тарахомин	Степан	Михайло	1921	с. Труханів	.12.40	Дрогобицька
42	Тучкевич	Федір	Микола	1919	с. Кам'янка	.03.41	Стрийська
43	Хомин	Іван	Андрій	1912	с. Кам'янка	.03.41	Стрийська
44	Хомишинець	Семен	Михайло	1916	с. Тухолька	.03.41	Стрийська
45	Хомишинець	Василь	Іван	1917	с. Тухолька	.03.41	Стрийська
46	Хомишинець	Василь	Григорій	1910	с. Тухолька	.03.41	Стрийська
47	Цогла	Лев	Петро	1911	м. Сколе	.10.40	Стрийська
48	Цогла	Микола	Петро	1907	м. Сколе	09.02.40	Стрийська
49	Цогла	Микола	Іван	1908	м. Сколе	.10.40	Стрийська
50	Штекіль	Парасковія	Іван	1919	с. Орів	.02.41	Дрогобицька

Джерело: список із Сколівського „Меморіалу“, голова Л. Щуревич.

Список 21

РОЗСТРІЛЯНІ В смт. КОМАРНО
(імена розпізнаних осіб, похованих у спільній могилі)

Подала Н. Керик

№	Прізвище	Ім'я	Вік	Місце народження	Примітка
1	Беген	Андрій	29	Новосілки-Опарські	
2	Гринчишин	Григорій	27	Велика Горожанка	
3	Данильців	Февронія	18	Новосілки-Опарські	
4	Дерев'яно	Анастасія	29	Вербіж	
5	Дерев'яно	Іван	29	Новосілки-Опарські	
6	Дячишин	Олексій	45	Велика Горожанка	Був УСС
7	Здерко	Микола	42	Комарно	Професор філології
8	Карабін	Петро	37	Татаринів	
9	Клипка	Іван	45	Комарно-Фельштейн	Лікар
10	Кордяка	Юрій	25	Мала Горожанка	Член ОУН
11	Крук	Іван	35	Комарно	
12	Кузик	Іван	40	Велика Горожанка	
13	Лясковський	Михайло	25	Велика Горожанка	Член ОУН
14	Мацієвський	Олексій	46	Велика Горожанка	
15	Павучок	Степан	30	Велика Горожанка	Член ОУН
16	Перун	Анатолій	33	Комарно	Член ОУН, студент медицини
17	Радович	Дмитро	31	Комарно	Студент університету
18	Сенів	Олексій	41	Велика Горожанка	Був УСС
19	Сенів	Костянтин	46	Велика Горожанка	
20	Сороківський	Андрій	35	Комарно	Швець
21	Яворський	Іван	31	Новосілки-Опарські	Член ОУН

Список 22

СПИСОК ЗАГИБЛИХ, ІДЕНТИФІКОВАНИХ
У ДЕМ'ЯНОВОМУ ЛАЗІ — ІВ.-ФРАНКІВСЬК — 43 особи

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження		Ким був
					Місцевість	Район, область	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Антонок	С					
2	Білик	Тарас		1914	Делятин	Надвірна, Ів.-Франківська обл.	Учитель торгшколи
3	Білинський	Євген	Леонтій	1923	Карлів	Снятин, Ів.-Франківська обл.	Учень школи, син священика
4	Бойків	Василь	Онуфрій		Бурштин	Галич, Ів.-Франківська обл.	
5	Бойко						
6	Винничук	Дмитро	Михайло	1922	Підгайчики	Коломия, Ів.-Франківська обл.	Учень школи
7	Войнарович						
8	Голинський	Григорій	Василь		Делятин	Надвірна, Ів.-Франківська обл.	Сотник УГА
9	Гошовський	Степан	Іван	1916	Коломия	Коломия, Ів.-Франківська обл.	Окр. Провідник ОУН
10	Гошовський	Костянтин	Іван	1921	Коломия	Коломия, Ів.-Франківська обл.	Учень школи
11	Грабовенська	Марія	Федір	1915			Чл. ОУН, рентгенолог
12	Гургула	Ярослав	Василь		Бурштин	Галич, Ів.-Франківська обл.	
13	Душак	Мирослав	Микола				
14	Карачевська	Ірина	Іван	1916	Кулачківці	Коломия, Ів.-Франківська обл.	Чл. ОУН, службов., дочка священика
15	Карпенюк	Степан	Василь	1916	В. Ключів	Коломия, Ів.-Франківська обл.	Учень школи

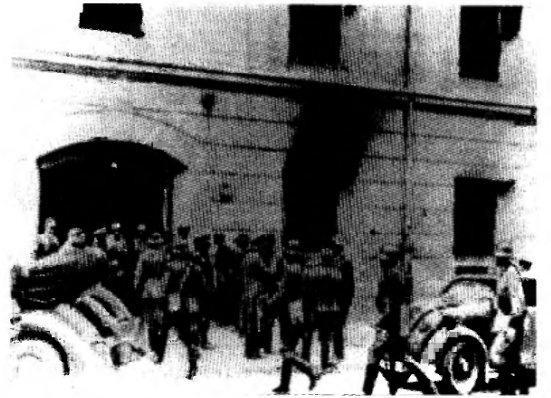
1	2	3	4	5	6	7	8
16	Касюк	Марія	Василь		Кути	Косів, Ів.-Франківська обл.	
17	Козьмин	Іван	Онуфрій		Белелуя	Снятин, Ів.-Франківська обл.	
18	Корпан	Микола	Петро		Делієве	Галич, Ів.-Франківська обл.	
19	Кузан						
20	Ласійчук	Василь	Дмитро	1920	Воскресінці	Коломия, Ів.-Франківська обл.	Учень пед-училища
21	Мазуркевич	Григорій	Михайло				
22	Максимів						
23	Максим'як		Федір				
24	Малофій	Євген	Олексій	1923	Іллінці	Снятин, Ів.-Франківська обл.	Учень школи
25	Мисевич	Анна	Василь	1916	Товсте	Гусятин, Тернопільська обл.	Чл. ОУН, службов., дочка священика
26	Мишковський	Станіслав	Іван				
27	Остафійчук	Григорій	Василь	1922	Тростянець	Снятин, Ів.-Франківська обл.	Учень школи
28	Пастушенко	Федір	Олексій		Павлівка	Тисьмениця, Ів.-Франківська обл.	
29	Пірус	Михайло	Григорій	1914	Труханів	Сколе, Львівська обл.	
30	Попович	Орест	Василь	1921	Городниця	Городенка, Ів.-Франківська обл.	Учень, син священика
31	Пригородський	Михайло	Іван	1917	Нижній Березів		„Круг“ — окр. провідник „Юнацтва“
32	Рижко	Василь	Іван	1921	Рожнів	Косів, Ів.-Франківська обл.	Учень школи
33	Сенітович	Марко	Дмитро	1922	Баня-Березів	Косів, Ів.-Франківська обл.	Учень школи

1	2	3	4	5	6	7	8
34	Соловка	Федір	М	1920	Чортовець	Городенка, Ів.-Франківська обл.	Учень школи
35	Стасюк	Станіслав	Іван		Ів.-Франківськ	Ів.-Франківська обл.	
36	Стець	Михайло			Турка	Львівська обл.	
37	Тичинський	Богдан	Михайло	1915	Коломия	Ів.-Франківська обл.	
38	Томчук	Ярослав	Петро	1919	Росохач	Городенка, Ів.-Франківська обл.	Учитель, син священика
39	Ухач	Я			Делятин	Надвірна, Ів.-Франківська обл.	
40	Харжевський	Нестор	Антон	1919	Колоднівка	Тернопільська обл.	Учитель
41	Хом'як	Михайло	Антон	1922	Коломия	Коломия, Ів.-Франківська обл.	Учень школи
42	Яремчук	Ігнат	Михайло	1920	Коломия	Коломия, Ів.-Франківська обл.	Учень школи
43	Яцишин	Герман	Володимир	1920	Заболотів?		Чл. ОУН, службов., син священика

Джерело: свідчення Лідії Біль з Коломиї, родин загиблих та фрагменти документів, виявлених під час ексгумаційних робіт 1990 р.

Львів, 30 червня 1941 р. Перед тюрмою № 1, на перехресті вул. Лонцького і Сапіги. Фото з книги В. Косика „Україна і Німеччина у Другій світовій війні“.— Львів, 1993

30 червня 1941 р. Німці відкривають львівську тюрму № 1 на вул. Лонцького. Фото з книги В. Косика „Україна і Німеччина у Другій світовій війні“.— Львів, 1993

ЖЕРТВИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ В'ЯЗНИЦІ червня 1941 р. — 644 особи

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік народження
1	2	3	4	5
1	Абрамович	Михайло	Іван	1912
2	Адамчук	Іван	Сильвестр	1911
3	Адикович	Михайло	Антон	1914
4	Александрук	Григорій	Дмитро	1895
5	Андрієвський	Володимир	Павло	1916
6	Андришків	Ярослав	Гринько	1921
7	Атак	Петро	Станіслав	1901
8	Атаманчук	Євген	Степан	1914
9	Баб'як	Лєв	Іван	1913
10	Бабій	Андрій	Гаврило	1920
11	Багрій	Мирослав	Лука	1910
12	Багрій	Михайло	Лук'ян	1921
13	Багрій	Михайло	Омелян	1921
14	Байкорський	Василь	Матвій	1909
15	Бакса	Артем	Сидір	1887
16	Балабан	Данило	Степан	1911
17	Балагура	Іван	Степан	1911
18	Балащук	Андрій	Іван	1912
19	Баран	Дмитро	Гаврила	1910
20	Баран	Степан	Андрій	1920
21	Баранецький	Іван	Дмитро	1897
22	Бараник	Василь	Матвій	1880
23	Барановський	Дмитро	Іван	1892
24	Барецький	Ілля	Іван	1911
25	Барецький	Володимир	Іван	1915
26	Барський	Іван	Михайло	1915
27	Баргашок	Йосип	Василь	1916
28	Бартков	Микола	Томко	1915
29	Басараб	Йосип	Антон	1905
30	Басараба	Іван	Андрій	1913
31	Басараба	Максим	Андрій	1921
32	Баценко	Данило	Ілля	1914
33	Бачинський	Іван	Мартин	1920
34	Бачинський	Йосип	Мартин	1900
35	Бачинський	Мартин	Іван	1877
36	Беднарський	Методій	Михайло	1891

Після багатомісячної першої окупації та червоного терору селяни Західної України зустрічали німецькі війська з почуттям полегшення та навіть надією. Фото з книги В. Косика „Україна і Німеччина у Другій світовій війні“. — Львів, 1993

Почерк комуно-московських правителів на Україні був повсюдно одинаковим. Українські люди — жертви терору НКВД після ексгумації у 1942 р. в м. Винниці. Фото з книги „Народобивство в Україні“. — Львів, 1995

1	2	3	4	5
37	Белецький	Людвиг	Климент	1909
38	Белуцький	Казимир	Іван	1914
39	Березовський	Йосип	Карл	1923
40	Беркита	Василь	Петро	1920
41	Беркита	Петро	Ілько	1898
42	Бернад	Антон	Антон	1916
43	Берначок	Тацей	Агатон	1896
44	Бжеско	Йосип	Франк	1904
45	Бзова	Юстина	Роман	1901
46	Бзова		Йосип	1891
47	Бик	Петро	Василь	1914
48	Биковський	Петро	Адам	1913
49	Блашкевич	Іван	Юліан	1896
50	Бляндонігий	Іван	Антон	1914
51	Богуславський	Микола	Федір	1919
52	Боднарчук	Олександр	Василь	1905
53	Бодовський	Йосип	Іван	1913
54	Бойко	Іван	Михайло	1912
55	Бойко	Михайло	Іван	1919
56	Бойко	Степан	Павло	1921
57	Бойковський	Василь	Матвій	1909
58	Бойчук	Нестор	Григорій	1921
59	Бомба	Омелян	Дмитро	1920
60	Бомзе	Самуїл	Зайнвель	1897
61	Бонь	Никифор	Іван	1916
62	Борейко	Михайло	Федір	1911
63	Борецький	Андрій	Михайло	1911
64	Борецький	Мар'ян	Іван	1911
65	Борунь	Борислав	Олександр	1900
66	Бохінський	Антон	Павло	1897
67	Бохняк	Ольга	Михайло	1922
68	Брездень	Іван	Пилип	1921
69	Брездень	Тимофій	Теодор	1915
70	Бугай	Іван	Мирон	1908
71	Будний	Василь	Йосип	1913
72	Будник	Михайло	Гітляр	1912
73	Буйник	Юліан	Карл	1923
74	Букало	Григорій	Михайло	1921
75	Булич	Володимир	Яков	1911
76	Бурій	Михайло	Йосип	1921
77	Бухер	Василь	Олександр	1915

1	2	3	4	5
78	Вагнер	Михайло	Хаїм	1882
79	Васунг	Гадей	Мар'ян	1923
80	Веґнер	Дем'ян	Тимофій	1911
81	Вербицький	Петро	Теодор	1911
82	Витвицький	Михайло	Григорій	1897
83	Витомський	Мар'ян	Ігнат	1885
84	Вітковська	Володимира	Григорій	1919
85	Влізло	Гадей	Войцех	1925
86	Вляхенбах	Збіґнев	Едмунд	
87	Вовк	Андрій	Пилип	1915
88	Вовк	Василь	Григорій	1924
89	Вовчук	Данило	Микола	1907
90	Водовоз	Андрій	Іван	1902
91	Водовоз	Йосип	Павло	1914
92	Войцеховський	Іван	Антон	1886
93	Вочинський	Леонід	Антон	1919
94	Гаврилюк	Микола	Онуфрій	1913
95	Гаврилюк	Юрій	Семен	1922
96	Гаєвський	Павло	Григорій	1920
97	Гайда	Станіслав	Іван	1911
98	Гайдаш	Мечислав	Йосип	1911
99	Гайдук	Теодозія	Іван	1917
100	Гайдукевич	Федір		1918
101	Гайдушевський	Гадей	Йосип	1922
102	Галайко	Ярослав	Антон	1922
103	Галайко	Ярослав	Опанас	1922
104	Галандій	Юліан	Василь	1910
105	Галенда	Прокоп	Василь	1911
106	Галькович	Василь	Андрій	1909
107	Гачинський	Йосип	Мартин	1900
108	Гачкевич	Михайло	Іван	1905
109	Гвязда	Григорій	Іван	1915
110	Глинський	Роман	Степан	1922
111	Глоба	Георгій	Федір	1917
112	Гнат	Микола	Федір	1910
113	Гнатів	Рафаїл	Олекса	1919
114	Гнатів	Ярослав	Василь	1914
115	Гнида	Сергій	Іван	1911
116	Голінський	Петро	Павло	1919
117	Голлявер	Гадеуш	Антон	1892
118	Головатий	Василь	Ілля	1913

1	2	3	4	5
119	Головко	Микола	Григорій	1921
120	Голохота	Федір	Онисим	1882
121	Голяш	Іван	Григорій	1921
122	Голяш	Іван	Михайло	1903
123	Гольбергер	Оскар	Рудольф	1907
124	Гоманчук	Іван	Василь	1911
125	Гоменок	Федір	Павло	1921
126	Гонта	Костянтин	Андрій	1909
127	Гончар	Михайло	Онуфрій	1918
128	Горбань	Андрій	Микола	1921
129	Горгура	Михайло	Петро	1911
130	Горещький	Микола	Михайло	1910
131	Горечий	Геофіл	Йосип	1892
132	Горин	Дмитро	Федір	1913
133	Горинь	Іван	Петро	1920
134	Горох	Володимир	Антон	1921
135	Грігер	Іван	Лукаш	1911
136	Грабане	Станіслав	Іван	1908
137	Грабовський	Целестин	Іван	1900
138	Гребеник	Микола	Іван	1910
139	Гречкосій	Михайло	Михайло	1922
140	Гриньків	Михайло	Іван	1921
141	Гриц	Степан	Йосип	1921
142	Грицай	Йосип	Андрій	1883
143	Грицак	Петро	Андрій	1912
144	Грицишин	Олексій	Михайло	1909
145	Гричківський	Михайло	Петро	1911
146	Гром'як	Петро	Михайло	1911
147	Громяк	Іван	Петро	1914
148	Грона	Володимир	Федір	1922
149	Грона	Степан	Йосип	1921
150	Гронек	Едвард	Ян	1920
151	Грох	Володимир	Антон	1921
152	Грох	Степан	Микола	1921
153	Гроховський	Адам	Зеновій	1914
154	Губицький	Михайло	Дмитро	1914
155	Гулзовський	Михайло	Фиронк	1910
156	Гузій	Григорій	Микола	1909
157	Гуменний	Іван	Панько	1921
158	Гумницький	Василь	Мар'ян	1916
159	Гумницький	Олекса	Іван	1912

1	2	3	4	5
160	Гумницький	Петро	Петро	1909
161	Гулька	Михайло	Дмитро	1912
162	Гураль	Микола	Михайло	1920
163	Гусак	Дмитро	Іван	1913
164	Гусак	Олексій	Степан	1921
165	Гусар	Климентій	Степан	1921
166	Гуцул	Петро	Павло	1905
167	Данилків	Микола	Григорій	1921
168	Данчик	Василь	Іван	1914
169	Даньків (ко)	Іван	Максим	1921
170	Дашта	Дмитрій	Йосип	1904
171	Демида	Іван	Петро	1915
172	Демида	Микола	Петро	1919
173	Демида	Мирон	Петро	1921
174	Демида	Семен	Петро	1917
175	Демидась	Ганна	Денис	1921
176	Демидась	Михайло	Данило	1923
177	Демків	Леон	Михайло	1892
178	Демчишина	Анна	Іван	1921
179	Деполович	Михайло	Борис	1886
180	Депутат	Євстахій	Андрій	1907
181	Депутат	Павло	Андрій	1899
182	Дереш	Богдан	Василь	1912
183	Дерчак	Михайло	Федір	1902
184	Дзобак	Володимир	Кирил	1922
185	Дзюба	Данило	Андрій	1915
186	Дзюба	Йосип	Йосип	1914
187	Дида	Петро	Михайло	1910
188	Дидик	Микола	Микита	1918
189	Дидик	Степан	Яків	1916
190	Диосир	Григорій	Антон	1914
191	Ділай	Йосип	Іван	1903
192	Дмитерко	Петро	Михайло	1899
193	Дмитрів	Павло	Василь	1898
194	Дмитраш	Михайло	Михайло	1920
195	Дмитраш	Петро	Василь	1921
196	Дмитровський	Михайло	Василь	1911
197	Добривода	Йосафат	Григорій	1904
198	Добридень	Михайло	Ілля	1918
199	Добчанський	Василь	Степан	1923
200	Дольний	Василь	Степан	1920

1	2	3	4	5
201	Домарецький	Едвард	Станіслав	1920
202	Дорош	Сидір	Іван	1921
203	Дуда	Іван	Микола	1906
204	Дуткевич	Павло	Пилип	1907
205	Дюк	Остап	Грицько	1921
206	Дячишин	Мартин	Йосип	1919
207	Єровський	Ігнат	Петро	1920
208	Єровський	Петро	Ігнат	1920
209	Живак	Дмитро	Іван	1909
210	Жмурко	Василь	Іван	1908
211	Жмурко	Ярослав	Микола	1916
212	Жукевич	Микола	Михайло	1908
213	Жураковський	Михайло	Макар	1919
214	Забирка	Павло	Олексій	1921
215	Загурський	Домінік	Павло	1897
216	Задібчук	Олексій	Тимофій	1921
217	Закарчевський	Адам	Стах	1911
218	Закревський	Іван	Мар'ян	1908
219	Залевський	Мар'ян	Йосип	1920
220	Залуцький	Богдан	Степан	1920
221	Запарнюк	Дмитро	Іван	1921
222	Зарецький	Василь	Михайло	1908
223	Заречинський	Тарас	Данило	1911
224	Зарицький	Василь	Петро	1924
225	Західний	Павло	Іван	
226	Заячківський	Михайло	Дмитро	1924
227	Зегнер	Степан	Атанас	1906
228	Зелений	Остап	Мартин	1915
229	Зелінський	Станіслав	Йосип	1897
230	Зорик	Микола	Іван	1920
231	Іваницький	Антон	Петро	1920
232	Іваницький	Микола	Франк	1913
233	Івасишин	Василь	Михайло	1919
234	Івахів	Іван	Кіндрат	1912
235	Івахів	Федір	Йосип	1914
236	Ільків	Йосип	Павло	1901
237	Кавка	Павло	Андрій	1911
238	Калаур	Анатолій	Семен	1908
239	Калдус	Йосип	Франк	1921
240	Калиновський	Станіслав	Мартин	1903

1	2	3	4	5
241	Калишаківна	Юзефа	Юзеф	1916
242	Калушка	Степан	Павло	1910
243	Калушко	Ваврин	Роман	1912
244	Кальваровський	Іван	Василь	1919
245	Кальмук	Федір	Денис	1913
246	Каменецький	Степан	Федір	1921
247	Капога	Петро	Іван	1914
248	Капусняк	Леонтій	Семен	1918
249	Капуста	Роман	Йосип	1914
250	Караім	Маркіян	Микола	1911
251	Карауш	Марко	Теодор	1919
252	Каролиш	Федір	Петро	1908
253	Карпінський	Мар'ян	Тадей	1923
254	Карплюк	Ярослав	Іван	1912
255	Карпо	Михайло	Пилип	1920
256	Касоба	Йосип	Пилип	1918
257	Киричек	Микола	Пилип	1913
258	Кіналь	Степан	Олексій	1914
259	Кіндрат	Дмитро	Василь	1910
260	Кліщ	Ілля	Петро	1902
261	Кметь	Григорій	Микола	1894
262	Кобилянський	Григорій	Михайло	1913
263	Ковалишин	Петро	Григорій	1908
264	Коваль	Микола	Степан	1900
265	Коваль	Олексій	Онуфрій	1893
266	Коваль	Павло	Лук'ян	1916
267	Ковальський	Нестор	Володимир	1924
268	Ковальчук	Іван	Василь	1909
269	Ковнацька	Ванда	Тадеуш	1907
270	Когут	Петро	Гаврила*	1911
271	Кожушко	Володимир	Микола	1920
272	Козачок	Михайло	Іван	1920
273	Козицький	Ігнат	Григорій	1904
274	Козловський	Йосип	Йосип	1900
275	Колаковський	Олександр	Олександр	1922
276	Колесник	Семен	Павло	1908
277	Колесник	Федір	Луков	1922
278	Колінич	Михайло	Степан	1910
279	Кондратюк	Мойсей	Калістрат	1912
280	Конопа	Лука	Семен	1896

1	2	3	4	5
281	Копачук	Мирон	Омелян	1921
282	Коран	Ілько	Гнат	1905
283	Король	Володимир	Йосип	1921
284	Корчинський	Іван	Карол	1883
285	Корчовський	Рудольф	Мартин	1886
286	Косович	Микола	Михайло	1901
287	Костецький	Мирослав	Андрій	1920
288	Костицька	Марія	Євстахій	1902
289	Костюк	Петро	Іван	1913
290	Котовський	Іван	Іван	1922
291	Коханський	Валер'ян	Антон	1919
292	Коця	Данило	Павло	1908
293	Кочкодан	Іван	Григорій	1912
294	Кошетар	Михайло	Леон	1906
295	Кошуба	Мар'ян	Григорій	1904
296	Кравець	Іларіон	Анипатій	1920
297	Крамар	Ярослав	Степан	1918
298	Красутський	Леон	Іван	1922
299	Кривий	Михайло	Іван	1920
300	Криськів	Ігнат	Казимир	1888
301	Круковський	Теофіл	Василь	1898
302	Крупа	Ілля	Семен	1895
303	Крупа	Пилип	Семен	1886
304	Крушельницький	Павло	Іван	1885
305	Куберницький	Яків	Федір	1911
306	Кубишин	Михайло	Микола	1922
307	Кубицький	Адам	Лук'ян	1921
308	Кузів	Глярій	Степан	1917
309	Кулик	Василь	Федір	1924
310	Куликовський	Йосип	Йосип	1914
311	Куликовський	Карл	Петро	1914
312	Курієць	Григорій	Дмитро	1906
313	Курочка	Мар'ян	Микола	1923
314	Кусий	Василь	Григорій	1910
315	Кухарський	Степан	Петро	1907
316	Кул	Михайло	Дмитро	1908
317	Кучер	Франк	Якуб	
318	Кучмій	Михайло	Іван	1904
319	Лабус	Йосип	Іван	1897
320	Лалек	Володимир	Семен	1922

1	2	3	4	5
321	Лапуц	Олексій	Микола	1914
322	Лашта	Дмитро	Йосип	1904
323	Левандівський	Йосип	Вацлав	1910
324	Левицький	Григорій	Ігнат	1921
325	Лейко	Антон	Іван	1913
326	Летняк	Іван	Михайло	1900
327	Лещинський	Іван	Михайло	1922
328	Лещинський	Степан	Іван	1921
329	Лисий	Михайло	Петро	1892
330	Лисий	Михайло	Петро	1922
331	Литвин	Іван	Микола	1919
332	Литвин	Степан	Олексій	1920
333	Ліщинський	Григорій	Василь	1915
334	Ліщинський	Пилип	Роман	1915
335	Лозицький	Йосип	Людвик	1892
336	Лопась	Ярослав	Михайло	1921
337	Луговий	Артем	Максим	1909
338	Луцишин	Василь	Григорій	1907
339	Луців	Семен	Онуфрій	1921
340	Лучків	Іван	Олексій	1914
341	Мазепа	Володимир	Пилип	1917
342	Мазурок	Вітольд		1916
343	Маковецький	Михайло	Леонтій	1909
344	Максимів	Антон	Василь	1919
345	Максимів	Михайло	Іван	1894
346	Малич	Михайло	Йосип	1902
347	Малишевський	Платон	Мар'ян	1919
348	Манашук	Павло	Костянтин	1914
349	Манрик	Франко	Антон	1886
350	Маренюк	Іван	Лук'ян	1913
351	Марків	Василь	Матвій	1910
352	Марків	Василь	Онуфрій	1909
353	Марків	Омелян	Теодор	1892
354	Марко	Теодор	Йосип	1895
355	Маркус	Андрій	Костянтин	1882
356	Мартинюк	Платон	Антон	1900
357	Масляк	Михайло	Кирило	1897
358	Масляк	Михайло	Корній	1897
359	Машталер	Глярій	Яків	1919
360	Маюк	Василь	Степан	1908

1	2	3	4	5
361	Мединський	Антон	Йосип	1920
362	Мейтліс	Максим	Ісак	1887
363	Мельниченко	Павло	Василь	1922
364	Менек	Петро	Семен	1916
365	Метельський	Микола	Григорій	1922
366	Мешек	Франко	Іван	1897
367	Мигоцький	Кароль	Микола	1902
368	Микитишин	Петро	Яцко	1913
369	Милич	Михайло	Йосип	1902
370	Миротинський	Степан		1913
371	Михайлецький	Степан	Петро	1920
372	Михалків	Михайло	Іван	1921
373	Мицишин	Павло	Степан	1908
374	Мокринський	Михайло	Олексій	1907
375	Мональський	Григорій	Михайло	1908
376	Морозов	Лев	мати - Аполонія	1903
377	Морозович	Василь	Павло	1920
378	Морозовський	Михайло	Степан	1913
379	Мороз-Орнатовська	Марія	Станіслав	1886
380	Москалюк	Федір	Іван	1912
381	Мудронець	Яків	Федір	1904
382	Мулярчук	Костянтин	Олександр	1921
383	Муравський	Степан	Степан	1915
384	Мускалюк	Федір	Іван	1912
385	Мякуш	Іван	Йосип	1908
386	Наболотний	Петро	Яків	1908
387	Неживий	Вван	Спиридон	1911
388	Несивий	Іван	Спиридон	1911
389	Нещета-Свирид	Павло	Петро	1909
390	Никифорчук	Микола	Григорій	1894
391	Нікифорчук	Мирослав	Степан	1920
392	Нич	Мирослав	Микола	1922
393	Ничик	Еміль	Денис	1912
394	Новак	Антон	Михайло	1905
395	Нога	Марія	Іван	1902
396	Обуховський	Омелян	Григорій	1911
397	Овадок	Едмунд	Василь	1889
398	Оконський	Франк	Франк	1915
399	Олнцук	Роман	Павло	1923
400	Олійник	Володимир	Михайло	1921
401	Олійник	Євген	Денис	1922

1	2	3	4	5
402	Олійник	Йосип	Микола	1903
403	Ониськів	Володимир	Пилип	1914
404	Орловський	Пилип	Яків	1912
405	Осадчук	Болеслав-Збігнєв	Антон	1922
406	Остапишин	Федір	Михайло	1903
407	Острувко	Болеслав	Петро	1922
408	Павелко	Павло	Степан	1921
409	Павлусик	Захар	Андрій	1913
410	Паламар	Любомир	Євген	1922
411	Паласюк	Петро	Яків	1912
412	Панас	Петро	Микола	1909
413	Паньків	Богдан	Йосип	1918
414	Паньків	Ілля	Микола	1912
415	Парабог	Михайло	Ілько	1910
416	Пасик	Володимир	Адам	1921
417	Пасик	Євстахій	Антон	1913
418	Пасик	Петро	Степан	1920
419	Пастернак	Іван	Степан	1915
420	Пастернак	Володимир	Степан	1923
421	Пастух	Григорій	Іван	1908
422	Пастух	Петро	Василь	1901
423	Пастушенко	Степан	Авксентій	1887
424	Пекарський	Сидір	Михайло	1922
425	Петренко	Григорій	Корнел	1900
426	Петрик	Ганна	Павло	1902
427	Петровський	Андрій	Степан	1912
428	Петрух	Василь	Іван	1921
429	Пилек	Леонід	Іван	1915
430	Пилип	Владислав	Владислав	1920
431	Пильгун	Федір	Павло	1921
432	Підгайний	Василь	Іван	1923
433	Пінкольський	Йосип	Іван	1911
434	Плотичер	Марк	Ільяш	1914
435	Поглот	Леон	Леон	1913
436	Подусовський	Павло	Денис	1902
437	Познаховський	Олександр	Йосип	1919
438	Пойцук	Роман	Павло	1923
439	Польний	Григорій	Антон	1904
440	Понятинишин	Степан	Михайло	1906
441	Попик	Михайло	Степан	1899
442	Попович	Іван	Василь	1912

1	2	3	4	5
443	Попович	Тадей	Казимир	1923
444	Прачук	Микола	Семен	1921
445	Пришляк	Василь	Андрій	1920
446	Продеус	Василь	Іван	1899
447	Проник	Григорій	Павло	1913
448	Процук	Андрій	Яков	1893
449	Прошин	Іван	Іван	1914
450	Пузик	Іван	Павло	1913
451	Пукало	Степан	Іван	1920
452	Пуковський	Еміль	Михайло	1909
453	Равликів	Тадей	Йосип	1911
454	Радам	Петро	Петро	1919
455	Ракочій	Михайло	Петро	1911
456	Ракшава	Іван	Йосип	1902
457	Резник	Павло	Микола	1911
458	Рибак	Петро	Михайло	1912
459	Рибак	Станіслав	Сафрон	1921
460	Рижій	Іван	Василь	1920
461	Римкевич	Чеслав	Іван	1897
462	Родловський	Володимир	Іван	1900
463	Розум'як	Іван	Андрій	1910
464	Романів	Петро	Павло	1901
465	Романчук	Іван	Василь	1911
466	Романюк	Кузьма	Кузьма	1909
467	Рубін	Казимир	Петро	1906
468	Русак	Іван	Семен	1909
469	Рушак	Матвій	Федір	1911
470	Савка	Михайло	Максім	1903
471	Савків	Василь	Іван	1919
472	Савків	Сафрон	Онуфрій	1913
473	Сагайдак	Павло	Микита	1921
474	Садовський	Василь	Григорій	1914
475	Садовський	Іван	Микита	1899
476	Салевий	Василь	Василь	1915
477	Самата	Олексій	Петро	1914
478	Самолук	Володимир	Іван	1907
479	Сампара	Михайло	Григорій	1921
480	Сапушак	Михайло	Микола	1908
481	Сборська (Зборська)	Христина	Станіслав	1921
482	Семсж	Петро	Андрій	1917
483	Семчишин	Андрій	Іван	1907

1	2	3	4	5
484	Сеник	Йосип	Ілля	1923
485	Сеник	Микола	Іван	1921
486	Сеньків	Богдан	Ілля	1912
487	Сеньківський	Лонгин	Дмитро	1923
488	Серафин	Сидір	Степан	1911
489	Серетний	Петро	Євстахій	1922
490	Сертицький	Зенон	Вітольд	1896
491	Сидорак	Ганна	Йосип	1888
492	Сикиринський	Нестор	Якуб	1902
493	Синик	Ярослав	Володимир	1913
494	Скип	Іван	Іван	1912
495	Скип	Василь	Клим	1921
496	Скоробогатий	Мирослав	Петро	1911
497	Скриник	Остап	Григорій	1915
498	Скричинський	Томаш	Вацлав	1914
499	Славатинський	Василь	Юрій	1917
500	Сліпий	Микола	Іван	1897
501	Сліпий	Роман	Михайло	1910
502	Слоїк	Петро	Степан	1905
503	Слободян	Микола	Василь	1911
504	Слободян	Михайло	Олексій	1902
505	Слободян	Степан	Михайло	1920
506	Слободяник	Іван	Петро	1876
507	Сляньська	Софія-Марія	Іван	1913
508	Смачило	Лука	Степан	1911
509	Смерека	Володимир	Гнат	1922
510	Сметанюк	Ілля	Михайло	1901
511	Смолій	Василь	Микола	1913
512	Снідовський	Іван	Антон	1923
513	Соколовський	Йосип	Антон	1894
514	Сокольський	Станіслав	Іван	1918
515	Соляк	Петро	Олексій	1920
516	Сороцький	Петро	Григорій	1923
517	Сосний	Михайло	Семен	1914
518	Спужак	Теодор	Микола	1914
519	Станицький	Мар'ян	Антон	1919
520	Стахурський	Василь	Йосип	1907
521	Стебельський	Володимир	Йосип	1913
522	Стельмах	Броніслав	Йосип	1920
523	Степанішин	Роман	Іван	1924
524	Стецюк	Йосип	Семен	1910

1	2	3	4	5
525	Стець	Остап	Іван	1901
526	Стечишин	Володимир	Степан	1924
527	Стойків	Іван	Пилип	1907
528	Стопотницький	Максим	Йосип	1921
529	Сторозум	Антон	Герасим	1911
530	Стояновський	Іван	Казимир	1922
531	Стучанин	Володимир	Ілля	1904
532	Сукманюк	Петро	Макар	1920
533	Сушацький	Петро	Іван	1910
534	Сушецький	Йосип	Іван	1886
535	Сухмановський	Гнат	Федір	1915
536	Тарашкевич	Іван	Мартин	1911
537	Тарнопільський	Михайло	Юльян	1920
538	Тарчевський	Адам	Лук'ян	1921
539	Теслок	Остап	Петро	1906
540	Тимчак	Леон	Іван	1905
541	Тимчинський	Ян	Фаб'ян	1890
542	Тиран	Андрій	Борис	1914
543	Ткач	Андрій	Федір	1920
544	Ткач	Михайло	Федір	1915
545	Ткачук	Василь	Лук'ян	1910
546	Ткачук	Олексій	Прокоп	1912
547	Ткачук	Яків	Прокоп	1905
548	Томашевський	Вацлав	Йосип	1916
549	Томашевський	Ярослав	Василь	1920
550	Томечик	Карл	Антон	1890
551	Торчевський	Людвиг	Іван	1920
552	Тромбовляк	Іван	Михайло	1922
553	Трохим'як	Григорій	Степан	1922
554	Трус	Михайло	Лукаш	1922
555	Тупіс	Іван	Орест	1921
556	Тхоржевський	Тадей	Алойз	1894
557	Тягнибіда	Григорій	Михайло	1920
558	Урбан	Євстахій	Іван	1909
559	Урбан	Зигмунд	Франко	1916
560	Ухатий	Казимир	Антон	1908
561	Фалюш	Іван	Григорій	1921
562	Фариш	Олексій	Микола	1911
563	Фаріон	Антон	Роман	1909
564	Фаріон	Василь	Микола	1908
565	Федів	Степан	Михайло	1910

1	2	3	4	5
566	Фельдман	Теодор	Йосип	1916
567	Фешан	Володимир	Микола	1924
568	Філеїв	Матвій	Войцех	1889
569	Фріц	Броніслав	Валентин	1899
570	Фріц	Чеслав	Іван	1898
571	Фухс	Манфред	Хаскіль	1919
572	Хабурський	Юліан	Йосип	1914
573	Хлопась	Дмитро	Федір	1907
574	Хлопась	Дмитро	Федір	1907
575	Хмельницький	Андрій	Іван	1920
576	Хмурич	Мирон	Захар	
577	Хобза	Йосип	Шимон	1903
578	Холява	Іван	Михайло	1921
579	Хомів	Михайло	Степан	1917
580	Хома	Іван	Андрій	1884
581	Хоптій	Володимир	Кіндрат	1921
582	Хренівський	Тарас	Антон	1921
583	Цапа	Гілярій	Іван	1918
584	Цебрій	Михайло	Яків	1921
585	Цебрій	Семен	Петро	1913
586	Цебрій	Федір	Петро	1921
587	Цибушник	Степан	Михайло	1912
588	Цюрко	Йосип		1901
589	Чайка	Микола	Дмитро	1904
590	Чекурш	Іван	Данило	1911
591	Чепіль	Дмитро	Федір	1908
592	Чернецький	Іван	Степан	1905
593	Черний	Петро	Михайло	1919
594	Черноцький	Степан	Михайло	1897
595	Чикало	Онуфрій	Іван	1915
596	Чикало	Степан	Григорій	1913
597	Чмелок	Людвиг	Матвій	1922
598	Чопик	Григорій	Василь	1900
599	Чопик	Дмитро	Василь	1907
600	Чорний	Йосип	Дмитро	1921
601	Чорний	Максим	Михайло	1916
602	Чорний	Петро	Михайло	1919
603	Чубатий	Теодор	Дмитро	1887
604	Чудакевич	Степан	Максим	1883
605	Чумак	Іван	Семен	1907
606	Чучук	Іван	Дмитро	1923

1	2	3	4	5
607	Шарак	Андрій	Олександр	1920
608	Шариш	Василь	Микола	1906
609	Шевчук	Андрій	Степан	1913
610	Шевчук	Іван	Корній	1912
611	Шевчук	Михайло	Василь	1910
612	Шевчук	Петро	Корній	1919
613	Шийка	Василь	Павло	1923
614	Шиленко	Михайло	Адам	1899
615	Шилинько	Василь	Лько	1909
616	Шиманський	Юзеф	Томаш	1900
617	Шкабарницький	Микола	Олексій	1921
618	Шозда	Ян	Антон	1883
619	Шолдра	Владислав	Павло	1904
620	Штангерт	Антон	Микола	1918
621	Штеренберг	Сронім	Ісаак	1907
622	Штик	Євстахій	Микола	1914
623	Штик	Олексій	Михайло	1912
624	Шасний	Михайло	Франко	1878
625	Шур	Остап	Микола	1912
626	Юра	Тадей	Леон	1916
627	Юрківч	Адам	Йосип	1921
628	Юськів	Володимир	Степан	1905
629	Юськевич	Дарія	Сидор	1918
630	Юхно	Йосип	Юзеф	1891
631	Юшкевич	Зеновія	Сидір	1913
632	Яворський	Антон	Михайло	1923
633	Ячник	Михайло	Панько	1900
634	Якимів	Мирослав	Михайло	1916
635	Ямпольський	Микола	Матвій	1904
636	Ямчник	Михайло	Панько	1900
637	Янищевський	Людвиг	Микола	1910
638	Янковський	Владислав	Франк	1893
639	Янюк	Іван	Теодор	1921
640	Яремчук	Володимир	Григорій	1921
641	Ясінський	Михайло	Григорій	1907
642	Ясний	Антон	Сидор	1912
643	Ясьонко	Павло	Степан	1892
644	Ячменський	Омелян	Іван	1905

Список 24

ЗАМОРДОВАНИ В ЧОРТКІВСЬКІЙ В'ЯЗНИЦІ 1941 р. — 11 осіб

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження		
					Місцевість	Район	Область
1	Вілош	Генрих	Якуб	1911			
2	Вінниченко	Іван	Микола	1912	Мельниця-Подільська	Борщів	Тернопіль
3	Джуреляк	Григорій	Петро	1913	Гуштин	Борщів	Тернопіль
4	Джуреляк	Маркіян	Семен	1917	Гуштин	Борщів	Тернопіль
5	Зварич	Іван	Іван	1920	Вільхівці	Борщів	Тернопіль
6	Малиновський	Олександр	Казимир	1912			
7	Путерин	Іван	Никифор	1911	Гуштин	Борщів	Тернопіль
8	Савчук	Іван	Михайло	1903	Бурдяківці	Борщів	Тернопіль
9	Слободян	Остап	Василь	1915	Гуштин	Борщів	Тернопіль
10	Сметанюк	Микола	Михайло	1908	Гуштин	Борщів	Тернопіль
11	Уличний	Мечислав	Іван	1909	Глибочок	Борщів	Тернопіль

Список 25

ЖЕРТВИ ЧОРТКІВСЬКОГО ЕТАПУ В УМАНЬ — 796 осіб

Загальний список з усіх джерел

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження, район	Дата арешту
1	2	3	4	5	6	7
1	Ангел	Юліан	Михайло	1921	Пробіжна, Чортків	24.06.41
2	Ангелок	Захар	Микола	1908		31.05.41
3	Ангелок	Семен	Петро	1911	Боришківці, Борщів	31.05.41
4	Андрійчук	Петро	Андрій	1909		12.02.41
5	Андрусів	Олексій	Микола (Іван)	1900		16.08.41
6	Андрусишин	Ярема	Мартин	1916		24.06.41
7	Антонів	Петро	Іван	1921	Городниця, Гусятин	13.01.41
8	Антонок	Андрій	Андрій	1909	Крогулець, Гусятин	24.04.41
9	Атаманюк (чук)	Роман	Микола	1906		20.02.41
10	Бабій	Андрій	Йосип	1921		7.04.41
11	Баглей	Іван	Матвій	1890	Борщів, Борщів	25.02.41
12	Бадло	Григорій	Іван	1912	Товстенке, Заліщики	
13	Байдужа	Андрій	Михайло	1923	Біла, Чортків	7.06.41
14	Байдужа	Михайло	Ілля	1899	Біла, Чортків	28.05.41
15	Байлюк	Єронім	Василь	1920	Скала-Под., Борщів	31.05.41
16	Бала	Йосип	Петро	1907	Коцюбинці, Чортків	3.01.41
17	Балавух	Йосип	Володимир	1922		3.06.41
18	Балехівський	Іван	Федір	1910	Мельниця-Под. Борщів	14.04.41
19	Банд	Василь	Іван	1884		24.06.41
20	Баран	Василь	Іван	1898	Чортків, Чортків	25.06.41
21	Баран	Василь	Михайло	1921	Базар, Чортків	9.02.41
22	Баран	Григорій	Микола	1917		
23	Баран	Сафрон	Лук'ян	1912		24.02.41
24	Барановський	Йосип	Петро	1907		
25	Баранюк	Степан	Василь	1923	Бучач, Бучач	10.04.41
26	Баргків	Степан	Михайло	1921	Ромашівка, Чортків	26.03.41
27	Басараб	Михайло	Василь	1922	Іванків, Борщів	28.03.41
28	Бевський	Петро	Теодор	1920	Копичинці, Гусятин	21.02.41
29	Безкоровайний	Іван	Григорій	1909	Мишківці, Гусятин	14.03.41
30	Безкоровайний	Антон	Федір	1918	Копичинці, Гусятин	2.02.41
31	Безкоровайний	Денис	Федір	1908	Копичинці, Гусятин	2.02.41
32	Безкоровайний	Федір	Микола	1901	Мишківці, Гусятин	3.12.40

1	2	3	4	5	6	7
33	Безубчак	Зиновій	Костянтин	1907	Панівці, Борщів	28.06.41
34	Белинкевич	Мирослав-Іван	Володимир	1902		
35	Бережницький	Омелян			Кривеньке, Чортків	
36	Береза	Михайло	Іван	1871	Бучач, Бучач	26.06.41
37	Бзовий	Василь	Григорій	1910	Колодрібка, Заліщики	8.04.41
38	Бик	Кирило	Максим	1908	Кошелівці, Заліщики	24.06.41
39	Бідний	Федір	Степан	1920		
40	Білик	Василь	Іван	1912	Дунів, Заліщики	7.04.41
41	Білінський	Віктор			Товстенке, Чортків	
42	Білінський	Нестор	Антон	1919	Курдибанівка, Бучач	24.11.40
43	Білоніжка	Михайло	Василь	1911		29.06.41
44	Білоус	Дмитро	Йосип	1900		2.05.41
45	Білоус	Іван	Іван	1905	Васильківці, Гусятин	3.02.41
46	Білоус	Іван	Іван	1895		
47	Білоус	Петро	Павло	1919	Васильківці, Гусятин	28.02.41
48	Біляшевич	Микола	Корній	1904		
49	Більо	Богдан-Рудольф	Антон	1910		24.06.41
50	Більський	Петро	Іван	1908	Ст. Нижбірок, Гусятин	16.02.41
51	Боднар	Іван	Данило	1920	Базар, Чортків	28.01.41
52	Боднар	Василь	Василь	1916	Товсте, Заліщики	24.04.41
53	Боднар	Василь	Василь	1915	Товсте, Заліщики	2.05.41
54	Боднар	Дмитро	Дмитро	1896	Товсте, Заліщики	24.04.41
55	Боднар	Йосип	Павло	1915		24.04.41
56	Боднарук	Федір	Михайло	1913	Сновидів, Бучач	21.04.41
57	Бойко	Іван	Петро	1917	Нижбірок, Гусятин	5.01.41
58	Бойко	Іван	Федір	1916		22.02.41
59	Бойко	Андрій	Дем'ян	1912	Нижбірок, Гусятин	20.02.41
60	Бойко	Василь	Іван	1893	Іване-Пусте, Борщів	25.06.41
61	Бойко	Омелян	Максим	1905		
62	Бойко	Семен	Василь	1909	Товсте, Заліщики	25.03.41
63	Болибрух	Іван	Антон	1914	Целів, Гусятин	20.02.41
64	Борис	Михайло	Пилип	1909	Трибухівці, Бучач	9.04.41
65	Борчук	Степан	Федір	1907		10.01.41
66	Ботузкий (жин)	Йосип	Василь	1912	Сорока, Гусятин	8.02.41
67	Бохонко	Петро	Григорій	1910		21.03.41
68	Боцорко	Володимир	Григорій	1896	Монастирська Монастирська	24.06.41

1	2	3	4	5	6	7
69	Боцюрко	Володимир	Петро	1906	Монастирська Монастирська	26.04.41
70	Брухаль	Степанія			Гадинківці, Гусятин	
71	Бугера	Степан	Петро	1910	Іване-Пусте, Борщів	22.04.41
72	Будзь	Іван	Пантелєйм он	1919	Городниця, Гусятин	8.01.41
73	Будик	Петро	Павло	1907		27.06.41
74	Будний	Йосип	Іван	1902		24.06.41
75	Бурденюк	Андрій	Тимофій	1906	Дунів, Заліщики	12.05.41
76	Бурденюк	Василь	Яків	1920	Зозулинці, Заліщики	25.04.41
77	Бурейко	Михайло	Никифор	1910	Олексинці, Борщів	22.02.41
78	Буртак	Петро	Йосип	1895	Латківці, Борщів	28.06.41
79	Бурчинський	Степан	Григорій	1911		25.06.41
80	Бучка	Юрій	Пилип	1902	Бабинці, Борщів	28.06.41
81	Ваврів	Іван	Франк	1914	Ромашівка, Чортків	31.05.41
82	Ваколюк	Михайло	Василь	1911		13.05.41
83	Василук	Дмитро	Василь	1920		17.05.41
84	Василик	Єфстахій	Яков	1907		8.06.41
85	Василик	Степан	Семен	1902	Скородинці, Чортків	25.02.42
86	Васильків	Арсентій	Йосип	1908	Озеряни, Бучач	28.02.41
87	Величенко	Микола				
88	Вербний	Григорій	Іван	1912		22.06.41
89	Вербний	Михайло	Степан	1910		16.02.41
90	Верига	Дмитро	Василь	1916		21.04.41
91	Верстюк	Петро	Степан	1912		11.04.41
92	Винник	Йосип	Іван	1910	Пробіжна, Чортків	29.01.41
93	Винник	Степан	Денис	1891		25.06.41
94	Виспінський	Іван	Григорій	1906		11.02.41
95	Виспінський	Дмитро	Григорій	1908	Пишатинці, Борщів	11.02.41
96	Витягловський	Степан	Микола	1917	Сороки, Бучач	24.06.41
97	Вінцер	Василь	Юрій	1907		5.03.41
98	Вігів	Антон	Олексій	1888	Заболотівка, Чортків	28.06.41
99	Волохатюк	Л	А			
100	Волошин	Ярослав	Федір	1921	Скала-Под., Борщів	2.06.41
101	Волянський	Йосип	Михайло	1919	Федорівка, Гусятин	25.02.41
102	Ворона	Петро	Іван	1901		25.06.41
103	Габур	Карпо	Ісай	1910		25.06.41
104	Гаврилишин	Казимир	Василь	1914		2.05.41
105	Гаврилюк	Василь	Павло	1916	Сорока, Гусятин	28.01.41
106	Гаврилюк	Степан	Данило	1914	Трибухівці, Гусятин	28.06.41
107	Гаврищак	Василь	Танасій	1922	Васильківці, Гусятин	25.06.41

1	2	3	4	5	6	7
108	Гаврищак	Яків	Танасій	1912		8.02.41
109	Гаджос	Дмитро	Михайло	1916	Пилипче, Борщів	23.04.41
110	Гайдамака	Михайло	Іван	1914		22.06.41
111	Гайовий	Михайло	Микола	1922	Ромашівка, Чортків	26.03.41
112	Галушко	Іван	Олексій	1898		10.04.41
113	Галєса	Іван	Олексій	1922		
114	Ганьола	Григорій	Микола (Мих)	1902		27.06.41
115	Гановський	Василь	Петро	1923	Улашківці, Чортків	24.06.41
116	Гановський	Михайло	Степан	1916	Улашківці, Чортків	24.06.41
117	Галчук	Іван	Василь	1912	Боринківці, Борщів	25.06.41
118	Галяк	Степан	Микола	1921		25.04.41
119	Гароняк	Михайло	Яків	1908		14.02.41
120	Гева	Богдан	Микола	1918	Заривинці, Бучач	4.04.41
121	Гевко	Іван	Максим	1914	Торське, Заліщики	26.03.41
122	Гейда	Дмитро	Олексій	1913		
123	Гельман	Микола	Ілля	1901		29.04.41
124	Герило	Прокоп	Микола	1903		6.06.41
125	Герман	Петро	Йосип	1918		25.06.41
126	Герман	Петро	Микола	1906	Шманьківчики, Чортків	24.06.41
127	Гець (Диць)	Ілля			Зол. Потік, Бучач	
128	Глембінський	Михайло	Федір	1910		31.05.41
129	Глух	Іван	Григорій	1911	Шманьківчики, Чортків	31.01.41
130	Глухан	Іван	Григорій	1921		16.04.41
131	Глушенко	Іван	Василь	1920		27.04.41
132	Глюд	Степан	Кароль	1912		25.06.41
133	Гніт(а)	Семен	Іван	1905	Целів, Гусятин	14.04.41
134	Гнатюк	Василь	Михайло	1904		28.06.41
135	Гоголюк	Микола	Харитон	1920		13.03.41
137	Голік	Іван	Василь	1922	Мельн.-Под., Борщів	22.02.41
138	Головатий	Василь	Ілля	1913		26.03.41
139	Головатий	Дмитро	Гнат	1879		28.06.41
140	Головатий	Іван	Микола	1912		23.06.41
141	Головінський	Д(О)	І			
142	Голодівський	Петро	Лука	1920	Шульганівка, Чортків	20.03.41
143	Голуб	Михайло	Василь	1914		7.06.41
144	Голубович	Богдан	Касьян	1920	Товстенке, Чортків	16.01.41
145	Гонза	Петро	Іван	1911		2.02.41
146	Гончар	Микола		1921		

1	2	3	4	5	6	7
147	Гордий	Василь	Степан	1901		25.06.41
148	Горобець	Степан	Микола	1921		16.03.41
149	Городинський	Дмитро	Зигмунт	1900	Товсте, Заліщики	25.06.41
150	Горошко	Євстахія (Станісл.)	Павло	1922		30.06.41
151	Горячий	Олексій	Федір	1892	Шманьківці, Чортків	26.06.41
152	Гоцко	Іван	Василь	1911	Більче-Зол., Борщів	5.03.41
153	Грінберг	Генцель	Берк	1893		25.06.41
154	Грабарович	Михайло	Федір	1910	Лесівці, Заліщики	19.05.41
155	Грабець	Іван	Василь	1900	В. Чорнокінецька, Чортків	10.02.41
156	Грабець	Василь	Григорій	1917	В. Чорнокінецька, Чортків	3.01.41
157	Гребенюк	Є	С			
158	Грегоращук	Петро	Михайло	1923	Мельн.-Под., Борщів	22.02.41
159	Григорків	Павло	Василь	1904	Путроминці, Заліщики	24.04.41
160	Григорович	Омелян	Роман	1898	Бучач, Бучач	27.06.41
161	Гринчук	Михайло	Микола	1910		23.06.41
162	Гринчук	Олексій	Орест	1918		
163	Грицик	Степан	Семен (Ів)	1898	Цапівці, Заліщики	27.06.41
164	Гріх	Марія	Василь	1886		26.06.41
165	Гродський	Богдан	Франко	1910	Скала-Под., Борщів	30.01.41
166	Грона	Василь	Михайло	1920		13.05.41
167	Грона	Василь	Павло	1918		18.04.41
168	Гулевич	Омелян	Антон	1922		4.03.41
169	Гулик	Михайло	Іван	1921		29.05.41
170	Гуляк	Андрій	Василь	1902	Бурдяківці, Борщів	18.04.41
171	Гуменчук	Ярослав	Дем'ян	1922	Гуштин, Борщів	21.04.41
172	Гуменюк	Олексій	Іван	1914	Турильче, Борщів	25.06.41
173	Гурський	Іван	Антон	1902		16.06.41
174	Гуткалюк	Пилип	Степан	1887		26.06.41
175	Гуцал	Є	С			
176	Гуцул	Іван	Григорій	1918	Сновидів, Бучач	16.04.41
177	Гучек	Володимир	Степан	1907		1.03.41
178	Давибіда	Дмитро	Іван	1898		11.01.41
179	Давибіда	Михайло	Іван	1903		20.02.41
180	Давидюк	Федір	Іван	1889	Шманьківчики, Чортків	24.06.41
181	Давидяк	Григорій	Дмитро	1913		4.04.41
182	Далевський	Дмитро	Іван	1918	Переволока, Бучач	12.12.40
183	Данилевич	Петро	Михайло	1909	Лисівці, Заліщики	19.05.41

1	2	3	4	5	6	7
184	Данилишин	Іван	Петро	1910	В. Чорнокінецька, Чортків	10.02.41
185	Данилишин	Михайло	Петро	1915	В. Чорнокінецька, Чортків	10.02.41
186	Данильчук	Ігнат	Василь	1913	Більче-Зол., Борщів	26.02.41
187	Данчук	Іван	Яким	1913	Бурдяківці, Борщів	10.02.41
188	Данчук	Василь	Антон	1911		18.04.41
189	Данькович	Михайло	Олексій	1914	Жизномир, Бучач	30.06.41
190	Дволітка	Петро	Василь	1915		9.04.41
191	Декайло	Пилип	Павло	1916		12.05.41
192	Делявський	Петро	Михайло	1911		30.06.41
193	Дем'янова	Кароліна	Йосип	1922		23.06.41
194	Дем'янчук	Іван	Павло	1898		7.05.41
195	Дем'янюк	Іван	Василь	1921	Сороки, Бучач	25.01.41
196	Держак	Василь	Микола	1903	Мушкатівка, Борщів	28.05.41
197	Держак	Микола	Микола	1918	Мушкатівка, Борщів	27.05.41
198	Держач	Василь	Григорій	1917	Мушкатівка, Борщів	30.03.41
199	Держач	Іван	Михайло	1921	Космирин, Бучач	31.05.41
200	Держж	Іван	Матвій	1920	Возилів, Бучач	7.04.41
201	Держж	Федір	Іван	1909	Возилів, Бучач	25.03.41
202	Джолк					
203	Джурба	Микола	Михайло	1907		5.06.41
204	Джурба	Микола	Степан	1910		5.06.41
205	Джурик	Сергій	Корній	1916		25.06.41
206	Дзеник	Зиновій	Василь	1921		8.02.41
207	Дзеник	Петро	Михайло	1904		25.06.41
208	Дзіндра	Микола	Микита	1895	Шидлівці, Гусятин	27.06.41
209	Дзюба	Остап	Антон	1920	Улашківці, Чортків	24.06.41
210	Дзюба	Ярослав	Антон	1923	Улашківці, Чортків	29.06.41
211	Дзюба	Василь	Федір	1908	Переволока, Бучач	24.06.41
212	Диць	Ілля	Пилип	1900	Сорока, Гусятин	28.02.41
213	Диць	Матвій	Трохим	1900	Сорока, Гусятин	28.02.41
214	Дмитрів	Михайло	Степан	1911		16.12.41
215	Дмитрів	Степан	Степан	1914		16.01.41
216	Добровська	Марія	Кирил	1918		25.06.41
217	Довгань	Михайло	Прокоп	1922		20.02.41
218	Довгань	Павло	Микола	1908		16.02.41
219	Доліш	Владислав	Петро	1896		26.06.41
220	Долиба	Йосип	Іван	1913	Пробіжна, Чортків	24.06.41
221	Домин	Микола	Адам	1909		25.01.41
222	Домишин					

1	2	3	4	5	6	7
223	Дончик	Василь	Іван	1914		7.04.41
224	Доскач	Вільгельм	Григорій	1911	Хоростків, Гусятин	22.02.41
225	Доскач	Євстахій	Григорій	1908	Хоростків, Гусятин	24.06.41
226	Доскач	Іван	Григорій	1909	Хоростків, Гусятин	24.06.41
227	Драбек	Йосип	Микола	1910		17.06.41
228	Драбик	Дмитро	Олексій	1899		29.10.41
229	Драгомерецький	Леон	Антон	1913	Улашківці, Чортків	25.06.41
230	Дребет	Михайло	Іван	1913		21.01.41
231	Дригуш	Іван	Григорій	1921		15.05.41
232	Дригуш	Степан	Микола	1921		15.05.41
233	Дроздовський	Петро	Іван	1912	Борщів, Борщів	25.02.41
234	Друль	Михайло	Степан	1920	Постолівка, Гусятин	31.01.41
235	Дудар	Михайло	Опанас	1911	Баришів, Бучач	8.02.41
236	Дудка	Іван	Ігнат	1911	Мушкатівка, Борщів	16.01.41
237	Дудка	Михайло	Петро	1914		28.02.41
238	Дулиба	Антон	Домінік	1910	Пробіжна, Чортків	20.01.41
239	Дусан	Василь	Дмитро	1911	Гадинківці, Гусятин	27.06.41
240	Дусяк	Микола	Василь	1908		19.05.41
241	Дутка	Іван	Юрко	1904	Базар, Чортків	27.05.41
242	Дутка	Петро	Золтан	1911	Копичинці, Гусятин	8.01.41
243	Душницький	Йосип	Антон-Онуфрій	1921	Коцюбинці, Гусятин	30.12.40
244	Дяк	Омелян	Андрій	1916	Шульганівка, Чортків	18.01.41
245	Дяковський	Петро	Іван	1910	Пробіжна, Чортків	25.06.41
246	Дяковський	Ярослав	Михайло	1920		29.01.41
247	Євчук	Федір	Юліан	1902	Космирин, Бучач	15.06.41
248	Єремка	Степан	Онуфрій	1920		15.01.41
249	Жарій	Тарас	Дмитро	1913	Ланівці, Борщів	16.01.41
250	Жиловий	Мар'ян	Степан	1921		23.04.41
251	Журба	Микола	Михайло	1907		
252	Забийборода	Іван	Дмитро	1914	Залуччя, Борщів	18.04.41
253	Завадський	Іван	Олексій	1911		2.02.41
254	Заваликут	Михайло	Іван	1906	М. Чорнокілці, Чортків	22.02.41
255	Заверуха	Антон	Михайло	1904	Сорока, Гусятин	27.06.41
256	Загородний					
257	Задорожний	Євстахій	Петро	1901	Яблунів, Гусятин	12.02.41
258	Задорожний	Михайло	Петро	1922	Ланівці, Борщів	20.02.41
259	Зайшлий	Мирон	Петро	1922		22.02.41
260	Заланський	Михайло	Григорій	1912		21.01.41

1	2	3	4	5	6	7
261	Замрикiт	Микола	Василь	1916		15.05.41
262	Зандберг	Бейла-Двойра		1914		25.06.41
263	Запорожан	Василь	Микола	1916		8.04.41
264	Запорожець	Антон	П		Васильківці, Гусятин	
265	Запухляк	Петро	Михайло	1921		8.06.41
266	Зарецький	Степан	Нестор	1920		31.05.41
267	Зарівний	Степан	Василь	1922	Ридодуби, Чортків	16.01.41
268	Зарічний	Антон	Марко	1908		25.06.41
269	Засадний	Іван	Василь	1920		22.04.41
270	Захарів	Василь	Костянтин	1914		29.06.41
271	Зборолук	Василь	Яків	1923		24.02.41
272	Зелінська	Софія	Сидір	1923	Борщів, Борщів	28.04.41
273	Зелінський	Володимир	Дмитро	1911	Борщів, Борщів	12.06.41
274	Зелінський	Назар	Василь	1907		27.06.41
275	Земледух	Василь	Роман	1900	Торське, Заліщики	27.04.41
276	Зилковський	Павло	Федір	1890		25.06.41
277	Знак	Ілько	Григорій	1910	Н. Петликівці, Бучач	21.04.41
278	Зозуляк	Іван	Мар'ян	1906		20.02.41
279	Зозуляк	Петро	Антон	1902	Улашківці, Чортків	24.06.41
280	Зонів	Федір	Григорій	1895		23.06.41
281	Зонов	Віктор	Іван	1901		23.06.41
282	Зубатий	Іван	Григорій	1921		27.04.41
283	Зубрецький	Федір	Микола	1912		27.05.41
284	Зуляк	Роман	Роман	1920	Гермаківка, Борщів	14.04.41
285	Іванків	Богдан	Михайло	1914	Нижбірок, Гусятин	26.06.41
286	Іванків	Дем'ян	Михайло	1914	Копичинці, Гусятин	2.02.41
287	Іванович	Станіслав	Іван	1913		25.06.41
288	Іванців	Дмитро	Юрій	1904	Швайківці, Чортків	1.02.41
289	Іванюк	Петро	Дмитро	1915	Боришківці, Борщів	23.04.41
290	Івасюк	Василь	Микола	1911		28.06.41
291	Ільницький	Володимир	Юліан	1907	В. Чорнокілці, Чортків	24.06.41
292	Ільницький	Ілля	Василь	1911	Устя, Борщів	23.02.41
293	Ільницький	Яків	Василь	1919	Устя, Борщів	26.04.41
294	Ільчишин	Іван	Нестор	1907		5.06.41
295	Ільчишин	Микола	Клим	1921	Нижбірок, Гусятин	13.03.41
296	Ісаюк	Іван	Яків	1913	Боришківці, Борщів	15.02.41
297	Кавка	Володимир	Кирил	1902	Глибочок, Борщів	28.03.41
298	Каганець	Василь	Іван	1910		29.04.41
299	Казановський	Богдан		1924		

1	2	3	4	5	6	7
300	Калабух	Петро	Єгор	1897	Скородинці, Чортків	24.06.41
301	Калапац	Олександр	Іван	1917	Скала-Под., Борщів	31.05.41
302	Каменецька	Віра	Іван	1919		8.03.41
303	Канюк	Костянтин	Петро	1912		2.02.41
304	Кардаш	Адольф	Андрій	1891		24.04.41
305	Каретник	Степан	Іван	1921	Коцюбинці, Чортків	23.01.41
306	Качура	Михайло	Микола	1922		23.05.41
307	Качуровський	Михайло	Василь	1905	Зол. Потік, Бучач	20.03.41
308	Квасниця	Микола	Михайло	1913	Джурич, Чортків	16.01.41
309	Кеба	Михайло	Іван	1919		28.04.41
310	Кизюк	Богдан	Микола	1922	Бучач, Бучач	1.02.41
311	Кизюк	Онуфрій	Михайло	1907	Бучач, Бучач	27.01.41
312	Кизюк	Софія	Володимир	1902	Бучач, Бучач	27.01.41
313	Кизюк	Степан	Семен	1910	Бучач, Бучач	29.01.41
314	Килимар	Володимир	Михайло	1921	Борщів, Борщів	27.05.41
315	Кишкан	Іван	Антон	1912	Улашківці, Чортків	29.06.41
316	Кіндебалюк	Мирослав	Дмитро	1920	Бучач, Бучач	10.04.41
317	Кісь	Іван	Федір	1901		29.04.41
318	Кітик	Методій	Михайло	1915		24.06.41
319	Клапушак	Микола	Михайло	1915		3.02.41
320	Клим	Іван	Степан	1916	В. Чорнокінецька, Чортків	10.02.41
321	Клим	Іван	Яків	1904	В. Чорнокінецька, Чортків	10.02.41
322	Клопот	Володимир	Юрій	1912	В. Чорнокінецька, Чортків	8.02.41
323	Клопот	Михайло	Юрій	1910	В. Чорнокінецька, Чортків	6.02.41
324	Клочко	Михайло	Кіндрат	1903	Більче-Зол., Борщів	5.03.41
325	Клюцка	Михайло	Степан	1914	Сороки, Бучач	3.12.41
326	Кобзар	Іванна	Юрій	1914	Жизномир, Бучач	11.02.41
327	Кобитович	Микола	Василь	1922		25.04.41
328	Коваль	Михайло	Теодор	1914	Пробіжна, Чортків	8.04.41
329	Ковальський		Микола		Пробіжна, Чортків	
330	Ковальський	Ярослав	Нестор	1913		
331	Ковальчук	Іван	Олексій	1901	Бичківці, Чортків	2.02.41
332	Ковальчук	Ілля	Йосип	1913	Увисла, Гусятин	28.02.41
333	Ковальчук	Михайло	Михайло	1909	Бичківці, Чортків	22.02.41
334	Ковальчук	Павло	Павло	1916	Увисла, Гусятин	28.02.41
335	Ковальчук	Юрій	Іван	1888	Товсте, Заліщики	27.06.41
336	Ковбан	Михайло	Іван	1907		24.06.41

1	2	3	4	5	6	7
337	Ковбасник	Стах	Микола			
338	Ковпак	Тарас	Іван	1923	Королівка, Борщів	21.02.41
339	Ковчак	Г	Г			
340	Когут	Захар	Йосип	1921	Ромашівка, Чортків	10.05.41
341	Козак	Іван	Василь	1909	Галинківці, Гусятин	14.02.41
342	Козак	Іван	Василь	1907	Винятинці, Заліщики	31.01.41
343	Козар	Михайло	Ігнат	1921	Заривинці, Бучач	12.05.41
344	Козловський	Кароль	Іван	1911		
345	Козюк	Василь	Семен	1891	Бичківці, Чортків	21.05.41
346	Козюк	Микола	Василь	1921	Бичківці, Чортків	14.05.41
347	Козюк	Юрій	Григорій	1897	Бичківці, Чортків	22.02.41
348	Колода	Іван				
349	Колодій	Микола	Антон	1909		6.12.41
350	Коломієць	Микола	Олексій	1914		24.05.41
351	Колос	Петро	Антон	1916	В. Чорнокінецька, Чортків	8.02.41
352	Копій	Богдан	Теодор	1921		14.03.41
353	Кордоновий	Василь	Іван	1900	Боришківці, Борщів	23.06.41
354	Кормило	Василь	Петро	1917	Хоростків, Гусятин	28.02.41
355	Кормило	Павло (Дмитро)	Іван	1916	Хоростків, Гусятин	28.02.41
356	Коротник					
357	Косар	Степан	Михайло	1914	Більче-Зол., Борщів	28.02.41
358	Костецький	Микола	Дмитро	1912	Стрільківці, Борщів	9.01.41
359	Костецький	Петро	Іван	1909	Стрільківці, Борщів	22.02.41
360	Костів	Микола	Гаврило	1905		16.02.41
361	Костів	Яків	Матвій	1898	Більче-Зол., Борщів	28.02.41
362	Костюк	Мар'ян	Йосип	1908		24.06.41
363	Костюк	Федір	Михайло	1921		27.02.41
364	Кохан	Василь	Микола	1924		25.06.41
365	Кошуба	Костянтин	Антон	1921		23.05.41
366	Крайчий	Степан	Михайло	1906	Бичківці, Чортків	22.02.41
367	Краколович	Микита	Василь	1902		7.04.41
368	Крамарчук	Дмитро	Кирил	1911	Зол. Потік, Бучач	29.03.41
369	Кривецька	Софія	Петро	1917		28.06.41
370	Криворучко	Дмитро	Прокофій	1912		15.06.41
371	Крижанівський	Степан	Андрій	1919	Бучач, Бучач	29.01.41
372	Крижанівський	Володимир	Іван	1913	Бучач, Бучач	26.06.41
373	Крива	Володимир	Олексій	1916		24.06.41
374	Крива	Семен	Пилип	1881	Біла, Чортків	13.05.41
375	Криш	Михайло	Григорій	1918		16.02.41

1	2	3	4	5	6	7
376	Кріль	Григорій	Іван	1912	Базар, Чортків	27.04.41
377	Круподра	Володимир	Микола	1907		24.06.41
378	Крушельницький	Андрій	Іван	1898	Бучач, Бучач	26.06.41
379	Кубитович	Федір	Микола	1920		19.03.41
380	Кузевич	Василь	Іван	1910	Зол. Потік, Бучач	29.03.41
381	Кузимків	Василь	Дмитро	1912	Мельниця-Пол., Борщів	23.05.41
382	Кузяк	Павло	Іван	1914		23.06.41
383	Кулебінська	Марія	Юліан	1894		25.06.41
384	Кульчицький	Михайло	Данило	1885	Ромашівка, Чортків	7.06.41
385	Кульчицький	Павло	Микола	1923		22.06.41
386	Курієць	Іван	Степан	1885	Синьків, Заліщики	4.04.41
387	Курчаба	Михайло	Степан	1911		25.06.41
388	Кuftій	Іван	Йосип	1896		25.06.41
389	Кучарський	Петро	Михайло	1914	Шульганівка, Чортків	16.01.41
390	Кучирка	Василь	Михайло	1914	Слобідка, Заліщики	14.01.41
391	Кучмій	Василь	Прокоп	1921	Васильківці, Гусятин	25.06.41
392	Кучмій	Данило	Олексій	1907		26.06.41
393	Кушнір	Володимир	Прокофій	1911		25.04.41
394	Лабай	Степан	Олексій	1922	Постолівка, Гусятин	20.03.41
395	Лаврів	Володимир	Василь	1896		23.06.41
396	Ладобрук	Юрій	Василь	1909	Гермаківка, Борщів	31.05.41
397	Латин	Михайло	Василь	1913		30.05.41
398	Латин	Михайло	Іван	1911		30.05.41
399	Лашта	Дмитро		1917		18.11.40
400	Лашик	Роман	Глярій	1922		27.10.41
401	Левицький	Любомир	Василь	1899		24.06.41
402	Левицький	Нестор	Михайло	1923		24.06.41
403	Легінович	Ярослав	Григорій	1915		3.02.41
404	Легун	Афанасій	Михайло	1915	Русилів, Бучач	30.04.41
405	Лелик	Дмитро	Іван	1913		7.04.41
406	Лелик	Іван	Андрій	1907	Винятинці, Заліщики	14.02.41
407	Лесюк	Матвій	Степан	1911	Нирків, Заліщики	24.06.41
408	Леськів	Антон	Степан	1921		17.03.41
409	Леськів	Іван	Василь	1900	Бичківці, Чортків	22.02.41
410	Лизунник	Михайло	Іван	1910	Сороки, Бучач	25.02.41
411	Лис	Степан	Василь	1906	Красне, Гусятин	3.06.41
412	Лисий	Антон	Йосип	1914	Борщів, Борщів	27.05.41
413	Лисик	Григорій	Степан	1903	Сновидів, Бучач	27.04.41
414	Лисик (Ле)	Йосип	Григорій	1914	Кошилівці, Заліщики	16.01.41

1	2	3	4	5	6	7
415	Лисишин	Павло	Петро	1916	Оришківці, Гусятин	5.02.41
416	Лисів	Петро	Іван	1922	Угринь, Чортків	19.02.41
417	Лисовський	Роман	Іван	1914		24.06.41
418	Листюк	Микола	Григорій	1918	Сороки, Бучач	8.03.41
419	Литвинюк	Микола	Петро	1914	Гадинківці, Гусятин	30.01.41
420	Луговий	Дмитро	Петро	1920		27.02.41
421	Луців	Дмитро	Іван	1919		2.02.41
422	Луців	Роман	Степан	1922	Бучач, Бучач	2.02.41
423	Лучак	Богдан	Пантелеймон	1912	Товсте, Заліщики	24.06.41
424	Лучка	Іван	Василь	1921	Порохова, Бучач	2.04.41
425	Лучко	Євстахій	Микола	1919		21.01.41
426	Любінецький	І	К			
427	Мавтнер	Гофман	Вольф	1894		25.06.41
428	Мазур	Степан	Блажій	1906	Біла, Чортків	15.05.41
429	Максимів	Степан	Дмитро	1921		13.03.41
430	Маланчук	Василь	Микола	1914		29.05.41
431	Маланчук	Казимир	Василь	1922	Полівці, Чортків	27.06.41
432	Маланчук	Павло	Микола	1921	Ромашівка, Чортків	26.03.41
433	Маленок	Володимир	Петро	1918		27.04.41
434	Малицький	Л	Я			
435	Мальський	Михайло (Мик)	Петро	1920	Круголець, Гусятин	5.02.41
436	Маневський	Роман	Іван	1913		25.06.41
437	Манзюк	Петро	Семен	1917	Устечко, Заліщики	23.09.40
438	Маняк	Микола	Данила	1898		24.05.41
439	Манько	П	А			
440	Маренюк	Михайло	Микола	1923	Кошилівці, Заліщики	26.06.41
441	Маркевич	Степан	Йосип	1915	Бабинці, Борщів	23.04.41
442	Марковський	Михайло	Остап	1895	Чортків, Чортків	24.06.41
443	Мартинюк	Дмитро	Василь	1919	Винятинці, Заліщики	11.04.41
444	Марушак	Іван	Семен	1915		26.06.41
445	Марчак	Олексій	Павло	1896	Трубчин, Борщів	31.05.41
446	Марчук	Мефодій	Трохим	1919		
447	Масик	Іван	Микита	1905	Більче-Зол., Борщів	26.02.41
448	Маслій	Антон	Іван	1912	Сокиринці, Гусятин	26.02.41
449	Маслій	Іван	Дмитро	1911	Коцобинці, Чортків	14.03.41
450	Маслій	Михайло	Іван	1915		15.02.41
451	Матвій	Федір	Михайло	1914	Заболотівка, Чортків	28.06.41
452	Матвійчук	Михайло	Іван	1908		26.03.41
453	Матвійчук	Роман	Іван	1915	Ромашівка, Чортків	10.05.41

1	2	3	4	5	6	7
454	Матейків	Василь	Іван	1912		25.06.41
455	Матийців	Йосип	Григорій	1916	Порохова, Бучач	12.06.41
456	Матика	Роман	Іван	1918	Кривеньке, Чортків	30.01.41
457	Матлак	Іван	Іван	1911	Стрільківці, Борщів	18.02.41
458	Машталер	Василь	Кирил	1920	Васильківці, Гусятин	25.06.41
459	Медвідь	Михайло	Микола	1921	Косів, Чортків	16.01.41
460	Медницький	Дмитро	Петро	1911		25.06.41
461	Меленюк	Петро	Костянтин	1919		2.04.41
462	Мельник	Дмитро	Павло	1900	Жизномир, Бучач	26.06.41
463	Мельник	М	С			
464	Мельник	Микола	Іван	1902		21.06.41
465	Мельник	Микола	Антон	1899	Буряківка, Заліщики	22.06.41
466	Мельник	Михайло	Мартин	1911	Яблунів, Гусятин	28.02.41
467	Мельник	Михайло	Степан	1922	Шульганівка, Чортків	2.04.41
468	Мельник	Павло	Іван	1906		6.10.40
469	Мельник	Петро	Антон	1918		25.06.41
470	Мельничук	Микола	Микола	1914		25.06.41
471	Мельничук	Михайло	Петро	1909		23.06.41
472	Мерович	Олександр	Яким	1921		17.03.41
473	Меуш	Йосип	Пилип	1915	Баришів, Бучач	10.11.41
474	Микиташ	Володимир	Микола	1920		18.05.41
475	Микитин	Павло	Іван	1901	Винятинці, Заліщики	4.05.41
476	Микитюк	Яків	Сафрон	1916	Глибочок, Борщів	25.04.41
477	Миколок (Николок)	Василь	Іван	1910	Мельниця-Пол., Борщів	31.05.41
478	Микуляр	Мечислав	Онуфрій	1904		24.06.41
479	Михайлок				Гадинківці, Гусятин	
480	Михальчук	Іван	Павло	1914	Стінка, Бучач	17.04.41
481	Мицько	Яків	Іван	1890	Гермаківка, Борщів	28.05.41
482	Мищій	Петро	Іван	1911	М. Чернокінці, Чортків	31.01.41
483	Мірус	Іван	Григорій	1915	Чортків, Чортків	26.05.41
484	Мірус	Євстахій	Іван	1922	Н. Ягольниця, Чортків	21.05.41
485	Монастирський	Володимир	Антон	1909		2.01.41
486	Монастирський	Павло	Федір	1924	Гадинківці, Гусятин	27.06.41
487	Монцок	Іван	Йосип	1912		26.06.41
488	Мороз	Микола	Петро	1913	Бичківці, Чортків	16.03.41
489	Москва	Василь	Семен	1919		
490	Москвин	Михайло	Семен	1910	Ріпинці, Бучач	28.06.41

1	2	3	4	5	6	7
491	Мостовий	Григорій	Яків	1898	Мишківці, Гусятин	16.02.41
492	Моцик	Іван	Степан	1919	Зелена, Бучач	29.04.41
493	Мужиловський	Василь	Степан	1882		10.03.41
494	Музичка	Микола	Герасим	1908	Сорока, Гусятин	28.02.41
495	Мукан	Юрій	Іван	1916		18.03.41
496	Мушинський	Михайло	Гаврила	1911		15.05.41
497	Нагіряк	Михайло	Микола	1911	Васильківці, Гусятин	29.06.41
498	Надвірнюк	Григорій	Михайло	1910	Зол. Потік, Бучач	6.04.41
499	Надорожний	Михайло	Василь	1921		30.05.41
500	Наконечний	Євстахій	Василь	1909	Лисівці, Заліщики	19.05.41
501	Невістюк	Василь	Федір	1920	Ріпинці, Бучач	25.06.41
502	Недбалюк	Микола	Петро	1914		24.06.41
503	Ненич	Адам	Антон	1906	Стінка, Бучач	30.03.41
504	Ненич	Ольга	Антон	1918	Стінка, Бучач	30.03.41
505	Николина-Хиць	Марія	Іван	1901	Більчс-Зол., Борщів	23.03.41
506	Никофорчин	Павло	Іван	1894	Іване-Пусте, Борщів	25.06.41
507	Ничко	Казимир	Юрко	1913		23.06.41
508	Новак	Степан	Іван	1903		26.06.41
509	Новак	Ярослав	Михайло	1919		2.02.41
510	Обнявка	Павло	Ілія	1920	Романівка, Чортків	26.03.41
511	Овчарук	Олексій	Семен	1901		3.03.41
512	Огаль	Томаш	Іван	1919		19.03.41
513	Огида	Йосип	Іван	1919	Зелена, Бучач	11.04.41
514	Оголь	Яків	Павло	1906	Ридодуби, Чортків	23.06.41
515	Олексин	Олексій	Яків	1904		25.06.41
516	Олексюк	Павло	Іван	1919	Возилів, Бучач	21.03.41
517	Олійник	Іван	Петро	1903	Стрільківці, Борщів	22.02.41
518	Олійник	Михайло	Олексій	1906	Нижбірок, Гусятин	5.06.41
519	Олійник	Петро	Семен	1921	Чортків, Чортків	6.01.41
520	Олійник	Ярослав	Петро	1922		28.01.41
521	Орлик	Павло	Петро	1913	Залісся, Чортків	9.01.41
522	Осадца	Дмитро	Михайло	1904		26.05.41
523	Осадца	Йосип	Аполінарій	1915	Литвинів, Підгайці	
524	Осадчук	Микола	Роман	1921		25.02.41
525	Остапчук	Онуфрій	Антон	1885	Кривеньке, Чортків	22.06.41
526	Остафійчук	Михайло	Григорій	1915		26.05.41
527	Островський	Дмитро	Василь	1917	Хоростків, Гусятин	15.05.41
528	Очеретний	Антон	Іван	1921	Кощобинчики, Чортків	14.03.41
529	Пазюк	Дмитро	Андрій	1902	В. Чернокінці, Чортків	6.02.41

1	2	3	4	5	6	7
530	Паламар	Василь	Іван	1897	Іваків, Борщів	25.06.41
531	Палечнюк	Дмитро	Василь	1904		14.02.41
532	Палій	Іван	Йосип	1922		22.04.41
533	Панас	Мар'ян	Федір	1885	Заліщики, Заліщики	24.06.41
534	Панчик	Михайло	Іван	1913		2.06.41
535	Паньків	Іван	Микита	1908	Порохова, Бучач	28.03.41
536	Паньків	Степан	Микита	1914	Порохова, Бучач	4.04.41
537	Паращук	Іван	Йосип	1903	Зол. Потік, Бучач	7.04.41
538	Парубочий	Микола	Іван	1905		24.05.41
539	Парубочий	Микола	Пантелеймон	1921		24.04.41
540	Паскарек	Степан	Павло	1904	Іване-Пусте, Борщів	28.05.41
541	Паскарик	Петро	Яким	1902	Іване-Пусте, Борщів	25.06.41
542	Пастух	Іван	Василь	1912	Лисівці, Заліщики	19.05.41
543	Пастух	Михайло	Іван	1896		28.06.41
544	Пастух	Олексій	Степан	1909		27.06.41
545	Пастух	Степан	Михайло (Мик.)	1902		31.05.41
546	Пастушак	Ієронім	Іван	1923	Порохова, Бучач	13.03.41
547	Пастущин	Михайло	Іван	1921		29.06.41
548	Перейма	Петро	Павло	1910		22.06.41
549	Перун	Михайло	Василь	1912	Більче-Зол., Борщів	27.02.41
550	Петрашук	Василь	Антон	1900	Королівка, Борщів	24.04.41
551	Петришин	Володимир	Михайло	1910		7.05.41
552	Петришин	Михайло	Іван	1911	Постолівка, Гусятин	6.05.41
553	Петрів	Андрій	Тимофій	1912		3.05.41
554	Петрів	Іван	Дем'ян	1907	Возилів, Бучач	25.05.41
555	Петрович	Петро	Ісаак	1912	Вільхівці, Борщів	31.05.41
556	Петрук	Дмитро	Ігнат	1900		24.06.41
557	Петрушак	Григорій	Микола	1915	Зол. Потік, Бучач	29.03.41
558	Петрушак	Михайло	Данило	1912	Зол. Потік, Бучач	29.03.41
559	Пецоляк	Михайло	Юрій	1901		25.06.41
560	Пивоварчук	Іван	Остап	1909	Зубрець, Бучач	30.04.41
561	Пилипчук	Петро	Степан	1915		8.02.41
562	Пилівський	Олексій	Іван	1909	Білобожниця, Чортків	19.03.41
563	Пиндюра	Григорій	Іван	1909	Жизномир, Бучач	24.06.41
564	Пиріг	Василь	Петро	1919	Миколаївка, Бучач	28.06.41
565	Підвисоцький	Василь	Олексій	1909	Мельниця-Под., Борщів	24.02.41
566	Підвисоцький	Михайло	Василь	1911	Мельниця-Под., Борщів	17.03.41

1	2	3	4	5	6	7
567	Підгірняк	Василь	Іван	1913	Мельниця-Под., Борщів	24.02.41
568	Підгуречний	Степан	Дмитро	1923		14.03.41
569	Пілик	Леонія	Іван	1915		27.04.41
570	Погорецький	Василь	Михайло	1922		24.02.41
571	Погорецький	Мирослав	Степан	1909	Гадинківці, Гусятин	29.01.41
572	Подлецький	Михайло	Яків	1904	Трибухівці, Бучач	9.04.41
573	Подольський	Михайло	Дмитро	1922		20.03.41
574	Пожернюк	Володимир	Бартко	1914	В. Чорнокінці, Чортків	25.06.41
575	Поздик	Степан	Григорій	1915		11.04.41
576	Покуславський	Микола	Микола	1915	Худиківці, Борщів	24.06.41
577	Польовий	Микола	Йосип	1911	Пробіжна, Чортків	29.01.41
578	Потикевич	Іван	Юрій	1913	Оришківці, Гусятин	6.02.41
579	Потурняк	Михайло	Олександр	1906	Сорока, Гусятин	28.02.41
580	Примак	Василь	Степан	1911	Поділля, Заліщики	16.01.41
581	Примак	Ілля	Дмитро	1917	Поділля, Заліщики	27.06.41
582	Примак	Йосип	Степан	1915		4.06.41
583	Провальний	Іван	Михайло	1922		
584	Прокочук	Андрій	Роман	1912		14.02.41
585	Прондюк	Михайло	Яків	1919		4.05.41
586	Процентний	Андрій	Григорій	1914	Чорнокінці, Чортків	31.01.41
587	Процьків	Роман	Григорій	1922		16.01.41
588	Процьків	Л(Р)	С			
589	Пулеза	Іван	Михайло	1910		8.04.41
590	Пхайк	Петро	Дем'ян	1912	Босири, Чортків	9.01.41
591	Пшетула	Станіслав	Антон	1911		25.06.41
592	Пшик	Василь	Василь	1914	Солонс, Заліщики	15.04.41
593	Пшоняк	Тарас	Іван	1923		22.06.41
594	Ременда	Антон	Михайло	1921	Глибочок, Борщів	12.03.41
595	Рибак	Іван	Петро	1920	Васильківці, Гусятин	6.02.41
596	Рогатинський	Степан	Іван	1919	Голіград, Заліщики	25.04.41
597	Роговик	Микола	Михайло	1922		26.05.41
598	Рожалевський	Степан	Михайло	1921		25.04.41
599	Рожелюк	Петро	Микола	1921	Костільники, Бучач	13.05.41
600	Рожнів	Василь	Павло	1916		27.06.41
601	Романів	Дмитро	Максим	1910	Порохова, Бучач	12.04.41
602	Романів	Тимофій	Максим	1920	Порохова, Бучач	25.03.41
603	Романюк	Петро	Атанас	1920	Голіград, Заліщики	24.06.41
604	Росса	Володимир	Степан	1902		27.11.40
605	Рост	Сурра	Пінхус	1904		25.06.41

1	2	3	4	5	6	7
606	Рушак	Степан	Михайло	1923		23.04.41
607	Рутицький	Марк	Йосип	1923	Королівка, Борщів	22.02.41
608	Рушак	Михайло	Василь	1921		23.04.41
609	Рушак	Степан	Йосип	1921		23.04.41
610	Савицький					
611	Савка	Захар	Йосип	1916	Зелена, Бучач	29.04.41
612	Савчишин	Микола	Іван	1901	Білобожниця, Чортків	17.03.41
613	Сагайдак	Дем'ян	Іван	1906		3.02.41
614	Саган					
615	Садівський	Василь	Михайло (Мик.)	1921		30.04.41
616	Садівський	Онуфрій	Андрій	1899		10.06.41
617	Сазанський	Петро	Іван	1912	Пробіжна, Чортків	25.06.41
618	Саламон	Степан	Авксентій	1914	Сапогів, Борщів	28.04.41
619	Самило	Григорій	Йосип	1904		25.06.41
620	Свергун	Василь	Дмитро	1920	Целів, Гусятин	20.02.41
621	Свердлик	Дмитро	Петро	1910	Сороки, Бучач	25.02.41
622	Свидзинський	Адольф	Якуб	1897	Пробіжна, Чортків	25.06.41
623	Святний	Михайло	Ілля	1921	Ланівці, Борщів	28.03.41
624	Секрета	Ярослав (Мирослав)	Семен	1912		24.06.41
625	Сельський	Іван	Дем'ян	1901		5.02.41
626	Семенюк	Юліан	Іван	1911	Буштин, Борщів	27.06.41
627	Семирозум	Іван	Купріян	1913	Стрільківці, Борщів	16.06.41
628	Семирозум	Микола	Купріян	1913	Стрільківці, Борщів	31.05.41
629	Сенів	Володимир	Іван	1916		27.04.41
630	Серкес	Йосип	Мартин	1893		25.06.41
631	Сирман	Олексій	Петро (Павло)	1913		23.02.41
632	Снеак	Микола			Джурич, Чортків	
633	Сисак	Ярослав	Василь	1913	Джурич, Чортків	17.03.41
634	Склярчук	Іван	Харитон	1895	Торське, Заліщики	27.04.41
635	Склярчук	Степан	Гаврило	1901	Торське, Заліщики	27.04.41
636	Склярчук	Степан	Михайло	1909	Торське, Заліщики	27.04.41
637	Скоропада	П				
638	Скрипник	Дмитро	Іван	1905	Поділля, Заліщики	29.04.41
639	Скрипник	Петро	Петро	1906		
640	Слобода	Іван	Михайло	1919		17.02.41
641	Слободян	Богдан	Василь	1921	Кошелівці, Гусятин	26.04.41
642	Слободян	Ігнат	Іван	1897	Бурдяківці, Борщів	16.04.41

1	2	3	4	5	6	7
643	Слота	Антон	Семен	1901	Шманьківчики, Чортків	24.06.41
644	Смучек	Михайло	Ілля	1908		27.06.41
645	Сніжок	Микола	Петро	1914	Пробіжна, Чортків	25.06.41
646	Собчишин	Микола	Іван	1911	Лисівці, Заліщики	11.04.41
647	Соломон	Іван	Степан	1912	Сапогів, Борщів	3.06.41
648	Солтис	Володимир	Михайло	1912	Улашківці, Чортків	24.06.41
649	Сороківський	Євген (Роман)	Іван	1913	Товстенке, Чортків	6.02.41
650	Соротюк	Йосип	Гліярій	1913		
651	Сороцький	Іван	Петро	1896	В. Чорнокінецька, Чортків	4.02.41
652	Сосак	Володимир	Карл	1915		26.01.41
653	Сось	Степан	Іван	1893	Чортків, Чортків	27.04.41
654	Спасюк	Степан	Степан	1920		30.04.41
655	Стадник	Тимофій	Петро	1914	Поділля, Заліщики	25.06.41
656	Стацький	Іван	Яків	1906	Возилів, Бучач	17.04.41
657	Старак	Володимир	Іван	1911	Чортків, Чортків	20.02.41
658	Старенький	Дмитро	Володимир	1914		30.12.40
659	Старик	Іван	Микола	1901	Білобожниця, Чортків	19.03.41
660	Старицький	Костянтин	Григорій	1907	Скала-Под., Борщів	1.05.41
661	Старощук	Василь	Ігнат	1914		22.04.41
662	Стасюк	Дмитро	Михайло	1901	Торське, Заліщики	25.06.41
663	Стасюк	Михайло	Михайло	1899	Торське, Заліщики	27.04.41
664	Стахів	Євстахій	Пилип	1913		3.02.41
665	Сташків	Вінцент	Ігнат	1900		25.06.41
666	Стельмашук	Мар'ян	Михайло	1915	Оришківці, Гусятин	8.02.41
667	Стенишин	Василь	Іван	1911		23.02.41
668	Степрук (Спет)	Михайло	Микола	1921		12.05.41
669	Стефанський	Леон	Іван	1907		22.03.41
670	Стибан	Степан	Антон	1915		21.06.41
671	Стойка	Микола	Олексій	1896		24.02.41
672	Стойковський	Степан	Михайло	1922		23.04.41
673	Сторощук	Степан	Іван	1921	Вікло, Гусятин	12.05.41
674	Стратійчук	Дмитро	Василь	1912	Пилипче, Борщів	26.06.41
675	Стратійчук	Роман	Михайло	1914	Пилипче, Борщів	23.04.41
676	Танчик	Степан	Федір	1912	Більче-Зол., Борщів	28.04.41
677	Телепко	Іван	Данило	1897	Княгиничі, Рогатин	26.06.41
678	Терпиляк	Василь	Антон	1904		15.03.41
679	Тертюк	Петро	Пилип	1920	Порохова, Бучач	3.04.41

1	2	3	4	5	6	7
680	Теслюк	Йосип	Олекс. (Андрій)	1916	Н. Ягільниця, Чортків	23.06.41
681	Тильний	Павло	Іван	1900		12.05.41
682	Тимків	Станіслав	Михайло	1922	Порохова, Бучач	8.04.41
683	Тимчук	Микола	Костянтин	1909		11.02.41
684	Тимчук	Павло	Петро	1904		16.02.41
685	Титор	Данило	Іван	1902	Копичинці, Гусятин	25.05.41
686	Тихий	Мар'ян	Павло	1920	Копичинці, Гусятин	22.06.41
687	Ткачик	Дмитро	Олексій	1912	Мельниця-Под., Борщів	25.04.41
688	Ткачук	Іван	Степан	1910	Заліщики, Заліщики	26.04.41
689	Ткачук	Михайло	Іван	1921	Костільники, Бучач	5.05.41
690	Тонковид	Йосип	Василь	1912	Глибочок, Борщів	29.05.41
691	Тракало	Йосип	Роман	1914	Товсте, Заліщики	24.04.41
692	Трач	Василь	Яків	1890		25.06.41
693	Трачик	Степан	Аким	1909	Лисівці, Заліщики	29.05.41
694	Трегяк	Володимир	Яків	1919	Біла, Чортків	14.01.41
695	Туз	Климентій	Ілля	1913		25.06.41
696	Турула	Петро	Євген	1907	Теребовля, Теребовля	22.06.41
697	Тягнибок	Іван	Петро	1894		25.06.41
698	Угрин	Антон	Дмитро	1913	Сокиринці, Гусятин	14.01.41
699	Улашин	Михайло	Іван	1916	Більче-Зол., Борщів	7.02.41
700	Улашин	Михайло	Кузьма	1912	Більче-Зол., Борщів	26.02.41
701	Улашин	Яків	Іван	1918	Більче-Зол., Борщів	7.02.41
702	Фадчук	Василь	Степан	1923		23.04.41
703	Фаер	Володимир	Микола	1912		27.06.41
704	Фарина	Ілля	Петро	1913	Стрільківці, Борщів	22.02.41
705	Федишин	Микола	Дмитро	1899	Глибочок, Борщів	28.03.41
706	Федоришин	Григорій	Юрій	1902	Горошова, Борщів	20.02.41
707	Федоришин	Данило	Йосип	1916	Мишківці, Гусятин	17.02.41
708	Федоришин	Казимир	Михайло	1911		25.06.41
709	Федорів	Михайло	Степан	1916	Стінка, Бучач	1.06.41
710	Федорів	Василь	Іван	1919	Стінка, Бучач	27.04.41
711	Федорович					
712	Федушак	Онуфрій	Андрій	1922	Нагірянка, Бучач	10.04.41
713	Федьків	Зиновій			Кривеньке, Чортків	
714	Фецак	Арсеній	Степан	1914		26.06.41
715	Фількевич	Микола	Микола	1920	Скородинці, Чортків	29.04.41
716	Фірман	Микола	Семен	1910	Гадинківці, Гусятин	17.02.41
717	Фляшка	Йосип	Микола	1914	Трибухівці, Гусятин	27.06.41
718	Фуголь	Іван	Семен	1913	Зубрець, Бучач	30.04.41

1	2	3	4	5	6	7
719	Фундитус	Іван	Леон	1912	Пробіжна, Чортків	25.06.41
720	Футро	Микола	Василь	1907	Скородинці, Чортків	22.06.41
721	Хаба	Іван	Петро	1913	В. Чорнокінці, Чортків	10.02.41
722	Харевич	Василь	Іван	1912	Озеряни, Бучач	24.05.41
723	Холодюк	Пилип	Томко	1881	Шидлівці, Гусятин	27.06.41
724	Хоровський (свнч)	Дмитро	Антон	1910	Кулаківці, Заліщики	25.04.41
725	Хоростківський	Михайло	Степан	1912	Сухостав, Гусятин	2.02.41
726	Хрестиян	Йосип	Михайло	1910	Целів, Гусятин	14.03.41
727	Худик	Степан	Петро	1899	Сороки, Бучач	24.06.41
728	Царук	Зиновій (П)	Є		Чортків, Чортків	
729	Царук	Микола	Йосип	1922	Цигани, Борщів	22.02.41
730	Цевлинська	Яніна	Йосип	1912		25.04.41
731	Цень (Цель)	Михайло	Федір	1914	Товсте, Заліщики	24.04.41
732	Цецюра	Корнелій	Павло	1912		26.03.41
733	Цилинський	Степан				
734	Цимбалюк	Михайло	Іван (М)	1923	Скорятин, Борщів	22.02.41
735	Циткульський	Степан	Василь	1921	Босири, Чортків	25.04.41
736	Цуркан	Михайло	Іван	1921	Ланівці, Борщів	28.04.41
737	Чайка	Іван	Яків	1890	Скородинці, Чортків	22.06.41
738	Чайковський	Владислав	Якуб	1899		26.06.41
739	Чаплинський	Федір	Іван	1904	Пробіжна, Чортків	25.06.41
740	Чапурда	Михайло	Андрій	1908	Бишківці, Чортків	22.02.41
741	Чвалюк	Григорій	Степан	1910	Постолівка, Гусятин	28.06.41
742	Чепіль	Михайло	Андрій	1920		22.06.41
743	Черемхора	Михайло	Іван	1921	Дунів, Заліщики	11.06.41
744	Черлінка	Петро	Григорій	1913	Заліщики, Заліщики	24.06.41
745	Чернега	Мирослав	Василь	1922	Мушкатівка, Борщів	28.03.41
746	Чинчак	Михайло	Іван	1910	Сороки, Бучач	25.02.41
747	Чопик	Пилип	Кіндраг	1908	Нирків, Заліщики	24.06.41
748	Чорний	Микола	Дмитро	1913	Мишківці, Гусятин	16.02.41
749	Чорний	Петро	Дмитро	1917		22.02.41
750	Чорнобай	Дмитро	Данило	1919		5.04.41
751	Чуба	Яків	Петро	1913	Васильківці, Гусятин	7.02.41
752	Чупурук	Онуфрій	Андрій	1914	Бичківці, Чортків	22.02.41
753	Чулук	Василь	Антон	1902		22.12.40
754	Чучук	Володимир	Михайло	1922		23.04.41
755	Шалаута	Ярослав	Ілля	1904	Борщів, Борщів	16.06.41
756	Шаргань	Павло	Михайло	1922	Сидорів, Гусятин	17.03.41
757	Шарко	Іван	Григорій	1921	Целів, Гусятин	2.02.41
758	Шафронюк	Олексій	Андрій	1910	Худиківці, Борщів	16.06.41

МАРТИРОЛОГ БЕРЕЖАНСЬКОЇ В'ЯЗНИЦІ
26—28 червня 1941 р. — 74 особи

1	2	3	4	5	6	7
759	Шахнович	Володимир	Кирил	1913	Гусятин, Гусятин	2.02.41
760	Швець	Михайло	Афанасій	1920		
761	Шевців	Григорій	Іван	1920	Скородинці, Чортків	29.04.41
762	Шевчук	Ігнат	Теодор	1921		17.03.41
763	Шевчук	Микола	Михайло	1921	Ліщинці, Бучач	8.03.41
764	Шевчук	Михайло	Андрій	1920	Шидлівці, Гусятин	17.03.41
765	Шевчук	Михайло	Василь	1910	Скоморохи, Бучач	24.06.41
766	Шевчук	Михайло	Степан	1921	Шидлівці, Гусятин	14.03.41
767	Шевчук	Нестор	Олександр	1923	Шульганівка, Чортків	21.01.41
768	Шевчук	Павло	Антон	1902	Улашківці, Чортків	24.06.41
769	Шендарук	Степан	Онуфрій	1913	Кудринці, Борщів	28.06.41
770	Шиленко	Василь	Михайло	1922		28.04.41
771	Шимків	Степан	Григорій	1904	Пробіжна, Чортків	25.06.41
772	Шкабар	Михайло	Андрій	1883		25.06.41
773	Шкорбут	Павло	Іван	1899		25.06.41
774	Шкугра	Михайло	Павло	1916		6.05.41
775	Шманько	Петро	Іван	1923	Стрільківці, Борщів	31.04.41
776	Шмата	Богдан	Петро	1918	Кривеньке, Чортків	31.01.41
777	Шмиголь	Антон	Павло	1913	В. Чорнокінці, Чортків	26.02.41
778	Шовдра	Василь	Микола	1912	Целіа, Гусятин	24.02.41
779	Шовдра	Микола	Андрій	1902		
780	Штимпований	Василь	Григорій	1919		25.04.41
781	Шуин	Степан	Михайло	1913		8.03.41
782	Шургот	Адам	Йосип	1910		24.04.41
783	Шутурма	Павло	Петро	1906	Товсте, Заліщики	24.04.41
784	Южда	Григорій	Іван	1924	Чортків, Чортків	23.06.41
785	Юзва	Софія	Лук'ян	1918	Кошелівці, Заліщики	25.06.41
786	Юрійчук	Володимир	Антон	1911	Заліщики, Заліщики	24.06.41
787	Юркевич	Євген	Микита	1920	Городниця, Гусятин	25.06.41
788	Юрчинський	Григорій	Остап	1910	Чортків, Чортків	19.02.41
789	Яворський	Антон	Пилип	1910	Швайківці, Чортків	17.08.40
790	Яковишин	Микола	Микита	1914		18.04.41
791	Яковлок	Василь	Федір	1909		24.06.41
792	Яницький					
793	Янковська	Марія	Юрко	1919	Бедриківці, Заліщики	2.04.41
794	Яремій	Михайло	Федір	1912	Горошова, Борщів	24.04.41
795	Яремій	Пантелій	Дмитро	1915	Горошова, Борщів	22.04.41
796	Яремко	Й	С			

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження		Дата арешту
					Місцевість	Район Тернопільської області	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Анін	Анна	Дмитро		Бережани	Бережани	29.06.41
2	Атаманчук	Петро	Василь	1913	Потугори	Бережани	13.05.41
3	Байорек*	Леонард-Станіслав	Бернард	1919			6.11.40
4	Баяшук	Володимир	Амброзій		Мечишів	Бережани	
5	Блік	Василь	Степан	1914	Литвинів	Підгайці	8.04.40
6	Білик	Ярослав	Микола	1922	Рай	Бережани	1.06.41
7	Булик	Василь	Григорій	1894	Бережани	Бережани	31.05.41
8	Буртинський	Іван	Володимир	1923	Волиця	Бережани	
9	Виваль	Микола	Павло	1919	Божиків	Підгайці	10.07.40
10	Ворона	Ілля	Василь		Біще	Бережани	
11	Гамута	Ярослав	Василь	1913			
12	Герасимів	Мирон	Василь		Біще	Бережани	
13	Герасимів	Олексій	Дмитро		Біще	Бережани	
14	Гнатишин	Михайло	Іван	1913	Кальне	Бережани	8.02.41
15	Гой	Михайло	Франк	1908	Слов'ятин	Бережани	9.01.40
16	Голий	Трохим	Іван	1915	Поточани	Бережани	
17	Головацький	Іван	Микола	1921	Лісники	Бережани	12.04.41
18	Головка	Євстахій	Михайло	1922	Надорознів	Бережани	
19	Голубовицький	Михайло	Федір	1914	Конюхи	Козова	
20	Дейнека	Василь	Євмен	1920	Бережани	Бережани	
21	Дуб	Амброзій	Степан		Мечишів	Бережани	
22	Жехович	Марко	Мар'ян	1918			
23	Жибик	Григорій	Мик.	1904	Галич	Підгайці	30.04.41
24	Залуцький	Дмитро	Іван	1887	Сільце	Підгайці	24.03.41
25	Залуцький	Петро	Максим	1921	Слов'ятин	Бережани	4.12.40
26	Замостяник	Василь		1918	Мечишів	Бережани	
27	Заторський	Микола	Володимир	1921	Дуброва?	Бережани	
28	Заларків	Микола	Дмитро	1919			
29	Заць	Петро	Теодор	1923	Волиця	Бережани	15.02.41
30	Звіришин	Василь	Михайло	1915	Волиця	Бережани	
31	Зварич	Степан	Михайло		Нараїв	Борщів	

1	2	3	4	5	6	7	8
32	Зембер	Болеслав	Леон	1901			
33	Зозуля	Анастасія	Іван		Бережани	Бережани	
34	Зозуля	Катерина	Максим	1885	Носів	Підгайці	10.07.40
35	Зорій	Володимир	Семен		Нараїв	Бережани	
36	Іскра	Григорій			Надорожнів	Бережани	
37	Іскра	Євстахій	Михайло	1915	Надорожнів	Бережани	
38	Іскра	Микола	Михайло	1911	Надорожнів	Бережани	
39	Йосифів	Микола	Григорій	1915	Конюхи	Козова	
40	Комарницький	Іван	Василь	1913	Литвинів	Підгайці	9.01.40
41	Костецький	Юрій	Олександр	1907	Шумляни	Підгайці	9.01.40
42	Куліш	Семен	Олександр	1900	Литвинів	Бережани	9.01.40
43	Лагодняк	Микола	Іван	1901	Мозолівка	Підгайці	12.01.40
44	Лотоцький	Мирон	Григорій	1907	Плугів	Золочів	28.03.41
45	Мандибура	Анна	Семен	1887	Утринів	Підгайці	15.07.40
46	Мрикайло	Йосип	Гнат	1913	Конюхи	Козова	4.06.40
47	Набережний	Степан	Іван				
48	Нагірний	Володимир	Дмитро				
49	Нагірний	Теодозій	Михайло		Бережани	Бережани	
50	Надбережний	Микола	Іван	1902	Мечиців	Бережани	1.03.41
51	Небесний	Василь	Дорофій	1911	Куряни	Бережани	15.05.41
52	Недільський	Іван	Катерина		Жуків	Бережани	
53	Осадца	Іван	Леон (Апол)	1915	Литвинів	Підгайці	
54	Панкевич	Михайло	Зигмунт	1909	Підгайці	Підгайці	2.03.41
55	Пелих	Іван	Мирон	1925	Мечиців	Бережани	1.04.41
56	Перегінець	Іван	Михайло	1906	Литвинів	Підгайці	9.01.40
57	Петрів	Євген	Василь	1916	Литвинів	Підгайці	9.01.40
58	Пилипів	Григорій	Антон	1913	Біще	Бережани	
59	Пилипів	Михайло	Іван	1921	Рай	Бережани	13.04.41
60	Пришляк	Іван	Іван	1922	Бережани	Бережани	
61	Проскуренко	Михайло	Василь	1921	Нараїв	Бережани	20.03.41
62	Пукало	Микола	Степан	1920	Козова	Козова	
63	Різник	Іван	Павло		Нараїв	Бережани	
64	Рясний	Амброзій	Федір	1913	Слов'ятин	Підгайці	9.01.40
65	Танчак	Текля	Микола		Лісники	Бережани	
66	Фігурська	Емілія	Дмитро	1923	Нараїв	Бережани	23.03.41
67	Федів	Григорій	Іван	1912	Лісники	Бережани	11.05.41
68	Фортуна	Ольга	Михайло	1920	Нараїв	Бережани	23.03.41
69	Хома	Григорій	Іван	1908	Литвинів	Підгайці	21.01.40
70	Черник	Іван			Конюхи	Козова	

1	2	3	4	5	6	7	8
71	Швидків	Микола					
72	Юрковський	Броніслав	Іван	1911			
73	Яцишин	Анна	Іван		1923	Лісники	Бережани
74	Яцишин	Іван			1923	Лісники	Бережани
							1.06.41

* Народився в с. Репенник Сухий, Краківське воєводство, Польща

Список 27

УРОДЖЕНЦІ ЗБОРІВСЬКОГО р-ну НА ТЕРНОПІЛЬщині,
РОЗСТРІЛЯНІ НКВД 1939—1941 рр. — 78 осіб

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження	Дата арешту	Дата смерті
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Баріда	Михайло	Йосип	1920	Вірлів	1940	1941
2	Бенцаль	Василь	Петро	1919	Курівці	6.08.41	31.08.41
3	Бородюк	Лукач		1910	Мшанець		1941
4	Глинський	Степан	Дмитро	1913	Чернихів	1941	1941
5	Гнатів	Василь		1914	Мшанець		27.06.41
6	Гнатів	Іван	Михайло	1912	Плесківці		27.06.41
7	Горосій	Михайло		1910	Мшанець		27.06.41
8	Горошок	Федір		1898	Мшанець		1941
9	Григер	Іван	Лука	1911	Зборів	16.06.41	28.06.41
10	Жук	Роман	Василь	1919	Лавриківці	1941	1941
11	Жук	Роман	Василь	1918	Славна	1940	1940
12	Забродський	Сидір	Павло	1921	Кудинівці		17.09.39
13	Залецький				Нестерівці		27.06.41
14	Зварич	Іван	Іван	1920	Білівці	14.03.41	28.06.41
15	Зварич	Костянтин			Зборів	1941	1941
16	Кальмук	Федір	Денис	1913	Красне	29.04.41	28.06.41
17	Караїм	Мар'ян	Микола	1911	Білоголови	27.04.41	28.06.41
18	Карачок	Іван	Ілля	1922	Чернихів		1941
19	Карачок	Семен	Василь	1912	Чернихів	27.06.41	1.03.42
20	Кимський	Іван	Онуфрій	1915	Травотолоки		.09.39
21	Кимський	Федір	Онуфрій	1918	Травотолоки		.09.39
22	Кирик	Василь		1922	Мшанець		27.06.41
23	Кметь	Григорій	Микола	1894	Чернихів	6.06.41	1941
24	Крупницький	Дмитро	Мартин	1920	Піщане	1940	9.01.41
25	Кузьма	Григорій	Антон	1902	Городище	27.06.41	
26	Кулик	Михайло	Федір	1914	Розгадів	1941	1941
27	Лалак	Володимир	Степан	1920	Славна	1940	1940
28	Лещук	Роман	Степан	1919	Розгадів	18.07.41	13.01.42
29	Локоть	Михайло	Степан	1920	Ренів		17.04.41
30	Манацький	Григорій	Михайло	1908	Озерянка	1941	1941
31	Марчук	Петро	Теодор	1922	Чернихів		1941
32	Мельник	Ілля	Прокіп	1919	Коршилів		.09.39
33	Мельник	Петро	Василь	1923	Носівці	27.06.41	

1	2	3	4	5	6	7	8
34	Ментус	Катерина		1916	Нестерівці		1941
35	Михайлишин	Микола	Василь	1913	Травотолоки		.09.39
36	Мовчан	Олексій		1906	Кобзарівка		27.06.41
37	Неживий	Михайло	Йосип	1919	Коршилів		1941
38	Нищота	Гілярій			Озерна		1941
39	Нищота	Павло		1920	Нестерівці		27.06.41
40	Паламар	Антон		1916	Обаринці	25.02.41	1941
41	Пальцан	Іван	Іван	1916	Метенів	1940	1941
42	Пасічник	Михайло	Мофтей	1923	Заруддя		1941
43	Пастух	Василь		1917	Заруддя		1941
44	Пастух	Михайло		1921	Заруддя		1941
45	Процик	Григорій	Павло	1916	Славна	1940	1940
46	Романів	Микола	Федір	1912	Травотолоки		.09.39
47	Сапужак	Михайло	Микола	1919	Розгадів	1941	1941
48	Сидій	Павло	Максим	1910	Травотолоки		1941
49	Сидорак	Ганна	Василь	1880	Чернихів	8.02.41	28.06.41
50	Сидорак	Степан	Леонтій	1877	Чернихів	8.02.41	20.02.41
51	Сисак	Петро	Йосип	1914	Кудинівці		01.09.39
52	Смаль-Слоцький	Йосип	Андрій	1907	Плесківці	28.06.41	05.10.42
53	Собчак	Олексій	Михайло	1910	Плесківці	1941	1943
54	Сосновський	Андрій	Степан	1912	Плесківці		27.06.41
55	Стареправо	Тимофій		1921	Мшанець		27.06.41
56	Стефанишин	Роман	Ілля	1924	Розгадів	1941	1941
57	Твердохліб	Олексій	Степан	1897	Чернихів	31.05.41	10.10.41
58	Тимочко	Ілля	Дем'ян	1901	Плесківці		27.06.41
59	Трач	Микола	Іван	1911	Плесківці	15.04.41	27.04.43
60	Трач	Михайло	Іван	1914	Плесківці		
61	Трус	Степан	Ілля	1910	Чернихів	7.06.41	04.01.43
62	Турчин	Олексій	Прокіп	1908	Озерянка		1941
63	Унія	Йосафат	Юрій	1919	Кобзарівка		27.06.41
64	Фаринюк	Танасій	Омелян	1902	Обаринці		27.06.41
65	Франко	Ілля	Петро	1908	Годів	10.07.41	04.08.41
66	Хомицький	Іван		1914	Обаринці		27.06.41
67	Христюк	Григорій	Семен	1916	Висипівці		- 27.06.41
68	Худик	Іван	Йосип	1879	Чернихів	26.06.41	26.08.41
69	Худик	Микола	Іван	1905	Чернихів	15.04.41	03.03.43
70	Худик	Омелян	Онуфрій	1914	Чернихів	27.06.41	1941
71	Ціхоцький	Іван	Максим	1921	Чернихів	27.06.41	22.08.42
72	Чавлюк	Юліан	Матвій	1922	Розгадів	1940	1941

1	2	3	4	5	6	7	8
73	Чайка	Гаврило	Тимофій	1912	Плесківці		27.06.41
74	Черніхівський	Йосип	Іван	1914	Плесківці	4.03.41	25.04.43
75	Шеліхевич	Микола	Микола	1908	Плесківці		27.06.41
76	Явнич	Геодозій		1912	Ярчівці	1940	1941
77	Ярема	Іван	Микола	1900	Плесківці		27.06.41
78	Яцків	Володимир	Андрій	1915	Розгадів	1941	1941

Джерело: Нескорена Зборівщина.— Тернопіль, 2001.— Т. 1—2.

Список 28

ЗАГИНУЛИ 23 червня 1941 р. У В'ЯЗНИЦІ ВОЛОДИМИРА-ВОЛИНСЬКОГО — РОЗПІЗНАНІ РІДНИМИ — 24 особи з 36

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження, район	Місце поховання
1	2	3	4	5	6	7
1	Бунда	Юхим			с. Білі Берги, Володимир-Вол.	В.-Волинський, спільна могила
2	Венгровський	Іван			с. Микуличі, Володимир-Вол.	с. Микуличі
3	Голота	Денис		1921	с. Яковичі, Володимир-Вол.	с. Яковичі
4	Голота	Остап			с. Яковичі, Володимир-Вол.	с. Яковичі
5	Голуб	Микола	Грохим	1916	с. Березовичі, Володимир-Вол.	с. Березовичі
6	Голок	Кіндрат	Юхим		с. Микуличі, Володимир-Вол.	с. Микуличі
7	Гранат	Родивон			с. Микуличі, Володимир-Вол.	с. Микуличі
8	Грек	Юхим			с. Яковичі, Володимир-Вол.	с. Яковичі
9	Дідун	Василь	Микита	1914	с. Березовичі, Володимир-Вол.	с. Березовичі
10	Замулка	Кирило	Дем'ян		с. Бегета, Володимир-Вол.	с. Микуличі
11	Кульба	Павло	Федосій		с. Микуличі, Володимир-Вол.	с. Микуличі
12	Кухарук	Андрій	Мирон	1918	с. Березовичі, Володимир-Вол.	с. Березовичі
13	Лижник	Іван	Іван	1900	с. Черчичі, Володимир-Вол.	с. Черчичі
14	Лижник	Ілля	Іван	1908	с. Чесний Хрест, Володимир-Вол.	В.-Волинський, спільна могила
15	Лукашук	Сергій	Клим		с. Микуличі, Володимир-Вол.	с. Микуличі
16	Лучук	Віктор	Антон		с. Монтівка, Володимир-Вол.	В.-Волинський, спільна могила
17	Мисай	Йосип			с. Микуличі, Володимир-Вол.	с. Микуличі
18	Рішковський	Петро	Олексій	1922	с. Підбереззя, Горохів	сmt. Іваничі
19	Фіщук	Іван	Сидір		с. Зимно, Володимир-Вол.	с. Зимно

1	2	3	4	5	6	7
20	Фіщук	Федір	Сидір		с. Зимно, Володимир-Вол.	с. Зимно
21	Франковський	Іван	Пилип	1922	с. Білі Береги, Володимир-Вол.	В.-Волинський
22	Чехоцький	Артем		1901	с. Яковичі, Володимир-Вол.	с. Яковичі
23	Швайковський	Дмитро	Степан	1918	с. Порицьк, Володимир-Вол.	В.-Волинський, спільна могила
24	Янець	Володимир	Антон	1920	с. Фонда, Володимир-Вол.	В.-Волинський, спільна могила

Джерело: список Ярослава Царука з м. Володимира-Волинського, члена редакції видання „Реабілітовані Історією“.

Список 29

**СПИСОК В'ЯЗНІВ КОВЕЛЬСЬКОЇ В'ЯЗНИЦІ 1941 р.,
ЧИЯ ДОЛЯ НЕВІДОМА (з архіву УКГБ Волинської обл.)**

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження	Рік арешту
1	2	3	4	5	6	7
1	Андросюк	Василь	Дорофій	1905	Нужель, Ковельський р-н	1940
2	Антонюк	Григорій		1923	Дроздні, Ковельський р-н	1940
3	Антонюк	Яків	Касьян	1909	Перковичі, Ковельський р-н	1941
4	Бабарик	Данило	Степан	1901	Облапи, Ковельський р-н	1940
5	Бабарик	Іван	Степан	1908	Облапи, Ковельський р-н	1939
6	Бака	Мейср	Пейс	1889	Ковель, Ковельський р-н	1941
7	Балан	В	І		Ковель	1941
8	Балецький	Федір	Михайло	1906	Карпилівка, Камінь-Каширський	1940
9	Бап	Юрій	Олексій	1911	Бруховичі, Ковельський р-н	1941
10	Барвицький	Владислав	Мартин	1888	Ковель	1940
11	Браїло	Іван	Онисим	1903	Білин, Ковельський р-н	1940
12	Вайштейн	Рувим	Абрам	1886	Купичів, Турійський р-н	1940
13	Веремчук	Григорій			Горохів	1941
14	Вишемирський	Олександр	Антон	1892	Ковель, Ковельський р-н	1940
15	Вишневський	Тадеуш	Станіслав	1923	Ковель	1941
16	Воробій	Захар	Дорофій	1908	Поворськ, Ковельський р-н	1941
17	Воробій	Панас	Григорій	1909	Дубове, Ковельський р-н	1940
18	Гавлик	Іван	Антон	1902	Маневичі	1940
19	Гаврись	Анатолій	Микола	1907	Радошин, Ковельський р-н	1941
20	Гаравський	Владислав	Апполінарій	1900	Турійськ	1941
21	Гелетій	Іван			Ковель	1940
22	Гладищук	Денис	Андрій	1903	Білашів, Ковельський р-н	1940
23	Гонтар	Харитон	Михайло	1910	Білашів, Ковельський р-н	1940
24	Грабовський	Карпо	Михайло	1890	Ковель	1941
25	Гузівський	Семсн	Павло	1918	Рокитниця, Ковельський р-н	1940
26	Гуменюк	Антон	Трохим	1897	Озеряни, Турійський р-н	1940
27	Гурський	Севастьян	Юхим	1905	Гірники, Ратне	1941
28	Гушинець	Іван	Степан	1912	Облапи, Ковельський р-н	1940
29	Дандигер	Мойсей	Ісаак	1899	Ковель	1941
30	Данилович	М	А		Ковель	1941
31	Данилюк	Ольга	Віктор	1913	Рокитниця, Ковельський р-н	1940
32	Данх	Герш	Борух	1919	Ковель	1941
33	Дсвальд	Леонард	Юзеф	1899	Ковель	1940

1	2	3	4	5	6	7
34	Денисюк	Іван	Яким	1887	М. Глуша, Любешів	1940
35	Дмитрук	Федір	Іван	1914	Облапи, Ковельський р-н	1941
36	Долінський	Мих	Андрій	1916	Стеблі, Ковельський р-н	1940
37	Дуркович	Ян	Іозеф		Ковель	1940
38	Дятел	Іван	Петро	1913	Скулин, Ковельський р-н	1940
39	Журковський	Сергій	Олександр	1917	Ковельський р-н	1940
40	Залоза	Пилип			Ст. Мосир, Ковельський р-н	1940
41	Ілюх	Іван	Тимофій	1900	Уховецьк	1940
42	Калачевський	Станіслав	В	1898	Володимир-Волинський	1940
43	Колодинська	Юлія	Григорій	1912	Ярівка, Горохів	1940
44	Комар	Йосип	Йосип	1901		1940
45	Концевич	Володимир	Петро	1912	Самари, Ратне	1941
46	Корнелюк	Давид	Клим	1894	Штунь, Любомль	1940
47	Косинська	Стефанія	Рафал	1906	Ковель	1941
48	Косинська	Марія	Іван	1873	Ботичі	1940
49	Костюк	Іван	Павло	1915	Купичів, Турійськ	1941
50	Кочмар	Леонгій	Роман	1915	Демянівка	1939
51	Кравчук	А	М		Ковельський р-н	1941
52	Крат	Микита	Василь	1897	Седлище, Кам.-Каширський	1940
53	Криманчук	Василь	Калістрат	1890	Турійськ	1941
54	Кубський	Федір	Онуфрій	1907	Ковельський р-н	1941
55	Курій	Яків	Йосип		Ковельський р-н	1941
56	Кучинський	Чеслав	Антон	1924	Ковельський р-н	1941
57	Куявський	Степан	Антон	1920	Мощена, Ковельський р-н	1941
58	Леке	Ізраїль	Ісаак	1919	Ковель	1941
59	Лисюк	Амвросій	Михайло	1896	Колодниця, Ковельський р-н	1940
60	Лялек	Станіслав	Мартин	1900	В. Гуца, Любомль	1940
61	Макарусь	Федір	Гнат	1888	Дорогище, Ковельський р-н	1941
62	Марковський	Антон	Карл	1896	Ковель	1940
63	Маргінюк	Костянтин	Андрій	1903	Любомль	1940
64	Марчук	Олександр	Мойсей	1927	Тойкут, Ковельський р-н	1940
65	Мефаник	Карпо	Леонтій	1906	Черсваха, Маневичі	1941
66	Місюра	Ніна	Семен	1898	Дорогище, Ковельський р-н	1940
67	Місюра	Федір	Юхим	1897	Дорогище, Ковельський р-н	1940
68	Мороз	Іван	Андрій	1903	Білин, Ковельський р-н	1940
69	Морозюк	Іван	Прокіп	1918	Жмудче, Ковельський р-н	1941
70	Наруш	Йосип	Казимир	1898	Ковель	1941
71	Наунок	Сергій	Йосип		Горговище, Турійськ	1940
72	Нікітін	Олександр	Петро	1915	Волошки, Ковельський р-н	1941
73	Онищук	Федір			Скулин, Ковельський р-н	1940

1	2	3	4	5	6	7
74	Охрімчук	Терентій		1904	Грабів	1940
75	Оценіський	Казимир		1925	Ковель	1941
76	Парвасюк	Андрій	Гаврило	1900	Любомль	1940
77	Пашук	Савватій	Павло	1901	Бобли, Ковельський р-н	1940
78	Петищук	Іван		1918	Скулин, Ковельський р-н	1940
79	Петровець	Петро	Семен	1922	Селець, Ковельський р-н	1940
80	Писарчук	А			Ковельський р-н	1941
81	Плазовський	Олександр	Григорій	1912	Маковичі, Турійськ	1941
82	Плазовський	Олександр	Григорій	1912	Маковичі, Ковельський р-н	1941
83	Повула	Томаш	Войцех	1912	Турійськ	1940
84	Поліщук	Лев	Андрій		Любомль	1039
85	Поліщук	Йосип	Максим	1899	Мислина, Ковельський р-н	1940
86	Поліщук	Мойсей	Федір	1899	Дроздні, Ковельський р-н	1940
87	Поліщук	Наталя	Максим	1899	Клоськ, Турійськ	1940
88	Поліщук	Йосип			Облапи, Ковельський р-н	1940
89	Порчинський	Адам	Станіслав	1900	Ковель, Ковельський р-н	1940
90	Пристула	Євдокія	Остап	1891	Дорогище, Ковельський р-н	1940
91	Присяжнюк	Василь	Олександр	1897	Ковель, Ковельський р-н	1941
92	Пшибилівський	Владислав	Йосип	1897	Ківерці	1940
93	Пшибилівський	Михайло	Павло		Львів	1940
94	Пятчук	Архип	Филимон	1911	Поворськ, Ковельський р-н	1941
95	Рибарчук	Федосій	Тарас	1923	Ковельський р-н	1941
96	Рибарчук	Тетяна	Тарас	1916	Перковичі, Ковельський р-н	1941
97	Рибарчук	Олена	Тарас	1911	Перковичі, Ковельський р-н	1941
98	Рибарчук	Гнат	Семен	1905	Перковичі, Ковельський р-н	1940
99	Романчук	Марія	Пилип	1920	Седлище, Ковельський р-н	1941
100	Романчук	Марія	Пилип	1929	Седлище, Кам.-Каширський	1941
101	Рудинський	К	К	1909	Ковель	1939
102	Рудько	Костянтин	Микита	1910	Ковельський р-н	1914
103	Савлук	Іван	Денис	1902	Замшани, Ратне	1941
104	Садовий	Йосип	Михайло	1917	Жмудче, Ковельський р-н	1941
105	Семенюк	А	Т		Ковельський р-н	1941
106	Середа	Петро	Стор	1908	Вишнів, Любомль	1940
107	Сидорук	Петро	Клим	1912	Самари, Ратне	1941
108	Сокол	Олександр	Петро	1898	Ковель	1941
109	Соха	Федір	Станіслав	1907	Володимир-Волинський	1940
110	Спихай	Едвард		1919	Ковель	1941
111	Стащак	Степан	Андрій	1889	Мельниця, Ковельський р-н	1939
112	Степанюк	Олексій	Євгій	1904	Білашів, Ковельський р-н	1940
113	Степанюк	Михайло	Тит	1902	Стеблі, Ковельський р-н	1940
114	Стрижевський	Іван	Северин	1902	Ковельський р-н	1940

ЖЕРТВИ НКВД НА ВОЛИНІ 1939—1941 рр. — 18 осіб
(з архівів УКГБ Волинської обл.)

1	2	3	4	5	6	7
115	Стучук	Софія	Антон	1915	Клоськ, Турійськ	1940
116	Стучук	Олексій	Кіндрат	1923	Клоськ, Турійськ	1940
117	Стучук	Кіндрат	Трохим	1888	Клоськ, Турійськ	1940
118	Стучук	Северин	Павло	1900	Клоськ, Турійськ	1940
119	Талага	Йосип	Мартин	1900	Рокитниця, Ковельський р-н	1939
120	Тарасюк	Василь	Михайло	1913	Ратне	1941
121	Тимошук	Семен	Олексій	1914		1940
122	Томчук	Тимофій	Потап	1915	Ст. Гутя, Ст. Вижівка	1941
123	Трохимчук	Мефодій		1920	Грабово, Ковельський р-н	1940
124	Хомяк	Юхим	Демид	1905	Шайно	1941
125	Цевух	Мойсей	Микола	1910	Шацьк, Любомль	1939
126	Цепиль	Фелікс	Вавринець	1899		1940
127	Цибульський	Євген	Карл	1904	Ковель	1941
128	Цумик	Платон	Архип	1911	Ратне	1941
129	Чарковський	Борис	Костянтин	1885	Ковель	1940
130	Червінський	Володимир	Варлам	1922	Ковель	1941
131	Чижик	Данило	Прокіп	1891	Голоби, Ковельський р-н	1940
132	Чуль	Кузьма	Бартоломій	1911	Ворона, Ковельський р-н	1940
133	Чупратовський	Станіслав	Павло	1889		1940
134	Шафарчук	Юхим	Никанор	1897	Ковельський р-н	1940
135	Шиманський	Антон	Валентин	1912	Ковель	1941
136	Шудра	Дмитро	Максим	1922	Турійськ	1940
137	Шульгачук	Пелагея			Воля, Ковельський р-н	1940
138	Шум	Йосип	Сидір	1885	Облапи, Ковельський р-н	1940
139	Шум	Федір	Омелян	1910	Облапи, Ковельський р-н	1940
140	Шум	Федір	Сергій	1918	Облапи, Ковельський р-н	1940
141	Щепан	Степан	Франк	1912	Верхи, Кам.-Каширський	1941
142	Щесюк	Юрій	Петро	1912	Голоби, Ковельський р-н	1914
143	Юзефашський	Іван	Антон	1898	Володимир-Вол.	1941
144	Юрченко	Максим	Клим	1906	Облапи, Ковельський р-н	1940
145	Ющик	Іван	А	1913	Скулин, Ковельський р-н	1940
146	Ющинська	Марія	Владислав	1918	Ковель	1941
147	Яворський	Фелікс	Йосип	1904	Сошично, Кам.-Каширський р-н	1940
148	Ясинська	Марія	Марко	1900	Ковель	1940

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження	В'язниця	Рік арешту	Вірок
1	Бабарук	Денис		1911	Облапи, Ковельський р-н	Ковель		
2	Варакута	Микола	Юхим	1893	Ковель	Ковель	1941	ВМ
3	Віхоть	Пилип	Матвій	1915	Мосир, Ковельський р-н	Луцьк	1941	
4	Власюк	Трохим	Василь	1903	Сельць, Турійський р-н	Ковель	1941	
5	Жук	Олександр			Ст. Кошари, Ковельський р-н	Ковель		
6	Карпук	Пилип	Яким	1901	Сельць, Турійський р-н	Ковель	1941	
7	Ковальчук	Григорій	Яків	1904	Н. Кошари, Ковельський р-н	Ковель	1939	ВМ
8	Кухта	Федір	Іван	1908	Ст. Кошари, Ковельський р-н	Ковель		
9	Муха	Федір	Яків	1920	Верхи, Кам.-Каширський р-н	Ковель	1941	ВМ
10	Назарук	Петро	Хома	1879	Н. Мосир, Ковельський р-н	Ковель	1939	ВМ
11	Невязовський	Болеслав		1894	Голоби, Ковельський р-н	Ковель	1939	ВМ
12	Ратайчик	Ян	Ігнат	1907	Ковель	Ковель	1939	ВМ
13	Романчук	Митрофан	Іван	1914	Ковель	Ковель	1939	ВМ
14	Сачук	Микола	Терентій	1913	Мощена, Ковельський р-н	Ковель	1941	ВМ
15	Сидорчук	Петро	Костянтин	1904	Н. Кошари, Ковельський р-н	Ковель	1939	ВМ
16	Філончук	Никифор	Влас	1915	Ковель	Ковель	1941	замордували
17	Чижик	Микола	Демид	1913	Голоби, Ковельський р-н	Ковель	1939	ВМ
18	Шульга	Платон			Турійськ	Ковель	1941	

МЕМОРИАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС „БИКІВНЯ“ І КИЇВСЬКІ МАРТИРОЛОГИ

Опубліковані в останні роки різними авторами Київські мартирологи⁶² переважно не містять ні місць народження жертв, ні, що найгірше, дати смерті й місця їх поховання. Упорядники користувалися в основному документами реабілітації та окремими слідчими справами. Жодних документів про місця поховання автори для досліджень не отримали.

Історія Биківнянського комплексу наступна. Після приходу в Київ німецьких військ було організоване опитування свідків — місцевих жителів та пробне шурфування у 19 кварталі Биківнянського лісу. Свідки розповіли, що тут, за високим зеленим парканом із колючим дротом і солідною охороною, був збудований сарай таких розмірів, що у нього заїжджала вантажна машина. Через певний час сарай перенесли на сусіднє місце огороженої території. Ночами, а часом вранці, сюди приїжджали криті брезентом вантажівки, іноді — по 2—3, а виїжджали порожні. При шурфуванні були виявлені величезні ями, наповнені останками розстріляних. Стало очевидним і було оприлюднене в українській окупаційній пресі знайдене велетенське поховання жертв НКВД довоєнних років. Після повернення у Київ советських військ справа на довгі роки була закрита, висунута версія, що тут лежать жертви нацизму. Люди знали правду, але боялися її розголошувати. Лише мародери безкарно порпалися у святому місці.

У 1962 р. 19—20 квартали Биківні відвідали А. Горська, Л. Танюк, В. Симоненко. Вони стали свідками того, як діти бавилися черепами, і організували громадськість, щоб вимагати перегляду справи. Лише четверта з призначених урядом комісій, під тиском беззаперечних документів і свідчень, визнала, що тут поховані 6783 чол., розстріляних сталінським режимом. У дійсності число жертв сягає не менше 130 тисяч.

Під час нового слідства було встановлено, що у 1937 р., коли були вщерть заповнені Байкове та Лук'янівське кладовища Києва,

⁶² Київ: жертви репресій / Автор-упорядник Абраменко Л. М.— К., 1997.— Т. 1.— 496 с.

Київ: жертви репресій / Автор-упорядник Абраменко Л. М.— К., 1999.— Т. 2.— 352 с.

Роженко М., Богацька Е. Сосни Биківні свідчать: злочин проти людства.— К., 1999.— Т. 1.— 600 с.

Пам'ять Биківні. Документи та матеріали / Упорядник Бажан О. Г.— К., 2000.— 320 с.

Aresztowani w rejonie Lwowa i Drohobycza. Indeks represjonowanych.— Warszawa: Karta, 1998.— Т. VI.— 368 s.

Київська міськрада виділила у 19 кварталі „Спецзону для потреб НКВД“, хоча ховали тут і значно раніше. У 1938 р., за звичаєм советських органів, були знищені й виконавці тих злочинів та обслуга Биківні. Установлено також, що в 1941 році, на початку війни, до самої німецької окупації, сюди привозили й живих в'язнів для розстрілу.

У збірнику „Пам'ять Биківні“ наведені історія цих досліджень та ряд свідчень і документів спецслужб щодо масових репресій і таємного биківнянського кладовища.

Лише із здобуттям незалежності Україна зайнялася впорядкуванням території та будівництвом меморіального комплексу, який і нині не завершений, не має необхідного догляду та дослідження. Проте, усіх, хто втратив рідних у Києві, СБУ скеровує до оприлюдненої і частково впорядкованої Биківні, хоча свідки вказують на щонайменше 6 інших місць масових поховань жертв большевизму у столиці, зокрема, у Святошині, у Бабиному Яру. В останні роки за 3 км на схід від Биківні-1 виявлені масові поховання. Пробні розкопки виявили там останки представників інтелігенції, військових і цивільних поляків, советських льотчиків, розстріляних енкаведистами прямо там у 1941 р. Навіть наближене число цих жертв указує на неможливість їх „охоплення“ 19 кварталом Биківнянського лісу. Одне з таких масових поховань у Білій Церкві, на вул. Гагаріна 8/9, встановив місцевий краєзнавець Є. Чернецький⁶³. А ще ж до до війни Київська область включала Житомир, Умань, Черкаси, і всюди там — інші „Биківні“.

Така ж зона за парканом, досі не досліджена, відома в околиці Вінниці — фруктовий сад на виїзді на Літин.

Серед багатотисячних жертв цих місцевостей є й наші земляки. Одним довелося там жити й працювати до арешту, інших етапували із західноукраїнських територій для виконання вироків, а часом — і для показових судових процесів. Відомі й у Києві дати масових розстрілів „у зв'язку з воєнними діями“ — це 6—7 липня 1941 р.

До цієї книги увійшли лиш ті імена розстріляних у Києві галичан, які включені у зазначені вище збірники.

Інна Федуцук

⁶³ Роженко Микола. Сосни Биківні свідчать: злочин проти людства.— К., 2001.— Т. 2.— С. 12.

Список 31

КИЇВ—БИКІВНЯ. РОЗСТРІЛЬНІ СПИСКИ 1941 р.
(люди, вивезені з Західної України — 110 осіб)

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження	Ким був	Дата смерті
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Агансович	Тадеуш-Адам-Роман	Михайло	1914			9.07.41
2	Арента	Генріх	Георгій	1889	Львів		10.07.41
3	Балок	Тадеуш	Вільгельм	1907			15.03.41
4	Барц	Леон	Станіслав	1905	Дрогобицька обл.		10.02.41
5	Бейчук	Михайло	Кіндрат	1912			7.07.41
6	Бжезинський	Фелікс	Петро	1918	Сенерно, Німеччина	Військовий	7.07.41
7	Білецький	Антон	Іван	1913	Львів		7.07.41
8	Біц	Петро	Ілля	1915	Львів		7.07.41
9	Богач	Рудольф	Антон	1886	Львів		7.07.41
10	Бойчук	Андрій	Микола	1884	Польща		7.07.41
11	Бурник	Юрій-Ян	Мечислав	1899			7.07.41
12	Вавникевич	Зіслав	Владислав	1915	Австрія		7.07.41
13	Вавникевич	Леслав	Владислав	1912	Львів		7.07.41
14	Вількон	Станіслав	Гнат	1919	Львів		7.07.41
15	Вознюк	Іван	Федір	1905	Шавулихи, Рівненська обл.	Перукар	7.07.41
16	Возняк	Олександр-Антон	Петро	1894			7.07.41
17	Гааке	Микола	Віктор	1884			7.07.41
18	Галецький	Ян	Ян	1882			11.07.41
19	Галушко	Павло	Гнат				8.07.41
20	Галущенко	Іван	Лазар	1912			7.07.41
21	Гатті	Вячеслав	Йосип	1895			11.07.41
22	Гачкевич	Валентин	Степан	1909	Чернівці		10.02.41
23	Гжегоцький	Вільгельм	Ян	1905			1941
24	Гольд	Самуїл-Берль	Меркул	1919	Львів		7.07.41
25	Григель	Казимир	Франк	1920			7.07.41
26	Гричаїв	Казимир	Франк	1920	Львів		7.07.41
27	Дуфрат	Болеслав	Кароль	1903			7.07.41
28	Земба	Станіслав	Валентин	1901			1941

1	2	3	4	5	6	7	8
29	Іванців	Микола	Федір	1887	Сторонибаби, Буський р-н, Львівська обл.		7.07.41
30	Індикатор	Самсон	Йосип	1900			6.07.41
31	Капуста	Степан	Войцех	1909			1941
32	Кельнер-Бринцько	Ян	Андрій	1912			7.07.41
33	Клецан	Олена	Антон	1909			16.01.41
34	Ковальський	Йосип	Франк	1908			7.07.41
35	Козак	Никифор	Яків	1894	Хотин, Чернівецька обл.	Двірник	11.07.41
36	Козловська	Гіацинта	Елігій	1905			7.07.41
37	Кольпи	Владислав-Франк	Рудольф	1915			1941
38	Кольпи	Ян-Владислав	Рудольф	1903			1941
39	Коман	Антон	Михайло	1905	Ченстохова, Польща		7.07.41
40	Косарик	Тадеуш-Юзеф	Роман	1913	Львів		6.07.41
41	Косовський	Болеслав-Петро-Йосип	Зигмунт	1916	Львів		7.07.41
42	Костецька	Стефанія	Ян	1911			8.07.41
43	Кошоватий	Максим	Антон	1912			7.07.41
44	Кравченко	Григорій	Андрій	1906			7.07.41
45	Кремнер	Герш	Лейба	1903			6.07.41
46	Кузан	Станіслав	Шимон	1914			7.07.41
47	Кулій	Михайло	Артем	1918	Рівне		10.02.41
48	Левинський	Антон	Василь	1890	Львів	Був у білій армії	7.07.41
49	Лехварович	Ян	Войцех	1902			9.07.41
50	Лешинський	Владислав	Ян	1924			7.07.41
51	Лисенко	Борис	Устин	1885		Бухгалтер	10.02.41
52	Листопад	Олексій	Матвій				26.07.41
53	Макаренко	Василь	Андрій	1906			7.07.41
54	Матіяшук	Йосип	Микола	1916	Чернопіль		7.07.41
55	Мигулка	Петро	Йосип	1906			7.08.41
56	Микита	Йосип	Микола	1910			7.07.41
57	Митрофанів	Петро	Георгій	1901			7.07.41
58	Митюненко	Віктор	Павло	1911			6.07.41
59	Мількевич	Юхим	Іван	1902			7.07.41

1	2	3	4	5	6	7	8
60	Москва-Домбровський	Георгій	Йосип	1910			7.07.41
61	Невельський	Вітольд	Карл	1919			7.07.41
62	Обальський	Борислав	Франк	1908	Волинь		7.07.41
63	Оружівський	Альфонс	Леопольд	1891	Тернопіль		11.07.41
64	Пачеса	Юзеф	Ян	1909	Львів		7.07.41
65	Пашкевич	Станіслав	Іполит	1909			7.07.41
66	Перебетюк	Григорій	Микита	1916			7.07.41
67	Плеса	Іван	Михайло	1918	Мокротин, Жовківський р-н Львівська обл.	Військовий	10.07.41
68	Плесай	Іван	Василь	1918			10.02.41
69	Порембський	Йосип	Войцех	1901			0.41
70	Пульнар	Іван	Антон	1901	Ів.-Франківськ		7.07.41
71	Раппопорт	Шимон	Абрам	1905	Львів		7.07.41
72	Рубін	Вальтер	Вільгельм	1912	Львів		7.07.41
73	Рутковський	Адольф	Віктор	1894		Військовий	10.02.41
74	Самсон	Іван	Кузьма	1911		Інженер	6.07.41
75	Світоч	Микола	Михайло	1901			10.02.41
76	Сенько	Трохим	Олександр	1895			10.02.41
77	Синявський	Григорій	Іван	1919	Мокротин, Жовківський р-н, Львівська обл.		10.07.41
78	Скіра	Іван	Василь	1919	Мокротин, Жовківський р-н, Львівська обл.		10.07.41
79	Скрипак	Степан	Олександр	1924			6.07.41
80	Скшешовський	Йосип	Станіслав	1898	Тернопіль		6.07.41
81	Сластьон	Антон	Іван				28.02.41
82	Станицький	Мар'ян	Антон	1919	Тернопіль		6.07.41
83	Стець	Мечислав	Ян-Владислав	1912	Львів		7.07.41
84	Стець	Тадеуш-Станіслав	Ян-Владислав	1907	Львів		7.07.41
85	Тадеуш	Марко	Антон	1900	Ів.-Франківськ		7.07.41
86	Тишкевич	Владислав	Ян	1898	Львів	Граф	6.07.41
87	Третович	Йосип	Ілля	1902			10.02.41
88	Федорівська	Софія	Андрій	1892	Рівне		7.07.41

1	2	3	4	5	6	7	8
89	Фіхтель	Петро-Броніслав	Петро	1896	Львів		10.02.41
90	Франко	Ілля	Петро	1908	Тернопіль		4.08.41
91	Ханас	Мар'ян	Ілля	1913	Львів		7.01.41
92	Харамбура	Марія	Степан	1890			10.08.41
93	Хмелєвський	Юлій	Северин	1913			0.41
94	Хутимський (Хижинський)	Павло	Сидір	1888			10.02.41
95	Чехівський	Ервін	Станіслав	1897	Львів		7.07.41
96	Чудновський	Володимир		1922		Студент	10.02.41
97	Шанек	Степан	Євген	1911			17.07.41
98	Швець	Никифор	Михайло	1886			7.07.41
99	Шмідт	Станіслав	Владислав	1906	Львів		7.07.41
100	Шопа	Адольф	Фрянк	1907	Львів		7.07.41
101	Шульмінський	Мечислав	Олександр	1897			0.41
102	Шухарт	Фрідріх	Людвик	1918	Львів		7.07.41
103	Шеговський	Дмитро	Михайло	1885		Був у Білій армії	7.07.41
104	Щурек	Тадей-Йосип	Касьян	1914			1941
105	Юхименко	Іван	Максим	1917			8.07.41
106	Яглярж	Юрій	Франк	1909			16.01.41
107	Янацька-Галецька	Станіслава	Іван	1879	Варшава, Польща		11.07.41
108	Яновський	Станіслав	Людвик	1920	Львів		11.07.41
109	Ярецький	Владислав	Ян	1892			7.07.41
110	Яровецький	Йосип-Домінік	Ян	1893			7.07.41

Упорядник Інна Федущак

БУТОВО І „КОМУНАРКА“ — „РОЗСТРІЛЬНІ“ ПОЛІГОНИ НКВД

Книга Пам'яті жертв політичних репресій Москви⁶⁴, видана товариством „Меморіал“ (редактор – голова Правління Міжнародного „Меморіалу“, дослідник А. Б. Рогінський), містить 4050 біографічних довідок із Центрального Архіву ФСБ РФ про осіб, місцем поховання яких дослідники вважають „Комунарку“, а також 477 жертв 1941 р. Серед них є 44 довідки на розстріляних 16.10.1941 р. Біля половини довідок опубліковані разом з фотокартками зі слідчих справ.

У 1937—1941 рр. у Москві розстріляно біля 32 тисяч осіб за справами, які вели органи НКВД-НКГБ. З них за 1937—1938 рр. — не менше 29 тисяч⁶⁵. Ці цифри отримані дослідниками Міжнародної організації „Меморіал“ за „предписаннями на расстрелы“ та актами про виконання вироків з архівів УФСБ РФ по Москві і області та з Центрального архіву ФСБ РФ. З цими цифрами узгоджуються й дані з доповідних записок та статистичних довідок у держпартархівах.

Єдині документи, які засвідчують місця поховання — це „направлення на захоронение или кремацию“. Вони були адресовані директорам чи комендантам кладовищ та крематоріїв і містять вимогу негайного поховання чи кремації певного числа тіл. На звороті „направлений“ — записи чи акти про виконання.

Від серпня 1937 р. масовість розстрілів спонукає спрощення документації. У цей час по всій країні створюються спеціальні „зони“ для масових поховань розстріляних. Для конспірації їх називали армійськими стрілецькими полігонами.

У Москві діяли дві структури НКВД — Управління по Москві та області й Центральний апарат НКВД СРСР. Тому відповідно були створені майже поруч дві „зони“ — у селищі Бутово і на 24 км Калужського шосе, біля радгоспу „Комунарка“ (тоді підсобного господарства НКВД), на території дачі арештованого в березні 1937 р. наркома внутрішніх справ Г. Г. Ягоди⁶⁶. В обох цих зонах проводилися також і самі розстріли, на відміну від третього, вже діючого місця поховань — Донського крематорію. Тіла розстріляних ховали у ровах. З цього часу „направлення“ вже не виписували, оскільки зони були у віданні виконавців розстрілів. У кожній з цих „зон“ був свій „господар“ і свій „контингент“.

У Держархіві РФ зберігаються передані з архіву Московського УФСБ документи про розстріл 20765 осіб⁶⁷, засуджених за справами

Московського УНКВД із серпня 1937 до жовтня 1938 р. Вироки виносили переважно позасудові органи — Трійка Московського УНКВД (МУНКВД), Комісія НКВД СРСР і Прокурор СРСР за списками („альбомами“), поданими тим же МУНКВД. Лише кілька десятків із них були засуджені Спецколегіями Московського облсуду. „Предписання“ на розстріли підписували начальники МУНКВД. Розстріли проводила єдина спеціально створена група співробітників НКВД під керівництвом начальника по міліції, а з літа 1938 р. — начальника обліково-реєстраційного відділу. У розстрілах брали участь і коменданти. Хоча конкретні документи про місця поховань відсутні, усі ці жертви можна з певністю віднести до підвідомчої зони в селищі Бутово. Приречені належали переважно до „шпигунсько-диверсійно-терористичних“ низів.

З 1939 р. порядок вироків за списками зберігся. Надалі діяли ВКВС та Комісія Політбюро по судових справах, яка розглядала вироки усіх судів і трибуналів. Після дворічної перерви вона розглядала й вироки ВКВС⁶⁸.

У 1940 р. позасудові органи були скасовані, і Бутово було підпорядковане Центральному апарату. Згідно зі свідченнями очевидців, після 2-річної перерви, з 1941 р. там поновили поховання розстріляних.

З початком війни у 1941 р. основними „розстрільними“ органами стають військові трибунали, число яких зростає. З місцевостей „воєнного положення“ вони не надсилали вироків на розгляд ВКВС, лише давали телеграфні повідомлення, і в разі відсутності відповіді протягом 72 годин могли виконувати власні вироки.

У перші місяці війни почалися інтенсивні масові розстріли. За три дні (27, 28 і 30 липня) було розстріляно 513 осіб⁶⁹. Найбільш трагічний для військової Москви день евакуації — 16 жовтня. У цей день виконане рекордне число розстрілів — 220. Лише 8% із них реабілітовані.

Увічнення пам'яті політ'язнів на московських кладовищах ініціювала громадськість, у багатьох випадках — за підтримкою уряду Москви. Там встановлені пам'ятні знаки, меморіальні дошки, проводяться урочисті заходи.

З виданих Московським „Меморіалом“ багатотомних мартирологів⁷⁰ ми подаємо лише імена уродженців України, розстріляних у Москві в 1941 році.

Інна Федущак

⁶⁴ Расстрельные списки. Москва, 1937—1941. „Комунарка“, Бутово / Редактор Рогинский А. Б.— Москва: Мемориал, 2000.— 500 с.

⁶⁵ Там само.— С. 485.

⁶⁶ Там само.— С. 486.

⁶⁷ Там само.— С. 487.

⁶⁸ Расстрельные списки. Москва, 1937—1941. „Комунарка“, Бутово...— С. 500.

⁶⁹ Там само.— С. 500.

⁷⁰ Бутовский полигон. Книга Памяти жертв политических репрессий.— Москва, 1997—2000.— Выпуски 1—4.

Список 32

МОСКВА — „КОМУНАРКА“.
МАРТИРОЛОГ ЖЕРТВ НКВД — 27 липня 1941 р. — 47 осіб

№	Прізвище	Ім'я	Батько	Рік нар.	Місце народження	Дата смерті
1	2	3	4	5	6	7
1	Абутов	Михайло	Захар	1901	Бихів-Любешів, Волинська обл.	27.07.41
2	Аврутін	Марк	Соломон	1896	кол. Бобровий Кут, Херсонська обл.	27.07.41
3	Айзенберг	Олександр	Абрам	1904	Керч, Крим	27.07.41
4	Альштейн	Яків	Йосиф	1900	Рожок-Літин, Вінницька обл.	16.10.41
5	Апостолов	Федір	Юхим	1891	Н. Миргород, Полтавська обл.	27.07.41
6	Ауруст	Андрій	Карл	1903	Вел.Токмак-Мелітополь, Дніпропетровська обл.	27.07.41
7	Білицький	Дмитро	Павло	1894	Кременчук, Полтавська обл.	27.07.41
8	Білінкевич	Петро	Семен	1915	Грибовичі, Львівська обл.	27.07.41
9	Богдан	Василь	Кирило	1897	Дніпрдзержинськ, Дніпропетровська обл.	27.07.41
10	Бондаренко	Олександр	Степан	1893	Бабаї, Харківська обл.	27.07.41
11	Буцький	Захар	Митрофан	1905	Огульці-Валки, Харківська обл.	27.07.41
12	Вершинський	Томаш	Антон	1905	Рай-Бережани, Тернопільська обл.	27.07.41
13	Вінавер	Володимир	Микола	1897	Рівне, Рівенська обл.	27.07.41
14	Вовканович	Ігор	Дмитро	1916	Овруч, Житомирська обл.	27.07.41
15	Вовсі	Мирон	Соломон	1895	Ковель, Волинська обл.	27.07.41
16	Ворфлік	Петро	Михайло	1911	Шостка, Сумська обл.	27.07.41
17	Гамарник	Блома	Савелій	1892	Коростишів, Житомирська обл.	27.07.41
18	Годик	Франц	Франц	1908	Відень, Австрія	27.07.41
19	Давидзон	Наум	Абрам	1903	Фастів, Київська обл.	27.07.41
20	Дубовик	Анатолій	Семен	1905	Аніно-Лебедин, Сумська обл.	27.07.41
21	Елпович	Леонід	Петро	1911	Васильєве, Дніпропетровська обл.	30.07.41
22	Железняк	Мирон	Йосип	1909	Одеса, Одеська обл.	27.07.41
23	Запорожець	Антон	Кузьма	1894	Богуслав, Київська обл.	27.07.41
24	Івашенко	Іван	Михайло	1909	Лозова, Харківська обл.	27.07.41
25	Колонтай	Олександр	Іван	1901	Миколаївка-Троїцьке, Одеська обл.	27.07.41

1	2	3	4	5	6	7
26	Корж	Василь	Костянтин	1906	Хороше Озеро-Ніжин, Чернігівська обл.	27.07.41
27	Котляр	Іван	Лаврентій	1902	Полтава, Полтавська обл.	27.07.41
28	Кохмалів-Кучмин	Василь	Степан	1902	Шарівка, Херсонська обл.	27.07.41
29	Кушелевський	Борис	Лев	1883	Київ	27.07.41
30	Металікова	Броніслава	Соломон	1910	Хмельницький	13.10.41
31	Мікулінський	Наум	Самуїл	1882	Кременчук, Полтавська обл.	27.07.41
32	Мищенко	Силантій	Мойсей	1897	Янівка-Потіїв, Житомирська обл.	16.10.41
33	Мостович	Роман	Прокіп	1905	Коломия, Ів.-Франківська обл.	27.07.41
34	Нуллер	Лев	Мойсей	1897	Кременчук, Полтавська обл.	27.07.41
35	Олійник	Віктор	Григорій	1891	Піски, Полтавська обл.	27.07.41
36	Пшепорський	Богдан	Андрій	1904	Верхрата, Львівська обл.	27.07.41
37	Рапопорт	Наум	Самуїл	1892	Біла Церква, Київська обл.	27.07.41
38	Рохлін	Абрам	Веніамін	1881	Луцьк, Волинська обл.	27.07.41
39	Сквирський	Борис	Овсій	1887	Одеса, Одеська обл.	27.07.41
40	Скол'юк	Іван	Володимир	1909	Луцьк, Волинська обл.	27.07.41
41	Сніжко-Блоцький	Микола	Гаврило	1888	Волчанськ, Харківська обл.	16.10.41
42	Тайц	Михайло	Юрій	1902	Херсон	01.07.41
43	Тольський	Євген	Павло	1897	Умань, Черкаська обл.	27.07.41
44	Хазанов	Яків	Мойсей	1891	Херсон	27.07.41
45	Цейтлін	Еммануїл	Григорій	1901	Черкаси	27.07.41
46	Юзефович	Йосип	Самуїл	1904	Полтава	27.07.41
47	Янів	Георгій	Григорій	1907	Чернігів	27.07.41

Примітка: до списку включено 6 осіб, розстріляних в інші дні.

Вибірку прізвищ уродженців України за даними книги „Расстрельные списки. Москва, 1937—1941. „Коммунарка“, Бутово“.— Москва: Мемориал, 2000.— 500 с.— виконала І. Федущак.

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ

**СВІДЧЕННЯ ЖЕРТВ ТА ОЧЕВИДЦІВ
ЧЕРВОНОГО ЖАХУ**

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ЗЛОЧИНИ НА ЛЬВІВЩИНІ

ЛЬВІВСЬКІ ТЮРМИ

Тюрми на вул. Лонцького, „Бригідки“, на Замарстинові,
на вул. Яховича т. ін.

№ 1

У ЛЬВІВСЬКИХ ТЮРМАХ НКВД

5 липня 1941 р.

Ні людською мовою, ні письмом, ніхто не в силі зобразити тих страхіть і тортур, що перетерпіли загинувші многочисленні жертви большевицького НКВД. Це можна тільки пережити, це треба було бачити. Точного числа і прізвищ закатованих жертв ще не знаємо. Поки що подаємо тільки перші, на швидку руку зібрані, відомості про тих, хто загинув у казематах львівських тюрем НКВД.

В тюрмі при вул. Сапіги і Лонцького знайдено в келіях стои кількисот постріляних і змасакрованих трупів мужчин, жінок і дітей. Малу частину з них родини розпізнали і поховали, решту поховано у збірних могилах, тіла були вже так розложені, що годі їх було вже розпізнати. Ці жертви люди оглядали вже в суботу 29 і в неділю 30 червня, тобто ще перед приходом німецької армії, коли через Львів проходили вже нечисленні останні частини советської армії, і коли львов'яни порозбивали тюрми. Крім цього, на подвір'ї тюрми при вул. Лонцького і Сапіги були закопані на великому просторі трупи, число їх невідоме.

В тюрмі при вул. Замарстинівській добули 36 трупів, а решта, біля 600, як ствердила комісія, лежать ще у пивницях, верствою, високою до 2-ох метрів. Тіла в такому стані розкладу, що їх не можна вже повиягати, тому комісія казала їх там замурувати.

В тюрмі „Бригідки“ при вул. Казимирівській кількість трупів невідома. Тільки на подвір'ї земля свіжо зрушена на великому просторі, де теж, мабуть, лежать маси трупів.

Велику кількість людей розстріляно на Повиставовій площі. Шофер, який впродовж цілої ночі возив туди з Бригідок в'язнів, подав, що там вбито понад триста людей. Повідомляють теж про розстріли в Білгородському лісі.

Нижче подається низка імен, розстріляних енкаведистами у Львові людей, родини яких відшукали між убитими своїх родичів і про смерть яких появилися клепсидри на мурах Львова:

1) Юрій Шухевич, відомий співак (тенор) зі Львова, загинув 27 червня 1941 року; 2) Василь Бень, літ 55, підполковник армії УНР, директор школи ім. Шашкевича, арештований 26 червня ц. р. і цього ж дня розстріляний; 3) Григорій Кухар, магістер прав, літ 29, б. ревізор РСУК, головний бухгалтер Медінституту; 4) Євстахій Струк, 32 роки, б. пластун, директор Медінституту; 5) Михайло Лизунець, 43 років, стрілець УСС, старшина УГА, бухгалтер Медінституту; 6) інж. Василь Генік-Березовський, науковий працівник етнографічного інституту; 7) м-р Данило Костецький, 35 років; 8) Орест Фільварків, член ОУН; 9) студ. мед. Іван Савка, 25 років; 10) Ольга Балицька, 26 років, урядничка; 11) Теодор Мацько, студ. мед.; 12) Степан Масний, студ. мед., 19 років.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 1.— 5 лип.

Оубл: Західна Україна під большевиками. Збірник / За редакцією Мілени Рудницької.— Нью Йорк: Вид-во НТШ, 1958.— С. 477—479; Літопис нескореної України...— С. 35—36.

№ 2

УКРАЇНСЬКІ ГЕКАТОМБИ. ЗАГИНУЛИ В ТЮРМАХ НКВД

8 липня 1941 р.

На мурах Львова появилися клепсидри таких жертв жорстоких рук енкаведистів:

д-р Богдан Чайковський, син відомого письменника Андрія Чайковського, адвокат в Сокалі, громадський діяч, в останньому часі — співпрацівник етнографічного музею Академії Наук;

Лонгин Сторожук, нар. 1912 р., б. студент теології, урядовець, родом з Білобожниці, пов. Чортків;

інж. Іван Свірський, загинув від ручної гранати, яку кинув на нього червоноармієць проїжджаючого відділу, коли вихилив голову з брами кам'яниці при вул. Сикстуській.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 2.— 8 лип.

Оубл: Західна Україна під большевиками...— С. 480; Літопис нескореної України...— С. 36—37.

№ 3

ЩЕ ПРО УКРАЇНСЬКІ ГЕКАТОМБИ У ЛЬВОВІ. КІЛЬКА СЛІВ ПРО МІСЦЯ МАСАКРИ НЕЩАСНИХ В'ЯЗНІВ

11 липня 1941 р.

Скільки невинних людей закатували нещодавно в НКВД у Львові за час від 22 до 29 червня ц. р., себто за перший тиждень війни? Скільки нових жертв зложив український Львів на жертвнику Батьківщини і — невже це останні українські жертви нашого багатостраждального княжого города?

В тюрмі при вул. Лонцького — Сапіги закатовано на смерть кілька сотень нашого цвіту. Тільки кільканадцять помасакрованих жертв розпізнала рідня і похоронила на свій кошт в окремих могилах. Решту — цілі сотні, що після стягнення з келій і викопання з трьох великих ям на подвір'ю були зложені впродовж вівторка (1. VII) і середи (2. VII) довгими рядами на цілому городі тюрми для оглядин — похоронено у збірних могилах на Янівському цвинтарі (на початку цвинтаря від дороги від головного входу ліворуч). Це були в більшості люди з-поза Львова. Годі устійнити навіть у приближенні число постріляних озвірілими енкаведистами в'язнів у Бригідках. Знаємо, що частина їх, головні жінки, спаслася втечею у хвилині, коли сторожа поховалася перед німецькими бомбами до пивниці і в'язні встигли виломити двері та випустили один більший гурт арештованих на волю. Жінки, що були на переді, добігли щасливо до брами і їм повелося втекти; коли ж уже добігли до брами чоловіки, на них посипався град куль проїжджаючих відділів червоноармійців, які завертали в'язнів назад. Арештованих завернули з подвір'я до келій і хто з них не згинув на подвір'ю чи в коридорах, тих постріляли в келіях та підвалах. Після того масакра нещасних запропорених у величезній тюрмі при вул. Казимирівській продовжалася ще довго так, що всіх замучених там на смерть українців можна теж сміливо рахувати на цілі тисячі.

В найгіршому стані були жертви большевицького садизму в тюрмі при вул. Замарстинівській. Там (як зрештою і в тюрмах при вул. Сапіги—Лонцького та в Бригідках) розходився такий сопух від розложених по підвалах і пивницях тіл, що населенню сумежних вулиць грозила поважна небезпека — морової зарази. Аджеж у днях 30. VI і 1—3. VII десятки тисяч львів'ян і німецьких вояків, що були в околицях згаданих трьох тюрем, особливо ж в околиці тюрми на Замарстинові, не могли спокійно зробити кроку вперед: повітря від розложених трупів було таким дошкульним, що всі з хусточками при носі поспішали чимскоріш і як найдалі від тих місць. Лікарсько-санітарна комісія з німців та українців, що оглядала підвали в Замарстинові в

масках, відповідних чоботах та спеціальній одежі, переконалася, що тіла помасакрованих у пивницях в такому розкладі, що їх повитягати вже неможливо (витягнуто всього 36 тіл). Решту — яких 600 групів — так і залишено по підвалах, при чому замуровано щільно всі вікна, двері і виходи.

Поза цими трьома місцями масакри нещасних в'язнів багато їх розстріляно на б. Повиставовій площі (добре знайомий нам шофер подає число вивезених туди впродовж одної ночі в'язнів з Бригідок і там розстріляних та вкинутих до вже готової могили на яких триста). Крім цього, говорять про розстріли якихось людей у Білогорському лісі, на мурах Львова є клеписдра абсолювента ІV. гімназії Плашинського, застріленого енкаведистами в кошарах б. 5 ПАЦ, і т. д. і т. д.

А оскільки найневинніших у світі людей (як ось інж. Іван Свірський) повбивали вистрашені дикуни-червоноармійці з різних родів зброї, проїжджаючи містом повних сім днів та стріляючи кожну стрічну людину, кожного, хто вихилив голову з брами чи з вікна, наче горбців!..

Всі дані, факти й цифри, які тільки можемо зібрати про мучеництво українського народу в цих переломових часах, треба публікувати й реструвати для історії. Нехай не пропадає марно українська кривава слава!

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 5.— 11 лип.

Опубл: Західня Україна під большевиками...— С. 481—482; Літопис нескореної України...— С. 42—43.

№ 4

ЯК МАСАКРУВАЛИ В'ЯЗНІВ У ТЮРМІ ПРИ ВУЛ. ЛОНЦЬКОГО

12 липня 1941 р.

Селянин з Жовківщини, що чудом спасся від смерті з тюрми при вул. Сапіги—Лонцького, оповідає: „Я сидів уже три місяці в тюрмі при вул. Сапіги—Лонцького, в келії на II поверсі. Всіх нас було там в останньому часі 8, самі українці: селяни, робітники й інтелігенти. В понеділок, 23 червня ц. р., біля 6-ї год. попол. (7 год. нім. часу), приказали нам негайно зійти вниз з речами. Я і мої товариші з камери опинились у келії в партері, де всіх нас було точно 20 (в'язні з трьох горішніх камер). Також до інших камер у партері стягнули всіх в'язнів з обох горішніх поверхів.

Нараз двері нашої камери отворились, і в них появилися з револьверами в руках сам начальник тюрми при Лонцького, прізвища якого не знаю, і 3 сторожі-енкаведисти. Начальник крикнув до нас: „Ложись“ і став стріляти негайно по нас усіх, а за ним і згадані енкаведисти. Один з них, здається, спочатку не стріляв, бо начальник

крикнув до нього: „Стреляй с... сіноф, чево стоїш?“ Я впав відрухово один з перших на долівку, на мене повалились тіла моїх постріляних товаришів. Деякі з них не погнули відразу; але ще мучились; більшість пострілена кількома кулями, померла на місці.

Потім начальник і три енкаведисти перейшли до інших камер на партері і постріляли людей так само, як у нас. Я не був навіть ранений і не стратив ні на хвилину притомности: я обмазав собі все лице кров'ю, що спливала з голови постріленого тов. Маркуся, який упав на мене і, вже вмираючи, мазав мене сам власною кров'ю, аби я міг урятуватись. За якийсь час енкаведисти вернулись знову до нас і віддали ще кілька стрілів до тих нещасних, що рухались або давали ознаки життя. Потім — все затихло.

За якої пів години я дуже обережно піднявся і розглянувся по коридорі й сумежних камерах: всюди там лежали помасакровані тіла в'язнів, цілі їх стоси, а нікого з енкаведистів не було. Я пробував сховатися спершу на горі, на стриху, але там було замкнено. Тоді я, ввесь скривавлений, але цілий, персбіг одним махом подвір'я і сховався в густих кущах, що ростуть там від вул. Томіцького. Я пробував спуститись на ту вулицю, але по ній ходила весь час сторожа з енкаведистів і я чекав до ночі.

Вночі я також не міг з тих кущів утекти, бо коли тільки обережно виглянув на вулицю, все бачив сторожу. Зрештою я чув і її кроки. Тої пам'ятної для мене ночі бачив я з кущів також, як енкаведисти закопували помасакровані тіла у спеціально на ту ціль викопаній нимі могилі зараз при вході до тюрми від вул. Лонцького, попри сам мур в'язниці. Деяких, що ще, видно, давали ознаки життя, добивали.

В кущах пересидів я у смертельній тривозі цілу ніч. Я трохи обчистився від крові та обмив лице землею і власною сечею. Була може 4 година рано, як сторожа (пост) пішла на подвір'я: я скористав з тої хвилини, скочив на ринву сусіднього дому, спустився по ній бистро на діл і пішов криваючи понід доми (я звихнув ногу) до недалекого помешкання свого знайомого.

Так я урятувався чудом — один на кілька сот людей — від певної смерті.

Сам я — голова читальні „Просвіти“ і працював також в інших установах свого села. Мене знає багато людей в Жовківщині. Як прийду трохи більше до себе, опишу сам докладно свій побут у тюрмі і всі останні страшні переживання“.

Хто ще згинув у тюрмі при вул. Сапіги—Лонцького?

Наш співрозмовець, селянин з Жовківщини, подав нам прізвища постріляних в'язнів з його камери, що їх тіла лежали на ньому або поруч нього. Це згаданий вже 1) Маркус, родом зі Самбора, що був шофером у Львові; 2) Василь Климчук, господар з Поздимира, пов.

Сокаль; 3) Михальчук, інтелігент з Мервич, пов. Львів; 4) Юрко Брей і 5) його товариш — оба селяни з Вороцова, пов. Львів (Товариш Брей був низького росту, лице кругле з веснянками); 6) селянський хлопець Гнатович, літ коло 20, з села Парипси, одинак; був сторожем у банку в Немирові; 7) робітник (технік) з ЕКО при вул. Потоцького, 56, якого привели з війська і він погіб у військовому однострою червоноармійця. Літ мав к. 30, був середнього росту, доволі грубий, здоровий, чорнявий.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 6.— 12 лип.

Оубл: Літопис нескореної України...— С. 47—48.

№ 5

УКРАЇНСЬКІ ГЕКАТОМБИ

15 липня 1941 р.

На мурах міста Львова появилися ще такі клеписдри українців, закатованих у львівських тюрмах:

Євстахій Василь Фостяк, б. підстаршина УГА, літ 48, розстріляний 28 червня ц. р.

Михайло Верхола, літ 37 (клеписдра від жінки і дітей).

Степан Маркусь та Іван Маркусь, обидва закатовані 23 червня ц. р.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 8.— 15 лип.

Оубл: Літопис нескореної України...— С. 51

№ 6

УКРАЇНСЬКІ ГЕКАТОМБИ

20 липня 1941 р.

На мурах міста появилися ще такі клеписдри:

Інж. Дмитро Михальчук, родом з Мервич, повіт Львів, літ 32, член ОУН, розстріляний 23 червня в тюрмі при вул. Лонцького.

Роман Щур, службовець фабрики батарей „Еко“ у Львові, розстріляний 23 червня в тюрмі при вул. Лонцького. Панахида за його душу відбудеться в неділю, 20 ц. м. в год. 12.45 в церкві св. Юра.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 13.— 20 лип.

Оубл: Літопис нескореної України...— С. 64.

№ 7

УКРАЇНСЬКІ ГЕКАТОМБИ

26 липня 1941 р.

На мурах м. Львова появилися ще клеписдри таких закатованих НКВД українців:

Осип Курилко, довголітній службовець Центросоюзу і громадський діяч Львова, перший кооперативний організатор Станіславівщини і Борщівщини, арештований 21 грудня 1940 р. у Львові, закатований 23 червня ц. р. в тюрмі при вул. Сап'іги—Лонцького. Поминальне Богослуження за душу покійного відправлено заходом дружини і сина в суботу 26 ц. м. в катедральному храмі св. Юрія в год. 7 рано.

Катерина Сопотух, літ 18, з села Оглядів біля Лонатина, арештована в липні 1940 р. і засуджена на 5 літ, вийшла з Бригідок 28 червня ц. р. Перевезена з шпиталю при вул. Гловінського на вул. Театинську, ч. 1, померла 20 ц. м. Похорони відбулися 22 ц. м. на Янівському цвинтарі.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 18.— 26 лип.

Оубл: Літопис нескореної України...— С. 76

№ 8

СПОГАДИ ІВАНА КІНДРАТА,

народження 1923 р., доктор медицини, Рочестер — США

У червні 1941 року я жив у студентському гуртожитку по вул. Скарбківській 10 у Львові.

29 червня наблизилася війська Вермахту, у місті була паніка й безлад. Залишалися війська окремого призначення НКВД. Знайомий, що мешкав навпроти в'язниці по вул. Лонцького, розповів, що в ніч з 28 червня чув звідти глухі постріли і божевільні крики. Ми, 4 студенти, вирушили на розвідку. Замуровану тепер і закриту тоді тюремну браму підірвали в'язкою гранат. Перед входом на подвір'я побачили 8 мертвих чоловіків і жінок, біля муру — ще дві жінки, ще живі, але скривавлені і непритомні. Надалі вияснилося, що це були не в'язні, а наймані робітники, яких знищили останніми, як свідків кривавого злочину. Обидві жінки скоро померли. Убиті вони всі 10 були уколами багнетів, дехто мав по кільканадцять ран у грудях і животах.

З подвір'я двері вели до великого приміщення, з горою трупів аж під стелю. Нижні були ще теплі. Вік жертв — між 15 і 60 роками, але переважна більшість 20—35 років. Лежали у різних позах, з відкритими очима і з масками жаху на обличчях. Між ними чимало жінок.

На лівій стіні було розп'ято трьох чоловіків, ледь покритих одягом з плеч, з відтягненими статевими членами. Під ними на підлозі, у напівсидячих похилених позах — дві монашки, з тими органами в роті.

Виявлені нами жертви енкаведистського садизму були вбиті пострілами в рот або в потилицю. Але ще більше було заколотих багнетами в живіт. Одні — голі чи майже голі, інші — в порядному вуличному одязі. Один був у краватці, напевно, щойно арештований.

З центрального приміщення, затопленого калюжами крові, вели два коридори. Я подався направо, в надії відшукати живих.

Перша камера: на вбитому в стіну гаку повішений на шнурі чоловік у військових штанах і чоботах. Його ріст вищий за той гак. На стіні вишкрябаний напис: „Да здравствует свободная Россия“. Жертва — майор радянської авіації.

До однієї з наступних камер тяжко було підступитися. По той бік дверей — кільканадцять тіл, притулених обличчями до щілини дверей. Догоряли залишки отруйного газу — запах тухлих яєць.

У наступній камері — дві дуже молоді і навіть по смерті вродливі жінки, задушені, із шнурками на шії. Поруч двоє немовлят із розтрощеними черепами. На одвірку — свіжі плями розлитого мозку.

Ще один вияв звірства — повідтинані пальці, знята пасами шкіра на спинах. Накручували шкіру на патик поступово, з дня у день. Закінчували один пас — починали другий. Ретельно надрізали скальпелем, стерилізуючи попередні місця, щоб катований не помер передчасно. Слідчим НКВД потрібні були зізнання „ворогів народу“ для легальної ліквідації, на догоду вищим органам.

Коридор безконечно довгий, кімнат так багато. Пограбляю у більше приміщення, із столом посередині. На столі прив'язаний оголений чоловік з неймовірно скорченим обличчям. Тіло вкрите скляним ковпаком. На животі рани з дивними дірами. Нараз з дір вилазять один за одним кілька шурів. Це — один з багатьох видів тортур енкаведистів. Під ковпак до живого в'язня запускали голодних шурів.

Все. Сили мене покинули. Здається, втратив за цю годину 12 літ життя. Напівпритомний від жаху, вибіг із в'язниці. Ніхто з нас так і не потрапив на живих.

У розбитій крамниці беру фотоапарат і вертаюся фотографувати гору трупів, розп'ятих священників і монашок у головному приміщенні. До камер вже несилу вертатися.

За тиждень мої фотокартки з'явилися у „Краківських Вістях“, та не всі, деякі були визнані нецензурними. Такі дикі злочини показувати не ризикнули. Пізніше, в 1943 році, я закопав ці фотографії на горі коло рідної хати.

Спогади передані „МЕМОРІАЛУ“ у 1991 р.

Поклик сумління. — Львів. — 1991. — № 41.

9 липня 1941 р.

О. д-р Микола Конрад, професор Богословської Академії у Львові, завідувачий парохією Страдче коло Янова, убитий 26 червня ц. р. в часі, коли вертався від хворої жінки, яку сповідав. Вбили його разом з дяком Володимиром Приймою. Тіла знайшли 3 липня у лісі „Бірок“.

Михайло Козланюк, вбитий у в'язниці при вул. Казимирівській, 34 (від сторони Яховича) енкаведистами вночі з 27 на 28 червня 1941 р. Був арештований в січні 1940 р., по кількох днях випустили його під умовою, що буде щодня зголошуватися. Він довгий час укривався, аж 15 вересня 1940 р. його арештували вдруге. Залишив дружину і 12-літню дитину.

Українські щоденні вісті. — Львів. — 1941. — № 3. — 9 лип.

Опубл. Літопис нескореної України... — С. 39.

22 липня 1941 р.

На мурах Львова появилася клепсидра ще таких закатованих у львівських в'язницях неповинних українських в'язнів:

Стефанія Дулеба, літ 18, Марія Ярема, літ 19, Текля Бідула, літ 20, всі з села Лапшина, пов. Бережани, закатовані в Замарстинівській тюрмі 26 червня ц. р. Поминальне богослуження за них відправлено в понеділок 21 ц. м. в церкві оо. Редемптористів при вул. Зибликевича.

Емілія Мадей, торговельна експедієнтка, член ОУН, уроджена в с. Волоч, пов. Березів 1917 р., арештована 3 березня 1941 р., вийшла з тюрми у Бригідках 28 червня ц. р., померла 17 липня ц. р. Похорон відбувся 19 ц. м. на Янівському цвинтарі.

Українські щоденні вісті. — Львів. — 1941. — № 14. — 22 лип.

Опубл. Літопис нескореної України... — С. 67

СПОГАДИ Теодозія КРУПИ,

народженого 1918 р. в с. Залужжя, мешкає у США

Я був заарештований у 1940 році, як підпільник-зв'язковий ОУН, і засуджений 18.01.1941 р. у Львові, у справі 59 патріотів, до Вищої міри покарання, заміненій на каторгу.

Після винесення вироку був переведений до в'язниці № 4 — „Бригідки“.

21 червня велику партію в'язнів повантажили на станції Сквиливі до „телячих“ вагонів. Вночі почалося бомбування, ми дізналися про початок війни. Але наш поїзд все ж відправили на Схід. Десь за тиждень ми прибули у Бердичів. Тут була велика пересильна в'язниця. Нас перемішали з кримінальними злочинцями. Погіршилося харчування, частішали бомбування, обслуга нервувалася. Приблизно за 3 тижні кримінальників звільнили. Вияснилося, що із Заходу привезли нову велику партію політв'язнів.

Вікноця камер відчинялися досередини, але ми зробили перископ і спостерігали безладний рух полями на Схід „червоних“.

Одного дня енкаведисти запалили нашу в'язницю, поливши її бензином і обстрілявши ззовні. В'язні почали вибивати дубові двері камер-келій колишнього монастиря. Першим це удалося Дмитрові Слюзару, потім мені. Загасили вогонь і почали відчиняти інші камери, випускаючи в'язнів, зокрема, наших дівчат. На подвір'ї нас чекали кулеметники, загинули мої друзі, небагатьом удалося втекти через мур. Акція тривала до години часу.

Група українських втікачів, біля 30 чоловік, обрала мене як студента медицини і найдосвідченішого підпільника, „воеводою“. Вирішили триматися разом. Енкаведисти кидали через розбиті вікна гранати і палаючі снопи сіна. Чулися крики в'язнів. Ми вирішили переміститися в інший кінець коридору, замкнулися в лазничці. Нам під двері підклали сіно і запалили. До світанку ми кидали на тліючі двері мокру одежу. Вночі чули гарматну й кулеметну стрілянину. Вранці все стихло, НКВД зникло. Ми перев'язали поранених, помолілися і вирушили на Захід, назустріч фронту. Підбирали кинутий сухий пайок армії, ночували у хлібах. Стрижені, неголені, з виснаженими білими обличчями, ми легко себе видавали, але дівчатам удавалося заспокоювати і цивільних, і червоноармійців, які ділилися з нами їжею.

За добу прийшли німці, і ми розійшлися по домівках.

Спогади записані І. Федущак у 1995 році.

МАСАКРА В ТЮРМІ „БРИГІДКИ“

Адвокат д-р Михайло Росляк, не почувачись безпечним у своєму родинному місті Чорткові, приїхав на весні 1941. р. до Львова і там застала його німецько-советська війна. Про свої переживання за останній тиждень большевицької окупації та про розстріли в'язнів у львівській тюрмі „Бригідки“ д-р Росляк оповідає ось що:

Дня 22. червня 1941. р. коло 6-ої години вранці вийшов я з хати при вулиці Кульпарківській 29, щоб купити хліба. На Городецькій вулиці довідався я від знайомого, що між Німеччиною і Советським Союзом вибухла війна. Я рішив поїхати до приятеля, що мав радіо, щоб послухати новин.

Вертаючись додому трамваєм ч. 8, коло костела св. Єлисавети я висів з трамваю, щоб далі йти пішки додому. Та ледве я зробив кілька кроків, як наткнувся на відомого мені з Чорткова Йонаса Бухберга, кравця, літ коло 28, більш як середнього росту, добре збудованого й порядно одягненого. Я перейшов на другу сторону дороги і приспішеним кроком ішов далі, коли по хвилині почув, що хтось за мною біжить. Раптово вхопив мене хтось ззаду сильно за праву руку й одночасно почув я, що Йонас Бухберг каже по-російськи: „Гражданин, я задерживаю тебя, ты арестован“. Я почав випрошуватись, запитуючи, за що мене арештують, та на це впала відповідь: — „Узнаеш в НКВД“. Одночасно згаданий Йонас Бухберг задержав двох стрічних міліціонерів словами: — „Товарищ милиционер, его контрреволюционер з Чорткова, он здесь укрывается; вазьміте его“. Міліціонери вилегітимували Бухберга, який показав їм якийсь папірець, після чого мене під револьверами відвели до І. Відділу міліції при вул. Яховича. Там Йонас Бухберг сцез, а дижурний міліціонер заявив мені, що Бухберг зложив на письмі заяву, що мене шукає в Чорткові НКВД та що я від довшого часу скриваюсь у Львові.

В тюрмі при вул. Яховича перебував я до понеділка 23. VI. до 4-ої год. пополудні. Потім нас коло 70 в'язнів відставили до тюрми в Бригідках. Там попав я до такої камери, де сиділи здебільшого кримінальні злочинці та 15 советських військових дезертирів (між ними один лейтенант та один російський поет, арештований за контрреволюційні поезії, які при ньому випадково знайшли).

Вночі з 23. на 24. червня органи НКВД покинули тюрму „Бригідки“, і в'язні розбили майже всі камери та повиходили на подвір'я. На вулицю годі було видістатися, бо всі брами були зачинені, а проїжджаюче військо, почувши великий гамір за мурами тюрми, де зібралося тисячі в'язнів, почало зі всіх сторін нас обстрілювати. Потім військо виломило браму і, діставшись на подвір'я в'язниці, огнем з

крісів загнало людей знову до камер. Багато в'язнів згинувло тоді на подвір'ю та на коридорах в'язниці, і тільки декому пощастило втекти через в'язничні мури. Згинув тоді також російський поет. У нашій камері, яка містила за польських часів 12 в'язнів, було 65 в'язнів, а повернулось 50; решта згинула. Коло 10-ої год. повернулися сторожі енкаведисти й почали вивозити автами трупи з коридорів та з подвір'я і змивати кров, що лежала скрізь великими плямами.

Незабаром перевели нас до камери ч. 41 на I. поверсі, куди прибуло двох військових прокурорів, які питали кожного в'язня його прізвище, де працював та за яку провину сидить у тюрмі. Я подав, що не знаю, бо мене ніхто не слухав, та що арештовано мене на вулиці. Прокурор не дав мені докінчити оповідання про те, як мене арештовано, та заявив, що я відповідаю за провину, підведену під статтю 54, точка 1. Товариші недолі почали мені співчувати і жаліти мене, що так без причини причіплено мені такий страшний злочин, за який присуджують тільки кару смерті. Мені стало на душі лячно. Таких „злочинців“, як я, зі статтею 54, точка 1, було в камері тільки трьох.

На моє несподіване щастя військові прокурори раптом від'їхали й забрали, мабуть, з собою протоколи нашого переслухання, бо пізнім вечором кликали нас знову одинцем з усіх майже камер на коротке переслухання до прокурора в цивільнім убранні. Всіх в'язнів ділили тоді — як я завважив — на дві групи: 1) звичайних злочинців і 2) політичних. При цьому переслуханні питали мене знов, за яку провину сиджу. Я розказав прокуророві видуману історію, що в черзі перед хлібною крамницею повстала між покупцями бійка, міліція почала хуліганів арештовувати, а що я випадково стояв при тій групі, що билася, мене теж за хуліганство арештували. Мене завели до камери, де були самі звичайні злочинці. Військові дезертири й політичні в'язні до нас більше не вернулись: усіх їх розстріляли на подвір'ю. Таким чином я врятувався від смерті.

В четвер 26 червня ввесь день випроводжували з різних камер більші групи політичних в'язнів і на подвір'ю їх розстрілювали. Крики, зойки, страшний плач невинних жертв заглушували стріли крісів та револьверів. Такі дантейські сцени відігравалися до пізньої ночі з 26 на 27 червня. А ми сиділи в камері, чи точніше лежали як колоди дерева один при одному, та з острахом вичікували своєї черги. Під впливом несамовитих сцен, що відігравалися під вікнами нашої камери, одні в'язні плакали, другі молилися гаряче до Бога, а треті, закам'янілі, видавали з себе час від часу важкої стогони безсилої розпуки. Що якийсь час заїздили авта й вивозили тіла розстріляних.

День 27 червня (п'ятниця) минув спокійно. До полудня випроводжували різні групи в'язнів з камер на подвір'я, але ані стрілів, ані гуркоту моторів авт не було чути.

Вночі з 27 на 28 червня НКВД знову покинуло в'язницю, цей раз остаточно. Прийшли люди з міста з сокирами й ломами, помогли нам розбити двері та залізні брами, і ми опинились на волі.

Тільки завдяки ласці Всевишнього я по тяжких, хоч і коротких, моральних і фізичних терпіннях щасливо повернувся до своїх найближчих, до дальшої праці.

Опубл.: Західня Україна під большевиками...— С. 441—444.

№ 13

ЗІЗНАННЯ Б. КАЗАНІВСЬКОГО із США у 1954 р.

У травні 1941 р. мене перевели до в'язниці „Бригідки“ у Львові. Тут було біля 13 тисяч в'язнів. З початком бомбувань 22 червня 1941 р. у коридорах замість одного стражника поставили 5. Цього ж дня почали викликати з камер в'язнів, заводили до пивниць, звідки лунали постріли. Вікна моєї камери були біля входу до пивниць. Весь день і ніч там тривали розстріли. Вночі на понеділок сторожа покинула в'язницю. Ми почали виламувати двері, декому вдалося вибратися на подвір'я. Таких на ранок у вівторок набралось до 100. З вікна камери я бачив, як сторожа НКВД увійшла головним в'язничним входом на подвір'я і розстріляла більшість з них, а решту повернула до камер. У середу на розстріл викликали і мене. Сказав, що на таке прізвище у камері нікого немає. Коли ж прийшли вдруге, сказав, що того чоловіка викликали попереднього дня, а мої документи забрав якийсь енкаведист. Так я врятувався до суботи. Зі 100 в'язнів у камері залишилося 12.

Запам'ятався такий факт. У в'язниці утримували родину з батька, матері і двох дітей. Коли їх викликали на розстріл, мати благала хоч дітей помилювати, але були розстріляні всі.

Коли у пивниці не залишилося місця для трупів, на подвір'ї викопали яму десь метрів 10х15. В'язнів ставили для розстрілу по краях, і вони самі падали додолу. Увесь цей час нам не давали жодної їжі. Багато людей збожеволіло.

У суботу почувалися вибухи артилерії, обслуга залишила в'язницю. За короткий час з'явилися озброєні короткою зброєю люди, які виявилися українськими націоналістами, і звільнили уцілілих в'язнів. Коли я виходив, то хотів заглянути до забитого дошками віконця пивниці, але український охоронець порадив не робити цього, бо там повно трупів. Проходячи по свіжонасипаній на подвір'ї землі, відчув, що під нею людські тіла. Стіни на подвір'ї мали скрізь сліди крові.

Поклик сумління.— Львів.— 1991.— № 26.

СВІДЧЕННЯ СЕНИВА Богдана Михайловича,

1924 р. народження у Львові, адреса: вул.
М. Тореза 9/16, тел.42-39-01

Мене з братом Ярославом, 1916 р. народження, арештувало НКВД в грудні 1940 р. Мене як неповнолітнього спочатку відпустили, потім по мене прийшли вдруге, але не застали, бо переховувався поза домом.

Брата катували у Замарстинівській в'язниці. З ним у камері сидів дворідний брат Володимир Комар, якому чудом удалося вижити і розповісти нам усе.

З приходом німців кинувся шукати брата у тюрмі. Стояв жахливий сморід, тіла замордованих кілька днів тому почали розкладатися. Не знайшовши на подвір'ї, пішов по камерах. Побачив розп'ятого цвяхами на стіні священика, вагітну жінку з розрізаним животом. Підвали були заповнені трупами вщент. Видно, в'язням стріляли у потилицю і кидали на купу аж до стелі. Нижні камери мали замуровані цеглою віконця і двері. Два такі віконця з вулиці біля тротуару люди розмурували, звідти бив сморід і чорна хмара мух.

Люди, яким чудом удалося вижити, розповідали про страшні мордування.

Мої дворідні брат Володимир і сестра Людмила потрапили до ешелону, яким мали бути вивезені у Сибір. У Бердичеві їх загнали до в'язниці, яку облили бензином і запалили. Хто виривався через вибиті двері, тих розстрілювали з налаштованих кулеметів. Неприятних брата і сестру потім врятували серед мертвих тіл місцеві жителі.

Свідчення надіслані автором до „МЕМОРІАЛУ“ у 1989 р.

ЩЕ ОДНА ТЮРМА У ЛЬВОВІ

12 липня 1941 р.

Виравуючи львівські тюрми, в яких большевики помордували в'язнів, досі не згадувано чомусь докладніше тюрму при вул. Яховича, до якої веде вхід від вул. Казимирівської, ч. 34, і яка мала назву „Тюрма № 4“. У цій тюрмі було коло 1000 в'язнів. Були це в'язні, засуджені на короткі і довгі кари (від кількох місяців за „прогули“ і т. зв. „бракоробство“ аж до 10 років за „політичні злочини“). Було й багато незасуджених, яких слідство уже покінчено та які мали бути адміністративно заслані, а то й звільнені. В тюрмі було в останніх до війни днях багато українців, м. ін. відомі українські громадяни

рел. Михайло Струтинський, дир. Центросоюзу Орест Радловський, дир. ТОП-у Атаманюк та ін.

Коли в понеділок вранці юрба родин ув'язнених увійшла до тюрми, з якої ще в неділю увечері виломилось і вийшло на волю коло 80 в'язнів, мала такий вид: біля входу з вул. Яховича, на загородженому місці подвір'я, де в'язні відбували прохід, була широка, на яких 5—6 м у проріз, ледве присипана могила з застромленим ще у землю рискалем. З могили стирчав лікоть у синій сорочці і бив уже з неї нестерпний сопух.

У в'язничному корпусі всі келії найдено відкритими й закиданими одяжею та всякими речами. В келії ч. 1 було цього цілі гори. По цих горах білизни, штанив, плащів, горшків, коців ходили жінки й чоловіки, ридючи над кожним розпізнаним предметом.

Купки одяжі були теж і в усіх інших келіях, у низу й на двох поверхах. Вони лежали тут малими купками на землі, там, де спав кожний в'язень на голій підлозі. В келіях не було ні синників, ні стільців, нічого...

В тюрмі ч. 4 не переводжсно розкопів трупів, отже, й нікого не розпізнано. Зараз другої днини тюрму замкнено, бо був тоді план прочистити насамперед Бригідки. Коли ж справа в Бригідках затягнулася на цілий тиждень, дотична військова влада вирішила в порозумінні з військовим санітарним відділом замурувати і яму і пивниці, обіцяючи родинам в'язнів, які усі ці дні вистоювали під тюрмою, що трупів ексгумують зимою до спільної могили, або на місці зроблять свого роду національний мавзолей.

Випушені в'язні, поляки, з келії № 7 розповідають: коли у вівторок над ранком вони зрозуміли, що дивна тиша в тюрмі означає втечу енкаведистів, вони почали підлазити один по одному до вікон, а потім взялися розбирати залізну піч, щоб нею висадити двері. Однак хутко вони почули знову кроки в коридорі.

У вівторок увечері енкаведисти викликали двічі по трьох в'язнів-українців. У першій з цих груп був ред. Струтинський, у другій дир. Радловський. Прізвищ інших в'язнів не пригадують собі. Їм казали забрати з собою речі. Одного з тих в'язнів завернули, це була помилка в особі.

В середу і вівторок не викликали нікого. В п'ятницю почали викликати масово, уже без речей.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 6.— 12 лип.

Опубл.: Західна Україна під большевиками...— С. 482—483; Літопис нескореної України...— С. 45—46.

№ 16

УКРАЇНСЬКІ ГЕКАТОМБИ

27 липня 1941 р.

Ольга Зачкевич, матуристка гімназії СС. Василянок у Львові (Длугоша, 17а), учителька, арештована 20 грудня 1940 р. у Львові, закатована в тюрмі при Казимирівській 27 червня 1941 р.

Емануїл Козловський, працівник „Маслосоюзу“ у Львові, арештований 22 грудня 1940 р., закатований у тюрмі на Казимирівській 27 червня 1941 р. Д-р Василь Пашницький, професор гімназії в Станіславові, замордований там в тюрмі НКВД при кінці червня ц. р.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 19.— 27 лип.

Оубл.: Літопис нескореної України...— С. 78—79.

№ 17

СПОГАДИ в'язня з Бірки, записані О. РОМАНІВСЬКИМ

У моїй камері слідчої тюрми по вул. Яховича у Львові, де за Польщі сиділо до 25 осіб, було нас 90—100. Сиділи на долівці, у спідній близьні. Другий день німецькі літаки бомбували Львів. Опівдні нас усіх повели до підвалу „без речей“. Там замкнули і пригнали людей ще з двох камер. Стояли тісно один до одного і дивувалися, що нас так охороняють від бомбування. Однак незабаром виявилася страшна правда. Несамовито пролунав з-під дверей зойк: „Друзі, нас замурують!“ Стало тихо, хоч маком сій. І тоді стало виразно чути глухі удари молотка і шарудіння кельми з вапном об цеглини. Стало ясно, що цей підвал — це наш гріб. Хтось знайшов кусень хімічного олівця. Кожен по черзі брав і писав мовчки собі на сорочці свої ім'я-прізвище, дату народження, адресу і таку ж адресу своїх рідних — при скупому світлі лампочки над дверима. Потім стих стукіт молотка за дверима, і електрична лампочка згасла. Минали хвилини, що видавалися годинами. Серце роздиралося, як прощалися перед смертю добрі друзі. Чути було здушуване чоловіче ридання. Хтось збожеволів і став несамовито верещати. Інші до безтями гримали голими п'ястуками об двері. Повітря ставало все важче. Моєму сусідові пустилася з носа кров, він оберпся об мене. Мені чогось так обридли усі навкруги, що я лиш сердито воркнув на нього. Інші теж стали такі самі неприязні. Тоді мені закрутилося в голові і я зсунувся біля стіни на долівку. Потім пам'ятаю лише, що я на хвилину прочунав, як мене хтось, взявши попід пахви, волік сходами догори, а мої п'яти билися при тому об кам'яні сходи. Коли я опритомнів вдруге, то, розплющивши очі, помітив, що лежу на в'язничному по-

двір'ї під високим муром. Лежало тут уже півтора десятки таких в'язнів, як я. Якись чоловіки притягали все нових в'язнів під мур. Де-хто розплющував очі і знову непритомнів. Кілька чоловік перебігали між нами, збризкували обличчя, вливали воду у рот з польових фляг. Вони дуже поспішали. Хто з в'язнів міг підвестися на ноги, тому допомагали влягти щось із купи лахміття та виводили за браму. З міста чути було постріли та лязг танкових гусениць. Наші рятівники говорили українською мовою, зверталися до нас „Друже!“ По якомусь часі допомогли й мені вийти за браму, порадивши тікати якнайскоріше, бо совети ще в місті. А ще порадили казати у випадку затримання, що НКВД шойно звільнило з тюрми. Це були наші люди зі Львова і околиць.

Поклик сумління.— Львів.— 1991.— № 26

№ 18

ТРИ НОЧІ В ТЮРМІ НКВД

6 серпня 1941 р.

23 червня мене мобілізували до червоної армії, а вже 26 арештували. Трапився випадок, що один „боєць“ проколовся штиком кріса. Це й стало причиною мого арешту. Мені й кільком арештованим разом зі мною закидали, що ми нібито сказали: „Так усі вороги України будуть проколені, всякі жиди, москалі, комісари й політруки...“ Возили нас автами на вул. Солодову, але там прокурора не було (вже втік), опісля на пл. Бернардинську, ч. 6, далі на вул. Баторія і знову на пл. Бернардинську, де й нас залишили.

Почалось тюремне життя „защитніков родіні“... „Доблесні“ і „героїчні“ енкаведисти почали зразу ж катувати арештованих. Почався перший допит, який звичайно, за їх методою, був лагідний!.. Закидували всякі проступки, яких нам і не снилось робити. Правда, нас ще не тортували. Але ми чули вночі з 26 на 27 червня плачі, крики, зойки, стогони з сусідніх камер. Чути було голосні крики, потім харчання, яке ставало щораз тихішим, аж затихало зовсім. З уриваних окликів можна було пізнати, що катовані мученики — українці. З 27 на 28 вночі та сама історія, тільки жертви видавали тихіші звуки, рідко чули голосніший крик. Значить „техніка ідьот вперіод“... З 28-го на 29-го чути було, як вносили трупів і пакували на авта. Ми не могли довше сидіти, і помолвившись Богу, виважили двері й утекли з тюрми. Тоді утекло нас близько 20.

V. Ш.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 27.— 6 серп.

Оубл.: Літопис нескореної України...— С. 85—86.

рук, виколених очах, вирізаних язиках, поламаних ногах, повириваному жмутами волосі можна уявити собі, якою жалливою смертю загинули мученики.

Перед одною з келій під вікном викопано величезну яму, в якій виломано частину ґратів і через вікно викидали закатованих у збірну яму (217 осіб). Також можливо, що недобитим веліли ставати на вікні, стріляли в них і ті падали до ями. Багато з них закопано живцем. На подвір'ї гуділа машина, яка заглушала страшний крик і стогін мучеників і стріли катів.

З-поміж закатованих у золочівській тюрмі на замку розпізнано оцих 47 українців: 1) Романів Роман, 2) Паламар Василь, 3) Коренецький Іван, 4) Гаврачинський Євген, 5) Калинович Мирон, 6) Галатин Роман, 7) Струсевич Юліян, 8) Добак Іван, 9) Гаврис Михайло, 10) Кухар Михайло, 11) Прислопський Лев, 12) Дзендровський Володимир, 13) Сендецький Семен, 14) Йойко Ліда, 15) Корн Роман, 16) Граничка Василь, 17) Ваньо Роман, 18) Шелюк Петро, 19) Шандро Володимир, 20) Сабат Юліян, 21) Волинець, 22) Словіцький Петро, 23) Словіцький Дмитро, 24) Словіцький Василь, 25) Садовський Богдан.— з Почап: 26) Почапський Петро, 27) Оленчак Василь, 28) Оленчак Павло, 29) Федчишин Євген, 30) Рудий Володимир, 31) Серб Роман, 32) Гаврис Володимир.— з Соколівки: 33) Кузик Ярослав.— з Шляків: 34) Гупаловський Михайло, 35) Мока Іван.— з Новосілок: 36) Яримович Роман, 37) Чучман Андрій, 38) Цельник Онуфрей, 39) Бойко Григорій, 40) Мудрий Михайло, 41) Гупаловський Іван, 42) Баран Володимир, 43) Хміль Микола, 44) Борщовський Василь, 45) Павлишин Павло, 46) Довбас Яцко, 47) Фігура Петро. Не поспіли ще звідомлення із сіл.

Тому звертаємося до громадян Золочівщини із закликом якнайскорше прислати нам дальші звідомлення.

Похорони мучеників відбулися 6 липня 1941 р. о год. 3-тій пополудні, на Золочівському кладовищі. Похоронним обрядом керував комітет з 10 осіб. Закатованих і розпізнаних ріднею, зложено в окремій могилі, а не розпізнаних — у спільній могилі.

Довкола могил зложено вінці і встановлено почесну сторожу. З приходом церковної процесії, о. Плашовецький в послуженні чотирьох священників відправив панахиду і виголосив похоронну проповідь.

Оркестр відіграв пісню „Видиш, брате мій“, а хор відспівав „Вічна пам'ять“.

Над могилою промовив п. Безпалько.

Почесна сторожа віддала погибшим героєм останню прислугу мовчанкою. У похоронах взяла участь багаточисленна маса українського громадянства Золочева й околиці.

Виселено з родинами з м. Золочева в глибоку Росію і на Сибір таких українців (подаємо на основі дотеперішніх даних): 1) суддя

Грицак з родиною, 2) суддя Олексюк з родиною, 3) суддя Левицький з родиною; 4) суддя Микитин, 5) служб. Заяць з родиною, 6) старш. УГА Шипайло О., 7) адвокат Безпалько з родиною, 8) дружина б. дир. Українського Банку Кравчука, 9) рільник Троян з родиною, 10) рільник Солтівський з родиною, 11) Безпалько (рільник з Бенева) з родиною, 12) тесля Павлишин Іван з родиною, 13) рідня Сагатих - мати і дві дочки, 14) поштар Дзендровський з родиною, 15) емерит-службовець Гошовський Данило з родиною, 16) Вагула Михайло.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 11.— 18 лип.

Оубл.: Західня Україна під большевиками...— С. 489; Літопис нескороної України...— С. 58—59.

№ 21

СПОГАДИ І. РУБІЖНОГО з Англії.

Восени 1940 р. НКВД заарештувало мого діда і посадило до Золочівської в'язниці. Я, малий іще хлопчина, часто навідувався в околиці тюрми, щоб довідатися про долю дідуся.

У ніч з 4 на 5 липня місто зазнало німецького бомбування. Вранці 6 липня містом перейшли нацистські війська. Під замком в'язницею зібралось багато людей. Я побачив довгі ряди розкладених трупів, добутих з ями під муром. Запах гниючого тіла звалював з ніг, але люди, закриваючи обличчя хустинками, все ходили у пошуках рідних. Труп чоловіків були у брудній подертій білизні або напівголі, неголені. Багато мали повикручені та поламани руки й ноги, зі слідами тортур, з повириваними нігтями, пошкодженими статевими органами. Серед них і жінки у такому ж стані. У деякого поскручені ззаду руки. Більшість убиті пострілами в потилицю. Свіжих трупів там не було.

Наступного дня виносили замордованих з камер. Дехто з них був замуруваний живцем. Вигляд мали ще страшніший. Дідуся ми так і не знайшли.

Усіх нарахували 752, розпізнано 21, в основному по одягу. Їх поховано окремо, усіх інших — у спільній могилі на міському кладовищі. Після похорону повернулися знову в замок, щоб оглянути в'язницю. У головному, службовому будинку була канцелярія, слідчі камери, приміщення для вартових. Зліва від брами ми побачили велике приміщення, де долівка і стіни були забризкані кров'ю і мали сліди від куль. У стіни вбиті гаки, посередині закривавлені столи. У кутку була діра, через яку закатованих похилою дошкою скидали до ям поза муром. Тут енкаведисти спочатку тортурували, а потім убивали в'язнів.

Спогади записано 1991 р.

Поклик сумління.— Львів.— 1991.— № 24.

МІСТА І СЕЛА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

БІБРКА, КАМ'ЯНКА СТРУМИЛОВА, СУДОВА ВИШНЯ

№ 22

УКРАЇНСЬКІ ГЕКАТОМБИ

10 липня 1941 р.

У Бібріці енкаведисти замучили адвоката д-ра Кульчицького: від-різали вуха і ніс, потім кинули в окріп. Так замучили 17 людей.

У Кам'янці Струмиловій енкаведисти при допомозі жидів вбили: адвоката Стефановича, двох братів Мулькевичів, проф. Михайла Литвина, трьох братів Лукашевських, проф. Мельника, міщанина Куца. В Кам'янці Струмиловій вбито ще багато інших, але їх прізви-ща нам невідомі.

В містечку Судова Вишня большевики, як і всюди, шукали щораз нових жертв. Впав провокаційний стріл коло хати б. підстаршини УГА Євстахія Фостяка. Прислужні ворогам елементи сказали, що це українці стріляють. Енкаведисти впали до хати Фостяка, якого не було вдома. Другого дня звідкись знову впав стріл. Рано вранці 28 черв-ня большевики виволікли Фостяка з хати, вивели в поле і вбили.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 4.— 10 лип.

Опубл.: Західня Україна під большевиками...— С. 480—481; Літопис не-скореної України...— С. 40.

БУСЬК

№ 23

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПОГРОМ У БУСЬКУ

18 липня 1941 р.

У Буську большевики вимордували в звірський спосіб багато українців. На подвір'ї в'язниці знайшли понад 40 трупів. Між жерт-вами громадяни пізнали Др. Ваня, М. Чучмана, Дідика (дяка), Кужі-ля, директора школи з Бужан. В каплиці коло маєтків Баденіх знай-дено понад 50 трупів сільських дівчат.

Місцеві жиди також ніби хоронили своїх жертв. Однак селяни пер-свірили і переконались, що жиди хоронять українських селян, щоб показати, що, мовляв, жидів большевики також переслідували.

Вільне слово.— Дрогобич.— 1941.— № 5.— 18 лип.

Опубл.: Літопис нескореної України...— С. 58.

№ 24

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ПОГРОМ У БУСЬКУ

16 липня 1941 р.

Жахливим гомоном по цілому краю рознеслися відомості про українських мучеників-героїв. Невелике містечко Буськ біля Львова теж втратило найвидатніших українських громадян. Серед закатова-них 40 осіб розпізнано д-ра Миколу Ваня, молодого 38-літнього лі-каря, заслуженого організатора лікарні та суспільно-лікарських ус-танов, відомої в цілій окрузі. Згинув як мученик, на що вказує про-ломаний череп голови, виламана долішня щока, а на плечах різані рани, які роблено сокирою, що її закривавлпіу знайдено в камері.

Замордовано Миколу Чучмана, відомого кооператоративного діяча, якому проколювали руки якимсь гострим знаряддям, та П. Ді-дика, дяка, що був кілька разів пробитий мабуть штиком в околиці шлунка. Розпізнано також Кужіля, директора школи в Побужанах, який мав поламані руки та ноги... Крім згаданих інші це найсвідомі-ші міщани та селяни з околиці, разом 40 осіб.

Але на цьому ще не кінець. В каплиці, що міститься в парку біля маєтности гр. Бадені, знайдено 50 трупів, переважно сільських дів-чат, яких покищо не вдалося розпізнати. Люди ще й досі віднаходять достріляних по полях.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 9.— 16 лип.

Опубл.: Західня Україна під большевиками...— С. 488.

ГОРОДОК

№ 25

ЖЕРТВИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ТЕРОРУ В ГОРОДКУ

29 липня 1941 р.

Читаючи в часописах про звірства жидо-большевицьких банд по всіх містах і селах над невинним українським населенням, переконує-мося, що Городок належить розмірно до щасливіших місцевостей. Одначе і тут не обійшлося без жертв.

24 червня вдосвіта бачила учителька п. Ольга Цапівна, як до в'язниці в Городку ввійшли начальник міліції Шай і прокурор Літ-вішко. По хвилині вийшов з в'язниці на волю одинокий жид Майзе-лес, а по його відході почувла вона з в'язниці чотири стріли. Громадя-ни Городка знали, що жертвою впало четверо людей, але ніхто не міг довідатися, хто вони.

27 червня, коли НКВД і партійні не стерегли вже в'язниці та в панічному страху сховалися по лісах, 29 в'язнів виломилось з большевицької тюрми, а чотири жінки звільнив коваль п. Кальмук Іван. Не вийшли, на жаль, ув'язнені 4 громадяни, а то: Мельник Євстахій, студент прав з Городка, Марутяк Михайло, кооператор з села Мавковичі, селяни Козак Петро з села Порічча Любінське і Кравець з села Завидовичі. З того часу аж до 19 липня родини шукали безуспішно своїх свояків. Тільки випадково п. Мельник Василь, батько замордованого, Євстахія, довідався від б. міліціанта Антонова з села Зашковичі, що він чув, що чотирьох замордованих 24 червня большевики закопали в шопі в'язниці. Батько повідомив про це повітову владу, яка дійсно відкрила замордованих і змасакованих чотири жертви.

Маніфестаційні похорони жертв при величавім здвизі населення і представників німецької влади відбулися в Городку, Мавковичах, Завидовичах і Поріччі Любінським.

С. Л.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 20.— 29 лип.

Опубл.: Літопис нескореної України...— С. 50.

ЖОВКВА

№ 26

ЖЕРТВИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПОМСТИ

13 липня 1941 р.

Спис українців, закатованих у перших днях війни в жовківській тюрмі: 3 Жовкви: 1. Сало Марія, 2. Сало Корнило, 3. Хиляк Олександр, 4. Когут Петро, 5. Завадка Олександр, 6. Галапац Тарас, син Андрія, 7. Світін Євген, 8. Красіцький Степан, 9. Чернюх Григорій, 10. Сторожук Іван.— 3 Мацошина: 11. Кирик Григорій, 12. Грабовець Іван, 13. Стопницький Василь.— 3 Глинян: 14. Хомин Володимир, 15. Гаргіль Григорій, 16. Рак Іван.— 3 Крехова: 17. Миколаєвич Осип, 18. Цепало Павло.— 3 Кунина: 19. Граддок Євген.— 3і Скваряви Нової: 20. Завада Степан.— 3 Філіна: 21. Онишко Михайло.

У львівській тюрмі закатували 6 жовківських українців: д-ра Звіра Михайла, Галапаца Ярослава, Сачика Зиновія, Пеленського Мирона, Малиновського Юрія та Бісика Івана зі Сопошина.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 7.— 13 лип.

Опубл.: Західна Україна під большевиками...— С. 485—486; Літопис нескореної України...— С. 50.

КРАСНЕ

№ 27

УКРАЇНСЬКІ ЖЕРТВИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ТЕРОРУ В КРАСНІМ

10 серпня 1941 р.

Вночі 22 червня 1941 р. енкаведисти арештували в Краснім та околиці громадян: в Краснім — Тиктора Андрія, Майбу Василя, Букеду Олексу, Мілянського Василя; в Сторонибабах — Гасьошина Омеля, Гасьошина Гринька, Постолока Андрія, учителя, Микитюка Максима, учительку Зданевич Дарку; в Куткорі — Мороза Степана, учня VII кл., Бабуха Федора, Криштальського Федора, українського інваліда, Майбу Дениса та лікаря Папроцького Івана (цих трьох арештували рік тому); в Безбрудах — Приставського, Олійника Прокопа, Війтовича Степана; в Острові — Лугового Андрія та Стойку. Всіх їх по-звірськи помордували в золочівській тюрмі. Багатьох з них рідня та близькі розпізнали. Та це ще не всі жертви з Краснянської околиці!

За всіх їх, помордованих тільки за те, що були українцями і любили свій нарід, о. Семен відправив у Краснім у неділю, 27 липня, панахиду та виголосив відповідну промову перед великим здвигом народу. Смуток, що огорнув усіх, перемінився в постанову працювати в єдності, працювати, щоб невинна кров не пропала марно.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 31.— 10 серп.

Опубл.: Літопис нескореної України...— С. 90—91.

ЛИСИНІЧІ

№ 28

СЕЛЯНИ З ЛИСИНИЧ Б. ЛЬВОВА ЗАКАТОВАНІ В ТЮРМІ У ЛЬВОВІ

19 липня 1941 р.

Ми одержали список селян з Лисинич б. Львова, арештованих 20 грудня 1940 р, і закатованих у тюрмі у Львові при вул. Яховича. Ось їх прізвища: 1) Цвірінкало Яків, 2) Хомин Степан, 3) Бедрій Дмитро, 4) Ціцяла Ізидор, 5) Шинаровський Йосип, 6) Мельник Петро, 7) Футь Семен, 8) Гарапа Микола, 9) Вендиш Мирослав, 10) Пельц Степан, 11) Бебела Володимир, 12) Кіт Юрій, 13) Кобрин Павло.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 12.— 19 лип.

Опубл.: Літопис нескореної України...— С. 61.

ЩИРЕЦЬ

№ 29

СПОГАДИ ЕЛЬЯШЕВСЬКОГО

із села Гуменець Щирецького (тепер Пустомитівського) району Львівської області

У перший день війни у селі з'явилися енкаведисти у цивільному і заарештували мого батька та 20-літнього Федора Гибінку. Батька через три дні відпустили, потім прийшли по нього знову, але він заховався і врятувався.

У четвер у Щирецькому районі відбувався ярмарок. Але того разу всі дороги були перекриті військами, які повертали людей назад. У той день у Щирці мордували людей. Робили це на подвір'ї ксьондза, у stodолі. Три бульдозери мали включені на повну силу мотори, аби заглушати крики й стогони. Тоді було замордовано 32 чоловік. Їх відкопали, коли прийшли німці. Я бачив тих помордованих, коли їх повитягали з ями. Лежали в крові, страшні, не розстріляні, а просто замучені сталінськими нелюдьми, звірячими способами: з позабаваними в очі кілками, з вирізаними язиками, з позадираною шкірою на руках і ногах, а в декого були вирізані хрести на тілі. Яка ж була мука, коли в яму яничари кидали ще живих, і вони там задихалися під тілами мертвих.

Щирецькі мученики поховані в братській могилі на горі біля церкви. Народ це все пам'ятає, і багато хто може підтвердити.

Передано до „МЕМОРІАЛУ“ в 1991 р.

Поклик сумління.— Львів.— 1991.— № 20.

№ 30

СВІДЧЕННЯ ЗАВОРОТЮКА М. М.,

мешканця села Вовків Пустомитівського району

Коли фронт наблизився до Комарна, заарештованих у колишньому райцентрі Щирець утримували у мурованій стайні польського священика. Перед початком мордування енкаведисти поставили поруч два трактори і включили дизельні мотори, які мали глушити стогони і зойки жертв. Там же їх і закопали. Після приходу німців поховання було відкрито. Майже у всіх були вколоті очі, відрізані частини обличчя, тіла поколоті багнетами. У черевіку одного з братів Гайдуків виявили записку. Відкопали біля 30 тіл, з яких мені вдалося встановити 15 імен.

Усіх помордованих поховали у спільній могилі на цвинтарі. На ній встановлений невеликий металевий хрест.

ПЕРЕМИШЛЯНИ

№ 31

ЗАМУЧИЛИ В ПЕРЕМИШЛЯНАХ

15 липня 1941 р.

Нас повідомляють, що, крім поданих в останньому числі нашого часопису, в Перемишлянах замучили большевики ще таких людей: Синицю Володимира, б. службовця „Маслосоюзу“, його брата студента Богдана і швагра Любінця Василя.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 8.— 15 лип.

Опубл.: Західня Україна під большевиками...— С. 486; Літопис нескореної України...— С. 51.

№ 32

СПОГАДИ Богдана ЗАРИЦЬКОГО

з міста Перемишляни Львівської області, мешкає у Львові

На п'ятий день війни, 26 червня 1941 року, по містечку Перемишляни пройшла чутка, що почалися масові арешти українців. Я особисто бачив, як на перехресті вулиць міліціонер на прозвище „Лев“ спіймав і з наганом у руці погнав поперед себе молодого дяка перемишлянської церкви Василя Лоїка. Через годину чи дві він вів перед собою Фурманека, схопленого на вулиці. Той показував паспорт, говорив, що він поляк, але міліціонер вистрілів йому в плече. Обоє потім знайшли у спільній могилі біля будинку райвиконкому.

У вівторок, 1 липня, вже не було ніякої влади, і жителі міста кинулися шукати своїх рідних. Навпроти НКВД і міліції був будинок райвиконкому. Люди кинулися туди. Коли я прийшов, могила замордованих вже була розкрита. Першим, хто лежав у цій могилі, був учитель села Коросно Богдан Прибила.

Люди почали витягати з могили трупи. Там було 20 чоловік, усі мали поскручені дротом руки. Ця могила знаходилася за 7—8 метрів від бічної стіни будинку райвиконкому. Трохи далі знайдено ще могилу трьох братів Трофим'яків, у котрих були сильно змасакровані обличчя. Я не мав сили дивитися на це жахливе видовище і пішов геть.

Знаю трьох чоловіків, які можуть підтвердити описане. Це мешканці Перемишляни Роман Мишаківський 1914 р. народження (він витягав тіла замордованих з ями), Іван Степанович Фуглевич 1927 р. народження, а також Іван Миколайович Борбулевич 1926 р. народження, живе у Львові.

Усі ті жертви поховані на перемишлянському кладовищі у спільній могилі, крім Фурманека, якого родина поховала окремо. Імена усіх жертв відомі.

Серед тих жертв не знайшлося в'язнів із села Кореличі, вони були замордовані окремо, у лісі, в урочищі „Березина“. Селянин Корелич Іван Михайлович Пронь знає це місце. Там має бути не менше 15 чоловік.

Передано до „МЕМОРІЯЛУ“ у 1991 р.

Поклик сумління.— Львів.— 1991.— № 20.

ЧЕРВОНИЙ ТЕРОР У ДРОГОБИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

ДРОГОБИЧ

№ 33

У ТЮРМАХ ДРОГОБИЦЬКОГО НКВД

12 липня 1941 р.

...30 червня 1941 р. громадяни міста вдерлися в брами будинку суду, де урядувало НКВД при вул. Стрийській, розбили тюремні льохи та звільнили тих, які ще остали в живих. 1 липня знайдено на подвір'ю судового будинку велику могилу, повну трупів. Зверху могила була закрита вугіллям, щоб не було легко догадатися, де криються мученицькі жертви большевицьких бандитів. Розкопану могилу, в якій найдено велику кількість жертв, на доручення влади закрито для розслідування військово-лікарської комісії. 2 і 3 липня розкопувано могили на жидівському кладовищі. Серед великого числа жертв знайдено тіла чотирьох німецьких летунів та 51 трупа в нелюдський спосіб замордованих людей. Жертви звірської злоби лежали в могилі безладно. Руки вбитих звернені назад та зв'язані дротом або шнурами. Тіла до невпізнання змасакровані. Деякі голови були обкручені шматами і зверху перев'язані шнурами. Серед покатованих можна було побачити лиця без носів, з повідрізуваними губами, без вух тощо. На всіх тілах виднілися червоно-сині плями від сильних побоїв.

Страшна була смерть тих мучеників за Батьківщину, за Вільну Україну. Стан тіл помордованих виявляє, що нелюдські були тортури, які перетерпіли вбиті перед смертю. Большевицькі кати видумували найстрашніші муки, для яких існувала окрема казнь тортур, повна застиглої крові на стінах, вікнах та долівці.

Так ці „визволителі народу“ розправилися з „единокровними братами“. Розпачливий був плач та зойк матерів, батьків, синів та дочок, що оплакували скатованих, неповинних мучеників. Точного числа і прізвищ закатованих жертв ще не знаємо. Поки що подаємо

перші відомості про тих, які загинули в казематах дрогобицьких тюрем НКВД. Ось імена кількох розпізнаних родиною жертв:

1. Кулинич Степан, син Матвія, з Сільця, 2. Іванчук Теофіл з Стрия, 3. Суботяк Фелір з Орова, 4. Білий Михайло з Унятич, 5. Мацюрак Теофіл з Дрогобича, 6. Кісичник Юрко із Станілі. Останнього родина забрала на село, щоб поховати в рідному місці.

Дальші нерозпізнані жертви — це передовсім селяни та робітники. Всіх видобутих із могили перевезено в домовинах на стрийське кладовище, де 4 липня 1941 р. відбулися похорони. Крім того, знайдено в підвалах б. обласної большевицької міліції (торгова галя) тіла двох шоферів. Імена їх невідомі. По всіх льохах, де містилися відділи большевицької міліції, переводять обшук.

Надто не всі ще могили відкопані. Не розкопано й досі дві могили на жидівському кладовищі, на головному дворці та на великому кладовищі при вул. Трускавецькій. Бажаним було б, щоб органи Української Допоміжної Міліції доправили діло із розкопуванням могил до кінця.

Д. Л.

Вільне слово.— Дрогобич.— 1941.— № 3.— 12 лип.

Опубл.: Літопис нескореної України...— С. 48—49.

№ 34

МАСАКРА В ДРОГОБИЧІ

22 липня 1941 р.

Від людини, що приїхала з Дрогобича, одержали ми такі відомості про те, як розправлялися енкаведисти з свідомішим елементом Дрогобича й околиці.

В Дрогобичі й околиці органи НКВД теж виарештували велику кількість „підозрілих“ інтелігентів та свідоміших і заможніших селян. В дрогобицькій тюрмі сиділо близько 300 в'язнів. З них мало хто врятувався. За містом, у найближчій околиці, масово розстрілювали. Між тими, що їх закатовано в тюрмі, є о. Бараник, відомий ігумен дрогобицького монастиря оо. Василіян та визначний педагог, б. старшина Січових Стрільців Бурко Дмитро, вчитель місцевої середньої школи.

В самому Дрогобичі знищення невеликі. Большевики спалили тільки магазини. Зате в околиці Дрогобича і Борислава большевицькі варвари до тла знищили вогнем і мінами шибі і копальні воску.

В с. Підбужі розстріляно 70 українських селян, а між ними склепаря лісовотаргачної крамниці. Один з розстрілюваних врятувався...

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 14.— 22 лип.

Опубл.: Літопис нескореної України...— С. 66.

№ 35

ІНФОРМАЦІЯ „З ПРОЦЕСУ 62-ох“

3 серпня 1941 р.

7 травня 1941 р. обласне дрогобицьке НКВД посадило на лаву підсудних 62-ох молодих українців Дрогобицького, Добромильського, Стрийського і Турківського районів під замітом контрреволюційної діяльності в рядах української підпільної організації ОУН. При закритих дверях відбувся енкаведівський суд. Хоч, незважаючи на всю жидівську рафінованість у катуванні людей, хлопці держались добре і не сказали лишнього слова, хоч й у „суді“ до нічого не признавались, московсько-жидівські бандити, „оборонці“ трудящих всього світу, видали вирок: 30 — на розстріл, а вісьмома провести наново слідство і 24 по 10 літ важкої тюрми. Оборона внесла касацію і Верховна рада змінила вирок: 20 — на розстріл (між ними 3 жінки), 13 — по 10 літ, 19 — по 8, 5 — по 7. Чотирьом відновлено слідство і тільки Марчишина Василя з Гаїв Нижніх звільнено від вини і кари.

— 3 цих людей,— говорить учасник цього ж процесу,— 20 розстріляних, а саме: 1) Зарицький Степан з Тустанович, 2) Сорочич Атанас з Ластівок, 3) Данилишин Петро з Трускавця, 4) Тоживець Осип з Ліска, 5—6) Суботяк Федь і Костище Олекса з Орова, 7) Кисичник Юрко з Станілі, 8—9) Стефанців Степан і Герасим'як Василь з Доброгостова, 10) Кулинич Степан з Сільця, 11) Цап'як Осип з Княжополя, 12) Мудра Марія з Добромиля, 13) Іваничук Філько з Шцирця, 14) Левкун Степан з Ісаїв, 15) Мацюрак Теофіл з Дрогобича, 16) Войцехович Степан з Конюхова, 17—18) Ховай Василь і Білий Михайло з Унятич, 19—20) Скоропад Олекса і Гук Іван з Гаїв Вижніх.

Крім цього, в самбірській тюрмі вбито Журавчика Івана з Східниці й Гурія Василя з Лужка Долішнього, від ран померли Хомин Андрій з Ісаїв та Полога Степан з Княжополя. Про трьох — Сов'яка Василя та Сов'яка Івана з Лішні і Приріза Степана з Ластівок очевидно нічого не знає тому, що їх вивезено з дрогобицької тюрми в невідомому напрямі. Всі інші, дуже правдоподібно, залишилися живими.

Це короткий огляд жертв процесу 62-ох. Докладніший опис ходу слідства та самого процесу помістимо згодом на підставі докладнішого аналізу судових актів в окремій статті.

Учасник процесу 62-ох Куций Василь з Солонська

Вільне слово.— Дрогобич.— 1941.— № 12.— 3 серп.

Опубл.: Літопис нескореної України...— С. 81—82.

ДОБРОМИЛЬ

№ 36

КРИВАВА МАСАКРА В ДОБРОМИЛІ

3 серпня 1941 р.

До гекатомб жертв, що їх зложив наш народ в переддень свого визволення, належить і Добромилі з своєю тисячкою замучених українців Добромилського і Перемиського повітів. Всіх в'язнів з перемиської тюрми вивели в напрямі на Добромилі і Медику, бо з огляду на сильний удар німецької армії на Перемишль не було часу їх там закатувати. Ось про що це розказав п. Іван Ходань: „Нас вивели близько 1500 в'язнів і розділили на групи. Політичних спрямували на Добромилі, а всіх інших, ув'язнених за різні „прогули“, на Медику. Тут за Медику нашу групу, що складалася з 200 осіб, конвойовану сотнею енкаведистів, зустріло 6—8 німецьких вояків, які здалека крикнули на нас „нідер“. Ми припали до землі, почалася стрілянина, а коли я побачив, що деякі енкаведисти стріляються, інші панічно втікають, утік і сховався в збіжжі. Те саме зробило багато моїх товаришів“.

Куди вели політичних в'язнів, ніхто не знав. Аж у суботу 28 червня мешканці Добромиля побачили жакливій вид на саліні в Ляцьку (село під Добромилем). Тут в одному з шибів знайдено повно трупів. Цей шиб був глибиною 36 метрів, а тому що з 5 метрів витягнуто 77 трупів, обчислюють, що число жертв перевищує 500.

В самому місті всіх ув'язнених давніше і тих, що їх арештували після вибуху війни, замучено жакливим способом, що переходить усі звірства. У в'язниці знайдено 51 труп, далі дві могили в горді дирекції, врешті спалені трупи в будинку дирекції лісів. Числа всіх закатованих докладно не можна ствердити.

Врятувалося тільки 5 осіб, з яких 3 тяжко ранені (куля в голові), не знати, чи вони досі живуть; селянин з Риботич Двудіт живе з перебіленою головою, як свідок цих кошмарних днів...

Тіла страдальників були такі побиті, що багатьох із них не можна було розпізнати. Розпізнали оцих: о. Кебуз з Макової з поламаними руками і відтягим язиком, Войтович Іван з Губич, голова сільради, Тисовський Іван з Війська, Возний Микола з Ляцька, тіло його було пошматоване штиками, Корчак Адольф і Римарович з Добромиля, Фабрика з Риботич та ін.

Вся езекуція відбувалася в четвер, 26 червня, а виконавцями були: голова міськради Петровський, секретар райпарткому Бубнов і місцевий жид— поліціант Кремер. Між забитими знайдено також тіло їхнього прокурора. Останні відділи озвірилих відступаючих черво-

ноармійців вбили у Княжполі о. Дутка Петра і 5 селян. Число вистріляних по дорозі під час відступу в кожному селі не можна тепер устійнити, але села, де нема жертв, належать до рідкості. В неділю, 6 липня, при величезному здвизі народу з цілого повіту, о. дек. Маринович в асисті численного духовенства відправив урочисту панахиду.

Якби не те, що вже в суботу 28 червня прийшла німецька армія, а наше духовенство, інтелігенція і сільський актив ховалися в стодолах і збіжжі, то ледве чи хтось із них був би сьогодні між живими.

М. А.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 25.— 3 серп.

Оубл.: Західня Україна під большевиками...— С. 491; Літопис нескореної України...— С. 83.

№ 37

ДОБРОМИЛЬ — МІСЦЕ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО СТРАХІТТЯ

9 серпня 1941 р.

Берлін, 7 серпня. Нечувані жорстокості поповнили большевики в Добромилі коротко перед приходом німців. Там знаходиться в одній копальні солі нечинна шахта, глибиною приблизно 40 метрів. Ту шахту вповнили большевики аж до верха тілами розстрілених мешканців з околиці. Вдень і вночі, як подають місцеві люди, звозили большевики ті трупи вантажними автами під доглядом міліції до копальні, щоб там вкинути їх у шахту. Військо оточило околицю так, що ані робітники, ані мешканці не мали туди доступу. За даними, скинено в шахту 600 трупів. Вмерлі мали переважно постріли в карк і рани від штиків. Скидували тіло на тіло. Більшість умерлих походила з в'язниці НКВД, яка знаходилася недалеко. Туди заганяли большевики чоловіків і жінок, старців і дітей, закатовували їх там на смерть, вбивали, кололи або розстрілювали. Тисячі мешканців розбіглися, коли большевики розпочали своє ремесло. Дальші тисячі забрали большевики перед приходом німецьких військ з собою і повбивали по дорозі.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 30.— 9 серп.

Оубл.: Літопис нескореної України...— С. 90.

СВІДЧЕННЯ ПИСАРИКА Євстахія Івановича,

колишнього їздового саліни — Добромильського сільзаводу, мешканця міста Добромиля

Вночі 22 червня 1941 року пролунали вибухи в нашому містечку. Почалася війна.

Вночі 23 червня на територію сільзаводу почали з'їжджати криті брезентом вантажні машини, з щілин стікала кров. За машинами йшли люди під конвоєм військ НКВД. Машини під'їжджали до соляної шахти у фруктовому саду, глибиною понад 50 м, і скидали туди тіла. Живих заводили до будинків заводу. Директор заводу Прокоп'єв, вже переодягнутий у форму НКВД, пустив до шахти сировицю, щоб роз'їдала скинуті в шахту тіла. Я бачив це все власними очима.

Пішла чутка, що то в'язні Перемишльської в'язниці.

24 червня завод вже „не працював“, була паніка, „червоні“ відступали. Я пас худобу біля заводу. Під'їхали енкаведисти і арештували усіх, хто потрапив під руку навколо заводу, мене також. Начальник НКГБ Добромиля Хлібов радів, що привезли „шпигунів“ та „зрадників“. Камери були переповнені, у тому числі і жіночі. У ніч з 24 на 25 червня усім було оголошено наказ про розстріл. Одразу приступили до виконання. Виводили по кілька чоловік з камери, ставили на сходах між 1 і 2 поверхами і стріляли. Без світла, у темряві, при свічках. Убитих витягали на подвір'я і складали у заготовану яму. Коли люди почали відмовлятися виходити з камер, почали стріляти у камерах. Дійшла черга і до моєї камери на 2 поверсі. Коли двері відчинилися, людський натовп збив з ніг енкаведистів, і в'язні кинулися хто куди. По них відкрили вогонь. Неозброєні люди з останнього протесту відбивалися власним взуттям і падали мов підкошені. Відчувши удар за вухом, упав і я, на мене навалилися інші, убиті. Відкрили жіночу камеру і стріляли всередину. Потім витягали убитих, добиваючи ще живих. Мені вдалося непомітно вилізти з-під трупів і босому тихо піднятися в темряві сходами на горіще, через віконце вилізти на дах...

На п'ятий день війни німці без бою зайшли у Добромиль. Вони дозволили родичам розкопати яму на подвір'ю в'язниці і поховати убитих. Невпізнаних поховали у спільній могилі за містом.

Через кілька днів німці мобілізували чоловіків з кінними підводами і разом з полоненими євреями повели до соляної шахти. Вона була повна трупів до самої відтулини. Трупи витягали і перевозили для поховання до ями за 1 км, до каплички. Вдалося витягти понад 250, решта, роз'їдена сіллю, не піддавалася. Частина жертв була

убита сокирою чи іншими гострими предметами. На стінах будинку, в який заводили живих прибулих, була кров.

На обох урочисто освячених могилах жителі поставили хрести.

Спогади записав Олександр Торський у 1991 році.

Поклик сумління.— Львів.— 1991.— № 22.

СПОГАДИ ФЕДИНИ Григорія Миколайовича,

з села Мальнів Мостиського району Львівської області

Я з кількома хлопцями села заарештований за наклепом у 1940 р. З Мостиської в'язниці нас перевели до Перемишля. Там була велика військова в'язниця, переповнена в'язнями. Слідство наше не закінчилося до 22 червня 1941 року. Зранку в'язнів почали заштовхувати до вантажівок і вивозити, з віконця було видно. Я пізнав односельців, вже засуджених по політичних статтях. Через кілька годин усіх решту вивели і колонами погнали до села Медика. У нашій колоні було біля 2000 чоловік, ще не засуджених. Спереду і позаду йшли конвоїри з автоматами, з боків — з карабінами. Кілька міліціонерів несли кулемети. Нам сказали, що ведуть на розстріл у Шегинський ліс. Але село вже захопили німці, конвой почав розбігатися, розбіглися і в'язні. Ми чули, що інша колона дійшла до Саліни, де й загинула.

Спогади записав Олександр Торський у 1991 році.

Поклик сумління.— Львів.— 1991.— № 22.

СПОГАДИ ТЕСЛІ Віри Володимирівни,

жительки села Солянуватка Старосамбірського району Львівської області, народжена в 1930 р.

23 червня 1941 року я бачила, як через наше село вели з Перемишля до Саліни під конвоєм цивільних людей. У колоні було, може, понад 1000 чоловік. Вони були знесилені і йшли повільно. Йшли назустріч долі мовчки, покійно, не пробуючи перебити нечисленний конвой. Деяких майже несли інші, а дехто був ніби щойно арештований. Це були люди різних національностей. Хто близько підходив до колони, того заганяли під конвой і вже не відпускали.

Цього дня вуйка викликали з кіньми до сільради на роботу, і він більше не повернувся, як і всі, викликані тоді.

Після звістки про розстріли в Добромильській в'язниці старша сестра пішла туди і пізнала вуйка по одягу, бо обличчя було спотво-

рене. Він лежав у камері разом з іншими односільцями. Їх імена були написані кров'ю на стінах камери.

Спогади записав Олександр Торський у 1991 році.

Поклик сумління.— Львів.— 1991.— № 22.

КОМАРНО

№ 41

НАШІ ВТРАТИ В КОМАРНІ

13 липня 1941 р.

Жидівсько-більшевицька зграя не проминула в своїх порахунках з українством і Комарна. Тут замучені й по-варварськи закатовані: 1. Здерко Микола, вчитель середньої школи в Комарні; 2. Радович Дмитро, гімназійний абсолювент; 3. Сороківський Андрій, швець в Комарні; 4. Ленець Михайло; 5. Ленець Гринько; 6. Губич Михайло, господар.

Нема ніяких вісток про ряд людей, арештованих більшевиками, а м. і. і про: Ліщинського Михайла, інспектора Комарнівського шкільного району; Пеленського Ярему, Пеленського Михайла.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 7.— 13 лип.

Оубл.: Західня Україна під більшевиками...— С. 486; Літопис нескореної України...— С. 49—50.

№ 42

ЖЕРТВИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ТЕРОРУ В КОМАРНІ

7 серпня 1941 р.

У 7 числі нашого щоденника подали ми список деяких закатованих громадян у Комарні. Тепер дістаємо докладніші відомості про те пекло, що його пережили українці Комарна. В'язниця в Комарні є в самій середині міста, біля суду, навпроти церкви св. Петра і Павла. Уже під час війни, одної ночі почули сусіди крики в тюрмі, але під загрозою смерті ніхто не посмів виглянути на двір. Як тільки опівночі ввійшли німці, люди вже в понеділок, 30 червня, вдосвіта, знайшли на подвір'ї в'язниці свіжу могилу, її відкопували жиди. В могилі було 23 трупи, але такі змасакровані, що тільки з одежі і взуття родини розпізнали 6 своїх найближчих, яких окремо поховали.

Серед розпізнаних учитель Микола Здерко мав повиколовані очі й обгорілу голову, чорну як головня. Абсолювент гімназії Дмитро Радович (відомий з мовчазної завязтости) мав одну погу босу й обго-

рілу, а шкіру підшви заочену аж на литку. При цьому один бік обнажений, також припиканий, мав теж розтросчену долішню щоку. Взяли його в останній хвилині підступом. Веліли йому в середу 25 червня рознести картки по передмістях, щоб на другий день вранці виїхали підводи, і наказали прийти потім здати звіт. Пішов до цього звіту, і більше не вернувся.

Врешті швець Андрій Сороківський лежав окремо, непохований в дивній позиції. Йому, мабуть, наказали викопати собі гріб. Він напів лежав, напів стояв до пояса в ямі. А погиб за необачне слівце. Надлетів німецький літак, а він на ринку, немов про себе, вимовив: „Везе більшевикам сніданок“. Це почули двоє жиденят, більше нікого не було.

Закатовано їх усіх вночі з четверга на п'ятницю, а найпізніше з п'ятниці на суботу.

Й. П.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 28.— 7 серп.

Оубл.: Літопис нескореної України...— С. 88—89.

РУДКИ

№ 43

БОЛЬШЕВИЦЬКА ЖОРСТОКІСТЬ В РУДКАХ. ВІД ВОЄННОГО СПРАВОВЗДАВЦЯ Г. В. БЛЬОКА

15 липня 1941 р.

ПК... 7. 7. До малого провінційного містечка Рудки ввійшли в неділю після полудня німецькі війська. Містечко наче вимерло. Тільки окремі старі люди виглядали із-за притемнених шиб. Та коли вони побачили, що це справді німці, вийшли із своїх хат та пивниць і витали нас радісно. У селах, недалеко Рудок, українські дівчата у своїх чудових національних одягах закинули нас квітами, виносили хліб, сіль та яйця. Це було так, як входить армія спасення. Наш перекладач сказав: „Коли слухаєш розмов цих людей, можна зараз ствердити, що вони між собою говорять лише про армію звільнення“.

Що пережили ці люди в останніх днях і тижнях? Коли більшевицьке військо готовилося до нападу на націонал-соціалістичну Німеччину, покликано також багато українців. Що цього покликання вони слухали нерадо, або й зовсім не голосились до війська, це зовсім зрозуміле. Та те, що ці люди пережили давніше, було тільки початком нової великої тиранії, яка почалася з вибухом війни. Запроторено в тюрму всіх підозрілих, отже ж, останки тих, що походили з

„буржуазії“. Був також між ними один професор німецької мови. До війни не важилися торкати цю 60-літню людину, що тішилася симпатією всіх мешканців. Та тепер прийшла хвилинка, пригожа на те, щоби вилити на нього та його 30-літньому синові ненависть до всіх українців. Разом з ним запроторено в тюрму 80 українців. Наймолодший мав 14 літ. Рано, перед приходом німців, мали бути ці „політичні в'язні“ переведені в іншу тюрму. Недалеко міста знайшли спершу тіло німецького професора, що так як його син, дістав стріли в спину. В ліску, недалеко цього місця, знайшли мешканці застріленого 14-літнього хлопчину. Де інші — ще не вияснено. Один мешканець містечка, що, як всі інші чоловіки, сховався в житах, бачив недалеко міста транспорт, складений з 20 в'язнів, хоч перед тим було в ньому 80 людей. Про їх долю щось певного скажуть щойно найближчі дні, коли члени української організації перешукають систематично дооколичні ліси й поля.

Не один, що скрився, імовірно знайшов тут свою смерть. Бо совети ще день перед своєю втечею уладили облогу на українців, що укрилися. Два відділи большевицького війська обсадили всі поля. Кожний, що попав у руки цим „воякам“, був немилосердно застрілений. Немає ні одної української хати, де не тужила б та не плакала б мати за сином, жінка за чоловіком, наречена за найдорожчим.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 8.— 15 лип.

Оубл.: Літопис нескореної України...— С. 52—53.

№ 44

КРИВАВІ ДНІ В СЕЛІ ВОЩАНЦІ

14 серпня 1941 р.

Село Вощанці Рудецького району пережило жакливі дні при відступі червоних банд. В п'ятницю, 27 червня, через село почали переїжджати численні відділи з-під Перемишля, щоби у сусідніх лісах „защитити священні кордони“ тюрми народів перед наступаючими німецькими колонами. Від'їхавши в село, застали селян при роботі в городах і на полях. Параз почали падати стріли, але не до німецьких військ. Це були стріли „робітничо-селянської доблесної“ до беззбройних невинних селян, що не встигли ще скритися перед своїми „оборонцями“. Стріляли без розбору, в усіх мужчин, що їм попали в руки. У звірській люті розстріляли оцих громадян: 1) Петликовського Івана, років 73, 2) Скочилися Андрія, р. 51, 3) Тиманя Миколу, р. 54, 4) Полудіха Теодора, р. 42, 5) Граната Сенька, р. 53, 6) Помажака Теодора, р. 46, 7) Лазорака Теодора, р. 39, 8) Посівнича Івана, р. 21, 9) Хожемпу Володимира, р. 20.

Крім названих громадян села Вощанці, вбили ще двох з сусіднього села Бенькової Вишні, що під цю пору були у Вощанцях. Крім того ранено п'ять людей, трьох важко.

В неділю, 29 червня, вже після приходу німецької армії, відбувся невиданий в селі похорон помордованих нелюдами-азіятами.

Нові могили стануть грядущим поколінням дуже вимовною пам'яткою жакливого терору, нечуваної брехні і страшної неволі, що їх на наші землі несли люди, затроєні ідолю марксизму-ленінізму.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 34.— 14 серп.

Оубл.: Літопис нескореної України...— С. 98.

САМБІР

№ 45

ЯК ШАЛІЛИ ЧЕРВОНІ В САМБОРІ

10 липня 1941 р.

Замучили коло 1200 жертв.— Тюрму з жінками висадили в повітря.— В крові й одчайдушності родиться воля...

ЛЮДИНА НЕ З ТОГО СВІТУ

В нашій редакції з'явилася людина, з обличчя якої ще тепер пробивалось якесь несамовите психічне потрясіння. Вона представилася нам, показала свої документи й уривчасто та безладно почала розказувати ось що:

Я українець, інженер. За советської влади був надлісничим у Самборі. Органи НКВД арештували мене на початку лютого 1941 р., і я сидів у самбірській тюрмі до 27 червня ц. р. Того дня разом з іншими в'язнями ми виламали тюремні двері і не знаю, яким чудом спаслись від майже неминучої смерті. Розкажу вам про те, що ми бачили і пережили в самбірській тюрмі під час останніх днів червоної влади. Пробачте, розкажу хаотично й уривчасто, але я стільки пережив і тепер в такому психічному стані, що не в силі як слід все це представити. Зроблю це пізніше. А поки що слухайте і передайте це загалові до відома.

В самбірській тюрмі було понад 5000 людей, майже самі українці і деякий відсоток поляків. Давніше, перед вибухом німецько-советської війни, в'язнів частинно кудись забирали. Вони вже більше не вертались. Ми переконані, що їх порозстрілювали, бо українсько-німецька комісія ствердила, що в пивницях тюрми були закопані вже від кількох місяців людські трупи.

ПОЧИНАЄТЬСЯ КРОВАВИЙ ТАНЕЦЬ...

Почалось це у четвер 26 червня. Енкаведисти підложили динаміт під жіночий відділ тюрми з 2-ох камер і висадили його в повітря. Там сиділо близько 30 жінок. Всі вони загинули. Ніч з четверга на п'ятницю (26—27 червня) пройшла „спокійно“. Викликали тільки поодиноких людей, які вже не вертались...

В п'ятницю 27 червня о пів на п'яту почалася на тюремному подвір'ї страшна стрілянина і масакрування людей. Повітря роздирали стріли та несамовиті зойки і благання: „Рятуйте, пощадіть!“ З 13-ої „а“ камери, вікна якої виходили на подвір'я, в'язні почали кричати: „На подвір'ї стріляють людей!“

РОЗБИВАЙТЕ ТЮРМУ

Наша, 13-та камера у відповідь закричала: „Розбивайте тюрму! В місті вже є німці!“ Півхвилини опісля надлюдським зусиллям ми розбили двері нашої камери і вибігли в коридор. Тут було вже півсотні людей з інших камер. Упродовж 10—15 хв. в коридорах зібралося до 2000 людей. Були й такі, що боялися виходити з камер. Щоб мати чим боронитись, ми почали ламати водопровідні рури. Інші лупали гзимси і брали в руки цегли, а також „кіблі“. Так „озброєні“ випихаємось на тюремне подвір'я. Навпроти нас націлені скоростріли. А ми — хто з залізом у руках, хто з дошками, хто з цеглами — напирасмо на енкаведистів, озброєних до зубів. Закокотили скоростріли. Падуть підкошені кулями в'язні. Людська струя пливе все ж таки далі. Силою своєї одчайдушної маси ми виперли озброєних до зубів енкаведистів з першого подвір'я.

Однак, тюрма, як цілість, все ще була окружена енкаведистами, які кидали ручні гранати у в'язнів. Розшматовані людські тіла...

Частина в'язнів, незважаючи на бомбардування, розбиває другі залізні двері і вдирається на друге подвір'я. Тут розбиває вона залізну браму в мурі і вибігає в напрямі млинівки.

Друга, найбільша група, в якій був і я, виламлює залізні двері на головне подвір'я і напирас на велику залізну браму тюремної огорожі від вулиці Дрогобицької (тепер І. Франка). Один з в'язнів знайшов ключ від брами. Відчиняємо і вибігаємо на вулицю. Тут великий рух. Стрімголов відступають червоноармійці, усякі роди зброї.

„СТРЕЛЯЙТЕ ФАШИСТСКУЮ СВОЛОЧ“

Побачивши нас, один з відступаючих, старший лейтенант, дав наказ червоноармійцям: „Бойці! Стреляйте фашистскую сволоч!“.

Однак ніхто з червоноармійців не стрілив ні разу, крім того ст. лей-

тенанта, який почав строчити по нас скорострілом. Впало від цього понад 25 в'язнів.

Ті, що врятувались, вирвались на місто і порозбігались, хто куди. Я сховався у своїх знайомих...

Коли большевики відступили, окрема комісія тимчасово підрахувала, що в самбірській тюрмі закатовано і розстріляно близько 1200 людей. Люди, шукаючи за свояками і знайомими, складали порозривані гранатами шматки тіла, щоб розпізнати своїх...

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 4.— 10 лип.

Опубл.: Західня Україна під большевиками...— С. 483—484; Літопис нескореної України...— С. 41—42.

№ 46

ЯК ШАЛІЛИ ЧЕРВОНІ В САМБОРІ

11 липня 1941 р.

250 трупів у пивниціях.— Як тортували в'язнів.— Кого замордували.— Чим кормили в'язнів.— Червоні труси втікають.— Хто розстрілював.

З огляду на малі поки що розміри нашого часопису, подали ми у вчорашньому числі тільки першу частину жахливих ревелцій про масові розстріли і масакри жидівсько-большевицького НКВД в самбірській тюрмі. Тепер даємо докінчення цих ревелцій очевидця, що їх пережив.

В самбірській тюрмі розстрілювали один жид-енкаведист родом з Самбора, 2-ох жидів з Советського Союзу, 2 грузинів, 1 черкес, 2 советських росіян та 1 українець з Торчинович Самбірського повіту.

СТОСИ ТРУПІВ У ПИВНИЦЯХ

Після провірення тюрем нашою комісією знайдено під житловими кімнатами начальника б. самбірського НКВД, його заступника і джурних 2 пивниці, повні помордованих і зложених у стос трупів. В одній пивниці було близько 150 свіжих трупів. Деякі лежали там від початку війни (22 червня), в другій було вісімдесят кілька тіл. Частинно раховано по кількості ніг.

ЖАХЛИВИЙ ВИД...

В загородженні тюрми знайдено 25 помордованих і змасакрованих у жахливий спосіб людей. Деякі з них мали в устах шмати і пісок, інші попідрізувані нігті на пальцях рук, пошматовані і повирізувані пояси з лиць, повиколювані очі, повідризувані носи, повибивані зуби і т. д. У жінок були повідризувані груди, порозпорювані животи, по-

виривані жмути волосся, збещення... Були теж помордовані діти, понад 50 осіб...

ЩО ЗНАЙДЕНО В КОТЛАХ І ЧИМ КОРМИЛИ В'ЯЗНІВ...

В кухонних котлах тюрми знайдено розварені руки і ноги... Це вказувало б що в'язнів кормлено людським м'ясом. В'язні, як каже наш оповідач, одержували вже від березня ц. р. якесь підозріле біле м'ясо. Люди не знали, що їдять, але смак того не був схожий на смак м'яса з тварин... В порціях, що одержували в'язні, ніколи не було костей...

ДОПИТИ І КАРЦЕРИ...

Людей брали на допити ночами 3—4 рази в год. 11-й, 12.30, 2-й і коло 3-ої. Коли в'язень не признавався, давали до карцеру. Карцери — це були камерки 1 м ширини і 1,80 м довжини. Там напускали води і впихали в'язня тільки в білизні. За першим разом, коли в'язень не признавався, вкидали до карцеру, де було тільки 2 см води. Там перебували в'язні звичайно 5 днів.

Коли ж в'язень все таки не признавався, то його кидали до камер, де вода була по кістки. І знову держали там 5 днів. З таких камер викликали на допити щодня і знову вкидали туди та погрожува-ли: „Ми маємо ще кращі способи на вас“. Коли ж в'язень все таки не признавався, його тортували: стискали дверми пальці, ламали ребра, підрізували нігті на пальцях рук... аж до закатування на смерть.

ОЧЕВИДЕЦЬ ЗНЕСИЛЕНИЙ... КІНЧИМО

Наш оповідач, розказуючи про всі ті несамовиті події, що хвилини встає, ходить по кімнаті, перериває уривчасте оповідання, протирає чоло, наче щось собі пригадує, відтак каже:

— Я вже не в силі вам далі розказувати, тому кінчу:

— Багато знав я в'язнів, що сиділи зі мною в тюрмі, і дома маю список 56 знайомих, закатованих енкаведистами. Тепер пригадую собі тільки такі прізвища: 1) селянин-швець Горбатий, звідки не пам'ятаю, 2) о. Турський з сином, 3) червоноармієць-українець Князів, якого замучили за те, що перепускав через кордон українців на німецький бік, 4) один кооператор з Самбора, прізвища не пам'ятаю, шатен, років 45—50. В Самборі залишилось тільки троє наших кооператорів, всі інші замордовані.

МИ ВБИЛИ ТРЬОХ ЕНКАВЕДИСТІВ

Наш оповідач намагається дати на кінець ще додаткові образи з жахливих переживань у тюрмі і, збираючи насилу свої думки, закінчує:

— Ми, напіраючи лавою з тюрми на стріляючих зі скорострільів енкаведистів, посуваючи силою розпуки, одчаю і надлюдської відваги масу вбитих і ранених в'язнів, премо вперед. Енкаведисти під нашим напором відступають, хоч озброєні скорострільами, наганями і гранатами. У висліді енкаведисти почали втікати, показалося, що вони в дійсности боягузи. По дорозі вбили ми цеглами і дрючками з водопроводних рур ще на коридорах тюрми трьох озброєних наших катів. Шкода, що тільки трьох,— кінчить наш оповідач...

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 5.— 11 лип.

Оубл.: Західня Україна під большевиками...— С. 484; Літопис нескореної України...— С. 44—45.

№ 47

СВІДЧЕННЯ ПЕТРОНІЇ ЦЕБРИК,

1912 р. народження, з села Верхній Лужок Старосамбірського району Львівської області

У червні 1941 року влада арештувала мого чоловіка, Григорія Цебрика, 1909 р. народження, українського селянина. Його відправили до Старого Самбора, а пізніше вагонами в'язнів перевезли до міста Самбір. Я при цьому намагалася передати чоловікові одяг і їжу, за це була також арештована, але згодом мене відпустили. Поїхала до Самбора. Передачі не приймали, на подвір'ї гули мотори. Повернулася в село.

За два тижні мене повідомили, що в'язниця в Самборі розбита, і я поїхала шукати чоловіка. Це була субота. Коли зайшла до в'язниці, побачила страхіття. Люди були страшно покатовані. З трудом пізнала свого чоловіка. Мав у грудях чотири ножові рани, рот зав'язаний і повний скла, на голові не було волосся.

Серед закатованих я пізнала ще трьох односельців: Прокопа Топільницького, Василя Дмитришина, Тимофія Лисака.

Ми поклали чоловіка у труну, разом з іншими відвезли машиною на Самбірське кладовище і поховали у братській могилі, яка мала до 40 кроків довжини і 20 ширини.

Спогади передані 8 липня 1989 р. до „МЕМОРІАЛУ“.

№ 48

СВІДЧЕННЯ Мотрі ЛАЗОР,

1905 р. народження, з села Верхній Лужок, Старосамбірського району Львівської області

Мого чоловіка, Тимофія Лазора 1903 р. народження, арештували в селі у травні 1941 р. і відправили у Старий Самбір, а далі у Самбір.

Після приходу німців дізналася, що в Самбірській в'язниці замордовано людей. З односельчанами поїхали кінями до Самбора. Там побачили у підвалах багато замордованих тіл, вносили їх на подвір'я. Картина була жахлива, тіла були понівечені, не можу про це говорити.

Свого чоловіка серед помордованих я так і не впізнала. Говорили, що багато арештованих стратили у селі Ралівка біля Самбора. Донині не знаю про його місце спочинку.

Свідчення записані 8 червня 1989 р. в „МЕМОРІАЛІ“.

№ 49

СВІДЧЕННЯ Йосипа Пика,

члена Самбірського „МЕМОРІАЛУ“

Наша родина втратила батька ще у 1922 р. Мати сама виховувала 8 дітей. Старший брат став учителем, середні — робочими. Мешкали в Самборі.

Вранці 22 червня заарештували мого брата Володимира, якого за участь у комуністичній партії репресували ще поляки.

Ще до початку війни у Самбірській в'язниці часто чути було крики, які заглушав гуркіт якогось мотору. Городяни не думали, що у слідчій в'язниці, де перебували політв'язні і дрібні порушники законності, можуть убивати людей.

27 червня о 6 годині ранку ми почувли там сильну стрілянину і вибухи гранат. Ми з старшим братом Іваном побігли до в'язниці і побачили, як кількома машинами тюремна обслуга і військові виїхали в напрямі Дрогобича.

Ворота були відчинені, по всьому подвір'ї лежали мертві, а на верхніх поверхах в'язні билися у двері камер. Зібралось більше людей, ми розбили двері „прогулочного“ подвір'я і побачили жахливе: все устелене трупами щойно розстріляних арештантів. Було там біля 400 чоловік, серед них кілька жінок. Були трупи і за цим подвір'ям, під муrom, у річці Млинівці.

У підвалі адміністративного будинку побачили найжахливіше: напіврозкладені трупи лежали шарами, покладані наче мішки, аж

до стелі. Схоже, що розстріляні були понад 2 тижні тому, також кілька сотень.

Ми вирішили піти додому, довідатися, чи не повернувся наш брат. У цей час машини з обслугою повернулися до в'язниці і продовжили розстріли, але швидко відїхали знову. Ми повернулися на пошуки. Адвокат, який мешкав навпроти, сказав, що бачив з балкону, як людей, яких застали у тюрмі, енкаведисти змусили вирити яму і виносити з підвалу мішки, а потім і їх розстріляли. Цю свіжу яму під муrom у західному кутку ми знайшли. У підвалі вже не було трупів, стояв запах дезинфекції. З каналізаційних труб вилазили в'язні, яким удалося заховатися. Поранених машиною відвозили до лікарні. З'явилася нова Українська поліція, відкопали свіжу яму і побачили поверх старих трупів щойно розстріляних родичів, яких енкаведисти застали у тюрмі. Німецька влада привела з міста групу євреїв і примусила виймати та розкладати рядами трупи з ям та приміщень. Всюди чулися розпачливі крики та ридання над тілами опізнаних рідних. Представники німецького війська фотографували навколишнє.

У пошуках брата ми зайшли до будинку міліції. Побачили там 8 убитих пострілом у потилицю.

28 червня потік людей збільшився. Іншли з усіх навколишніх сіл. Упізнаним кляли на груди записки з інформацією про арештованих. Засуджених у слідчій тюрмі не тримали.

На міському кладовищі викопали могилу 40x20 м і машинами звозили туди спочатку впізнаних, у трунах, а потім і без трун. Там же німці розстріляли кількох євреїв і скинули до ями.

Кілька наступних днів витягали тіла з берегів ріки Млинівки. Родинам тіла забирати не дозволили, усіх поховали в одній могилі, поставили великий хрест. За радянської влади могилу зарівняли і на тому місці перепоховали червоноармійців. Ніхто не рахував тіла, гадаю, було їх понад тисячу. Тиждень навколо тримався страшний сморід.

Свого брата ми знайшли аж на десятий день, над Дністром, в окопах-траншеях понад рікою. Там відкопали 117 тіл, переважно самбірчан, багатьох розпізнали, хоча тіла встигли розкластися.

Там же їх поховали, встановивши хрест.

Свідчення передані з Самбірського „МЕМОРІАЛУ“ у 1989 році.

№ 50

ЗІЗНАННЯ Євгена РУДОГО зі США, у 1954 р.

26 червня близько 7 години вечора у Самборі почувлися кулеметні черги у районі в'язниці, які тривали понад годину, а пізніше були лише поодинокі постріли. 27 червня мешканці вулиці Дрогобицької

та навколишніх дізналися, що коло суду більшовики арештують і розстрілюють кожного стрічного. Навколо лежать по вулицях і ровах розстріляні люди. Щойно 28 червня по полудні сусід розповів, що більшовики тікають, а перед тим розстріляли усіх в'язнів із в'язниці. Хто тікав через мур — того стріляли на вулицях. Люди пішли до в'язниці пізнавати близьких.

Невдовзі по вулиці Дрогобицькій шість вантажівок з енкаведистами повернулися до в'язниці. Як пізніше стало відомо, вони постріляли усіх, хто був там, а тоді втекли, підірвавши за собою міст на Дністрі.

У неділю, 29 червня, до Самбора вступили німці, і українці посунули до в'язниці. Ми там застали такий жах, якого ніколи не забуду. Усюди лежали убиті жінки, старики, діти, які приходили на пошук рідних 28 червня. Було їх там понад 80.

У пивницях суду і в'язниці повно змасакрованих. Мали зв'язані за спиною руки колючим дротом, у роті ганчір'я та бите скло, постріляні у потилицю. Між ними багато жінок і дівчат. Перед смертю були піддані страшним тортурам: поламані руки, ноги, ребра, відрізані вуха, виколоті очі. У жінок вирізані груди, здерте зі шкірою волосся. На подвір'ї, злегка присипані шутром, були ями з уже розкладеними трупами — жертви розстрілів перших днів війни. Усіх, кого вдалося вийняти і поховати, нараховано 720, поховано в братській могилі на міському кладовищі, а ще 117 жертв — на березі Дністра.

Поклик сумління.— Львів.— 1991.— № 28.

СТРИЙ

№ 51

ЖАХЛИВІ ДНІ СТРИЯ

12 липня 1941 р.

Гробовище в пивницях в'язниці.— Трупи в каналі.— Маніфестаційні похорони

Не оминула катівська рука червоних бандитів теж і безсталаної Бойківщини. Масові арештування напередодні німецько-советської війни та істеричне вилучення невинних людей під час самої війни заповнили вщерть велику в'язницю стрийського суду та закамарки НКВД.

Жахливе відкриття зробили мешканці Стрия, що кинулись по відході червоних рятувати з в'язниці своїх рідних і знайомих. Келії в кро-

ві, коридори в крові... А пивниці — одно песамовитє гробовище. Трупи без голови, помасакровані до невпізнання, інші без рук, без ніг...

Кинулась голодна біднота визбирувати риж і цукор, розсипані в каналах. Збирали і — раптом кров сплила з лиця. З-під рижу видніли ноги людини, встромленої головою в канал. Ця людина ще дихала. А в глибині каналу — могила. Найжахливіша могила, яку людина могла б придумати. Канал забитий трупами.

В різних ще місцях знаходили мешканці Стрия, і ще знаходять, останки помордованих в'язнів.

В четвер, 3 числа ц. м. відбулися в Стрию величезні маніфестаційні похорони жертв ГПУ. З усіх сіл стрийського і скільського районів поприїздили селянські делегації з вінками, щоб попрощати синів чи дочок рідного села. Сотні вінців, повільно квітів, зелені, прапори, жалібні пісні, сльози на очах тисяч і затиснені аж до крові уста — оце враження маніфестаційних похоронів, що їх уладила Стрийщина своїм героям.

У величезній спільній могилі спочили тлінні останки і тих, що їх супроводжувала рідня чи знайомі, і тих, що їх ніхто впізнати не міг. Лягли дружно в могилі нові безіменні герої.

Р. С.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 6.— 12 лип.

Оубл.: Західня Україна під більшовиками...— С. 484—485; Літопис нескореної України...— С. 46—47.

№ 52

ЖЕРТВИ БІЛЬШОВИЦЬКОГО ТЕРОРУ

18 липня 1941 р.

Як відомо, в Стрию так, як і по інших містах Західних областей України, лютував і скаженів терор червоних катів Москви, особливо у днях утечі „доблесної“ червоної армії. „Доблесна“ армія тікала, а в той час партійні енкаведисти та комсомольці цілими сотнями мордували без розбору українське населення, незважаючи ні на вік, ні на стан, ні на стать.

Внаслідок цього терору залишилися сотні трупів по ямах, пивницях, каналах, а то й на голій землі на тюремному подвір'ї. Більшовики стріляли свої жертви, різали, кололи, живцем кидали в канали або гаряче гашене вапно. У каналах присипали нещасних цукром і рижом, в ямах заливали вапном або прикидували землею. Далеко від тюрми чути було задушливий сопух тіл, що розкладалися.

2 і 3 липня видобуто 55 трупів, з яких 10 трупів забрали селяни на села, а решту, тобто 45 трупів приміщено в домовинах і проголошено демонстративний похорон на 3 липня. З навколишніх сіл зібра-

лися тисячні маси селян. Навіть шкільна сільська дітвора взяла організовану участь у цих похоронах. Похорони випали дуже величаво. Жертви поховано в спільну могилу, покриту сотнями зелених, квіткових та тернових вінців. Фотографи робили знімки, а представники Німецької Армії фільмували.

4 липня і в дальших днях добуто з ями ще 35 трупів і поховано на стрийському цвинтарі. Врешті через загрозу виникнення зарази, бо трупи глибше положені (яма має коло 5 м глибини) були в повному розкладі і вже не можна було відділити одних від других, порішено решту трупів законати таки в тій ямі на тюремному подвір'ї. Кількість залишених трупів нараховує понад 100.

Поза містом над рікою знайдено 7 трупів, а з них пізнано двох — Микиту і Олексу Гамлів з Корчівки Журавенського району.

Зазначуємо, що в тюрмі, на тюремному подвір'ї не всі місця докладно розсліджені і, мабуть, багато ще буде відкрито трупів. В окремих домах міста по пивницях, по каналах багато ще недобутих трупів.

До тепер розпізнано 23 трупи. Подаємо їх список, перевірений за судовими протоколами: 1. Йосиф Добусевич зі Скольного, 2. Павлюк, нач. зал. станції в Любінцях Скільського району. 3. Урбанський, урядник скарбового уряду в Стрию. 4. Урбанський, учитель в Сколім, 5. Урбанська Аделя, вчителька в Сколім, 6. Йосиф Корман зі Скольного, 7. Н. Бичко, слюсар зі Скольного, 8. Г. Н., робітник зі Скольного, 9. Н. Н., експедієнтка пошти в Сколім, 10. Н. Середняк, судовий урядник в Сколім, 11. Н. Шеремета, електромеханік в Сколім, 12. Йосифа Селетин, бухгалтерка тартаку в Синевідську Вижнім, 13. Н. Івасик зі Скольного, 14. Варивода, син Михайла, селянин з Синевідська Вижнього, 15. Цогла Ізидор зі Скольного, 16. Добусевич Людвик зі Скольного, 17. Коваль Дмитро, 18. Марія Пастушків, 19. Микола Джус, 20. Михайло Коваль— всі з Синевідська Вижнього, 21. Микола Романів (місцевість невідома).

Жертви большевицького терору поза Стриєм будемо подавати в списках в міру напливу матеріалів, які звідусіль належить негайно слати на адресу нашої редакції.

Стрийські вісті.— Стрий.— 1941.— № 1.— 18 лип.

Оубл.: Літопис нескореної України...— С. 60—61.

Загальний вигляд Львівської тюрми № 1 на перехресті вул. Лонцького і Сапіги

Львівська тюрма № 4 („Бригідки“), де виявлено сотні жертв масового терору НКВД

Таблиці з прізвищами жертв большевицького терору в меморіальному комплексі селища Славського. Фото І. Федушак

Меморіальна таблиця на мурі колишньої тернопільської тюрми № 3 в Березанях. Катівня НКВД знаходилася в підвалах цього будинку. Фото І. Федушак

Указ Президиума Верховного Совета СССР от 11.03.1956 № 4148-III

Список осужденных в тюрьме № 4 м. Львова

Имя	Дата рождения	Дата осуждения	Суд	Срок	Примечание
ГРИГОРІЙ Григорій Іванович	1871	54-2-11	Львівський	10 років	жовтень 1956
КОСІК Юрій Андрійович	1922	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
КОСІК Юрій Андрійович	1915	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
КІСІК Іван Андрійович	1895	54-2-10-11	Львівський	10 років	жовтень 1956
КОСІК Ярослав Іванович	1916	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Володимир Іванович	1916	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1922	54-6	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1905	54-6	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1924	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1907	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1904	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1920	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1904	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1913	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1921	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1888	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1919	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1899	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1904	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1911	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1901	54-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1899	54-2-10-11	Львівський	10 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1921	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1900	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1907	54-2-11	Львівський	5 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1909	54-10	Львівський	10 років	жовтень 1956
СІМЕОНОВІЧ Іван Іванович	1896	54-2-10-11	Львівський	10 років	жовтень 1956

Нач. тюрми у Львові
Григорій Іванович

Факсиміле першої і закінчення останньої сторінки розстрільного списку ув'язнених в тюрмі № 4 м. Львова (Бригілки). В списку 328 осіб. На списку резолюція прокурора „Розстріл як врагов народа санкціонурую“. Список підписав начальник тюрми Левін.

СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО

НАРОДНОМУ КОМИССАРУ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ СССР
тов. ВЕРИЯ

Дальнейший вывоз заключенных из тюрем прифронтовой полосы, как вновь арестованных после проведенной эвакуации тюрем, так и в порядке расширения зоны эвакуации, считаем нецелесообразным, ввиду крайнего переполнения тыловых тюрем.

Необходимо предоставить начальникам УНКВД и УМВД /совместно/, в каждом отдельном случае, по согласованию с военным командованием решить вопрос о разгрузке тюрем от заключенных в следующем порядке:

1. Вывозу в тыл подлежат только подсудимые заключенные, в отношении которых дальнейшее следствие необходимо для раскрытия диверсионных, шпионских и террористических организаций и агентуры врага.
2. Женщин с детьми при них, беременных и несовершеннолетних, за исключением диверсантов, шпионов, бандитов и т.п. особо опасных - освободить.
3. Всех осужденных по Указам Президиума Верховного Совета СССР от 26.6, 10.8 и 28.12 - 1940 г. и 9.4 с.г., с точки зрения осужденных за бытовые, служебные и другие маловажные преступления, или подсудимых по делам о таких преступлениях, которые не являются социально опасными, использовать организовано на работах оборонного характера по указанию военного командования, с досрочным освобождением в момент эвакуации охраны тюрем.
4. Ко всем остальным заключенным /в том числе дезертирам/ применяться ВМН - расстрел.

Просим Васших указаний.

ЗАМ. НАРОДНОГО КОМИССАРА ВНУТРЕННИХ ДЕЛ СССР
/МЕРИНСКИЙ/

НАЧАЛЬНИК ТЮРМЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ
/ЛИСОЛЬСКИЙ/

4 июля 1941 г.

Факсиміле листа заст. Комісара НКВД Чернишова з пропозицією дозволити розстріл (ВМН) ув'язнених в тюрмах прифронтової смуги (Західна Україна)

СССР
НАРОДНЫЙ КОМИССАРИАТ
ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
ТЮРМЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ
17/07/1941
СПЕЦСООБЩЕНИЕ
1941
г. Киев
Секретарь
Майор госбезопасности
Ткаченко
Содержатель
Тов. ДИКИН

СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО

1. Из тюрем в г. Черткове заключенные в числе 954 чел. 2-го июля с.г. были выведены пешком в направлении г. Умани.

2. На пути следования группа заключенных ОУН*овцев пыталась учинить бунт и бегать, в связи с чем 123 заключенных - членов ОУН были расстреляны.

30-го июля по прибытии в г. Умань в связи с создавшейся обстановкой на фронте (прорвавшиеся немцы находились в 30-35 км. от Умани), по распоряжению военного прокурора и руководства НКВД УССР заключенные следственные и осужденные за контрреволюционную деятельность в числе 767 были расстреляны, трупы их зарыты.

Остальные 64 заключенных, осужденных за бытовые преступления, освобождены.

2. Из тюрем в г. Коломыя 453 заключенных 1-го июля были выведены эшелонами по ч.д. под конвоем надзора состава тырных, возглавлявшегося начальником тырмы тов. КУЗНИЦЕМ.

8-го июля с.г. ночью, в вагоне ст. Амерьянка налетели вражеские самолеты. В результате бомбежки взорвалось боеприпасов следователи вместе с эшелонами заключенных. Сгорело несколько вагонов, в том числе и вагоны с имуществом тырмы и вещами сотрудников. Из состава заключенных

Заручены м. Крю Висел и

17

Факсиміле першої сторінки спецповідомлення, в якому мовиться про розстріл під час етапування з Чортківської тюрми „125 заключенных — членов ОУН“, а також про те, що „20.VII. с. г. в г. Умани по распоряжению Военного прокурора фронта и Зам. Народного Комиссара Государственной Безопасности УССР — майора госбезопасности т. Ткаченко — расстреляно и закопано 757 заключенных...“

ЛОН. СЕКРЕТНО.

НАЧАЛЬНИКУ ТРЕТЬЕГО УПРАВЛЕНИЯ НКВД СССР
КАПИТАН ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

тов. НИКОЛАЕВСКОМУ

ГОР. МОСКВА.

Управление НКВД
Вх. № 430737
4 июля 1941

ДЕЛОВАЯ ЗАПИСКА

«О результатах эвакуации заключенных из тюрем г.г. Чернов и Коломия.»

Тверь г.г. Чернов

В тюрьме гор. Чернова содержалось - 564 з/к. эвакуация которых производилась 2-го июля 1941г.

В связи с тем, что вагонов для отправки заключенных в тыл не было, поэтому силами педвозраста в количестве 55 человек и прикомандированной полуротой бойцов Стрелбательского из местного гарнизона все заключенные были оптированы поездами.

Из гор. Чернова все отправлено через пункты: Каменец-Польск., Америнка, Пяров, Ситковца, Христиньки, Умань.

В пути следования при попытке восстать и бежать было расстреляно 123 заключенных - членов "ОУН".

20. VII. с.г. в г. Умань по распоряжению Военного прокурора фронта и Зам. Народного Комиссара Государственной безопасности СССР - Майора Государственной т. П. ЧЕРНО - расстреляно и захвачено 757 заключенных, осужденных и следственных по к-р статьи.

Следствием отпущено заключенные осужденные по бытовым статьям в количестве 64 человека освобождены, из них 31 з/к. /поляков/ временно оставлены в тюрьме г. Умань.

Расстрел указанного количества был вызван сложившейся обстановкой на фронте, т.к. прорвавшийся противник находился в 20-30 км. от гор. Умань.

Весь надзорный состав тюрьмы г. Чернов прибыл в гор. Харьков.

Ценности заключенных привезены в гор. Харьков и сланы в лагерь НКВД УССР.

Факсиміле першої сторінки Доповідної записки про евакуацію ув'язнених з тюрем міст Чортків та Коломия

СЕЛО ПІДБУЖ БІЛЯ ДРОГОБИЧА

№ 53

КРИВАВИЙ МОРД ЛЮДЕЙ ПІДБУЗЬКИМ НКВД

16 липня 1941 р.

26 червня о 10 годині вечора червоний прокурор Строков, 11 міліціантів та 3 невідомі особи вивезли з тюрми підбузького НКВД 20 в'язнів, які там сиділи від 22 червня, цебто від вибуху війни. Червоні кати обманювали в'язнів, що їх пускають на волю, однак це все було брехнею. По дорозі один з конвоєнтів, який називав себе начальником НКВД, говорив, що в'язні їдуть на роботу. На „Остислав'ю“ біля Нагуевич машина задержалась. Червоні кати казали всім висідати, бо машина перевантажена і не може виїхати нагору. Гора була ще далеко. В'язнів огорнув смертельний жах, вони побачили, що зближається їх остання година, що їх хотять тут розстріляти.

Арештованим наказано стати в два ряди по десять осіб і держатися за руки. Навколо них на дорозі півколом станули міліціанти з револьверами в руках. На даний рукою знак прокурора всі почали стріляти. Полилась кров невинно катованих людей. Замордовані жертви падали одні на других. Трава почервоніла від людської крові, чути було зойки і стогін умираючих. Кати добивали людей чоботами і твердим знаряддям, від якого тріскав череп на голові. Так замордовано 16 людей. Смерть їх була жахлива. Трупі лежали у крові. Чудом спаслося 4 арештованих завдяки безладній стрілянні і темряві та поспіхові міліціантів, які поспішали арештувати та мордувати ще інших людей.

Тут подаємо прізвища замордованих: 1) Дрогобицький Михайло—директор школи с. Нагуевичі, 2) Камінський Корнило — б. директор школи с. Нагуевичі, 3) Добрянський Іван — селянин, 4) Дум'як Степан — службовець, 5) Чапля Іван, син Василя — коваль, 6) Хруник Микола — службовець. Всі ці замордовані походять з с. Нагуевичі.

7) Юринець Андрій — директор школи с. Підбуж, 8) Онацький Н.— швець, 9) Онацький Ілля—крамар, 10) Матис Н.—заступник голови сільради. Ці жертви походять з с. Підбуж.

11) Пуцура Н.—голова сільради з Кропивника Нового.

12) Н. Н.— голова сільради з Кропивника Старого.

13) Чубка—директор водотятів с. Урич.

Інші жертви — селяни, прізвища яких невідомі.

Вже на другий день, 27 червня, більшовицький прокурор кровожадний Строков приїжджав з Дрогобича до Нагуевич, щоб знов арештувати Івана Чаплю, сина Пантелеймона, бо довідався, що цей

спасся від неминучої смерті. Жидівсько-большевницька банда не хотіла залишати живого свідка своїх „героїчних подвигів“. Весь світ бачить „визволителів українського народу“, бачить „більшовицьку справедливість і свободу“. Ціла наша земля застелена трупами і кров'ю невинних жертв. Однак ніхто не зможе знищити живого слова і духа народу. Український народ, як той велетень повалений, знову встає сильніший і могутніший.

Ці факти подав Іван Чапля, син Пантелеймона, один з тих, хто чудом вирвався з обіймів смерті на „Остислав'ю“ біля Нагуєвич.

Вільне слово.— Дрогобич. 1941.— № 4.— 16 лип.

Оубл.: Літопис нескореної України...— С. 54—55.

№ 54

ЖЕРТВИ ЕНКАВЕДИСТІВ У ПІДБУЖЧИНІ, ДРОГОБИЦЬКА ОБЛАСТЬ

17 липня 1941 р.

Не тільки більші міста Дрогобиччини, але також і найдаліші закутки Бойківщини потерпіли сильно в перші дні війни. В неділю 22 червня ц. р. арештовано в Підбузькому районі понад 60 осіб. Серед арештованих були не тільки інтелігенти (вчителі та службовці), а й також селяни й робітники, а навіть представники радянської адміністрації: голови та секретарі сільрад.

В понеділок, 23 червня арештовано ще кільканадцять осіб у цьому районі. У в'язниці арештованих піддано жорстоким катуванням: їх били й калічили. Втікаючи, червоні злочинці не встигли всіх арештованих вимордувати. Населення Підбужа збіглося в той момент, коли ці жидівські запродавці багнетами підганяли ув'язнених до спеціального авта. То большевицьким каналам вдалося стрілами розігнати людей і виїхати з Підбужа в напрямі Дрогобича.

Ранком у п'ятницю 26 червня знайдено жертви звірської розправи енкаведистів під с. Нагуєвичами. Нижче моста, над потічком лежало 14 покривавлених і змасакрованих трупів, а трохи далі в житі ще один.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 10.— 17 лип.

Оубл.: Літопис нескореної України...— С. 56.

№ 55

МОСКОВСЬКО-БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ТЕРОР У ПІДБУЖІ

31 липня 1941 р.

Неділя. Понад Підбужем (Дрогобич) в гарну червневу погоду пролетіло високо кілька бомбовиків. Таке, добре знайоме ще з польської війни „гуркотіння“, і стріли гармат— війна! В селі пожвавлення. Товариші з РПК на весь голос запевняли: „напевно маневри“. Та справжні вояки — селяни пізнали, що не стріляють „сліпаками“, а „гострими“.

Година 6 ранку. Наче стріла пролетіла селом: війна з німцями... Говорить радіо...

Почався рух жидків енкаведистів.

Народ спішив до церкви (Боже Тіло). Біля церкви на лавочці присіли: начальник НКВД — Соломка, заст. начальника Півнев і з РПК — Руденко.

З церкви вийшли на обхід. Енкаведисти обсервували. Викликано з церкви зараз селянина Матиса Василя, заст. голови сільради і двох братів Онацьких. Хотіли ще й секретаря сільради Соломчака, але цей відповів післанцеві, що в нього тепер Служба Божа (а по Службі Божій втік), Руденко забрав їх з собою, а Соломка і Півнев пішли зараз до школи, зробили трус у дир. Юринця А. і також забрали його з собою.

В тих днях арештували ще в Підбужі: завпеда Трускавецького П., Кузика В.— бухг. ліспромгоспу, Куціра — інсп. держстраху, господарів: Горінецька, Фаб'яна, старого Бараняка і Залокоцького.

З району: село Сторонка — дир. школи Кункевича, село Урож — працівника водопров. Чучкевича, село Бистриця — дир. школи Качоровського, село Ст. Кропивник — голову сільради і ССТ, секретаря сільради і зав. клубом, село Нов. Кропивник — голову сільради Цуцурака, село Довге — дир. школи Деленка.

По двох-трьох днях випустили: Трускавецького, Кузика, Куціра, Залокоцького, Кункевича, добре скатовано Качоровського. (Нагай оставили!). Закутували: Матиса В., двох Онацьких, Дрогобицького і Камінського з Нагуєвич — учителів, Юринця. Матисові очі вибрали. Онацьким руки полумали та лице вирізали, їх пізнали, і родина поховала в Підбужі. Місцем катування були „багна“ недалеко Нагуєвич. Одного з трупів не можна впізнати, бо був дуже порізаний, а в кишнях мав вложений мозок. (Це різання від чола аж до ніг, з мізком в кишнях відбулось правдоподібно на особі Юринця).

А інші? Інші стелили шлях своїми трупами від с. Нагуєвич аж до Дрогобича. В ровях — по два, три трупи.

Чудом спаслись: Горінечко, Фаб'ян. Їх прямо забули в келії ч. 4. Рапком по втечі НКВД, розбивши замки, врятували їх. Це були живі, побілілі, наче трупи,— люди.

Так розправились озвірілі бандити з нашими людьми.

Вуко

Стрийські вісті.— Стрий.— 1941.— № 3.— 31 лип.

Опубл.: Літопис нескореної України...— С. 80—81.

ЛІС ПИЛА-СТАНЬКІВ

№ 56

ЖЕРТВИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ТЕРОРУ

31 липня 1941 р.

В лісі Пила-Станьків знайдено п'ять ям. З них 3 ями вміщали біля 50 трупів, а 2 ями були зовсім порожні. Нещасні жертви, видно, мусли наперед копати ями, щоб опісля впасти до них від катівської руки. Трупи були вже так розложені, що комісія і приявні не мали змоги їх розпізнати. Перед замордуванням нещасних роздягали, бо знайдено й одержу. Були це переважно селяни з гірських околиць, чоловіки, а між ними одна жінка.

* * *

Ріка Стрий викинула біля моста в м. Стрий два трупи мужчин. Характерно, що один із них мав голову пов'язану дротом. Трупів не вдалось розпізнати.

Стрийські вісті.— Стрий.— 1941.— № 3.— 31 лип.

Опубл.: Літопис нескореної України...— С. 81

ЕНКАВЕДИСТСЬКИЙ САДИЗМ НА СТАНИСЛАВІВЩИНІ

СТАНИСЛАВІВ

№ 57

ЯК ШАЛІЛО НКВД У СТАНИСЛАВОВІ

16 липня 1941 р.

Хоч вже минуло два тижні, як большевицькі опричники в панічному відвороті залишили Станіславів, та пам'ять про їх варварство ще жива. Коли прохожі йдуть коло будинку, де „урядувало“ НКВД, в очах їх блистять сльози, а губи затискають до крові.

ВСЕ ПО ПЛАНУ...

По відході червоних яничар, вже при перших гарячкових розшуках рідних і друзів, виявилось, що по середині тюремного подвір'я була викопана величезна яма, виповнена вщерть — пакунками, які пересилали рідні арештованим. Вони посиляли їм з тою надією, що може таки ці пакунки дістануться до рук їх братів, сестер, дочок і синів.

Читаємо прізвища на подарунках. З адрес надавців довідуємося, що це головні люди з ближчих і дальших околиць Станіславова, головні селяни. Про тисячі, тисячі жертв свідчить ще й друга колосальна скирта закривавлених сорочок і штанів під стіною подвір'я. З побіжного обчислення — нараховують понад 1500 жертв.

ЗАЛА ТОРТУР

Входимо в найбільш улюблену енкаведистами кімнату, в залу тортур. Вицементована з відпливом по середині підлога, цілком закривавлена; кров заціпеніла, почорніла; по стінах сліди струмків крові... У залі безліч різноманітного „приладдя“: щипці, кліщі, молотки, горсети з набитими цвяхами, які вдягали тортурованим на груди, „кафтани безпеки“, що не дозволяли арештованому ворухнутися ні в одну сторону, електричне крісло з різними дротами й дротиками,

309

електричні лампи, що поражували очі чи голову, не згадуючи вже про безліч інших штукарських (модерно-большевицьких) приладь, як різні гаки до випалювання очей і т. ін.

ЗНУЩАННЯ

Залучені світлини ледве чи зможуть віддати хоч би частково криваві знущання над арештованими. Розтросені прикладами крісів лиця, виколені очі, поламані ребра, хребти чи кости, попалені трупи — це лиш маленька частина тих знущань, що вдається відтворити з обличчя і тіл невинно замордованих мучеників.

Та не тільки політично-запідозрених катували гідні наслідники й учні Дзержинського, їх катуванню підпадали і військові рядовики галицького походження. Що все те відбувалося без ніякого суду — про це й не треба згадувати...

Усі помордовані лежали на долівках декілька вже днів; кати не мали навіть часу їх поховати. Жертви давніших „геройських вчинків“ були поскидані у великій ямі на подвір'ї тюрми; у пивницях тюрми відчинено три великі келії, де трупи покатованих зложено під саму стелю. У келії вже були самі розложені тіла; лиць не можна вже було пізнати. Сопух, що дістався з келій, — не дозволяв робітникам докінчити праці при розпізнаванні трупів. Усі мліли по хвилині роботи. Треба було замурувати всі три пивниці.

ЖАЖДУТЬ КРОВИ

Годі зараз сказати точно, скільки наших мучеників загинуло в станіславівських тюрмах. Цифра 2 500 осіб — ледве чи буде близька до правди; вона куди більша. Коли ж додати відомі факти катувань НКВД в Отинії (три пивниці повні трупів), в Пасічній (три великі могили, всіх коло 300 осіб), тоді число закатованих у Станіславівщині дійде до жахливої цифри — біля 10 000 українців.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 9.— 16 лип.

Оубл.: Західня Україна під большевиками...— С. 486—487; Літопис нескореної України...— С. 53—54.

НАДВІРНА

№ 58

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ЗЛОЧИН У НАДВІРНІЙ

На південній периферії міста, під лісом „Буковинка“, знайдено в нас випадково могили помордованих большевиками в'язнів. У дні

26 линія ц. р. косарі, що косили там траву, натрапили на горбок, з якого виставав чобіт. Виявилось, що це була збірна могила, присипана свіжою землею. Наступного дня, в неділю 27 липня, приїхала на місце знахідки судово-лікарська комісія. Тоді поблизу першої могили знайдено ще кілька, — всі більш-менш тої самої величини. Розкрито могили й викопано з них 82 трупів. Тіла здебільша покалічені: руки поламані та пов'язані колючим дротом, поламані ребра й ноги, в декого повідрізувані пальці, обличчя розторощені. З одягу помордованих видно, що це були люди різних суспільних верств: священики, інтелігенти й селяни. З документів, що їх нещасні жертви мали при собі, виходить, що це були в'язні тюрми НКВД у Станіславові, помордовані при відвороті большевиків. Також на пасовиську над Бистрицею знайдено дві масові могили, але з уваги на спеку влада не дозволила покищо на їх ексгумацію. — Скільки таких братських могил наших мучеників вкривають наш край?..

Українські щоденні вісті.— 1941.— № 25.— 3 серп.

Оубл.: Західня Україна під большевиками...— С. 492.

ЖОРСТОКІСТЬ БОЛЬШЕВИКІВ НА ТЕРНОПЛЬЩИНІ

БЕРЕЖАНИ

№ 59

СПОГАДИ Юліана ПАВЛІВА,

члена правління Львівської організації „МЕМОРИАЛ“. Народився в селі Нараїв Бережанського району Тернопільської області у 1930 р.

Навесні 1941 року у селі Нараїв, як і в інших місцевостях, були масово арештовані представники місцевої інтелігенції, серед них і моя тітка Іванна, сільська вчителька. У червні 1941 року з 19 арештованих з нашого села отримали вироки четверо, з них 3 — до страти. Утримували в'язнів у Бережанах.

З початком війни село чекало повернення політв'язнів. Замість того пішли чутки про страшні мордування у в'язницях.

У перших числах липня родини подалися до Бережанської в'язниці на розшуки близьких. Задля безпеки жінки взяли і нас, підлітків 10—12 років.

Там ми застали гори понівечених трупів у підвалах. Залиті кров'ю камери і коридори. Кривава стежка вела на подвір'я. Там вже лежали рядами винесені тіла, з обрізаними вухами, носами, зчорнілими обличчями. Липневої спеки стояв страшний сморід. Лунали голосіння, крики розпачу, прокляття.

Тітку Іванну ми знайшли на березі ріки Золота Липа, біля замку, який НКВД використовувало як катівню. Поруч були ще двоє чоловіків, хтось вже прикрив ковдрою їх голі понівечені тіла.

Все тіло тітки від ніг до плечей було вкрите глибокими подряпинами. Обличчя зчорніле. Вийняли з рота ганчірку — язик вирвано. Вище зап'ястя — наскрізні рани від ножа, живіт розрізаний від низу до грудей, у статевий орган забита пляшка.

Ще двоє дівчат із Нарасва були замордовані у подібний спосіб. Інші тіла мали не менш страшні сліди знущань: вибрані очі, відрізані статеві органи, обрубані пальці, потрочені голови.

Місцеві мешканці розповіли, що продовж тижня навколо в'язниці ревіли двигуни тракторів, які не могли повністю заглушити крики катованих.

Розшукували своїх рідних в основному по одязі. Довго ще вилувлювали тіла і з ріки Золота Липа, куди їх поскидали енкаведисти. Кільканадцять кілометрів плвли вони у кривавій воді аж до греблі в селі Саранчуки, де страшні невідомі трупи вилувлювали і хоронили селяни.

Невідомі хоронили у спільних могилах. Багато замордованих поховано у інших навколишніх селах.

Нараївці знайшли і поховали 12 закатованих односельців. Тіла ще трьох, засуджених до страти, відшукали пізніше, восени, у закиданій камінням ямі біля Бережанського лісу. У одного з них, Павліва Т. Г., були обрубані ноги. Чотирьох так і не знайшли.

15 із 19 замордованих політв'язнів села були віком до 23 років.

Спогади передані свідком до „МЕМОРИАЛУ“ у 1989 році.

ЧОРТКІВ

№ 60

СПОГАДИ ВИННИКА Романа Петровича,

1930 р. народження, з Черкащини, мешкає в місті Нововолинськ

Ми з батьком підійшли до Чортківської в'язниці біля 10 години ранку 6 липня 1941 року. Там вже зібралось біля 30 чоловіків з Чорткова та села Вигнанка. З допомогою ломів розбили браму, і ми з батьком відразу за ними зайшли на територію в'язниці. Тут же підїхали три німецькі мотоцикли, на кожному по три військових. На подвір'ї під муром були гори мертвих тіл. Жінки лежали лицем до землі, чоловіки — у різних позах. У одязі, покривавлені, покалічені.

На подвір'ї в одному місці лежав великий кусень бляхи. Хтось підняв — а там труп чоловіка. За якийсь час — лемент: нещасна мати упізнала вбитого. Казали, що вони з села Вигнанка.

Ми піднялися на другий поверх. До стін були прибиті жінки. Не пам'ятаю, чи безпосередньо до стіни чи в інший спосіб. Пам'ятаю якісь дошки. Одне слово, висіли жінки розп'яті. Зовсім голі. Груди були вирізані, очі виколоті. Підійшов німець, щоб фотографувати, побачив нас, дітей, і накричав: „Век, кіндер, век!“.

СПОГАДИ ЗАПОТІЧНОЇ-ПАВЛИНІВ Юлії Іванівни з села Біла

Мене заарештували у перші місяці 1940 року за підозрою у зв'язках з ОУН. За статтею 54-12 (укривательство) засудили до таборів і 26.02.1941 р. 80 політ'язнів вивезли до Сибіру. Кілька місяців до того я провела у Чортківській в'язниці, у казематі 76.

Таких тортур, які сталися у червні, я не зазнала. На допитах слідчий кидав мене на підлогу і бив згори табуреткою. Коли ж я схопила руками і не відпускала, то він зняв чобота з ноги і бив ним по голові. Вибив два зуби.

Коли одного разу, побачивши з вікна маму з передачкою, залізла на підвіконня, то за таке порушення режиму поплатилася двотижневим карцером. Це крихітна комірка з цементною підлогою, вкритою шаром води. В'язень мусів стояти у воді або рятуватися на вузькій призьбі, викладеній плиткою вздовж стіни, де заледве можна було стоячи втриматися.

Годували звареною у котлі смердючою рибою з бараболею і курундзяною мукою. Одного разу в'язні передали морзянку: „Не їжте — в супі людські нігті!“ Ми перестали їсти суп. Прийшла комісія. Комісії ми правди не сказали, лише що від супу нудить.

Після вироку годували краще.

СВІДЧЕННЯ, зібрані чортківським журналістом Андрієм БАЗАЛІНСЬКИМ

Біля входу лежали два жіночі трупи. В обох одяг піднятий вище голів і вирізаний груди.

(Григорій Хмелик з села Біла)

Вздовж мурів простягалися акуратно скопані газони-клумби із свіжонасадженими квітами. На просторому подвір'ї було пусто. Неприємне враження справляли два стовпи біля невеликого будиночка, подібні до шибениць.

(Іванців Ольга Василівна, Чортків)

Чоловік і жінка, обоє мертві, були притулені до стіни і підперті кілками, щоб не впали. У нього дітородний орган перетягнутий колючим дротом, у неї теж жмут дроту в статевому органі.

Камера в кінці коридора мала ще одні двері зліва. Те інше приміщення було засипане ґрунтом та уламками цементного покриття, здертого у попередньому. На весь обсяг першого була викопана яма,

завалена трупами. Згори їх присипано тонким шаром землі, видно, що роботу не встигли закінчити. Згори лежали ще двоє, напевно, виконавці тої роботи. Там були і лопати. Чоловік був у сорочці в клітинку, здається, голубу, юнак чи хлопчик також був у сорочці. Обличчя чоловіка було наче спалене чи ошпарене, аж почорніле. Посередині знаходився металевий бак, від якого відходили труби завтовшки як рука або товщі. Тими трубами поступала пара і виїдала плоть. Під очима задушених паркою — мішочки. Вух не було, геть повідпадали, і носи також.

(Михайло Мірус, мав 12 р., Чортків)

Зайшла я на подвір'я. Деякі люди бігли на вищі поверхи, бо казали, що якийсь чоловік ще живий. Та я пішла вниз.

Я увійшла у підвал, а там велике приміщення з цементованою долівкою. І лежали — хто як упав — мертві яки. Можливо, їх зібрали туди з різних камер і постріляли. Знаходилися там чоловіки і жінки, більше жінок. Одні роздягнені, інші в одязі, видно, нетутешні, бо мали на собі кожухи — такі, як гуцули носять. Розглянути їх було трудно, тому що товпився народ, та побачила я, стоячи на сходах: в одного чоловіка колючий дріт тягнувся, вибачте, від перев'язаного дітородного органу до голови. А жінки в той момент почали гукати: „Гляньте, он в молодій дівчини пляшка забита в статевий орган!“ Я не могла довго дивитися. Ті трупи були закриті, у неприродних позах.

(Яхницька Марія Григорівна, Чортків)

Тулуби і навіть голови у замордованих були оббиті колючим дротом. У деяких чоловіків колючий дріт пропущений між ноги. Він з'єднував перев'язаний одним кінцем статевий член і скручені іншим кінцем кисті рук за спиною. Задні проходи чоловіків та статеві органи жінок затичені шишками і пляшками.

(Свідок не назвав себе)

У одній із камер — голий хлопчина. Невисокий, плечистий, фізично розвинутий. Родний орган перев'язаний колючим дротом, що, пропущений попід пах, з'єднував скручені за спиною руки. Лежав на підлозі мов те жабеня з випученим животиком, — напевне, конав у страшних муках, не в змозі задовільнити природну потребу.

Казали люди, що садисти годували катованих оселедцем, після чого напували водою, аби вони помирили мученицькою смертю.

Мій знайомий, кочегар в'язниці, мав наказ добре напалити парові котли і йти скоріше додому. Тоді він і бачив свіжовириту яму в

підвалі. Потім він переховувався аж до втечі „червоних“, за ним приходили двічі. Напевно, хотіли ліквідувати як свідка.

З тієї ями місцями неприродно стирчали руки чи ноги. Схоже, люди якийсь час були ще живі і рухалися. Може, їх всіх убивали парою.

Трупи, які діставали згори, були ще свіжі, а нижні вже гнили. По одержі і вишиваних торбинках було видно, що у тій страшній ямі знайшли свій кінець не лише місцеві жителі.

(Ільницький, Чортків)

Я, студент Чортківського педучилища, у перші дні війни почув від хазайки, де жив на квартирі, що у в'язниці мордують людей. Я пішов туди. Безперервний рев двигунів, які працювали на території в'язниці, не міг повністю заглушити людських криків. І я почув: „Рятуйте! Вбивають! Я невинна! Бог вас покарає! Кати! Кати!“ Жіночі голоси розрізнялися краще, чоловічі — глухіші. Я був там двічі, для маскуванія брав м'яча.

Одним із перших прийшов туди 6 липня. Той жах зі мною назавжди.

...Молода дівчина була підвішена до кілка на стіні, мала обгорілі вище колін ноги — інквізитори палили під нею вогонь.

Великий страх мене пройняв. Я ніколи не був до того часу у в'язниці. Поверхи були відгороджені один від одного металевою сіткою, всюди — залізні двері.

(Джумага Богдан Григорович, Чортків)

Коли вже виносили трупи, одна жінка мала в руках гуцульський кожушок. Вона по гудзиках впізнала, що то кожушок її сина, і бігала, мов божсвільна, волаючи: „Іванку! Іванку!“ Тато запитав її, звідки вона, і та відповіла, що з Городенки.

З тюрми вивели старенького вчителя німецької мови Паляницю, одразу повели до лікарні. Через пару тижнів на ринковій площі був мітинг. Я була з татом. Паляниця мав там коротку промову. Розповідав, що до камери, де було біля 15 в'язнів, забіг молодий жид, який мав перукарню в центрі Чорткова. Напевно, прислужував НКВД. Отж, він відчинив двері камери. Усі встали, а він почав стріляти. Паляниця впавав неушкоджений разом з усіма, а вбивця хрюснув дверима і побіг далі. Відчиняв інші камери, чулися постріли, крики. І весь час рокотав мотор — наче циркулярка чи трактор. Паляниця лежав і боявся ворухнутися, і все дивився на віконце в дверях, боявся, що воно відчиниться і його вб'ють. При розповіді він дуже нервувався, у нього тряслася голова. Казав, що пролежав так 4 доби без їжі і води, аж плече гриз мертвому сусідові, так мучила спрага.

Пізніше я довідалася, що Віктор Іванович Паляниця, 1903 р. народження, був арештований у Чорткові в 1939 р. По війні викладав німецьку мову в Олеську Бродівського району Львівської області, де й помер у 1989 р.

(Потікевич-Заболотна Марія Василівна, 1927 р. нар., Чортків, вул. Б. Хмельницького 82)

Поруч з приміщенням із зловісною ямою знаходилися катівня. На цементній підлозі то тут, то там — баюри крові. Криваві відбитки людських долонь, пальців на стінах — на рівні голови і вище.

На підлозі я побачив жмутки волосся. А потім побачив, знаєте, інструмент, який використовувався у ті часи для бетонно-залізних робіт, коли споруджували фундамент будівлі. То була маленька дерев'яна трамбовочка. У кінці вона мала потовщення у формі кульки. Її поверхня мала округлі виступи, розміром квасолин. Цей інструмент використовували для набивання цементом фундаменту, щоб його прикрасити. Так от, на потовщеній частині трамбовки залишилися сліди волосся, мозку і крові.

А ще були там ножиці. Звичайні ножиці, подібні до кравецьких, одна різниця та, що криві. Хтось із людей побачив і каже: „От цими ножицями язики витинали“. Я поцікавився: „А як то можливо язик із людини витягти?“ А мені й відповіли: „А дуже просто: підвішують людину за кліпки (лобні кістки) на спеціальні гаки. Тіло людини в повітрі, язик у підвішеного опускається і тоді його відрізають“.

На другому поверсі було більше порядку. Двері до камер були відчинені. Запамяталася одна. Там було чистенько. За Польщі паркетна підлога мала виблискувати. Проштрафленому в'язню доручалося чистити один метр підлоги. Це робили денцем пляшки. Після роботи можна було побачити себе мов у дзеркалі. Така полірована підлога була і в цій камері. Посередині кімнати ми побачили миску, а довкіл — оперті до неї 6 ложок. В мисці — накрайний хліб, а зверху — аркуш паперу. Хтось з нас взяв у руку і прочитав: „Народе наш! Ми відійшли у небуття, чи забуття, а ви залишаєтесь. Відімстіть за нас!“

Перед тим, як залишити в'язницю, я зійшов з другого поверху і зайшов у кімнату, що правила за канцелярію. Там були якісь документи, я набрав їх, але вони виявилися неважливими. Не пам'ятаю, що я пізніше з ними зробив.

За Польщі я сидів кілька діб у цій в'язниці, і вирішив заглянути до знайомої з тих часів камери. Вздовж однієї стіни цю камеру відгородили ще однією стінкою, тонкою, здається, з дощок, а за нею зробили ще 6 чи 8 кліток. До кожної відчинялися двері. Така клітка була розрахована на одну людину, що могла лише стояти в ній. Ні зігнути, ні тим більше сісти було неможливо. До кожної з бокових

стінок була прибита планка на висоті дещо вище колін. На тих двох планках утримувалася паличка, завтовшки приблизно як палець — ближче до задньої стінки — з таким розрахунком, що вона легко могла упасти на підлогу. Нестrudно було здогадатися, що у кожну з тих кліток запишали в'язня, який мусів стояти якийсь визначений час струнко і нерухомо, аби необережним рухом не зіштовхнути на підлогу ту палицю і не бути за це покараним.

У камерах на першому поверсі можна було прочитати багато написів на стінах, зроблених різними способами — олівцем, кров'ю, видряпаних гострим предметом, як правило, — прізвище, рік народження, дата арешту і вирок суду. Дехто з відвідувачів копіював написи. У найближчу камеру справа зайшла старша жінка, років 50, із сестрою, і просить: „Пошукайте — тут мій син був, ми передавали йому в тюрму передачі“. Почав я шукати. Знайшов прізвище і слово навпроти: розстріл. Що мені було робити? Я їй сказав притишеним голосом, і мати упала без тями. Ледве ми привели її до себе.

Наступного дня біля брами пильнувала українська поліція, а третього дня вже німці вартували вхід до в'язниці, пропускали лише окремих осіб, які знали мову чи мали перепустки. Люди приносили з собою драбини, опирали на мур, здиралися на них і дивилися, як виймають тіла з ям на подвір'ї. Частина трупів була акуратно складена в ряд, інші складали у пачки. Робили це примусово жиди за наказом німців. Тут же були українські лікарі, які диктували стать, вік, травми та інше.

Збереглося в пам'яті: витягли труп жінки років 40. Без грудей. Без носа. Без очей. І колочий дріт пропханий через родні органи. Ззаду тим самим дротом скручені руки...

Приїжджали фіри, ящики з мертвими складали на них і відвозили на цвинтар. У ящик вміщалося по 2—3 покійних. По дорозі заїжджали до церкви Покрови для обряду і повертали на кладовище. Там за вояцькими комплексами Січових стрільців та поляків був виритий рів на краю кладовища по вул. Міцкевича. Труни складали у два ряди на довжину кількох десятків метрів. Преса тоді подавала різні цифри жертв, які сягали поза 700.

(Бандура Петро Іванович, село Скородишці)

Тих, що вціліли, було дуже мало, але декілька людей врятувалися. Я знаю, що Маслянко там сидів і зостався живий. Він нікому не розповідав про те, що бачив у в'язниці, а лише говорив: „Я дуже багато пережив, не знаю, як мені удалося вийти — то моє велике щастя“. Маслянко працював на пошті в Пробижній, а пізніше емігрував до Америки.

(Свідок себе не назвав)

На першому поверсі у кутку камери була купа шапок, а посередині — кусень солонини на підлозі. У інших камерах — розкидані сорочки, недогризені сухарі, валянки, мило, тілогрійки, а в одному місці навіть недокурена коробка цигарок. Справа була кухня, зліва — склади. На підлозі розсипана перлова крупа, валялося мило. Ще в іншому приміщенні знаходилися передачі для в'язнів — торби з продуктами, покладані на купи і вкриті цвіллю (видно, тих, кому передавали, вже не було). Харчі знаходилися і в підвішених кошиках — ті кошики, зчіплені один до одного, погойдувалися на протязі.

На другому поверсі в деяких камерах ще горіли каганці — ліхтарі з консервних банок, у які заправили гніт. Стіни в них були дуже закіптюжені, а на чорному тлі виділялися написи, зроблені пальцем по сажі. Я знайшов напис із знайомим прізвищем: „Третяк Володимир. 17 числа забраний з камери“. Тих написів було багато.

(Микуляк Андрій, Чортків)

Весь коридор у підвалі був забризканий кров'ю, стіни, навіть стеля.

(Сов'як Володимир, село Ягільниця)

Там було багато крові, все обляпане кров'ю, а в одній камері на першому поверсі лежав на підлозі почорнілий труп чоловіка і дріт був простромлений через око і вуха.

Коли пробили діру в стіні, що замурувала двері, звідти вдарив страшний сморід — там були живцем замурувані люди. Спереду були в стоячому положенні, а всередині яма зробилася. То була кутова камера зліва. Я глянув — і утік, не витримав того.

(Саварин Р. Є., Чортків)

У коридорі на першому поверсі був свіжозаштукатурений кусок стіни. Виявилось, що то замурувані двері. Тільки-но перед моїм приходом їх почали розбивати. Вже продовжали досить широкий отвір у свіжомурованій цегляній кладці, і крізь неї видно було людські ноги. Після цього нас, неповнолітніх, звідти вивели.

(Шарун Богдан Іванович, Чортків)

Пам'ятаю повиколковані очі, рот розірваний аж до вух, понівечені нігті. Спечені нігті мали багато трупів. Напевне, їм пхали під нігті розжарені шпильки, люди звертали на це увагу.

У хлопців я бачила випечені тризуби на грудях. Навіть пам'ятаю, що неоднаково виразно у всіх випечений.

Була страшна жара, і довкола роїлись великі зелені мухи.

(Олійник Галина Федорівна)

МАСАКРА В'ЯЗНІВ У ЧОРТКОВІ

Коли ввійшла в Чортків німецька армія, очам німецьких вояків і місцевих громадян представився жахливий вид: у великій тюрмі за містом, оточеній високими мурами, лежало багато жорстоко змасакованих трупів. Розкопано тиж вліччись підвір'я (3/4 гектара) і почато добувати з землі дальші трупи. Так у короткому часі все тюремне підвір'я вилито тілами нещасних українських в'язнів. При викопуванні тіл показалося, що енкаведисти присипали одну верству землею і накладали на неї другу верству, потім і третю, бо трупи лежали в землі у трьох шарах. А над ними звалкували землю, щоб не було нічого пізнати.

Було також повно трупів у казематах і навіть під підлогою. В одній камері дали навіть долівку з бетону, що б ніхто не здогадався, що під нею закопані жертви нелюдських кровопийців... Немало трупів знайдено також у ровах довкола в'язниці.

Всіх трупів у чортківській тюрмі-різниці нараховано коло 800. Але пізнати можна було дуже мало жертв. Вони були в стані такого розкладу і так дико помасакровані, що ніяк не можна було вже дійти, хто вони такі.

Для характеристики, як садисти з НКВД знущались над своїми жертвами, вкажемо на те, що багато трупів мало повідрізані вуха, видовбані очі і т. д.... В камерах було всюди повно скривавленої одежі. Кров бризкала аж на стелю.

Ніяке перо не опише тих сцен, що розігрались на підвір'ї тюрми і перед входом до неї по приході німців. Родини в'язнів, оглядаючи змасаковані тіла, відходили від себе.

При відвороті гуляли більшовики в цій частині краю ще більше, як деінде. Між ін. убили в с. Угриню о. Ричаківського, якого знайшли люди в житі з підрізаною головою зараз по відступі червоних.

Українські щоденні вісті.— Львів.— № 21.— 1941.—30 лип.

Оубл.: Західня Україна під більшовиками...— С. 490—491.

САДИЗМ ЕНКАВЕДИСТІВ. ЯК ЗГИНУВ ВЛАДИКА СИМОН

17 серпня 1941 р.

„Краківські вісті“ пишуть: Тепер виявилися подробиці про вбивства українців на Волині. Крім масакри в Луцьку та Дубні, більшовики не поминули і Крем'янца. Вживаючи тих самих садистично-звірських методів, що й в інших містах України, вимордували там червоні кати 1500 українців. Між помордованими було 8 священників та владика Симон. Один із замучених священників — о. Олексій Дубицький. Очевидці мордів, які чудом врятувались, оповідають, що найстрашнішу смерть мав владика Симон. Провівши його голого під ударами крісових прикладів через вулиці Крем'янця до тюрми, змасаковано його там жорстоко. Звироднілі енкаведисти осмалили єпископові бороду, відрізали п'яти, ніс та язик і викололи очі. Триденні розшуки за тілом владики були безуспішні.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 37.— 17 серп.

Оубл.: Літопис нескореної України...— С. 101.

МАСОВІ ЕНКАВЕДИСТСЬКІ РОЗСТРІЛИ НА ВОЛИНІ

ЛУЦЬК

№ 65

ВИМОРДУВАННЯ 1500 УКРАЇНЦІВ У ЛУЦЬКУ

9 липня 1941 р.

Німецький воєнний кореспондент написав до „Вахт ім Остен“ таке звітлення: „Дня 24 червня вранці зігнали політичних в'язнів советської тюрми в Луцьку на велике внутрішнє подвір'я. Дня 22 червня німці перейшли кордон і посуваються просто на Луцьк. В якийсь спосіб треба ж спорожнити в'язницю з політичних в'язнів. Тому теж директор в'язниці, советський полковник виступив перед зігнаними 4000 в'язнів і приказав їм, приналежним до українського націоналістичного руху, згуртуватися на другому подвір'ї, мовляв, їх мають звільнити. Виступило 1500 осіб і перейшли на друге подвір'я. Та між тими, що залишалися, ще два українці, які не повірили словам полковника, відомого раніш з того, як погано обходився з в'язнями. Вони залишилися.

СІМ МІСЯЦІВ КАТУВАНЬ

Сім місяців вони тут уже замкнені і мали за собою тримісячні нічні допити день-у-день. Їхні нерви тепер не найкращі, коли зважити, що їх упродовж трьох місяців змушували побоями, нічними допитами при світлі рефлекторів, голодівкою і іншими шиканами, скласти обтяжуючі зізнання. Вони оба видержали і не піддалися диявольським методам катівських посіпак.

І ось тепер в останньому дні не дали себе вони знищити. Те, що зробили кати з 1500 вибраних українців, в переведенні і в методах — большевицьке! Звільнення очевидно не входило в гру, бо ж 1500 українських націоналістів це навіть для 120-мільйонної держави загроза. Дбайливий начальник в'язниці постановив тому, на приказ згори, отих 1500 люда винищити.

КУЛЕМЕТНОЮ СТРІЧКОЮ ПО МАСІ

Установлено кулемети і ось перші стрічки плюють уже по масі. Крик болю виривається зі збитої гущі. А вбиті гребують під собою легше й важче ранених. Та щоби міру кровопролиття виповнити вщерт, кидають большевики ручні гранати в той велетенський вузол з життя, крові й смерті. Що започаткували кулемети, те довершили ручні гранати. Під час „чистки“ останніх легко і важко ранених викінчно стрілами з револьверів. Це була жахлива, кривава купіль: крики й стріли викликали серед залишених 2500 в'язнів по камерах жах і тривогу. В добавок опричники НКВД кинули наосліп ручні гранати в камери, де сиділо по 30 і більше людей. Коли в луцькій в'язниці продовжувалася ота кровава советська купіль, німецький похід поступає і війська доходять до міста. Начальник і тюремна сторожа тікають.

СПРАВЕДЛИВА КАРА

В кілька годин пізніше опричники вертаються, щоб винищити решту в'язнів, надіючись, що німців ще нема в місті. Тим разом вони прорахувалися. Тюрма вже давно була обсаджена, а кривавий ганебний вчинок — відкритий. Опричники попадають у руки німецьких вояків і їх стрінула заслужена кара.

Кривавий вчинок у тюрмі в Луцьку — не виняток. Він вказує на ті диявольські методи большевизму, які від 1917 р. нітрохи не змінилися. Він вказує теж, який то ворог і який то звір протиставиться в цій боротьбі упорядкованій і чистій Європі.

Воєнний кореспондент Курт Гампе.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 3.— 9 лип.

Оубл.: Літопис нескореної України.— С. 39—40.

№ 66

ЩЕ ПРО МАСОВУ КАТІВНЮ В ЛУЦЬКІЙ В'ЯЗНИЦІ

15 липня 1941 р.

Перед кількома днями подали ми за німецьким часописом більшу інформацію про те, що діялося в луцькій в'язниці. Тоді писалося про 1500 закатованих в'язнів-українців. Сьогодні, користуючись репортажем воєнного кореспондента п. Горста фон Кобілінські, подаємо в деякому скороченні точніші дані про мученицьку смерть 2800 українців. Очевидно, що й ця цифра ще не повна й її, мабуть, доведеться ще не раз підвищувати.

Луцька тюрма була, як зрештою всі тюрми в Західній Україні, виповнена вщерть українськими політичними в'язнями. У камерах, довжиною 10 метрів, сиділо по 200 в'язнів, очевидно, на голих долівках.

В'язні не оманювали себе жадною, найменшою навіть надією побачити волю. Вже після перших гарматних стрілів, які доходили й до понурих тюремних камер, в'язні були приготовані на найгірше, бо хто як хто, але вони найкраще знали своїх катів.

У коридорах загриміли важкі кроки. Камери відчинено, а озброєні по зуби енкаведисти криком, брудною московською лайкою й ударами гвинтівок почали всіх в'язнів зганяти на величезне тюремне подвір'я. Кожноразово брали по 400 українців.

На подвір'ї положення для всіх стало ясне. Проти виведених в'язнів скеровано кулемети. Люті і ненависть, а при цьому безмежна погорда з'явилася в очах жертв. Між в'язнями не було слабких. З ясным зором станули вони попід тюремною стіною, звернені спиною до неї. У двох лавах з тим, що передня впала, по приказу, навколішки, задня стояла. За кулеметами стояла згряя катів з ручними гранатами. Те, чого не зробили кулемети, доконали гранати.

Дві години тривала різня, вибухи і лунали передсмертні зойки катованих під стіною жаху. Врешті в напрямі стирти людського м'яса й крові паде запит: „Хто з вас ще живе?“ Двічі повторює енкаведист своє питання, врешті піднімається один, другий, третій, десятий. Ось так зголосилося 46 живих ще в'язнів. Кати веліли їм пороздягати вбитих 2754 товаришів недолі, одержати спалити, а тіла заколованих поховати тут же на тюремному подвір'ї.

„Стоїмо,— кінчить п. Горст фон Кобілінскі,— на тюремному подвір'ї, що на ньому поховано 2000 українських людей. Решту поховали в поближких бомбових вирвах. Глядімо на 40-метрову тюремну стіну, на якій аж до першого поверху виразно можна бачити сліди екзекуції. Приходять українські жінки з іскоркою надії, що може між врятованими 46 в'язнями знаходяться їх чоловіки, і покидають з риданням оте місце жаху“.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 8.— 15 лип.

Оубл.: Літопис нескореної України...— С. 52.

ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ

№ 67

СВІДЧЕННЯ ЖЕРОМСЬКОГО Миколи Костянтиновича,

народженого у 1934 р., адреса вул. Данила Галицького, мешкання 23, м. Володимир-Волинський, Волинської області

Брат моєї матері, Назар Полішук з села Підгайці Володимир-Волинського району, був арештований НКВД за участь у Комуністичній партії Західної України на початку 1941 року. До приходу німецьких військ він перебував у Володимир-Волинській в'язниці, заснованій ще за Польщі на території старовинного городища.

Під час нальоту німецької авіації йому вдалося втекти через дренажну трубу, він переховувався до приходу німецьких військ у друзів. Родина про його втечу не знала, а тому разом з іншими родинами політв'язнів при першій же нагоді, по відкритті в'язниці, пішла його шукати.

Картина була жахлива. У стайні та біля неї лежало біля сотні замордованих тіл. Серед гори трупів люди розшукували своїх близьких. Решету неопізнаних останків через кілька днів громадськість міста урочисто поховала на міському кладовищі.

На стіні огорожі в'язниці німці зробили виставку документів про цей жахливий злочин НКВД.

Свідчення записане І. Федущак — „ПОШУК“, 25.07.1997 р., під час ексгумаційних робіт.

чат і жінок, навіть вагітних. Кров морозить у жилах від одної келії, в якій 3 хлопців у віці около 14 років жадливо понівечено. У бюро тюрми у Дубні працює тепер кілька українців, щоб установити по змозі ідентичність жертв.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 6.— 12 лип.

Оубл.: Літопис нескореної України...— С. 48.

БОЛЬШЕВИЦЬКА РІЗНЯ У РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ДУБНО

№ 68

БАНДИТИ МОРДУЮТЬ БЕЗ КІНЦЯ

10 липня 1941 р.

В усіх містах Західної України бачать німецькі вояки у своїому побідоносному поході найжахливіші образи. Ще сьогодні живе світова опінія під вражінням найогиднішого масового морду, доконаного червоними катами на тисячах українських чоловіків і жінок.

Тепер приходять нові вістки про морди жидо-більшовицької кліки. У Дубні замордували большевики 1500 українців. Лікарські обслідування доказали, що ці нелюдські варвари найперше насилували жінок й дітей, а після мордували. По тих страшних муках, що їх мусіли пережити мешканці Західної України, вдячним серцем витають всюди похід Німецької Армії.

Українські щоденні вісті.— Львів.— 1941.— № 4.— 10 лип.

Оубл.: Літопис нескореної України...— С. 40.

№ 69

МАСОВА РІЗНЯ В ДУБНІ

12 липня 1941 р.

Берлін, 10 липня. Про жадливу масову різню в Дубні отримуємо такі подробиці: закатовані чоловіки, жінки й діти — майже виключно українці. За тверде визнавання своєї української національності вони вже від довшого часу були ув'язнені большевицькими можливо-владцями. Советські кати застрілили у своїй безсилій скаженості при наближенні німецьких військ коло 1500 осіб. В келіях лежать стосами трупи. Найжахливіший вид мають жіночі келії, в яких червоні бандити дали повну волю своїм злочинним інстинктам. Як ствердили лікарські оглядини, перед закатуванням знасилувано ще молодих дів-

ПЕРШОЧЕРГОВЕ ЗАВДАННЯ: ЗНИЩИТИ ПРОВІДНУ ВЕРСТВУ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА

№ 70

ЛІКВІДАЦІЯ ВЕРХІВКИ

Ліквідація української провідної верстви — це відомий більшовицький засіб боротьби з українським народом. У Західній Україні більшовицька влада нищила в першу чергу активних громадсько-політичних діячів, щоб таким чином обезголовити народну масу й позбавити українське суспільство експонентів організованого національного життя.

Подані нижче списки двох категорій українських громадян, які впади жертвою більшовицьких переслідувань, а саме українських послів і сенаторів до польського парламенту й українських адвокатів, дають уявлення про розміри ліквідації західньоукраїнської верхівки за недовгий час 21 місяців. Треба ще взяти до уваги, що велика кількість української інтелігенції рятувалась перед більшовиками втечею на Захід, тож кількість „репресованих“ творить дуже поважний відсоток загального числа членів згаданих професій, які залишилися в 1939—1941 роках під більшовицькою владою.

Більшість діячів, подані на списках, були запроторені на Схід і з цього часу пропали безвісти. Деякі, в'язнені в тюрмах на терені Галичини, згинули мученицькою смертю при відвороті більшовиків у червні 1941 року. Тільки нечисленні одиниці вийшли на волю.

УКРАЇНСЬКІ ПОСЛИ Й СЕНАТОРИ, ЖЕРТВИ ТЕРОРУ НКВД:

1. Бараник Василь, директор Українбанку в Заліщиках, адвокат — вивезений*
2. Д-р Блажкевич Іван, адвокат у Дрогобичі — вивезений
3. Д-р Біляк Степан, адвокат у Львові (вийшов на волю)

* Тут і далі курсивом виділено включені нами до цієї публікації додаткові відомості про долю названих діячів, які знаходимо в „Енциклопедії Українознавства“ під ред. В. Кубійовича (Словникова частина.— Париж, Нью Йорк, 1955—1984.— Т. 1—10).— Прим. ред.

4. Великанович Дмитро, народний учитель — вивезений 1940 р., помер на засланні
5. Вислоцький Олександр, господар з Брідщини — арештований 1940 р.
6. Д-р Ганкевич Гриць, адвокат у Снятині — вивезений
7. Гривнак Андрій, господар з Рогатинщини
8. Жук Семен, кооперативний діяч на Крем'яничині, замордований більшовиками при їх відступі з Галичини в останніх днях червня 1941 р. в селі в Комарнянщині, де він учителював
9. Кузьмович Володимир, професор гімназії у Львові — заарештований 1939 р., помер на засланні
10. Д-р Когут Осип, адвокат у Богородчанах — заарештований 1939 р., помер на засланні
11. Д-р Левицький Дмитро, адвокат у Львові — 1942 р. помер в Бухарі
12. Луцький Остап, директор Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові — загинув на Соловках
13. Максимович Антін, урядовець у Дрогобичі
14. Малицький Микола, поміщик у Шляхтинцях, повіт Тернопіль — вивезений 1940 р.
15. Струтинський Михайло, журналіст у Львові, замордований в останніх днях червня 1941 р. у в'язниці у Львові
16. Тарнавський Ілярій, господар у Самбірщині — 1939 р. вивезений
17. Творидло Микола, директор Центросоюзу (вийшов на волю)
18. Тершаковець Гриць, господар в Якимчицях, повіт Рудки — заарештований 1939 р., 16 літ в концтаборах
19. Целевич Володимир, журналіст у Львові — 1939 р. заарештований.

УКРАЇНСЬКІ АДВОКАТИ, ЖЕРТВИ ТЕРОРУ НКВД:

1. Мгр. Андрущишин Степан, адвокат у Городку; в'язнений спершу у львівських тюрмах, потім пропав безвісти: вивезений у глибокий ССРСР, або закатований
2. Мгр. Аронець Іван, адвокат у Калуші; засуджений в жовтні 1939 р. на 6 років тяжких робіт і вивезений
3. Д-р Бабій Василь, адвокат у Турці; арештований в грудні 1939 р. і засуджений на 8 років тюрми; вивезений на Схід, перебував спершу в концтаборі Старобільську, згодом засланий на Соловки
4. Д-р Банах Валеріян, адвокат у Надвірній
5. Д-р Банд Василь, адвокат в Монастириськах; заарештований в останніх днях червня 1941 р. і вивезений або закатований
6. Д-р Безпалко Володимир, адвокат у Золочеві

7. Д-р Бих Микола, адвокат у Станиславові
8. Д-р Блажкевич Іван, адвокат у Дрогобичі — *вивезений*
9. Д-р Венгльовський Іван, адвокат в Бібрці
10. Д-р Винниченко Іван, адвокат у Мельниці над Дністром; сидів спершу в тюрмі в Чорткові, опісля пропав
11. Воркун Степан, адвокат в Борщеві
12. Д-р Гамаль Володимир, адвокат у Збаражі — *вивезений*
13. Д-р Ганксвіч Гриць, адвокат у Снятині — *вивезений*
14. Д-р Говикович Альфред, адвокат у Львові
15. Д-р Горбачевський Лонгин, адвокат у Монастириськах; вивезений в травні 1941. р. до тюрми в Бердичеві, звідкіля повернувся після наступу німецьких військ
16. Гординський Омелян, кол. суддя, адвокат у Солотвині
17. Гординський Михайло, адвокатський аплікант у Солотвині, брат Омеляна
18. Д-р Гринів Михайло, адвокат в Бучачі — *вивезений*
19. Мгр. Данилів Теодор, адвокат в Бучачі
20. Д-р Дзерович Євген, адвокат в Тернополі
21. Д-р Домбчевський Роман, адвокат в Стрию
22. Мгр. Дроздовський Олександр, адвокатський аплікант у Львові; після арештування в 1940. р. засуджений на 6 років важких робіт, вивезений у глиб СРСР
23. Д-р Дудикевич Ярослав, адвокат у Бібрці
24. Д-р Електорович Володимир, адвокат в Чорткові — *вивезений на північ 1939 р.*
25. Д-р Жовнірчук Теодор, адвокат в Бродах
26. Д-р Заяць Михайло, адвокат у Львові, замордований в тюрмі, чл. КПЗУ і Сельробу, *заарештований в 1939 р.*
27. Д-р Звір Михайло, адвокат в Куликові
28. Д-р Здебський Володимир, адвокат у Миколаєві, замордований в тюрмі
29. Мгр. Зеленецький Олександр, адвокат в Копичинцях
30. Д-р Ільницький Володимир, адвокат у Дрогобичі — *заарештований 1939 р., згинув на засланні 1942 р.*
31. Д-р Кардаш Адольф, адвокат в Монастириськах
32. Д-р Карачевський Клим, адвокат в Городку
33. Д-р Коковський Франц, адвокат в Бережанах, помер в тернопільській тюрмі 1940 р.
34. Д-р Комаринський Володимир, адвокат в Городенці
35. Д-р Когут Осип, адвокат у Богородчанах — *заарештований 1939 р., помер на засланні*
36. Д-р Кузьмич Антін, адвокат в Коломиї
37. Д-р Кульчицький, адвокат в Городенці, замордований в тюрмі

38. Д-р Кульчицький Дашинич Роман, адвокат у Бібрці, замордований в тюрмі
39. Мгр. Кульчицький Гут Іван, адвокат у Самборі, замордований в тюрмі
40. Мгр. Кульчицький Гут Роман, адвокатський аплікант у Самборі, замордований в тюрмі
41. Д-р Курбас Роман, адвокат в Рожнітові, сидів в тюрмі в Долині, опісля вийшов на волю
42. Мгр. Крушельницький Осип, адвокатський аплікант у Станиславові, вивезений до Воркути
43. Д-р Левицький Дмитро, адвокат у Львові, арештований 28 вересня 1939. р., вивезений у глиб СРСР — *1942 р. помер в Бухарі*
44. Д-р Левицький Кость, адвокат у Львові, арештований 30 вересня 1939. р. і запроторений до тюрми в Москві, вернувся до Львова в травні 1941. р.
45. Мгр. Логуш Володимир, адвокат в Бережанах
46. Д-р Ломинський Володимир, адвокат в Мостиськах
47. Д-р Луців Іван, адвокат в Долині
48. Д-р Любачевський Іван, адвокат в Грималові
49. Мгр. Малинович, адвокатський аплікант у Жидачеві
50. Д-р Малко Іван, адвокат в Мостах Великих
51. Д-р Мінко Петро, адвокат у Камінці Струмилівій, застрілений прикордонниками НКВД в листопаді 1939. р. при переході кордону коло Кристинополя
52. Д-р Могильницький Іван, адвокат в Коломиї
53. Мгр. Мисяк Володимир, адвокат в Любачеві, арештований в червні 1941. р., закатований у львівській тюрмі „Бригідки“
54. Д-р Николайчук Микола, адвокат в Надвірній — *вивезений*
55. Д-р Новодворський Іван, адвокат в Коломиї — *вивезений 1939 р., загинув на засланні*
56. Д-р Олесницький Юліян, адвокат у Станиславові, перебував у концтаборі в Старобільську, опісля в Туркестані
57. Д-р Онуферко Лука, адвокат в Тернополі
58. Д-р Охримович Дем'ян, адвокат у Стрию
59. Д-р Пиндюк, адвокат в Золочеві
60. Решетилівоч Зиновій, кол. суддя, адвокат у Львові
61. Д-р Селезінка Ярослав, адвокат у Радехові — *1939 р. заарештований і вивезений*
62. Д-р Сенік Данило, адвокат в Новому Селі, повіт Збараж
63. Д-р Слюзар Роман, адвокат в Бучачі; вивезений у глибину СРСР, вернувся до краю в червні 1940. р. і ввійав за кордон
64. Смаль Петро, адвокат в Мельниці коло Борщева
65. Д-р Сохацький Іван, адвокат у Калуші

66. Д-р Старосольський Володимир, адвокат у Львові, помер в тюрмі в Сибірі
67. Д-р Стефанович Теодозій, адвокат у Камінці Струмилівій, замордований у тюрмі
68. Д-р Струсевич Євген, адвокат у Золочеві, замордований у тюрмі
69. Мгр. Федунків Михайло, адвокатський аплікант в Бурштині
70. Д-р Фільц Михайло, адвокат в Яворові
71. Д-р Хиляк, адвокат у Жовкві, замордований у тюрмі
72. Д-р Хичій Іван, адвокат в Чорткові
73. Д-р Хоминський Лев, адвокат в Сокалі
74. Д-р Чайковський Богдан, адвокат в Сокалі, замордований в тюрмі
75. Мгр. Чолій Андрій, адвокатський аплікант в Бурштині
76. Д-р Юрків Михайло, адвокат в Жидачеві
77. Д-р Юрчинський Остап, адвокат у Чорткові
78. Мгр. Ясеницький Ярослав, адвокат у Станиславові.

Оубл.: Західня Україна під большевиками...С. 471—476.

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ

ОПРИЧНИКИ ТА ЇХ СИСТЕМА. ДОКУМЕНТИ РЕЖИМУ

**Доповідна записка Народного комісара
внутрішніх справ Союзу ССР ЦК ВКП(б)
з пропозицією фізичного знищення інтерно-
ваних польських офіцерів та ув'язнених
із західних областей України і Білорусії
Не пізніше 5 березня 1940 р.**

ЦК ВКП(б)
товарищу СТАЛИНУ

В лагерях для военнопленных НКВД СССР и в тюрьмах западных области Украины и Белоруссии в настоящее время содержится большое количество бывших офицеров польской армии, бывших работников польской полиции и разведывательных органов, членов польских националистических к-р партий, участников вскрытых к-р повстанческих организаций, перебежчиков и др. Все они являются заклятыми врагами советской власти, предполненными ненависти к советскому строю.

Военнопленные офицеры и полицейские, находясь в лагерях, пытаются продолжить к-р работу, ведут антисоветскую агитацию. Каждый из них только и ждет освобождения, чтобы иметь возможность активно включиться в борьбу против советской власти.

Органами НКВД в западных областях Украины и Белоруссии вскрыт ряд к-р повстанческих организаций. Во всех этих к-р организациях активную руководящую роль играли бывшие офицеры бывшей польской армии, бывшие полицейские и жандармы.

Среди задержанных перебежчиков и нарушителей госграницы также выявлено значительное количество лиц, которые являются участниками к-р шпионских и повстанческих организаций.

В лагерях для военнопленных содержится всего (не считая солдат и унтер-офицерского состава) — 14 736 бывших офицеров, чиновников, помещиков, полицейских, жандармов, тюремщиков, осадников и разведчиков — по национальности свыше 97% поляки.

Из них:

Генералов, полковников и подполковников	— 295
Майоров и капитанов	— 2 080
Поручиков, подпоручиков и хорунжих	— 6 049
Офицеров и младших командиров полиции, пограничной охраны и жандармерии	— 1030
Рядовых полицейских, жандармов, тюремщиков и разведчиков	— 5 138
Чиновников, помещиков, ксендзов и осадников	— 144

В тюрьмах западных областей Украины и Белоруссии всего содержится 18 632 арестованных (из них 10 685 поляки), в том числе:

бывших офицеров	— 1 207
бывших полицейских, разведчиков и жандармов	— 5 141
шпионов и диверсантов	— 347
бывших помещиков, фабрикантов и чиновников	— 465
членов различных к-р и повстанческих организаций и разного к-р элемента	— 5 345
перебежчиков	— 6 127

Исходя из того, что все они являются закоренелыми, несправимыми врагами советской власти, НКВД СССР считает необходимым:

1. Предложить НКВД СССР:

1) Дела о находящихся в лагерях для военнопленных 14 700 человек бывших польских офицеров, чиновников, помещиков, полицейских, разведчиков, жандармов, осадников и тюремщиков;

2) а также дела об арестованных и находящихся в тюрьмах западных областей Украины и Белоруссии в количестве 11 000 человек членов различных шпионских и диверсионных организаций, бывших помещиков, фабрикантов, бывших польских офицеров, чиновников и перебежчиков.

— рассмотреть в особом порядке, с применением к ним высшей меры наказания — расстрела.

II. Рассмотрение дел провести без вызова арестованных и без предъявления обвинения, постановления об окончании следствия и обвинительного заключения — в следующем порядке:

а) на лиц, находящихся в лагерях военнопленных — по справкам, представляемым Управлением по делам военнопленных НКВД СССР;

б) на лиц, арестованных — по справкам из дел, представляемым НКВД УССР и НКВД БССР.

III. Рассмотрение дел и вынесение решения возложить на тройку в составе т. т. Меркулова, Кабулова, Баштакова (Начальник 1-го Спецотдела НКВД СССР).

НАРОДНЫЙ КОМИССАР ВНУТРЕННИХ ДЕЛ СОЮЗА ССР Л. БЕРИЯ

На доповідній записці свою згоду з пропозицією розстріляти інтернованих та ув'язнених власними підписами ствердили: Й. Сталін, К. Ворошилов, В. Молотов, А. Мікоян.

Є приписка: „т. Калинин — за, т. Каганович — за.“

Опубл.: Поклик сумління. — Львів. — 1993. — № 15 (123).

Документ 2

Постанова ЦК ВКП(б) про розстріл інтернованих польських офіцерів та ув'язнених із західних областей України і Білорусії
5 березня 1940 р.

Подлежит возврату в течение 24 часов во вторую часть Особого Сектора ЦК

Строго секретно

ВСЕСОЮЗНАЯ КОММУНИСТИЧЕСКАЯ ПАРТИЯ (БОЛЬШЕВИКОВ)
ЦЕНТРАЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

Выписка из протокола № 13 заседания Политбюро ЦК.

Решение от 5. III. 40 г.

144 — Вопрос НКВД СССР

Тов. Берия

1. Предложить НКВД СССР:

1) Дела о находящихся в лагерях для военнопленных 14 700 человек бывших польских офицеров, чиновников, помещиков, полицейских, разведчиков, жандармов, осадников и тюремщиков;

2) а также дела об арестованных и находящихся в тюрьмах западных областей Украины и Белоруссии в количестве 11 000 человек членов различных к-р шпионских и диверсионных организаций, бывших помещиков, фабрикантов, бывших польских офицеров, чиновников и перебежчиков — рассмотреть в особом порядке, с применением к ним высшей меры наказания — расстрела.

II. Рассмотрение дел провести без вызова арестованных и без предъявления обвинения, постановления об окончании следствия и обвинительного заключения — в следующем порядке:

а) на лиц, находящихся в лагерях военно-пленных — по справкам, представляемым Управлением по делам военнопленных НКВД СССР;

б) на лиц, арестованных — по справкам из дел, представляемым НКВД УССР и НКВД БССР.

III. Рассмотрение и вынесение решения возложить на тройку в составе т. т. Меркулова, Кабулова, Баштакова (Начальник 1-го Спецотдела НКВД СССР).

СЕКРЕТАРЬ ЦК

Опубл.: Поклик сумління. — Львів. — 1993. — № 15 (123).

Документ 3

Довідка про дислокацію, ліміт і наповнення тюрем Української ССР станом на 10 червня 1941 р.
Не раніше 10 червня 1941 р.

ДИСЛОКАЦІЯ, ЛИМИТ И НАПОЛНЕНИЕ ТЮРЕМ
УКРАИНСКОЙ ССР НА 10 ИЮНЯ 1941 ГОДА

№№ пп	Номер тюрьмы	Дислокация	Лимит	Наполнение на 10.06.41 г.
1	2	3	4	5
1. Аккерманская область				
1.	1	г. Измаил	230	647
2.	2	г. Аккерман	100	341
2. Винницкая область				
3.	1	г. Винница	925	2.713
4.	2	г. Брацлав	200	201
3. Волынская область				
5.	1	г. Луцк	640	2.055
6.	2	г. Владимир-Волынский	115	318
7.	3	г. Ковель	237	836
4. Ворошиловградская область				
8.	1	г. Ворошиловград	340	1.146
9.	2	г. Старобельск	250	220
5. Днепропетровская область				
10.	1	г. Днепропетровск	2.500	4.245
6. Дрогобычская область				
11.	1	г. Дрогобыч	137	—
12.	2	г. Перемышль	170	856
13.	3	г. Самбор	420	1.310
14.	4	г. Стрий	227	916

1	2	3	4	5
7. Житомирская область				
15.	1	г. Житомир	1.200	1.964
8. Запорожская область				
16.	1	г. Запорожье	300	1.035
17.	2	г. Мелитополь	250	452
9. Каменец-Подольская область				
18.	1	г. Каменец-Подольск	450	1.264
19.	2	г. Проскуров	280	823
10. Киевская область				
20.	1	г. Киев	2.000	5.002
21.	2	г. Умань	400	725
22.	3	г. Черкассы	350	615
23.	4	г. Белая Церковь	200	501
11. Кировоградская область				
24.	1	г. Кировоград	1.000	1.472
12. Львовская область				
25.	1	г. Львов	1.500	3.638
26.	2	г. Львов	270	801
27.	3	г. Злочев	350	625
28.	4	г. Львов	300	706
13. Николаевская область				
29.	1	г. Николаев	750	682
30.	2	г. Херсон	1.000	1.102
14. Одесская область				
31.	1	г. Одесса	2.100	3.944
32.	2	г. Балта	275	377

Документ 4

План эвакуации в'язнів, що утримуються в
тюрмах Західної області НКВД/НКГБ УССР
23 червня 1941 р.

СОВ. СЕКРЕТНО

ПЛАН ЭВАКУАЦИИ
ЗАКЛЮЧЕННЫХ, СОДЕРЖАЩИХСЯ В ТЮРЬМАХ
ЗАПАДНОЙ ОБЛАСТИ НКВД/НКГБ УССР.

1. Всего подлежит вывозу заключенных	— 23.236
а) Подлежит вывозу в тюрьмы НКВД Киргизской ССР:	
Из тюрьмы г. Перемышль	— 838
—“— г. Аккерман	— 254
Итого в Киргизскую ССР:	— 1.132
б) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Чкаловской обл.:	
Из тюрьмы г. Самбор	— 1.283
—“— г. Стрый	— 884
Итого в Чкаловскую область:	— 2.167
в) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Красноярского края:	
Из тюрьмы г. Измаил	— 614
—“— г. Кременец	— 439
Итого в Красноярская край:	— 1.053
г) Подлежат вывозу в тюрьмы НКВД Башкирской АССР:	
Из тюрьмы г. Львова	— 1.000
д) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Орджоникидзевского края:	
Из тюрьмы г. Львова	— 1.000
е) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Архангельской обл.:	
Из тюрьмы г. Львова	— 1.000
ж) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Ивановской обл.:	
Из тюрьмы г. Львова	— 1.000
з) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Молотовской обл.:	
Из тюрьмы г. Львова	— 591
—“— г. Злочев	— 614
Итого в Молотовскую обл.:	— 1.205

и) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Ростовской обл.:	
Из тюрьмы г. Дубно	— 738
к) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Новосибирской обл.:	
Из тюрьмы г. Ровно	— 896
—“— г. Острог	— 53
—“— г. Печенижин	— 94
Итого в Новосибирскую обл.	1.043
л) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Орловской обл.:	
Из тюрьмы г. Станислав	— 2.000
м) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Тульской обл.:	
Из тюрьмы г. Станислав	— 511
—“— г. Коломыя	— 347
—“— г. Сторожинец	— 66
—“— г. Хотин	— 108
Итого в Тульскую обл.:	— 1.032
н) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Свердловской обл.:	
Из тюрьмы г. В. Волынский	— 317
—“— г. Ковель	— 788
Итого в Свердловскую обл.	— 1.105
о) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Харьковской обл.:	
Из тюрьмы г. Тарнополь	— 1.000
п) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Омской обл.:	
Из тюрьмы г. Тарнополь	— 577
—“— г. Бережаны	— 346
—“— г. Бережаны	— 346
Итого в Омскую обл.:	— 923
р) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Чкаловской обл.:	
Из тюрьмы г. Чертков	— 1.279
с) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Вологодской обл.:	
Из тюрьмы г. Черновицы	— 1.000
т) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Читинской обл.:	
Из тюрьмы г. Черновицы	— 1.060
у) Подлежат вывозу в тюрьмы УНКВД Сталинградской обл.:	
Из тюрьмы г. Луцк	— 1.080

- ф) Подлежат вывозу в тюрьму г. Владимира:
 Из тюрьмы г. Луцк — 919
 2. Требуется вагонов — 778
 3. Войсковым конвоем перевозки обеспечены.

ЗАМ. НАРОДНОГО КОМИССАРА ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
 СОЮЗА СССР
 (ЧЕРНЫШОВ)

„23“ июня 1941 г.

ГАРФ. Ф. 9413, оп. 1, спр. 21, арк. 21—23.

Документ 5

Телеграмма заступника Народного комиссара
 внутренних войск НКВД СССР Наркомові
 внутрішніх справ УССР про негайну ева-
 куацію в'язнів з тюрем Західних областей
 УССР і маршрути транспортування

23 червня 1941 р.

ТЕЛЕГРАММА
 из Москвы
 КИЕВ НАРКОМУ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ УССР
 тов. СЕРГИЕНКО
 23/6-41 год
 24 час

Нарком приказал приступить немедленно к эвакуации заключенных из тюрем Западных областей УССР. Для эвакуации заключенных из тюрем НКГБ и НКВД БССР НКПС сделано распоряжение начальникам дорог о выделении 778 вагонов. Первое — Львовской дороги четыреста девяносто четыре вагона назначением 35 — Фрунзе Туркестано-Сибирской дороги, 20 — Канск Красноярской, 15 — Ачинск Красноярск, 35 — Ворошиловск Ворошиловской, 35 — Архангельск, 35 — Иваново, 35 — Молотов Пермской, 35 — Новосибирск, 35 — Елец, 35 — Орел, 50 — Саратов, 35 — Калуга, 70 — Златоуст, 24 — Новочеркасск. Второе — Ковельской дороги сто семьдесят шесть вагонов назначением 35 — Вологда, 20 — Омск, 15 — Тюмень, 35 — Нерчинск, 35 — Владимир, 20 — Астрахань, 16 — Камышин. Третье — Кишиневской дороги сто восемь вагонов назначением 35 — Туринск дороги Кагановича скоба тюрьма Нижняя Тура Свердловской области скоба, 35 — Харьков, 38 — Илецк Оренбургской дороги скоба Соль-Илецкая тюрьма скоба весь контингент следует в тюрьмы указанных городов назначении конвоев одновременно дает указание управление конвойных НКВД НР 30/6308/17.

ЗАМ. НАРОДНОГО КОМИССАРА
 ВНУТРЕННИХ ВОЙСК НКВД СССР

ЧЕРНЫШЕВ

АГБ МВС України. Колекція документів.

Опубл.: Білас Іван. Репресивно-каральна система... — С. 225.

Документ 7

Спецповідомлення начальника Тюремного управління НКВД УССР про становище в тюрмах Волинської, Рівненської, Тернопільської, Львівської і Чернівецької областей
28 червня 1941 р.

СПЕЦСООБЩЕНИЕ

„О ПОЛОЖЕНИИ В ТЮРЬМАХ ВОЛЫНСКОЙ, РОВЕНСКОЙ, ТЕРНОПОЛЬСКОЙ, ЛЬВОВСКОЙ И ЧЕРНОВИЦКОЙ ОБЛАСТЕЙ“

ВОЛЫНСКАЯ ОБЛАСТЬ

22 июня с.г. около 14.00 часов тюрьма № 1 гор. Луцка была подвергнута бомбардировке вражескими самолетами. Было сброшено 11 бомб, и одной из них был полностью разрушен приврат, при этом были убиты надзиратель ДИДЫК, Нач. хоз. тюрьмы БОНДАРЕНКО и его жена. Ранено 2 человека надзирателей т.т. РОЖКО и МАРКИЗА.

По окончании бомбардировки заключенными, около 2000 человек, был поднят бунт, во время которого ими были взломаны двери камер, склады тюрьмы, где находились топоры, бритвы и др. режущие предметы. Вооружившись этими предметами, заключенные разрушили в прогулочном дворе вышку, часть из них пыталась бежать через приврат. Подразделением конвойной части заключенные были остановлены и предупреждены, что в случае попытки бежать они будут расстреляны. Несмотря на это предупреждение, отдельные заключенные пытались бежать и тут-же были расстреляны.

До 9.00 часов 23.06.41 г. заключенные пробыли в прогулочном дворе и затем водворены обратно в корпус тюрьмы. До бунта приговора на 73 заключенных осужденных к ВМН были приведены в исполнение.

В 12.00 часов 23.06 по распоряжению начальника тов. СТАНА заключенные были выведены обратно на прогулочный двор и из всех заключенных были отобраны 14 человек, осужденных по Указу Президиума Верховного Совета СССР от 26.06.40 г. 30 человек, осужденных по бытовым статьям УК и 40 человек малолеток. Указники и бытовики в количестве 44 человек были освобождены, а малолетки водворены обратно в камеры.

После отбора 84 указанных заключенных начальником 2-го отдела УНКГБ тов. ГОНЧАРОВЫМ, сотрудником УНКГБ ДВОРКИНЫМ, Начальником Тюремного отделения УНКВД тов. СТАНОМ при участии других сотрудников НКГБ и НКВД, оставшиеся на прогулочном дворе около 2000 заключенных были расстреляны. Весь учетный материал и личные дела заключенных сожжены. Ценности,

финансовые документы, штампы, печати, журналы учета заключенных и другие документы Зам. Нач. тюрьмы тов. ЛЕСКИНЫМ перевезены в Киев....

РОВЕНСКАЯ ОБЛАСТЬ

Из тюрем Ровенской области в 20.00 24.06.41 года был отправлен эшелон с 651 заключенным, который в 10.00 часов 26.06.41 прибыл в гор. Нежин. ... По сообщению Зам. Нач. УНКВД по Ровенской области тов. КРАЙНОВА, кроме вывезенных в тюрьмах по состоянию на 25.06.41 г. оставалось заключенных, осужденных по бытовым статьям УК УССР, 533 человека, из них в тюрьме № 1 гор. Ровно — 60 человек. В тюрьме № 3 гор. Острог — 23 человека и в тюрьме № 4 гор. Ровно — 450 человек. В тюрьме № 2 гор. Дубно заключенных нет.

ТЕРНОПОЛЬСКАЯ ОБЛАСТЬ

... 26.06.41 командованием фронта дано разрешение на получение вагонов и тюрьмы приступают к эвакуации заключенных.

На тюрьму № 2 гор. Бережаны бандой ОУНовцев трижды совершался налет. Все три раза банда была отбита. Начальником гарнизона гор. Бережаны усилена воинская охрана тюрьмы.

ЛЬВОВСКАЯ ОБЛАСТЬ

В результате бандитского налета ОУНовцев на тюрьму № 1 г. Львова освобождено 270 человек заключенных, осужденных по бытовым статьям УК УССР.

В ночь с 23 на 24 июня на тюрьму гор. Злочев был также совершен налет бандой ОУНовцев, который охраной тюрьмы был отбит (сообщение Зам. Нач. УНКВД тов. СТУПНИЦКОГО по телефону и фотодактилоскопа тюрьмы гор. Злочева — ЦЕЗАРОВОЙ).

ЧЕРНОВИЦКАЯ ОБЛАСТЬ

Согласно данным мною указаний заключенные из тюрьмы гор. Хотин Черновицкой области этапированы в тюрьму гор. Каменец-Подольск. ... В тюрьмы Западных областей Украины командированы 16 сотрудников Тюремного Управления, с некоторыми из них установлена и поддерживается телеграфная связь.

НАЧ[АЛЬНИК] ТЮРЕМНОГО УПР[АВЛЕНИЯ] НКВД УССР
КАПИТАН ГОСБЕЗОПАСНОСТИ
ФИЛИППОВ

№ 85426
28 июня 1941 г.
г. Киев

ЭКЗ.

АГІБ МВС України. Колекція документів.

Отубл.: Білас Іван. Репресивно-каральна система... — С. 236—238.

Документ 8

Спешповідомлення заступника начальника
Тюремного управління НКВД УССР
Народному комісарові внутрішніх справ
УССР про розстріл в'язнів у тюрмі м. Острога
і евакуацію в'язнів з тюрми м. Ізмаїла
28 червня 1941 р.

СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО

НАРОДНОМУ КОМИССАРУ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ УССР
СТАРШЕМУ МАЙОРУ ГОСБЕЗОПАСНОСТИ т. СЕРГИЕНКО

СПЕЦСООБЩЕНИЕ

Как сообщил в 8.00 час. 28.6.41 г. сотрудник Тюремного Управления НКВД УССР, командированный в тюрьмы Ровенской области, т. БЕВЗЮК по телефону, из тюрьмы № 3 г. Острог эвакуировать заключенных ввиду сильной бомбардировки не удалось. Заключенные в количестве 77 человек расстреляны, трупы зарыты.

На время обстрела из вражеских самолетов ранены старший инструктор Политотдела — Батальонный Комиссар т. БАГДАСАРОВ и красноармеец — шофер автомашины. Машина разбита.

Начальник отделения I отдела — Сержант Госбезопасности тов. КАЗИН пропал без вести.

Сотрудники Тюремного Управления т.т. БЕВЗЮК, ШИНКАРЕВСКИЙ и раненные т.т. БАГДАСАРОВ и шофер, а также 10 человек конвойников 13-й Конвойной Дивизии, под командой Мл. Лейтенанта т. КУЗНЕЦОВА находятся в городе Старо-Константинове.

Сотрудникам и бойцам дано распоряжение возвратиться в Киев.

По сообщению Нач. УНКВД по Измаильской области — Капитана Госбезопасности т. ГОЛУБЕВА, все заключенные, подлежащие эвакуации из тюрьмы г. Измаила, полностью эвакуированы.

ЗАМ. НАЧ. ТЮРЕМНОГО УПРАВЛЕНИЯ НКВД УССР —
ПОЛИТРУК ДЕМЕХИН

28 июня 41
г. Киев

экз. БС
с/8543/

АГІБ МВС України. Колекція документів.

Опубл.: Білас Іван. Репресивно-каральна система... — С. 232.

Документ 9

Доповідна записка начальника тюрми № 2
м. Дубно начальникові Тюремного
управління НКВД УССР про ліквідацію
в'язнів і евакуацію колективу тюрми
28 червня 1941 р.

НАЧАЛЬНИКУ ТЮРЕМНОГО УПРАВЛЕНИЯ НКВД УССР
КАПИТАНУ ГОСБЕЗОПАСНОСТИ тов. ФИЛИППОВУ

ДОКЛАДНАЯ ЗАПИСКА

22.06 с/г в 4 ч. 40 мин. тюрьма № 2 НКВД г. Дубно была обстреляна из самолетов противника, после чего была сделана тревога всему личному составу тюрьмы по усилению охраны, весь надзорсостав был переведен на казарменное положение о чем Вам 22.06 было сообщено спецдонсением, а также УНКВД и ТО Ровенской области.

До 24.06 с/г со стороны ТО и УНКВД по вопросу решения с заключенными распоряжения никакого не было, лишь 24.06 в 10 часов утра по телефону ТО сообщили, что для отправки ЗКЗК [заключенных] по к/р ст. будут поданы вагоны. На это число ЗКЗК по к/р ст. осужденных и следственных насчитывалось 320 чел. Вагоны для отправки ЗКЗК 24.06 прибыли в 17.00, в то время г. Дубно подвергался бомбардировке и артиллерийскому обстрелу со стороны противника, а также по сведению начальника гарнизона, что на город Дубно со стороны м-ка Верба противник ведет наступление в составе 127 танкеток.

По прибытию вагонов я обратился к начальнику РО НКВД и РО НКГБ для оказания помощи отправки ЗКЗК на вокзал, последние в помощи отказали, мотивируя занятость обороной города, а своими силами отправить на вокзал ЗКЗК я не мог, не было транспорта, а вести пешком невозможно, т.к. до вокзала 5 км.

Ввиду скоростной обстановки для принятия мер к ЗКЗК я связался по телефону с зам.начальника УНКВД по Ровенской области лейтенантом госбезопасности т. КЛИМОВЫМ, который в это время находился в обкоме партии. Тов. КЛИМОВ дал распоряжение по телефону при невозможности эвакуации намеченный контингент ЗКЗК к отправке уничтожить, а остальных заключенных освободить.

Мной проделано было следующее.

1) ЗКЗК осужденные на короткие сроки и по указу с тюрьмы были освобождены, осужденные на более долгие сроки и следственные по ст. УК были направлены в г. Ровно с частью надзорсостава и охраняющим взводом;

2) в 20.00 я приступил к выполнению распоряжения зам. начальника УНКВД по уничтожению ЗКЗК по ст. к-р, но так как противник занял ст. г. Дубно и продолжал наступать на город, [я уничтожить] всех ЗКЗК, подлежащих к уничтожению, не смог, осталось закрытых в камерах около 60—70 чел.;

3) в 22 ч. 30 мин. с остальным личным составом пришлось оставить тюрьму и отправиться в г. Ровно. Коллектив тюрьмы эвакуировался с г. Дубно после всех, т.к. РО НКВД и РО НКГБ и руководство г. Дубно всех было эвакуировано и не поставили об этом руководство тюрьмы в известность.

25.06 при движении коллектива в г. Ровно по дороге встретились с РО НКВД и НКГБ и местным руководством, которое следовало в Дубно для разведки, к последним присоединилось 10 человек н[ашего] коллектива, остальной состав следовал дальше.

Противником следующие в г. Дубно были пропущены, после чего закрыты все дороги и взяты в окружение. С наших сотрудников не возвратилось двух человек ЕГОРОВ и ЗАВЯЛОВ, остальные с окружения прорвались и прибыли в разное время.

При сборе в г. Ровно оказалось 52 человека из них 5 человек местных. Остальные работники с местного населения остались в г. Дубно.

4.06 с/г по распоряжению нач. УНКВД группа 39 человек была направлена в м. Сарны, но по приезду в г. Олевск военные части нас не пропустили ввиду дофронтальной полосы в Сарненском р-не.

После этого мы возвратились обратно к УНКВД, которое находилось в 36 км. за Новоград-Волынский, но когда на обратном пути заехали в г. Житомир, УНКВД по Житомирской обл. нам сообщило, что УНКВД по Ровенской обл. выехало из Житомира в неизвестном направлении, после чего мы решили выехать в г. Киев в Ваше распоряжение в количестве сотрудников 41 человек, 2 автомашины сдали в распоряжение ТУ НКВД УССР.

28. 06.41 НАЧАЛЬНИК ТЮРЬМЫ № 2 г. ДУБНО (підпис)

АГІБ МВС України. Колекція документів.

Оубл.: Білас Іван. Репресивно-каральна система... — С. 233—234.

Доповідна заступника Народного комісара внутрішніх справ СРСР і начальника Тюремного управління НКВД СРСР Народному комісарові внутрішніх справ СРСР з пропозиціями щодо порядку розвантаження тюрем прифронтової смуги
4 липня 1941 р.

СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО

НАРОДНОМУ КОМИССАРУ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ СССР тов. БЕРИЯ

Дальнейший вывоз заключенных из тюрем прифронтальной полосы, как вновь арестованных после проведенной эвакуации тюрем, так и в порядке расширения зоны эвакуации, считаем нецелесообразным, ввиду крайнего переполнения тыловых тюрем.

Необходимо предоставить начальникам УНКГБ и УНКВД (совместно), в каждом отдельном случае, по согласованию с военным командованием решать вопрос о разгрузке тюрем от заключенных в следующем порядке:

1. Вывозу в тыл подлежат только подследственные заключенные, в отношении которых дальнейшее следствие необходимо для раскрытия диверсионных, шпионских и террористических организаций и агентуры врага.

2. Женщин с детьми при них, беременных и несовершеннолетних, за исключением диверсантов, шпионов, бандитов и т.п. особо опасных — освобождать.

3. Всех осужденных по Указам Президиума Верховного Совета СССР от 26.6, 10.8 и 28.12 — 1940 г. и 9.4 с.г., а также тех осужденных за бытовые, служебные и другие маловажные преступления, или подследственных по делам о таких преступлениях, которые не являются социально опасными, использовать организованно на работах оборонного характера по указанию военного командования, с досрочным освобождением в момент эвакуации охраны тюрем.

4. Ко всем остальным заключенным (в том числе дезертирам) применять ВМН — расстрел.

Просим Ваших указаний.

ЗАМ. НАРОДНОГО КОМИССАРА ВНУТРЕННИХ ДЕЛ СССР
(ЧЕРНЫШОВ)

НАЧАЛЬНИК ТЮРЕМНОГО УПРАВЛЕНИЯ (НИКОЛЬСКИЙ)

„4“ июля 1941 г.

ГАРФ. Ф. 9413, оп. 16, спр. 9, арк. 66—67.

Документ 11

Телеграмма начальника Тюремного управления НКВД УССР Народному комиссару внутренних дел УССР про эвакуацию тюрем западных областей СССР (Львовская, Дрогобычская, Станиславская области)

5 липня 1941 р.

СОВ. СЕКРЕТНО

НАРОДНОМУ КОМИССАРУ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ УССР
СТАРШЕМУ МАЙОРУ ГОСУДАРСТВЕННОЙ
БЕЗОПАСНОСТИ тов. СЕРГИЕНКО
г. Киев
ДОКЛАДНАЯ ЗАПИСКА
„ОБ ЭВАКУАЦИИ ТЮРЕМ ЗАПАДНЫХ ОБЛАСТЕЙ СССР“

ЛЬВОВСКАЯ ОБЛАСТЬ

Подготовительная работа к эвакуации и сама эвакуация тюрем началась с 22 июня с.г. В 4-х тюрьмах содержалось 5424 заключенных. В первый же день вторжения немцев в СССР в тюрьмах были исполнены приговора по отношению к 108 заключенным, осужденным к ВМН.

... тюрьмами Львовской области было расстреляно 2464 заключенных...

Все расстрелянные заключенные погребены в ямах, вырытых в подвалах тюрем, в гор. Злочеве — в саду. ...

ДРОГОБЫЧСКАЯ ОБЛАСТЬ

В двух тюрьмах гор. Самбор и Стрий (сведений о тюрьме в гор. Перемышль не имеем) — содержалось 2242 заключенных. Во время эвакуации расстреляно по обеим тюрьмам 1101 заключенных ...

27 июня при эвакуации в тюрьме гор. Самбор осталось 80 незакрытых трупов, на просьбы начальника тюрьмы к руководству Горотдела НКГБ и НКВД оказать ему помощь в зарытии трупов — они ответили категорическим отказом.

Из 143 человек личного состава прибыло — 44 человека. 7 человек конвоируют заключенных.

В тюрьме гор. Самбор — надзиратель ЛИБМАН при эвакуации застрелился. 3 работника из числа обслуживающего персонала (местные жители) остались в гор. Самборе. Надзиратель САВКУН дезертировал.

В тюрьме гор. Стрий — 3 человека из местных жителей остались в городе. Об остальных сведений нет.

СТАНИСЛАВСКАЯ ОБЛАСТЬ

Из трех тюрем гор. Станислав, Коломия и Печенежино этапировано 1376 заключенных. В тюрьме гор. Станислав осталось — 647 заключенных. В основном из числа обвиняемых за бытовые преступления. Остальные заключенные расстреляны и освобождены ...

...По всем тюрьмам Западных областей УССР только личный состав тюрем приводил приговоры в исполнение и никакой помощи со стороны НКГБ не было оказано.

НАЧАЛЬНИК ТЮРЕМНОГО УПРАВЛЕНИЯ НКВД УССР
КАПИТАН ГОСБЕЗОПАСНОСТИ
ФИЛИППОВ (підпис)

№ с/85447
5 июля 1941 г.
г. Киев

АГІБ МВС УКРАЇНИ. Колекція документів.

Оубл.: Білас Іван. Репрессивно-каральна система... — С. 242—245.

Документ 12

Доповідна записка начальника тюремного відділення начальникові Тюремного управління НКВД УССР про евакуацію тюрем Тернопільської області (Тернопіль, Чортків, Крєм'янець, Бережани)

Не раніше 6 липня 1941 р.

Сов. секретно

НАЧАЛЬНИКУ ТЮРЕМНОГО УПРАВЛЕНИЯ
КАПИТАНУ ГОСБЕЗОПАСНОСТИ тов. ФИЛИППОВУ

**ДОКЛАДНАЯ ЗАПИСКА ПО ВОПРОСУ ЭВАКУАЦИИ ТЮРЕМ
ТАРНОПОЛЬСКОЙ ОБЛАСТИ**

23—24 июня были приведены в исполнение приговора осужденных к ВМН в тюрьмах Тернополь, Чертков и Кременец, а в тюрьме Бережан 27 июня.

Эвакуацию з/к з/к из тюрем Тернополь, Чертков и Бережан начали 29 июня.

Мною были получены указания от нач. УНКГБ капитана госбезопасности, что эвакуировать только з/к з/к осужденных и следственных по бытовым статьям, а к/р элемент оставить в тюрьмах, вопрос о последних будет решен им.

Для тюрьмы гор. Черткова удалось получить 30 вагонов и 29 июня з/к з/к в количестве 300—350 были погружены и частью отправлены на Гусятин, остальных з/к з/к в количестве 900 чел, к/р элементы остались в тюрьме и 30 июня нач. тюрьмы тов. ЛЕВЧУК [под] своей охраной отправил их пожарным порядком на Каменец-Подольск, Дунаевцы—Жмеринка. В помощь ему дано 27 чел. партактива и один взвод красноармейцев.

Из тюрьмы города Тернополя все з/к в количестве 1008 чел. отправлены пожарным порядком в Ваючиск и 2 июня были погружены в эшелон. Командование принял часть 233 полка, а в помощь ему выделено 34 работника тюрьмы.

Когда необходимо было эвакуировать заключенных и не имея ясных указаний руководства, кого отправлять, я подал письменный рапорт начУНКГБ тов. ВАДИСУ и требовал письменные указания, т.к. устные установки каждый раз менялись, тов. ВАДИС подтвердил, что к/р элемент не отправлять, однако указания его уничтожения не получил.

Осужденные за бытовые преступления после рассмотрения дел с обл. прокурором были освобождены из-под стражи.

Всего освобождено в тюрьме 217 чел., а в гор. Бережаны 59. Передано УНКГБ к/р элемента в тюрьме 560, в тюрьме г. Бережаны 184, подлежало еще передать 48. НКГБ их не забрало. В Черткове 88 передали 23 июня и в Кременце 38.

Личный состав тюрем Тернополь, Черткова, Бережаны эвакуирован и перешел границу, в Киев прибыло из Тернополя и Бережаны 26 чел. Все дела тюрем Тернополь, Бережаны, Чертков и тюрем. отделения сожжены. Каким путем эвакуировалась тюрьма гор. Кременец, мне неизвестно. С 29 июня связь с Кременцем была прервана. Указание нач. тюрьмы об эвакуации тюрьмы было передано, их путь следования мог был быть Шумск — Ямпель.

При первом наступлении противника 26—27 июня нач. тюрьмы гор. Кременец РЯБОВ тюрьму оставил без охраны и когда на следующий день возвратился, то тюрьма была открыта и 850 з/к з/к удрали, осталось в тюрьме 159 з/к з/к. Указания об отступлении нач. тюрьмы получил от нач. горотдела НКВД.

От нач. УНКВД тов. ЧОБОТОВА я получил указания об эвакуации 30 июня в 20—21 час, чтобы первого июля утром личный состав и если имеются з/к з/к выступить по направлению Волочиск, а Черткову на Скалу-Подольск.

6 июля я из тюрьмы гор. Винницы отправил 3 тон. хлеба, одну тонну передал колонне Каменец-Подольска, которая была в Н. Ушице, а колонне тюрьмы гор. Черткова 2 тонны хлеба, также оставил им 3-тон. машину [с] продовольствием. Колонна з/к з/к и охрана обеспечена до Жмеринки, [а] если в Жмеринке не дадут вагонов, тогда колонна пойдет пешим порядком в Черкассы. Хлебом в пути колонна будет обеспечена.

Рапорт с резолюцией ВАДИСА прилагаю.

НАЧ. ТЮРЕМ. ОТДЕЛЕНИЯ МЛ. ЛЕЙТЕНАНТ (підпис)

АГІБ МВС України. Колекція документів.

Оубл.: Білас Іван. Репресивно-каральна система...— С. 250—251.

Документ 13

Доповідна записка капітана [НКВД]
начальникові Тюремного управління НКВД
УССР про розстріл в'язнів у тюрмі м. Бережани і причини непоховання трупів
8 липня 1941 р.

НАЧАЛЬНИКУ ТЮР. УПР. НКВД УССР
КАПИТАНУ ГОСБЕЗОПАСНОСТИ тов. ФИЛИППОВУ

ДОКЛАДНАЯ ЗАПИСКА

Доношу, что в тюрьме г. Бережаны Тарнопольской обл. осталось 48 з/к, не преданных земле, 20 трупов остались в подвале админ. корпуса тюрьмы не вывезенными и 40 трупов сброшены в реку под мост. В тюрьму г. Тарнополь выброшено 94 з/к з/к.

Выше изложенное получилось вследствие того, что нач. НКГБ тов. МАКСИМОВ 28.06.41 взял в свое распоряжение 60 з/к, уничтожив их в подвале тюрьмы, а трупы в эту ночь не убрал несмотря на неоднократные напоминания руководства тюрьмы все же машин для вывозки не дал; работники тюрьмы ожидали машины до самого утра. 29.06.41, когда я возвратился с г. Тарнополя в Бережаны и узнал о неубранных трупах, я неоднократно ходил к нач. НКГБ т. МАКСИМОВУ с требованием предоставить машины для вывозки 60 трупов в дневное время в лес, но МАКСИМОВ мне машины не дал и сказал, чтобы без его распоряжения трупы не вывозились.

Машины в кол. 2-х штук были представлены лишь только в 21 ч. 30 мин. 29.06.41, а в 22 часов г. Бережаны подверглись усиленной интенсивной бомбардировке [немцев], из города власти ушли. Нач. НКГБ т. МАКСИМОВ оставил свои машины, ушел пешком, к этому времени на 2-х машинах в тюрьме [было] погружено 40 трупов и я дал распоряжение вывезти их в подготовленную яму. Не доезжая [до] ямы 400 м., машины попали под сильную бомбардировку и пул. обстрел. У одной машины был пробит радиатор, легко ранен один надзиратель, машины брошены в 400 м. от ямы, в городе оставаться было невозможно, мы вышли за город и оттуда мною были посланы за машинами с трупами, — нач. тюрьмы тов. КРАСАН и опер. упол. ЛИТВИН, чтобы выбросить в яму трупы и забрать из подвала тюрьмы 20 трупов, также отвезти в ту же яму. Нач. тюрьмы тов. КРАСАН моего распоряжения не выполнил, не завез трупы в яму, а выбросил их в реку под мост, и не вывез 20 трупов с подвала, доложив мне о том, что это сделать невозможно ввиду сильной бомбардиров-

ки и обстрела с домов, бомбардировку я видел сам, а в отношении обстрела с домов я этого сказать не могу. После этого мы двинулись дальше в село Кузовое в 16 км. от г. Бережаны. Я там предложил тов. КРАСАНУ вернуться обратно и убрать трупы и в то же время мы связались с г. Тарнополем с тов. ЧОБОТОВЫМ, которому было доложено сложившаяся обстановка. Тов. ЧОБОТОВ дал распоряжение следовать в г. Тарнополь, я несмотря на это предложил - КРАСАНУ в присутствии секретаря горкома партии вернуться убрать трупы, но КРАСАН мне ответил, я буду выполнять распоряжение только лишь нач. УНКВД тов. ЧОБОТОВА, и мы все направились в г. Тарнополь.

48 з/к остались в подвале, не преданные земле. Нач. НКГБ получил в свое распоряжение 58 чел. 10 чел. успели предать земле.

Все выше изложенное получилось вследствие того, что нач. НКГБ тов. МАКСИМОВ, нач. гарнизона и секретарь горкома партии не оказали тюрьме должной помощи, а, наоборот, тормозили работу, говорили, что вы, дескать, не торопите нас, мы вам не подчинены, мы отвечаем за тюрьму, а не вы — поэтому не командуйте нами, такие замечания я неоднократно слышал со стороны нач. НКГБ т. МАКСИМОВА, по винс которого осталось не убрано 20 трупов в подвале тюрьмы и не предано земле 48 з/к.

8.07.41 г. КАПИТАН (підпис)

АГІБ МВС України. Колекція документів.

Опубл.: Білас Іван. Репресивно-каральна система... — С. 248—249.

Документ 14

Доповідна записка начальника загальної тюрми НКВД № 3 м. Бережани начальника Тюремного управління НКВД УССР про евакуацію цієї тюрми з поясненнями, чому „робота якісно не закінчена“

Не раніше 8 липня 1941 р.

СОВ. СЕКРЕТНО

НАЧАЛЬНИКУ ТЮРЕМНОГО УПРАВЛЕНИЯ НКВД УССР
КАПИТАНУ ГОСБЕЗОПАСНОСТИ тов. ФИЛИППОВУ

гор. Киев

ДОКЛАДНАЯ ЗАПИСКА ОБ ЭВАКУАЦИИ
ТЮРЬМЫ НКВД № 3 г. БЕРЕЖАНЫ

Всего личного состава на день эвакуации осталось 61 человек, из них 5 человек с местного населения остались там же по месту своего жительства в гор. Бережанах Тарнопольской области, как-то:

пожарный БРОСЛАВСКИЙ Владимир Юрьевич (среднего роста, блондин, глаза серые, худощавый). Конюх-возчик КОВАЛЬЧУК Андрей Михайлович (ниже среднего роста, глаза карие, блондин, усы рыжие). Рабочий КРУПА Михаил (чернявый, среднего роста, 1907 г. рождения). Рабочий РАСПЯТОВСКИЙ Яким (1912—13 г. рождения, выше-среднего роста, на лице белая, волос светло-русый). Уборщица БРОСЛАВСКАЯ Ольга Юрьковна (1912 г. рождения, блондинка, глаза серые, среднего роста).

Примечание: все выше перечисленные по национальности украинцы.

На 8.07 сего года прибыло в Киев всего личного состава 28 человек в этом же числе врач тюрмы тов. ПОРЕНКО, которая уже направлена в Сумскую обл., и с этого же числа кладовщик тов. МУЛЯВА в пути следования заболел и находится в военном госпитале гор. Киева. Зав. делопроизводством тюрмы тов. ЛОЗЬКО Оля также с числа 29 человек направлена в гор. Харьков.

Не прибыло личного состава 14 человек, которые направились на подводах, а также загрузились в товарные вагоны 28 человек, из [них] 4 человек не возвратились с отпуска, 2 человека в командировке, 5 человек работающие в обслуге — ст. прачки, повара и т. д. (женщины) отправлены домой, а остальные в пути следования по направлению в Киев.

Заключенных на день эвакуации содержалось в тюрме 376 человек, из них:

1. Выдано в РО НКГБ 174 человека.
2. Этапировано в Тарнопольскую тюрьму 94 чел.
3. Освобождено по постановлению прокурора 51 чел.
4. - „ - РО НКВД 2 чел.
5. Выдано в РО НКГБ, но не израсходованы 48 чел.

Выше упомянутые 51 человек на освобождение с тюрмы не освобождены, т. к. нач. РО НКГБ м. лейтенант госбезопасности тов. МАКСИМОВ, а также прокурор, хотя постановление на освобождение и дал, однако выпускать с тюрмы не разрешили до тех пор, пока они не заберут с тюрмы 48 человек з/к для израсходования.

С 29.06 на 30.06 сего года в ночь было приготовлено для выдачи в РО НКГБ этих 48 человек, [но] несмотря на целый ряд моих просьб, а также при этом присутствовал представитель с Киева тов. ПАНИН, чтоб заканчивать работу, МАКСИМОВ выругался матом и сказал, я за это отвечаю и вы мне не мешайте работать. В эту же ночь была сильная бомбардировка, все органы, как: райвоенкомат, НКГБ, эвакуировались и все оставили. Работники тюрмы, несмотря на усиленную бомбардировку города, убрали с подвала трупы, но ввиду того, что когда было нагружено две машины трупов, в пути следования от бомбардировки машины были повреждены, трупы выброшены на территории воинской части, где их и хоронили. В тюрме (в подвале) осталось 48 трупов, которых не успели вывезти, т. к. шоферы бросили машины и также бежали.

Личный состав тюрмы работу продолжал до тех пор, пока не пришел нач. РО НКВД сержант милиции тов. ФЕДОРЧЕНКО и сказал, что в городе остались только вы и вам грозит опасность.

И действительно, происходила усиленная бомбардировка и велся пулеметный огонь с нескольких сторон. Вокруг тюрмы держаться было невозможно, т. к. оружия всего в тюрме было лишь 11 шт. винтовок, а вся надежда была на райвоенкомат, который систематически тюрму охраной поддерживал, а также уничтожал всякие подступы „ОУН“ к тюрме.

В 24.30 ночи 30.06.41 охрана была снята и выведена за город к селу Шибалы Бережанского р-на, а после по распоряжению начальника РО НКВД тов. ФЕДОРЧЕНКО личный состав был отведен в гор. Козову, куда поступило распоряжение начальника УНКВД ст. лейтенанта госбезопасности следовать в г. Тарнополь. А с Тарнополя было распоряжение следовать на Подволочиск — Проскуров, а после на Киев.

Следует отметить, что работа качественно не окончена по тюрме г. Бережаны только лишь по вине РО НКВД тов. МАКСИМОВА,

который затынул это, а после ушел, даже бросил весь свой опере-
став.

Примечание: сделанной разведкой политруком тюрьмы тов. МО-
ЛИТВИНЫМ установлено, что передний фасад тюрьмы был разру-
шен.

НАЧАЛЬНИК ОБЩЕЙ ТЮРЬМЫ НКВД № 3 г. БЕРЕЖАНЫ
(КРАСАН)

АГІБ МВС України. Колекція документів.

Опубл.: Білас Іван. Репресивно-каральна система...— С. 252—254.

Документ 15

**Доповідна записка заступника начальника
політвідділу Тюремного управління НКВД
УССР начальникові цього управління про
евакуацію тюрем міст Хотина, Сторожинців
і Чернівців**

9 липня 1941 р.

НАЧ. ТЮРЕМНОГО УПРАВЛЕНИЯ НКВД УССР
КАПИТАНУ т. ФИЛИППОВУ

ДОКЛАДНАЯ ЗАПИСКА

В г. Черновцы [я] прибыл 25.06.41 г. [и] немедленно передал нач. УНКВД и нач. тюрем г. Черновцы В/указания об эвакуации тюрем, после чего нач. тюрем приступили к подготовке. По дороге в Черновцы мною даны указания нач. тюрьмы г. Хотин о вывозке з/к з/к в тюрьму г. К. Подольска, о чем доложил нач. УНКВД [и] последний согласился. Таким образом, заключенные из Хотинской тюрьмы в количестве 178 чел. зак-машинами, посланными из г. Черновцы, были вывезены в г. К. Подольск под руководством тов. ОЛЕПУЩЕНКО. Одновременно мною предложено вывезти з/к з/к [из] тюрьмы г. Сторожинец в Черновцы до получения вагонов для эвакуации. Нач. УНКВД согласился и зак. машинами заключенные были перевезены 30.06 в г. Черновцы.

30.06 для отправки з/к з/к из г. Черновцы получены вагоны, оборудованы и 1-го июля погружено 405 чел., которые отправлены по назначению туда согласно В/указаний.

Для оставшихся вагоны не представлены, в силу чего 3.07 сего года пешим порядком выведено из тюрем Черновцы № 1 и № 2—877 чел. заключенных в направлении города К. Подольска под конвоем 154 отд. конв. бат-на войск НКВД при содействии надзор-состава тюрем.

Оставшиеся з/к з/к как из первой, так и со второй тюрьмы освобождены осужденные по бытовым статьям, с остатком срока до 1 года, а также все указники (осужд. по указу от 26.06), освобождены также старики, женщины с детьми, за исключением осужденных за к-р. Все осужденные к ВМН расстреляны также в Черновцах. Также расстреляны осужден. и следств. по к/р статьям, больные, которые находились к моменту эвакуации в тюремной больнице, один немецкий летчик и два привезенных раненых при побеге. Все расстреляны по указанию УНКГБ области.

Доповідна записка ст. інструктора
політвідділу Тюремного управління НКВД
УСРСР начальникові цього управління про
виконання розстрілів у тюрмах Терно-
пільської області (Тернопіль, Бережани,
Чортків) і наступну евакуацію тюрем
9 липня 1941 р.

НАЧАЛЬНИКУ Т. У. НКВД УСРСР КАПИТАНУ
ГОСБЕЗОПАСНОСТИ тов. ФИЛИППОВУ

ДОКЛАДНАЯ ЗАПИСКА

Согласно предписания зам. наркома и ваших указаний мной проведено в период с 23.06 по 4.07 в тюрьмах Тернопольской обл. следующее:

1. Проведено совещание с рук. работниками тюрьмы о задачах коллектива в период военного времени.
2. Составили план усиленной охраны з/к, а также выбрали место для выезда з/к в случае бомбардировки и разрушения здания тюрьмы.
3. Приведены в исполнение приговоры ВМН, а также освобождены из тюрьмы лица, осужденные по указу от 26.06.41.
4. Согласно указаниям по НКГБ УССР нач. обл. управления ВАДИС поручил нач. 2-ого отдела тов. АЛЕКСАНДРОВУ, который пересмотрел дела по к/р преступлениям и забрал из тюрьмы 560 чел. Никаких следов в тюрьме не осталось, все было организовано согласно указаний.
5. Из тюрьмы г. Тернополь эвакуировали 1080 чел., которые шли пеши до Волочиска, откуда погружены в вагоны.
6. 25.06 в целях усиления охраны в тюрьму г. Чертков мной направлен конвойный взвод в количестве 23 чел. и 2 пулемета.
7. З/к из чертковской тюрьмы всех этапировали, часть, т. е. 540 з/к, вагонами и 600 чел. пешим порядком. По Черткову следует отметить, что нач. отдела НКГБ дал указания оставить за ним все к/р элементы, а 30.06 отказался от них и мы вынуждены были их эвакуировать пешим порядком.
8. Обеспечением вагонами для эвакуации занимались только работники тюр. управл., в частн. нач. управ. капит. Госбез. т. ФИЛИППОВ. Нач. УНКВД тов. ЧОБОТОВ работе и помощи не уделял внимания и не дал помощи.

На всех этаплируемых за з/к пешим порядком списки не составлены, заключенные переданы конвойной части вместе с личными делами. Учет освобожденных и также этаплируемых по спискам взят вместе с другими документами тюрьмы нач. тюремного отделения УНКВД МОРОЗОМ. Точных данных о количестве осужденных по бытовым статьям указниках у меня нет, т. к. весь этот учет сосредоточен в делах забранных* не позволила по дороге мне везти эти данные*.

Нач. тюр. отделения т. МОРОЗ эти данные представил с прибытием документов по месту назначения. Все дела и документы, в том числе картотеку ф. № 5 и журнал учета ф. № 9, по приказанию нач. УНКВД т. ТАШКОВА, исходя из обстановки, т. к.* движение этапа и машин по дороге в непосред. близости границы и фронта. Все остальное имущество тюрьмы, документы, дела уничтожены, приведены в негодность оставшиеся продукты в небольшом количестве.

Вещи з/к з/к вывезти не представилось возможным. Все семьи сотрудников тюрем эвакуированы. Весь личный состав сотрудников, надзорсостава выехали вместе с конвоєм. Нападению и бомбардировке тюрьмы не подвергались.

ЗАМ. НАЧ. ПОЛИТОТД. ТЮР. УПРАВ. НКВД УССР ЛЕЙТ. Г/Б
ЛАЗАРЕНКО

9.07.41
Киев

АГІБ МВС України. Колекція документів.

Опубл.: Білас Іван. Репресивно-каральна система...— С. 256—257.

* Так в тексті. — Прим. ред.

9. Данное задание по эвакуации тюрем Тарнопольской обл. проведено полностью в Тарнополе, Бережанах и Черткове. По тюрьме г. Кременец было так, что там шли бои, вывезти з/к не удалось и з/к [приговоренные] к ВМН и к/р элемент были уничтожены, а остальные освобождены.

10. В Тарнополе работала опергруппа под руководством капитана г/б т. ФИЛИППОВА и его указания мной выполнялись, о чем представлена докладная т. МИТИКОМ.

Семь надзорсостава из тюрем Тарнополя, Черткова и Бережан эвакуированы.

Тюрьму Бережаны два раза бомбили, разрушено админздание, клуб и часть тюрьмы. За время с 26.06 по 30.06 было несколько налетов банды на тюрьму, которые были отражены надзорсоставом.

Нами было направлено взвод бойцов и 2 пулемета для усиления охраны.

Прокурор освободил из тюрьмы 20 человек.

Инвалиды и малолетки были освоб[ожжены].

СТ. ИНСТРУКТОР ПОЛИТОТДЕЛА ТУ НКВД УССР
ПОПЕРЕЛЯ В. Н.

9.07.1941 г.

АГІБ МВС України. Колекція документів.

Опубл.: Білас Іван. Репресивно-каральна система...— С. 259—261.

**Звіт начальника Тюремного управління НКВД УССР
заступникові Народного комісара внутрішніх справ
СССР і начальникові Тюремного управління НКВД
СССР про евакуацію в'язнів з тюрем Західної
України та інших областей УССР**

12 липня 1941 р.

ЗАМ. НАРОДНОГО КОМИССАРА
ВНУТРЕННИХ ДЕЛ СССР
тов. ЧЕРНЫШЕВУ

НАЧАЛЬНИКУ ТЮРЕМНОГО УПРАВЛЕН. НКВД СССР
КАПИТАНУ ГОСУДАРСТВЕН. БЕЗОПАСНОСТИ
тов. НИКОЛЬСЬКОМУ

г. Москва

С началом военных действий началась и эвакуация заключенных из тюрем западных областей, в первую очередь из тюрем, подвергшихся нападению фашистских войск, а несколько позднее приступили к вывозу из остальных.

Для помощи организации эвакуации заключенных в 0,5 часов 24/VI-41 года были командированы 16 ответственных работников Тюремного Управления НКВД УССР во все Западные области по 2 человека на каждую.

В 0,4 часа 27/VI-41 года до 4/VII-41 года я с тремя работниками Тюремного Управления также находился в г. Тарнополе и Проскурове где руководил этой операцией и через штаб ЮЗ фронта добивался вагонов.

Основное препятствие в эвакуации заключенных из тюрем заключалось в отсутствии вагонов.

Несмотря на наличие распоряжений Штаба фронта, на станциях военные коменданты вагонов под заключенных не давали, так как таких не хватало для перевозки раненых, членов семей и др. воинских перевозок.

Второй основной причиной несвоевременной эвакуации заключенных явилось то, что в большинстве тюрем Западных областей местные органы НКВД не только не способствовали быстрой эвакуации заключенных из тюрем, а на оборот задерживали вывоз контингентов, числящихся за ними до последнего момента отступления, возлагая потом всю ответственность на начальников тюрем. В особенности характерно такое отношение в Тарнопольской области.

Также проведение операций по 1-й категории в большинстве возлагали на работников тюрем, оставаясь сами в стороне и поскольку

это происходило в момент отступлений под огнем противника, то не везде работники тюрем смогли более тщательно закопать трупы и замаскировать внешне.

В отдельности по каждой области дело с эвакуацией заключенных обстоит в следующем виде:

Львовская область — Из тюрем Львовской области убыло по 1-й категории 2464 человека, освобождено 808 заключенных, вывезено перебежчиков 201 и оставлено в тюрьмах 1546, при чем в тюрьме № 1 оставлено 1366 человек, в тюрьме № 2 66 чел. и в тюрьме № 4 114 чел. заключенных. Главным образом обвиняемые за бытовые преступления.

В ночь с 23 на 24 июня с/г по приказу Штаба г. Львова весь личный состав тюрьмы совместно с конвойной ротой несший наружную охрану тюрьмы покинули город и через 4 часа возвратились обратно.

За время отсутствия охраны сбежало из тюрьмы № 1 около 300 заключенных, в основном уголовный элемент.

Все убывшие по 1-й категор. заключенные погребены в ямах вырытых в подвалах тюрем, а в гор. Злочеве в саду.

Все документы и архивы в тюрьмах сожжены за исключением журналов по учету заключенных, картотек и учета ценностей. Все эти документы прибыли в г. Киев.

На тюрьму г. Злочев было совершено несколько налетов ОУНОВ'ской банды. Личным составом эти банды были отбиты.

Из 106 чел. личного состава тюрьмы № 1 прибыло в г. Проскуров 79 человек, из 43 чел. личного состава тюрьмы № 2 прибыло 41 чел. и из тюрьмы № 4 из 42 чел. прибыло 32 чел.

При отступлении из г. Львова убит зав. складом тюрьмы № 4 ЛИТУНОВСКИЙ и ранены 2 надзиратели из тюрьмы № 1 г. Львов.

Дрогобычская область — К приезду бригады Тюремного Управления в Дрогобычскую область для эвакуации заключенных, тюрьма г. Перемышль в связи с занятием города противником была уже эвакуирована.

Со слов нач. тюрьмы ТЕЛЬНОВА, эвакуация тюрьмы была произведена пешим порядком под артиллерийским обстрелом противника. Заключенные были разбиты на 2 колонны. В первую из них были включены следственные и осужденные з/к за к-р преступления и во вторую все остальные, в том числе и перебежчики.

Первая колонна заключен. руководимая т. ТЕЛЬНОВЫМ, благополучно прибыла в г. Самбор.

Вторая колонна была захвачена немцами. Надзорсоставу удалось сбежать и прибыть в г. Стрий.

В остальных двух тюрьмах г. Самбора и Стрий задержалось 2242 заключенных. Во время эвакуации по 1-й категории убыло по обеим

тюрьмам 1101 человек, освобождено 250 человек, этапировано в вагонах 637 чел. и оставлено в тюрьмах 304 чел. заключенных.

27 июня при эвакуации тюрьмы г. Самбор — осталось 80 незакрытых трупов, на просьбы нач. т-мы к руководству горотдела НКВГБ оказать ему помощь в зарытии трупов — ответ был получен отрицательный.

В тюрьме г. Самбор надзиратель ЛИБМАН при эвакуации застрелился. Три работника из числа обслуживающего персонала местных жителей остались в г. Самборе, надзиратель САВКУН дезертировал.

Во время эвакуации заключенных из тюрьмы г. Перемышль вместе с заключенными, захваченными немцами, — попали надзиратели тюрьмы БУГАЕВ, ШТАЙНЕР и (ДПНТ) — ЛОБАЧЕВ, которые конвоировали их. БУГАЕВУ, ШТАЙНЕРУ и ЛОБАЧЕВУ удалось переодеться в одежду заключенных и вырваться из плена, после этого они прибыли в г. Самбор, где присоединились к работникам тюрьмы.

При отступлении из г. Перемышля, в городе осталось из числа обслужив. персонала тюрьмы местные жители — повар СУРОВЕЦКИЙ, медсестра БЕНЕНФЕЛЬД, уборщица СУРОВИЦКАЯ, повар ДУДА, надзирательница ГЛЫНИК и санитарка КЛЫНИК.

В тюрьме г. Стрий 2 человека из местных жителей остались в городе — пожарник ГАВРИЛЮК и надзиратель КИЗИЛЬ.

Во время эвакуации сбежал шофер тюрьмы г. Стрий ПЕТРАЧУК (из местных жителей).

Все дела и документы тюрем по распоряжению УПКВД были сданы в горотдел НКГБ для эвакуации, а частично были уничтожены.

Станиславская область — Из 3-х тюрем г. Станислава, Коломии, Печенежино этапировано вагонами 1376 чел. По распоряжению начальника УНКВД т. МИХАЙЛОВА в числе этаплируемых заключенных были направлены следственные и осужденные за к-р преступления 294 чел. и 9 чел. осужденных к ВМН бывш. Красноармейцы.

По 1-й категории убыло 1000 человек.

По заявлению нач. тюрьмы г. Станислава ГРИЦЕНКО погребение произведено за пределами тюрьмы в вырытой для этой цели яме. Часть 1-й категории погребено на территории тюрьмы в яме.

Освобождено Прокурором было 295 чел. Ввиду отсутствия вагонов в тюрьме осталось 647 чел. заключенных из них за к-р преступления 282 и остальные за бытовые и служебные преступления — инвалиты.

Заключенных конвоировала конвойная рота и 57 чел. надзирателей тюрем, из которых 42 прибыли в г. Проскуров, а остальные выехали по направлению г. Киева. В тюрьме г. Коломия 4 чел. из мест-

ных жителей работающих в службе тюрьме остались на месте — уборщица СУШИНСКАЯ, прачка — ВОЙТЕНКО Мария, переводчица — КОМЕТ Б. М., парикмахер ТОКАР.

Тернопольская область — В тюрьме г. Чертков содержалось 1300 заключенных. Для эвакуации всех заключенных было подано достаточное количество вагонов, но нач. Горотдела НКГБ распорядился оставить в т-ме 800 заключ. подследственных и осужденных за к-р преступления, ввиду чего было эвакуировано лишь 500 человек.

В самый последний момент начальник Горотдела НКГБ отказался от указанных 800 заключенных и заявил нач. тюрьмы „делайте с ними, что хотите“.

Нач. тюрьмы тов. ЛЕВЧУК организовал вывоз заключенных пешим порядком под конвоем надзорсостава до г. Каменец-Подольска и дальше, так как вагонов получить там тоже не удалось.

В тюрьме г. Кременец содержалось 360 заключенных. 26/VI-с/г по распоряжению нач. Горотдела НКВД личный состав, оставив тюрьму и выехал по направлению к Катербургу откуда через несколько часов обратно возвратился. За это время из тюрьмы бежало 191 заключенный, остальных заключенных предложено этапировать в г. Проскуров.

Нач. тюрьмы РЯБОВ от должности отстранен и материалы переданы в Особую Инспекцию для расследования.

По имеющимся данным заключенные из тюрьмы Кременец 6/VII-с/г прибыли в тюрьму г. Харьков.

О личном составе сведений нет.

По состоянию на 22/VI — в тюрьме г. Тарнополь содержалось 1790 чел. заключенных. Из этого количества 500 чел. убыло по 1-й категории.

Погребение произведено у вырытых специально для этой цели ямах, однако часть 197 чел. погребены в подвале НКГБ, мелко очень зарыты, операцию проводил нач. УВКГБ.

Из тюрьмы г. Тарнополь этапировано 1008 заключенных пешим порядком до ст. Волочиск, где погружены в вагоны и направлены согласно телеграммы нач. Тюремного Управления НКВД УССР г. Курск.

Освобождено инвалидов, указников, осужденных за бытовые и маловажные преступления 217 чел. заключенных. В тюрьме остались больные — туберкулезники. При этапировании заключенных пешим порядком при попытке к совершению побегов 18 заключенных убито.

Во время эвакуации из г. Тарнополя в г. остались из числа obsługi тюрьмы местные жители дезинфектор — БОГАЧУК Д. М., уборщица КУЗЬМОВИЧ, уборщица ЧИКАЛО М. В., уборщица — ОЛЕЙНИК О. В. и повар РОБАК Е. О. всего 5 человек.

В тюрьме г. Бережаны по состоянию на 28/VI-с/г содержалось 376 чел. заключенных, убыло по 1-й категории 174 чел.

Погребение произведено в расположении воинской части (старая крепость).

Из общего количества убитых по 1-й категории осталось в подвале тюрьмы 20 человек которых не успели вывести, так как нач. райотдела НКГБ МАКСИМОВ категорически отказал в предоставлении машин для вывоза трупов.

Кроме этого 40 чел. было вывезено на машинах к месту погребения, но недоехав к месту машины во время бомбардировки были разбиты и заключенные оставлены.

В ночь на 30/VI-с/г начальник тюрьмы, оперуполномоченный и 5 надзирателей возвратились для погребения заключенных, но началась снова бомбардировка и их успели только скинуть с машины.

Освобождено осужденных за маловажные бытовые преступления 8 человек. В тюрьму г. Тарнополь вывезено 94 человека, в тюрьме осталось 48 человек числящихся за Райотделом НКГБ и 51 чел. Подлежащие освобождению согласно постановления Прокурора.

Начиная с 22/VI — тюрьма неоднократно обстреливалась ОУН'овскими бандами. Передний фасад тюрьмы разрушен.

Из числа личного состава в город Киев прибыло 29 человек, в дороге находится 16 человек.

В городе Бережаны осталась обслуга из местного населения в колич. 5 человек — БРЕСЛАВСКАЯ, БРЕСЛАВСКИЙ, КРУПА, РАСПЯТОВА и КОВАЛЬЧУК.

Во время эвакуации ранен надзиратель ПОДЬЕРЕЖНЫЙ. Все документы сожжены на месте, картотека ф. 5 переправлена Тюремному Отделению г. Тарнополь.

Ровенская область — Из тюрьмы г. Дубно по 1-й категории убыло 230 чел., освобождено по бытовым статьям за маловажные преступления и осужденных по Указам 170 человек.

Направлено в тюрьму № 4 г. Ровно 250 человек из которых по дороге оставлено 20 чел. больных, инвалидов и других.

В тюрьме г. Острог из числа 75 заключенных 5 освобождены, остальные остались в тюрьме.

Все документы сожжены. Личный состав в количестве 33 человек направился в Шепетовку. При отступлении 2 чел. убито, а от 3-х нет сведений.

Других сведений по Ровенской области нет.

Волинская область — Из тюрьмы г. Ковель убыло по 1-й категории 195 человек. Освобождено за маловажные бытовые преступления 300 человек, на месте осталось 145 чел. которых не успели этапировать.

Из тюрьмы г. Вл.-Волынка убыло по 1-й категории 36 человек, освобождено 15 человек, остальные 280 человек остались в тюрьме не вывезены. Из числа личного состава во время отступления было ранено 3 человека — секретарь т-мы ШУМЕЙКО, надзиратель СТАЦИНА, надзиратель ГРЕЧУХА — последний остался в городе Вл.-Волынске. Убиты конюх ЗАЙ, рабочий ПЛОТНИЦКИЙ.

Из числа обслуживающего персонала тюрьмы во Вл.-Волынске остались — дезинфектор КОСТЕЦКИЙ, повар КОСТЕЦКИЙ, пожарник ФОМИН, уборщица ТКАЧУК, санитарка ЛУКАШОВА.

Других сведений по Волынской области нет.

Черновицкая область — Из тюрьмы г. Хотин заключенные вывезены полностью в колич. 176 чел. в тюрьму г. Кам.-Подольск. Из тюрьмы г. Сторожинец были переправлены в т-му г. Черновцы для погрузки в вагоны для эвакуации.

1-го июля с/г отправлено из тюрем № 1 и 2 г. Черновицы вагонами 1405 человек по назначению Туринск т-му Нижняя-Тура Свердловской области.

Для оставшихся заключен. вагоны не были предоставлены в силу чего 3/VII-с/г пешим порядком выведено из тюрем Черновиц № 1 и № 2 877 чел. з/к в направлении Кам.-Подольск под конвоем 154 отдельн. конвойн. батальона войск НКВД при содействии надзорсостава тюрем.

Осужденные по бытовым статьям за маловажные преступления, а также по Указам из тюрем Черновицкой области освобождены.

Все осужденные к ВМН расстрелены, также убыло 16 чел. по 1-й категории осужденных и следственных по к-р статьям, которые находились к моменту эвакуации в больнице.

Все оставшееся имущество тюрьмы документы, дела уничтожены. Приведены в негодность оставшиеся продукты в небольшом количестве.

Весь личный состав сотрудников и надзорсостав выехали вместе с конвоем. Нападению, бомбардировке тюрьмы Черновицкой области не подвергались.

Измайльская область — Из тюрем области этапированы все заключенные. Личный состав остался на месте.

Кам-Подольская область — Осужденные и следственные заключенные за маловажные преступления освобождены. Все остальные заключ. из тюрем Кам-Подольска и г. Проскурова пешим порядком направлены в тюрьму г. Винница. Личный состав сопровождает заключенных.

Житомирская область — Из тюрьмы г. Житомира этапировано в т-му г. Днепропетровск 1543 заключенных и в г. Харьков 889 чел. заключенных, по 1-й категории убыло 47 человек.

По Одесской области — Из Одесской области этапировано на ст. Н-Сибирск, Ульяновск и Магнитогорск 2949 заключенных.

Киевская область — Освобождено из т-мы г. Киева осужденных за маловажные бытовые преступления 1785 человек, этапировано в вагонах в г. Свердловск 479 заключенных, пешим порядком отправлено на ст. Горький 949 человек и Свердловск 1217 чел., убыло по 1-й категории 913 человек заключенных.

Из тюрьмы г. Б-Церковь по 1-й категории убыло 3 человека, освобождено за маловажные бытовые преступления 150 чел., убыло пешим порядком ст. Белебой 400 человек.

Из тюрьмы г. Черкассы по 1-й категории убыло 9 человек, освобождено 180, убыло пешим порядком по назначению 450 человек.

Все командированные работники Тюремного Управления НКВД УССР в Западные области для организации эвакуации возвратились в разное время до 9/VII-41 года благополучно. Не возвратился ст. инспектор Тюремного Управления НКВД УССР мл.-лейтенант Госбезопасности тов. СОВА находившийся в моей группе, который 3/VII-41 года во время бомбардировки фашистами г. Каменец-Подольска был убит и там же похоронен.

НАЧАЛЬНИК ТЮРЕМНОГО УПРАВЛЕНИЯ НКВД УССР
КАПИТАН ГОСУДАРСТВЕН. БЕЗОПАСНОСТИ
Підпис

12 июля 1941 г.

ГАРФ. Ф. 9413, оп. 1, спр. 23, арк. 147—153.

Документ 18

**Спецповідомлення заступника начальника
I відділу Тюремного управління НКВД ССРСР
про результати евакуації в'язнів з тюрем
Чорткова і Коломиї**

Не раніше 20 липня 1941 р.

СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО

СПЕЦСООБЩЕНИЕ

Заместитель начальника тюремного управления НКВД УССР тов. ДЕМЕХИН о результатах эвакуации заключенных из тюрем в г.г. Черткове и Коломыя сообщил следующее:

1. Из тюрем в г. Черткове заключенные в числе 954 чел. 2-го июля с. г. были выведены в направлении г. Умаи.

В пути следования группа заключенных ОУН-овцев пыталась учинить бунт и бежать, в связи с чем 123 заключенных — членов ОУН были расстреляны.

20-го июля по прибытию этапа в г. Умань в связи с создавшейся обстановкой на фронте прорвавшиеся немцы находились в 20—30 клм. от Умани), по распоряжению военного прокурора и руководства НКГБ УССР заключенные следственные и осужденные за контрреволюционную деятельность в числе 767 были расстреляны, трупы их зарыты.

Остальные 64 заключенных, осужденных за бытовые преступления, освобождены.

2. Из тюрьмы в г. Коломыя 453 заключенных 1-го июля были вывезены эшеленом по ж. д., под конвоем надзорооста тюрьмы, возглавлявшегося начальником тюрьмы тов. КУЗИНЫМ.

8-го июля с. г., ночью, в районе ст. Жмеринка налетели вражеские самолеты. В результате бомбежки взорвались боеприпасы следовавшие вместе с эшеленом заключенных. Сгорело несколько вагонов, в том числе и вагоны с имуществом тюрьмы и вещами сотрудников. Из состава заключенных 5 человек были убиты и 6 чел. ранено, остальные разбежались.

Утром следующего дня 150 бежавших заключенных (следственных и осужденных за бытовые преступления) были задержаны и под конвоем надзирателей, пешком, направлены в г. Винницу. По прибытии этапа в Винницу оказалось, что тюрьма из Винницы эвакуировалась, кормить заключенных было нечем, поэтому начальник конвоя оперуполномоченный тов. ТВЕРЕТИНОВ всех 150 заключенных освободил, а сам с надзирателями отправился в Киев.

Оставшийся в районе ст. Жмеринка начальник тюрьмы т. КУЗИН задержал еще 110 заключенных, тоже в основном бытовиков и несовершеннолетних, которых пешком привел в г. Винницу где по своему усмотрению всех их освободил, а сам прибыл в г. Харьков.

В результате из 453 заключенных выведенных из тюрьмы в г. Коломыя, 257 заключенных освобождены, 11 убито и ранено во время бомбежки, около 30 заключенных, по заявлению т. КУЗИНА, были убиты при попытке бежать, а остальные 145 заключенных, главным образом, к.-р. элемент скрылись.

Во время бомбежки были ранены сотрудница тюрьмы тов. КУЗИНА и жена надзирателя тов. КАЛИНА, которые были переданы в госпиталь. 5 надзирателей после бомбежки дезертировали.

ЗАМ. НАЧ. I ОТДЕЛА ТЮР. УПР. НКВД ССРСР
КАПИТАН ГОС. БЕЗОПАСНОСТИ
(ВОЛХОНСКИЙ)

ГАРФ. Ф. 9413, оп. 1, спр. 23, арк. 171—172.

Документ 19

Доповідна записка заступника начальника
Тюремного управління НКВД УССР началь-
никові Тюремного управління НКВД СССР
про результати евакуації в'язнів з тюрем
Чорткова і Коломиї

31 липня 1941 р.

НАЧАЛЬНИКУ ТЮРЕМНОГО УПРАВЛЕНИЯ НКВД СССР
КАПИТАНУ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ
тов. НИКОЛЬСКОМУ
г. Москва

ДОКЛАДНАЯ ЗАПИСКА

„О РЕЗУЛЬТАТАХ ЭВАКУАЦИИ ЗАКЛЮЧЕННЫХ
ИЗ ТЮРЕМ г. г. ЧЕРТКОВ И КОЛОМИЯ“

Тюрьма гор. Чертков

В тюрьме гор. Черткова содержалось — 954 з/к эвакуация кото-
рых производилась 2-го июля 1941 г.

В связи с тем что вагонов для отправки заключенных в тыл не
было, поэтому силами надзоровоста в количестве 56 человек и при-
командированной полуротой бойцов Стройбатальона из местного
гарнизона все заключенные были этапированы пешим порядком.

Из гор. Черткова этап следовал через пункты: Каменец-По-
дольск, Жмеринка, Тывров, Ситковцы, Христиновка, Умань.

В пути следования при попытке восстать и бежать было расстре-
ляно 123 заключенных — членов „ОУН“.

20. VII с. г. в г. Умани по распоряжению Военного прокурора
фронта и Зам. Народного Комиссара Государственной Безопасности
УССР — Майора Госбезопасности т. ТКАЧЕНКО — расстреляно и
законо 757 заключенных, осужденных и следственных по к-р ста-
тьям.

Следовавшие этапом заключенные по бытовым статьям в коли-
честве 64 человека освобождены, из которых 31 з/к (поляков) вре-
менно оставлены в тюрьме г. Умани.

Расстрел указанного контингента был вызван сложившейся об-
становкой на фронте, т. к. прорвавшийся противник находился в
20—30 клм. от гор. Умани.

Весь надзирательный состав тюрьмы г. Черткова прибыл в гор.
Харьков.

Ценности заключенных привезены в гор. Харьков и сданы в
Финотдел НКВД УССР.

Тюрьма гор. Коломия

Из тюрьмы гор. Коломия заключенные в количестве 453 челове-
ка были эвакуированы 1. VII с. г. эшеленом по ж. д. в направлении
ст. Жмеринка. Состав конвоя и служба состояли из надзоровоста
тюрем г. г. Коломия и Печенежино в количестве 27 человек. Началь-
ником конвоя был назначен нач. тюрьмы г. Печенежин — Сержант
Госбезопасности т. КУЗИН и его заместителем Оперуполномочен-
ный тюрьмы г. Коломия тов. ТВЕРЕТИНОВ (содержащаяся незна-
чительная часть заключенных в тюрьме г. Печенежин была еще рань-
ше направлена в тюрьмы г. г. Станислав и Коломия).

По пути следования 8. VII с. г. в 23 часа ночи (в районе Жмерин-
ки) на эшелон заключенных напала вражеская авиация, которая на-
чала их бомбить и обстреливать с пулеметов.

В результате бомбежки взорвались боеприпасы воинских частей
следовавших вместе с эшеленом заключенных, сгорело несколько ва-
гонов, в том числе сгорело имущество тюрьмы и вещи сотрудников,
290 заключенных разбежались, 5 з/к было убито и 6 ранено.

Из личного состава тюрьмы тяжело ранена делопроизводитель
КУЗИНА и жена надзирателя тюрьмы КАЛИНА, последние переда-
ны Жмеринскому Военному госпиталю. 5 человек надзоровоста убе-
жали без разрешения в направлении Жмеринки.

Принятыми мерами на второй день было собрано 150 заключен-
ных, следственных и осужденных по бытовым статьям, которых
Оперуполномоченный т. ТВЕРЕТИНОВ с 15-ю надзирателями повел
пешим ходом дальше и дойдя до гор. Винницы, поскольку тюрьма
г. Винницы была уже эвакуирована, кормить з/к было не чем, всех
заключенных своим решением освободил, а сам с надзоровостом
якобы отправился в гор. Киев.

Оставшийся на месте бомбежки нач. тюрьмы тов. КУЗИН на 3-й
день собрал в лесу еще 110 заключенных (также в основном из быто-
виков) и несовершеннолетних и в сопровождении 4-х надзирателей
доставил их пешим ходом в г. Винницу (из коих по дороге 3 чел. бе-
жало), где также всех по своему усмотрению освободил, а сам
26. VII с. г. прибыл в гор. Харьков.

Таким образом из 453 заключенных, 257 заключенных освобож-
дены без надлежащего основания, 11 заключенных убито и ранено
во время бомбежки, около 30 заключенных из слов нач. тюрьмы

т. КУЗИНА убиты при попытке бежать, а остальные заключенные преобладающе из к-р элемента в период бомбежки скрылись.

ЗАМ. НАЧ. ТЮРЕМНОГО УПР. НКВД УССР
ПОЛИТРУК

(ДЕМЕХИН)

31 июля 1941 г.
г. Харьков

ГАРФ. Ф. 9413, оп. 1, спр. 23, арк. 165—166.

Документ 20

Доповідна начальника тюрми № 3
м. Хотина начальникові Тюремного
управління УНКВД УССР про евакуацію
в'язнів і персоналу тюрми

8 серпня 1941 р.

НАЧАЛЬНИКУ ТЮРЕМНОГО УПРАВЛЕНИЯ УНКВД УССР
КАПИТАНУ ГОСБЕЗОПАСНОСТИ тов. ФИЛИППОВУ
ОТ НАЧ. ТЮРЬМЫ № 3 ГОРОДА ХОТИН КИСЕЛЕВА А.В.

ДОКЛАДНАЯ

Доношу до вашего сведения в части эвакуации заключенных Хотинской тюрьмы № 3. Согласно [указанию] руководства УНКВД по Черновицкой области, мною 29.06.41 г. эвакуировано в тюрьму гор. Каменец-Подольск 167 чел. заключенных.

После этого было дано распоряжение производить прием заключенных и 01.07.41 г. вторично эвакуировано в тюрьму К-Подольск 56 чел. Имеющиеся 2 з/к, приговоренных военным трибуналом к ВМН, работниками Р/о НКГБ приведен в исполнение во двореке тюрьмы между кар[аульным] помещением и админкорпусом. В это время я отсутствовал, т.к. был ранен и направлен в гор. К-Подольск, затем в Киев.

Сотрудники эвакуированы вместе с заключенными, а их семьи по их месту жительства. Во время налета фашистской авиации 01.07.41 г. на гор. Хотин был убит бухгалтер тюрьмы тов. Легошин и похоронен в гор. Каменец-Подольске, а ранены были я и делопроизводитель тов. Глущенко.

Тюрьма как во время бомбардировки, [так] и в момент эвакуации [осталась] невредима.

Вся секретная переписка по распоряжению тов. Лазаренко была уничтожена. Продукты, фуфайки и вещьдовольствия, автомашина и пара лошадей переданы тюрьме гор. К-Подольск.

О чем и доношу до Вашего сведения.

НАЧ. ТЮРЬМЫ № 3 г. ХОТИН СЕРЖАНТ ГОСБЕЗОПАСНОСТИ
КИСЕЛЕВ

08.08.1941 г.

АГІБ МВС України. Колекція документів.

Опубл.: Білас Іван. Репресивно-каральна система...— С. 246.

Документ 21

Непідписаний документ про масштаби репресій в тюрмах Західної України з зазначенням кількості розстріляних, звільнених, евакуйованих (етапованих), маршрутів транспортування, пунктів кінцевого прибуття, кількості жертв серед евакуйованих в'язнів

Не раніше 5 серпня 1941 р.

В тюрмах №№ 1,2,4 гор. Львова расстреляно — 2464, освобождено — 800. Вывезено перебежчиков — 201. Осталось в тюрмах — 11546. Бежало — 362 (оставлено — 1516 чел. по распоряжению Нач. УНКВД). 23/VI — бежало 362, благодаря ухода охраны войск и надзорсостава из гор. Львова. Материалы на лиц виновных в оставлении тюрьмы без охраны, что привело к побегу заключенных — переданы в следственные органы.

В гор. Луцке 23/VI в связи с бунтом заключенных, из числа всех заключенных были отобраны указники (14 чел.), осужденные за маловажные проступки (30 чел.) и малолетки (40 чел.), которые были освобождены.

Все остальные заключенные в количестве около 2000 чел. расстреляны. В тюрьме г. Ковеля освобождено 300 чел., расстреляно 194, осталось 145.

Из тюрьмы г. Влад-Волынска, в связи с внезапным нападением противника заключенные не вывезены. 22 июня были лишь расстреляны осужденные к ВМН.

В гор. Дубно 24/VI — указники и осужденные на короткие сроки — освобождены. Осужденные на длительные сроки направлены в гор. Ровно, а за к-р преступления (260 чел.) — расстреляны, 60 человек расстрелять не успели (остались в камерах).

В гор. Остроге — 5 были освобождены, а остальные остались в тюрьме. Причины оставления заключенных в тюрьме выясняются.

Из тюрьмы гор. Ровно было этапировано — 651 чел. в гор. Камышин, в числе которых также находится часть заключенных гор. Дубно.

В тюрьмах г.г. Стрий и Самбор расстреляно 1101, освобождено 250, осталось — 304 и этапировано 715.

Из тюрьмы г. Перемышль подследственные и осужденные за к-р преступления в количестве 67 человек были этапированы в Самбор, где и были расстреляны. Остальные заключенные, будучи эвакуиро-

ваны из тюрьмы, попали во вражеское окружение, из которого благополучно вышел только надзорсостав.

Из тюрьмы г. Тарнополя было эвакуировано 1141 заключенный (из которых 955 чел. сданы в Верхне-Уральскую тюрьму — в 70-ти километрах от Магнитогорска, а остальные — в тюрьму № 3 г. Магнитогорска), освобождено — 217, расстреляно — 560, осталось в тюрьме — 5.

Из тюрьмы г. Черткова 2/VII — были эвакуированы — 954 заключенных. В пути следования, при попытке к побегу и бунтам, расстреляно — 123 чел. В гор. Умани расстреляно — 767 чел., освобождено — 34, а 31 (поляки) оставлены в тюрьме Умани. Из тюрьмы г. Бережаны эвакуировано — 94, освобождено — 60. Трупы убраны небрежно.

В тюрьме г. Кременец содержалось 350 заключенных. 26.VI — по распоряжению Нач.Горотдела НКВД тюрьма была оставлена. При возвращении в тюрьму был обнаружен побег — 191 заключенного. Оставшиеся заключенные были вывезены в Златоуст. Материалы на лиц, виновных в оставлении тюрьмы, переданы в Особую Инспекцию НКВД УССР.

Из тюрьмы г. Станислав освобождено 295, расстреляно — 1000, осталось 674 и этапировано 954, из них проследовало через Харьков на Златоуст — 357 заключенных.

Из тюрьмы г.г. Коломия и Печенежино было эвакуировано — 453 заключенного, из них нач.тюрьмы г. Печенежино (он же — нач.конвоя) т. КУЗИН в пути следования освободил — 257, 41 заключенный были убиты во время вражеского обстрела эшелона. Остальные 155 — бежало. Материалы на Нач.конвоя переданы Особой Инспекции НКВД УССР.

Из тюрьмы № 1 г. Черновицы и № 4 г. Сторожинец было этапировано — 1405 заключенных в Н-Туру (которые в пути были переадресованы в лагерь Сосьва, где 30 июля сданы), затем из тюрем №№ 1 и 2 г. Черновцы было этапировано пешим порядком — 757 заключенных, из коих через Харьков — проследовало в Н-Туру — 214 заключенных.

Из тюрьмы № 3 г. Хотино было эвакуировано — 223 заключенных в тюрьму г. Кам-Подольск, которые эвакуированы дальше вместе с заключенными последней тюрьмы.

Из тюрем Измаильской области (г.г. Измаил и Аккерман) все заключенные эвакуированы, из числа которых 4/VII проследовало через Харьков 566 заключенных на станцию Шуя.

18/VII — через г. Харьков проследовал эшелон заключенных в количестве 1240 чел., в числе которых находились также и заключенные Одесской ИТК.

30/VII — из Одесской тюрьмы отправлено в Новосибирск 948 заключенных.

Из тюрем Николаевской области эвакуировано в Мариинск — 504 чел. в том числе из тюрьмы г. Николаева — 254 чел., а 250 чел. из тюрьмы г. Херсона.

3/VII — из тюрьмы г. Николаева эвакуировано в г. Томск — 427 чел. и из тюрьмы г. Херсона в г. Мариинск — 687 заключенных.

3/VIII — из тюрьмы г. Николаева эвакуировано 66 заключенных и из г. Херсона — 68 в г. Томск. По указу от 12/VII с.г. из тюрем Николаевской области освобождено — 372 заключенных.

Из тюрьмы г. Каменец-Подольска 2/VII — эвакуировано 532 заключенных, которые проследовали через г. Харьков на Магнитогорск. 3/VII. эвакуировано пешим порядком 492 з/к, из коих 189 проследовало 5/VIII — через г. Харьков и Магнитогорск, а из остальных 303 заключенных: в пути освобождено 244 чел., сданы в тюрьму г. Днепропетровск — 22, в тюрьму г. Харькова — 3, в пути следования умерло — 8 чел., убито при побеге 5 чел. и 20 чел. убиты во время бомбардировки, 1 в бегах.

6 июля из тюрем г.г. Винницы и Брацлав было эвакуировано пешим порядком 1820 заключенных, из коих в дороге было освобождено 788 чел., умерло — 23 человека, убито — 7 чел., бежало — 1 чел. В настоящее время этот этап находится вблизи Харькова, который из-за отсутствия вагонов следует пешком дальше.

Из г. Житомира было эвакуировано 960 заключенных в Днепропетровск и 1200 — Харьков, освобождено 90 чел. и расстреляно 46 чел.

Из тюрьмы в г. Кировограде освобождено 521 заключенный, этапировано всего 1869, в том числе в Архангельск — 369, в Казань и Красноярск — 1500. Осталось в тюрьме по распоряжению местных органов — 287. Кроме этого, из тюрьмы г. Кировограда этапировано 500 заключенных на ст. Защита, Томской ж. дороги, — погружены в вагоны на ст. Павловград.

Из тюрьмы в г. Днепропетровск эвакуировано 2501, в том числе в г. Новочеркасск — 1200 заключенных и в г. Фрунзе — 1301. Кроме этого, из тюрьмы г. Днепропетровска этапировано 1500 заключенных на ст. Защита Томской ж. дороги, из коих 1028 погружены в вагоны, остальные освобождены и умерли.

Из тюрем Запорожской области освобождено 812 з/к, отправлено: 14/VII — в г. Архангельск — 1336 и 21/VII — в г. Свердловск — 1027. Кроме того, из тюрем Запорожья и Мелитополя этапировано 700 заключенных в гор. Уфу, из которых 200 — Мелитопольских погружены в вагоны, 500 — Запорожских направлены пешком в Сталино.

Из тюрьмы в г. Чернигове эвакуировано 700 заключенных на станцию Кустанай. Из тюрьмы в г. Прилуки эвакуировано 250 заключенных на станцию Сызрань.

Из тюрьмы в г. Городня эвакуировано 190 заключенных на ст. Златоуст.

Этап заключенных тюрем Полтавской области в количестве 1400 чел. и тюрьмы г. Винницы 1820 чел. вышли из Полтавы пешком, имея направление: в Казань, Бугульма и Кукмор. В настоящее время этап находится в р-не ст. Огульцы и будет отгружаться по частям в указанные выше пункты назначения с учетом освобожденных и умерших в пути; общее количество заключенных определяется в 2420 заключенных и направляется: в Казань 1000, Бугульму 1000 и Кукмор — 420.

Из тюрьмы г. Киева, за время с 6-го по 12/VII 41 г. эвакуировано 2769 заключенных, в том числе:

в гор. Горький	— 1195
Новосибирск	— 536
Свердловск	— 906
Харьков-перпункт	— 132

Из остального количества заключенных — расстреляно — 346 заключенных и часть заключенных освобождено.

Из тюрьмы г. Б.Церковь эвакуировано 490 заключенных в гор. Уфу.

Из тюрьмы в г. Черкассы эвакуировано 480 заключенных на ст. Белебей.

АГІБ МВС України. Колекція документів.

Опубл.: Білас Іван. Репресивно-каральна система... — С. 267—271.

Документ 22

**Рапорт начальника Тюремного відділення
УНКВД по Волинській обл. заступникові
начальника Тюремного управління НКВД
УССР про розстріл в'язнів у Луцькій тюрмі
3 вересня 1941 р.**

ЗАМ. НАЧ[АЛЬНИКА] ТЮРЕМНОГО УПРАВЛЕНИЯ НКВД
УССР
ПОЛИТРУКУ
тов. ДЕМЕХИНУ

РАПОРТ

Доношу до В[ашего] сведения, что 22/VI-41 г. в 3 часа утра по тревоге меня вызвали в УНКВД Волынской обл., где мне Нач. УНКВД поручил принимать сводки Райорганов области о ходе военных действий.

Находясь безотлучно в приемной Нач.УНКВД до 24 часов, в 24 часа мне стало известно, что каркас тюрьмы гор. Луцк попаданием 2-х бомб разрушен в двух местах и охрана тюрьмы осуществляется только наружная, ротой конвойных войск со всем составом охраны тюрьмы.

В 2 часа утра 23/VI-41 г. я получил разрешение у Нач. УНКВД уехать в тюрьму совместно с 18-ти сов. парт. работниками для усиления охраны тюрьмы.

Утром 23/VI-41 г. я установил: во время попадания 2 бомб на территории тюремного двора двери в некоторых камерах и админ. здании повывлетали, а в остальных камерах з/к з/к сами выломали все двери. Кроме этого, разграбили склад лич. вещей з/к. з/к, в котором были режущие и колющие предметы, продуктовые и вещевые склады тюрьмы, аптеку тюремной больницы.

Тогда утром я дал приказание нач.тюрьмы мл.лейтенанту госбезопасности тов. ГРИНЕВУ освободить из тюрьмы заключенных указников, малолеток и з/к, осужденных за бытовые маловажные преступления.

Об освобождении которых нач. тюрьмы мне докладывал, но я сейчас не помню сколько, но примерно всех человек 70.

23/VI-41 г. в 11 часов 30 мин. в тюрьму гор. Луцка прибыла опер. группа работников УНКГБ и УНКВД по Волынской области, начальником которой был капитан Госбезопасности тов. РОЗОВ.

Там же около тюрьмы меня вызвал Нач. УНКГБ — Капитан Госбезопасности тов. БЕЛЮЦЕРКОВСКИЙ, который мне приказал вы-

дать опергруппе тов. РОЗОВА всех з/к з/к, содержащихся в тюрьме гор. Луцка по статьям УК УССР 54, 2,11, и особенно [членов] ОУН.

Выясняя подробнее обстановку, мне капитан Госбезопасности т. РОЗОВ приказал в течение 20 минут выдать для расстрела всех з/к з/к по 54-2, 11 ввиду того, что противник находится от гор. Луцка в 7 километрах.

Получив такое приказание, я взял с собой нач. тюрьмы ГРИНЕВА, Зам. Нач.тюрьмы ЛЕСКИНА и 4 человек дежурных Пом. Нач. БАШЛАКОВА, ЯПУЩЕНКО, КОВАЛЕВ и БАЛЛАХИН, при входе во двор тюрьмы Зам. Нач.тюрьмы ЛЕСКИН струсил заходить в тюрьму, тогда мы все ему ЛЕСКИНУ отдали свое оружие, а сами без оружия зашли в тюрьму для подбора з/к з/к.

Отобрали и вывезли на хоз. двор тюрьмы примерно 800 чел., которые немедленно были расстреляны там же на месте вышеупомянутой опергруппой, бойцами роты конвойных войск НКВД и начальствующим и надзирательским составом тюрьмы.

Возвратившись из внутр. тюрьмы, я зам. нач. тюрьмы ЛЕСКИНА возле тюрьмы не застал, а с помощью работников тюрьмы разыскал ЛЕСКИНА за полкилометра от тюрьмы, куда он от трусости убежал спрятаться.

Тогда же я ЛЕСКИНУ приказал погрузить на тюремную машину документы и ценности тюрьмы гор. В-Волыньск (два полных матраца, но что там было, я точно не знаю) и все документы, лич. дела з/к и ценности тюрьмы гор. Луцк и выехать из гор. Луцка до кирпичных заводов, а в случае отхода, тогда будем направляться дальше. (Все документы тюрьмы гор. Луцк при мне на автомашину погрузили 4 матраца, какие документы там были я точно не помню, но знаю, что лич. дела з/к, карточки № 5 и камерная картотека были погружены на автомашину полностью на все наличие з/к, содержащихся в тюрьме).

Через 20 минут после расстрела з/к тюрьмы мы получили указание, что противник находится не в 7 километрах, а в 25 километрах, и мы немедленно приступили к уборке трупов.

Все трупы 70 с лишним осужденных к ВМН и около 800 подследственных нами закопаны и места на местах нахождения трупов политокеросином и выпалено, а после всего эти все места присыпаны известью.

Кроме этого, расстреляно охраной тюрьмы и воинскими частями в окрестностях тюрьмы з/к, пытавшихся бежать из тюрьмы. Для уборки этих трупов по распоряжению Нач. УНКВД, была создана группа с раб. милиции, которая все трупы убрала.

В общем расстреляно в тюрьме и возле тюрьмы около 1000 человек.

Оставлено в тюрьме около 1000 человек, большинство из которых обвинялись по бытовым ст.ст. УК УССР.

Тюрьму гор. Луцк совместно с командиром роты конвойных войск ст. лейтенантом ФАХУРДИНОВЫМ и всем составом работников тюрьмы г. Луцк мы оставили после утери связи с УНКВД воинскими частями 25. VI-41 г. в 23 часа 30 мин.

Совместно с раб. тюрьмы № 1 всем составом УНКВД мы 29/VI-41 г. прибыли в Мархлевский р-н, Житомирской обл, откуда нас разбили по группам и откомандировали в другие области.

Зам. нач. тюрьмы ЛЕСКИН, как мне стало известно, за городом не остановился, а прямо уехал в Киев и по дороге на Киев пожег все документы, находящиеся на автомашине тюрьмы г. В-Волыньск и Луцк.

Чем ЛЕСКИН руководствовался при уничтожении документов, мне неизвестно.

Одновременно отмечаю, что несмотря на то, что ЛЕСКИН уехал из Луцка самовольно, но наказания за это не понес.

В части тюрьмы гор. Ковсль сообщить ничего не могу, так как с Ковселем потеряна связь была 23/VI-41 г.

НАЧ[АЛЬНИК] ТЮРЕМНОГО ОТДЕЛЕНИЯ УНКВД
ПО ВОЛЫНСКОЙ ОБЛ — СЕРЖАНТ
ГОСБЕЗОПАСНОСТИ (СТАН)

3/IX-41 г.

АГІБ МВС України. Колекція документів.

Оубл.: Білас Іван. Репресивно-каральна система...— С. 271—274.

Довідка заступника начальника 1 відділу
Тюремного управління НКВД ССР про
кількість ув'язнених, що вибули в ході
евакуації

Не раніше 22 січня 1942 р.

СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО

СПРАВКА
О КОЛИЧЕСТВЕ ЗАКЛЮЧЕННЫХ ВЫБЫВШИХ В ХОДЕ
ЭВАКУАЦИИ

по учетным данным на 22.1.1942 г.

Остались в тюрьмах не вывезенными на занятой территории	Освобождено при эвакуации	Бежало в пути при бомбежке	Бежало от конвоя	Убито в пути при бомбежке	Убито при попытке побега	Освобождено налетом банды	Расстреляно в тюрьмах	Расстреляно конвоєм в пути при подавлении бунта и сопротивления	Незаконно расстреляно конвоєм в пути	Умерли в пути	ВСЕГО выбыло
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Б С С Р											
13953	—	775	—	—	—	76	530	—	714	—	16048
2. Карело-Финская ССР											
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
3. Латвийская ССР											
152	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	152
4. Литовская ССР											
3336	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3336
5. Молдавская ССР											
—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	5
6. У С С Р											
3536	4568	—	155	17	48	270	8789	123	55	312	17873
7. Эстонская ССР											
—	40	—	—	—	—	—	205	—	—	—	245
8. Калининская область											
—	116	44	12	1	—	—	—	—	—	—	173

Відомість вибуття і руху ешелонів по
тюрмах Української ССР
Не раніше 5 лютого 1942 р.

ВЕДОМОСТЬ ВЫБЫТИЯ И ДВИЖЕНИЯ
ЭШЕЛОНОВ ПО ТЮРЬМАМ НКВД УКРАИНСКОЙ ССР

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9. Курская область											
—	116	—	—	—	—	—	—	—	—	—	116
10. Ленинградская область											
287	—	—	—	—	—	—	—	542	—	—	829
11. Мурманская область											
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
12. Орловская область											
90	801	—	30	—	10	—	291	9	—	155	1386
13. Ростовская область											
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	538	538
14. Смоленская область											
150	411	—	50	—	—	—	2	—	—	12	625
15. Тульская область											
—	1392	—	17	—	—	—	—	—	—	39	1448
ИТОГО:											
21504	7444	819	264	23	59	346	9813	674	769	1057	42776

ЗАМ. НАЧ. 1-го ОТДЕЛА ТЮР. УПР. НКВД СССР
КАПИТАН ГОС. БЕЗОПАСНОСТИ

(ВОЛХОНСКИЙ)

„___“ января 1942 г.

1. Аккерман — 25 июня 1941 года эшелон с 526 з/к отправлен вне плана. 12 июля 1941 года прибыл в Вологду.
2. Измаил — эшелон с 550 з/к отправлен 25 июня 1941 года. 8 июля 1941 года прошёл Курск. 20 июля 1941 года эшелон с 553 з/к прибыл в Нижнюю Туру (Свердлов. область).
3. Винница — эшелон с 237 з/к прибыл в Верхнеуральск. 444 з/к прибыли в Бугульму 14 сентября 1941 года.
4. Брацлав — сведений нет.
5. Днепропетровск — эшелон с 1.274 з/к 24 июля 1941 года прибыл в Новочеркасск. В эшелоне 1.201 з/к из Днепропетровска и 73 з/к из Умани. Эшелон с 1.301 з/к 30 июля 1941 года прибыл в г. Фрунзе. Эшелон с 980 з/к 5 сентября 1941 года прибыл в Томск. Эшелон с 164 з/к 12 сентября 1941 года прибыл в Томск. 3 з/к прибыли в Уфу. 375 з/к 13 ноября 1941 года прибыли в Иркутск.
6. Кировоград — эшелон с 468 з/к 24 августа 1941 года прибыл в Красноярск. Эшелон с 999 з/к 16 августа 1941 г. прибыл в Казань. Эшелон с 211 з/к 8 августа 1941 года прибыл в Архангельск. Эшелон с 528 з/к 16 сентября 1941 года прибыл в Усть-Каме-ногорск.
7. Запорожье — эшелон с 652 з/к 11 августа 1941 года прибыл в Свердловск. Эшелон с 278 з/к прибыл в Камышин. 367 з/к 27 сентября 1941 года прибыли в Уфу. 77 з/к были отправлены в двух вагонах, из них: 24 з/к были сданы в тюрьму № 1 г. Харькова и 53 з/к в г. Кустанае 29 октября 1941 года.

8. Мелитополь — эшелон с 374 з/к 11 августа 1941 года прибыл в Свердловск. 12 з/к прибыли в Камышин. 193 з/к 27 сентября 1941 года прибыли в Уфу. 338 з/к 18 октября 1941 года прибыли в Иркутск.
9. Сумы — 267 з/к 22 октября 1941 года прибыли в Новосибирск. З/к в сентябре эвакуированы в Валуйки.
10. Ромны — з/к в сентябре эвакуированы в Валуйки.
11. Конотоп — пеший этап в 288 з/к 27 сентября 1941 года находился на станции Новый Оскол, где были выделены вагоны.
12. Харьков — 588 з/к выведены пешком в Валуйки с назначением в Казань. 16 октября 1941 года туда же вывезено 600 з/к (в Казань). Эшелон с 881 з/к 31 октября 1941 года прибыл в Кустанай. Эшелон с 455 з/к 22 декабря 1941 года прибыл в Казань. Эшелон с 52 з/к 15 декабря 1941 г. прибыл в Казань. Эшелон с 587 з/к 5 февраля 1942 года прибыл в Иркутск. Из этого эшелона: бежало в пути — 14 з/к; убито при побеге — 11; умерло в пути — 241 з/к; сгорело в селе Бутырки — 149 з/к. Отправлено в Севпечлаг — 1.707 з/к через Валуйки. Отправлено в Соликамлаг — 695 з/к; в Богословлаг — 690 з/к.
13. Изюм — 200 з/к вывезено в тюрьму Артёмовска.
14. Сталино — эшелон с 1.032 з/к 9 ноября 1941 года прибыл в Златоуст. Из этого эшелона умерло в пути 217 з/к; расстреляно конвоем — 55 з/к и неизвестно где находятся — 95 з/к. Эшелон с 1.082 з/к 15 ноября 1941 года прибыл в Красноярск. Эшелон с 203 з/к прибыл в Иркутск. Отправлено в Севпечлаг — 618 з/к; в Ивдельлаг — 543 з/к; в ИТК — 170 з/к.
15. Артёмовск — эшелон с 261 з/к 18 декабря 1941 года прибыл в Барнаул. Отправлено в Севпечлаг — 460 з/к; в ИТК — 347 з/к.
16. Мариуполь — эшелон с 255 з/к 10 ноября 1941 года прибыл в Барнаул.
17. Ворошиловград — эшелон с 325 з/к 1 ноября 1941 года погружен на станции Россошь. 16 ноября 1941 года прошёл Пензу. Начальник конвоя — Левчук. Эшелон с 310 з/к 15 декабря 1941 года прибыл в Иркутск. 45 з/к 11 декабря 1941 года прибыли в Иркутск. Эшелон с 420 з/к 19 декабря 1941 года прибыл в Иркутск.
18. Старобельск — эшелон с 108 з/к 4 декабря 1941 года прибыл в Белебей.
19. Кременчуг — все з/к пешком выведены в Полтаву.
20. Полтава — 60 з/к прибыли в Уфу. Эшелон с 965 з/к 3 сентября 1941 года прибыл в Казань. Размещено: 965 з/к в тюрьме № 1 и 22 з/к в областной больнице. Эшелон с 374 з/к 4 октября 1941 года прибыл в Казань. Эшелон с 278 з/к 14 сентября 1941 года прибыл в Бугульму. Эшелон с 522 з/к прибыл в Казань. 83 з/к 19 сентября 1941 года прибыли в Казань. 286 з/к передано в ИТК.
21. Лубны — сведений нет.
22. Павлоград — 241 з/к 1 октября 1941 года прибыли в Воронеж. 129 з/к 18 сентября 1941 года прибыли в Каменогорск.
23. Житомир — данные Управления конвойных войск: 300 з/к 6 июля 1941 года отправлены пешком (начальник конвоя — Кравчук); 250 з/к (начальник конвоя — Бородин). Назначение в Верхнеуральск. Тюрьма полностью разгружена. Эвакуировано: в Днепропетровск — 1 543 з/к; в Харьков — 889 з/к. Эшелон с 250 з/к 15 июля 1941 года прибыл в Новочеркасск. Убыло по 1-й категории — 47 з/к. 30 з/к прибыли в Уфу. 13 з/к прибыли в Ангарск.
24. Каменец-Подольск по сообщению по „ВЧ“ Бетина (УНКВД) Усть-Каменогорск к приёму готов. Половина Барнаульского эшелона будет переадресована в Бийск самим УНКВД. 109 з/к прибыли в Верхнеуральск. 222 з/к прибыли в Магнитогорск. З/к за маловажные преступления освобождены. Остальные пешком направлены в Винницу.

25. Проскуров — эшелон с 405 з/к 10 августа 1941 года прибыл в Барнаул. 27 з/к прибыли в Верхнеуральск.
26. Киев — освобождено 1.785 з/к. Убыло по 1-й категории: — 113 з/к. 195 з/к 26 июля 1941 года прибыли в Свердловск. 1.157 з/к 15 августа 1941 года прибыли в Томск. 563 з/к 15 июля 1941 года прибыли в Новосибирск. 672 з/к 16 июля 1941 г. прибыли в Горький (в том числе: из Киева — 202 з/к и из Чёртова — 470 з/к). 839 з/к прибыли в Ангарск.
27. Умань — по данным Управления конвойных войск, тюрьма частично разгружена переводом з/к пешком в другие тюрьмы. 73 з/к 24 июля 1941 года прибыли в Новосибирск в составе Днепропетровского эшелона. 226 з/к прибыли в Уфу.
28. Черкассы — освобождено — 180 з/к. Убыло по 1-й категории — 9 з/к. 479 з/к прибыли в Уфу.
29. Белая Церковь — убыло по 1-й категории — 3 з/к. Освобождено — 150 з/к. 321 з/к прибыли в Уфу.
30. Николаев — эшелон с 427 з/к 20 июля 1941 года прибыл в Томск. 224 з/к 15 августа 1941 года прибыли в Томск. 26 з/к 17 августа 1941 года прибыли в Мариинск. 130 з/к 26 августа 1941 года прибыли в Томск.
31. Херсон — эшелон с 306 з/к отправлен 29 июня 1941 года. Эшелон с 445 з/к 2 августа 1941 года прибыл в Мариинск. 241 з/к 17 августа 1941 года прибыли в Мариинск. 159 з/к 12 сентября 1941 года прибыли в Томск.
32. Одесса — эшелон с 478 з/к отправлен 28 июня 1941 года. Эшелон с 2.933 з/к 30 июля 1941 года прибыл в Томск.
33. Балта — сведений нет.
34. Чернигов — эшелон с 648 з/к 20 июля 1941 года прибыл в Кустанай. 41 з/к прибыли в Верхнеуральск. 264 з/к 31 октября 1941 года прибыли в Кустанай (через Валуйки).
35. Прилуки — 479 з/к 15 июля 1941 года прибыли в Сызрань.
36. Городня — 138 з/к 30 июля 1941 года прибыли в Верхнеуральск.
37. Новгород-Северск 151 з/к прибыли в Кустанай.
38. Черновицы — эшелон с 1.300 з/к 2 июля 1941 года проследовал Орёл. Дано направление на Красноярск (начальник эшелона — Афанов). По данным Управления конвойных войск, 1.485 з/к оправлены 30 июня 1941 года в Нижнюю Туру (начальник эшелона — Крышень). 181 з/к 28 августа 1941 года прибыли в Нижнюю Туру. Убыло по 1-й категории — 16 з/к.
39. Хотин — 28 июня 1941 года эшелон с 176 з/к вывезен в Каменец-Подольск. Эшелон с 152 з/к прибыл в Верхнеуральск.
40. Сторожинец — эшелон с 71 з/к отправлен 25 июня 1941 года.
41. Луцк — выбыло осуждённых к ВМН — 73 з/к. Освобождено — 44 з/к. Расстреляно около 2.000 з/к.
42. Владимир-Волынский — убыло по 1-й категории — 36 з/к. Освобождено — 15 з/к. Остались в тюрьме — 280 з/к.
43. Ковель — остались в тюрьме — 145 з/к.
44. Дрогобыч — 21 з/к прибыли в Верхнеуральск.
45. Перемышль — з/к эвакуировались под артиллерийским обстрелом. Было выведено пешком две группы: одна под начальством начальника тюрьмы Тельнова (прибыли в Самбор); вторая была захвачена немцами.
46. Самбор — эшелон с 210 з/к 7 июля 1941 года был на станции Белгород. Через начальника УНКВД Курска дано назначение в Златоуст. 17 июля 1941 года эшелон прибыл в Златоуст. Весь состав з/к, военнопленные Польши и перебежчики.
47. Стрый — по данным Управления конвойных войск: 2 июля 1941 года отправлено пешком 500 з/к с назначением на Чкалов. Дано указание грузить в Златоуст. 6 июля 1941 года прошёл Фастов. Начальник конвоя — Лозовой. 500 з/к

- отправлены в Саратов, которому по прибытии предложено переадресовать в Уральск. 337 з/к 15 июля 1941 года прибыли в Молотов. В тюрьмах Самбор и Стрый перед эвакуацией содержалось 2.242 з/к, из них: убыло по 1-й категории — 1.101 з/к; освобождено — 250; вывезено — 637; оставлено — 304.
48. Львов — 2 июля 1941 года эшелон с 149 з/к проследовал Курск. Начальник эшелона — Радченко. Дано направление на Уфу. Эшелон с 527 з/к следует в Кировоград. Освобождено бандой 270 з/к. Эшелон с 999 з/к 8 июля 1941 года направлением в Новосибирск проследовал Куйбышев. Эшелон с 147 з/к 9 июля 1941 года прибыл в Уфу. Из тюрем №№ 1, 2 и 4 убыло по 1-й категории — 2.464 з/к. освобождено — 808 з/к. вывезено перебежчиков — 201. Остались — 1.546 з/к (в том числе: в тюрьме № 1 — 1.366 з/к; в тюрьме № 2 — 66 з/к; в тюрьме № 4 — 114 з/к). из тюрьмы № 1 бежало в ночь с 23 на 24 июня 300 з/к.
49. Злочев — часть з/к убыла по 1-й категории. Они входят в общую цифру убывших по 1-й категории из Львовских тюрем.
50. Ровно — эшелон с 651 з/к 24 июня 1941 года отправлен и 26 июня прибыл в Нежин. В пути был обстрелян: убито 5 и ранено 12 з/к. Эшелон с 550 з/к прибыл в Камышин и принят в тюрьму № 3 УНКВД Сталинградской области. В пути эшелон обстреляли: убито — 6, ранено — 14. Личный состав прибыл с эшелоном. Убита жена сотрудника Поздрукова.
51. Дубно — убыло по 1-й категории — 230 з/к. Освобождено — 170 з/к. Выведено в тюрьму № 4 (г. Ровно) — 250 (из них больных и инвалидов — 20 з/к брошены в дороге).
52. Острог — эвакуировать ввиду сильной бомбёжки не удалось. 28 июня 1941 года расстреляно 77 з/к. Освобождено — 5 з/к. Оставлено в тюрьме — 75 з/к.
53. Станислав — 10 июля 1941 года эшелон с 577 з/к прибыл в Иваново. 351 з/к 15 августа 1941 года прибыли в Златоуст. 63 з/к прибыли в Верхнеуральск. Освобождено прокурором — 295 з/к. Осталось в тюрьме — 647 з/к.
54. Коломыя — 1 июля 1941 года было выведено 453 з/к, из них убито и ранено бомбёжкой в пути — 11 з/к; убито при попытке к побегу — 30 з/к; бежало — 155 з/к; освобождено — 257 з/к.
55. Печенежино — из тюрем Станислава, Коломыи и Печенежино этапировано вагонами — 1.376 з/к; убыло по 1-й категории — 1.000 з/к.
56. Тарнополь — на 22 июня 1941 года в тюрьме содержалось — 1.790 з/к, из этого числа: убыло по 1-й категории — 560 з/к; освобождено — 217 з/к; убито при попытке к побегу — 18 з/к; эвакуировано — 1.008 з/к. Тов. Степанов из УКВ 13 июля 1941 года по телефону сообщил, что из Тарнополя 1 июля 1941 года вышел и следует, по-видимому, пешком в Харьков 1.200 з/к. Эшелон с 1.140 з/к 19 июля 1941 года был в Либотине, направлялся в Курск, которому было дано указание переадресовать в Златоуст. Эшелон с 903 з/к прибыл в Верхнеуральск, из них 247 з/к размещены в Магнитогорске.
57. Чёртков — к моменту эвакуации в тюрьме содержалось 1.300 з/к. Эвакуировано 500 з/к, остальные 800 з/к по распоряжению начальника горотдела НКГБ до самого последнего момента оставались в тюрьме и были выведены пешком в Каменец-Подольск и дальше. 470 з/к 16 июля 1941 года прибыли в Горький в составе Киевского эшелона. Освобождено — 64 з/к. расстреляно в пути при попытке бунта и побега — 123 з/к. Убыло по 1-й категории (по прибытии этапа в Умань) — 767 з/к.
58. Бережаны — на 28 июня 1941 года содержалось 376 з/к, из них убыло по 1-й категории — 174 з/к; освобождено — 8; остались в тюрьме — 48 з/к; вывезено в Тарнопольскую тюрьму — 94 з/к. 65 з/к прибыли в Верхнеуральск.

59. Кременец —

к моменту эвакуации в тюрьме содержалось 360 з/к. 26 июня 1941 года по распоряжению начальника горотдела НКВД личный состав оставил тюрьму, а через несколько часов вернулся обратно. За время отсутствия бежало — 191 з/к. Эшелон с 138 з/к 17 июля 1941 года прибыл в Златоуст.

ГАРФ. Ф. 9413, оп. 16, спр. 9, арк. 57—65.

Документ 25

Списки осіб, причетних до масових репресій 1939—1941 рр. у Львівській і Дрогобицькій областях

Львівська область

Прокурор Львівської області — Харитонов Леонтій Петрович, 1903 р. н. (з 4.10.1939 р. по 29.06.41 р. і з 10.11.43 р. по 1.09.44 р.)^{*}.
Начальник УНКВД по Львівській області — Сергієнко В. Т.
Заступники — Коноваленко О. А., Михайлов.
Начальник слідчої частини УНКГБ по Львівській області — Шумаков.
Начальник тюрми № 1 м. Львова — Попов А. В.
Начальник тюрми № 2 м. Львова — Шевченко І. Д.
Помічник начальника обласного УНКВД — Ступницький І. В.
Начальник слідчої частини обласного УНКВД — Козлов А. С.
Слідчі обласного УНКВД:
Стадніченко І. А.
Дорфман О. Ш.
Клімочкін П. П.
Селівестров С. Ф.
Мухін В. О.
Гуленко П. Е.
Приз М. К.
Гандін В. І.
Зеленський В. П.
Овчинніков О. Т.
Секретар партійної організації ОУНКВД — Лавришев Д. П.
Начальники міських і повітових (районних) відділів НКВД:
Бібрський повіт — Малишев М. В.
Брідський — Євграфов
Буський — Волков О. П.
Винниківський — Калінін О. П., Телушкін Б. С.
Глинянський — Нусімович О. В.
Горинецький — Крикун А. М.
Городоцький — Матвеев З. А.
Дунаївський — Андреев П. А.
Жовківський — Гусєв І. М., Гріднев Ю. П.

^{*} На списках політ'язнів 1941 р. стоїть його резолюція „Расстрел как врагов народа санкционирую“, з 30.05.1947 р. — завідувач юридичною консультацією № 5 м. Львова, в 1969 р. виїхав зі Львова.

Золочівський — Бурков І. Д.
Кам'янсько-Струмилівський — Губаренко С. Р., Дарченко Ф. Г.
Краковецький — Кравченко М. П.
Красненський — Насад Т. А.
Куликівський — Літунов Ф. І.
Лопатинський — Русанов Я. Ф., Дегтярець Г. С.
Львівський — Сирцов І. Ф., Хомутов С. В.
Ляшківський — Челандін О. О.
Немирівський — Чауський С. М., Панін І. О.
Ново-Яричівський — Тер-Гаспаров А. І.
Одеськівський — Горбач Д. П.
Перемишлянський — Попов І. А.
Підкамінський — Купріянов І. Г.
Поморянський — Коломійчук В. І.
Пониквинський — Чорних І. І.
Рава-Руський — Клохтін І. Д., Черпаков К. Д.
Радехівський — Шабалін С. Д.
Синявський — Семенов С. А.
Сокальський — Правосудько П. П., Сирцов І. Д.
Сокільницький — Короленко М. П., Якубович М. М.
Угнівський — Самощев В. І.
Шевченківський — Серветник Г. В.
Щирецький — Горев О. С.
Яворівський — Мазуров М. О., Носв-Балицький І. М.
Янівський — Сидоренко А. Д., Іллічов О. Г.

Дрогобицька область

Обласний прокурор — Кригін.
Начальник обласного управління НКВД — Зачепа І. І.
Начальники міських і повітових (районних) відділів НКВД:
Бірчанський повіт — Рогов І. П.
м. Борислав — Осадчий Г. І.
Дрогобицький — Павлишин А. І.
Добромилський — Побережний Ю. М., Басалаєв А. К.
Дублянський — Коваленко В. Т.
Жидачівський — Булігін Г. Г.
Журавнівський — Ромазанов Г. М.
Комарнівський — Лозовий І. Н.
Крукеницький — Колесніков Б. І.
Лавочнянський — Борисов Д. О.
Лісківський — Махія П. Л.
Перемишльський — Хименко І. С.
Підбузький — Власов І. М.

Рудківський — Авераянов С. В., Балматов Т. А.
Самбірський — Дронніков П. Т.
Сколівський — Казанкін О. О.
Старосамбірський — Климів К. І.
м. Стрий — Григор'єв В. С.
Стрийський — Купчин О. І.
Стрільківський — Анан'єнко Г. І., Кочетов І. Х.
Судово-Вишнянський — Кульпін А. Е.
Турківський — Філімонов М. О.
Устрико-Долішнянський — Камськов С. П.
Хирівський — Оганезов Я. Г.
Ходорівський — Лещенко І. І.

Перебували на службі в Замарстинівській в'язниці № 2 м. Львова 1940—1941 рр.:

Політрук в'язниці — Козин Павло Акимович
Сержант Запугуряєв Георгій Михайлович
Секретар в'язниці — Гуткова Віра Георгіївна
Чергові помічники начальника в'язниці.
старшина Струнников Василь Миколайович,
Соломенников Філат Кузьмич,
Сорокін Єгор Михайлович.
Командир відділення — Шадський Олександр Іванович.

Львівський обласний державний архів. Фонд п. 3, оп. 1; Фонд 5001, оп. 1.

Опрацьовано на підставі: Ерн Ольга. І здригнулась земля // Свобода народів.— Львів, Київ, Торонто, Нью Йорк, 1995. — № 2. — С. 97—105.

Петро Франко, син Івана Франка, командувач авіацією УГА, вчений хімік. Депортований зі Львова на початку війни - ймовірно, розстріляний „по дорозі на Схід“ у липні 1941 р.

Кирило Студинський, вчений філолог, кол. Голова НТШ. Депортований зі Львова разом із П. Франком - ймовірно, розстріляний у липні 1941 р.

Роман Зубик, дійсний член НТШ, арештований у 1940 р. у зв'язку з протестом проти ліквідації НТШ. Прізвище виявлено в розстрільних списках львівської тюрми № 4 („Бригідки“)

Василь Бень, директор школи ім. М. Шашкевича у Львові серед своїх учнів. Підполковник армії УНР, ад'ютант Симона Петлюри, розстріляний у червні 1941 р.

Жертви розстрілів 1941 р. в тюрмах м. Львова
(Світлини з архіву ЛО ІПО „Меморіал“)

Казимир Рутковський,
1899 р. н. Художник.
Розстріляний в тюрмі № 2

Роман Берест, 1898 р. н.
Священик. Розстріляний в
тюрмі № 2

Петро Піх, 1913 р. н.
Розстріляний в тюрмі № 2

Михайло Заяць, 1885 р. н., адвокат зі Львова.
Розстріляний у львівській тюрмі № 2
(Замарстинів)

Микола Гошко, 1890 р. н., сотник УПА,
командант м. Стрия у 1919 р.
Розстріляний у львівській тюрмі № 2
(Замарстинів)

Василь Островський,
1909 р. н., член ОУН.
Розстріляний в тюрмі № 1

Євген Швець, розстріляний
в тюрмі № 2

Степан Масний, 1922 р. н.,
студент медицини.
Розстріляний в тюрмі № 2

Василь Миронець,
1904 р. н., член ОУН.
Розстріляний в тюрмі № 2

„Політв'язень“ – маленький
Павлусь, разом з матір'ю
помер в тюрмі № 1

Михайло Паук, 1892 р. н.,
член ОУН. Закатований в
тюрмі № 1

Юрій Шухевич, брат Головного командира
УПА Романа Шухевича. Ідентифікований
серед жертв львівської тюрми № 1 на вул.
Лонцького

Тарас Білінський, 1903 р. н., лікар, діяч
студентської „Січі“ та „Просвіти“. До
1941 р. працював головним лікарем в
лікарні м. Збаража. Загинув від рук
енкаведистів в останню ніч большевицької
влади у Збаражі 26 червня 1941 р.

Розстріляні в тюрмі м. Золочева
(світлини з архіву „Меморіалу“ м. Золочів)

Дмитро Словіцький,
з м. Золочів

Василь Словіцький,
з м. Золочів

Володимир Рудий,
нар. 1916 р., з с. Воронянки

Роман Романів,
з м. Золочів

Ірина Строчак, 1905 р.н.,
з м. Золочів

Іван Коропецький,
1905 р. н., з с. Воронянки

Марко Виродумський,
1903 р. н., з с. Лецьке

Пилип Коваль, 1903 р. н.,
з с. Банюнин

Андрій Кіт, 1884 р. н.,
з с. Трудовач

Жертви катівень в м. Золочів
(світлини з архіву „Меморіалу“ м. Золочів)

Микола Вишинський,
з с. Підгородне

Михайло Білінський,
1920 р.н., з с. Зозулі

Володимир Шандро,
з м. Золочів

Віктор Цебровський

Стефанія Цица,
з с. Ремезівці

Максим Микитюк,
з с. Сторонибаби

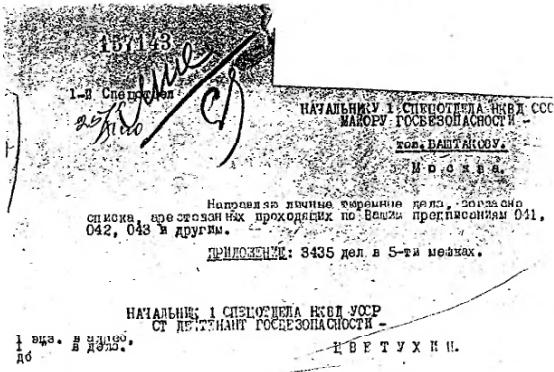
Іван Цица, 1882 р.н.,
з с. Ремезівці

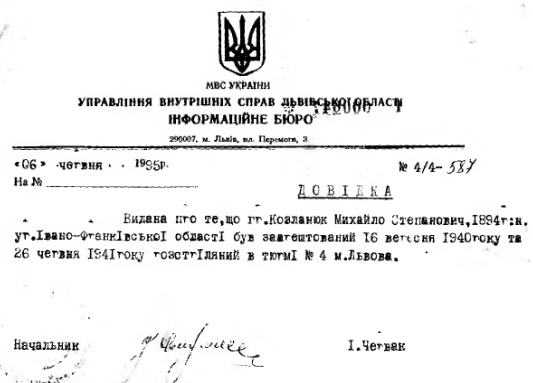
Костянтин Федоринчук,
1883 р. н., з с. Плуїв

Роман Строчак, 1921 р.н.,
з м. Золочів

Лист, який засвідчує „інвентаризацію“ осіб, що підлягали розстрілові в довоєнний період з симптоматичним окресленням справи: „3435 дел в 5-ти мешках“

Зразок довідки Управління внутрішніх справ Львівської області МВС України, яка за справами НКВД підтверджує розстріли жертв в тюрмах Львова. В усіх довідках за дату розстрілу вказується 26 червня 1941 р., що відоміше дати резолюції прокурора на списках ув'язнених, призначених до розстрілу. Цю дату слід вважати умовною, оскільки розстріли у Львові розпочато ще в перший день війни — 22 червня 1941 р.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК*

<i>Аверянов С. В.</i> – 399	Безпалько – 276
<i>Адлесбергер Павло</i> – 68	Безпалько (адв.) – 277
<i>Александров</i> – 365	Безпалько (рільн.) – 277
<i>Анан'єнко Г. І.</i> – 399	<i>Белоцерковский</i> – 384
<i>Андреев П. А.</i> – 397	<i>Бененфельд</i> 369
Андрущишин Степан – 329	Бень Василь – 258
Антонов – 280	<i>Берія Лаурентій</i> – 11, 32, 39, 40, 41,
42, 46, 47, 54, 336, 337, 353
Аронсць Іван 329	<i>Берія Л., див. Берія Лаурентій</i>
<i>Арсеев</i> – 346	<i>Бетин</i> – 391
Атаманюк – 271	Беговен Людвіг – 34
<i>Афонов</i> – 393	Бих Микола – 330
Бабій Василь – 329	Бичко Н. – 304
Бабух Федір – 281	Бідула Текля – 265
Багалій Дмитро – 19	Білас Василь – 27
<i>Багдасаров</i> – 350	Білас Іван – 106
Базалінський Андрій 105, 314	Білий Михайло – 286, 287
Байрон Джордж – 34	Біляк Степан – 328
<i>Балахін</i> – 385	Біль Лідія – 108, 192
Балицька Ольга – 258	Біснк Іван – 280
<i>Балицький Всеволод</i> – 19	Блажкевич Іван – 328, 330
<i>Балматов Т. А.</i> – 399	Бльок Г. – 293
Бальзак Оноре де – 34	<i>Богачук Д. М.</i> – 370
Банах Валеріан – 329	Бойко Григорій – 276
Банд Василь – 329	Болубаш Михайло – 274, 275
Бандура Петро Іванович – 318	<i>Бондаренко</i> 348
Баран Володимир – 276	Борбулевич Іван – 283
Баран Стефан – 28	Борецький Микола – 21
Бараник Василь – 328	<i>Борисов Д. О.</i> – 398
Бараник, о. – 286	<i>Бородин</i> – 391
Бараняк – 307	Борщовський Василь – 276
<i>Басалаев А. К.</i> – 398	Бочковський О. – 7
Басараб Ольга – 27	Брей Юрко – 262
<i>Башиаков</i> – 385	Бриль І. – 108
<i>Башиаков</i> – 39, 65, 66, 336, 337	<i>Брославская (Брославская) Ольга</i> –
360, 371
Бєбєла Володимир – 281	<i>Брославский (Брославский) Влади-</i>
<i>мир</i> – 360, 371
<i>Бєвзюк</i> – 350	Бубнов – 288
Бєдрій Дмитро – 281	
Бєзпалко Володимир – 329	

* Іменний покажчик стосується текстової частини книги. З Розділу другого до покажчика внесені тільки прізвища, які знаходяться в тексті, а також упорядників (укладачів) списків. Курсивом виділені прізвища ініціаторів масових репресій, керівництва карально-репресивних органів і службово йому підпорядкованих осіб, в т. ч. з тюремного персоналу.

- Бугаев* – 369
Букєда Олекса – 281
Булигін Г. Г. – 398
Бурко Дмитро – 286
Бурков І. Д. – 398
Бухберг Йонас – 267
- Вагула Михайло* – 277
Вадис – 356, 357, 365
Вань Микола, д-р – 278, 279
Ваньо Роман – 276
Вариво́да – 304
Великанович Дмитро – 329
Венгльовський Іван – 330
Вендиш Мирослав – 281
Вернадський Володимир – 18
Верхоля Михайло – 262
Винник Роман Петрович – 313
Винниченко Іван – 330
Виспоцький Олександр – 329
Війтович Степан – 281
Власов І. М. – 398
Возний Микола – 288
Войтенко Марія – 370
Войтович Іван – 288
Войтехович Степан – 287
Волинець – 276
Волоков О. П. – 397
Волобуєв М. – 18
Волхонський – 375, 388
Воркун Степан – 330
Ворошилов Климент – 39, 336
Вуко – 308
- Гаврачинський Євген* – 276
Гаврилюк – 369
Гаврис Володимир – 276
Гаврис Михайло – 276
Гайдук – 282
Галапац Андрій – 280
Галапац Тарас – 280
Галапац Ярослав – 280
Галатин Роман – 276
Гамаль Володимир – 330
Гамлій Микита – 304
Гамлій Олекса – 304
Гампе Курт – 323
Гандін В. І. – 397
- Ганкевич Гриць* – 329, 330
Гарапа Микола – 281
Гаргіль Григорій – 280
Гасьошин Гринько – 281
Гасьошин Омельо – 281
Гацишин А. – 108, 182, 184, 185
Геник-Березовський Василь – 258
Герасим'як Василь – 287
Гермайзе Йосип – 19
Гете Йоган-Вольфганг – 34
Гітлер Адольф – 10, 30
Глишик – 369
Глуценко – 379
Гнатович – 262
Говикович Альфред – 330
Голосевич Григорій – 19
Голубев – 350
Голуфко Т. – 27
Гончаров – 348
Горбатий – 298
Горбач Д. П. – 398
Горбачевський Лонгін – 330
Гординський Михайло – 330
Гординський Омелян – 330
Горев О. С. – 398
Горінсчко – 307, 308
Горська А. – 244
Гошовський Данило – 277
Грабовець Іван – 280
Граве Дмитро – 19,
Градюк Євген – 280
Гранат Сенько – 294
Граничка Василь – 276
Гречуха – 372
Гривнак Андрій – 329
Григор'єв В. С. – 399
Гринів Михайло – 330
Гринько – 20
Грицак – 277
Гриценко – 369
Гриднев Ю. П. – 397
Грицев – 384, 385
Грушевський Михайло – 18, 19
Губаренко С. Р. – 398
Губич Михайло – 292
Гудеріан Гайнц – 32
Гук Іван – 287
Гуленко П. Е. – 397
- Гуменюк О.* – 108
Гупаловський Іван – 276
Гупаловський Михайло – 276
Гурій Василь – 287
Гурьянов А. – 56
Гусєв І. М. – 397
Гуткова Віра Георгіївна – 399
- Гой Петро* – 14
Грабський (Grabski) – 24
Гросс Ян – 47
- Данилишин Дмитро* – 27
Данилишин Петро – 287
Данилів Теодор – 330
Дарченко Ф. Г. – 398
Дворкин – 348
Двуліт – 288
Десярець Г. С. – 398
Деленко – 307
Демехин, див. Демьохін
Демьохін – 52, 350, 374, 378, 384
Джумага Богдан Григорович – 316
Джус Микола – 304
Дзендровський (пошт.) – 277
Дзендровський Володимир – 276
Дзерович Євген – 330
Дзерович Юліан, о. – 35
Дзюба Іван – 8,
Дидьк – 348
Дідик П. (дяк) – 278, 279
Дідушок Василь – 20
Дмитришин Василь – 299
Добак Іван – 276
Добрянський Іван – 305
Добусевич Йосиф – 304
Добусевич Людвик – 304
Довбас Яцко – 276
Домбчевський Роман – 330
Дорфман О. Ш. – 397
Драй-Хмара Михайло – 18
Дрогобицький Михайло – 305, 307
Дроздовський Олександр – 330
Дронников П. Т. – 399
Дубицький Олексій, о. – 321
Дуда – 369
Дудикевич Ярослав – 330
- Дулеба Стефанія* – 265
Дум'як Степан – 305
Дутко Петро, о. – 289
Дятлов – 52, 53, 346
- Електорович Володимир* – 330
Еллан-Блакитний Василь – 18,
Ельшєвський – 282
- Євграфов* – 397
Егоров – 352
Єфремов Сергій – 18, 19
- Жеромський Микола Костянтинович* – 325
Жовнірчук Теодор – 330
Жук Семен – 329
Журавчик Іван – 287
- Завада Степан* – 280
Завадка Олександр – 280
Заворотюк М. – 168, 282
Завялов – 352
Зай – 372
Залокоцький – 307
Замора Федір – 20
Запотічна-Павлинів Юлія Іванівна – 314
Запутуряєв Георгій Михайлович – 399
Зарицький Богдан – 169, 283
Зарицький Степан – 287
Затонський – 20
Зачена І. І. – 398
Зачкевич Ольга – 272
Заяць – 277
Заяць Михайло – 330
Звір Михайло – 280, 330
Зданевич Дарка – 281
Здебський Володимир – 330
Здерко Микола – 292
Зеленецький Олександр – 330
Зеленський В. П. – 397
Зеров Микола – 18
- Іваничук Філько* – 287
Іванців Ольга Василівна – 314

- Іванчук Теофіль – 286
Івасик Н. – 304
Іллічов О. Г. – 398
Ільницький – 316
Ільницький Володимир – 330
- Йойко Ліда – 276
- Кабулов* – 39, 65, 336, 337
Каганович Лазар – 39, 336
Казанівський Б. – 269
Казанкін О. О. – 399
Казин – 350
Калина – 375, 377
Калинович Мирон – 276
Калинин, див. *Калінін Михайло*
Калінін Михайло – 39, 336
Калінін О. П. – 397
Кальмук Іван – 280
Камінський Корнило – 305, 307
Камськов С. П. – 399
Карачевський Клим – 330
Кардаш Адольф – 330
Качоровський – 307
Кебуз, о. – 288
Керик Н. – 189
Кирик Григорій – 280
Кисличник (Кісичник) Юрко – 286, 287
Кизиль – 369
Кіндрат Іван – 263
Киселев А. В. – 379
Кістяківський Володимир – 19
іт Андрух – 275
Кіт Юрій – 281
Климов К. І. – 399
Климчук Василь – 261
Кльчик – 369
Климов – 351
Клімочкін П. П. – 397
Слохтін І. Д. – 398
Князів – 298
Собілінскі Горст фон – 323, 324
Собрин Павло – 281
Соваленко В. Т. – 398
Соваль Дмитро – 304
- Коваль Михайло – 304
Ковалев – 385
Ковальчук Андрей – 360, 371
Когут Осип – 329, 330
Когут Петро – 280
Козак Петро – 280, 330
Козин Павло Акимович – 399
Козланюк Михайло – 265
Козлов А. С. – 397
Козловський Емануїл – 272
Коковський Франц – 330
Кокурин А. – 56
Колесніков Б. І. – 398
Коломійчук В. І. – 398
Комар Володимир – 270
Комаринський Володимир – 330
Комет Б. М. – 370
Кондратов – 41
Коноваленко О. А. – 397
Коновалець Євген – 27
Конрад Микола – 265
Коренецький Іван – 276
Корман Йосиф – 304
Корн Роман – 276
Короленко М. П. – 398
Корчак Адольф – 288
Косинка Григорій – 18
Костецький Данило – 258
Костецкий (дезинфектор) – 372
Костецкий (кухар) – 372
Костище Олекса – 287
Кочетов І. Х. – 399
Кравець – 280
Кравченко М. П. – 398
Кравчук – 391
Краинов – 349
Красан – 358, 359, 362
Красіцький Степан – 280
Кремер – 288
Кригін – 398
Крикун А. М. – 397
Крилов Микола – 19
Кримський Агатангел – 19
Крышень – 393
Криштальський Федір – 281
Крупа Михаил – 360, 371
- Крупа Теодозій – 266
Крушельницька Володимира – 20
Крушельницька Лариса – 7
Крушельницький Антін – 20
Крушельницький Іван – 20
Крушельницький Осип – 331
Крушельницький Тарас – 20
Куб'як К. – 108, 182, 184, 185
Кужіль – 278, 279
Кузик В. – 307
Кузик Ярослав – 276
Кузин – 374, 375, 377, 378, 381
Кузина – 375, 377
Кузнецов – 350
Кузьмич Антін – 330
Кузьмович Володимир – 329
Кузьмович – 370
Кулинич Степан – 286, 287
Куліш Микола – 18
Кульпін А. Е. – 399
Кульчицький – 330
Кульчицький Гут Іван – 331
Кульчицький Гут Роман – 331
Кульчицький Дашинич Роман – 331
Кункевич – 307
Купріянов І. Г. – 398
Кутчин О. І. – 399
Курбас Лесь – 20
Курбас Роман – 331
Курилко Осип – 263
Кухар Григорій – 258
Кухар Михайло – 276
Куц – 278
Куций Василь – 287
Куцір – 307
- Лавришев Д. П.* – 397
Лазаренко – 364, 379
Лазор Мотря – 300
Лазор Тимофій – 300
Лазорак Теодор – 294
Левицький – 277
Левицький Дмитро – 28, 45, 329, 331
Левицький Кость – 45, 331
Лейн – 163
Левкун Степан – 287
Левчанівська Олена – 67
- Левчук* – 356, 370, 391
Легошин – 379
Ленець Гринько – 292
Ленець Михайло – 292
Ленін Володимир – 18
Лерман – 52, 53, 54, 347
Лещенко І. І. – 399
Лескин – 349, 385, 386
Лизунець Михайло – 258
Липківський Василь – 21
Лисак Тимофій – 299
Литвин Михайло – 278
Либман – 354, 369
Литвин – 358
Літвішко – 279
Літунув Ф. І. – 398
Литунувский – 368
Ліщинський Михайло – 292
Лобачев – 369
Логун Володимир – 331
Лозинський Михайло – 20
Лозовий І. Н. – 398
Лозовой – 393
Лозько Оля – 360
Лоїк Василь – 283
Ломинський Володимир – 331
Луговий Андрій – 281
Лукашевські (брати) – 278
Лукашова – 372
Луців Іван – 331
Луцький Остап – 28, 45, 329
Любачевський Іван – 331
Любінець Василь – 283
- Мадей Емілія – 265
Мазуров М. О. – 398
Майба Василь – 281
Майба Денис – 281
Майзелес – 279
Максимович Антін – 329
Максимов – 358, 359, 361, 371
Малинович – 331
Малиновський Юрій – 280
Малицький Микола – 329
Малишев М. В. – 397
Малко Іван – 331
Маринович, о. – 289

- Маркиза* – 348
Маркусь – 261
Маркусь Іван – 262
Маркусь Степан – 262
Марутиак Михайло – 280
Марчишин Василь – 287
Масарик Томаш – 7
Маслов Микола – 67
Масляно – 318
Масний Степан – 258
Матвеев З. А. – 397
Матис Василь – 307
Матис Н. – 305
Махия П. Л. – 398
Мацюрак Теофіля – 286, 287
Мацько Теодор – 258
Мельник, проф. – 278
Мельник Василь – 280
Мельник Євстахій – 280
Мельник Петро – 281
Меркулов – 39, 65, 336, 337
Мизак Н. – 107
Микитин – 277
Микитюк Максим – 281
Миколаєвич Осип – 280
Микуляк Андрій – 319
Мисяк Володимир – 331
Михальчук – 262
Мишаківський Роман – 283
Мікоян Анастас – 39, 336
Мілянський Василь – 281
Мінко Петро – 331
Мірус Михайло – 315
Митик – 366
Михайлов – 369
Михайлов – 397
Могильницький Іван – 331
Мока Іван – 276
Молитвин – 362
Молотов В'ячеслав – 31, 36, 39, 64, 336
Мороз – 364
Мороз Степан – 281
Мудра Марія – 287
Мудрий Василь – 28
Мудрий Михайло – 276
Мулява – 360
Мулькевичі – 278
Мухін В. О. – 397
- Насад Т. А.* – 398
Николайчук Микола – 331
Никольський – 54, 353, 367, 376
Никольський, див. Никольський
Німчук Іван – 45
Новодворський Іван – 331
Носв-Балицький І. М. – 398
Нусімович О. В. – 397
- Овчинников О. Т.* – 397
Оганезов Я. Г. – 399
Олексюк – 277
Оленчак Василь – 276
Оленчак Павло – 276
Олесницький Юліан – 331
Олейник О. В. – 370
Олепуценко – 363
Олійник Галина Федорівна – 319
Олійник Прокіп – 281
Онацький Ілля – 305
Онацький Н. – 305
Онацькі (брати) – 307
Онишко Михайло – 280
Онуферко Лука – 331
Осадчий Г. І. – 398
Осьмачка Годось – 18
Охримович Дем'ян – 331
- Павлишин А. І.* – 398
Павлишин Іван – 277
Павлишин Павло – 276
Павлів Т. Г. – 313
Павлів Юліан – 312
Павловський Іван – 21
Павлюк – 304
Паліїв Дмитро – 28
Паламар Василь – 276
Паляниця Віктор Іванович – 316, 317
Панин – 360
Панін І. О. – 398
Папроцький Іван – 281
Пастушків Марія – 304
Пашницький Василь – 272
Пеленський Мирон – 280
Пеленський Михайло – 292
Пеленський Ярема – 292
- Пельц Степан* – 281
Петликовський Іван – 294
Петрачук – 369
Петровський – 288
Перацький Броніслав – 27
Пик Володимир – 300
Пик Іван – 300
Пик Йосип – 300
Пиндюк – 331
Писаржевський Лев – 19
Писарик Євстахій – 290
Півнев (Півнев) – 307
Пісудський Юзеф – 26, 27
Плашовецький, о. – 276
Плотницький – 372
Плужник Євген – 18
Побережний Ю. М. – 398
Подбережний – 371
Поздрукова – 394
Поліщук Назар – 325
Полудіх Теодор – 294
Полога Степан – 287
Помажак Теодор – 294
Попереля В. Н. – 366
Попов А. В. – 397
Попов І. А. – 398
Поренко – 360
Посівнич Іван – 294
Постишев Павло – 19, 20
Постолок Андрій – 281
Потикевич-Заболотна Марія Василівна – 317
Почапський Петро – 276
Правосудько П. П. – 398
Прибила Богдан – 283
Приз М. К. – 397
Прийма Володимир – 265
Приріз Степан – 287
Прислопський Лев – 276
Приставський – 281
Прокоп'єв – 290
Пронь Іван – 170, 284
Пуцура Н. – 305
- Радловський Орест* – 271
Радович Дмитро – 292
Радченко – 394
Рак Іван – 280
- Распятова* – 371
Распятовський Яким – 360
Решетиллович Зиновій – 331
Рильський Максим – 18
Римарович – 288
Ричаківський, о. – 320
Ріббентроп Йоакім – 31, 36, 64
Робак Е. О. – 370
Рогінський А. Б. – 250
Рогов І. П. – 398
Рожко – 348
Розов – 384, 385
Романов Г. М. – 398
Романів Богдан – 13
Романів Микола – 304
Романів Олег – 14
Романів Роман – 276
Романівський О. – 272
Росляк Михайло – 267
Рубіжний І. – 277
Руденко – 307
Рудий Володимир – 276
Рудий Євген – 301
Рудницька Мілена – 9, 28, 35, 45
Рудницький Степан – 20
Русанов Я. Ф. – 398
Рябов – 357, 370
Сабат Юліан – 276
Саварин Р. Є. – 319
Савка Іван – 258
Савкун – 354, 369
Сагаті (родина) – 277
Садовський Богдан – 276
Сало Корнило – 280
Сало Марія – 280
Самоцев В. І. – 398
Сачик Зиновій – 280
Свірський Іван – 258, 260
Світін Євген – 280
Селезінка Ярослав – 331
Селетин Йосифа – 304
Селівестров С. Ф. – 397
Семен, о. – 281
Семенов С. А. – 398
Сендецький Семен – 276
Сеник Данило – 331
Сенів Богдан – 270

- Сенів Ярослав – 270
Серба Роман – 276
Сервантес Мігель – 34
Серветтик Г. В. – 398
Сергієнко – 53, 345, 350, 354
Сергієнко В. Т. – 397
Середняк Н. – 304
Сергиенко, див. Сергієнко
Серов – 43
Сидоренко А. Д. – 398
Симон, о. – 321
Симоненко Василь – 244
Синенька О. – 108
Синиця Богдан – 283
Синиця Володимир – 283
Сирцов І. Д. – 398
Сирцов І. Ф. – 398
Скоропад Олекса – 287
Скочилася Андрій – 294
Скрипник Микола – 18, 19, 20
Слабченко Михайло – 19
Словіцький Василь – 276
Словіцький Дмитро – 276
Словіцький Петро – 276
Слюзар Дмитро – 266
Слюзар Роман – 331
Смаль Петро – 331
Снежко – 67
Сова – 373
Сов'як Василь – 287
Сов'як Володимир – 319
Сов'як Іван – 287
Соломенніков Філат Кузьмич – 399
Соломка – 307
Соломчак – 307
Солтівський – 277
Сопотух Катерина – 263
Сороківський Андрій – 292, 293
Сорокін Єгор Михайлович – 399
Сорочич Атанас – 287
Сохацький Іван – 331
Стадніченко І. А. – 397
Сталін Йосиф – 5, 19, 29, 30, 31, 39, 46, 47, 51, 335, 336
Стан – 348, 386
Старицька-Черняхівська Людмила – 19
- Старосольський Володимир – 45, 332
Стащина – 372
Стефанович Теодозій – 278, 332
Стефанців Степан – 287
Степанов – 395
Стойка – 281
Стопницький Василь – 280
Сторожук Іван – 280
Сторожук Лонгин – 258
Строков – 305
Струк Євстахій – 258
Струнников Василь Миколайович – 399
Струсевич Євген – 332
Струсевич Юліян – 276
Струтинський Михайло – 271, 329
Студинський Кирило – 6
Ступницький І. В. – 397
Ступницький – 349
Суботяк Федір – 286, 287
Суровецький – 369
Суровицкая – 369
Сушинская – 370
- Танюк Лесь – 105, 244
Тарнавський Ілярій – 329
Ташков – 364
Тверетинів – 374, 377
Творидло Микола – 329
Телушкін Б. С. – 397
Тер-Гаспаров А. І. – 398
Тершаковець Гриць – 329
Тесля Віра – 291
Тельнов – 368, 393
Тибінка Федір – 282
Тиктор Андрій – 281
Тиктор Іван – 29
Тимань Микола – 294
Тисовський Іван – 288
Тичина Павло – 18
Ткаченко – 376
Ткачук – 372
Тоживець Осип – 287
Токар – 370
Топільницький Прокоп – 299
Торський Олександр – 291, 292
Третяк Володимир – 319
- Трофим'яки – 283
Троян – 277
Трускавецький П. — 307
Турський, о. – 298
- Урбанська Аделя – 304
Урбанський (учит.) – 304
Урбанський (урядн.) – 304
- Фаб'ян – 307, 308
Фабрика – 288
Фахурдинов – 386
Фелак Степан – 27
Федина Григорій – 291
Федорченко – 361
Федунків Михайло – 332
Федушак Інна – 11, 13, 54, 69, 108, 165, 185, 245, 249, 251, 253, 266, 325
Федчишин Євген – 276
Філіппов – 53, 59, 60, 61, 62, 349, 351, 355, 356, 358, 360, 363, 365, 366, 379
Фігура Петро – 276
Філіппов М. О. – 399
Філіппов, див. Філіппов
Фільварків Орест – 258
Фільц Михайло – 332
Флобер Густав – 34
Фомин – 372
Фостяк Євстахій Василь – 262, 278
Франко Іван – 33
Фуглевич Іван – 283
Фурманек – 283, 284
Футь Семен – 281
- Харитонов Леонтій Петрович – 397
Хвильовий Микола – 18, 19
Хиляк Олександр – 280, 332
Хименко І. С. – 398
Хичій Іван – 332
Хлібов – 290
Хмелик Григорій – 314
Хміль Микола – 276
Ховай Василь – 287
Ходань Іван – 288
Хожемпа Володимир – 294
- Хомин Андрій – 287
Хомин Володимир – 280
Хомин Степан – 281
Хоминський Лев – 332
Хомутов С. В. – 398
Хруник Микола – 305
Хруцов Микита – 35, 67
- Цапівна Ольга – 279
Цап'як Осип – 287
Царук Я. – 108, 238
Цветухін – 66
Цвірінкало Яків – 281
Цебрик Григорій – 299
Цебрик Петронія – 299
Цезарова – 349
Целевич Володимир – 45, 329
Цепало Павло – 280
Цільник (Цельник) Онуфрейко – 274, 276
Ціцяла Ізидор – 281
Цогла Ізидор – 304
Цуцурак – 307
- Чайковський Андрій – 258
Чайковський Богдан – 258, 332
Чапля Іван В. – 305
Чапля Іван П. – 306
Чауський С. М. – 398
Челандін О. О. – 398
Чернецький С. – 245
Чернишов, див. Чернишов
Чернюк Григорій – 280
Чернаков К. Д. – 398
Чехівський Володимир – 19
Чернишов – 52, 53, 54, 344, 345, 353, 367
Чикало М. В. – 370
Чоботов – 357, 359, 365
Чолій Андрій – 332
Чорних І. І. – 398
Чубка – 305
Чуйков Василь – 32
Чучкевич – 307
Чучман Андрій – 276
Чучман Микола – 278, 279

Шабалін С. Д. – 398
 Шадський Олександр Іванович — 399
 Шай – 279
 Шандро Володимир – 276
 Шандрович Зенон – 108, 184
 Шарун Богдан Іванович – 319
 Шевченко І. Д. – 397
 Шекспір Вільям – 34
 Шелпін О. – 67
 Шелюк Петро – 276
 Шептицький Андрей – 25, 35
 Шеремета Н. – 304
 Шинаровський Йосип – 281
 Шинкаревський – 350
 Шипайло О. – 277
 Штайнер – 369
 Шумаков – 397
 Шумейко – 372
 Шумський О. – 18, 20

Шухевич Юрій – 258

Щенсьняк – 46
 Щур Роман – 262
 Щуревич Л. – 188

Юзефський Генрик – 25
 Юринєць Андрій – 305, 307
 Юрків Михайло – 332
 Юрчинський Остап – 332

Ягода Г. Г. – 250
 Якубович М. М. – 398
 Яновський Юрій – 18
 Януценко – 385
 Ярема Марія – 265
 Яримович Роман – 276
 Ясеницький Ярослав – 332
 Яхницька Марія Григорівна – 315

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК*

Австрія – 24, 30
 Австро-Угорщина (Австро-Угорська імперія) – 17, 23, 26
 Аккерман – 338, 342, 381, 389
 Аккерманська, обл. – 338
 Алтайський, край – 40, 43
 Америка – 103, 318
 Ангарск – 391, 392
 Англія – 277
 Артёмовск – 340, 390
 Архангельск – 345, 382, 383, 389
 Архангельська обл., див. Архангельська
 Архангельська, обл. – 40, 41, 43, 53, 342
 Астрахань – 345
 Ачинск – 345

Балта – 339, 392
 Барнаул – 390, 392
 Бартатів – 64
 Басарабія – 31, 45
 Башкирія – 52
 Башкирская АССР – 342
 Безбуди – 281
 Белгород – 393
 Белебей, ст. – 383, 391
 Белебой – 373
 Белз – 43
 Бенів, с. – 277
 Бенькова Вишня, с. – 295
 Бердичів – 266, 270, 330
 Бережани (Бережаны) – 53, 61, 63, 106, 108, 312, 330, 331, 340, 343, 349, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 365, 366, 371, 381, 395
 Бережаны, див. Бережани
 Бережани, пов. – 265
 Бережанський (Бережанский), р-н – 312, 361
 Бережанський, р-н, див. Бережанський

Бережа Картузька – 27
 Березів, пов. – 265
 Берест – 32
 Берестейщина – 31
 Берлін – 289, 326
 Биківня – 22, 63, 68, 244, 245, 246
 Бистриця, с. – 307
 Бистриця, р. – 311
 Бібрка – 58, 63, 166, 272, 278, 330, 331
 Бібрський, повіт – 397
 Бийск – 391
 Біла, с. – 314
 Біла Церква (Белая Церковь, Б-Церковь) – 245, 339, 373, 383, 392
 Білобожниця – 258
 Білорусія (Білорусь, Білоруська ССР, БССР, Беларусь) – 5, 31, 36, 38, 40, 47, 65, 66, 67, 335, 336, 337, 387
 Бірчанський, повіт – 398
 Богородчани – 329, 330
 Бойківщина – 302, 306
 Борислав, м. – 286, 289, 398
 Борщів – 330, 331
 Борщівський, р-н – 107
 Борщівщина – 263
 Брацлав – 338, 382, 389
 Брідський, повіт – 397
 Брідщина – 329
 Броди – 330
 Бродівський, р-н – 317
 Буг, р. – 31, 64
 Бугульма – 383, 389, 391
 Бужани – 278
 Буковина – 17
 Бурштин – 332
 Буськ – 57, 63, 166, 278, 279
 Буський, повіт – 397
 Бутово – 250, 251

* Географічний покажчик стосується текстової частини книги. З Розділу другого до покажчика внесені тільки географічні назви, які знаходяться в тексті, а також в заголовках списків.

- Бутырки, с. – 390
 Бухара – 329, 331
 Бучацький, р-н – 108
 Бучач – 108, 330, 331
- Вадовіце** – 23
 Валуїки – 390, 392
 Ватикан – 25
 Ваючиськ – 356
 Верба – 351
 Верхній Лужок, с. – 299, 300
 Верхне-Уральськ – 381, 389, 391, 392, 393, 395
 Вигнанка, с. – 313
 Винники – 56
 Винниківський, повіт – 397
 Військо – 288
 Вінниця (Винница) – 22, 57, 245, 338, 357, 372, 374, 375, 377, 382, 383, 389, 391
 Вінниця, див. Вінниця
 Вінницька, обл. – 42, 338
 Вінницька, обл., див. Вінницька
 Владимир – 344, 345
 Владимир-Волинський, див. Володимир-Волинський
 Вовків, с. – 282
 Волинь – 17, 23, 24, 25, 27, 31, 35, 39, 40, 52, 64, 67, 69, 107, 243, 321, 322
 Волинська (Волинская), обл. – 61, 239, 243, 325, 338, 348, 371, 372, 384, 386
 Волинська обл., див. Волинська
 Вологда – 345, 389
 Вологодська, обл. – 40, 43, 44, 53
 Володимир-Волинський (В. Волинський, Владимир-Волинський, Вл. Волинск, Вл.-Волинск) – 53, 62, 63, 64, 108, 237, 325, 338, 343, 372, 380, 385, 386, 393
 Володимир-Волинський, р-н – 325
 Волоч, с. – 265
 Волочиска – 357
 Волочиск, ст. – 370
 Воркута – 331
 Воронеж – 391
- Вороців – 262
 Ворошиловград – 338, 391
 Ворошиловградская, обл., див. Ворошиловградська
 Ворошиловградська, обл. – 42, 338
 Ворошиловск – 345
 Вошанці, с. – 58, 294, 295
- Гаї Вижні – 287
 Гаї Нижні – 287
 Галичина – 7, 17, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 39, 40, 52, 57, 64, 69, 104, 105, 328, 329
 Генеральне Губернаторство – 32
 Глиняни – 280
 Глиннянський, повіт – 397
 Горинецький, повіт – 397
 Городенка – 316, 330
 Городня – 341, 383, 393
 Городок – 58, 63, 64, 166, 279, 280, 329, 330
 Городоцький, повіт – 397
 Горький – 373, 383, 392, 395
 Горьковська, обл. – 43
 Грималів – 331
 Губичі – 288
 Гуменець, с. – 282
 Гусятин – 356
 Гусятинський, р-н – 107
- Далекий Схід – 21
 Данціг – 24
 Дем'янів Лаз (Дем'янів ляс), уроч. – 60, 68, 105, 107, 108, 190
 Дем'янів ляс, див. Дем'янів Лаз
 Днепропетровск – 338, 373, 382, 389, 391
 Днепропетровская, обл. – 338
 Дністер, р. – 59, 61, 301, 302, 330
 Доброгостів – 287
 Добромил – 53, 58, 63, 287, 288, 289, 290
 Добромилський, повіт – 288, 398
 Добромилський, р-н – 286
 Довге, с. – 307
 Долина – 331
 Домб'є – 23
- Дрогобыч, див. Дрогобыч
 Дрогобычская, обл., див. Дрогобыцька
 Дрогобыцька (Дрогобычская), обл. – 40, 44, 58, 107, 174, 176, 179, 285, 306, 338, 354, 368, 397, 398
 Дрогобыцький, повіт – 398
 Дрогобыцький, р-н – 186, 287
 Дрогобыч – 10, 46, 59, 63, 67, 68, 104, 105, 186, 285, 286, 287, 300, 305, 306, 307, 328, 329, 330, 338, 393
 Дрогобыччина – 306
 Дублянський, повіт – 398
 Дубно – 11, 53, 62, 63, 321, 326, 327, 340, 343, 349, 351, 352, 371, 380, 394
 Дунаевці – 356
 Дунайвецький, повіт – 397
- Эстонская ССР – 387
- Євразія – 10
 Європа – 17, 29, 30, 42, 104, 323
 Елец – 345
- Жидачів – 331, 332
 Жидачівський, повіт – 398
 Житомир – 245, 339, 352, 373, 382, 391
 Житомирська (Житомирская), обл. – 42, 62, 339, 352, 373, 386
 Житомирская, обл., див. Житомирська
 Жмеринка – 60, 356, 357, 374, 375, 376, 377
 Жовква – 58, 63, 167, 280, 332
 Жовківський, повіт – 397
 Жовківщина – 260, 261
 Журавенський, р-н – 304
 Журавнівський, повіт – 398
- Завидовичі, с. – 280
 Закарпаття – 17
 Закарзоння – 31
 Заліщики – 44, 61, 328
 Заліщицький, р-н – 107
 Залужжя, с. – 266
- Запорожская, обл. – 339, 383
 Запорожье – 339, 383, 389
 Західна Україна – 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 17, 20, 22, 23, 25, 29, 30, 31, 34, 36, 37, 38, 40, 42, 43, 44, 46, 47, 52, 53, 54, 57, 63, 65, 66, 67, 70, 103, 246, 324, 325, 326, 328, 366, 380
 Західне Надсяння – 25
 Зашковичі, с. – 280
 Зашита, ст. – 382
 Збараж – 330
 Збараж, повіт – 331
 Зборівський, р-н – 234
 Збруч – 67
 Златоуст – 345, 381, 383, 390, 393, 395, 396
 Золота Липа, р. – 312, 313
 Золочів (Злочев, Золочев) – 10, 53, 55, 57, 63, 104, 274, 275, 276, 329, 331, 332, 339, 342, 346, 349, 354, 368, 394
 Золочів, пов. – 274, 398
 Золочівський замок – 142
 Золочівщина – 274, 275, 276
- Иваново – 345, 395
 Ивановская, обл., див. Ивановська
 Измаил, див. Ізмаїл
 Измаильская, обл. – 350, 372, 381
 Изюм – 340, 390
 Илецк – 345
 Иркутск – 389, 390, 391
 Ивановська, обл. – 53, 342
 Івано-Франківськ (Станиславів, Станислав), м. – 10, 53, 60, 63, 67, 107, 108, 190, 272, 309, 311, 330, 331, 332, 340, 343, 355, 369, 377, 381, 395
 Івано-Франківська (Станиславівська, Станиславская), обл. – 42, 44, 60, 340, 354, 355, 369
 Ізмаїл (Измаил) – 53, 338, 342, 350, 381, 389
 Іркутська, обл. – 43
 Ісаї – 287
 Іспанія – 7

- Казань – 382, 383, 389, 390, 391
 Казахстан – 65
 Калининская, обл. – 387
 Калуга – 345
 Калуш – 329, 331
 Камышин – 345, 380, 389, 390, 394
 Каменец-Подольск (Кам.-Подольск)
 – 339, 349, 356, 357, 363, 370, 372,
 373, 376, 379, 381, 382, 391, 393,
 395
 Каменец-Подольская, обл. – 339,
 372
 Каменогорск – 391
 Кам'янка-Бузька (Кам'янка Струми-
 лова) – 58, 63, 278, 331, 332
 Кам'яно-Струмилівський, повіт –
 398
 Канск – 345
 Карело-Финская ССР – 387
 Карпатська Україна – 10, 29, 30
 Катербург – 370
 Катинь – 32, 39, 64, 70
 Катинський ліс – 66
 Київ (Київ) – 29, 68, 244, 245, 246,
 275, 339, 345, 349, 350, 352, 354,
 355, 357, 360, 361, 364, 368, 369,
 371, 373, 374, 377, 379, 383, 386,
 392
 Київська, обл. – 245, 339, 373
 Киргизія – 52
 Киев, див. Київ
 Киевская, обл., див. Київська
 Киргизская ССР – 342
 Кировоград – 339, 382, 389, 394
 Кировоградская, обл. – 339
 Кіровська, обл. – 40
 Княжопіль – 287, 289
 Ковель – 53, 62, 63, 338, 343, 371,
 380, 386, 393
 Козельськ – 32, 38, 64, 65, 67
 Козова – 361
 Коломия (Коломыя) – 53, 60, 63,
 108, 330, 331, 340, 343, 355, 369,
 374, 375, 376, 377, 381, 395
 Коломия, див. Коломия
 Коломийщина – 108
 Комарнівський, повіт – 398
 Комарно, смт. — 58, 63, 189, 282,
 292
 Комарнянщина – 329
 Комі АССР – 40, 43
 Конотоп – 340, 390
 Конюхів, с. – 287
 Количинці – 330
 Кореличі, с. – 170, 284
 Коросно, с. – 283
 Корчівка – 304
 Краковецький, повіт – 398
 Красне – 57, 281
 Красненський, повіт – 398
 Красноярск – 382, 389, 390, 393
 Красноярский, край, див. Красноя-
 рський, край
 Красноярський (Красноярский),
 край – 40, 43, 52, 342
 Кременец, див. Крем'янець
 Кременець, див. Крем'янець
 Кременчуг – 340, 391
 Крем'янець (Кременец, Кременець)
 – 53, 61, 63, 321, 340, 342, 356,
 357, 366, 370, 381, 396
 Крем'янецьчина – 329
 Крехів – 280
 Кристинопіль – 331
 Кропивник Новий – 305
 Кропивник Старий – 305, 307
 Крукеницький, повіт – 398
 Кузовое, с. – 359
 Куйбышев – 394
 Кукмор – 383
 Куликів – 330
 Куликівський, повіт – 398
 Кунин – 280
 Кустанай – 383, 389, 390, 392, 393
 Курск – 370, 389, 393, 394, 395
 Курская, обл. – 388
 Кути – 44
 Куткір – 281
 Лавочнянський, повіт – 398
 Лапшин, с. – 265
 Ластівки – 287
 Латвійська ССР – 387
 Лемківщина – 25
 Ленинградская, обл. – 388
 Лисиничі – 281
 Либотин – 395
 Лісківський, повіт – 398
 Ліско – 44, 287
 Літин – 245
 Литовская ССР – 387
 Лішня – 287
 Лопатин – 58, 63, 263
 Лопатинський, повіт – 398
 Лубны – 340, 391
 Лужок Долішній – 287
 Луцьк, див. Луцьк
 Луцьк (Луцк) – 11, 53, 61, 63, 67,
 103, 321, 322, 323, 338, 343, 344,
 348, 380, 384, 385, 386, 393
 Львів (Львов) – 10, 13, 27, 31, 32, 33,
 34, 46, 52, 53, 55, 56, 57, 63, 64, 67,
 68, 103, 104, 105, 164, 165, 166,
 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263,
 265, 266, 267, 269, 270, 272, 273,
 274, 279, 281, 283, 328, 329, 330,
 331, 332, 339, 342, 349, 368, 380,
 394, 397
 Львів, повіт – 262
 Львівська (Львовская), обл. – 40, 44,
 52, 53, 54, 55, 58, 64, 278, 282, 283,
 291, 299, 300, 317, 339, 346, 347,
 348, 349, 354, 368, 397
 Львівський, повіт – 398
 Львівщина – 44, 53, 257
 Львов, див. Львів
 Львовская, обл., див. Львівська
 Любачів – 331
 Любінці – 304
 Ляцьке, с. – 59, 288
 Ляшківський, повіт – 398
 Мавковичі, с. – 280
 Магнітогорск – 373, 381, 382, 391,
 395
 Макова – 288
 Мальнів, с. – 291
 Марининск – 382, 392
 Мариуполь – 340, 390
 Марійська АССР – 43
 Мархлевський, р-н – 386
 Мацошин, с. – 280
 Медика – 288, 291
 Мельница коло Борцева – 331
 Мельница над Дністром – 330
 Мервичі – 262
 Мелитополь – 339, 383, 390
 Миколаїв – 166, 330
 Миколаївська, обл. – 42
 Млинівка, р. – 300, 301
 Молдавія – 31
 Молдавская ССР – 387
 Молотов – 345, 394
 Молотовська (Молотовская), обл. –
 43, 53, 342
 Молотовская, обл., див. Молотов-
 ська
 Монастирська – 329, 330
 Москва – 6, 22, 31, 45, 56, 65, 66, 67,
 68, 70, 250, 251, 252, 303, 331, 345,
 367, 376
 Мости Великі – 331
 Мостиська – 331
 Мостиський, р-н – 291
 Мурманская, обл. – 388
 Нагуєвичі – 305, 306, 307
 Надвірна – 60, 63, 310, 329, 331
 Паддніпрянська Україна – 6
 Нарайв, с. – 312
 Немирів – 262
 Немирівський, повіт – 398
 Нежин – 349, 394
 Нерчинск – 345
 Нижняя-Тура – 345, 372, 381, 389,
 393
 Николаев – 339, 382, 392
 Николаевская, обл. – 339, 382
 Німеччина – 7, 9, 24, 29, 30, 31, 64,
 267, 293
 Новгород-Северск, див. Новгород-
 Северский
 Новгород-Северский (Новгород-
 Северск) – 341, 393
 Нов. Кропивник – 307
 Новый Оскол – 390
 Нове Село – 331
 Нововолинськ – 313

- Новоград-Вольнск – 352
Новосибірська (Новосибирская), обл. – 40, 43, 53, 343
Новосибірск (Н-Сибирск) – 345, 373, 382, 383, 390, 392, 394
Новосибирская, обл., див. Новосибирська
Новосілки, с. – 276
Новочеркаск – 345, 382, 389, 391
Ново-Яричівський, повіт – 398
- Оглядів, с. – 263
Огульцы, ст. – 383
Одеса (Одесса) – 68, 339, 392
Одесса, див. Одеса
Одесская, обл. – 339, 373
Отевск – 352
Олесько – 317
Олеськівський, повіт – 398
Омск – 345
Омская, обл., див. Омська
Омська (Омская), обл. – 40, 53, 343
Орджоникідзевский край, див. Орджонікідзевський
Орджонікідзевський (Орджоникідзевский) край – 52, 342
Орел – 345, 393
Орив – 286, 287
Орловская, обл., див. Орловська
Орловська (Орловская), обл. – 53, 343, 388
Осташків – 32, 38, 64, 65, 67
Острів – 281
Острог – 53, 62, 340, 343, 349, 350, 371, 380, 394
Отинія – 60, 63, 310
- Павлоград – 382, 391
Парилси – 262
Пасічна – 60, 63, 310
Пенза – 391
Перемиський, повіт – 288
Перемисьль – 44, 53, 58, 63, 64, 288, 291, 294, 338, 342, 354, 368, 369, 380, 393
Перемішляни – 169, 283
Перемішлянський, р-н – 170
- Перемішлянський, повіт – 398
Перемішльський, повіт – 398
Перемисьль (див. Перемішль)
Пермська, обл. – 40
Печеніжин (Печенижин, Печенежино) – 53, 340, 343, 355, 369, 377, 381, 395
Печенежино, див. Печеніжин
Печенижин, див. Печеніжин
Пиля, с. – 308
Підбуж, смт. – 186, 286, 305, 306, 307
Підбужчина – 306
Підбузький, р-н – 306
Підбузький, повіт – 398
Підгайці, с. – 325
Підкамінський, повіт – 398
Підляшшя – 25
Піски – 55
Побужани, с. – 279
Поволжя – 18
Подволочиск – 361
Поздимир – 261
Полісся – 35
Полтава – 340, 383, 391
Полтавская, обл. – 340, 383
Польша, див. Польша
Польша (Польша) – 17, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 64, 67, 317, 325, 393
Поморянський, повіт – 398
Пониквинський, повіт – 398
Порічка Любінське, с. – 280
Почапи, с. – 276
Прилуки – 341, 383, 392
Пробіжна – 318
Проскуров – 339, 361, 367, 368, 369, 370, 372, 392
Пустомитівський (Щирецький), р-н – 168, 282
Путивль – 32, 38
- Рава-Руський, повіт – 398
Радехів – 331
Радехівський, повіт – 398
Ралівка, с. – 300
Риботичі – 288
- Рівне (Ровно) – 11, 53, 62, 63, 340, 343, 349, 351, 352, 371, 380, 394
Рівненська (Ровенская), обл. – 62, 326, 340, 348, 349, 350, 351, 352, 371
Рівненщина – 64
Ровенская, обл., див. Рівненська
Ровно, див. Рівне
Рогатинщина – 329
Рожнітів – 331
Романів, с. – 166
Ромны – 340, 390
Росія – 17, 19, 20, 30, 31, 64, 66, 276
Россошь – 391
Ростовская, обл., див. Ростовська
Ростовська (Ростовская) – 53, 343, 388
Рочестер – 263
Рудецький, р-н – 294
Рудки – 58, 63, 293
Рудки (Рудківський), повіт – 329, 399
Румунія – 17, 32
РФ – 250
- Саліна – 11, 59, 185, 291
Самбір – 53, 58, 59, 63, 108, 261, 295, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 331, 338, 342, 354, 368, 369, 380, 393, 394
Самбірський, повіт – 297, 399
Самбірщина – 329
Самбор (див. Самбір)
Саранчуки, с. – 313
Саратов – 345, 394
Сарны – 352
Сарненський, р-н – 352
Свердловська (Свердловская), обл. – 40, 53, 343, 345, 372, 389
Свердловск – 373, 383, 389, 390, 392
Свердловская, обл., див. Свердловська
Святошино – 245
Сибір – 21, 270, 276, 314, 332
Сызрань – 383, 392
Синевільсько-Вижне – 304
Синявський, повіт – 398
- Сілець – 286, 287
Ситковцы – 376
Скала-Подольск – 357
Скварява Нова – 280
Скнилів – 266
Сколе – 304
Сколівський, повіт – 399
Сколівський (Скільський), р-н – 187, 304
Скородинці, с. – 318
Смоленская, обл. – 388
Снятин – 329, 330
Советський Союз – 22, 30, 267, 297
Сокаль – 44, 258, 332
Сокальський, повіт – 262, 398
Сокальщина – 43
Сокільницький, повіт – 398
Соколівка, с. – 276
Соловки – 20, 21, 329
Солотвино – 330
Солянуватка, с. – 291
Соль-Илецкая – 345
Сопошин, с. – 280
СРСР – 6
СССР (Союз ССР) – 10, 11, 18, 19, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 36, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 57, 60, 64, 65, 105, 250, 251, 329, 330, 331, 335, 336, 337, 345, 353, 354, 367
Сталинградская, обл. – 343, 394
Сталино – 340, 383, 390
Сталинская, обл. (див. Сталінська обл.)
Сталінська, обл. – 42, 340
Станіла – 286, 287
Станіславів, див. Івано-Франківськ
Станіславівська, обл. див. Івано-Франківська, обл.
Станіславівщина – 263, 309, 310
Станіслав, див. Івано-Франківськ
Станіславская, обл., див. Івано-Франківська, обл.
Станьків, с. – 308
Старий Самбір – 299, 300
Старобільськ (Старобельськ, Старобельск) – 32, 38, 64, 65, 67, 68, 329, 331, 338, 391
Старобельск, див. Старобільськ

Старобельськ, див. Старобільськ
Старо-Константинов – 350
Старосамбірський, р-н – 291, 299, 300
Старосамбірський, повіт – 399
Старосамбірщина – 108, 183
Сторожинці (Сторожинець) – 53, 341, 343, 363, 372, 381, 393
Сторожинськ, див. Сторожинці
Сторонибаби – 281
Сторонка, с. – 307
Страдче, парохія – 265
Стрий (Стрый) – 53, 59, 63, 105, 286, 302, 303, 304, 308, 330, 331, 338, 342, 354, 368, 369, 380, 393, 394, 399
Стрий, див. Стрий
Стрий, р. – 308
Стрийський, повіт – 399
Стрийський, р-н – 287
Стрийщина – 303
Стрілківський, повіт – 399
Стшалкув – 23
Судова Вишня – 58, 63, 278
Судово-Вишнянський, повіт – 399
Сумська, обл. – 340, 360
Суми – 340, 390
Східна Галичина – 17, 23, 24
Східниця – 287
США – 14, 263, 266, 269, 301
Сян, р. – 31, 44, 64

Тарнополь, див. Тернопіль
Тарнопольская, обл., див. Тернопільська
Тернопіль (Тарнополь) – 53, 60, 63, 330, 331, 340, 343, 356, 357, 358, 359, 361, 365, 366, 367, 370, 371, 381, 395
Тернопіль, повіт – 329
Тернопільська (Тарнопольская), обл. – 44, 60, 106, 312, 340, 348, 349, 356, 358, 360, 365, 366, 367, 370
Тернопільщина – 107, 234, 312
Тьвров – 376
Томск – 382, 389, 392

Торчиновичі – 297
Трудовач, с. – 274, 275
Трускавець – 287
Тульська, обл., див. Тульська
Тульська (Тульская), обл. – 53, 343, 388
Туринок – 345, 372
Турка – 329
Туркестан – 331
Турківський, повіт – 399
Турківський, р-н – 286
Тустановичі – 287
Тухоля – 23
Тюмень – 345

Угнів – 44
Угнівський, повіт – 398
Угорщина – 7, 30
Угринь, с. – 320
Україна – 7, 9, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 28, 29, 30, 36, 40, 42, 43, 45, 53, 59, 61, 66, 67, 68, 69, 105, 107, 245, 251, 273, 285, 321, 335, 336, 337, 349
Ульяновск – 373
Умань – 61, 63, 106, 210, 245, 339, 374, 376, 381, 389, 392, 395
Унятичі – 286, 287
Уральск – 394
Урич, с. – 305
УРСР – 6
Урож, с. – 307
УСРСР (Українська ССР, Українська ССР) – 42, 43, 44, 65, 66, 336, 337, 338, 342, 345, 348, 350, 351, 354, 355, 356, 358, 360, 363, 364, 365, 367, 387, 389
Устилуг – 44
Устрико-Долішнянський, повіт – 399
Усть-Каменогорск – 389, 391
Уфа – 383, 389, 390, 391, 392, 394

Фастов – 393
Філін – 280
Фрунзе – 345, 382, 389

Харків (Харьков) – 32, 68, 340, 345, 360, 370, 373, 375, 377, 378, 381, 382, 383, 389, 390, 391, 395
Харківська (Харьковская), обл. – 53, 62, 340, 343
Харьков, див. Харків
Харьковская, обл., див. Харківська
Херсон – 339, 382, 392
Хирівський, повіт – 399
Ходорівський, повіт – 399
Холмщина – 17, 25, 27
Хотин (Хотино) – 53, 341, 343, 349, 363, 372, 379, 381, 393
Христинівка – 376

Червоноград – 108
Черкаси (Черкасы) – 245, 339, 357, 373, 383, 392
Черкащина – 313
Чернівці (Черновцы, Черновицы) – 53, 341, 343, 363, 372, 381, 393
Чернівецька (Черновицкая), обл. – 62, 341, 348, 349, 372, 379
Чернігівська (Черниговская), обл. – 42, 341
Чехо-Словаччина – 17, 24, 30
Чернигов – 341, 383, 392
Черниговская, обл., див. Чернігівська
Черновицкая, обл., див. Чернівецька
Черновицы, див. Чернівці
Черновцы, див. Чернівці
Чертков, див. Чортків
Читинська (Читинская), обл. – 53, 343

Читинская, обл., див. Читинська
Чкалов – 393
Чкаловская, обл., див. Чкаловська
Чкаловська (Чкаловская), обл. – 52, 53, 342, 343
Чортків (Чёртков) – 10, 53, 61, 63, 106, 107, 258, 267, 313, 314, 315, 316, 317, 319, 320, 330, 332, 340, 343, 356, 357, 365, 366, 370, 374, 376, 377, 381, 392, 395
Чортківський, р-н – 107

Шевченківський, повіт – 398
Шепетовка – 371
Шибалын – 361
Шляки, с. – 276
Шляхтинці – 329
Шумск – 357
Шуя – 381

Щирець, смт. – 58, 63, 168, 282, 287
Щирецький, повіт – 398

Юхновськ – 32, 38

Яворів – 58, 63, 332
Яворівський, повіт – 398
Ягільниця, с. – 319
Якимчиці – 329
Якутська АССР – 43
Ямпель – 357
Янів – 265
Янівський, повіт – 398
Ярославська, обл. – 40

**Список аббревиатур і скорочених слів з документів
республіканських органів та назв архівів, де вони знаходяться**

АГБ МВС України	— Архів Головного інформаційного бюро Міністерства Внутрішніх Справ України
Богословлаг	— Богословский лагерь
ВМП	— высшая мера наказания
„ВЧ“	— высокочастотная (связь)
ГАРФ	— Государственный архив Российской Федерации
Г/Б	— государственная безопасность
Горотдел	— городской отдел
ЗК ЗК, з/к з/к	— заключённые
Ивдельлаг	— Ивдельский лагерь (Свердловська обл., Західний Сибір, Заполяр'я)
ИТК	— исправительно-трудовая колония
К-р, к/р	— контрреволюционер, контрреволюционный
НКВД	— Народный Комиссариат Внутренних Дел
НКГБ	— Народный Комиссариат Государствен- ной Безопасности
НКПС	— Народный Комиссариат Путей Сообще- ния
Перпункт	— пересельный пункт
РО НКВД	— Районный отдел НКВД
РО НКГБ, Р/о НКГБ	— Районный отдел НКГБ
Севпечлаг	— Северопечорские лагеря (північна час- тина Печорського вугільного басейну)
Соликамлаг	— Соликамские лагеря (Пермська обл.)
ТО	— Тюремное Отделение
ТУ, Тюр. Упр., Тюр. Управ.	— Тюремное Управление
УК	— Уголовный Кодекс
УКВ	— Управление Конвойных Войск
УМВСУ	— Управління Міністерства Внутрішніх Справ України
УНКВД	— Управление НКВД
УНКГБ	— Управление НКГБ
УСБУ	— Управління Служби Безпеки України
ЮЗ фронт	— Юго-Западный фронт

ЗМІСТ

<i>КАТИ І ЖЕРТВИ. Іван Дзюба</i>	5
<i>ПЕРЕДМОВА. Олег Романів</i>	9
РОЗДІЛ ПЕРШИЙ. ЗАХІДНА УКРАЇНА: ПЕРШЕ ВХОДЖЕННЯ В ОБІЙМИ ЧЕРВОНОЇ ІМПЕРІЇ	15
Большевицьке руйнування підсовєтської України (1920—1939).....	17
Західна Україна між двома світовими війнами	23
„Перші совети“: Західна Україна під більшовиками — 1939—1941 ..30	
Репресивно-винищувальна діяльність більшовицького режиму на західних землях до початку німецько-совєтської війни	38
Військовослужбовці та інші інтерновані в таборах НКВД	39
Депортації осадників (колоністів), лісників та місцевих функціонерів	40
Депортація біженців	42
Депортації зі „спеціальних зон“	44
Цілеспрямовані перманентні репресії супроти Західного українства	45
РОЗДІЛ ДРУГИЙ. МАСШТАБИ ЗЛОЧИНУ. СПИСКИ ЖЕРТВ ТЕРОРУ 1941 р.	49
Тюремна вахханалія агонізуючого режиму	51
Львів та Львівська область	55
Дрогобицька область	58
Станіславівська область.....	60
Тернопільська область	60
Волинська область	61
Рівненська область	62

Джерела інформації до списків „Катинь-1940“	64
<i>Список 1</i>	
Катинь-1940 — 1011 осіб: вибірка зі списку особових справ, направлених до Москви, у НКВД ССРСР, 23.11.1940 р. — осіб, розстріляних у в'язницях Західної України у квітні-травні 1940 р. за постановою Політбюро ЦК ВКП(б) від 5.03.1940 р.	70
Мартиролог червня 1941 р. Джерела інформації	103
<i>Список 2</i>	
Загинули у Львівській тюрмі № 1 на вул. Лопцького 24—28 червня 1941 р. — 721 особа	109
<i>Список 3</i>	
Розстріляні у Львівській в'язниці № 2 — Замарстинівській 24—28 червня 1941 р. — 500 осіб	128
<i>Список 4</i>	
Жертви Львівської в'язниці № 3 у Золочівському замку 26—30 червня 1941 р. — 485 осіб	142
<i>Список 5</i>	
Розстрільні списки в'язниці № 4 — „Бригідки“ 24—28 червня 1941 р. — 326 осіб	155
<i>Список 6</i>	
Жертви червеневого терору 1941 р. у Львові, розпізнані рідними	164
<i>Список 7</i>	
Розстріляні в червні 1941 р. у Львові — 29 осіб (з архіву польського „Меморіалу“)	165
<i>Список 8</i>	
Замучені червня 1941 р. в районі Бібрки, містах Буську, Городку, Миколаєві	166
<i>Список 9</i>	
Загинули від рук НКВД червня 1941 р. у Жовкві — 23 особи (розпізнані серед 36 замордованих з ям на підвір'ї міської в'язниці)	167
<i>Список 10</i>	
Розстріляні НКВД у червні 1941 р. в смт. Щирець Пустомитівського р-ну — 15 осіб	168
<i>Список 11</i>	
Замордовані НКВД у місті Перемишляни в червні 1941 р. — 16 осіб	169
<i>Список 12</i>	
Жертви червеневого 1941 р. розстрілу в урочищі „Березина“ біля села Кореличі Перемишлянського району — 15 осіб	170
<i>Список 13</i>	
Розстріляні в Дрогобицькій в'язниці № 1 — 1941 р., 59 осіб	171

<i>Список 14</i>	
Довоєнний мартиролог Стрийської в'язниці 1939—1941 рр. — розстріляні, померлі — 29 осіб (тюрма № 2 Дрогобицької області)	174
<i>Список 15</i>	
Загинули в Стрийській в'язниці червня 1941 р. — 66 осіб (тюрма № 2 Дрогобицької області)	176
<i>Список 16</i>	
Мартиролог Самбірської в'язниці червня 1941 р. — 97 осіб (тюрма № 3 Дрогобицької обл.)	179
<i>Список 17</i>	
Жертви Старосамбірщини в червні 1941 р. — 32 особи	183
<i>Список 18</i>	
Замучені в Саліні 1941 р., розпізнані очевидцями	185
<i>Список 19</i>	
Додаткові дані про червневі 1941 р. розстріли в Дрогобичі. Закатовані в смт. Підбуж Дрогобицького району	186
<i>Список 20</i>	
Жертви НКВД Сколівського району червня 1941 р. — 50 осіб ...	187
<i>Список 21</i>	
Розстріляні в смт. Комарно (імена розпізнаних осіб, похованих у спільній могилі)	189
<i>Список 22</i>	
Список загиблих, ідентифікованих у Дем'яновому Лазі — Ів.-Франківськ — 43 особи	190
<i>Список 23</i>	
Жертви Тернопільської в'язниці червня 1941 р. — 644 особи	193
<i>Список 24</i>	
Замордовані в Чортківській в'язниці 1941 р. — 11 осіб	209
<i>Список 25</i>	
Жертви Чортківського етапу в Умань — 796 осіб	210
<i>Список 26</i>	
Мартиролог Бережанської в'язниці 26—28 червня 1941 р. — 74 особи	231
<i>Список 27</i>	
Уродженці Зборівського р-ну на Тернопільщині, розстріляні ІПКВД 1939—1941 рр. — 78 осіб	234
<i>Список 28</i>	
Загинули 23 червня 1941 р. у в'язниці Володимира-Волинського — розпізнані рідними — 24 особи з 36	237

<i>Список 29</i>	
Список в'язнів Ковельської в'язниці 1941 р., чия доля невідома (з архіву УКГБ Волинської обл.)	239
<i>Список 30</i>	
Жертви НКВД на Волині 1939—1941 рр. — 18 осіб (з архівів УКГБ Волинської обл.)	243
Меморіальний комплекс „Биківня“ і київські мартирологи	244
<i>Список 31</i>	
Київ—Биківня. Розстрільні списки 1941 р. (люди, вивезені з Західної України — 110 осіб)	246
Бутово і „Комунарка“ — „розстрільні“ полігони НКВД	250
<i>Список 32</i>	
Москва — „Комунарка“. Мартиролог жертв НКВД — 27 липня 1941 р. — 47 осіб	252

РОЗДІЛ ТРЕТІЙ.	
СВІДЧЕННЯ ЖЕРТВ ТА ОЧЕВИДЦІВ ЧЕРВОНОГО ЖАХУ	255
<i>Большевицькі злочини на Львівщині</i>	257
Львівські тюрми	257
Тюрми на вул. Лонцького, „Бригідки“, на Замарстинові, на вул. Яховича т. ін.	257
Золочівська тюрма	274
Міста і села Львівської області	278
Бібрка, Кам'янка Струмилова, Судова Вишня	278
Буськ	278
Городок	279
Жовква	280
Красне	281
Лисиничі	281
Щирець	282
Перемишляни	283
<i>Червоний терор у Дрогобицькій області</i>	285
Дрогобич	285
Доброміль	288
Комарно	292
Рудки	293
Самбір	295
Стрий	302

Село Підбуж біля Дрогобича	305
Ліс Пила-Станьків	308
<i>Енкаведистський садизм на Станиславщині</i>	309
Станиславів	309
Надвірна	310
<i>Жорстокість большевиків на Тернопільщині</i>	312
Бережани	312
Чортків	313
Крем'янець	321
<i>Масові енкаведистські розстріли на Волині</i>	322
Луцьк	322
Володимир-Волинський	325
<i>Большевицька різня у Рівненській області</i>	326
Дубно	326
<i>Периочергове завдання: знищити провідну верству українського громадянства</i>	328

РОЗДІЛ ЧЕТВЕРТИЙ.	
ОПРИЧНИКИ ТА ЇХ СИСТЕМА. ДОКУМЕНТИ РЕЖИМУ	333
<i>Документ 1</i>	
Доповідна записка Народного комісара внутрішніх справ Союзу ССР з пропозицією фізичного знищення інтернованих польських офіцерів та ув'язнених із західних областей України і Білорусії. Не пізніше 5 березня 1940 р.	335
<i>Документ 2</i>	
Постанова ЦК ВКП(б) про розстріл інтернованих польських офіцерів та ув'язнених із західних областей України і Білорусії. 5 березня 1940 р.	337
<i>Документ 3</i>	
Довідка про дислокацію, ліміт і наповнення тюрем Української ССР станом на 10 червня 1941 р. Не раніше 10 червня 1941 р.	338
<i>Документ 4</i>	
План евакуації в'язнів, що утримуються в тюрмах Західної області НКВД/НКГБ УССР. 23 червня 1941 р.	342
<i>Документ 5</i>	
Телеграма заступника Народного комісара внутрішніх військ НКВД ССР Наркомові внутрішніх справ УССР про негайну	

евакуацію в'язнів з тюрм Західних областей УССР і маршрути транспортування. 23 червня 1941 р.345

Документ 6
Доповідна начальника Тюрмного відділення УНКВД Львівської області начальникові УНКВД по Львівській області про хід розвантаження тюрм від контрреволюційного, кримінально-політичного елементу. 24 червня 1941 р.346

Документ 7
Спецповідомлення начальника Тюрмного управління НКВД УССР про становище в тюрмах Волинської, Рівненської, Тернопільської, Львівської і Чернівецької областей. 28 червня 1941 р.348

Документ 8
Спецповідомлення заступника начальника Тюрмного управління НКВД УССР Народному комісарові внутрішніх справ УССР про розстріл в'язнів у тюрмі м. Острога і евакуацію в'язнів з тюрми м. Ізмаїла. 28 червня 1941 р.350

Документ 9
Доповідна записка начальника тюрми № 2 м. Дубно начальникові Тюрмного управління НКВД УССР про ліквідацію в'язнів і евакуацію колективу тюрми. 28 червня 1941 р.351

Документ 10
Доповідна заступника Народного комісара внутрішніх справ СССР і начальника Тюрмного управління НКВД СССР Народному комісарові внутрішніх справ СССР з пропозиціями щодо порядку розвантаження тюрм прифронтової смуги. 4 липня 1941 р.353

Документ 11
Телеграма начальника Тюрмного управління НКВД УССР Народному комісарові внутрішніх справ УССР про евакуацію тюрм західних областей СССР (Львівська, Дрогобицька, Станіславівська області). 5 липня 1941 р.354

Документ 12
Доповідна записка начальника тюрмного відділення начальникові Тюрмного управління НКВД УССР про евакуацію тюрм Тернопільської області (Тернопіль, Чортків, Крем'янець, Бережани). Не раніше 6 липня 1941 р.356

Документ 13
Доповідна записка капітана [НКВД] начальникові Тюрмного управління НКВД УССР про розстріл в'язнів у тюрмі м. Бережани і причини непоховання трупів. 8 липня 1941 р.358

Документ 14
Доповідна записка начальника загальної тюрми НКВД № 3 м. Бережани начальникові Тюрмного управління НКВД УССР про евакуацію цієї тюрми з поясненнями, чому „робота якісно не закінчена“. Не раніше 8 липня 1941 р. 360

Документ 15
Доповідна записка заступника начальника політвідділу Тюрмного управління НКВД УССР начальникові цього управління про евакуацію тюрм міст Хотина, Сторожинців і Чернівців. 9 липня 1941 р. 363

Документ 16
Доповідна записка ст. інструктора політвідділу Тюрмного управління НКВД УССР начальникові цього управління про виконання розстрілів у тюрмах Тернопільської області (Тернопіль, Бережани, Чортків) і наступну евакуацію тюрм. 9 липня 1941 р. 365

Документ 17
Звіт начальника Тюрмного управління НКВД УССР заступникові Народного комісара внутрішніх справ СССР і начальникові Тюрмного управління НКВД СССР про евакуацію в'язнів з тюрм Західної України та інших областей УССР. 12 липня 1941 р. 367

Документ 18
Спецповідомлення заступника начальника 1 відділу Тюрмного управління НКВД СССР про результати евакуації в'язнів з тюрм Чорткова і Коломиї. Не раніше 20 липня 1941 р. 374

Документ 19
Доповідна записка заступника начальника Тюрмного управління НКВД УССР начальникові Тюрмного управління НКВД СССР про результати евакуації в'язнів з тюрм Чорткова і Коломиї. 31 липня 1941 р. 376

Документ 20
Доповідна начальника тюрми № 3 м. Хотина начальникові Тюрмного управління УНКВД УССР про евакуацію в'язнів і персоналу тюрми. 8 серпня 1941 р. 379

Документ 21
Непідписаний документ про масштаби репресій в тюрмах Західної України з зазначенням кількості розстріляних, звільнених, евакуйованих (етапованих), маршрутів транспортування, пунктів кінцевого прибуття, кількості жертв серед евакуйованих в'язнів. Не раніше 5 серпня 1941 р. 380

<i>Документ 22</i>	
Рапорт начальника Тюремного відділення УНКВД по Волинській обл. заступникові начальника Тюремного управління НКВД УССР про розстріл в'язнів у Луцькій тюрмі. 3 вересня 1941 р.	384
<i>Документ 23</i>	
Довідка заступника начальника 1 відділу Тюремного управління НКВД ССРСР про кількість ув'язнених, що вибули в ході евакуації. Не раніше 22 січня 1942 р.	387
<i>Документ 24</i>	
Відомість вибуття і руху ешелонів по тюрмах Української ССР. Не раніше 5 лютого 1942 р.	389
<i>Документ 25</i>	
Списки осіб, причетних до масових репресій 1939—1941 рр. у Львівській і Дрогобицькій областях	397
ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	401
ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК	411

ПРО АВТОРІВ

Олег Романів. Член-кореспондент Національної академії наук України за спеціальністю матеріалознавство та механіка матеріалів; Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат двох Державних премій України в галузі науки і техніки. З 1989 р. голова відновленого в Україні Наукового товариства ім. Шевченка (НТШ), генеральний секретар Світової Ради НТШ.

Автор численних статей і редактор серійних видань та збірників НТШ, пов'язаних із питаннями історії української науки, проблемами українського геноциду в ХХ ст. та новітніх змагань українства за незалежність та державність. Ініціатор видання пропонованої книги, фактичний матеріал якої формує одну із найбільш доказових і безпрецедентних за жорстокістю справ злочинів російського більшовизму в Україні.

Інна Федущак. Народилася в Києві, донька українського історика Віктора Юркевича, знищеного репресивною більшовицькою системою за співпрацю з М. Грушевським у ВУАН. Виросла в Галичині, протягом сорока років працювала вчителем математики, одночасно займалася краєзнавством.

Наприкінці 80-х років активно включилася в діяльність Міжнародної організації „Меморіал“, в ньому очолила у Львові пошуковий відділ, який переріс у добровільне регіональне товариство „Пошук“. Завдяки діяльності товариства тисячі громадян України та інших держав дізнались про долю своїх близьких — жертв війни та політичних репресій. Унікальний банк даних, створений „Пошуком“ шляхом архівних та польових досліджень та опитування населення, використовується також в публікаціях і складає, зокрема, значну частину пропонованої книги.

Українознавча бібліотека НТШ. Число 18

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКА ТРАГЕДІЯ 1941

Редактор: Богдан РОМАНІВ
Літературний редактор: Ярослав ТУЧАПСЬКИЙ
Коректор: Галина ЛАЗУРКЕВИЧ
Комп'ютерний набір: Оксана ЛЕОНОВА
Комп'ютерне плантування: Лілія САЛАМІН

Здано на складання 21.01.02. Підписано до друку 1.03.02.
Формат 70x100 1/16. Папір друк. Гарнітура Таймс. Ум. друк. арк. 34,7.

Наукове товариство ім. Шевченка
79013, м. Львів, вул. Ген. Чупринки, 21

Видруковано в Дослідно-видавничому центрі
Наукового товариства ім. Шевченка

Свідцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 884 від 04.04. 2002 р.